DÜNYADA BARIŞ

HOLLANDADA
EŞİT HAKLAR

TÜRKİYEDE
DEMOKRASİ

**VREDE
IN DE WERELD**

**GELIJKE RECHTEN
IN NEDERLAND**

**DEMOKRATIE
IN TURKIJE**

HTİB

29 MART'86 AMSTERDAM

10. KONGRESİ

ADRES: CARTESIUS LICEUM PIET MONDRIAAN STR. 140 AMSTERDAM Saat: 11.00

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HTİB'in TEMEL İSTEMLERİNDEN BAZILARI

SEÇME VE SEÇİLME HAKKI

Uzun yıllardır Hollanda'da yaşayan Türkiyeli toplum,hem Türkiye'de hem de Hollanda'da en temel vatandaşlık hakkı olan seçme ve seçilme hakkından yoksundur.
HTİB,Göçmenlerin her düzeyde seçme ve seçilme hakkını savunur.Göçmenler 1990 Parlemento seçimlerinde seçme ve seçilme hakkına sahip olmalıdır.

SERBEST DOLAŞIM HAKKI

Türkiye AET'nin aday üyesidir.AET ile imzalanan ön protokol gereğince Türkiyelilere 1-Aralık-1986'dan itibaren serbest dolaşım hakkına sahiptir.

HTİB Bu hakkın Türkiye Hükümetince satışa çıkarılmasına karşıdır.Öncelikle,göçmen işçilere Avrupa'da serbest dolaşım hakkı verilmelidir.

HTİB bu istem için ardıcıl mücadele yürütmektedir.Yürütecektir.

AYRIMCILIĞA KARŞI

Hollanda'da 1300'den fazla yasa,yönetmelik ve kararnamade var olan ayrımcı ögeler kaldırılmalıdır.Göçmenlerin statüsünü ayrımcılık temelinde belirleyen yabancı işçiler yasası kaldırılmalıdır.Ayrımcılık önce hukuk düzeyinde yok edilmelidir.

Irkçı,faşist örgütler kapatılmalı,bu tür davranışlarda bulunanlar cezalandırılmalıdır. Kitle iletişim araçlarıyla dolaylı biçimlerde de olsa ayrımcılık yapılması önlenmelidir.

EĞİTİM

Genel eğitimde hoşgörüsüz,anti-demokratik,önyargılı davranışlara son verilmelidir. Eşitsiz eğitim koşulları düzeltilmelidir.
Göçmen çocuklar babalarının sosyal statüzüne bakılarak düşük düzeyde okullara yönlendirilmektedir.Bu ayrımcı politikadan vazgeçilmeli,göçmen çocuklar özgürce orta ve yüksek öğrenim yapabilmelidir.Yüksek öğrenimde göçmen gençler için yeteri kadar kontenjan ayrılmalıdır.

ANADİLİ VE KÜLTÜR EĞİTİMİ

Anadili ve kültür eğitiminin örgütlenmesi demokratikleştirilmelidir.Bu konudaki politikanın saptanması,eğitimin içeriğinin,süresinin,eğitim araç ve gereçlerinin,kitaplarının belirlenmesi öz örgütlerin,anadili öğretmenlerinin,eğitim uzmanlarının, ve öğrenci velilerinin de katılımıyla belirlenmelidir.Ancak böylesi bir demokratik örgütlenme anadili eğitiminin niteliğini yükseltebilir.

AİLE BİRLEŞİMİ

Genç evlilerin aile birleşimine halen engel olan asgari bir ücret kazanmak ve yeterli bir konuta sahip olmak koşulları kaldırılmalıdır.

KONUT SORUNU

Göçmen işçiler geçmiş dönemde çeşitli nedenlerle konut satın almak zorunda kaldılar. Yıllardır borç taksidi ödeyen göçmenler,artan ekonomik kriz sonucu artık borçlarını ödeyemiyorlar.Ve evlerine el konuyor.Bu durumda tüm ödenen paralar boşa gittiği gibi geriye binlerce Gulden'lik borç yükü kalıyor.HTİB,bu durumda olan göçmenlerin evlerinin belediyelerce satın alınmasını ve kalan borçların silinmesini savunuyor.Çünkü göçmenlerin bugüne kadar ödedikleri para evlerin gerçek değerine denk düşmektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BEDELLİ ASKERLİK

Göçmen gençliğin belini büken askerlik bedeli beş bin Gulden'e indirilmelidir. Askere giden göçmen gencin Hollanda'da kalan eşi ve çocukları askerlik süresince Hollandalılar gibi ödenek almalıdır. Askerden dönen genç eski işini kaybetmemelidir.

GERİ DÖNÜŞ

Geri dönenlere üç yıllık uyum süresi tanınmalı, uyum sağlayamayanlar koşulsuz olarak Hollandaya geri gelebilmelidir. Ülkesinde kalmaya karar veren 50 yaşın üstündeki göçmenlere Hollandadaki asgari ücretten maaş ödenmelidir. 50 yaşın altında geri dönenlere birikmiş hakları toptan ödenmelidir.

ÇİFTE EMEKLİLİK

Türkiye Sosyal Sigortalar Kurumundan emekli olmak isteyen göçmen işçiler için kesin geri dönüş şartı kaldırılmalıdır. Göçmen işçilerin yurtdışında geçirdikleri süre emekliliklerine sayılmalı, SSK pirimleri ödenmiş kabul edilmelidir. İhracatçılara milyarlarca lira vergi iadesi ve teşvik primi verilirken, ülkemize ihracatçılardan çok döviz kazandıran göçmen işçiler için bu istem adaletli ve haklıdır.

EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET

Yerli-yabancı tüm işçiler yaptıkları aynı işe karşılık eşit ücret almalıdır. İşçi sağlığına zararlı, güvenliksiz çalışma koşulları iyileştirilmelidir. Hiç bir yasal statüsü olmayan Turist işçilerin ağır sömürüsü önlenmelidir.

GENÇLİK

İki kültür arasında kalmışlık, yabancı düşmanlığı, ayrımcılık, eşitsizlik, mesleksizlik, işsizlik, öğrenim yapma güçlükleri göçmen gençliğin temel sorunlarıdır. Gençlik en verimli çağında; üretimden, eğitimden, mutlu ve olanaklı bir yaşamdan kopuk kalıyor.
HTİB, "Gençliğe güvenli bir gelecek" belgisi altında göçmen gençliğin tüm sorunlarının çözümü için ardıcıl mücadele yürütmektedir.

EVDEN KAÇAN GENÇLER SORUNU

Gençler çok çeşitli nedenlerle ailelerini terk edip Hollanda yardım kurumlarına sığınmaktadırlar. Ancak bugün izlenen politika, sorunu çözmek yerine daha da karmaşıklaştırmaktadır. Uygulamada, kaçak gençlerin kültür, din, ulus özellikleri dikkate alınmamaktadır.
Sorunun en sağlıklı çözümü, yardım kurumunun kaçak genç ile ailesi arasında diyalog kurması ve tüm olanakları sonuna dek değerlendirmesidir.

İŞSİZLİĞE KARŞI

Tekelci sermayenin işgücünün ucuz olduğu ülkelere sermaye ihracı, silahlanma harcamaları var olan işsizliğin başlıca nedenleridir. En çok işsiz kalanlar göçmenlerdir. İşsizliğe, sosyal yardımların kısıtlanmasına karşı barış savaşımı yükselmeli, başka ülkelere sermaye ihracı durdurulmalıdır. Belediye ve diğer kamu kuruluşlarına işçi alımında göçmenler nüfus yüzdeleri oranında dikkate alınmalıdır.

TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

Türkiye demokrasi güçleri, ağır baskı koşullarında mücadele yürütmektedirler. Yüzbinlerce gözaltına alma, onbinlerce tutuklama, hapis cezası, işkence ve idam edilmeye karşın toplumsal muhalefet yükselmektedir. İşçiler, emekçiler, tüm demokrasi güçleri "Demokratik Türkiye" belgisini yükseltmektedir. Türkiye demokrasi güçlerinin bu savaşımını en iyi anlayan Türkiyeli göçmenlerdir.
HTİB, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma için ardıcıl mücadele yürütür. Yürütmektedir, yürütecektir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1984 ve 1985 YILLARINDA (9.Kongreden, 10.Kongreye kadar)
HTİB'in YAPTIĞI VE KATILDIĞI ETKİNLİKLERDEN BAZILARI

SOSYAL KONULARDAKİ ETKİNLİKLER

1-HTİB genelinde 350 kere danışma saati çalışması
2-Hollandaca dil kursları
3-Türkçe dil kursları
4-Çok sayıda yemekli aile toplantıları
5-Kültür dersleri
6-Dört kez şehir ve kır gezisi
7-Hafta sonu eğlenceleri
8-Yeni yıl kutlamaları

SPOR ETKİNLİKLERİ

9-Voleybol çalışmaları ve turnuvası
10-Yüzme yarışı
11-Beş kez masa tenisi, satranç ve tavla şampiyonası
12-İki defa Barış-Dostluk Futbol Turnuvası
13-Düzenli olarak salon futbolu çalışmaları ve turnuvaları
14-Herkese açık kondusyon çalışmaları
15-HTİB futbol kulüpleri bu dönemde 200'den fazla futbol maçı yaptı

KÜLTÜR-SANAT ETKİNLİKLERİ

16-İki defa "Kırmızı Karanfil" müzik festivali yapıldı.Toplam 3.500 kişi izledi.
17-48 seçkin sanatçı ve yazarımızın katıldığı, 6 sanat dalını içeren ve on gün süren "Kültür Haftası" etkinliklerine 5.000'den fazla kişi katıldı.
18-Öngören Tiyatrosu, 5 yeni oyunu, 100 defadan fazla oynadı
19-Yılmaz Güney Film Haftası yapıldı
20-Ruhi Su'yu anma toplantısı ve eserlerinin dinletisi
21-Üç kez ünlü ozan ve şairlerimizin katıldığı şiir dinletisi yapıldı
22-Video film gösterileri
23-Müzik çalışmaları
24-Folklor çalışmaları
25-Yerel tiyatro etkinlikleri
26-Kütüphane çalışmaları
27-Resim sergisi açıldı (Culup de mussen ile ortaklaşa)
28-Fotoğraf yarışması düzenlendi
29-HTİB'in dünü, bugünü konulu fotoğraf sergisi

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

30-Sekiz hafta sonu süren merkezi kadro eğitimi çalışması
31-Onlarca yerel eğitim çalışması
32-Geri dönüş konulu konferans
33-Azınlıklar ve spor konulu konferans
34-Dört kez gençlik sorunları konferansı
35-Azınlıklar konulu açık oturum
36-23 yerde geri dönüş konulu bilgilendirme toplantısı
37-Anadili eğitimi konulu konferans
38-Ayrımcılığa karşı bilgilendirme toplantısı
39-Çok sayıda gençlik ve gençlik sorunları konulu gençlik toplantıları
40-Türkiye yerel seçimlerinde "Üçüne de vur" konulu tartışma toplantısı

BASIN-YAYIN ÇALIŞMALARI

41-Üç şubemizin çıkardığı ajanslar
42-Şubelerde duvar gazeteleri çıkarılması
43-38 konuda bildiriler çıkarıldı
44-Dört adet broşür çıkarıldı
45-22 adet afiş çıkarıldı
46-Geri dönüş sonuç bildirgesi
47-Onlarca defa radyo röportajı
48-Televizyonda yapılan toplantılara katılım
49-Çeşitli gazete ve dergilere yazı yazılması
50-Baskısı yüzbine yaklaşan propağanda malzemesi üretildi

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DIŞ İLİŞKİLER

51-Bu dönem içinde;Hükümetle,Parlementerlerle,siyasi partilerle,sendikalarla,belediyelerle,semt evleriyle,barış komiteleriyle,anti-faşist komitelerle,diğer Uluslardan göçmen örgütleriyle,diğer dernek ve kuruluşlarla yüzlerce görüşme,ortak toplantı,organlarda ortak yeralma gerçekleştirildi.

EYLEMLER-KAMPANYALAR

52-"Geri dönüş hakları kampanyası"Onbine yakın kişi katıldı.
53-Geri dönüş konusunda anket çalışması.7000 Anket doldurulduu.
54-"1985 Gençlik yılı" çalışmaları.
55-Konut sorunuyla ilgili eylem ve kampanyalar.
56-"Askerlik bedeli 5 bin Gulden olmalı"kampanyası.Binlerce imza toplandı.2500 kart postalandı.
57-"1445 Gulden" kampanyası.4500 adet kart postalandı.İmza kampanyası açıldı.
58-Çocuk paralarının kesilmesine karşı eylemler.
59-Ayrımcılık ve yabancı düşmanlığına karşı eylemler.
60-Yerel seçimler bilgilendirme toplantıları.
61-Çok sayıda barış eylemine katıldık.
62-Atom silahlarını protesto için Brüksel eylemine gidildi.
63-1-Mayıs eylemlerinin tümüne katıldık.
64-Nükleer silahların Hollandaya yerleştirilmesine karşı eylemlere katıldık.
65-Hollanda demokrasi güçlerinin 1 Şubat, 4 Mayıs, 5 Mayıs eylemlerine aktif katıldık.
66-FNV'nin düzenlediği direniş ve grevlere katıldık, destekledik.
67-Amsterdam ve Stokholm'da yapılan Göçmen İşçi Konferanslarına katıldık.
68-Amsterdam-Prinshof (ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı) konferansına katıldık
69-Avrupa'da Türkiyeli dernekler koordinasyon toplantılarına üç kez katıldık.
70-İngiliz maden işçileriyle dayanışma gerçekleştirildi
71-Strazburg'da yapılan Avrupa Parlamentosu eylemine yığınsal olarak katıldık.
72-Amsterdam ve Bürüksel'de yapılan DİSK kuruluş yıldönümü toplantılarına katıldık.
73-12 Eylül'ü protesto eylemlerine katıldık.
74-İşkencelere karşı açlık grevine ve eylemlerine katıldık.
75-DİSK, Barış Derneği, Aydınlar Davalarındaki tutuklularla dayanışma eylemleri yapıldı.
76-Türkiye'de aydınlar dilekçesi eylemine katılan aydınlarla, Avrupa demokrasi güçlerinin dayanışma için açtıkları imza kampanyasına katıldık.

ÖRGÜT YÖNETİM TOPLANTILARI

77-BU dönemde, HTİB Yürütme Kurulu 87 kez toplantı yaptı.
78-HTİB Şubeleri, 10 kongre gerçekleştirdi.
79-Merkez ve Şube yöneticilerinin katıldığı 3 danışma kurulu toplantısı yapıldı.
80-HTİB, Genel Yönetim Kurulu, 11 kez toplandı.
81-Tüm HTİB üyelerinin katıldığı, 2.proğram taslak tartışma toplantısı yapıldı.
82-HTİB Politikasının tartışıldığı ve çalışmaların değerlendirildiği ikişer günlük 8 hafta sonu toplantısı yapıldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HOLLANDA

TÜRKİYELİ IŞÇİLER BİRLİĞİ

HTİB

İKİNCİ

PROGRAM TASLAĞI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
1- GİRİŞ	3
- HTİB'in KURULUŞU ve SAVAŞIM TARİHİ	3
2- HOLLANDA'da TÜRKİYELİLERİN DURUMU	5
- İŞÇİ GÖÇÜ	5
- TÜRKİYELİLERİN BUGÜNKÜ DURUMLARI	6
- TOPLUMSAL AYRIŞMA	8
- BAŞLICA SORUNLAR	8
- SORUNLARIN KAYNAĞI	10
3- TEMEL GÖRÜŞLER	12
- HTİB'in İLKELERİ	12
- HTİB'in AMACI	12
- TEMEL İSTEMLER ve EŞİT HAKLAR SAVAŞIMI	13
4- HTİB'in ÇALIŞMA İLKELERİ	16

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GİRİŞ

Türkiyelilerin çeyrek yüzyıla varan göçmen işçilik süreci günümüzde yeni boyutlar kazandı.Konuk işçilik dönemi gerilerde kaldı.Bugün üç kuşaktan oluşan Türkiyeliler Hollanda toplumunun bir parçası oldular.Göçmenler bir yandan geri dönüş,öte yandan Ulusal azınlık olma sürecine girdiler.Konumları,toplumsal yapıları çeşitlenmeye,geleceğe yönelik bek lentileri değişmeye başladı.

Bu duruma bağlı olarak öz örgütlerin amacı ve görevleri de yeniden belirlenmek durumundadır.

HTİB'in birinci proğramı 1976 yılında zamanın koşullarına göre hazırlanmıştı.HTİB'in bu ikinci proğramı ise yeni dönemin ortaya çıkardığı görevleri çözmeye yöneliktir.

HTİB'in KURULUŞU ve SAVAŞIM TARİHİ

1960'lı yılların başından itibaren Hollanda'ya gelmeye başlayan Türkiyeli işçiler; işçi kamplarına,pansiyonlara topluca yerleştirilerek işyeri-yatakhane arasında bir yaşama zorlandılar.

Hollanda toplumundan kopuk böylesi bir yaşama itilmeleri Hollanda Hükümetinin politikasıydı.Hazır işgücünden en düşük masrafla en yüksek verim elde edilmesi düşünülüyordu.Türkiyeli işçiler ise kısa sürede para biriktirmek isteyen geçici işçilerdi.İşçi alan Hükümetin dayatmasıyla statüleri de böyle belirlenmişti.

Geçici işçilik psikolojisi ile sürüp giden bu koşullar biriken sorunları çözümsüz bıraktı.Dil öğrenemeyen,var olan haklarını bile tam olarak kavrayamayan işçilerin kişisel girişimlerle, biriken sorunlarını çözmeleri mümkün değildi.

Bu durumu kavrayan öncü işçiler,Türkiyeli aydınların da desteğiyle 1-Mayıs-1974'de,Amsterdam'da GERÇEK gazetesini çıkarmaya başladılar. Kısa sürede gazetenin etrafında toparlanan işçiler Hollandaya gelişlerinin onuncu yılında demokratik bir dernek kurmaya karar verdiler.Ve 7-Temmuz-1974'de Türkiyeli işçilerin ilk öz örgütü olan HOLLANDA TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ, HTİB kuruldu.

HTİB; kısa sürede çok sayıda işçiyi birleştirerek Türkiyeli işçilerin sesini duyurmaya başladı.

Göçmen işçilerin yasalarla belirlenmiş haklarının tanıtımı ve bu hakların işçilerce kavranması için sürekli mücadele yürüttü.

Bir yandan var olan hakları savunurken öte yandan hakların kısıtlanmasına karşı ve daha da genişletilmesi için mücadele etti;çocuk paralarının düşürülmesi istemine karşı,1975'de turist affı için,1976'da yabancılar yasası ve 1979'da azınlıklar notasındaki kısıtlayıcı hükümlere karşı,göçmenlerin konut sorununun çözümü için,sınır dışı edilmelere karşı,1984'de 1445 Gulden uygulamasına,aile birleşimindeki engellere karşı,askerlik bedelinin düşürülmesi için,1985'de geri dönenlerin hak ve çıkarları için,1985 gençlik yılında gençlerin sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin saptanması için eylemler,kampanyalar düzenledi,bilgilendirme ve sonuç bildirgeleri üretti.Kısmi kazanımlar elde edilmesini sağladı.

Türkiyeli göçmen işçilerin; sosyal,hukuksal sorunlarının çözümü, dil öğrenmeleri,kültür-sanat gereksinimleri için etkinlikler,tercümanlık,danışmanlık görevleri yaptı.HTİB'in bu etkinliklerinden yararlan-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

mayan Türkiyeli işçi sayısı çok azdır.

Türkiye'de tırmanan faşist tehlikeye karşı Türkiye Demokrasi güçleriyle; DİSK'le,grevci metal işçileriyle somut dayanışmaya girdi.1980 sonrası aydın haraketi,DİSK,TÖB-DER,Barış Derneği yöneticileriyle,tutuklu diğer demokratlarla,tutuklu aileleriyle daha sıcak dayanışma örnekleri verdi.

Türkiyeli işçilerin hak ve çıkarlarını daha iyi savunmak için,Hollandalı anti-faşist,ayrımcılık karşıtı ve barış güçleriyle,Hollanda sendikal hareketiyle yakın ilişkiler kurarak onların sıcak dayanışmasını sağladı.Türkiyeli işçilerin bu güçlerle dayanışmasını savundu.İşçilerin sendikalara üye olmasına önderlik etti.

Dünyanın diğer ülkelerinde faşizme,sömürgeciliğe karşı,demokrasi ve kurtuluş mücadelesi veren emekçilerle,grevci işçilerle,barış güçleriyle somut dayanışma gösterdi.

Türk ve Hollandalı faşist örgütlenmelere karşı ardıcıl bir mücadele yürüttü.

Hollanda'daki diğer Uluslardan göçmen işçilerin birleşmesi,üst örgütlerin kurulmasında girişimci oldu.

Avrupa göçmen işçi Konferanslarının tümüne etkin katılımcı oldu. Oralarda göçmen işçilerin hak ve çıkarlarını savundu.

HTİB,10.Kongre yılında; 12 yıllık savaşım deneyimi ile,sorunların kavranması ve çözümüne yaklaşımı ile,Türkiyeli toplum içinde haklı ve güvenilir bir konuma sahiptir.Göçmenlik sorunlarının çözümü için gücü oranında Hükümetle,Siyasi Partilerle,Belediyelerle görüşmeler yapmakta çeşitli üst örgütlerde yer almaktadır.

<u>HTİB'in bağlı olduğu ya da yer aldığı üst örgütler :</u>

-LSOBA,(Hollanda'da her ulustan göçmen işçi örgütleri ülke sekretaryası.)
-Remigratieberaad,(LSOBA,Kiliseler birliği,NCB Yabancılar merkezi, CNV,FNV Sendika Federasyonlarından oluşan geri dönüş konseyi.)
-Göçmen işçiler platformları,(Amsterdam,Rotterdam,Nijmegen,Leiden şehirlerinde.)
-FNV,(Hollanda işçi sendikaları federasyonu yabancılar komisyonunda)
-Belediye danışma organlarında-Advisraad,(şubelerimizin olduğu şehirlerde.)
-Hollanda Barış Konseyi,(Hollanda Barış Komiteleri tepe örgütü.)
-Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma komitesi.
-İOT,Inspraak Orgaan Turken,(Hollanda Türk İslam Kültür Dernekleri Federasyonu,Hollanda İslam Merkezi Vakfı,Hollanda Türk Spor Dernekleri Federasyonu,Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği'inden oluşuyor.)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HOLLANDA DA TÜRKİYELİLERİN DURUMU

İŞÇİ GÖÇÜ :

Ülkeden ülkeye işçi göçünün tarihi eskilere dayanmaktadır.Sanayileşmiş ülkeler 1850'lerden buyana göçmen işçi almaktadırlar.

2.Dünya savaşı sonrası hızla yükselen sanayileşme,gelişmiş Avrupa ülkelerinde yeniden göçmen işçiye gereksinim yarattı.Bilim ve teknolojide ki yeni gelişmelere uygun yatırım yapılan Hollanda'da,ekonomide yüksek büyüme hızına erişildi.İşsizlik minimum düzeye indi.İşçiler yeni teknolojilerin uygulandığı iş alanlarına kaydılar.Niteliksiz,pis,koşulları ağır iş alanlarına işçi bulmakta güçlük çekiliyordu.Kimi mesleklerde yeterli işçi bulunamıyordu.Bu alanlardaki işçi açığını kapatmak ve ücretleri belli düzeyde tutabilmenin bir yolu olan yedek işsizler ordusunu dengeleyebilmek nedeniyle Hollanda Hükümeti 60'lı yıllarda göçmen işçi alımına başladı.

Aynı dönemde Türkiye'de de hızlı sanayileşme ve aile tarımı topraklarının çeşitli nedenlerle parçalanması sonucu köyden kente hızlı bir iç göç başladı.Sonuçta köyden kente ve kentten Avrupa'ya göçün çakıştığı bu dönemde binlerce işçi Hollanda ve diğer Avrupa ülkelerine göçmen işçi oldular.

Türkiye ilk kez 1961'de F.Almanya ile,13-Ağustos-1964'de Hollanda ile ve sonra Fransa,Belçika,Avusturya,İsveç,İsviçre,Avustralya ile işçi göçü antlaşmaları imzaladı.Bu antlaşmalarda Türkiyeli işçilerin yasal konumları,hak ve çıkarları belirtilmiyor,salt işçi alan ülkenin dayattığı,hangi koşullarda ve niteliklerde işçi gönderileceği yer alıyordu.

Hollanda kurumları başlangıçta göçmenlere "konuk işçi" gözüyle bakıyordu. İşçi alımında genç,güçlü ve sağlıklı olanlar tercih idildi. İşçiler kamplara yerleştirilerek toplumsal yaşamdan tecrit edildiler. Çünkü bir süre çalışan memleketine geri döner,yerine yeni işçi getirilir diye düşünülüyordu. Yani rotasyonla işçi çalıştırılarak en yüksek verim alınır düşüncesi egemendi.Böylece Hollanda çevreleri hiç masrafsız hazır yetişmiş işgücünü kullanacaktı.Ve işçiler için aile,konut, sağlık,eğitim,emeklilik, diğer sosyal yardımlar gibi giderlerden de kurtulacaktı.

Türkiyeli göçmen işçiler de buna yakın beklentilere sahiptiler. Geçicilik düşüncesi,3-5 yıl çalışıp,biraz sermaye biriktirerek geri dönme eğilimi ağır basıyordu.Tarla,traktör almak,atölye,işyeri açmak, ev almak gibi beklentiler ve sınıf atlama düşüncesi ağır basıyordu.

Ancak her iki tarafın da bu beklentisi sanıldığı gibi gerçekleşmedi.Tarihteki her işçi göçünün sonuçları burada da ortaya çıktı. Kalıcılık ve süreklilik yanı belirdi.

İlk yıllarda rotasyon çerçevesinde gel-gitler olduysa da kısa sürede sermaye birikmemesi,birikenle yetinmeme ve gelişmiş bir ülke yaşamına alışkanlık konuk işçiliğin süresini uzatmaya başladı.Türkiye'ye dönüş sürekli ertelenirken uzayan ayrılık sonucu aile birleşimi başladı.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ailelerin gelmesiyle birlikte; aile sağlığı,konut,öğrenim, eğitim,oturum hakkı vb. sorunlar, yani göçmen işçilere yönelik ek giderler büyümeye başladı.

1976'da çıkarılan yabancılar yasasıyla eskinin konuk işçileri bu kez göçmen işçi statüsünde belirlendiler. Çocuk parası alımı, ev bulma,iş arama,oturum,aile birleşimi vb.konularda göçmen işçiler için ayrımcı uygulamalar yasal statüye kavuşturuldu. Birçok yasada yabancılara ayrımcı ve kısıtlayıcı hükümler yer aldı.

1973 ekonomik krizi Hollanda'da göçmen işçi alımı gereksinimini durdurdu. Bundan sonra az sayıda nitelikli işçi alındı. Ancak işçilerin 5-10 yıl daha kalma eğilimi arttıkça aile birleşimi de yükseldi. Çünkü yükselen kriz döneminde para biriktirme,beklentilere yanıt bulma güçleşiyordu. Türkiye'de ise tırmandırılmak istenen faşist tehlike, işsizlik,istikrarsız ortam işçilerin dönüş süresini sürekli erteliyordu. Bu durum ailenin Türkiye'de kalan tüm üyelerini de Hollanda'ya getirmenin koşulunu yarattı.1978-1981 arası çok sayıda yetişkin genç ve diğer aile üyeleri bu yolla Avrupa'ya geldiler.

1980'li yıllardaki ekonomik kriz ise Hollanda Hükümetini önlemler almaya zorladı.İşçi alımı tamamen durdu.Genç evlilerin aile birleşimine güçlü engeller kondu. Uzun yıllar çalışıp yıpranmış birinci kuşak işçileri teşvik tedbirleriyle ucuz yoldan geri göndermenin planları yapılmaya başlandı. Çünkü üretkenliğini yitirmiş birinci kuşağın Hollanda'da yaşaması daha çok masraf demekti. İkinci kuşağın ise zorla asimile edilmesi politikası öne çıktı.

Hollanda egemen çevreleri bu aşamada göçmen işçi sorununu bu çözüm önerileri ile karşıladı. Özünde,işgücünü yitirmiş yabancılardan kurtulma,yeni gelişleri önleme ve gençleri zorla asimile etme etme politikası beraberinde ayrımcı davranışların körüklenmesini, tırmanmasını da getirdi.Bu sorunlar gündeme geldikçe ayrımcılık yayın yoluyla da dolaylı biçimlerde beslenerek günün politikası oldu.Ekonomik krizin asıl nedenlerini örtbas etmek için kitlelerde ekonomik krizin nedeni yabancılarmış gibi bir izlenim yaratma politikası ustaca izlanmaya başlandı.

TÜRKİYE'LİLERİN BUGÜNKÜ DURUMLARI :

Son yıllarda Hükümetin geri dönüşü teşvik ve özendirme önlemleri dışında kendiliğinden geri dönen işçi sayısı çok düşüktür. Göçmen işçiliğin bugünkü aşamasında geri dönüş kararını belirleyen,biraz sermaye biriktirmiş olmak değil,kazanılmış ve birikmiş hakların alınıp alınmamasıdır.

Genel olarak Hollanda ve Türkiye'deki ekonomik bunalım,işsizlik, ha yat pahalılığı,güvencesiz ortam sonucu geri dönüş konusunda farklı düşünceler oluştu. Birinci kuşakta; bir yandan düşüncede bulanıklık ve geri dönüşü biraz daha erteleme ile,iyi haklar alındığında dönme,öte yandan Hollanda'da emekliliğini bekleme eğilimleri belirginleşti. İkinci kuşak gençlerde ise kalıcılık eğilimi ezici çoğunlukta. Çünkü iyi bir öğrenim görememiş,nitelikli,geçerli mesleği olmayan,işsizlik, askerlik bedeli ve benzeri nedenlerle para biriktirmesi olanaksız olan, özellikle de Hollanda'da büyüyüp kafasında Türkiye'yi şekillendiremeyen gençlerin yaşamın ateşten gömlek olduğu Türkiye'ye dönmek istemi zayıf kalıyor. Türkiye'ye göre daha özgür, demokratik,olanaklı ve gelişmiş olan Hollanda yaşamı gençleri kendine çekiyor. Gelecek konusundaki beklentileri zaten bulanık olan genç,kendi ülkesinde yeni arayışlara yönelemiyor. En azından yakın geleceğini daha iyi tanıdığı Hallanda yaşamında belirlemeye çalışıyor.Dolayısıyla başta genç kuşak olmak üzere kalıcılık eğilimi giderek güçleniyor.

TİSAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Kalıcılık eğilimi kendini şu sonuçlarıyla ortaya koyuyor:Gençlerin beklentileri değişiyor.Onlar,geleceklerini ve statülerini bu topluma göre belirlemeye başlıyorlar. Kendilerini Hollanda toplumunun bir parçası olarak görüyorlar. Hollanda yaşam biçimini benimsiyorlar. Para biriktirme eğilimi kırılıyor,tatil yapmaya yöneliyorlar,davranışları,tepkileri değişmeye başlıyor,dil öğrenme,öğrenim yapma,burada geçerli bir meslek edinme istemleri yükseliyor. Hollanda toplumsal örgütlerinde,memurluk görevlerinde bulunma artıyor.

Yönünü Hollanda yaşamına doğru çeviren genç,içinde yaşadığı sorunlarının,eşitsizliğin,sömürünün Hollanda'daki sosyal-sınıfsal yapıdan kaynaklandığını daha net görmeye başlıyor.Bu kavrayış bilince çıktığı oranda mücadeleye giriyor. Birinci kuşak,sorunlarının çözümünü biraz daha fazla hak elde etmede ararken,bu,ikinci kuşakta eşit haklar elde etmek biçiminde ifadesini buluyor. Bu nedenle kimileri eşitsizliği salt vatandaşlık statüsünde görüp,Hollanda vatandaşlığına geçerek eşit haklara kavuşmak istiyor. O zaman hiç değilse yasalar açısından Hollandalıyla arasında fark kalmıyor.Ancak bu da sorunu tam olarak çözmüyor.

Kalıcılaşma eğilimine Hollanda kurumları da artan bir ilgi gösteriyorlar. Bir yandan eşitsizlik temelinde zorla asimilasyon politikası izleniyor,öte yandan görece olumlu politikalar da gözlemleniyor; yerel düzeyde de olsa seçme-seçilme hakkının verilmesi, göçmenleri siyasi partilere kazanma,sendikal harekete kazanma,belediye meclis üyeliklerine aday gösterme,hemen her kurumda yabancılar komisyonlarının oluşturulması,yabancıların belli oranlarda devlet memurluğuna alınması,yabancı sosyal görevlilerin artması vb. bu politikanın yansıyan yanlarıdır.

Yani, ulusal azınlık olma sürecine giren göçmenleri bir yandan ulusal özelliklerinin üstündan atlayarak,eşitsizlik temelinde zorla özümseme politikası güdülüyor. Öte yandan yükselen eşit haklar mücadelesini kendi politikaları doğrultusunda yumuşatma taktikleri izleniyor.

Kalıcılaşma eğilimi yükseldikçe,eskiden kendini politik ve toplumsal olarak Türkiye'deki yapılara göre belirleyenler,yeni durumda bu tanımlamadan uzaklaşıyorlar. Türkiye'deki politik ve toplumsal yaşam giderek ilgi alanlarının dışında kalıyor. Türkiye ile ancak ulusal, kültürel bağlar varlığını sürdürüyor. Ama öte yandan yeni durumunu netleştiremediğinden Hollanda'daki toplumsal,politik yapılara göre de kendini bilinçlice tarifliyemiyor.(Öncü bir kesim bu belirlemenin dışındadır.)

Bu geçiş süreci göçmen gençliği bir süre apolitize konumlara çekiyor.Gençlik yeni kimlik arayışı içinde bir süre bocalıyor.Geçmişine sert tepkiler gösteriyor,toplumsal olaylara duyarsız kalıyor. Eşit haklar istemi ateşli bir duygu olduğu halde,siyasal-toplumsal belirlenişteki bulanıklık geçici olarak mücadeleye atılmasını engelliyor. Yani yeni yönelişteki sınıfsal yeralış arayışı devam ediyor.Bunun önemli bir nedeni de Hollanda'da güçlü,yığınsal bir ilerici gençlik örgütlenmesinin olmayışıdır. Göçmen gençlik,kendine önderlik edecek böylesi bir gençlik örgütünü arasa da bulamıyor.

Bu süreçte kendini Türkiye'deki politik yapılara göre tanımlamaktan giderek uzaklaşan gençlik;Hollanda'da,Türkiye'deki politik,dinsel akımlara göre örgütlenen derneklerden de uzaklaşıyor.Çünkü, bu derneklerin politikalarıyla hergünkü somut yaşam,içinde yaşanılan koşullar uyuşmuyor.Hollanda'nın sosyal-sınıfsal yapısından kaynaklanan sorunlar burgacındaki gençlik,Ortaçağ bağnazlığı,Türk şovenizmi ya da Türkiye

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

devriminin teorik sorunlarına çok ilgi duymuyor.Din temelinde örgütlenmelerin,milliyetçi Türk derneklerinin,Türkiye'deki sol politik akımlara göre örgütlenmelerin sürekli kitle tabanı yitirmesi bu sürecin açık yansımasıdır. Ve bu tip örgütler ileride ya kadro düzeyinde sembolik olarak kalacaklar,temsili örgütler olacaklar, ya da yok olup gideceklerdir.

Ancak,hergünkü somut sorunları temelinde mücadeleye atılanlar, genel demokrasi ve barış savaşımına da kazanılabilir. Türkiyeli göçmen kitlesi Hollanda'daki somut sorunlarına daha çok ilgi duymaktadır. Eşit haklar için mücadeleye atılma potansiyellerini taşımaktadır. Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma da bu savaşım içinde yükselecektir.

TOPLUMSAL AYRIŞMA :

Eskiden salt işçilerden oluşan Türkiyeli toplum, bugün farklı kesimlerden oluşmaktadır.

1985 resmi verilerine göre Hollanda'da 155.300 Türkiyeli yaşamaktadır. 0-29 yaş arasındaki nüfus 105.191'dir.İlk,orta ve yüksek öğrenimdeki öğrenci sayısı 44.998'dir. 0-29 yaş kesiminde kadın-erkek oranı eşite çok yakındır. Bu nedenle eskiye göre Türkiye'den evlilikler azalmakta, Hollanda'da eş bulma öne çıkmaktadır.Öte yandan geri dönüşler ve doğumlarla Türkiyeli nüfus giderek gençleşmektedir.

Bugün Türkiyeli toplum; erkek,kadın,genç,çocuk,işçi,öğrenci,öğretmen,memur,aydın,esnaf,dinadamı,emekli,politik göçmen,turist işçi,işsizler,lumpenler,marjinal grup gibi sosyal-sınıfsal ve mesleki kesimlerden oluşmaktadır. Ayrıca Türkiyeli toplum kendi içinde farklı ulus, azınlık ve dinsel kesimlerden oluşmaktadır. Tüm bu kesimlerin farklı yaşam biçimleri,beklentileri,sorunları vardır.

BAŞLICA SORUNLAR :

—Türkiyeli toplumun genelini bağlayan yasal ve sosyal statüler, aşırı sömürüye dayalı eşitsizlik temelindedir.Azınlıklar Notası'yla belirlenmiş olan statüleri,ayrımcılık ve eşitsizlik temelindedir. Bu nota,hak belirleyici değil,kısıtlayıcı hükümler içermektedir.Hollanda toplumunun bir parçası haline gelen Türkiyeli toplum eşit haklara sahip değildir. Çok uluslu Hollanda işçi sınıfı; ulusal,dinsel vb.temellerde bölünerek yabancı düşmanlığı sürekli körüklenmektedir. Öte yandan zorla asimilasyon politikası yaşamın her alanında ayrımcı yanlarıyla,anti demokratik yüzüyle ortaya çıkmaktadır. Sınır dışı edilme tehlikesi göçmenlerin içinde bir korku ocağıdır.

—Gençler,sağlıklı ve enerjiktir. Dil sorunları görece daha azdır. Topluma daha uyumlular. Bu potansiyelleri değerlendiren Hollanda egemen çevreleri gençleri zorla asimile etmek istiyorlar. Göçmen gençliğin ulusal kökeni,dil,kültür sorunlarının üstünden atlıyorlar. Öte yandan gençleri,babaları gibi niteliksiz işlerin işçisi olarak yetiştirmek istiyorlar. Bu nedenle göçmen gençlerin yüksek öğrenim yapmasının,niteliklı,çağdaş meslekler edinmesinin önünde engeller yaratılıyor.Göçmen gençler düşük nitelikli mesleki eğitime yönlendiriliyorlar.

İşsizlik en çok yabancı gençleri etkiliyor. Uzun süre işsiz kalan genç kötü alışkanlıklar ediniyor.Bunalıma giriyor.Toplum dışına itiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İki kültür arasında kalmışlık,yabancı düşmanlığı,mesleksizlik, işsizlik gençliğin kişilik oluşumunda olumsuz etkiler yaratıyor.Yeni bir kimlik arayışında olan genç geleceğine güvenle bakamıyor. En verimli çağında üretimden,eğitimden,mutlu ve olanaklı bir yaşamdan kopuk kalıyor. Neyim ? Ne olacağım ? soruları gençliğin içini kemiriyor.

Bu olumsuz psikolojik ortam,göçmen gençliğin sosyal ortam ve çevre olanaklarından yeterince yararlanmasını engelliyor.

Genç evlilerin aile birleşimi insan haklarına ters uygulamalarla engellidir. Erkek gençler askerlik bedelini ödemek için tüm gençliklerini feda etmektedirler.

Genç kızlar,aile baskısı ve iki yaşam biçimi arasında bocalamakta, kimi sorunları daha derinden yaşamaktadırlar.

—Geleneksel Türk aile yapısındaki kadının eve kapalı yaşam biçimi, kadınların Hollanda toplumunun olumlu öğeleriyle kaynaşmalarını,dil öğrenmelerini,meslek edinmelerini, Hollanda'daki geniş sosyal olanaklardan yararlanmalarını daha da güçleştiriyor. Göçmen,emekçi vekadın olmaktan doğan sorunlarının çözümü için mücadeleye atılmalarını sınırlıyor.

İş bulma olanakları en sınırlı olan,en az ücreti alan göçmen kadınlardır.

Genç kızlar,genel olarak göçmen gençliğin sorunlarını daha katmerlice yaşamaktadırlar.

Hollanda egemen çevrelerinin adil olmayan eşitsizlik temelindeki uygulamaları kadınların sorunlarına çözüm getirmemektedir.Kadınlar, araştırmaların salt nesnesi durumunda tutulmaktadır. Ayrımlı,çözümleyici girişimler,olumlu yaptırımlar gözlenmemektedir.

Göçmen kadınların kitlesel örgütlenme sorunları herzaman gündemdedir.

—Türkiyeli nüfus içinde en yüksek sayıyı oluşturan çocuklardır. Bu çocuklar 2.ve 3. kuşak olarak Hollanda'da yaşıyorlar.

Hollanda egemen çevrelerinin göçmen çocuklara yönelik politikası uyum adı altında zorla asimilasyondur. Göçmen çocuklara egemen kültürü kozmopolit yönleriyle özümsetmek,onları kendi ulusal ve sınıfsal kimliklerinden kopartmak ve Hollanda toplumu içinde eritmek hedeflenmektedir.

Kazanılmış hak olan anadil eğitimi; proğram içeriği,ders araç ve gereçleri,kitapları,anadili öğretmenlerinin eşitsiz hakları ve eğitimin demokratik örgütlenmeden yoksunluğu nedeniyle amaca yanıt vermemektedir. Ayrımcı,eşitsizlik temelinde ve anti-demokratik olan anadil ve kültür eğitimi,Türkiyeli göçmen çocuklarının ana dillerini,kendi kültürlerinin ilerici hümanist birikimlerini kazanmalarına,kişiliklerini geliştirmelerine olanak sağlamamaktadır.

Göçmen çocuklara yönelik genel eğitim politikası ise,çocukların gelecekte babalarının yerini doldurmasına yöneliktir. Çocuklar en alt meslek gruplarına yönlendirilmekte,eğitimin kalitesini düşüren sorun kaynağı olarak görülmektedir. Bu eğitim ayrımcıdır. Var olan eşitsizliğin devamlılığını hedeflemektedir.

Çocuklar aile,okul,çevre arasında bocalamaktadır. Dini politik amaçları için kullanan kimi çevrelerin din eğitimi adı altında yürüttükleri Kuran kursları ise çocuğa bir şey kazandırmadığı gibi onu hem üçlü bir çevre ve hemde dil kıskacında boğmaktadır.

Eşitsiz eğitim koşulları,yüksek öğrenime kapalı politikalar göçmen çocuklarının iyi bir eğitim görmelerini,düşünsel açıdan sağlıklı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yetişmelerini,yeteneklerini özgürce geliştirmelerini engelliyor.

Bu durum çocukta içine kapanıklık,ters yönde ayrımcılık biçiminde ifadesini buluyor.

—Göçmenliğin ve Ulusal azınlık olmanın doğası gereğiTürkiyeli toplum da derin kültür sorunuyla karşıkarşıyadır.

Türkiyeli toplum ayrı Ulusal özellikleri,dışlanma-savunma nedenleriyle kültürel ve sosyal açıdan kendi içine kapanık bir yaşam sürdürmektedir.Bu yaşam tarzı onları nitelikli sanat etkinliklerinden yoksun bırakmakta,gelenek ve görenekleri aşınmaya yüz tutmakta,iki kültür arasında ama kültürsüzleşme eğilimine çekmektedir.

Türkiyeli toplumun kültürel gereksinimlerini Hollanda egemen çevreleri emperyalizmin yoz kültür ögeleriyle,"batı tipi yaşam tarzıyla" doldurmak istemektedir.Çünkü onların entegrasyon dedikleri azınlıkların Hollanda toplumu içinde eritilmesidir.Türk egemen çevreleri de bu olgudan politik,ticari vb. amaçlarla yararlanlanmakta;gericiliği, şoven milliyetçiliği beslemekte,yoz kültür ögeleri,bayağı video filmleriarabesk müzik vb.'ni alabildiğine yaygınlaştırmaktadır.

Her iki yaklaşım ve uygulama göçmenleri kültürsüzleştirmeye,yozlaştırmaya,kozmopolit emperyalist kültürle kaynaştırmaya hizmet etmektedir.

Kimilerinin savunduğu göçmenlik kültürü ve sanatı da bu yozlaşmanın ürünüdür.

—İşsizlik Türkiyeli göçmenleri derinden etkiliyor.Oransal olarak en çok işsiz kalanlar mesleksiz göçmenlerdir.İşsizlik;psikolojik bunalım,kötü alışkanlıklar,sosyal ve ekonomik sorunlar yaratıyor.Çocukların geleceğini ve aile mutluluğu zedeliyor.

—Çalışan göçmen işçiler ise en az ücretle,pis,tehlikeli,sağlıksız işlere sürülüyorlar.Çoğu zaman asgari ücrete çok yakın bir maaş alıyorlar.Mesleklerini geliştiremiyorlar,işyerinde terfi edemiyorlar.

—Turist işçilere bilinçlice göz yumuluyor.Onlar hertürlü sosyal güvenceden yoksun olarak kabaca sömürülüyorlar.Hollanda egemen çevreleri onların savunmasız konumlarından yararlanıyor.

—Zorlama yöntemlerle ve teşvik teobirleriyle uygulanan geri dönüş politikası,yıllarca Hollanda ekonomisine katkıda bulunmuş işçilerin hak ve çıkarlarını son budama anlamına geliyor.Birinci kuşak işçiler birçok hakkını bırakarak ülkesine dönmek zorunda kalıyorlar.

—Irkçı,ayrımcı uygulamalar sosyal,bazende toplumsal sorun oluyor.Göçmenlerde psiko-sosyal sorunlar yaratıyor.Ekonomik olarak daha çok sömürülmelerini getiriyor.

SORUNLARIN KAYNAĞI :

Sorunların ana kaynağı,Hollanda egemen çevrelerinin aşırı kar isteminden kaynaklanan işçi rekabetidir.Göçmenleri eşitsizlik temelinde çalıştırmak,kısıtlı sosyal ve ekonomik haklar vermek üretim maliyetini ve Devletin göçmenler için harcamalarını düşürmektedir. Kar'ı artırmaktadır.Öte yandan yerli-yabancı işçiler arasında yaratılan rekabetle Hollanda işçi sınıfı terbiye edilmektedir.Ücretler düşük düzeyde tutulabilmektedir.Kötü ekonomik gidişin nedeni olarak yabancılar gösterilerek de ırkçılık,ayrımcılık körüklenmekte,eşitsizlik daha da derinleşmektedir.

Genel olarak emekçilerin ve özel olarak göçmenlerin sorunlarının nihai (sonul) çözümü bugünkü toplumsal yapıda mümkün değildir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ancak örgütlü ve birleşik bir mücadele emekçi haklarının kabaca çiğnenmesini engelleyebilir.Emekçilerin sosyal refahını geliştirebilir,daha adil ve demokratik bir toplumsal yapı kazanılabilir.

Emekçilerin tüm kazanımları kendi mücadeleleri sonucudur.Kendi somut sorunları için mücadeleye atılmayana kimse bağışta bulunmaz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TEMEL GÖRÜŞLER

Göçmen işçilik sürecinin vrdığı bugünkü boyutta HTİB'in ve bu türden örgütlerin; işçilere var olan haklarını tanıtma,tercümanlık,danışmanlık görevleri ikincil konuma düştü.Bu aşamada; eşit haklar savaşımı,Türkiyeli toplumun Hollanda toplumunda alması gereken toplumsal,sınıfsal,politik,kültürel yerlerini gösterme,onları çıkarları doğrultusunda yönlendirme,farklı kesimlerin sorunlarına çözümleyici yaklaşımlar getirme görevleri öne çıktı.

Bu görevler çözümlendiği ve Türkiyeli toplumun Ulusal azınlık konumları oluştuğu oranda dil,kültür sorunlarını çözmek görevleri öne çıkacaktır.

HTİB'in İLKELERİ :

HTİB Demokratik bir kitle örgütüdür.Türkiyelilerin öz örgütlerinden biridir.Çalışması demokratik ilkelere bağlıdır.Kararlar aşağıdan yukarı tartışılarak alınır.Yönetim organları seçimle oluşur. Faşist,ırkçı,ayrımcı unsurlar dışında HTİB'in ilkelerini benimseyen, amaçları doğrultusunda çalışmak isteyen her Türkiyeli üye olabilir.

HTİB; Her türden eşitsizliğe,işçiler arasında yerli-yabancı ayrımına,insanların dil,din ve renginden dolayı ayrımcılığına,ırkçılığa,şovenizme,faşizme,savaşa ve savaş kışkırtıcılığına karşıdır. Bu uğurda ödünsüz bir savaşım yürütür.

HTİB; Demokratik kazanımların,hak ve özgürlüklerin kararlı savunucusudur.Toplumun demokratikleştirilmesi savaşımında göçmenlerin aktif ve örgütlü bir biçimde yeralması için mücadale eder.

İnsanların barış içinde kardeşçe yaşamalarını,işçi ve emekçilerin dostluğunu savunur.Çok Uluslu toplumların renk ve kültür bileşiminden doğan zenginliğine,kardeşçe yaşamına büyük değer biçer.

HTİB'in AMACI :

HTİB'in temel amacı yeni dönemin öne çıkardığı görevleri çözmektir.Göçmenlerin,Hollandalılarla eşit haklara sahip olması için mücadele eder.Hollanda egemen güçlerinin zorla asimilasyon politikasına karşı toplumun demokratikleştirilmesi için mücadele eder.

Halen Türkiye Hükümetlerinden kaynaklanan bedelli askerlik,Konsolosluk harçları,gümrük işlemleri vb. sorunların çözümünü sağlamaktır.

Çeşitli nedenlerle geri dönecek olan Türkiyelilerin geri dönüşteki hak ve çıkarlarını savunmaktır.

Hollanda'da yaşayan Türkiyeli toplumun; ekonomik sosyal haklarını savunmak ve geliştirmek;düşük ücret,kötü iş koşullarını iyileştirmek,eşit işe eşit ücret almalarını ve sosyal sorunlarının çözümünü sağlamaktır.

Türkiyeli toplum içinde ayrışan kesimlerin (işçi,öğrenci,kadın, gençlik vb.) ayrımlı sorunlarının çözümünü sağlamaktır.

Gençliğin kimlik ve kişilik arayışına çözümleyici olmak,Hollanda toplumsal yaşamında,emek mücadelesinde onurlu yerlerini almalarını sağlamaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Türkiyeli göçmen hareketinin birliğinin sağlanması için mücadele etmektir.

Göçmenlerin ;Hollanda işçi sınıfı,Sendikal hareketi,barış,Demokrasi gücleri cephesinde aktif yer almalarını sağlamaktır.Hollanda emekçileriyle birlikte savaşımını yönlendirmek ve bu savaşıma Hollanda emekçilerinin dayanışmasını sağlamaktır.

Göçmenlerin; Türkiye'deki demokrasi,barış ve ilerleme cephesindeki güçlerle sıcak,etkin ve kalıcı dayanışmasını sağlamaktır.Hollandalı emekçileri bu dayanışmaya kazanmaktır.Dünyanın diğer ülkelerindeki bu amaçlı çıkışlarla dayanışmasını güçlendirmektir.

Dünyamızı,özellikle de Batı Avrupa'yı çok yakından tehdit eden bir nükleer savaşa karşı barış savaşımında aktif ve yığınsal yer almalarını sağlamaktır.

İki kültür arasında kalmaktan,gerici yoz kültür etkilerinden korumak,eğitim,öğrenim sorunlarının çözümlenmesine yardım etmek,işçilerin ve halkların ilerici kültür ögeleriyle kaynaştırmaktır.

Sonuç olarak;Hollanda toplumunun bir parçası durumuna gelen göçmenlerin her alanda eşit haklara,yasal,toplumsal bir statüye kavuşmasını ve Türkiye Demokrasi güçleriyle dayanışmasını sağlamaktır. Ulusal azınlık olmaktan doğan dil,kültür vb.sorunlarının çözümünü sağlamaktır.

TEMEL İSTEMLER ve EŞİT HAKLAR SAVAŞIMI :

— Eşit toplumsal ve siyasal haklar için :

Göçmenleri eşitsizlik temelinde ayrı bir statüde belirleyen yabancı işçiler yasası kaldırılmalıdır.Bu yasa;vergi,prim vb.ödemelerde eşitliği,hak almaya geldiğinde eşitsizliği getirmektedir.

1300'den fazla yasada var olan ayrımcı ögeler yok edilmeli,ayrımcılık önce hukuk düzeyinde mahküm edilmelidir.Ayrımcı yasalar var olduğu sürece tek tek memur ya da kişilerin iyi niyetleri ayrımcılığı yok edemez.

Vatandaş olmanın önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Vize kaldırılmalı,göçmenlerin özgürce seyahatleri gerçekleşmelidir.

Göçmenlerin Hollanda ekonomisine 25 yıllık katkılarının karşılığı olarak,göçmenlere eşit haklar tanıyan yasaların uygulanmasında olumlu ayrımcılık (positiv diskriminatie) gerçekleştirilmeli,bunun için gerekli önlemler alınmalıdır.

Göçmenlere koşulsuz her düzeyde seçme ve seçilme hakkı tanınmalıdır.

Oturum hakkı ve çalışma izini güvence altına alınmalı,haksız sınırdışı edilmelere son verilmelidir.

— Ayrımcılığa karşı :

Irkçı,faşist örgütler kapatılmalıdır.Ayrımcı uygulama ve davranışta bulunanlara cezai işlem yapılmalıdır.Kitle iletişim araçlarıyla dolaylı biçimlerde ayrımcılığın körüklenmesi önlenmelidir.

Göçmenler,ayrımcılığı yaratan eşitsizlik koşullarına ve onu kö-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rükleyenlere karşı Sendikalar,ilerici Partiler,anti-faşist,anti.faşist komiteler,Belediyelerle birlikte emekçilerin ve Halkların kardeşliği temelinde mücadele yürütmelidir.

Sendikaların ve ilerici Partilerin olumlu göçmen politikalarının oluşması ve geliştirilmesine katkıda bulunmalı ve teşvik edici olmalıdır.

Hollanda toplumunun sömürgecilikten kalma yapısal üstünlük düşüncesinin çağımızda yok edilmesi için ortak mücadele edilmelidir.

— Eşit işe eşit ücret :

Yerli-yabancı tüm işçiler (yaptıkları aynı işe karşılık)eşit ücret almalıdırlar.İşçi sağlığına zararlı,güvenliksiz çalışma koşulları iyileştirilmelidir.Zorla fazla çalışma yaptırma cezai önlemlerle giderilmelidir.Hiçbir yasal statüsü olmayan Turist işçilerin ağır sömürüsü önlenmelidir.

Göçmenler bu talepleri için Sendikalarda aktif olarak yerlerini almalıdır.

— Eğitim :

Uyum adı altında uygulanan zorla asimilasyona son verilmelidir. Asimililasyon zorla değil,eşit haklar temelinde ve gönüllülük sürecinde gerçekleşmelidir.

Göçmen çocuklarının,gençlerin Hollanda eğitim sistemindeki yerleri net olarak belirlenmelidir.Eğitimde hoşgörüsüz,anti-demokratik ön yargılı davranış ve uygulamalara son verilmelidir.Çocukları,babalarının sahip olduğu sosyal statüye göre ve babalarının yerine hazırlamayı hedefleyen ayrımcı politikadan vazgeçilmelidir.Göçmen çocuklara eğitimde fırsat eşitliği tanınmalı,yüksek öğrenim kurumlarında yetri kadar kontenjan ayrılmalı,çağdaş,nitelikli meslekler edinmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

— Anadili ve kültür eğitimi :

Anadil eğitiminin örgütlenmesi demokratikleştirilmelidir.Bu konudaki politikanın saptanması,eğitimin içeriğinin,araç ve gereçlerinin,kitapların belirlenmesi öz örgütlerin,anadili öğretmenlerinin ve öğrenci velilerinin de katılımıyla gerçekleşmelidir.

Bugün uygulanan anadili ve kültür eğitimi çoçuğu ne anadili ve nede Ulusal kültürü açısından yeterince eğitememektedir.

Çok Uluslu Hollanda'da,anadili ve kültürü eğitimleri ile genel eğitim politikası gözden geçirilmeli; hümanizm,Ulusların farklı kültürlerinin ortak tanımı ve eşitlik temelinde yeniden belirlenmelidir.

— Kültür yaşamı :

Göçmenleri yoz ve kozmopolit kültür etkilerinden korumak için önlemler alınmalıdır.Kültürsüzleşmeye karşı mücadele yürütülmelidir.

Özellikle gençlere,kendi Ulusal kültür değerlerini tanıma,ilerici yanlarını özümseme ve diğer Ulusların ilerici kültür birikimleriyle kaynaşmaları için çok Uluslu bir kültür politikası oluşturulmalıdır.Bu alanda daha çok fon ayrılmalı ancak bu fonlar çar-çur edilmeden,denetimli ve kalıcı kültür-sanat girişimlerine,basın-yayın kurumlarına verilmelidir.

Bu alanda sağlanacak potansiyel birikim ileride Devlet desteği ile Türk Kültür Sanat Edebiyat Merkezi kurulmasında değerlendirilmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Türkiyeli toplumun çok Uluslu karakteri dikkate alınarak,Türkiyeli toplum içindeki Ulus ve azınlık grupların dil ve kültür gereksinimleri de karşılanmalıdır.

— Sosyal istemler :

Genç evlilerin aile birleşimindeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

Askere giden göçmen gencin eşi ve çocukları,Hollandalı genç gibi askerlik süresince ödenek almalı,askerden dönen genç eski işini kaybetmemelidir.

Yetişkinler için meslek eğitimlerinin niteliği yükseltilmeli,çağdaş meslekler için de kurslar açılmalıdır.

Göçmen kadınların mesleki eğitimleri için daha yaygın ve özgün kurslar açılmalıdır.

Gençliğin kitle sporu ve çevre olanaklarından yeterince yararlanması için önlemler alınmalıdır.

Geri dönenlere üç yıllık uyum süresi tanınmalı,uyum sağlayamayanlar koşulsuz olarak Hollanda'ya geri gelebilmelidir.Ülkesinde kalmaya karar veren 50 yaşın üstündeki göçmenlere Hollanda'daki asgari ücretten maaş ödenmelidir.50 Yaşın altında geri dönenlere birikmiş hakları toptan ödenmelidir.

— Barış için :

Var olan ekonomik krize,işsizliğe,sosyal hakların kısıtlanmasına karşı barış savaşımı yükselmelidir.

Barış için savaş; insanlığın ve onun biriktirdiği değerlerin topyekün yok edilmesine karşı savaştır.Daha yüksek ücret,işsizliğin yenilmesi,sosyal refah için savaştır.

Göçmenler,yaşamsal çıkarları için Hollanda ve Dünya emekçileri, Halklarıyla birlikte barış savaşımına aktif olarak katılmalıdır.

— Demokrasi güçleriyle dayanışma :

Türkiyeli göçmenler,Türkiye Demokrasi güçlerinin savaşımını en iyi anlayanlardır.Yaşadıkları Avrupa ülkelerindeki demokratik ortamı yakından tanımaktadırlar.Türkiye'de Demokrasi için mücadele eden Türkiye Demokrasi güçlerini desteklemek,etkin ve somut dayanışma göstermek Türkiyeli göçmenlerin en temel görevlerindendir.

Bu nedenle Türkiyeli göçmenler,Türkiye'deki anti-demokratik uygulamaları Avrupa kamu oyuna duyurmak ve onların desteğini sağlamak için mücadele etmelidirler.

Hollanda'da eşit haklar,demokratik talepler için mücadeleye atılan göçmenler,Dünya'nın diğer ülkelerinde kendileri gibi eşit haklar demokrasi,barış ve ilerleme için mücadele eden güçlerle sıcak dayanışmaya girmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

HTİB'in ÇALIŞMA İLKELERİ

— HTİB,bir siyasi Parti ya da Sendika değil, Demokratik bir öz örgüttür.Türkiyeli toplumun eşit haklar savaşımı ise ekonomik,demokratik,politik alanları kapsamaktadır.Bu nedenle HTİB,demokratik bir baskı aracı olmak ve bu işlevini yerine getirmek için;Türkiyeli kitlenin kendi içinde birliği ve Hollanda demokrasi güçleriyle dayanışması için mücadele eder.Eşit haklar savaşımının kavranması ve yönlendirilmesine katkıda bulunur.Demokratik bir örgüt olarak bu savaşımdaki yerini alır.

—HTİB,eşit haklar savaşımını Türkiyeli toplumun somut sorunları temelinde görüşmeler,bilgilendirme toplantıları,kitle eylemleri,kampanyalar biçiminde yürütür.

—Böylesi bir savaşım için gerekli olan basın-yayın faaliyetini yapar Hollanda'da Türkçe yayın yapan radyo,televizyon,gazete ve dergilerle,Hollandalı basın-yayın kurumlarıyla ilişkilerini geliştirerek karşılıklı haber ve bilgi ağı kurar.Gerektiğinde kendisi de yayın çıkarır.

—Göçmenlerin her yönlü eğitimi için seminerler,konferanslar düzenler.Eğitici broşür,kitap,film vb. malzemeyi üretir.Araştırma ve bilgi toplama çalışmaları yapar.

—Gençliğin kitle sporu yapabilmesi,bedensel ve ruhsal gelişimi için spor klüpleri kurar.

—Türkiyeli toplumun kültür gereksinimlerini karşılamak için kalıcı kültür,sanat,edebiyat örgütlenmelerine girer.

—Hollanda'da Türkiyelilerin kurduğu çeşitli amaç ve biçimlerde 300 kadar dernek ve komite vardır.Bunca irili ufaklı dernek tek başına hiç bir temel sorunun altından kalkamaz.Göçmen hareketinin birliğini savunan HTİB; faşist dernekler dışındaki tüm demokratik derneklerle; işçilerin,gençlerin çıkarları doğrultusunda ortak eylemlere girer. Dışındaki derneklere; derneklerin bağımsızlığı,eşitlik ve kardeşlik temelinde yaklaşır.

Öte yandan HTİB,eylem birliği sürecinde oluşacak dostluk ve yakınlaşmaları olumlu değerlendirerek,aynı amaçlar için yürüyen çok sayıdaki derneğin bir üst örgütte birleşmesi hedefini de önüne koyar.

—HTİB,Türkiyeli toplumun yeni yerlerinin belirlenmesi,eşit haklar ve demokrasi savaşımını daha güçlü yönlendirmek için şu örgütsel hedefleri önüne koyar: A)Merkez yönetim kademelerini güçlendirmek. B) Şube örgütlerini güçlendirmek.C) Türkiyelilerin yoğun oturduğu kentlerde yığınsallaşmak.D) Potansiyel birikim olan kentlerde yeni şubeler açmak.E) Var olan Türkiyeli demokratik derneklerle eylem birliğini geliştirmek.F) Daha çok sayıda dernekle üst örgütlenmeye gitmek.

—Hollanda toplumunun bir parçası olan Türkiyeli göçmenlerin eşit haklar savaşımı çok yönlü ilişki ve dayanışmayı gerektirmektedir.

Bu nedenle HTİB; A) Hükümet,Politik Partiler,Barış hareketi ve anti-faşist komitelerle B) Sendikalarla, C) Diğer Ulusların göçmen örgütleriyle, D) Yerel düzeyde Belediyeler,semt evleriyle, E) Avrupa'daki diğer Türkiyeli göçmen örgütleriyle, F) Avrupa Parlementosu ve Birleşmiş Milletler düzeyinde çalışan Avrupa Göçmen Federasyonu ülke komiteleriyle çok yönlü ilişkiler kurar.

HTİB'in amacı,Türkiyeli toplumun bu kurumlarda salt temsil edilmesi değil,giderek onların içinde daha çok sayıda yer almasıdır.Sorunların çözümü,Hollanda ve Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışma

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

bu yoldan güçlenecektir.Bu nedenle HTİB dış ilişkiler bürosu giderek her alanda yetkinleşen kadrolardan oluşur.

—HTİB Merkezi tipte bir demokratik örgüttür.Kendine bağlı bağımsız dernekler olmayıp salt şubeleri vardır.Bu nedenle demokratik merkeziyetçilik ilkesine göre çalışır.Kararların alınması aşağıdan yukarıya tartışılarak gerçekleşir.Tüm üyeler karar alımına katılabilir.Çoğunluğun kararı geçerlidir.Yönetimi yukardan aşağıya; yürütme kurulu genel yönetim kurulu,şube yönetim kurullarıı biçimindedir.Genel yönetim kurulu ve tüm şube yönetim kurullarının katıldığı danışma kurulu yılda iki kez toplanarak örgüt çalışmasını denetler ve dönemine ilişkin çalışma planını karara bağlar.HTİB'in tüm yöneticileri kongrelerinde seçilerek işbaşına gelir.

Faşistler dışında her siyasi görüşten,dinsel inançtan Türkiyeli HTİB'e üye olabilir.Üyeler,HTİB'in ilke ve amaçlarına karşı tavır alamazlar.Gönüllülük ve girişkenlik temelinde verilen görevleri yerine getirirler.

HTİB Hiç bir siyasi Partiye bağlı ya da bağımlı olmayıp,bağımsız demokratik bir öz örgüttür.HTİB yönetici ve üyeleri kendi siyasi görüşlerini örgüte zorla dayatamazlar.

—HTİB'in bu ikinci Proğramı,göçmen işçi savaşımının bugünkü özgüllüklerinden çıkarak hazırlanmıştır.

Bu Proğram taslağı sırasıyla HTİB yürütme kurulu,Genel Yönetim Kurulu,Genel Üye toplantısında tartışılarak 29-Mart-1986 tarihinde Amsterdam'da yapılan HTİB onuncu genel kurulunda delegelerin onayına sunulacaktır.

S O N

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HTİB GENEL BAŞKANI
NİHAT KARAMAN'ın
10. KONGRE AÇIŞ KONUŞMASI.

AMSTERDAM
29 MART 1986

Sayın Divan, Sayın basın mensupları,
Değerli konuklar,
Değerli delege arkadaşlarım,

HTİB'in 10. Kongresini açarken hepinizi coşku ile selamlıyorum.
HTİB Kurulalı 12 yıl oldu.
12 yılda, gerek göçettiğimiz ülke Hollanda'da gerekse ülkemiz Türkiye 'de çok şey değişti.Biz Hollanda'daki Türkiyelilerde çok değiştik.
10.Kongremizde,Hollanda'daki ve Türkiye'deki gelişmeleri,göçmen kitlesinin içinde bulunduğu yeni durumu,sorunları ve çözüm yollarını değerlendireceğiz,kararlar alacağız.

Yaşadığımız ve çalıştığımız Hollanda'da yeni durum nedir ?
Bunlar bizi nasıl etkiliyor? Herşeyden önce bunu doğru yanıtlamalıyız.
Çünkü ister açık açık söyliyelim,ister gönlümüz ve duygularımız elvermediği için dilimiz varmasın,bizler bu ülkede kalıcılaşıyoruz.
Bu en azından sayıları daha şimdiden çoğunluk oluşturan ikinci ve üçüncü kuşak Türkiyeliler için inkar edilmez bir gerçektir.Ve değerli arkadaşlarım,gerçeğe gözümüzü kapatarak hiç bir sorunumuzu çözemeyiz.

Biz artık bu ülkenin,şimdilik "üvey"de olsa bir ferdiyiz,parçasıyız.
Bu ülkenin ekonomisinden,dış politikasına kadar olup biten her-şey bizi olumlu yada olumsuz etkiliyor.Üstelik Hollandalılardan iki kat fazla fazla etkiliyor. Bir kere işçi,emekçi halkın bir parçası olarak,ikinci göçmen olarak.

Ne yazıkki,geçen kongremizden bu yana Hollanda'da durum iyiye gitmiyor, kötüleşiyor.İşsizlik arttı,önü alınacağada benzemiyor.Sağlıktan eğitime, sosyal ödeneklere kadar her alanda emekçi halka kemer sıktırılıyor.
Kruis füzelerinin yerleştirilmesi konusunda apaçık görüldüğüğ gibi, artık Hollanda NATO'nun,ABD'nin borusu,halkın ezici çoğunluğunun iradesi iradesini hiçe sayacak ölçülerde ötüyor.Yabancı düşmanlığı,ırkçılık, ayrımcılık arttı artıyor.Biz ırkçı,faşist partiler kapatılsın isterken onlar seçimler öncesinde danıştay kararıyla,yasallık kazandılar.

Şimdi buradan soruyoruz? Hollanda anayasası ırkçılığa ve faşizme karşı değilmi ? Peki Hollanda halkının ezici çoğunluğunun istemine karşın işsizliği,ölüm füzelerini,ırkçı,faşist yabancı düşmanı görüş ve hareketleri kim,hangi güç dayatıyor bu ülkeye?

Değerli arkadaşlarım, işsizliği ne robotlar,nede göçmen işçiler yaratıyor.İşsizliği yaratanlar,iş saatlarının kısaltılmasına karşı çıkan, sermayelerini Hollanda'da yeni işyeri açmak için kullanmak yerine

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Diyorum ki,sizler olsun,biz göçmen işçilere misafir yada üvey evlat muamelesi yapmıktan artık vazgeçin.Göçmenlerin şu veya bu sorunu konusunda görüşbildirmekle,onların verdiği savaşıma destek olmakla yetinmeyin. Göçmenlere her alanda,yasalarda ve uygulamada eşit haklar sağlanması temelinde,bütünsel göçmen politikaları oluşturun.Göçmenlerin eşit hakları için savaşım,örgütlerinizin,temel politikalarından biri olsun.Bunun gereği olan örgüsel önlemleri alın.Bu amaçla göçmen örgütleri ile daha sıkı, kalıcı işbirliğine girin.Uzattığınız eli göçmenler ve onların örgütleri yanıtsız bırakmıyacaktır.
Son seçimlerde görüldüğü gibi,Hollanda emekçilerinin,barış ve demokrasi güçlerinin safları göçmenlerle güçlenecektir.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'deki Evren-Özal rejiminin politikası yalnız bugün Türkiye'de yaşıyanları değil,biz Hollanda'daki Türkiyeli göçmen işçilerin çıkarlarıylada taban tabana zıttır. Geçen kongreden bu yana ülkemiz Türkiye, bırakalım kesin dönüş yapmayı,bırakalım bizi yalnızca döviz makinesi olarak görmelerini, alın terimizden arttırıp biriktirdiğimiz döviz hesaplarımızın faizlerine bile el koymaya çalışıyorlar Bedeldi,harçtı,rüşvetti derken bizi yolunacak tavuk sanıyorlar. İşkencenin,idamların,zorbalığın böylesine kol gezdiği,insanhaklarının demokratik hak ve özgürlüklerin böylesine ayaklar altına alındığı bir ülkenin yurttaşları olmak belkide en çok biz göçmenlerin ulusal onurunu kırıyor. Karakollarında en akıl almaz işkencelerin yapıldığı,zindanlarının politik tutuklularla dolu olduğu,barış severlerin,sendikacıların suçlu olarak yargılandığı,sendikal hakların kuşa çevrildiği,Kürt halkının yok sayıldığı bir Türkiyenin yurttaşları olarak,Hollanda'da eşit haklar isterken,ırkçılığa,yabancı düşmanlığına karşı çıkarken boynumuz bükük kalıyor."Türkiyenin böyle bir rejime,böylesi bir sözde bir demokrasiye layık olduğunu,kabul edemeyiz.Edersek bu yalnız bize ikinci sınıf insan muamelesini reva gören, yabancı düşmanlarının işine yarar.Bu nedenle,Türkiyede bugünkü rejime karşı çıkmak,biz Türkiyeli göçmenler için ulusal onur sorunudur.Hollanda'da verdiğimiz eşit haklar savaşımının vazgeçilmez bir gereğidir. Biz HTİB olarak bu görevi herşeyden önce, Türkiyeli olmaktan onur duymak istediğimiz ve bu ülkede başı dik dolaşmak için yerine getirmeye çalıştık.Türkiyemizi halkımızı,kendimizi en az Hollanda'daki kadar demokrasiye,insanhaklarına layık gördüğümüz için 12 Eylül rejimine karşı olduk,olmayıda sürdüreceğiz.
Bu kürsüden " Türkiye'yi küçük düşürdüğü" gerekçesiyle,bugün ülkemizin halkımızın başına çöreklenmiş Evren - Özal rejiminin suçlarını gizlemeyi önerenlere sesleniyorum. Uyduların haber ilettiği dünyamızda,

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bu kuşağa güvenle ve umutla bakabiliriz.Biz birinci kuşaktan gelenlerin deneyimleriyle onların dinamizm ve değişim istenleri birleştiğinde göçmen hareketimiz yepyeni bir atılım yapmalıdır.Biz gençliğimizin,kültürel sorunlarına,kimlik arayışına en sağlıklı ve yapıcı çözümleri,demokratik göçmen örgütlerine aktif katılarak bulacağına inaniyoruz.Genç kuşağın babaları ,anaları gibi yaşamak istememesini,değişim istemini anlayışla karşılıyoruz ve olumlu buluyoruz.Kendi kültürümüze ve Hollanda kültürüne ayrımlı yanaşmayı başarabildiğimiz ölçüde,gençlerimiz bizi,biz gençlerimizi daha kolay anlayabiliriz.Kürtür donmuş,katılaşmış bir şey değildir.Bilim ve teknikle,halklararası ilişki ile değişir,gelişir,zenginleşir.Her halkın kültüründe artık atılması gereken,çağdışı geri,yada yeni ama yoz ve kozmopolit yanlar vardır.Türkiyenin ve Hollandanın kültürünün en insancıl ,en demokratik,en güzel yönlerini alıp birleştiren,her ikisinde de gerici,yoz ne varsa reddeden,yaratıcı,haksızlığın,sömürünün her türüne karşı tepkili, değişen ve değiştiren yaratıcı bir genç kuşak yetiştirmek önümüzdeki dönem göçmen örgütlerinin en önemli görevi olmalıdır.Böyle bir göçmen hareketi ise ancak genç kuşağın bu örgütlerde aktif katılımıyla yaratılabilir.
Ben bu kürsüden genç kuşağı,göçmen hareketinde,HTİB'de her düzeyde aktif yer almaya ve göreve çağırıyorum.

Değerli arkadaşlarım,son olarak,Türkiyeli göçmen hareketimiz için çok önemli bir noktaya değineceğim.Türkiyeli göçmenlerin çıkarları ve sorunları ortaktır.Ne yazıkki bugün Hollanda'da sayıları 300'e varan birbirinden bağımsız Türkiyeli göçmenlerin oluşturduğu örgüt ve yerel komite vardır. Üstelik Türkiyeli göçmenlerin önemli bir bölümü ise hala örgütsüz.Önümüzdeki dönemde bu örgütler arasında iş ve eylem birliğini geliştirmek zorundayız.HTİB,bu amaçla elinden gelen herşeyi yapmalıdır,yapacaktır.HTİB'in 10.Kongre kürsüsünden diğer Türkiyeli göçmen örgütlerine sesleniyorum. Gelin Türkiyeli göçmenlerin,somut sorunları ve ortak çıkarları temelinde, iş güç ve eylem birliğini geliştirelim,bunun için hiç bir özveriden kaçınmayalım.Gelin hep birlikte şu beliyi haykıralım:
YAŞASIN YERLİ VE YABANCI İŞÇİLERİN BİRLİĞİ
YAŞASIN HTİB

Değerli arkadaşlar,değerli konuklar beni ilgi ile dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜRKİYE SOSYAL

HTİB GENEL YÖNETİM KURULUNUN 10. KONGREYE SUNDUĞU ÇALIŞMA RAPORU.

AMSTERDAM
29 MART 1986

Sayın Divan
Değerli konuklar
Sayın basın mensupları
HTİB'in özverili, savaşkan üyeleri,
Sizleri HTİB Yönetim Kurulumuz adına coşku ile selamlarım. Kongremize hoşgeldiniz. Kongremizi gerçekleştirirken, bu güne kadar örgütümüzün gelişip güçlenmesinde emeği geçen, şu anda aramızda olan veya çeşitli nedenlerle kongremize katılamayan arkadaşlarımızı kongremiz adına saygı ile selamlıyorum.
Değerli arkadaşlar,
Bugün burada örgütümüzün kuruluşunun 12.yılında 10.kongremizi yapıyoruz. O nedenle Yönetim Kurulumuz 12 yıllık deney birikiminden yararlanarak, çalışma raporunu ağırlıklı olarak geride bıraktığımız çalışmaların değerlendirilmesine ayırdı. Geçen sürenin, böyle bir değerlendirme için gereken bilgi ve denevleri içinde barındırdığı inancını taşıyoruz. Bu nedenle genel kurulumuz "Dünyada Barış, Türkiye'de Demokrasi, Hollanda'da Eşit Haklar" belgisi altında toplanıyor. Yönetim Kurulumuz çalışma raporunda bu ana belginin dayandığı temelleri kısa ve öz olarak ele almava çalıştı. Ve şunu da biliyoruz ki bizim sorunlarımız burada ele alınanlardan kat kat daha fazladır. Ancak, genel çalışma anlayışımız örgüt üyeleri tarafından özümsendikçe çok yönlü sorunlarımızın çözümü doğrultusunda daha başarılı olabileceğiz.
Değerli arkadaşlar,
Bu gün şu saptama çok belirgin olarak geniş yığınlar tarafından kabullenilmektedir. Göçmen işçilerin, onların eş ve çocuklarının sorunlarının temel kaynağı Hollanda İşçi Sınıfının ve emekçi halkının sorunlarından ayrı düşünülemez. Hollanda İşçi ve Emekçi halkının sorunları, bizim de sorunlarımızdır. Göçmen işçiler olarak bizim geleceğimiz Hollanda barış ve demokrasi güçlerinin gelecegine bağlıdır. Diğer yandan ülkemizde demokratik ortamın yaratılması,suçları yalnız halkın mutluluğunu düşünmek olan ilerici, demokrat, işçi, aydın, sendikacı, öğretmen, bilim adamı, barış severler, kadın ve gençlerden oluşan binleri aşkın politik tutuklunun, insanlık dışı işkencelere uğramasına karşı çıkmak, işsizliğin yoksulluğun ortadan kalktığı mutlu bir Türkiye yaratılması

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1-Türkiyeli göçmen işçilerin Hollandadaki sorunlarında geride bıraktığımız iki yıl içinde olumlu bir düzelme olmadığı gibi yaşam koşulları daha da zorlaştı. İşsizlik, yabancı düşmanlığı, geri dönüş zorlamaları, gençlerin aile birleşimi önündeki engeller hala sürüyor. İşsizlik sorunu: Özellikle Türkiyeli işçiler arasında çığ gibi yükselmeye devam etti. Elbetteki işsizlik yalnız Türkiyelilerin sorunu değil, aynı zamanda Hollanda işçi sınıfı ve diğer uluslardan göçmen işçiler için de işsizlik, sosyal bir felaket olarak sürdü. sürüyor. İşsizlikten yararlanan Hollandalı ırkçı, faşist unsurlar iyice "gemi azıya aldılar". İşsizliğin tek sorumlusu olarak biz göçmen işçileri gösteriyorlar. Sokaklarda, kahvelerde, işyerlerinde insanlarımızı aşağılayan, hor gören her tür davranışı kendilerine yaşam biçimi yaptılar. Hatta şu anda burada bulunan bir çok arkadaşımızın evlerine tehdit mektupları daha gönderildi."Türklere ölüm","Türkler defolun","Pis Türkler" gibi faşist ideolojiden kavnaklanan yabancı düşmanlığı açıkça yapılmaktadır. Ne yazık ki ırkçı faşist güçlerin yabancılara, özellikle de Türkiye'li göçmenlere yönelik hakaret dolu saldırıları mahkemelerce de aklanıyor. Bir yandan ırk ayrımı,yabancı düşmanlığı yasaktır deniliyor, bir yandan yasaları yürütmekte olan yargıçlar bu faşistlerin yaptıklarını yasalara aykırı bulmuyorlar. İşte bu gelişme göçmen işçiler açısından son derece tehlikelidir.Simdiye kadar yaptıklarını yarı illegal yapan faşistler, bundan böyle yasal güvence altında bizlere hakaret edebilecekler. Bu politika Hollanda'da yalnız göçmen işçilere yönelik değil, genelde Hollanda emekçi halkının da ekonomik,demokratik haklarının kısıtlanmasına yöneliktir. Egemen güçlerin ise daha da gericileştiklerinin somut göstergesidir. Tarih bize göstermiştir ki, faşistlerin üstüne tutarlılıkla gitmeyen hiç bir hükümet, iktidarını koruyamamıştır. Sonuçta faşistlerin iktidar olmasına olanak sağlamıştır. Yukarıda altını çizmeye çalıştığım sorunlar yalnız bizim değil,Hollanda demokrasi güçlerinin ve emekçi halkının da sorunlarıdır.Bu gün göçmen işçilere saldıran faşistler,yarın Hollanda'lı emekçilere saldıracaklardır.Bu nedenle, işsizliğe,yabancı düşmanlığına karşı daha etkili olabilmek,ortak düşmanı geriletmek için Türkiye'li göçmen işçilerin sendikalarda Hollanda işçi sınıfı ile birlikte örgütlenmesinden ve ortak savaşmasından geçer.

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kalan eş ve çocuklarına sosyal ödenek verilmemesi. Yasalarda,Hollanda'da resmi olarak çalışma ve oturma hakkına sahip herkes,gerekli olduğunda sosyal yardım ödeneği alabilir deniliyor. Ama bugünkü hükümet, gençlerimize bu hakkı da tanımıyor. Örgütümüz HTİB, eşit olmayan bu uygulamalara karşı geçtiğimiz dönemde ardıcıl olarak savaştı. Bundan sonra da gençlerimize yönelik bu tür ayrımcı uygulamalara karşı çalışmalarını hızlandıracaktır.

GENÇLİK YILI

1985 Gençlik Yılı'nda örgütümüzün öncülüğünde Hollanda çapında önemli çalışmalar gerçekleştirildi. Öncelikle gençlerin doğrudan kendileri kendi somut sorunları etrafında bir araya getirildi. Yaşamında örgütlü çalışma, örgüt sözcüklerine yabancı olan gençlerimiz kuzey-brabant bölgesinde 12 yerel derneğin bir arava gelmesiyle NOORD BRABANT GENÇ-KOM'u kurdular. Yürütme kurulumuzdan bir arkadaşımızın katkılarıyla ve Eindhoven şubemizin etkin katılımıyla bütün bir yıl boyunca onlarca eylem düzenlediler.Gençlerimizin sorunlarını 20 maddelik bir sonuç bildirgesiyle kamu oyuna duyurdular. 28 Aralık 1985 tarihinde Gençlik Sempozyumu düzenlediler. Bu çalışmalarda olumlu katkılarından dolayı Yücel Yıldırım'ı kutluyoruz. Kuzey Hollanda gençlik girişimi özellikle Denhaag şubemizin yoğun çalışmaları sonucuRotterdam şubemizin de katkıları ile bir gençlik sempozyumu gerçekleştirdiler.Gelderland bölgesinde Nijmegen şubemizin girişimi ile bir gençlik girişimi oluşturuldu. Burada gençlerimizin sorunlarına yönelik bir dizi etkinlikler yapıldı.Leiden şubemiz yerel düzeyde gençlik toplantısı düzenledi. Ülke çapında saptanan istemlerin yerel yönetimlere iletilmesini sağladı. Sonuç olarak gençlik yılında ulaşmamız gereken tüm gençlik yığınına değil ama önemli bir bölümüne ulaşabildik. Bu çalışmaların en önemli iki yararı oldu. Bir yanı ile gençler kendi sorunlarını daha somut olarak gördüler. Diğer yandan da hem örgütümüzü daha yakından tanıdılar hemde örgütlü olmanın yararını önemli ölçüde kavradılar. Biz bu yaptıklarımızla yetinmiyoruz. Geleceğimiz olan gençlerimizin sorunlarına sahip çıkmalıyız. Onların gelişmeleri için var olan olanakları zorlamalıyız. Özellikle dejenerasyon ve gençlerin evden kaçma sorunlarına yönelik gerçekçi çözüm yolları saptamalı-Belediye,Eyalet ve Hükümet düzeyinde girişimlerimizi yoğunlaştırmalıyız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yararlanmak için başvuru yapan Türkiyelilerin savısı, 55 yaşından yukarı ve aşağıdakilere dahil 2 bin cıvarındadır. Bu da gösteriyor ki, geri dönüş sorununun, kamuoyunda yoğun tartısılması, geri döneceklerin sayısında önemli bir azalma sağlamıştır. Hiç bir hak, savaşılmadan kazanılmaz. Geri dönecek olan işçilerimizin haklarını da, savaşarak alacağız. Geri dönüş çalışmalarının en önemli bir yanı da, çok geniş bir Türkiyeli kesimle ilişki kurduk. Onlar bizi, biz de onları yüz yüze tanıdık. Bu bizim için son derece önemli bir kazanımdır. Sonuç olarak bizim amacımız geri dönüş sorununun sürekli kamuoyunda canlı tutmak değil, işçilerimizin haklarını eşit koşullarda almalarını sağlamaktır. 1986 yılının seçim yılı olması nedeni ile seçimler sonrası oluşacak hükümetin konuyu yeniden gündeme getirerek adil bir şekilde sonuçlandırılması için çabamızı yoğunlaştırmalıyız. Bunu yaparken de bizim dışımızdaki diğer Türkiyeli örgüt ve kuruluşlarla birlikte hareket etmenin olanaklarını aramalıyız.

YEREL SEÇİMLER

Örgütümüz, seçme seçilme hakkının alınması istemini daha 1976 yılında ikinci kongresinde karar altına aldı. Örgütümüzün bu öngörülü vaklaşımı kısa sürede farklı toplumsal işlev gören kuruluşlar tarafından benimsendi. Çeşitli uluslardan göçmen işçilerin öz örgütleri de bu uğurda, onurlu bir savaşım yürüttüler. 70'li yılların sonuna gelindiği zaman sendikalar, ilerici partiler soruna doğrudan sahip çıkmava başladılar. Sonuçta göçmen işçilere yerel seçimlerde seçme seçilme hakkının verilmesi, onların da proğramına girdi. Gelişmeler karşısında sağcı partiler bile bizim bu haklı istemimize karşı çıkamaz durumda kaldılar. Kimilerinin dediği gibi, seçme seçilme hakkı bize hükümetler tarafından bahşedilmedi. Yürütülen savaşımların sonucunda kazanıldı. Uğrunda yıllarca savaştığımız bu hakkın kazanılması sonucu, 10 gün önce Türkiyeli göçmen işçiler ilk kez sandık başına gittiler. Türkiyelilerin seçimlere katılma oranı %60'ın üstünde oldu. HTİB, yerel seçimlerde PvdA ve diğer sol birlik partilerine oy verilmesini savundu. Bu alanda gücü oranında çalışma yürüttü. Sonuç, HTİB'in seçimler karşısındaki somut politikasını doğruladı. Türkiyeli seçmenler kendi çıkarlarını savunan partilere oy verdiler. Belediye meclislerine seçilen 20 yabancının arasında 15 Türkiyeli aday kazandı. Oy verme oranının yüksekliğine bakınca uğrunda yıllarca savaşmaya değecek demokratik bir istem olduğunu somutta gördük. Ve bu hakkın alınması ile birlikte göçmen işçiler Hollanda yerel politikasında kısmen de olsa

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

güçleri, geride bıraktığımız iki yılda önemli sınavlar verdiler. Biz onlara yeteri kadar omuz veremedik. Bunu belirtirken, hiç bir şey yapmadığımız anlaşılmıyor elbette. Ancak, biz örgüt yöneticileri yaptıklarımızın daha üstünde iş yapabilirdik. Bunu yapmadık. Yaptıklarımız ise çok sınırlı kaldı. Örnekleyecek olursak;

-Türkiye Barış Derneği yöneticilerine dayanışma kartı gönderme,

-Politik tutuklulara yapılan işkenceler konusunda Hollandalı parti temsilcileri ile görüştük. Türkiyedeki işkencelere karşı tavır almalarını istedik.

-Aydınlar davası olarak adlandırılan davaya karşı somut dayanışma girişimlerimiz oldu. İmza kampanyası, kart gönderme, aydınlara dayanışma mektupları,

-DİSK davası ile ilgili olarak Avrupa çapında yürütülen dayanışma çalışmalarına aktif olarak katıldık. Strasburg'da yapılan Avrupa Parlamentosu toplantısı sırasında düzenlenen eyleme katıldık. DİSK'e özgürlük belgisi gündemimizden inmedi.

Geçtiğimiz dönem, Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışma açısından en olumsuz örnek, 5 ülke ile birlikte, Türkiyeyi, insan hakları mahkemesine şikayet etmiş olan Hollandanın, bu şikayetini geri çekmiş olmasıdır. Hollanda hükümetinin bu tavrı, demokrasi adına düşündürücüdür. Bize göre, kongremiz dayanışma konusunu burada daha geniş tartışmalı, bundan sonraki tartışmalarımızın perspektifini saptamalı, Türkiyede yükselen toplumsal muhalefete uygun ve parelel bir dayanışmayı örgütlemeliyiz.

DİĞER GÖÇMEN İSCİ ÖRGÜTLERİ İLE İLİSKİLER

Yönetim Kurulumuzun yürüttüğü çalışmalar arasında önemli bir yeri olan, diğer uluslardan demokratik göçmen örgütlerle ilişkiler, geçtiğimiz dönem daha olumlu bir noktaya vardı. Gerek ülke çapında, gerek yerel düzeyde göçmen işçi örgütleri ile farklı alanlarda ortak çalışmalar gerçekleştirdik. Şubelerimizin olduğu bazı kentlerde, var olanlara ek, göçmen örgütleri platformları oluşturduk. Ayrımcılık, yabancı düşmanlığı, antifaşist girişimlerde daha düzenli çalışma olanakları yaratıldı. Ülke çapında çalışmalar yapan LSOBA içindeki örgütümüzün saygınlığı, eşit ilkeler temelinde daha da pekiştirildi. LSOBA adına, yürütme kurulu üyesi bir arkadaşımız FNV'nin ülke çapındaki azınlıklar komisyonunda temsil ediliyor. Ve yine bir arkadaşımız LSOBA yürütme kurulunda yer alıyor. Kısaca, Hollanda toplum yaşamının her alanında çalışma yürüten göçmen örgütleri ile ilişkilerimiz gelişti.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

demokratik haklarının sağlanması uğrunda yürütülen çalışmalara ilgi duyan faşistlerin dışındaki tüm örgütler ile ortak çalışmalar temelinde çalışma olanaklarını aradık. Zaman zaman başarılı sonuçlar da aldık. Türkiyede demokratik hakların kazanılması, ülkemizin faşist diktatörlükten kurtarılması için yürütülen çalışmalara yığın örgütü olma konumunu koruyarak omuz vermeye çalıştık. Böylesine karmaşık ortamdan geçerken, belli eleştirilere hedef olduk. Biz bu eleştirilerin dostça olanlarına değer veriyoruz. Bizi siyasi parti gibi görerek, eleştirenlere de bir yığın örgütünün hangi nitelikleri taşıması gerektiğini hatırlatmak istiyoruz. 85'in son aylarında oluşturulan Hollanda'da Türkler için danışma kurulu, örgütümüzün de içinde bulunduğu 4 örgüt tarafından oluşturuldu.

Oluşturan örgütler:

-Hollanda Türk spor kulüpleri federasyonu
-Hollanda Türk islam dernekleri federasyonu
-Hollanda islam merkezi vakfı
-ve örgütümüz HTİB

Bu örgütler arasında gerek bu günkü Türkiyedeki rejime karşı, gerekse Hollandadaki egemen gerici güçlere karşı Türkiyeli göçmenlerin çıkarlarının savunulması savaşımında köklü görüş ayrılıklarının varlığı bir sır değildir. Ancak biz Türkiyeli göçmenlerin ekonomik, demokratik hakları uğrunda ortak çalışma yapılabileceği inancını taşıyoruz. Bu anlayışla faşist örgütlerin dışında kalan tüm Türkiyeli örgütlerle HTİB eylem birliği yapar. Çünkü, HTİB bir yığın örgütüdür. Bünyesinde çesitli politik ve dini inançlardan insanlar bulunur. HTİB kendi amacına ters düşmeyen, çalışmaları farklı örgütler ile, farklı yöntem ve biçimlerde sürdürür. Her şeyden önce her örgütün kendi bağımsız çalışmalarında özgür oldukları ilkesini benimser. Durum böyle olunca da ortak çıkarlarımız, demokrasi anlayışımız çerçevesinde her örgüt ile eşitlik ilkesi temelinde ortak iş yapmaktan yanayız, yapıyoruz da. Hiç kimsenin bizi eşit haklar temelinde Hollanda hükümetine karşı yaptığımız çalışmalardan dolayı eleştiremeyeceği gibi, Türkiyedeki faşist yönetime karşı girişimlerimizden dolayı da eleştiremez, bizi bu yoldan geri döndüremez. Çünkü, her ikisi de Türkiyeli göçmenlerin çıkarlarının temel doğrultusudur. Yıllardır bize karşı önyargı ile donatılmış, bizi düşman olarak görmüş kesimlerle ortak iş yapmanın zorluklarını biliyoruz. Biz zor olanı yapacağız. Çıkacak olan zorlukları Türkiyeli göçmenlerin çıkarları temelinde çözmeye çalışacağız.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

belli ön hazırlıkların yapıldığını şimdiden söylemekte yarar görüyoriz. Diğer yandan da eğitimlerin yalnız HTİB üyelerine değil, daha geniş yığınların katılacağı bir içeriğe kavuşturulmasını zorunluluk olarak görüyoruz. Bir başka çalışmamız da eğitim konusunda örgüt arşivine materyal kazandırmak oldu. Bu alanda örgütümüze değerli katkıları olan ve gönüllü çalışan sayın Ger Steenbeek'e teşekkürümüzü burada belirtmek isteriz. Önümüzdeki dönemde film, slayt, fotograf varışması vs. gibi alanlardaki çalışmalarımızın daha planlı yürütülmesi gerektiğine inanmaktayız.

KÜLTÜR-SANAT ÇALIŞMALARI

Kültür sanat çalışmaları geçen dönemde çok düzenli olarak yürümedi. Ancak, kültür sanat yönünden en çok etkinliğin olduğu dönem, bu dönem oldu. 1984 yılında düzenlenen Kültür Haftasına örgütümüz bütün gücü ile katıldı. O güne kadar Hollanda'da gerçekleştirilemeyen böylesi geniş kapsamlı bir etkinliğin gerçekleşmesinden örgütümüze haklı bir pay çıkarabiliriz. Yine aynı dönemlerde arkadaşlarımızın özverisiyle gerçekleştirilen Kırmızı Karanfil Müzik Festivalleri örnek çalışmalar olarak gösterilebilir. Sair ve ozanların katıldığı edebiyat söyleşileri de bu dönemde gerçekleştirildi. İlk kez bir film haftası düzenledik. Bu etkinliklere binlerce insan katıldı. Yerel düzeyde şubelerimizin çeşitli çalışmaları var. Ancak yeterli değil. Kültür sanat çalışmalarının Türkiyeli göçmenlerin Hollandadaki gelecekleri dikkate alınarak planlanması gerekiyor. Kültür sanat çalışmalarının günlük gereksinimlerle yürütülecek bir çalışma olmadığı somut denevlerle ortaya çıktı. Proğram taslağında yerine koymaya çalıştığımız temel yaklaşımımız çerçevesinde kültür sanat çalışmalarını yürütmeliviz. Bu alanda Öngören tiyatrosunun çalışmaları önemli bir ver tutmaktadır. Her ne kadar da Türkiyeli yığın açısından tiyatro, gerekli seyirciye ulaşamadı ise de, kurumlaşması ve kadrolaşması açısından önemli kazanımlar sağladı. Kültür sanat çalışmaları, ülkemizin ilerici demokrat kültür sanat birikimini Hollanda toplumuna taşımalı, Hollanda veya dünya halklarının ilerici kültür sanat, edebiyat yapıtlarını ve birikimlerini Türkiyeli göçmenlere taşımalı. Halklar arası dostluk ve kardeşliğin gelişmesine katkıda bulunmalıdır. O nedenle de örgütümüz önüne şu somut hedefi koymaktadır.Hollanda'da Türkiye halklarının kültür sanat, edebiyat çalışmalarını profesyonelce yürütecek kurumlaşmaya gidilmelidir. Örgütümüz bu alanda gerekli kadrova ve deney birikimine sahiptir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Örgütümüzün 10.Kongresi yalnız HTİB üyelerinin değil, tüm Türkiyeli göçmenlerin geleceğine yönelik açılımlar getirmelidir. Büyük çoğunluğunun Hollandada kalacağı kesinleşen insanlarımızın geleceklerine yönelik doğru politikalar üretmek, gelişen ırkçı-faşist akımlara karşı ardıcıl çalışmayı yalnız HTİB bünyesinde tutmak değil, daha geniş kesimlerle ortak çalışma biçim ve yöntemlerimizi pekiştirmeliyiz. Birazdan tartışmaya açacağımız HTİB 2.proğram taslağı, sizlerin de olumlu katkılarıyla Türkiyeli işçilerin önümüzdeki dönem başvuracağı bir anakaynak olacaktır. Kongre sonrası ortaya çıkacak olan proğramımızı okuyanlar, gerek Türkiyeli göçmenlerin bugün vardıkları aşamayı gerekse yığın örgütü anlayışını daha somut kavrayacaklardır. Onun için de proğramın tartışıları ayrı bir önem taşıyor. Türkiyeli göçmen işçilerden söz ederken artık kuşaklardan hatta kuşaklar arası sorunlardan sık sık bahsediyoruz. İşte tam bu noktada, ikinci kuşak gençlerimizin bugün içinde bulundukları durumu iyi irdelemeliyiz. Onu gelgeç yaklaşımlarla çözemeyiz. Onların kimlik ve kültürel kişilik arayışlarına yanıt bulacak perspektifler geliştirmeliyiz. Gerek Hollandanın gerekse ülkemizin gerici yoz kültürü adına gençlerimizin beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesi için Hollanda'da hükümet ve diğer kurum yetkilileriyle girişimlerde bulunulmalı ve kalıcı çözüm yolları aramalıyız. Gençlerimize yönelik Türkiye hükümetlerinden kaynaklanan soygun boyutundaki anlayışın kaldırılması bedel miktarının 5.000.- guldene düşürülmesi istemine en geniş Türkiyeli örgütleri katmak için yoğun çaba harcamamız gerektiği inancındayız. Önümüze koyduğumuz hedeflerden tümünü, aynı anda gerçekleştiremeyiz. Ancak öncelik sırasına göre çözüm yolu aramalı, yaptıklarımızı da kamuoyuna zamanında duyurmalıyız. Bunu başaramadığımız zaman, böylesine özverili çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Çıkarları için savaştığımız en geniş Türkiyeli göçmen yığını, gerektiği gibi bilgi edinememektedir.

Değerli arkadaşlar, önümüze koyduğumuz hedef ve ilkeleri gerçekleştirmemiz, bizlerin ikilemsiz olarak çalışmamıza bağlıdır. HTİB'in yürekli üyeleri bu güne kadar her koşulda örgütümüzün ilkelerine sahip çıktılar. Onu gözbebeği gibi korudular. Bundan sonra da aynı inanç ve kararlılıkla çalışmamızı sürdürecek, yüklendiğimiz sorumluluğu yerine getireceğiz. Haydi daha güçlü bir HTİB yaratmaya.

YAŞASIN HTİB

YAŞASIN GÖÇMEN İŞÇİLERİNİN BİRLİKTE SAVAŞIMI

HTİB YÖNETİM KURULU

Amsterdam 29 Mart 1986

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Avustralya

•Türkiye ve Türkiye Kürdistanı

SOL BİRLİK

İLE

DAYANIŞMA GECESİ

PROGRAM

1. konuşmalar:

AÇILIS

SOL BİRLİK'İ DESTEKLEME KOMİTESİ ADINA BİR KONUŞMA

R. WOOTTON, ULUSLAR ARASI KİLİSELER BİRLİĞİ, GENEL AF KOMİTESİ

LEWIS KENT, FEDERAL MİLLETVEKİLİ

DAVİD GROVE, GIDA İŞÇİLERİ SENDİKASI

JOHN PERCY, SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

AVUSTRALYA SOSYALİST PARTİSİ ADINA BİR KONUŞMA

2. çok-kültürlü etkinlikler:

FİLİSTİN, TAMİL, TİMORLU, ABORİGİNAL, KÜRT VE TÜRK ULUSLARININ SANATSAL GÖSTERİLERİNİ KAPSAYAN ZENGİN PROGRAMLI VE YEMEKLİ BÖLÜM

5 NİSAN CUMARTESİ

AKŞAM SAAT 7.30'DA

Northcote TOWN HALL

189 HIGH ST. NORTHCOTE

VİCTORİA DESTEKLEME KOMİTESİ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

S O L I D A R I T Y N I G H T W I T H L E F T U N I T Y
OF TURKEY AND KURDISTAN - TURKEY

PART I

P R O G R A M

1. OPENING IN ENGLISH, KURDISH AND TURKISH
2. SPEAKERS:
   - A. A SPEAKER ON BEHALF OF THE COMMITTEE
   - B. LEWIS KENT - FEDERAL MEMBER OF PARLIAMENT
   - C. RICHARD WOOTTON - PRESIDENT CICD
     UNITING CHURCH
     PRESIDENT GENERAL AMNESTY
     COMMITTEE FOR TURKEY
   - D. A SPEAKER ON BEHALF OF THE SOCIALIST WORKER'S PARTY (SWP)
   - E. DAVID GROVE - FOOD PRESERVERS UNION
     TUCCA
   - F. A SPEAKER FROM THE SOCIALIST PARTY OF AUSTRALIA (SPA)

— SUPPER BREAK — (TURKISH FOOD WILL BE SERVED)

PART II

3. CHILDREN'S CHOIR
4. CHILDREN'S FOLK DANCING TEAM (TURKISH)
5. ARTS AND CULTURE GROUP SINGING SOLO AND CHOIR SONGS IN TURKISH AND KURDISH
6. TURKISH FOLK DANCING TEAM (ADULTS)
7. PETER ROTUMAH - ABORIGINAL PERFROMER
8. BAHARA NATYAM BY :TAMARA (TAMIL)
9. TIMORESE CULTURAL GROUP
10. TEL-EL-ZATTER - PALESTINIAN DANCING GROUP
11. CLOSE WITH THE DAVUL ZURNA

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

THE SITUATION IN TURKEY SINCE THE MILITARY TAKEOVER ON 12 SEPTEMBER, 1980.

* On 12 September 1980, the Turkish Armed Forces seized power in Turkey.

* The first task of the Generals was to abolish Parliament and shelve the relatively democratic Constitution.

* All political parties were banned and their executive members were arrested.

* The largest trade union in the country, DISK - a confederation of trade unions, with over 500,000 members , was banned. Its executive members, workplace representatives and activists were arrested. The executive members are being tried with the Public Prosecutor demanding the death penalty.

* All worker's rights have been abolished. The right to strike and collective bargaining a only a part of history for Turkish workers.

* The 12 million Kurdish nation has received the most brutal attack that a nation has recieved in history. The right to speak their own language has been declared illegal for this nation which has already been deprived of all its national rights. Kurdish parents can no longer give their children Kurdish names.

* Torture has become the "natural" method of interogation for the police. It has become institutionalized.52 people have been executed to date. Their execution was based on statements which were signed by force, under torture.

* The press has been censored.

* 10,000 scientists,researchers, lecturers have been dismissed from their positions in universities and other academic institutions due to their beliefs.

* Members of the Turkish Peace Association have been arrested. It's administrators have recieved prison sentences ranging from 5 to 8 years. The trial still continues today.

* Court procedures have been started against 1256 intellectuals who signed a petition calling for a restoration of democracy.

* Arrest and torture still continue today. 200,000 Turkish citizens has been through this process already. There are 80,000 in Turkish gaols.

* Along with the continuing terror and oppression by the Junta, it forced upon the Turkish people its repressive Constitution in 1982. The leader of the Junta, General Kenan Evren, declared himself the President. The military attempted to dress the Junta into civil clothes, to pretend that it has returned to democratic rule.

* In November 1983, general elections were held under force. Only 3 parties approved by the Junta was allowed to take part in the elections. Let alone Communist and Socialist Parties (their activities are banned), social democratic, liberal and Islamic Parties were not allowed to take part in the elections.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

* Despite the propoganda of returning to democracy, in 1985 the European Parliament decided by majority that "There is no democracy in Turkey". It has since stopped all its relationship with Turkey.

* To restore democracy in Turkey, the European Parliament deems the following to be essential:
  - end to torture and executions,
  - general amnesty to political prisoners,
  - restoration of trade union activity with right to strike and collective bargaining,
  - an environment whereby all communist, socialist parties, other political parties and associations to work freely.

* Despite the continuing repression of the Junta, resistance to it is increasing. On 22 February 1986, 100,000 workers marched in Izmir- the 3rd largest city in Turkey. The workers had democratic demands. In this rally 300 workers were arrested.

* Torture has gone beyond being an allegation in Turkey, it has been proven.

* The policeman named Sedat Caner, with registration number 63823 has been penalized due to committing torture. Sedat Caner has admitted to killing, along with his colleagues, a 27 year old woman named Cennet Degirmencioglu under torture. Caner stated that the order to apply torture came from higher ranks. He further admitted that since the military takeover he tortured 200 people including his brother-in-law.

* The Military Prosecutor of Diyarbakir stated that since the military takeover, 32 political prisoners were killed in the prison of Diyarbakir.

* A secret petition leaked out from the military prison of Istanbul by 103 prisoners stated that 13 political prisoners were killed by police, under torture.

* In the puppet parliament of the Junta debates concerning torture are now taking place. Even the political parties approved by the military cannot hide this fact.

In summary, torture cannot be hidden anymore. In this environment with 80,000 political prisoners, with DISK banned, its administrators being tried with the demand of the death sentence, with the rights or workers banned, with the attempt to commit genocide of the Kurdish people, democracy cannot restored.

For a real restoration of democracy in Turkey, there needs to be:

-an end to torture and executions,

- a general amnesty, free of any conditions, to be granted to political prisoners,

- an end to the trials of prisoners,

-the re-opening of DISK, restoration of trade union rights with the rights to strike and bargain collectively,

-sections 141, 142 and 163 of the Turkish Penal Code needs to be abolished as this prohibits free thinking and the right to organise,

-an end to the oppression and attacks on the Kurdish nation.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SOL BİRLİĞİ DESTEKLEME KOMİTESİ ADINA YAPILAN KONUŞMA

1980'nin 12 Eylülünden önce CIA'nın, MİT'in ve faşist odakların ortak çabalarının ürünü olarak tırmandırılan terör, 12 Eylül Askeri darbesinin en somut gerekçesi olarak Türkiye halklarına gösterildi.

Ordunun en üst kademelerinde görev yapan 5 general gelişmelerle hiç bir ilişkileri yokmuş gibi ABD'den aldıkları emir üzerine yönetime el koydular. Generaller yönetimi ele alır almaz, Anayasayı iptal ettiler Meclisi dağıttılar, Türkiye'nin en etkin ve sınıf sendikası olan DİSK'i kapatıp yöneticilerini tutukladılar. Barış Derneği ve tüm demokratik kuruluşlar kapatıldı.

Askeri kışlalar ve stadyumlar insanlarla dolduruldu. Binlerce insan işkenceden geçirildi. Bir bütün olarak Türkiye bir zindana çevrildi.

Diktatörlük, ağa babası ABD'den aldığı direktif gereği tekellerin kârlarına kâr katacak, sömürüyü azgınlaştıracak tüm tedbirleri aldı. Almış olduğu bu ekonomik tedbirler tüm halkı uçurumuna sürüklemiştir. Daha önce faşistlerce işlenen cinayetler ve işkenceler yasalar çerçevesine alarak devlet politikası haline getirildi.

Grev ve toplu sözleşme hakkı tamamen yok edildi. Cunta sömürüyü, zulmü ve baskıyı yasalar çerçevesine oturtmak için 1982 Anayasasını hazırlatıp zorla halka kabul ettirildi. Cunta bu anti demokratik Anayasanın sınırlarını aşmayacak göstermelik Partiler oluşturuldu. Faşist diktatörlüğe uygun bir seçim yapıldı. Bu seçim sonucu oluşan kukla Meclis hiç bir zaman Cun tanın koyduğu baskıcı sınırlamaların dışına çıkamadı.

Cunta gerek çıkarttığı Anayasa ile gerek oluşturduğu partilerle gerekse yapılmasını onayladığı seçimlerle iki amaç taşıyordu. Birincisi bu yöntemle tüm çalışanlara, demokrat ve aydın kişilere dolayısıyla Türk ve Kürt halkına reva gördüğü baskı ve zulmü yasallaştırmaktı. İkincisi de, sözde Türkiye'nin dostlarına, demokrasiye geçiyoruz demogojisini kabul ettirmekti. İlk dönemler Cunta bu yöntemlerle başarılıda oldu.

Ancak dünyanın çeşitli ülkelerinde ki demokrasi güçlerinin halklarımızla dayanışması sonucu özelliklede o ülkelerde bulunan Türkiye'li emekçilerin kararlı tutumu Cuntanın bu maskesini en kısazamanda düşürdü.

Ülkemizde açlığın hat safhaya ulaştığı idam ve işkencelerin sistemleştirildiği son dönemler Cunta, ABD, B. Almanya ve İngilterenin gerici yönetimleri tarafından aklanırken, 25 Eylül 1985 yılında Avrupa Parlementosu şu kararları aldı.

-Barış Derneği davasına son verilmeli

-Sıkı yönetim kaldırılmalı

-İşkencelere son verilmeli

-Kürt ulusunun varlığı kabul edilmeli

-Basın, fikir ve düşünce özgürlüğü tanınmalı

Faşist Cunta ve onun Batı'daki sahte dostları Türkiye'de demokrasiye geçiliyor dedikleri bir dönemde böyle bir kararın alınması Cunta ve dostlarının suratına indirilmiş bir tokat oldu.

Çünkü şu çok iyi biliniyor ki demokrasiye geçmek şöyle dursun, demokrasi, barış ve insanlıktan yana olan tüm değerler Cunta tarafından yok edildi. Devlet terörü baskı ve işkenceler kurumlaştırıldı. Doğu'da Kürt halkına tarihin hiç bir döneminde reva görülmemiş baskı ve işkenceler yapıldı. Bölücülük ve anarşizm neden gösterilerek binlerce Kürt köylüsü yerinden yuvasından koparılarak açlığa ve ölüme terk edildiler. Halen Kürt köyleri boşaltılarak yerlerine Askeri tesisler kurulmaktadır.

yukarıda çok küçük bir bölümünü belirtmeye çalıştığımız faşizmin şanına laik karanlık tablo karşısında demokratik güçler dağınık ve vurdum duymaz davranışları ile Cuntanın gelip oturmasına önemli ölçüde katkıda bulundu.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

12 Eylül öncesi dağınıklık ve keşmekeş, 12 Eylül sonrası daha da çoğalarak devam etti. Bu güçler arasında yapılan birlik çalışmaları boşa çıkıyor, bir türlü bir araya gelinemiyordu. Ülke içinde faşizme karşı başlatılan hapishane direnişleri,açlık grevleri ve Cuntanın hapishanelerde giriştiği toplu katliyamlar Dünya demokrasi güçleri tarafından çöğu kez bir iki ay sonra duyuluyordu. Çünkü Cuntanın uyguladığı baskı ve terörü yurt dışına duyuracak detaylı ve somut bilgiler ulaştıracak bir örgütlülük yoktu. Demokratik basın susturulmuş, burjuva basınıda efendilerine karşı en iyi uşaklık görevini yerine getiriyordu. Faşizmin baskılarına özelliklede ulusal baskıya karşı,demokrasi güçlerinin birliğine o dönem her zaman kinden daha çok gereksinme vardı. Tamda bu sırada uzun deneyimlere sahip, işçi sınıfının bilimine bağlı ikisi Kürt, dördü de Türk Partisi olmak üzere altı sol Parti Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliğini oluşturdular.

Sol Birlik, Türk ve Kürt halkını yıllardan beri özlemini duyduğu ortak düşmana karşı birlikte mücadelenin ilk ve emin adımı oldu. Sol Birlik kurulurken şu amaçlar esas alındı. Kısa vadede faşizme karşı demokrasi mücadelesi verilirken, uzun vadede sosyal ve ulsal kurtuluş mücadelelerinin verilmesi temel alındı.

Bundan dolayıdır ki Sol Birliğin kurulması tekelci sermayeyi ve onun bekçisi olan faşist yönetimi derinden sarstı. Cuntanın başı ve hükümet çevreleri sık sık Sol Birlikten söz etmeye başladılar. Burjuva boyalı basını "hain" Sol birleşti diye manşet attı. Gerçek anlamda egemen çevrelerin korkusu boşuna değildi.Aydınlar bildirisi, Ruhi Su'nun cenaze töreni, barış konferansı, Saraçhane mitingi, Balıkesir işçi yürüyüşü, Tabipler dilekçesi ve İzmir işçi mitingi bu savumuzun somut kanıtlarındandır. Artık ülkemizde ki toplumsal direnişler Cuntanın koyduğu yasakları zorlayarak aşmaktadır. Giderek bu gelişmeler burjuva ve küçük burjuva muhalefetini ön plana çıkarmakta, buna paralel olarakta Sol Birliğin önemi ve var oluş olgusu daha da değer kazanmaktadır. Sol Birliğin diğer bir önemi de demokratik platformu ile yansımaktadır. Cuntanın devrilmesinden çıkarı olan, liberal, sosyal demokrat, dinli, dinsiz dolayısıyla tüm halk katmanlarına açık olan platform en geniş çevrelerin istemlerine yanıt vermektedir.

Sol Birliğin son zamanlar öne çıkarttığı Genel Af ve işkenceler konusu Cuntanın kukla hükümetini hiç bir dönem bu denli köşeye sıkıştırmamıştı. Başbakan ve Bakanları konu ile ilgili ve bir biriyle çelişen demeçleri, SHP'li milletvekillerinin Meclis kürsüsünde,elinde işkence aletleri ile hükümeti, açıklama yapmaya zorlaması çoğu yetkilileri işkenceyaptıklarını açıklamak zorunda bıraktı. Artık burjuva basını Cuntadan sonra çeşitli dönemlerde üçer beşer işkenceden öldürülen insanların kimliklerini açıklıyor. Faşizmin uygulamalarını daha detaylı anlatmayı gerekli görmüyoruz.

Barıştan, demokrasiden ve insan haklarından yana olan güçler tarihte ve günümüzde faşist yönetimlerin insanları nasıl yönettiğini çok iyi bilirler.
Zira aynı güçler şunuda çok iyi bilirler ki faşizmin altında inim inim inleyen insanların uluslar arası demokratik dayanışmaya büyük gereksinmeleri var.

Değerli dinleyenler , bu nedenledir ki biz yurt dışında bulunan Türkiye'li işçiler bulunduğumuz ülkenin demokrat kuruluş ve kişilerine ülkemizin içerisinde bulunduğu zor koşulları birer birer anlatmalıyız. Onların Cuntaya takınacağı tavır biçimsel olarak ne olursa olsun büyük değeri vardır. Türkiye'deki faşizme karşı demokrasi mücadelesi vermek, emperyalizme ve sömürüye karşı verilen mücadelenin kopmaz bir parçasıdır. Bu inançla tüm demokrasi güçlerini Türkiye'de sömürüye ve ulusal baskıya karşı verilen savaşımın yanında görmek isteriz.

1986 yılının ülkemizde demokrasi, dünyada barış yılı olmasını isterken gecemize katıldığınız için Komitemiz adına en içten duygularımızla teşekkür ederiz.

VİCTORİA SOL BİRLİĞİ DESTEKLEME KOMİTESİ.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

VICTORIA SOL BİRLİK'İ DESTEKLEME KOMİTESİ

P.O. BOX 1185 RICHMOND VICTORIA 3121 AUSTRALIA

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

11 March, 1986

Dear Friend,

We are all aware of the importance of Unity to the working classes. The need for unity grows each day although reality has shown that unity is not all that easy to achieve. With so many factions and divisions within the working class movement, whatever form it may take, the job of the ruling classes are made easier.

However, history has shown to us that without unity there cannot be victory. This is true of Turkey as well. The Turkish working class was very divided at the time the military seized power in September 1980. Since then, the military dictatorship has reigned terror upon the Turkish people, the Turkish working class.

People have been jailed for their political beliefs, trade unions banned, the press censored, major organisations such as the Turkish Peace Association, Progressive Women, Youth, Doctor', Author and Worker associations are all declared illegal.

Under the guise of returning to democratic rule, the military has not only decieved world opinion but it has constitutionalised fascism.

This being the situation, the need to unite has become more apparent and vital . Six major political parties - Kurdish and Turkish- have joined forces to form LEFT UNITY of Turkey and Kurdistan-Turkey. The Parties involved are the Vanguard Worker's Party of Kurdistan, Worker's Party of Turkey, Communist Labour Party of Turkey, Communist Party of Turkey, Socialist Party of Kurdistan-Turkey and Socialist Worker's Party of Turkey. The enlosed booklet will provide further information about Left Unity.

In Victoria a Committee to support Left Unity was established. The Committee is a broad Committee mainly consisting from people of the Turkish community. The Committee distributes the newspaper of Left Unity, entitled Left Unity.

In celebration of the establishment of Left Unity and its first anniversary, the Committee is holding a night of Solidarity with Left Unity. The night will take place on 5 APRIL, 1986 at the Northcote Town Hall at 7.30 pm. The night will be one of entertainment, solidarity and information. As you can see from the attached program there will be a number of key speakers and multi-cultural activity. We hope you will be able to attend the night.

Yours sincerely,

NB: Please return the attached Message of Support and the Financial Assistance coupons

Committee To Support Left Unity

RSVP : 428.8250

SPEECH-OF-THE-COMMITTEE

PRIOR TO 12 SEPTEMBER 1980, AS A RESULT OF THE JOINT EFFORTS OF THE CIA, THE NATIONAL INTELLIGENCE AGENCY AND OTHER FASCIST FORCES, EVENTS OF TERROR WERE MADE TO REACH HIGH LEVELS. THIS WAS SHOWN AS A CONCRETE REASON FOR A MILITARY TAKEOVER TO RESTORE PEACE AND ORDER IN 1980.

THE 5 GENERALS WHO HELD HIGH POSITIONS WITHIN THE ARMY TOOK OVER GOVERNMENT AS IF THEY DID NOT HAVE ANY INVOLVEMENT WITH THE DEVELOPMENTS TAKING PLACE IN THE COUNTRY. AS SOON AS THE GENERALS SEIZED POWER THEY ABOLISHED THE CONSTITUTION AND ABOLISHED PARLIAMENT. THEY CLOSED DOWN THE LARGEST AND MOST EFFECTIVE TRADE UNION - DISK AND ARRESTED ITS EXECUTIVE MEMBERS. THE TURKISH PEACE ASSOCIATION ALONG WITH OTHER DEMOCRATIC BODIES WERE CLOSED DOWN. THE MILITAARY BASES, STADIUMS,SCHOOLS ETC WERE CONVERTED TO PRISONS AND TURKEY ITSELF BECAME ONE BIG PRISON. THE DICTATORSHIP OBEYED ALL DIRECTIVES RECEIVED FROM LARGE MONOPOLIES - IT UNDERTOOK ALL MEASURES TO INCREASE THEIR PROFITS AND TO INCREASE EXPLOITATION. THE RIGHT TO STRIKE AND COLLECTIVE BARGAINING WAS ABOLISHED. TO LEGALISE CRUELTY AND OPPRESSION THE JUNTA IMPOSED UPON THE PEOPLE A NEW CONSTITUTION IN 1982. IT SET UP PARTIES WITHIN THIS ANTI-DEMOCRATIC CONSTITUTION. AN ELECTION WAS HELD WHICH WAS SUITED TO FASCISM. THE PUPPET GOVERNMENT ESTABLISHED AS A RESULT OF THIS ELECTION COULD NOT GO BEYOND THE RULES SET BY THE JUNTA.

THE JUNTA HAD 2 REASONS FOR ITS NEW CONSTITUTION, ESTABLISHING OF POLITICAL PARTIES AND FOR HOLDING FALSE ELECTIONS. FIRSTLY, TO LEGALISE THE OPPRESSION OF THE KURDISH AND TURKISH PEOPLE. THE SECOND, TO CREATE THE IMPRESSION ABROAD THAT TURKEY HAD RETURNED TO DEMOCRATIC RULE. AT FIRST THE JUNTA WAS SUCCESSFUL. HOWEVER, AS A RESULT OF THE SOLIDARITY EXPRESSED BY VARIOUS COUNTRIES WITH THE PEOPLE OF TURKEY, THE MASK OF THE JUNTA SOON FELL. WHILE THE REACTIONARY REGIMES OF THE USA, WEST GERMANY AND ENGLAND WERE APPLAUDING THE JUNTA, ON 25 SEPTEMBER, 1985, THE EUROPEAN PARLIAMENT MADE THE FOLLOWING DECISIONS:

- AN END TO THE TRIAL OF THE TURKISH PEACE ASSOCIATION
- AN END TO MARTIAL LAW
- AN END TO TORTURE
- RECOGNITION OF THE KURDISH NATION
- FREEDOM OF THE MEDIA, FREEDOM OF THOUGHT AND SPEECH

AT A TIME WHEN THE FASCIST JUNTA WAS MADE TO APPEAR DEMOCRATIC BY ITS WESTERN ALLIES, SUCH A DECISION BY THE EUROPEAN COUNCIL DEALT A BLOW TO THE JUNTA.

IT WAS OBVIOUS THAT, LET ALONE RESTORING DEMOCRACY, THE JUNTA DESTROYED ALL VALUES THAT FAVOURED PEACE AND HUMANITY.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

IN THE EAST OF TURKEY, THE KURDISH PEOPLE FACED OPPRESSION AND TORTURE RARELY SEEN IN HISTORY. WITH THE EXCUSE THAT KURDS WERE CAUSING ANARCHY AND SEPERATISM, THOUSANDS OF KURDISH PEASANTS WERE FORCED OUT OF THEIR VILLAGES AND LEFT IN THE PAWS OF H UNGER AND DEATH. TODAY, THE KURDISH VILLAGES ARE STILL EMPTIED TO MAKE ROOM FOR MILITARY BASES.

WITHIN THE DARK PICTURE PAINTED UNDER THE FASCIST JUNTA IT WOULD BE WORTHWHILE TO BRIEFLY LOOK AT THE POSITION OF THE DEMOCRATIC FORCES AND THE RELEVANCE AND FORMATION OF LEFT UNITY.

UNFORTUNATELY, PRIOR TO THE MILITARY TAKEOVER, THE LEFT FORCES WERE DEEPLY DIVIDED. THIS CREATED A RELATIVELY EASY ENVIRONMENT FOR A TAKEOVER. ALL ATTEMPTS TO UNITE AFTER THE TAKEOVER PROVED TO BE FUTILE.

ANY RESISTANCE WITHIN THE COUNTRY SUCH AS HUNGER STRIKES IN PRISONS WERE LATE IN BEING HEARD ABROAD, AS LATE AS 2-3 MONTHS. THIS WAS BECAUSE THERE WAS NO ORGANISED FORCE TO COMMUNICATE THE EXECUTIONS, TORTURE AND CRUELTY INFLICTED BY THE JUNTA. THE DEMOCRATIC PRESS WAS SILENCED AND THE BOURGEIOUSE PRESS ACTED AS A LOYAL SERVANT TO ITS MASTER. THERE WAS A NEED, NOW MORE THAN EVER, FOR AN ORGANISED FORCE OF THE LEFT AGAINST THE OPPRESSION, PARTICULARLY NATIONAL OPPRESSION OF FASCISM.

JUST AT THIS TIME, SIX PARTIES - 2 KURDISH AND 4 TURKISH, PARTIES WITH LONG YEARS OF EXPERIENCE ESTABLISHED THE LEFT UNITY OF TURKEY AND KURDISTAN-TURKEY. LEFT UNITY WAS THE FIRST AND SURE STEP TOWARD THE MUCH LONGED JOINT STRUGGLE OF THE KURDISH AND TURKISH PEOPLE. AT THE TIME OF THE ESTABLISHMENT OF LEFT UNITY, THE FOLLOWING PRINCIPLES WERE FUNDAMENTAL. IN THE SHORT RUN A STRUGGLE AGAINST FASCISM , FOR DEMOCRACY WHILE IN THE LONG RUN A STRUGGLE FOR NATIONAL AND SOCIAL INDEPENDENCE. THE REASON FOR THE ESTABLISHMENT OF LEFT UNITY WAS THAT. LEFT UNITY CAUSED A DEEP ANGUISH FOR CAPITALIST CIRCLES AND ITS GUARDS, THE FASCIST RULERS. THE LEADERS OF THE JUNTA AND ITS CIRCLES IN GOVERNMENT BEGAN TALKING MORE AND MORE OF LEFT UNITY. THE BOURGEOISE PRESS HAD THE FOLLOWING HEADLINE: "THE BETRAYING LEFT HAS UNITED". THE FEAR OF THE RULING CIRCLES WAS NOT UNFOUNDED. THE PETITION CALLING FOR A RESTORATION OF DEMOCRACY, by the intellectuals THE FUNERAL OF THE SINGER RUHI SU, THE PEACE MEETINGS, THE BALIKESIR WORKERS MEETING, SARACHANE WORKERS MEETING, IZMIR WORKERS RALLY AND THE PETITION BY THE DOCTORS CALLING FOR AN END TO EXECUTIONS ARE SOME CONCRETE EXAMPLES. NOW, THE SOCIAL RESISTANCES IN OUR COUNTRY ARE PUTTING PRESSURE ON THE PROHIBITIONS IMPOSED. THIS HAS ENABLED THE PETTY BOURGEOISE OPPOSITION TO GROW AND GAIN SOME PRIORITY. THIS ILLUSTRATES THE RELEVANCE AND THE NEED FOR LEFT UNITY.

ANOTHER IMPORTANT POINT IS THE DEMOCRATIC PLATFORM OF LEFT UNITY. ANYONE WHO IS ADVERSELY AFFECTED BY THE JUNTA WHETHER THEY BE OF LIBERAL,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SOCIAL DEMOCRAT, RELIGIOUS, ATHEIST THOUGHT, ALL SECTIONS OF SOCIETY CAN TAKE PART IN THE PLATFORM.

THE MOST RECENT ACAMPAIGN OF LEFT UNITY AGAINST TORTURE AND FOR GENERAL AMNESTY HAD NEVER CORNERED THE MILITARY TO THIS EXTENT . THE CONFLICTING REPORTS OF THE PRIME MINISTER AND HIS MINISTERS, THE QUESTIONING IN PARLIAMENT BY THE SOCIAL DEMOCRATS IN OPPOSITION , DISPLAYING OF TORTURE IMPLEMENTS FORCED PUBLIC CONFESSIONS OF THE RESPONSIBLE PEOPLE IN AUTHORITY. NOW THE BOURGEOISE PRESS RELEASES AND PUBLISHES , A FEW AT A TIME, THE IDENTITY OF THE PEOPLE KILLED UNDER TORTURE BY THE JUNTA. WE FEEL THAT NO MORE EXPLANATION NEEDS TO BE MADE OF THE IMPLEMENTATION OF THE MILITARY.

ANY PROGRESSIVES , PEACE ACTIVISTS AND HUMAN RIGHTS CAMPAIGNERS WILL KNOW OF THE TACTICS OF FASCISM BOTH IN HISTORY AND TODAY. THE SAME PEOPLE WILL KNOW THAT THE PEOPLE SUFFERING UNDER FASCIST RULE ARE IN NEED OF INTERNATIONAL DEMOCRATIC SOLIDARITY.

THAT IS WHY WE AS WORKERS FROM TURKEY MUST EXPOSE THE CONDITIONS IN WHICH THE DEMOCRATIC INSTITUTIONS AND PEOPLE FIND THEMSELVES IN TURKEY. THEIR RESISTANCE, WHATEVER FORM IT TAKES HAS GREAT VALUE. THE STRUGGLE AGAINST FASCISM IN TURKEY IS A PART OF THE STRUGGGLE AGAINST IMPERIALISM AND EXPLOITATION. WITH THIS BELIEF WE WOULD LIKE TO SEE ALL DEMOCRATIC FORCES SUPPORT THE STRUGGLE AGAINST EXPLOITATION AND NATIONAL OPPRESSION IN TURKEY.

WE HOPE THAT 1986 WILL BE A YEAR OF DEMOCRACY IN OUR COUNTRY AND ONE OF PEACE IN THE WORLD. ON BEHALF OF THE SUPPORT COMMITTEE I SINCERELY THANK YOU FOR COMING TONIGHT.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TSTAV

24.03.1986

Kardeşler,

Düzenlediğiniz "Sol Birlik'le Dayanışma Toplantınıza" davetinizi aldık.Avustralya'da yaşıyan Türkiyeli emekçiler ve aydınlar olarak,mücadelemizle yakın bağlar içinde bulunduğunuzu biliyor,çalışmalarınızı ilgi ve sempatiyle izliyorduk. Ülkelerinden binlerce mil uzakta ve bambaşka toplumsal koşullarda olsalar bile Türkiye ve Türkiye Kürdistanında,Türk ve Kürt halklarının verdikleri haklı mücadeleyle dayanışmasını ve sıcak ilişkilerini sürdürmeyi başaran sizlerin bu çabalarına özel bir değer biçtiğimizi bilmenizi istiyoruz.

Sol-Birlik,sizlerdeki ilgi ve coşkunun da kanıtladığı gibi, bir ihtiyaçtan doğmuştur ve kendisi giderek,halklarımızın hem güncel demokrasi mücadelesinde,hem de ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinde,belirgin bir ihtiyaç haline gelmektedir.Sol Birlik'le dayanışmanın,biçimi ve yeri ne olursa olsun,tam da bu sebepten dolayı paha biçilmez bir değeri vardır.

Türkiye'de ve Türkiye Kürdistanında mücadelemiz,çetin koşulları göğüsleyerek yolunu açmaya çalışıyor.Siyasi rejim bütün dikkat ve enerjisini,günden güne daha belirgin çizgilerle açığa çıkmakta olan toplumsal muhalefet potansiyelini bastırmaya yoğunlaştırmış bulunsa bile başarılı olamıyor.İşçi sınıfımız ve onun etrafında toplanan emekçilerin sempatisi faşizmin yasak çemberine artık sığmıyor.Bu temel güç ortaya çıktıkça bütün burjuva-küçük burjuva siyasi muhalfet hareketleri de cesaretleniyor.Sol Birlik'in önemi ve misyonu da bu gelişmelere bağlı olarak öne çıkıyor.

Sol-Birlik Partileri,emekçi halklarımızın bastırılamaz özlemi niteliğinde olan mücadele birliğini sağlamakta,bunu "Sol-Birlik" çatısı altında somutlayıp pratik önderliğe dönüştürmekte azimli ve kararlıdırlar.Sizin dayanışmanız,bu azim ve kararlılığın genişçe paylaşıldığını gösteriyor.Ve bir şeyi daha kanıtlıyor:başarmak zorunda olduğumuzu.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

Halklarımız,kendilerine reva görülen beş yıllık faşist zulmü ve geleceklerine konulan böyle bir ipoteği kabul etmediklerini,bizzat mücadele içinde kanıtlamaktadırlar. Bu mücadeleye yol ve kalıcı hedefler tayin edilmesi Sol Birliğin görevidir ve Sol Birlik bu görevinin üstesinden bizzat mücadele içinde genişleyerek ve öncülük vasfını kanıtlayarak gelecektir.

Çalışmalarınızı kazanç hanemize kaydediyor ve toplantınıza başarı diliyoruz.

SOL BİRLİK

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

MESSAGE OF LEFT UNITY

FRIENDS,

WE HAVE RECEIVED YOUR INVITATION TO THE SOLIDARITY NIGHT WITH LEFT UNITY. AS WORKERS AND INTELLECTS RESIDING IN AUSTRALIA WE ARE AWARE OF YOUR SINCERE COMMITTMENT TO OUR STRUGGLE. WE HAVE OBSERVED YOUR WORK AND EFFORTS WITH GREAT INTIEREST AND SYMPATHY. WE GREATLY VALUE YOUR EFFORTS TO BE IN SOLIDARITY WITH AND TO CONTINUE WARM RELATIONS WITH THE JUST STRUGGLE OF THE KURDISH AND TURKISH PEOPLE AS YOU ARE THOUSANDS OF KILOMETRES AWAY.

LEFT UNITY, AS IS EVIDENT BY THE JOY AND INTEREST AROUSED IN YOU, HAS ARISEN FROM A NEED. THE NEED HAS INCREASINGLY MADE ITS IMPACT IN THE DAILY STRUGGLE FOR DEMOCRACY, FOR NATIONAL AND SOCIAL INDEPENDENCE. NO MATTER WHAT FORM AND WHAT PLACE IT TAKES PLACE, SOLIDARITY WITH LEFT UNITY IS INVALUABLE.

OUR STRUGGLE IS CONTINUING AGAINST VERY DIFFICULT AND HARSH CONDITIONS. THE POLITICAL REGIME IS CONCENTRATING ALL ITS EFFORTS INTO SUPPRESSING THE POTENTIAL OPPOSITION. HOWEVER, IT IS NOT SUCCESSFUL SINCE THE WORKING CLASS SUPPORT IS NOT SO SMALL AS TO AS TO BE CONFINED IN FASCISM'S CIRCLE OF PROHIBITIONS. AS THIS FUNDAMENTAL FORCE IS STRENGTHENED, THE PETTY BOURGEOISE POLITICAL OPPOSITION IS ALSO BECOMING ENCOURAGED. THE IMPORTANCE AND MISSION OF LEFT UNITY GAINS PRIORITY AS THESE DEVELOPMENTS TAKE PLACE.

THE PARTIES IN LEFT UNITY ARE DETERMINED TO MAINTAIN THE MUCH DESIRED UNITY OF THE STRUGGLE, UNDER THE TITLE OF LEFT UNITY AND AIMS TO LEAD THE WAY. YOUR SOLIDARITY SHOWS THAT THIS DETERMINATION IS SHARED WIDELY. IT ALSO ILLUSTRATES ANOTHER POINT: THAT IS, WE MUST ACHIEVE IT.

WITH THEIR STRUGGLE, OUR PEOPLE HAVE DEMONSTRATED THAT THEY ARE NOT PREPARED TO FORSAKE THEIR FUTURE ALTHOUGH A 5 YEAR FASCIST CRUELTY WAS SEEN FIT FOR THEM. IT IS THE DUTY OF LEFT UNITY TO SHOW THE WAY ADN TO DETERMINE PERMANENT GOALS TO THIS STRUGGLE. LEFT UNITY WILL FULLFIL THIS DUTY BY BROADENING ITSELF IN THE STRUGGLE AND BY MAINTAINING ITS LEADERSHIP.

WE SEE YOUR EFFORTS AS A GAIN ON OUR BEHALF AND WISH A SUCCESSFUL NIGHT.

LEFT UNITY

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

MILDURA SOL BİRLİĞİ DESTEKLEME KOMİTESİ 'NİN SOL BİRLİK GECESİ KONUŞMASI

Değerli konuklar, değerli birlik savaşçıları, Mildura Sol Birliği Destekleme Komitesi, bu geceyi, bu geceye katılanları ve tertip edenleri içtenlikle selamlar.
Hasat mevsimi nedeniyle bölgemizdeki katılım sadece komite üyeleri ile sınırlı kaldığı için üzgünüz.
Komitemizin bu kısa tanıtımını şöyle somutlaştırabiliriz.
Melbourne'de başlatılan Birlik hareketine katılmak amacıyla bizde yöremizde bu yollu çalışmalara başladık. Bu harekete kendi damgamızı vurmamak için çevremizde etkinliği olan değişik siyasetlerden arkadaşların da çağrıldığı ve katıldığı bir toplantı düzenledik. Toplantıda amaç belirtildi. Sol Birlik platformunu okuduk ve bu amaç doğrultusunda eşit hak ve yetkiler çerçevesinde çalışabilirmiyiz diye tartıştık. Uzun tartışma sonunda bazı arkadaşlar bize göre karşı tavır göstererek Komiteye katılmadılar.ve bugün ki Komitede olanlar aynı akşam gönüllülük içinde Komiteye girdiler. Komitemiz bölgemizde olanlar üzerinde azami genişlikte bir isim listesi düzenledi. Bu listede olanlara Komite üyeleri olarak ziyaretler düzenledik. Arkaşlarımıza yurtta, dünyada olan gelişmeri ve Sol Birliğin önemini anlattık. Sol Birlik gazetesini numune olarak gösterdik. Soru larını ölçüler içinde yanıtladık. Tutarlı ve azimli bir çalışma sonunda genelde 85 ailelik bir kitle arasında 48 kişiyi abone etmeyi başardık.
Bu arada bazı İslam Derneği üyelerini de ziyaret ettik. Onlar bugün ki baskı rejimine karşı olduklarını, Amerikan emperyalizminin yurdumuzdan kovulmadan kurtuluş olmayacağını belirttiler.
Sol Birlik gazetesinden de bir sayı alarak inceleyeceklerini uygun gördükleri takdirde üye olacaklarını söylediler. Henüz Sol Birliğin içinde olmayan siyasetlerin uzantıları olan arkadaşlar ise platform maddelerine bir alternatif getirmemekle ve itiraz etmemekle beraber bu çalışmaya katılmadılar ve abone de olmadılar. Komitemiz Victoria Sol Birliği Destekleme Komitesine bağlı olmakla beraber yöresel eğlemlerinde özerk bir yapıya sahiptir.

Konuşmamızın bu bölümünde Solun Birliği için eylem veren arkadaşlarımıza bazı eleştirilerimiz ve önerilerimiz olacaktır.

Gerek Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birlik Deklarasyonunda, gerekse Sol Birlik yayınlarında, Parti yayınlarında, hatta burjuva basınında aralıksız olarak Ülkemizde ki zulüm teşhir edilmektedir. Göğsünde yürek taşıyan insanların kayıtsız kalamayacağı olaylar sergilenirken ve bu olayların ağırlığında anlaşılıyor ki günümüzde olmak yada olmamak kadar önemli. Birlik sorunu ortadayken, önemsiz gerekçeler ortaya koyarak örgütlerinden bölünmeleri ve bu bölünmeleri doğuran olguları yaratanları şiddetle kınıyoruz.

Birlik hareketi kitle hareketidir. Henüz üzerimizde etkinliğini gösteren bencillik, havalılık kariyercilik gibi olumsuz tavırları kırmadan önümüze aldığımız misyonu yerine getiremeyiz. Demokratik Kitle Derneklerimizde yoğunlaşan farklı siyasetler arasında, kendi siyasetinin damgasını örgüte vurma yada orada diğerlerini etkisiz kılacak davranışlar, Birlik mücadelesini can evinden vurmaktadır. Birlikten yana olan Partilerin güçlenmesinden korkmayalım, ona engel olmayalım. İşçi sınıfının bilimini yaratan kuramcıların 1848'lerde başlattığı birlik çağrısı bir bayrak gibi devamlı yücelerde tutulmalıdır. Kürt ulusal sorunu çok anlatılmalı. Diğer siyasetlere ve Derneklere karşı biraz daha hoşgörü ama demogojilere fırsat vermeden çalışmalıyız.
Mildura Sol Birliği Destekleme Komitesi bütün Birlik savaşçılarını yürekten selamlar.
Yaşasın Sol Birlik yaşasın Türk ve Kürt halklarının ortak mücadelesi.

MİLDURA SOL BİRLİĞİ DESTEKLEME KOMİTESİ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AVUSTRALYA SOSYALIST PARTISI

Arkadaşlar,

Benden önceki konuşmacılar faşist rejimin Türkiye'deki bazı dehşet verici uygulamalarına de - ndiler. Türkiye öyle bir ülke ki burdaki tüm konuşmacılar, siz dinleyiciler eğer Türkiye'de saydınız, sırf fikirleriniz nedeniyle tutuklanabilir, işkence görebilir, hatta öldürülebilir - niz.

Aralarında büyük farklılıklar olmasına rağmen Türkiye kimi yönleriyle Avustralya'ya benzer. rkiye kapitalist bir ülke olarak, çok gelişmiş ülkeler arasında değildir. Tekelci devlet ka - talizminin gelişmesinin yanısıra hala feodal kalıntılara rastlamak mümkündür. Askersel devirme cesi halkın politik deneyimi fazla vede sendikal hareket oldukça güçlü idi. Türkiye'deki cunta D emperyalizminin çıkarlarının bekçiliğini yapmak için iş başına geldi. Bugün cunta ABD emper - lizminin ortadoğudaki en baş savunucusudur. Türkiye bağımsızlığını ve egemenliğini yitirmiştir. ke halkın istemi dışında ABD ve NATO'nun nükleer bir cephaneliğine dönüştürülmüştür. Cunta ldızlar Savaşı Projesininde baş destekçisidir.

Türkiye'de darbe öncesi çok sayıda sol parti vardı. Bunlar sık sık bölünmelere uğradılar vede rbirleriyle mücadele ettiler. Bu dağınıklık darbeden sonrada devam etti. Türkiye'de hiç bir rtinin yada politik gücün cuntayı yıkıp demokrasiye geçmek için halkın mücadelesine yön verecek terli gücü yoktu. Bu anlamda Sol-Birlik'in kurulması çok önemli bir gelişmedir.

1984 Aralık ayında 6 sol parti güçlerini birleştirdiler. Halkın en ivedi istemleri çevresinde, arış ve demokrasi savaşımında ortak hedefler için anlaşmaya vardılar, demokratik bir platform uşturdular.

Sol-Birlik deklerasyonuna göre;

'' Partilerimiz geniş demokrasi ve barış güçlerinin cephesinin kurulmasını amaçlıyor. Bu phe, barış ve demokrasi yanlısı, antifaşist türk ve kürt tüm güçlerin cephesi olmalıdır. İşçi nıfının, köylülerin, esnaf ve zanatçıların, yurtsever güçlerin, aydınların ve gençlerin, kü - k ve orta işletme sahiplerinin, diktatörlüğe karşı çıkan ve ortak bir proğram çevresinde bir - şen tüm güçlerin işbirliği ile, işçi sınıfının öncülüğündeki yığınların bağımsız, aktif sava - nıyla, faşist diktatörlüğü yıkmak ve tüm bu sınıf ve katmanlara dayanan demokrasi güçlerinin kümetini kurmak olanaklıdır. ''

Demokrasiye dönülmesi istemi aralarında sosoyal demokratlarında bulunduğu üç yasal burjuva rtisi tarafından da paylaşılmaktadır. Koşullar daha etkin bir politik mücadele için olgunlaş - ktadır. Sol-Birlik gerek Türkiye'de gerekse Türkiye Kürdistanında faşist cuntaya karşı alefetin genişlemesinde önemli bir rol oynuyor. Vede bu durum rejimin ömrünün azaldığı hakkın- i iyimserliğimizi haklı olarak arttırıyor. Sol-Birlik işçi sınıfının daha geniş demokrasi içlerine öncülül etmesinin olanağını arttırıyor.

Türkiye'deki bu Sol-Birlik deneyiminden biz Avustralyalılar çok şeyler öğrenebiliriz. Ayni anda Sol-Birliğin, Türkiye halkının savaşımına da katkıda bulunabiliriz. Avustralya'da son ılerde sağın artan saldırısının ardında ki güçler de ayni gerici çevrelerdir, tekeller ve erikan emperyalizmidir. Daha henüz sizlerin yaşadığınız faşist rejimin baskısı altında olma - ğımız için de şanslı sayılırız. Sahip olduğumuz demokratik hakları korumak için çok çetin adelelere hazır olmalıyız, çünki Avustralya'da demokratik haklarımız tehdit ve saldırı altın- dır.

Faşizme geçit vermemek onu yıkmaktan daha kolaydır:

Avustralya dünyada çok uluslu bir ülke olarak en başta gelir. İşçi sınıfının üçte biri emenlerden oluşur. İş verenler bu durumdan ırkçılığı ve milliyetçiliği kullanarak yararla- yorlar. Bu geceye katılan Türkiyeliler işçisiyle, işsiziyle, kompadakiyle ayrımcılığı ve kçılığı en acı yönleriyle mutlaka tatmışsınızdır, işverenlerin ırkçılık ve milliyetçilikten sıl yararlandıklarına tanık olmuşsunuzdur.

Avustralya işçi sınıfı 100 den fazla ulusun karmasından meydana gelmiştir. Gerçekte işçi nıfı bir bütündür. Ne yazıkki bizim işçi sınıfımız etnik yapısı gereği bir bütünlük içinde ğildir vede dağınıktır. Avustralya'da çok sayıda sol parti mevcuttur, aşağı yukarı 13 kadar.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ustralya da etnik grup partisine bile rastlamak mümkündür. Bizim partimiz Avustralya Sosyalist rtisi tüm etnik gruplara açıktır, vede tüm işçilerin, bir bütün olarak işçi sınıfının çıkarla- nı savunan bir partidir. Şu sıralar ortak noktalarda birlikten ziyade, Avustralya solu kendi inde çekişme halindedir.

Aslında Türkiye'deki Sol-Birlikten öğreneceğimiz çok şeyler var. Avustralya' da benzeri bir l-Birliğin oluşturulması bizlere güç verecektir. Avustralya'da oluşturulacak bir Solbirlik uslararası dayanışmamızı da yükselten bir etken olacaktır. O zaman Türkiye, Şili ve benzeri kelerdeki ezilen halkların mücadelesine daha fazla destek verebileceğiz.

Avustralya'da demokratik hakların saldırı altında olması da burda bir Solbirliğin kurulmasını unlu kılıyor. Bu gecede, şurada nasıl bir araya gelebiliyorsak ki, türkler, kürtler, araplar, anlılar, anglosaksonlar ve ötekiler bunun en güzel örneğini veriyoruz, o halde daha ileri birlikte mümkündür.

Avustralya'da kurulacak bir Solbirlik burdaki Türkiyeli göçmen işçileri cuntanın uzantılarının mından koruyabilir. Ancak oluşturacağımız bir Solbirlik enternasyonalist dayanışmalarımızı a da yükseltebilir. Ancak kuracağımız bir Solbirlik Avustralya hükümetine cuntaya baskı yapmas n önemli bir etken olur. İşte o zaman bizler Türkiye de cunta zindanlarında direnen kardeşle- ize daha fazla destek olabilir genel politik af savaşımına daha fazla omuz verebiliriz.

Bu duygularla gecenizi selamlar ve savaşımlarınızda başarılar dileriz.

Yaşasın Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol-Birliği

VICTORIA SOL BIRLIK'I DESTEKLEME KOMITESININ ACILIS KONUSMASI

Kardeşler

Türkıye ve Türkıye Kürdıstanı Sol Bırlığı gecesıne hoş geldınız. Bıldığınız gıbı Sol Bırlık faşıst zulme ve zorbalığa karşı kuruldu. Türkıye ve Türkıye Kürdıstanlı 6 sol partı Emperyalızme ve faşızme karşı güçlerını bırleştırdıler.

Faşızmın kana buladığı zındana dönüştürdüğü ülkelerımızde her şeye karşın emekçı halklarımızın savaşımı hıç durmadı gıderekte yükselıyor. Faşızme karşı savaşımın başını hıç şüphesız Sol Bırlık çekıyor.

Sol bırlık ın demokratık platformu dıktatörlüğe karşı muhalefetın sınırlarını alabıldığıne genışletıyor. En genış bır bırlığın oluşturulabılmesı her şeyden önce sol güçlerın kendı aralarındakı bırlığı sağlamalarına bağlıdır. Sol Bırlık bu anlamda çok önemlı tarıhsel bır adımdır.

Kardeşler dostlar

Avustralyada yasayan Türk ve Kürt emekçıler olarak böylesı bır gelışmeye kayıtsız kalamazdık. Işte bu nedenle Vıctorıa Sol Bırlık Destekleme Komıtesını kurduk. Amacımız bınlerce kılometredende olsa barış demokrasi özgürlük savaşımına omuz verebılmek. Geceyı bu nedenle düzenledık. Bu gecede aynı zamanda Sol Bırlık gazetesının bırıncı yıl dönümünüde kutluyoruz.

Hepınıze tekrar hoş geldınız der desteklerınızden dolayı teşekkür ederız.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SOCIALIST PARTY OF AUSTRALIA

Friends

You have heard from the other speakers some of the horrors of the fascist regime in Turkey. A country where all of us speakers, and you too in the audience, would face arrest, torture or even death for the views we hold.

While there are many differences, Turkey was in some respects similar to Australia. As a capitalist country it was more backward in its development, still carrying remnants of feudalism alongside the growth of state monopoly capitalism. Prior to the military coup there was a strong trade union movement, and a people who were experienced in political as well as industrial struggle. The junta in Turkey are agents for US imperialism's interests in the Middle East. Turkey has lost its sovereignty, its independence. Against its people's wishes it has been turned into a giant nuclear base for the USA and NATO. The junta has given its full support to Star Wars.

In Turkey there were and still are a number of left wing parties. They suffered from splits and wasted considerable energy fighting each other. This lack of unity continued after the coup, and no single party or political force was strong enough to lead the people of Turkey in the overthrow of the junta, to democracy. Now a qualitative change has occurred with the formation of the LEFT UNITY OF TURKEY AND KURDISTAN--TURKEY - known as LEFT UNITY.

In December 1984 six left wing political parties including the Communist Party of Turkey, the Vanguard Party of Kurdistan and the Workers' Party of Turkey formed an alliance. They reached agreement on general matters of principle for the basis of unity and adopted a common platform for struggle around urgent demands of the people, for united struggle for democracy and peace.

To quote from its declaration, Left Unity aims at the:

"formation of a front of broad forces for peace and democracy. This front should be a front of all anti-fascist Turkish and Kurdish, all forces who are in favour of peace and democracy. Overthrow of the fascist dictatorship and formation of a government of democratic forces basing itself on the working class, peasants, small shop owners and craftsmen, patriotic forces, intellectuals, the youth, small shop owners and medium-sized industrialists and those who oppose the dictatorship is possible and can be realized by the cooperation of all these classes and strata and their unity around a common programme, through independent and active struggle of the masses under the leadership of the working class."

The need for a return to democracy is also shared by three legal bourgeois opposition parties, including the Social Democrat Party. The conditions have been created for effective political struggle. Left Unity has considerably strengthened the popular opposition to the fascist junta in Turkey and Kurdistan-Turkey, and there is a growing optimism that the regime will soon be

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

overthrown. Thus the united front work of Left Unity has enabled the working class to provide the leadership for the broader unity of democratic forces.

In Australia we can learn a great deal from this experience in Turkey, and can also make a contribution to the struggle of Left Unity and the people of Turkey. Behind the current right wing offensive in Australia are the very same forces of reaction, monopolies and US imperialism. We are fortunate that we do not live under such a repressive regime; and we must do all in our power to retain the democratice rights we possess. These are currently under attack.

It is easier to prevent fascism than to overthrow it.

Australia, in terms of multiculturalism, has one of the richest and most diverse populations of any nation in the world. Around one third of the industrial workforce was born overseas. Employers have exploited this to the fullest extent, by fostering differences and pitting worker against worker on the basis of race as well as sex. Turkish workers here tonight, and those of you who are unemployed or on workers' compensation know full well the deplorable conditions migrants work under, of the discrimination, as migrant workers are treated like factory fodder. Employers give different jobs to diferent races, treat some better than others, to foster hatred between races and divert attention from the real cause of their misery and exploitation.

There are over 100 ethnic groups in the industrial workforce in Australia. There is, however, only one working class. Unfortunately it is a very divided working class. There are numerous left parties. I can think of at least 13 left parties in Australia, some belonging to a particular ethnic group and others, such as the SPA, open to all ethnic groups, and defending the interests of the whole working class. At times more energy seems to go into fighting each other, rather than uniting around the many things we have have in common.

As I said earlier we have much to learn about left unity from the struggle in Turkey. The political unity in Australia of all left parties could not only help us here, but would be of great assistance to the struggle in Turkey, Chile, and other oppressed people around the world.

Unity in action is vital if we are to defeat the current right wing offensive in Australia. This gathering tonight of Turkish, Kurdish, Greek, Arab, Anglosaxon and other ethnic groups demonstrates that we can all work together, that such unity is possible.

Left Unity in Australia could serve as a powerful force in protecting migrants who came from Turkey, from harassment by the junta's agents in Australia. The stronger we are, the more pressure we can exert on the Australian Government, the more we

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

can do to defend those under threat from the fascist regime.

Our strength and unity here can provide international solidarity, as we are doing tonight, to give moral support to our brothers and sisters in Turkey, and to pressure our Government into strong action. The Australian Government could do much more to directly pressure the regime in Turkey for the release of political prisoners, an end to torture, and the restoration of democracy. Through the United Nations, and even as an ally of the US, there is much more that can be done to increase international pressure on the junta.

We wish Left Unity every success in its struggle, and hope that before long peace and democracy will be restored to Turkey.

Long live Left Unity in Turkey!

May we soon have left unity in Australia!.

THE OPENING SPEECH OF THE COMMITTEE TO SUPPORT LEFT UNITY

FRIENDS,

WELCOME TO THE SOLIDARITY NIGHT WITH LEFT UNITY OF TURKEY AND KURDISTAN-TURKEY. AS MANY OF YOU ARE AWARE, LEFT UNITY WAS ESTABLISHED AGAINST FASCIST OPPRESSION AND CRUELTY. 6 PARTIES OF TURKEY AND KURDISTAN-TURKEY HAVE JOINED FORCES AGAINST IMPERIALISM AND FASCISM.

OUR COUNTRY HAS BECOME A BLOOD BATH, A DUNGEON. DESPITE THIS, THE WORKING CLASS IS CONTINUING AND BROADENING ITS STRUGGLE. WITHOUT DOUBT, LEFT UNITY IS LEADING THE STRUGGLE AGAINST FASCISM.

THE DEMOCRATIC PLATFORM OF LEFT UNITY IS VERY WIDE WHICH ENABLES A BROAD OPPOSITION TO THE DICTATORSHIP. TO ATTAIN THIS END, THE FORCES WITHIN THE LEFT MUST,AT FIRST, ACHIEVE UNITY. LEFT UNITY IS, THEREFORE, A VERY IMPORTANT HISTORICAL STEP.

AS KURDS AND TURKS LIVING IN AUSTRALIA WE COULD NOT REMAIN IMPARTIAL OR IGNORE SUCH A DEVELOPMENT. THAT IS WHY WE HAVE ESTABLISHED THE COMMITTEE TO SUPPORT LEFT UNITY. OUR AIM IS TO PROVIDE SUPPORT FOR THE FIGHT FOR PEACE, DEMOCRACY AND LIBERATION EVEN THOUGH WE ARE THOUSANDS OF KILOMETRES AWAY. TONIGHT'S FUNCTION WAS ORGANISED FOR THIS REASON. AT THE SAME TIME, WE ARE CELEBRATING THE FIRST ANNIVERSARY OF THE NEWSPAPER OF LEFT UNITY.

I AGAIN WELCOME YOU AND THANK YOU FOR YOUR SUPPORT.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DAVID GROVE - MESSAGE OF SOLIDARITY WITH LEFT UNITY OF TURKEY & KURDISTAN TURKEY.....5.4.86.

It is with great pleasure that I accepted the offer to bring a message of solidarity to this gathering. The Turkish peoples have suffered under brutal military dictatorship since 1980. It is therefore especially important not only to the Turkish peoples but to working class movements around the world that unity in Turkey and the Turkish communities elsewhere be supported and that we learn from them.

Many of you would be very much aware of the divisions among the left in Australia. As you would know from your own experiences many of us talk of unity and a desire for it but in practice it is very hard to achieve. That is why I applaud your efforts and the fact that you are making progress towards this ultimate end.

Without this unity class struggle cannot proceed. We are simply being diverted into endless debate and acrimony about the correct path and at what stage, if at all, crucial tactical decisions should be made. When some feel compelled by principal to take a stand, others argue that it is not the right time. There may be merit on both sides but while the divisions are so deep and there is no agreement about fundamental policies, the nature of the struggle or even the nature of the system we are opposed to then the struggle is doomed to defeat. Disunited struggle anywhere in the world has had few successes but has often been subjected to bitter defeat.

On reading the platform of Left Unity as published by the Victorian Support Committee it becomes apparent that Left Unity has followed a course towards unity that many of us have advocated here in Australia. It is insufficient and naieve to simply classify some left groupings as being not of the left and attempt to ignore them. Rather we should, as you have done, concentrate on those things which unite us rather than divide us.

I share with Left Unity the view that the greatest single force for destruction and oppression in the world today is US Imperialism. The need to defeat US imperialism and its consistent terror tactics, interference in other countries, manipulation of the international monetary system and constant improvements, if that is what they can be called, to its capacity to destroy humanity are the greatest single threat to all of us. From this conclusion several themes for the left establish themselves. Support for liberation struggles, committment to work for peace and renewed committment to the struggle ahead no matter how difficult, protracted or costly in order to overthrow imperialism must be our principle goals. From the conclusion, that Capitalist Imperialism is the greatest danger, arises a clear committment to working class positions. The left can agree about these things if not on all other points. Committment to dialogue, co-operation and support for united struggle on class lines are however fundamentals which can unite us.

Left Unity of Turkey and Kurdistan Turkey is an example to a divided left wherever it exists. We support your struggle, applaud your efforts to reach Left Unity and express our solidarity with your struggle. It is a fervent hope that Left Unity is able to lead the people of Turkey and Kurdistan Turkey to liberation from the fascist regime and its US masters that currently oppresses your people.

Thank You.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DAVİD GROVE - GIDA İŞÇİLERİ SENDİKASI

BU TOPLULUĞA DAYANIŞMA MESAJI GETİRMEKTE GURUR DUYMAKTAYIM. TÜRKİYE HALKI 1980'DEN BUYANA ZALİM BİR ASKERİ DİKTATÖRLÜK ELİNDE IZDIRAP ÇEKMEKTEDİR. ONUN İÇİN TÜRKİYE HALKINA DESTEK OLMAK SADECE TÜRKİYE HALKI İÇİN DEĞİL, DÜNYADAKİ TÜM İŞÇİ SINIFI HAREKETLERİ İÇİN ÖNEMLİDİR. BU DAYANIŞMA ESNASINDA KÜRT VE TÜRK HALKININ TECRÜBELERİNDEN DERSLER ÇIKARMALIYIZ.

BİR ÇOĞUNUZ AVUSTRALYA'DAKİ BÖLÜNMELERİ BİLİYORSUNUZDUR. ÇOĞUMUZ BİRLİĞİN GEREĞİNDEN BAHSEDERİZ, FAKAT PRATİKTE BİR TÜRLÜ GERÇEKLEŞTİREMEYİZ. BU NEDENLE SİZİN GİRİŞİMLERİNİZİ DESTEKLİYOR VE BU KONUDA ATTIĞINIZ OLUMLU ADIMLAR BİZİ SON DERECE SEVİNDİRMEKTEDİR.

BİRLİK OLMADAN SINIF MÜCADELESİ İLERLİYEMEZ. KALDI Kİ BİZLER BU AŞAMADA HANGİ TAKTİKLER UYGULANMALI, HANGİ DÜŞÜNCE DOĞRU, HANGİSİ YANLIŞ GİBİ SÜREKLİ GEREKSİZ TARTIŞMALARA GİRMEKTEYİZ. BAZILARIMIZ PRENSİP KARARLARINA BAĞLI KALIRKEN DİĞERLERİ ZAMANIN OLGUNLAŞMADIĞINI SAVUNUR. HER İKİ TARAFIN SAVUNMASININ DA HAKLI YANLARI OLABİLİR, FAKAT BÖLÜNMELER O KADAR DERİN Kİ TEMEL KONULAR ÜZERİNDE, MÜCADELENİN NİTELİĞİNDE, KARŞISINDA MÜCADELE ETTİĞİMİZ SİSTEM HAKKINDA GÖRÜŞ BİRLİĞİNE VARMIYOR, MÜCADELEYİ YENİLGİYE BIRAKIYORUZ. TARİHTE GÖRDÜĞÜMÜZ GİBİ BİRLİK OLMAYAN YERDE BAŞARI OLAMAZ, DAĞINIKLIĞIN NETİCESİ ACI YENİLGİLERİ ZORUNLU KILAR.

SOL BİRLİĞİN PLATFORMU OKUNDUĞU ZAMAN GÖRÜLÜYORKİ SOL BİRLİK BİZİM BURADA YILLARCA TAKİP ETMEK İSTEDİĞİMİZ BİR YOL İZLEMİŞTİR. BAZI GRUPLARI 'SOL DEĞİL' DİYE DIŞLAMAK VE DİKKATE ALMAMAK ÇIKAR YOL DEĞİLDİR. BUNUN YERİNE SİZİN YAPTIĞINIZ GİBİ AYRILIKLARI BİR KENARA BIRAKAN BİZİ BİRLEŞTİREN YÖNLERİMİZİ ELE ALMAMIZ GEREKİR. BEN DE SOL BİRLİĞİN GÖRÜŞÜNE KATILIYORUM. BUGÜN DÜNYAMIZDA EN BÜYÜK BÖLÜCÜ, YIKICI, GÜÇ ABD EMPERYALİZMİDİR. ABD EMPERYALİZMİNİN SÜREKLİ KULLANDIĞI TERÖR TAKTİKLERİNİ VE İNSANLIĞI YOK ETMEK İÇİN TIRMANDIRDIĞI HER ÇEŞİT SİLAHLANMAYI ENGELLEMEK ZORUNDAYIZ. BU SONUÇTAN YOLA ÇIKARSAK, SOL İÇİN BAZI TEMALAR ORTAYA ÇIKAR. BAĞIMSIZLIK MÜCADELELERİNİ DESTEKLEMEK, BARIŞ SAĞLAMA ÇABALARI VE UĞRAŞI NE KADAR ÇETİN OLURSA OLSUN MÜCADELEYE DEVAM ETMEK VE EMPERYALİZMİ YIKMAK BİZİM TEMEL AMAÇLARIMIZ ARASINDA OLMALIDIR. KAPİTALİST EMPERYALİZMİN EN BÜYÜK TEHLİKE OLDUĞUNU KABUL ETTİĞİMİZ ZAMAN, İŞÇİ SINIF MÜCADELESİNE BAĞLI KALMAK GÜNDEMİMİZE GELİR. SOL İÇERİSİNDE BAŞKA BİR KONUDA ANLAŞMA YAPILMAZSA BİLE, BU KONUDA ANLAŞABİLİR. DİYALOĞA, İŞ-BİRLİĞİNE VE BİRLEŞİK SINIF MÜCADELESİNE BAĞLI KALDIĞIMIZ TAKTİRDE BİRLİK SAĞLANABİLİR.

TÜRKİYE VE TÜRKİYE KÜRDİSTANI SOL BİRLİĞİ DÜNYANIN HER HANGİ BİR YERİNDE Kİ

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BÖLÜNMÜŞ SOL İÇİN İYİ BİR ÖRNEKTİR. MÜCADELENİZİ DESTEKLİYOR, SOL BİRLİĞİN SAĞLANMASI İÇİN ÇABANIZI TAKDİR EDİYOR VE MÜCADELENİZLE DAYANIŞMA İÇİNDE OLDUĞUMUZU BELİRTİRİM. SOL BİRLİĞİN : TÜRKİYE VE TÜRKİYE KÜRDİSTANI HALKINI FAŞİST REJİMDEN VE ABD AĞALARINDAN KURTARMASINI CANDAN ÜMİT EDİYORUM.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

MESSAGES OF SUPPORT

LEFT UNITY OF TURKEY AND KURDISTAN-TURKEY

DAVID GROVE - TRADE UNIONIST

SOCIALIST PARTY OF AUSTRALIA

EDDIE MICALEFF - STATE MEMBER OF PARLIAMENT

LEWIS KENT - FEDERAL MEMBER OF PARLIAMENT

GERRY HAND- FEDERAL MEMBER OF PARLIAMENT

GEORGE ZANGALIS -TRADE UNIONIST

BILL HARTLEY - TRADE UNIONIST

PRESTON WEST BRANCH OF THE AUSTRALIAN LABOR PARTY

PETER STAPLES -FEDERAL MEMBER OF PARLIAMENT

JOAN COXSEDGE - STATE MEMBER OF PARLIAMENT

GEORGE CRAWFORD - STATE MEMBER OF PARLIAMENT

GIOVANNI SGRO _ STATE MEMBER OF PARLIAMENT

THEO SIDIROPOULOS - STATE MEMBER OF PARLIAMENT

MICHAEL ARNOLD - STATE MEMBER OF PARLIAMENT

RICHARD WOOTTON - UNITING CHURCH
-GENERAL AMNESTY COMMITTEE FOR TURKEY
-COMMITTEE ON INTERNATIONAL CO-OPERATION & DISARMAMENT

SOCIALIST WORKERS PARTY

CAROLINE HOGG -STATE MEMBER OF PARLIAMENT

AUSTRALIAN TURKISH CULTURAL ASSOCIATION

PROGRESSIVE WOMEN'S ASSOCIATION FROM TURKEY

COMMUNITY CENTRE FOR LABOURERS FROM TURKEY

COMMUNITY CENTRE FOR THE PEOPPLE OF TURKEY IN VICTORIA

REVOLUTIONARY PATH SUPPORTERS

COMMITTEE TO SUPPORT LEFT UNITY - SYDNEY

COMMITTEE TO SUPPORT LEFT UNITY - MILDURA

BARRY PULLEN -STATE MEMBER OF PARLIAMENT

FOOD PRESERVERS UNION

JOHN HALFPENNY -TRADE UNIONIST

FEDERATED MISCELLANEOUS WORKERS UNION

VEHICLE BUILDERS UNION

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

LEFT UNITY
of Turkey and Kurdistan-Turkey

Friends,

You are all aware of the importance of Unity when struggling for common issues such as peace, national liberty, working rights. The need to unite grows each day. However, reality has shown that unity is not that easily achieved. With so many divisions, the job of the ruling classes are made easier.

History has shown to us that without unity there cannot be victory. This is true of Turkey as well. The Turkish working class was very divided in 1980 when the military seized power. Since then, the dictatorship has reigned terror upon the Turkish people. People have been jailed for their political beliefs, trade unions banned , the press censored and many organisations have been declared illegal. One example is the Turkish Peace Association which has been closed down. It's members are tried by the Junta's courts. Their guilt is the defence of peace.

Under the guise of returning to democratic rule, the military has not only deceived world opinion but it has constitutionalised fascism.

The 12 million Kurds that live in Turkey have been subjected to utmost oppression. Their language and cultural practices have been banned. Their villages are raided, the men tortured, the women raped. On many occassions they have been chased out of their villages and exiled to other parts of Turkey where they can be kept under strict control.

This being the situation, the need to unite has become more apparent and crucial. Six major political parties have united to form Left Unity of Turkey and Kurdistan-Turkey. The parties are: the Vanguard Worker's Party of Kurdistan, Worker's Party of Turkey, Communist Labour Party of Turkey, Communist Party of Turkey, Socialist Party of Kurdistan-Turkey and the Socialist Worker's Party of Turkey.

In Victoria a Committee to support Left Unity was established. The Committee is a broad committee which distributes the newspaper of Left Unity, entitled Left Unity.

In celebration of the establishment of Left Unity and it's first anniversary, the Committee is holding a SOLIDARITY NIGHT WITH LEFT UNITY. We invite you to attend the night which will be one of solidarity, information and entertainment. A variety of ethnic groups will make performances and a number of key speakers will address the night. There will be a light supper.

The fight for peace cannot be isolated from the fight for democracy. The ruling classes will not give in easily. Without a struggle and without unity our achievements will be limited. So, in this 1986 International Year of Peace let our unity and solidarity be our strength.

COMMITTEE TO SUPPORT LEFT UNITY OF TURKEY AND KURDISTAN-TURKEY

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

solidarity night

NORTHCOTE TOWN HALL

189 HIGH ST. TIME: 7 P.M. 5 APRIL 1986, SATURDAY

Australia Turkish Workers' Community Centre
Avustralya Türkiyeli Emekçiler Toplum Merkezi

10 Rooty Hill Road
Rooty Hill NSW 2766
Telephone: (02) 643 1448

Nazim Hikmet, olumnun 23. Yildonumunde Sydney'de Avustralya Turkiyeli Emekciler Toplum Merkezini hazirladigi bir geceyle anildi. Yaklasik 200 kisini katildigi gecede Nazim Hikmet'in siirleri 8 dilde slayt gosterisi esliginde okundu.

Gecenin ikinci bolumunu Turkiye Gencligiyle dayanisma olusturdu. Avustralya Genc Sosyalist Birligi 5. Kongresine katilmak uzere Avustralya'yi ziyaret edecek olan IGD temsilcisinin vize sorunu nedeniyle geceye yetisememesi katilanlar arasinda uzun u yaratirken, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Sydney Baskonsolosunun geceye katilmasi ve SSCB , Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti, LibyaSosyalist Halk Cemahireyesi Buyukelcilerini geceye kitlama mesaji yollamalari sevinc yaratti.

Arap Federasyonunun Folklor grubu ve Ilerici Kadinlar dernegi Folklor gruplarinin gosterileri yanisira, Nazim Hikmet'in siirleri Turkce, Ingilizce, Kurtce, Rusca, Almanca, Arapca , Yunaca ve Farsca'da okundu ve Yunanca Nazim'in bestelenmis siirlerinden ornekler sunuldu.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BEDELLİ ASKERLİK GENÇLİK ANKETİ

1- Kaç yaşındasınız? Askerliğinizi yaptınızmı?

2- Kaçyıldır Belçika'dasınız?

3- Mesleğiniz nedir? Çalışıyormusunuz?

4- Bedelli Askerlik kapsamına giren kaç kardeşiniz var?

5- Askerliğinizi nasıl yapmayı düşünüyorsunuz?
☐ Bedel ödeyerek 2 ay ☐ 18 ay

6- Bedel ödemeyi düşünüyorsanız bu parayı nereden temin edeceksiniz?
☐ Daha önce biriktirdim. ☐ Ailemden alacağım.
☐ Bankadan borç alacağım. ☐.....

7- Yurtdışındaki (Belçika'daki) haklarınızı kaybetmemek kaydıyla 18 ay askerlik yapmaya razı olurmusunuz?
☐ Evet ☐ Hayır

8- İşsiz, turist ve öğrenci gençlerin askerlik sorunu sizce nasıl bir çözüme bağlanmalıdır?

9- Sizce askerlik bedeli olarak ödenen paralar nerede harcanmalıdır?
☐ Ağır sanayinin kurulmasında. ☐ Silahlanmada. ☐.....

10- Sizce bedel miktarının bukadar yüksek tutulmasının nedeni nedir?

11- Sizce askerlik bedeli nekadar olmalıdır? Neden? Bu miktar nasıl hesaplanmalıdır?

12- Bedelli Askerlik konusunda bizlere neler yapılmasını öneriyorsunuz?

13- Size göre Belçika'da yaşayan Türkiye'li gençlerin başka ne gibi sorunları vardır?

TEŞEKKÜR EDERİZ

BELÇİKA BEDELLİ ASKERLİK GİRİŞİMİ

(BEBAG)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

P A S A P O R T H A R C I

YENİ PASAPORTLARI DEĞİŞTİRMEK İÇİN, ÖDENEN PARADAN YAPILAN İNDİRİM YETERLİ DEĞİLDİR !

3 Ocak 1986 tarihinde yapılan bir açıklama ile 5 yıl süreli yeni pasaportları almak için ödenecek paranın 207 Mark'tan (4040 BF), 173 Mark'a (3460 BF) düşürüldüğü açıklandı.

Pasaport ücretinden bu düşüş elbette ki bizleri sevindirdi. AMA YETERLİ DEĞİLDİR.

"Ağlamayan çocuğa meme verilmez" diyen bir atasözümüz vardır. Tüm Batı Avrupa'da olduğu gibi, Belçika'da da bu soyguna Türkiye'li işçiler haklı tepki gösterdiler.

"Pasaport harçları, Türkiye'deki miktar kadar olsun" istemiyle imza kampanyası başlatıldı. Sadece Belçika'da çok kısa bir süre içinde 3000'i aşkın imza toplandı.

Yaşam bize, birlikte hareket edersek, neleri kazanabileceğimizi açıkça gösteriyor.

Bir ileri adım kazandık. Ama bu yeterli değildir. Pasaport harçlarında yapılan indirim, bizler için hala çoktur. Eğer hükümet yetkilileri, gerçekten Batı Avrupa'da yaşayan işçileri düşünselerdi bu miktarı Türkiye'de pasaportları değiştirmek için istenen miktar kadar düşürürlerdi. Yeni pasaport harçları Belçika'da yaşayan 65 bin işçimizi ilgilendirmektedir.

Hiç bir ülkenin konsolosluğu kendi işçilerinden, gerek pasaport ve gerekse diğer konsolosluk işlemleri için Türkiye konsolosluklarının aldığı parayı almıyorlar.

Beş yıl süreli yeni bir pasaport için istenilen 3460 BF'ı çok fazladır. Bu nedenle: İMZA KAMPANYAMIZ DEVAM EDİYOR.

- YENİ PASAPORTLAR İÇİN ALINAN HARÇ PARALARI TÜRKİYE'DE İSTENİLEN MİKTAR KADAR OLMALIDIR.

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR. HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKALIM.

- Yeni pasaportları değiştirmek için konsolosluklara 4040 BF'ı üzerinden para ödemiş olan vatandaşların para farkları geri iade edilmelidir.

- Somaj'da (dop'ta) olan, çok nüfuslu ailelerden, ikinci çocuktan itibaren pasaport değiştirmek için para alınmamalıdır.

PASAPORT HARÇLARI TÜRKİYE'DE ÖDENEN MİKTAR KADAR OLMALIDIR.
İMZA KAMPANYASINA KATIL, KAMPANYAYI GÜÇLENDİR.
KAZANAN BİZ OLACAĞIZ.

Belçikadaki Türkiyeli İşçiler Birliği
BTİB
GENEL YÖNETİM KURULU
Av.Clémenceau,74 - 1070 Bruxelles

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ

Sayın Büyükelçi ;

Yeni pasaport harçları için yapılan indirim, yeterli değildir. 5 kişilik bir ailenin pasaport yenileme ve 5 yıllık uzatma ücreti 17.300 BF'nı buluyor.Bu nedenle aşağıda imzası bulunan bizler şu taleplerimizin gerçekleşmesini istiyoruz:

- Pasaport yenileme ve uzatma ücretleri Türkiye'deki miktar kadar düşürülmelidir.
- Sadece bir kişinin işsizlik parası aldığı ailelerden hiçbir ücret alınmamalıdır.
- Kalabalık ailelerin ödeme zorlukları düşünülerek, ikinci çoçuktan itibaren diğer çocuklardan pasaport harcı alınmamalıdır.
- Eski belirlenen harçlar üzerinden para ödemiş vatandaşların, yeni indirimle ortaya çıkan para farkları geri ödenmelidir.

ADI SOYADI	ADRES	İMZA
. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .	. . . . .

HTÖB AJANSI

HOLLANDA'DA TÜRKİYE ÖĞRETMENLER BİRLİĞİ
HTÖB, POSTBUS 21232 - ROTTERDAM

İÇİNDEKİLER

- GEÇEN EĞİTİM-ÖĞRETİM DÖNEMİ VE SORUNLARIMIZ
- ANADİLİ VE KÜLTÜR
- NUTSACADEMİE TÜRKÇE BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN "Ortaöğretimde Anadili ve Kültürü Eğitimi ve Yabancı Öğretmenler Raporu" na GÖSTERDİĞİ YAZILI TEPKİ
- DERGİ VE GAZETELERDEN :

"Hitler Faşizminin Yenilgisinin 40. Yılı" DÜŞÜN

"Büyüyünce Okulu Bombalayacağım" NOKTA

"Anadili Eğitimi Güç Durumda" YENİ BİRLİK

"Türkiye Demokratik Eğitim Hareketi" Gültekin GAZİOĞLU YAZIN

- BİR KİTAP:
Türkiye Öğretmen Hareketi/Lehrer Bewegung Der Türkei
TÖB-DER Yurtdışı Bürosu Yayınları

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tarih: Haziran 1985 **sayı:** 02-85

VERENIGING VAN TURKSE LEERKRACHTEN IN NEDERLAND, GIRO NR. 1839816

Değerli Öğretmen Arkadaşlar ;

Bir önceki HTÖB AJANSI genelde olumlu bulundu . Bunun yanında Ajansın kimi konularına ilişkin dolaylı/dolaysız eleştiriler aldık. Kuşkusuz her şeyi doğru yaptığımız savını gütmüyoruz ; zaman zaman yanlışlarımız ve eksikliklerimiz olacaktır. Asıl olan,bunların giderilmesi yönünde birlikte çaba gösterebilmektir. Sizlerin uyarıcı ve eleştirel yaklaşımlarınız bu anlamda büyük önem taşımaktadır. Önceki Ajansımızda da belirttiğimiz gibi, HTÖB AJANSI nı tüm öğretmen arkadaşların eğitim-öğretim konularındaki görüşlerinin,deneyimlerinin ve çalışmalarının yer aldığı bir araç yapabilmeyi ve böylece öğretmen arkadaşlar arasında bir iletişim sağlayabilmeyi amaçlıyoruz. Bu nedenle sizler tarafından tarafımıza gönderilecek eleştiri ve görüşlerin Ajansta yer almasına büyük özen göstereceğimiz bilinmelidir.

Bu Ajansta özellikle gazete ve dergilerden seçtiklerimiz büyük bir yer kaplıyor. Bunun yanında TÖB-DER Yurtdışı Bürosunca yayınlanan türkçe almanca "Türkiye Öğretmen Hareketi" adlı kitap kendi önyazısıyla tanıtılıyor.

Geçen mayıs ayının '85 yılında daha bir anlamlı olduğunu Hitler Faşizminin yenilişinin 40. yılı kutlamalarıyla yaşadık. O nedenle Düşün dergisinden "Hitler Faşizminin yenilişinin 40.yılı",Batı Almanya'da yayınlanan Yazın adlı sanat ve kültür dergisinden Töb-Der Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun "Türkiye Demokratik Öğretmen Hareketi", İsveç'te yayınlanan İsveç Türk İşçi Dernekleri yayın organı Yeni Birlik dergisinden,İsveçteki Anadili Eğitiminin yaşadığı sorunlara değinen "Anadili Eğitimi Güç Durumda" ve Nokta dergisinden aldığımız ve Türkiye'deki eğitim sisteminin çarpıklığını sergileyen bir intihar olayını "Büyüyünce okulu bombalayacağım" adlı yazıları sizler için seçmiş bulunuyoruz . Umuyoruz tüm bu yazılar tümümüz için yararlı olur.

Önümüzdeki sayımızda görüşmek üzere selamlar,iyi tatiller...

TÜSTA TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

H-TÖB

HOLLANDA'DA - TÜRKIYE ÖĞRETMENLER BIRLIGI.
VERENIGING VAN TURKSE LEERKRACHTEN IN NEDERLAND.
POSTBUS 21232 3001 AE ROTTERDAM

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GEÇEN EĞİTİM-ÖĞRETİM DÖNEMİ VE SORUNLARIMIZ

Bir eğitim-öğretim dönemini daha geride bırakırken,geçen dönemi yeniden gözden geçirdiğimizde anadili eğitiminin ve onun sorunlarının geniş kesimlerce bir ilgi merkezi durumuna geldiğini söyleyebiliriz. Bu olumlu gelişmenin özellikle tartışmalar düzeyinde ve Temel Eğitim Yasası'nın anadili eğitimine ilişkin maddelerinin pek çok bölgede yürürlüğe konulması doğrultusunda hazırlıklara geçilmiş olmasıyla daha bir canlılık kazandığı gözlenmiştir.

Anadili eğitimi ve onun sorunları çevresinde yürütülen tartışmalara katılım değişik yaklaşım temellerinde oluşurken,umulanın üstünde bir ilgiyle karşılanmıştır. Şimdiye değin, gerek göçmen işçilerin ve anadili öğretmenlerinin,gerekse anadili eğitiminin ve göçmen işçi çocuklarının genel eğitim-öğretim sorunlarını uzaktan izleyen kimi yetkili kurumlar bile tartışmaları ilgiyle izlemişlerdir.
Velilerimizin de bu tartışmalarda yer almaları,onların eğitim-öğretim konularıyla daha da içli dışlı olmalarını sağlayıcı bir etken olmuştur.
Tartışmaların kaynağı kuşkusuz salt Temel Eğitim Yasası'nın anadili eğitimine getirdiği değişiklikler olmamıştır. Ancak,bu değişiklikler tartışmalarda önemli çıkış noktaları olarak belirmiştir.

Göçmen işçi çocuklarının eğitim-öğretim sorunlarının çözümlenmesi konusunda uzun yıllardır somut adımların atılmamış olması,geri dönüş konusunun güncel duruma getirilmesi,anadili öğretmenlerinin özellikle ekonomik anlamda Hollandalı öğretmenlerle eşitsizliğinin sürmesi ve bunun HOS uygulamasıyla varlığını iyice resmileştirmesi ve anadili eğitiminin plan,proğram,araç,gereç gereksinimlerinin sağlanması için ayrılan kaynakların verimli bir biçimde kullanılmayışı gibi sorunların varlığını sürdürmesi de tartışmaların oluşumun da önemli etkenler olarak karşımıza çıkmıştır.

Örgütümüz,anadili eğitiminin gerekliliğini ilgi merkezi durumuna

getirmeyi ve onun sorunlarını açarak kamuoyuna ve yetkili çevrelere iletmeyi amaçlayan her düzeydeki tartışmaları olumlu bulmaktadır. Ne ki,bu olumlu bulma tartışmaları idealize ederek,ortaya çıkan yanlış eğilimleri ve yapay tutumları da benimseme anlamına gelmemelidir. Tersine,doğru bir yöntemle;sorunlara bütünsel yaklaşarak,birini bir başkasının önüne koymadan ve önemlerine göre öncelikleyerek ve onları birbirlerinden bağımsız olgular olarak değil,aralarındaki ilişkileri kavrayarak eleştirel bir yaklaşım içinde olmanın zorunluluğu vardır. Bu açıdan baktığımızda,geçen dönemde Temel Eğitim Yasası'nın anadili eğitimi maddelerine ilişkin olarak özellikle "süre" konusunun en ön plana çıkarılarak ve nerdeyse idealize edilerek,anadili eğitiminin diğer önemli sorunlarının önemsiz sorunlar düzeyine indirgendiğini söyleyebiliriz. Oysa, sorunlarımıza bütünsel bakmadığımız ve bir bütün olarak çaba göstermediğimiz sürece,somut adımlar atabilmek zorlaşacaktır.Bu yaklaşım,kuşkusuz süre konusundaki tartışmaların,kaygıların ve girişimlerin önemsenmediği anlamına gelmeyecektir. Ancak,onu tek bir sorunmuş gibi,eğitimde tek ve değişmez bir amaçmış gibi değerlendirmek ve tartışmalara bu temelden katılmak sağlıklı bir yol olmasa gerektir. Burada sırası gelmişken, kimilerinin de "süre" konusundaki tartışmaları bir "kördöğüşü" ne benzeterek,kendilerinin de pratikte,bu "kördöğüşü" nde en tepkili bir biçimde yeraldıklarını belirtmemiz gerekecektir.

Örgütümüz,göçmen işçi çocuklarının ve anadili öğretmenlerinin sorunlarıyla uzun yıllardır ilgileniyor. Bu konularla ilgili her tür gelişme karşısında toplumsal çıkarlarımız temelinde tavır koymuştur/koymaktadır. Bugünkü gelişmeler karşısında da,edindiğimiz deneyimler ve birikimler ışığında ve demokratik ve katılımcı bir tutumla tavır belirlemeye çaba harcıyor.
Nisan ve mayıs aylarında yapılan iki hafta sonu seminerinde,yaklaşık 50 öğretmen arkadaşın katılımıyla güncel durumu tüm yönleriyle tartışarak bu yolda somut bir adımı daha gerçekleştirmiş bulunuyor. Umuyoruz ki,tatil sonrasında genel kurulumuzun belirlediği "Çalışma Proğramı Hazırlama Komisyonu" bu çalışmalarımızın ürününü Çalışma Proğramı olarak bitirmiş olacaktır. Diğer konularda,örneğin "eğitim ve barış", "eğitim ve ekonomik bunalım" gibi konuları yine tatil sonrasında iki yatılı hafta sonu seminerinde daha görüşebileceğiz.

Geçen dönemde dikkate değer bir gelişme de Türkiye ile Hollanda hükümetleri arasında eğitim konusunda yürütülen ikili görüşmeler ol-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

muştur. Türkiye Hollanda arasında yürütülen bu ikili ilişkiler şimdilik dar kapsamlı da olsa bir kültürel anlaşmayla sonuçlanmıştır. Kamuoyundan ve Türkiyeli öğretmenlerden titizlikle gizlenen bu anlaşmanın içeriğinin ne olduğu ayrıntılarıyla bilinmemesine karşın,edinilen bilgiler anlaşmanın geri dönen çocukların eğitim sorunları,araç-gereç gereksinimi ve anadili eğitiminin salt integrasiye yönelik olmayacağı gibi konuları kapsadığıdır.

Hollanda'daki Türkiyeli göçmen işçi çocuklarının eğitim sorunlarına "ingilizce öğrensinler" biçiminde bakan ve yurtdışındaki göçmen işçilerimizin geri dönüş sorunlarına "parası çok olan dönsün onların bize yükü olmaz faydası olur,parası olmayan dönmesin çünkü onlar bize yük olacaktır" anlayışıyla ve temel yurttaşlık hakkı olan oy verme konusuna "yurtdışındaki işçilerin nereye oy vereceği belli olmaz" biçiminde yaklaşan bir başbakan hükümetinin çocuklarımızın ve işçilerimizin hiç bir sorununa çözüm getirmeyeceği bilinmelidir. Bu anlamda Hollanda ile Türkiye arasında yapılan kültürel anlaşma formel özellikler taşımaktan öte gidemeyecektir. O nedenle Türkiye'den hükümet düzeyinde yönelen bu tür ilgilere ve girişimlere umut bağlamak anlamsızdır.

Her geçen gün değişik biçimler ve boyutlar kazanan sorunlarımızı tüm yönleriyle tanımak ve çözüm yolları bulmak önümüzde duran en önemli görevdir. Bu görevin yerine getirebilmenin yolu; sorunlarımızı en ince ayrıntılarına değin tartışarak demokratik ve katılımcı çabalarımızı yoğunlaştırmak ve anadili öğretmenlerinin birliğinin sağlanması konusunda üzerimize düşen her tür özveriyi göstermektir. Sorunlara değişik bakış açılarımız birliğimizi örmede olumsuz etkenler olarak değil,tersine sorunlarımızın çözümlenmesi doğrultusunda yürüttüğümüz savaşımımızı dinamikleştirerek onu daha da etkin bir güç haline getireceği anlamında kavranmalıdır. Bugün,bunu gerçekleştirmek konusunda küçümsenemeyecek deneyimlerimiz ve sendikal örgütlenme yapımız vardır.

Önümüzdeki eğitim-öğretim döneminin sorunlarımızın çözümlenmesinde başarılı bir yıl olmasını umarken,tüm öğretmen arkadaşlara bol güneşli ve dinlendirici bir tatil dileriz.

HTÖB AJANSI

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ANADİLİ EĞİTİMİ ve KÜLTÜR İLİŞKİSİ

"Anadili eğitimi" ile "kültür" kavramları , Hollanda'da çalışan biz anadili öğretmenlerinin işlerini niteleyen iki temel kavramdırlar . Gerçekten de Hollanda Temel Eğitim Yasası ile bu yasaya dayalı olarak yapılan düzenlemelerde göçmen işçi çocuklarının "anadili eğitimleri" için "kendi dili ve kültürü eğitimi" (onderwijs eigentaal en cultuur) , sözcüklerin ilk harflerinden oluşan kısaltılmış biçimiyle OETC ; bu eğitimin yürütücüleri olan biz öğretmenlere de "kendi dili ve kültürü öğretmenleri" (ETC leerkrachten) diye nitelendirildiğimiz biliniyor . Her ne kadar "yabancı öğretmenler" (buitenlanders leerkrachten) olarak nitelendirildiğimiz görülmekte ise de , bunun , ya "ayrımcı" ve "egemen" kültür anlayışlarından ya da bu deyimi benimseyen göçmenler açısından da "vurdumduymazlık" , "bilinçsizlik"ve kimi "complex"lerden kaynaklandığı söylenebilir . O yüzden , "yabancı öğretmenler" deyiminin gerçekliği yansıtan bilimsel bir terim olduğu söylenemez .
Yukarıdaki belirlemeye göre biz anadili öğretmenleri , temelokullarda "kendi dili ve kültürü eğitimi"ni yürüten birer branş öğretmenleriyiz . Uygulamada ise , görev alanımızın "dil eğitimi"yle sınırlandırılacağı , buna karşılık "kültür" kavramının dıştalanacağı anşılmaktadır .
Bize göre bu konuda iki ayrı "aşırı" ya da "uç" anlayış yanlışlığı kendini göstermektedir .
Bunlardan birisi , "anadili eğitimi"ni bir "yabancı dil" öğretimi olarak gören "dar ve egemen kültür anlayışı" ; diğeri ise , "özkültür" adına seslendirilen "dar şoven anlayış"tır .
Konuyu dağıtmamak için şimdilik şunu söyleyelim ki , bu iki anlayış ilk bakışta birbirlerine karşıtmış gibi görünüyorsa da özünde aynıdırlar . Bu iki anlayış da "insan"ı aynı çağdışı ve bilimdışı "anlayış"ın dar çerçevesine sıkıştırıp onun özgür ve bağımsız gelişimini engellemeyi amaçlamaktadır .
Özel anlamda biz anadili öğretmenlerinin mesleği açısından ise bu iki yanlış anlayışla işimizin içeriği ya iyice kısırlaştırılmakta ya da sınırları çizilemeyen bir belirsizliğe itilmek istenmektedir .
Bilindiği gibi örgütümüz H-TÖB , "resmi" adlandırmalar ne olursa olsun , gerçekliğin bağlı olduğu yasaları ortaya koyan "bilimsel anlayışı" taa baştan beri yüksek sesle dile getirmiş , "çocuk"un , "insan"ın özgür ve bağımsız kişilik gelişimini engellemeleri bakımından özünde aynı , görünüşte karşıt gibi olan bu iki yanlış anlayışlara karşı bilinçi ve ve kararlı bir savaşım yürütmüştür .

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Örgütümüz H-TÖB , olaylar ve yaşanan gerçekler tarafından görüşünün doğrulanmasından ve giderek daha iyi anlaşılmaktan onur duyuyor . Ama bizi asıl sevindirecek olan örgütümüzün doğrulanması kadar , göçmen çocukların ve anadili öğretmenlerinin çıkarına olan görüşlerin benimsenerek maddi güç haline gelmesi , kendi toplumsal sınıflarıyla bütünleşerek toplumda etkin ve işlevli olabilmeleridir . Temel amacımız budur .
Bu yazımızda , "anadili" ve "kültür" kavramlarını doğru tanımlamak , "anadili eğitimi" ve "kültür" sorunsalını işimiz bağlamında nasıl anladığımızı,yineleyerek de olsa , bir kez daha açıklığa kavuşturmaya çalışmaktır .
Nedir "anadili" ?
Burada hemen belirtelim ki , "anadili" yerine "anadil" kavramının kullanıldığı da görülmektedir . Bu yanlıştır . Çünkü "anadili" ile "anadil" terimleri eşanlamlı olmayıp iki ayrı kavramı karşılamaktadırlar . Nitekim , Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğü'nde "anadil" : "Başka diller türetmiş olan dil ." olarak tanımlanıyor . (TDK Türkçe Sözlük , 7. baskı , 1. cilt , 54. sayfa .)
Örneğin , İngilizce , Fransızca , Almanca , Hollandaca gibi diller , Latince'den türeyen , Latince kökenli dillerdendirler . Buna göre Latince ; İngilizce , Fransızca , Almanca , Hollandaca gibi diller için bir "anadil"dir .
"Anadili" ise : "İnsanın çocukken anasından , evindekilerden ve soyca bağlı olduğu topluluktan öğrendiği dil" olarak tanımlanıyor .
(agy , 1.cilt , 54. s.)
Öyle sanıyoruz ki bu tanım , örneklemeye gerek duyulmayacak kadar açıktır . Sözlük anlamı , toprağı sürmek , krizmalamak olan Latince kökenli "kültür" kavramının altı ayrı anlamının yer aldığı TDK Türkçe Sözlük'te ilk tanım şu : "Tarihsel , toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün özdeksel ve tinsel değerler ile bunları yaratmada , sonraki kuşaklara iletmede kullanılan , insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların tümü , ekin , hars . "
Görülüyor ki böylesine geniş bir içerik , tek bir dersin değil , bütün "ders programları"nın , eğitimin genel çerçevesini oluşturabilir .
Başka deyişle "kültür" , sadece "anadili eğitimi dersi"nin konusu olamaz .
Kültür , bir tarihsel , toplumsal kategoridir . Bu bakıma , kültürün dört yönü vardır . Yerel yanı , ulusal yönü , evrensel ve sınıfsal yönleri .
Ve kültür ne folklorik , geleneksel ve ölü ya da geçerliğini yitirmiş değerler ve kurallar toplamı ve ne de kimi gündelik bilgiler yığınıdır .

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Kültür "usavurma , beğeni ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan" bir toplumsal gerçeklik , bir yaşama biçimidir .
İşte "dil" ile "kültür" ilişkisi olanca açıklığı ile bu iki bağlamda ortaya çıkıyor .
Gerçekten de dil , yaşayan bir toplumsal olgu olarak yukarıda verilen kültür tanımında görüldüğü gibi "Tarihsel , toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün özdeksel ve tinsel değerler" olarak "kültür"ün hem önemli bir ögesidir ve hem de "bütün bu değerleri yaratmada , sonraki kuşaklara iletmede kullanılan , insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçlar"ın başında gelmektedir .
Görülüyor ki burada "dil"in insanlararasında kullanılan "bildirişme aracı" olma işlevi ile "kültür taşıma aracı" olma işlevlerine vurgu yapılıyor .
İkincisi , insanoğlunun"kazandığı bilgi" ve bu bilgilere dayanarak "usavurma , beğeni ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi" olarak "kültür" , büyük ölçüde "dil" aracıyla oluşturulup geliştiriliyor .
Bu anlamda ise "dil" ile "düşünme" arasındaki ilişkiye , "dil"in "düşünce aracı" olma özelliğine , "dil"in dinamık yönüne vurgu yapılıyor .
Bütün bu saptamalardan doğal olarak şu sonucu çıkarsayabiliriz :
İyi bir"dil eğitimi",hele "anadili eğitimi" , "teknik bir dil eğitimi" , bir "yabancı dil öğretimi" değildir . Bu nedenle , bir"bildirişme ve düşünme aracı" , bir "kültür taşıyıcısı" olma özelliğini gözetmeden , anadili eğitimi olası değildir .
Örneğin , anlamlı sözdizimi olarak doğru ve yanlış olabilme özelliğine sahip yargı bildiren her tümce (önerme)'nin sözdizimi(syntax) bakımından doğruluğunun denetimi dilbilimsel kurallara uygunluğuna bakılarak denetlenebilir . Ama , tümcelerin anlambilimsel (symantiek) "doğruluğu" , onun taşıdığı kültür içeriğinden soyutlanarak denetlenemez .
Bu gerekçelerledir ki H-TÖB , taa baştan beri "dil ağırlıklı ve kültür içerikli bir anadili eğitimi" anlayışını savunagelmiştir .
Peki , "nasıl" ?
Bu sorunun yanıtı örneklenerek ve somutlanarak gelecek "Ajans"ımızda verilmeye çalışılacaktır .

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

NUTSACADEMİE TÜRKÇE BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI'NIN "Ortaöğretimde Anadili ve Kültürü ve Yabancı Öğretmenler Raporu" na GÖSTERDİĞİ YAZILI TEPKİ

Temel Eğitim Yasası'nın ortaöğretimde de göçmen işçi çocuklarına anadili eğitimi olanağını öngörmesiyle birlikte,bu alanda bakanlık düzeyinde kimi önemli hazırlıklara geçilmiş olduğu bilinmektedir. Bu hazırlıkların en önemlisi, Rotterdam Nutsacademie bünyesinde Türkiyeliler için ve Amsterdam Nutsacademie bünyesinde de Faslılar için öğretmen yetiştirme eğitimine başlanmış olmasıdır. Ayrıca, Türkiye ve Hollanda hükümetleri arasında imzalanan kültürel anlaşmada da konuya ilişkin çalışmaların birlikte yürüteleceği ve ikili ilişkilerin komisyonlar düzeyinde sürdürüleceği belirlenmiştir.

Yasal olarak 1985 in Ağustos ayı içinde ortaöğretimde başlanması öngörülen anadili eğitiminin araç,gereç ve plan proğram hazırlığı çalışmalarına geçilmiş olmakla birlikte,yeterli kaynakların sağlanmaşı ve sağlanan kaynakların da organizedeki çarpıklıkların sürmesi nedeniyle verimsiz kullanılması ağustos ayı içinde bu eğitime başlanmasını güçleştirmektedir. Ayrıca,bu hazırlıklara anadili öğretmenlerinin, göçmen işçi örgütlerinin ve Nutsacademie öğrencilerinin katkılarından özenle kaçınılması dikkat çekmektedir.

Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından hazırlanan "Ortaeğitimde anadili ve kültürü eğitimi ve yabancı öğretmenler raporu" kimi olumlu yaklaşımları içermesine karşın,ortaöğretimde anadili eğitiminin zamanında başlamasına yukarda belirttiğimiz eksiklikler nedeniyle bir etken olması yanıltıcı olacaktır. Ayrıca sözü edilen rapor, özellikle yetişecek öğretmenlerin özlük haklarını en alt düzeyde belirleyerek, ayrımcı ve bu işi en ucuza gerçekleştirecek bir anlayışı da kapsamaktadır. Bir başka olumsuz anlayış ise, anadili eğitimini salt yabancı bir dil eğitimi düzeyine indirgediği ve ortaeğitimde bu eğitimi okul yönetiminin insiyatifine bıraktığıdır. Bu olumsuz anlayışlar giderilmediği sürece,ortaöğretimde sağlıklı bir anadili eğitimi ve öğretmenleri de okul yönetiminin saygın bir üyesi olarak görmek olanaklı olmayacaktır. O nedenle,sorunların çözümlenmesi için şimdiden tüm ilgili tarafların önlem almaları zorunludur.

Geçtiğimiz eğitim yılında öğretime başlayan Rotterdam Nutsacademie Türkçe Bölümü öğrencileri,ortaya çıkan sorunları kendi aralarında

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

değerlendirerek bakanlığın "ortaeğitimde anadili ve kültürü eğitimi ve yabancı öğretmenler raporu" na ilişkin görüşlerini belirleyip başta eğitim ve bilim bakanlığına olmak üzere ilgili kurumlara gönderdiler.

Hollandacasını da sunduğumuz bu görüşlerin, özellikle istemler bölümünü türkçeleştirip,özetleyerek bilginize sunuyoruz:

- Her azınlık grubunun üyeleri yaşadıkları toplumda kendi kültürel değerlerini koruyarak kimliklerini belirlemeleri bir haktır. Ayrıca,dil kültürden soyutlanmamalıdır.
-"Anadili ve Kültürü Eğitimi" bir yabancı dil eğitimi olarak değerlendirilmemelidir.
-Anadili ve Kültürü Eğitimini ortaöğretimde okul yönetimlerinin insiyatifine bırakılmasını doğru bulmuyoruz.
- Raporda,ortaöğretimde anadili ve kültürü eğitiminin sadece MAVO ve LBO düzeylerinde verileceği belirtilmektedir. Biz bu belirlemeyi eksik buluyoruz; anadili ve kültürü eğitimi ortaöğretiminin tüm basamaklarında verilmelidir.
- OETC,süre olarak haftada en az 3 saat ve zorunlu olmalıdır.
-OETC,yasada belirlenen zamanda başlamalı ve araç gereç üretimine hemen geçilerek anadili öğretmenlerinin ve Nutsacademie öğrencilerinin bu konuyla ilgili görüşleri ve katkılarını sağlayıcı önlemler alınmalıdır.
-Hollanda'da bugün,tüm yüksek öğretim ve benzeri eğitim kurumları üçüncü derecede bir eğitim yoktur. Okul broşüründen anlaşıldığına göre Rotterdam Nutsacademie'de de üçüncü derece eğitim ve diploma söz konusu değildir. Üçüncü derece salt Türkçe Bölümü için uygun görülmektedir. Bu nedenle,özellikle üçüncü derecenin ikinci derece eğitim olarak belirlenmesini ısrarla istiyoruz.

- - - - - - -

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Aan de staatssecretaris
van onderwijs en wetenschappen
t.a.v. Drs. N.J. Ginjaar-Maas

Reaktie op de Notitie Eigen Taal en Cultuur en buitenlandse leerkrachten in het voortgezet onderwijs (laatste verzie 1984), welke door de staatssecretaris van onderwijs en wetenschappen is opgesteld.

Rotterdam, mei 1985.

Geachte dames en/of heren,

wij willen u bij deze op de hoogte stellen van enerzijds ons verheugd zijn over het feit dat, welliswaar laat, aandacht wordt besteed aan het onderwijs in eigen taal en cultuur in het voortgezet onderwijs; anderzijds spreken wij onze teleurstelling uit ten aanzien van een aantal punten in bovengenoemde notitie.
Wij zijn namelijk van mening dat wanneer deze punten zouden worden uitgevoerd, de positie van zowel buitenlandse leerkrachten als die van hun leerlingen in zeer negatieve zin wordt beïnvloed.
Zo valt ons al meteen op dat in plaats van de term "Onderwijs Eigen Taal en Cultuur" opeens gesproken wordt van "Onderwijs Eigen Taal". Verder lezend, blijkt dan, nog erger, de veronderstelling dat in de nabije toekomst niet meer over "Eigen Taal en Cultuur" zal worden gesproken en wordt de nadruk gelegd op een verschuiving in de richting van "vreemde talen onderwijs".
Voorts wordt de mogelijkheid om "Onderwijs Eigen Taal" te geven, overgelaten aan de willekeurige, vrije keuze van de scholen.
Ook willen wij bij deze blijk geven van onze irritatie over het aan ons toebedeelde gradenstelsel (3e graads).

Met het oog op het vorenstaande brengen wij het volgende onder uw aandacht:

1. Wij zijn stellig van mening dat alle leden van een groep van welke etnische afkomst dan ook, het recht heeft op handhaving van hun eigen cultuur zodat ze in de samenleving waarin ze leven, hun identiteit kunnen vaststellen. Bovendien vinden wij dat een taal niet van de cultuur mag en kan worden losgekoppeld.
   In de Notitie Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur voor b.o. zijn de functies van O.E.T.C. als volgt geforuleerd:
   a. ontwikkeling van een positief zelfconcept en zelfbewustzijn;
   b. vermindering van de kloof tussen school- en thuismilieu;
   c. het leveren van een bijdrage aan het Intercultureel Onderwijs.
   Wij dringen er met klem op aan deze functies ook geldig te laten zijn voor het O.E.T.C. in het voortgezet onderwijs en daarbij expliciet de term "Onderwijs Eigen Taal en Cultuur" te gebruiken, en deze beslist niet als "vreemde talen onderwijs" te beschouwen.

sayfa - 10

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİRMA VAKFI

2. Wij vinden het niet juist dat de keuze voor het geven van onderwijs in eigen taal en cultuur wordt overgelaten aan de vrijze keuze van de scholen.
De oplossing van deze kwestie zagen wij graag wettelijk geregeld zien.

3. In de notitie staat, dat de bedoelde ontwikkeling voorlopig geldt voor M.A.V.O. en L.B.O.-niveau's.
Wij achten dit niet juist en stellen voor dat deze ontwikkeling van nu af aan ook voor alle andere niveau's in het voortgezet onderwijs geldt.

4. O.E.T.C. mag niet afhankelijk zijn van de extra uren op grond van de minimum en maximumtabel. Alhoewel het een keuzevak behoort te zijn, moeten de scholen verplicht worden gesteld het als een verplicht vak aan te bieden met een minimum van 3 lesuren per week.

5. Voor het uitvoeren van O.E.T.C. in voortgezet onderwijs moet tijdig worden begonnen met materiaalontwikkeling.
Daarbij is het nodig de meningen en ideeën te betrekken van O.E.T.C.-leerkrachten en van studenten van de nutsacademies.
Hun bijdragen hierbij moet worden gegarandeerd.

6. Vrijwel alle instanties die hogere deeltijdopleidingen verzorgen hanteren de 3e graad niet meer, maar de 2e graad.
Uit de studiegids van de Nutsacademie Rotterdam blijkt, dat <u>alleen</u> voor de opleiding tot decent Turks voor voortgezet onderwijs de 3e graad wordt gehanteerd.
Gelet op het vorenstaande dringen wij er ten sterkste op aan om binnen afzienbare tijd onzeopleiding op één lijn te stellen met soortgelijke opleidingen, dat wil dus zeggen 2e graad.

Wij verzoekn u op zo kort mogelijke termijn over het hiervoren gestelde met ons te overleggen en verblijven, in afwachting van uw antwoord,

Hoogachtend,
Comité Turkse studenten Nutsacademie
Rotterdam.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

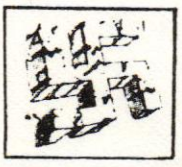
Berlin 1945

Hitler Faşizminin Yenilgisinin 40. Yılı

Bundan 40 yıl önce Hitler faşizminin yenilgisi ile dünya tarihinin karanlık bir sayfası kapandı. Geride 50 milyon ölü, sayısız yaralı, ölçüsüz ekonomik kayıp ve görülmedik bir acı bırakarak.

9 Mayıs 1945'te Hitler faşizminin yenilgisiyle sonuçlanan insanlığın yaşadığı bu acı dersin, belli başlı dönüm noktalarını aşağıda özetle sunuyoruz.

Birinci Dünya Savaşı 1918 yılı Kasım ayında sona erdi. Alman ordularının nihai yenilgisi üzerine ülkenin dört bir yanında grevler patlak verdi. Alman imparatoru Kayzer Wilhelm tahtı bırakıp kaçtı. Ardından hükümet istifa etti. Ülkenin kaderi Alman Milli Meclisi Reichstag'da çoğunluğu oluşturan Sosyal Demokrat partinin eline geçti.

Reichstag'da Sosyal Demokrat çoğunluğun önderleri bundan sonra Almanya'nın nasıl bir rejimle yönetileceği konusunda aralarında bölünmüşlerdi. Bir kısmı eski Kayzer'in oğullarından birinin tahta çıkarılmasını, ülkenin meşrutiyetle yönetilmesini istiyordu. Öte yandan Berlin kaynıyordu. Genel grev sürüyordu. Rosa Luksemburg ve Karl Liebnecht'in önderliğinde Spartakistler başkentte bir işçi cumhuriyeti kurmaya hazırlanıyorlardı. Sosyal Demokratlar bu haberi alınca şaşırdılar. Böyle bir olayı önleyebilmek için önderlerinden Scheidemann Meclis penceresinden aşağıdaki kalabalığa Cumhuriyetin kurulduğunu ilan etti. Sosyal Demokratların hepsi bu oldu-bittiyi kabullenmek zorunda kalmışlardı.

Cumhuriyet ilan edildikten hemen sonra geçici başbakan Ebert, Spa şehrindeki Alman Yüksek Kumandanlığıyla temasa geçerek Başkumandanlık Kurmay Başkanı Groener ile görüşüyordu. Aralarında varılan anlaşmaya göre, yüksek kumandanlara savaştaki yenilgiden ötürü hiçbir sorumluluk yüklenmeyecekti. Ülkenin dört bir yanında hızla gelişmekte olan sosyal muhalefete karşı önlem alınacaktı. Buna karşılık askeri önderler Cumhuriyete sahip çıkacak ve ülkeye yeniden çeki-düzen verme işinde Sosyal Demokrat hükümeti destekleyeceklerdi. Ebert ile Groener görüşürken, Almanya'nın her yanında komiteler kuruluyor, yer yer iktidarı ele alıyorlardı. 9 Kasım'da Berlin sovyeti toplandı, ertesi gün tüm ülkeden temsilcilerin katılımıyla bir Halk Temsilciler Kurulu seçildi. Berlin'de Aralık ayında ülkenin her tarafından delegelerin katıldığı bir kongre yapıldı. Bu toplantıda General Hindenburg'un başkumandanlıktan atılması, muvazzaf ordu yerine Halk Temsilciler Kurulu denetiminde bir örgütlenmeye gidilmesi istendi. Kumandanlar Kongre kararlarını tanımadıklarını açıkladılar. Ebert hükümeti de aynı görüşteydi. Gustav Noske'nin Savunma Bakanlığı'na getirilmesi de bunun bir ifadesiydi.

Gustav Noske'nin mesleği kasaplıktı. Sendikacı olarak yetişmiş ve giderek Sosyal-Demokrat partinin ileri gelenleri arasına katılmıştı. 1918 Kasım ayı başında Kayzer Wilhelm henüz kaçmamışken, Noske o sırada donanmada patlak veren bir isyanı bastırmakla görevliydi. Noske Savunma Bakanı olduktan hemen sonra 1919 Ocak ayında Berlin'de bir insan avı başlattı. Muvazzaf birliklerin yanında Almanya'nın dört bir yanında işsiz-güçsüz savaş artıklarından kurulu fedai örgütleri "freicorps-hür kıtalar" işçilerin üzerine yürüdüler. 15 Ocak 1919 günü Luksemburg ve Liebknecht öldürüldüler. Hemen ardından 19 Ocak günü genel seçimler yapıldı. Sosyal Demokratlar Reichstag'ta en çok sandalye kazanan partiydi ama salt çoğunluğu sağlayamamıştı. Onların aldığı 14 milyon oya karşılık, yine Cumhuriyeti destekleyen sağcı Katolik Merkez Partisi ile Demokratlar 12 milyona yakın oy aldılar. Açıktan açığa Cumhuriyet'e düşman ve eski Kayzer'den yana olan daha aşırı sağcı partiler ise 70 kadar temsilci çıkarmışlardı. Arkalarında büyük toprak sahipleri (junkerler), sanayiciler ve ordunun desteğine sahip olan bu partiler Sosyal-Demokratların yönetimi ele geçirmelerini, Cumhuriyetin ilanını ve savaşta galip gelen İtilaf Devletleri ile ateşkes imzalanmasını Almanya'nın onuruna karşı işlenmiş büyük bir ihanet sayıyorlardı.

Genel seçimlerden sonra yapılan Weimar Anayasası 31 Ağustos 1919'da yürürlüğe girdi. Ama hiç de uy-

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

sayfa- 12

gulanacağa benzemiyordu. Ayrıca "tehlike anında" cumhurbaşkanına ülkeyi kararnamelerle yönetme yetkisi tanıyordu ki, 1. Dünya Savaşında Alman ordularının başkomutanı Hindenburg'un 1925'te Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra bu yola sık sık başvuruldu. Kısaca Naziler 1933'te iktidara gelmeden önce Almanya'da Parlamentonun fiilen hükmü kalmamıştı.

Savaş sonunun türlü sıkıntıları içinde bocalayan geniş yığınlar Alman emperyalizminin saldırgan emelleri yüzünden uğradıkları felaketin acısını Versailles Barışına karşı ve antlaşmayı imzalayanlara yöneltilen suçlamalara katılarak dindirmeye çalıştılar. 28 Haziran 1919'da imzalanan Versailles Antlaşmasına göre, Almanya 19. yüzyılda izlediği saldırganlık siyaseti sonucunda ele geçirdiği bazı yabancı toprakları, plebisit yapılarak Fransa, Danimarka ve Polonya'ya geri verecekti. Almanlar savaşı başlatmanın sorumluluğunu kabul edeceklerdi ve galip devletlere (İngiltere, Fransa ve ABD) 5 milyar dolar tutarında savaş tazminatı ödeyecekti. Daha önemlisi Almanya fiilen silahsızlandırılacaktı. Bunun ötesinde Versailles Antlaşması coğrafi ve ekonomik bakımdan Almanya'nın bütünlüğüne ilişmiyor, siyasi birliğini tanıyordu. Cumhuriyet düşmanları kadar, Sosyal Demokratlar da bu antlaşmanın kabul edilemeyeceğini bildirdilerse de ordu savaşa devam etmek istemeyince parlamento büyük bir çoğunlukla antlaşmayı onayladı. Versailles Antlaşması ve cumhuriyet ilanı aleyhine çalkantı son haddine vardırılırken, Versailles Antlaşmasının öngördüğü azami 100 bin kişilik resmi Alman ordusunun yanısıra her birinin sayısı onbinleri bulan silahlı, gizli örgütler oluşturuldu. Bunlar bir yandan Cumhuriyete karşı isyanlara katılıyor, diğer yandan işçi ve köylülere gözdağı vermek üzere yollanıyordu. Hükümet ellerinde olduğu halde Sosyal Demokratlar bu gelişmeleri izlemekle yetindiler.

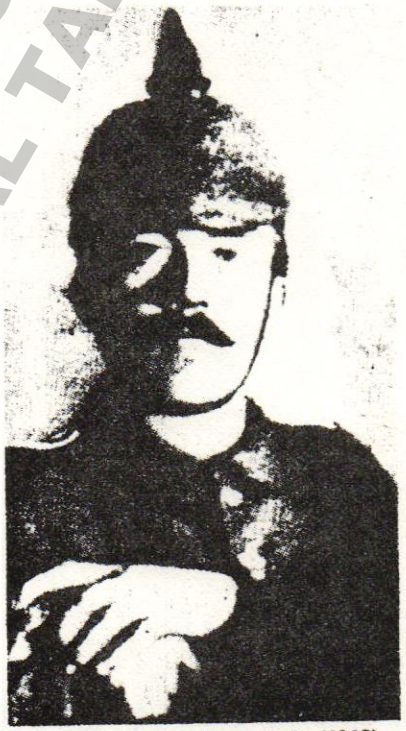
1920 yılının Mart ayında bu gayrıresmi silahlı birliklerden birisi ani bir baskınla Berlin'i ele geçirdi. Dr. Wolfgang Kapp adında aşırı sağcı bir siyasetçi kendisini Başbakan ilan etti. General von Luettwitz de emrindeki «hür kıtalar»la Berlin'e yürüyünce başta Ebert ve Noske olmak üzere Cumhuriyet hükümetinin bütün bakanları 13 Mart sabahı Berlin'den kaçmak zorunda kaldılar. (Aynı Luettwitz 1919 Ocak'ında Noske'nin emriyle Berlin'de Spartakist hareketi bastırıp, önderlerini öldüren «hür kıtalar»ın başıydı.)

Berlin'de Kapp darbesi, sendikaların derhal giriştikleri bir genel grev sayesinde önlenebildi. Cumhuriyet hükümeti yeniden duruma hakim oldu. Ama aynı günlerde, 14 Mart'ta Bavyera'nın başkenti Münih'teki bir başka darbe teşebbüsü başarıya ulaşıyor ve Bavyera'nın Sosyal Demokrat hükümeti devrilerek Gustav von Kahr'ın yönetiminde aşırı sağcı bir rejim başa geçiyordu. Bundan sonra Münih, tüm Cumhuriyet düşmanı, eli sopalı yönetim meraklısı kodamanların, "Versailles ihaneti"ni kabul etmeyen aşırı milliyetçi mihrakların ve fedailerinin merkezi haline geldi. Bu dönemde Münih'te bulunan hırslı fakat ünsüz kişiler arasında Adolf Hitler adında, savaşta Alman ordusunda savaşmış ve gösterdiği yararlıktan ötürü iki kez nişan almış bir eski asker de bulunuyordu.

ADOLF HİTLER

1889 yılında Avusturya-Almanya sınırında küçük bir kasabada doğan Adolf Hitler, aslen Avusturyalı'ydı. Liseyi bitiremeden okuldan ayrılmış, ressam olmak için girdiği akademi sınavını kazanamamıştı. 1909'da Viyana'ya giden Hitler burada ciddi bir iş tutmadan beş parasız hayatını sürdürdü. En korktuğu şey, daha sonra *Kavgam* kitabında da söyleyeceği gibi ücretli işçi olmaktı. Viyana'daki gençlik yılları Hitler'i koyu bir Alman milliyetçisi yaptı. Açlık-sefalet yıllarına başkentin karışık siyasi ortamının da eklenmesiyle bu eğilimi iyice pekişti. O sıralarda Avusturya İmparatorluğu büyük bir siyasi ve sosyal çalkantı yaşıyor, hızla dağılmaya doğru gidiyordu. 19. yüzyıl sonuna doğru İtalyanlar bağımsızlıklarını elde etmişler, Macarlar imparatorluk çerçevesinde kendilerine eşitlik sağlamışlardı. 20. yüzyılın başından itibaren de Slav ulusları eşitlik ve bağımsızlık için mücadele veriyorlardı. Bu arada, oy hakkından yoksun bırakılan işçiler de demokratik-siyasi haklarını elde etmek için savaşıyordu. Bütün bu hareketlere karşı Avusturya'da bir sürü milliyetçi, şoven siyasi parti türemişti ve bunlar Alman-Avusturyalı egemen güçlerin kışkırtması ve desteğinde bağnaz milliyetçilikle, toplumun ileri politik güçlerini ve Yahudileri hedef alıyor, Almanya ve Avusturya'nın birleşmesi fikrini savunuyorlardı. Bütün bu faaliyetleri izleyen Hitler artık şu kanıya varmıştı: Avusturya İmparatorluğu, ancak imparatorlukta hakim ırk olan Almanlar eski mutlak hakimiyetlerini tekrar elde ettikleri zaman düştüğü bu kötü durumdan kurtulabilirdi. Almanlarla Slavlar, Çekler ve diğerleri arasında eşitlik olamazdı. Onları sarsılmaz bir irade ve demir yumruk altında yönetmek Almanların hem hakkı, hem de göreviydi.

«Her yere sızan, bütün köşebaşlarını tutmuş, tüm zenginlikleri ve imkânları ele geçirip soylu Alman milletinin iliğini kurutan» yahudilerden özellikle nefret ediyordu.

Hitler, 1. Dünya Savaşı'nda (1918).

Hitler 1913 yılında Viyana'dan ayrılarak Almanya'da Bavyera eyaletinin başkenti Münih'e gitti. 1914 yazında savaş patladığında hemen gönüllü yazıldı. Savaş onun için aylaklıktan, işsizlik ve parasızlıktan kurtuluş yoluydu. Savaş ve Almanya'nın uğradığı yenilgi ondaki milliyetçi tutkuyu daha da pekiştirmişti. 1918 Kasım ayında savaştan yeni çıkıp, Münih'e döndüğünde artık politikaya atılmaya karar vermişti.

Hitler 1919 Eylül ayında Alman İşçi Partisi'ne üye oldu. Bu Parti 1918 Mart'ında, Alman sendika hareketinde yaygınlaşan sosyalist akımla savaşmak üzere kurulan «Bağımsız İşçiler Komitesi»nin yine kendisine benzer bir grupla 1919 Ocak ayında birleşmesiyle ortaya çıkmıştı. Hitler bu derme çatma, ne idüğü belirsiz Partiye üye olduktan sonra orada kendi düşüncelerine ve ihtiraslarına uygun bir gelişme alanı olduğunu gördü. Partiyi ele geçirmeye karar verdi. Kısa zamanda bunu başardı da. Bunda çok çalışmasının ve yerinde ve zamanında kullanmasını çok iyi becerdiği pervasız

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

demagojik hitabet tarzının da büyük payı vardı.

Burada kaydetmek gerekir ki, kaydolduğu Alman İşçi Partisi saflarında hızla yükselen Adolf Hitler, aslında bu partiye ajan olarak sokulmuştu. Hitler 1918 Kasım'ında Münih'e döndüğünde kentte bir işçi cumhuriyeti vardı. Bu cumhuriyet, merkezi birliklerce devrildikten sonra kurulan tahkikat komisyonunun görev verdiği ajan-muhbirler arasında Hitler de vardı. Bu tarihten Nisan 1920'ye kadar ajanlığını sürdüren Hitler, bu tarihte artık ajanlığını bırakıp işe doğrudan girişecekti. Partisinin adı Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'ne çevrildi ve 25 maddelik yeni bir Parti programı ilân edildi. Programın birçok maddesi Alman faşizminin ana hedeflerinin daha o zamandan ilan edilmesinden başka bir şey değildi. Hitler bundan sonra Partinin etkinliğini arttırmak için daha başka tedbirler düşünmeye başladı. Parti toplantılarında disiplini sağlamak amacıyla 1920 yazında Partiye bağlı bir komando örgütü kurdu. Üyelerinin çoğu eski asker olan örgüt bir süre partinin «jimnastik ve spor kolu» olarak çalıştıktan sonra 1921 Ekim'inde tekrar örgütlendi ve Hücum Taburları (Sturmabteilung-SA) adını aldı. Bunlara «Kahverengi gömlekliler»de deniyordu ve üyelerinin çoğu «hür-kıtalar»dan gelme ipsiz-sapsızlardı. Çok geçmeden, parti toplantılarında disiplin sağlamaktan öte, başka partilerin toplantılarına saldırmaya başladılar. Hitler'in sözleriyle, «Nasyonal Sosyalist hareket, yurttaşların kafalarını bozabilecek bütün toplantıları ve konferansları gerekirse zor kullanarak merhametsizce önleyecek»ti. Bu komando örgütünün kurulup, hızla gelişmesinde Hitler'e en yardımcı olan kişi Roehm adında bir subaydı. Münih'teki ordu kumandanlığında yüzbaşı olan Roehm 1920 yılı Aralık ayında *Voelkischer Beobachter* adlı gazetenin satın alınmasını da sağlamıştı. Parayı Roehm'ün komutanı ve parti üyesi bir tuğgeneral ödedi. Başlangıçta haftada iki kez çıkan gazete 1923'den itibaren günlüğe çevrildi.

Hitler'in bu dönemde ilişki kurduğu kişilerden biri Hermann Goering oldu. Goering 1921'de Hitler'le tanıştı, parti üyesi oldu ve yüklü para yardımlarında bulundu. 1922'de ise SA örgütünün başına geçti. Bavyera'nın işadamları, fabrikatörleri arasında bu küçük fakat dinamik partiye, özellikle onun «ilginç» hatibine karşı sempati artıyordu. Yayıncı Bruckman ve ünlü piyano imalatçısı Bechstein 1922'de, Almanya'nın en büyük çelik tröstlerinden birinin başı olan Fritz Thyssen de 1923'de Hitler'in paralı dostları arasına katılmışlardı.

EKONOMİK KRİZ VE HİTLER

1921'de bir dolar 75 marktı. Bir yıl sonra bir dolar 400 mark, 1923 başında ise 700 mark olmuştu. Bu sırada Alman hükümeti Versailles Anlaşması gereği ödemek zorunda olduğu savaş tazminatının ertelenmesini istedi. Fransa bunu reddetti ve 1923 Ocak ayında iki ülke arasındaki Ruhr bölgesini işgal etti. Almanya böylece büyük demir ve çelik kaynaklarından yoksun kalarak büsbütün sıkıştı. 1 doların değeri Haziran 1923'te 160 bin, Ağustos'ta 1 milyar ve nihayet Kasım 1923'te 4 milyar marka fırladı. Halkın satınalma gücü sıfıra inmişti. Kitleler şaşkın ve perişandı. Orta sınıfların bütün tasarrufları ellerinden gitmiş, iflaslar birbirini izlemeye başlamıştı. Bu duruma izin veren ekonomik siyasetin ardında büyük tekeller ve sanayi

krallarının çıkarları yatıyordu. Enflasyon, savaş yıllarında hızlanan tekelleşme sürecini büsbütün hızlandırdı. Bir iki yıl içerisinde mevcut dev şirketlerin yanında başkaları da türedi. Enflasyon koşullarında rekabet edemeyen orta ve küçük boy işletmeler iflas edip yok oldukça, bu dev şirketler daha da büyüdüler. Aralarında anlaşıp fiyatları serbestçe tespit edebiliyorlar ve birikmiş kredi borçlarını değersiz parayla bir çırpıda ödüyorlar, fiyatı bir gün içinde birkaç yüz bin mark artan bir somun ekmek için halkı her gün daha çok çalışmaya zorluyorlardı. Hükümet de kamu borçlarının yükünden ve savaş tazminatı ödemekten kurtulmak için enflasyonu bile bile körüklüyordu. Ücretli işçi durumuna düşme tehlikesiyle karşılaşan orta sınıfların ve küçük mülk sahiplerinin geniş kesimleri gibi, hızla sefalet uçurumuna atılan emekçi kitleler de durumu anlıyamıyor, uğradıkları ekonomik yıkımın ve genel sosyal çöküntünün sorumlusu olarak Cumhuriyeti görüyorlardı.

Hitler'in Cumhuriyet düşmanı propagandasının hızla yayılması ve tutulması için bu durum bulunmaz fırsattı. İşte 1923 Münih Birahane Darbesine Adolf Hitler ve yandaşları bu koşullar altında giriştiler. Ama darbe teşebbüsü fiyaskoyla sonuçlandı. Goering ve Partinin diğer yöneticileri ülke dışına kaçarken, Hitler tutuklandı. Ama 9 ay sonra, Aralık ayında kefaletle serbest bırakıldı. Hem de adını bütün Almanya'ya, hatta dünya basınına duyurmuş bir "kahraman" olarak! Ve hapishanede tam bir serbestlik içinde geçirdiği bu sürede iktidara gelirse yapacağı şeyleri -ve nitekim geldiğinde de yaptığı şeyleri- büyük bir açıklıkla anlattığı *Kavgam* adlı kitabını yazdı.

HİTLER'İN "HEZEYANLARI" ve ARDINDAKİLER

Kavgam'ın ana teması Alman milletinin "üstünlüğü"dür. Ona göre Tanrı Almanları en üstün millet, dünyaya efendi olmaya layık bir millet olarak yaratmıştır. Almanların bu üstünlüklerini başkalarına kabul ettirmeleri için herşeyden önce Avrupa'da yaşayan bütün Almanlar tek ve büyük bir Almanya içinde birleştirilmelidir. Bu bakımdan aslen Alman olan Avusturya'nın,önemli Alman azınlıkların yaşadığı Polonya, Çekoslovakya gibi ülkelerin Almanya'ya ilhakı Almanlar için en doğal bir haktır. Fakat bu da yüce Alman milletinin şanına yetmez. Ona daha geniş bir "yaşama alanı" gerektir. Almanya bu alanı Afrika'da v.b. sömürgeler elde ederek bulmaya çalışmak yerine, doğrudan doğruya Avrupa'yı sömürgeleştirerek gerçekleştirmelidir. Bunun için Alman milletinin geleneksel düşmanı yoz Fransa istila edilmeli ve asıl Doğu'ya, Polonya üzerinden Rusya'ya yürünmelidir. Bütün geri ve aşağılık Slav milletlerin yaşadıkları Doğu toprakları Almanların doğal sömürü ve hakimiyet alanlarıdır.

Dünyanın efendisi olmaya layık Alman milleti efendiliğini ispat etmek ve sürdürmek için kendi ırk saflığını korumalı, Ari ırkı başka ırklarla karışmamalı ve onlara köle muamelesi yapmalıdır. Alman milleti ırk saflığını koruyabilmek ve tarihi görevlerini yerine getirebilmek için birlik ve beraberlik içinde olmalıdır. Bunun için de sarsılmaz tek bir iradeye kayıtsız, şartsız boyun eğmelidir. O irade ***Führer***'in iradesidir, devleti de o temsil eder. Ekonominin sağlığı ve ülkenin refahı bu otoritenin sağlamlığına bağlıdır. Demokrasi vb. gibi iktidar üzerinde her türlü kısıtlama saçmalıktır. Parla-

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sayfa - 14

mento sadece bir danışma kuruludur. Karar verme yetkisi olamaz. Kararı Führer verir. Demokrasiyi savunanlar Alman milletinin tarihi misyonunu çelmelemeye kalkışan bedbahtlar hainlerdir...

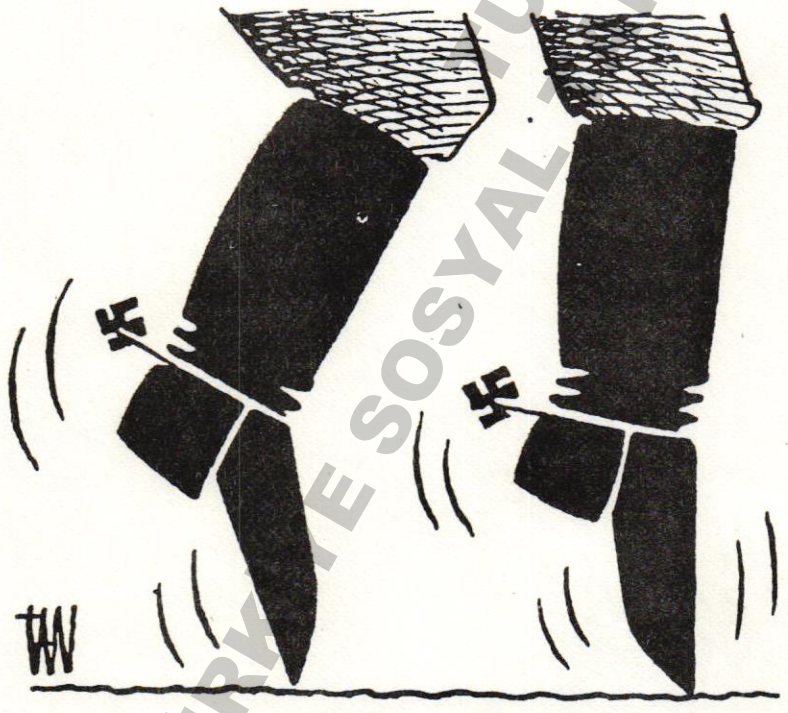
Tüm bunlar ilk bakışta delice bir işe kalkışıp başarısızlığa uğradıktan sonra hapsedilen bir kaçığın hezeyanları gibi görülebilir. Oysa gerçek hiç de öyle değildir. Hitler'in hezeyanları, genel olarak, 19. yüzyılın ortalarından itibaren hızla gelişen işçi hareketi karşısında Avrupa burjuvazisinin gösterdiği tepkinin aşırı bir biçimde dile gelmesiydi. Hitler'in "üstün" Alman milletine "yaşama alanı" olarak özellikle Doğu'da Sovyet topraklarını seçmesi de boşuna değildi. Tıpkı Hitler *Kavgam*'da düşüncelerini açıkça dile getirdikten sonra Nazi Partisini o düşünceler doğrultusunda adım adım iktidara yaklaştırırken; iktidara geldikten sonra da Almanya'yı yeni bir dünya savaşına hazırlarken, Avrupa demokrasilerinde sorumlu mevkilerde bulunanlardan kimsenin kılının kıpırdamamış, kıpırdayanların da bir türlü kimseye söz dinletememiş olmalarının rastlantı olmadığı gibi.

Hitler'in hezeyanlarının doğrudan doğruya Alman burjuvazisini ilgilendiren özel bir yanı da vardı. Ulusal birliğini öbür Avrupa uluslarına kıyasla hayli geç, üstelik de tepeden inme, militarist yolla gerçekleştirebilen Almanya'da, daha başından gerici ve güçsüz nitelikli Alman burjuvazisi, diğer Avrupa ülkelerinin vaktinde girişikleri sömürge yağmasında da ayazda kalmıştı. 19. yüzyıl sonundan itibaren Almanya'da sanayiin gösterdiği son derece dinamik gelişme Alman kapitalizmini hızla tekelleştirirken, bir yandan Doğuya yönelik "yaşama alanı" sorununu, öte yandan diğer emperyalist ülkelerle dünyayı yeniden paylaşma kavgasını gündeme getiriyordu. Bu bakımdan, Hitler'in *Kavgam*'daki, ırkçılık ve Almanların "üstün millet" oldukları inancı, savaş tutkusu ve güçlünün her zaman "haklı" olduğu görüşü gibi "hezeyanları", Alman tekellerinin tarihi koşullarca belirlenen ihtiyaç ve ihtiraslarının dile getirilmesinden başkaca bir şey değildi.

1925'te 27 bin olan Nazi Partisi üyelerinin sayısı 1929'da 178 bine ulaşmıştı. Görevleri gittikleri yere dehşet salmak olan S.A.'lar yeniden örgütlenmişti. Ancak Hitler'in bu örgüte ve başındakilere güveni tam olmadığı için, SA'nın yanısıra, başlangıçta iki yüz kişiden oluşan yeni bir muhafız birliği (SS) kuruldu. Bunlar "karagömlekliler" diye bilinen özel tedhiş örgütüydü. Hitler 1929'da SS'lerin başına sonraki yılların insan kasabı Heinrich Himmler'i getirdi.

1921-24 arasında Almanya'yı kasıp kavuran enflasyon Nazi Partisinin o dönemdeki hızlı gelişmesinin başlıca nedenlerinden birisiydi. Sonra ekonominin özellikle yabancı sermaye ile nispeten ferahlamasıyla o dönemdeki hızlı gelişme bir süre duraklar gibi olduysa da 1929'da dünya çapında daha büyük mali kriz patlak verince Nazilere tekrar gün doğmuştu. 1930 yılında yapılan genel seçim Hitler için bulunmaz bir fırsat oldu. Seçim kampanyasını tam bir demagojiyle bütün burjuva partilerini karşısına alarak bu arada, halkın çektiği sıkıntı ve sefaletten, SA ve SS'lerin yarattığı terör ortamından ve huzursuzluktan Cumhuriyeti, Sosyal-Demokratları ve sosyalistleri sorumlu tutarak yürüttü. Versailles anlaşmasının derhal yırtılacağını, Almanya'nın hızla silahlandırılacağını ve eski yüceliğine yeniden kavuşturulacağını vaad etti. Sonuç kendi umutlarını bile aştı: Nasyonal Sosyalist Parti seçimde altıbuçuk milyon oy almış, parlamentoya 107 temsilci göndermişti. Bu seçim sonuçları ordu ileri gelenlerinin ve büyük tekellerin Hitler ve Nazi Partisi hakkındaki görüşlerini açık desteğe dönüştürmelerinde yardımcı oldu.

1932 yılı Mart ayında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimini kaybetmesine karşılık Hitler ülkede gücünü arttırmıştı. Ardında sayısı milyonları bulan bir seçmen kitlesi vardı. Disiplinli ve mükemmel örgütlenmiş bir partinin başındaydı. Partinin yan terör örgütleri SA ve SS'lerin sayısı 400 bini aşmıştı. Bundan sonra Hitler'in iktidara geldiği 1933 Ocak ayına kadar geçen dönem, Hitler ve Nazi Partisi ile onları hükümet sorumluluğuna katarak "ehlileştirmek" isteyen kimi siyasetçiler arasında karşılıklı döndürülen karmaşık manevralara sahne olacaktı.

Tan Oral

NAZİLER İKTİDARDA

Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi 1932 yılı sonu ve 1933 başı arasında düzenlenen bir komployla iktidara geldi. Başta büyük tekeller olmak üzere etkin iş çevrelerinin desteğinde gerçekleşen bu komployla hedef, Almanya'da demokrasinin boğulması ve Alman halkının yeni bir savaşa seferber edilmesiydi. Alman halkının büyük çoğunluğuna karşı düzenlenen komployla 30 Ocak 1933 günü kurulan Hitler kabinesi bir Nazi hükümeti değildi. Naziler bu hükümette azınlıktaydılar. Hitler'den başka iki bakanları daha vardı: İçişleri Bakanı Frick ve Prusya İçişleri Bakanlığını yürütmekle görevli Devlet Bakanı Goering. Goering aynı zamanda 1932 seçiminden beri Reichstag Başkanıydı. Hükümette azınlıkta olan Naziler ülkede de azınlıktaydılar. 1932 Temmuz seçimlerinde tüm seçmenlerin yalnız %37'si onlara oy vermişti. Üstelik

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ ARŞİVİ

mento sadece bir danışma kuruludur. Karar verme yetkisi olamaz. Kararı Führer verir. Demokrasiyi savunanlar Alman milletinin tarihi misyonunu çelmelemeye kalkışan bedbahtlar hainlerdir...

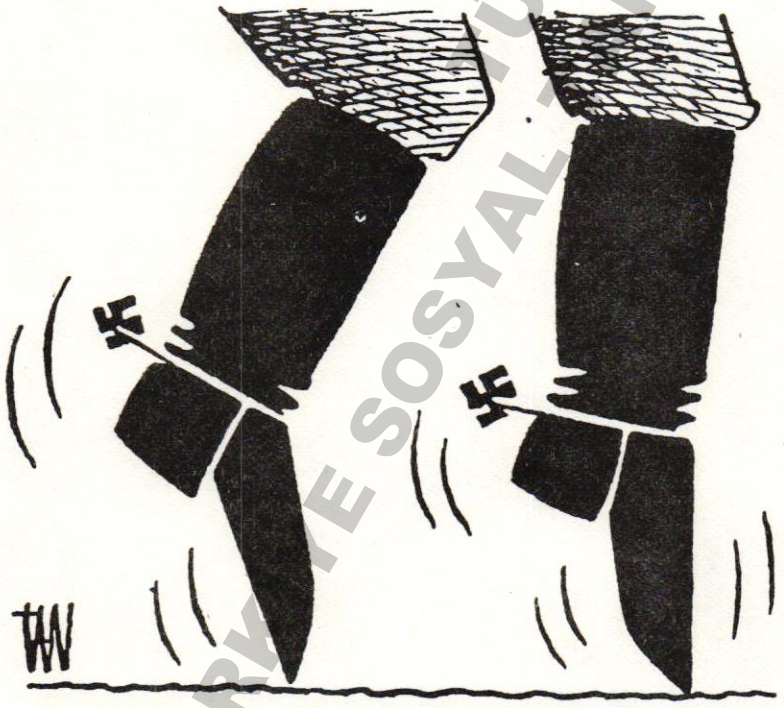
Tüm bunlar ilk bakışta delice bir işe kalkışıp başarısızlığa uğradıktan sonra hapsedilen bir kaçığın hezeyanları gibi görülebilir. Oysa gerçek hiç de öyle değildir. Hitler'in hezeyanları, genel olarak, 19. yüzyılın ortalarından itibaren hızla gelişen işçi hareketi karşısında Avrupa burjuvazisinin gösterdiği tepkinin aşırı bir biçimde dile gelmesiydi. Hitler'in "üstün" Alman milletine "yaşama alanı" olarak özellikle Doğu'da Sovyet topraklarını seçmesi de boşuna değildi. Tıpkı Hitler *Kavgam*'da düşüncelerini açıkça dile getirdikten sonra Nazi Partisini o düşünceler doğrultusunda adım adım iktidara yaklaştırırken; iktidara geldikten sonra da Almanya'yı yeni bir dünya savaşına hazırlarken, Avrupa demokrasilerinde sorumlu mevkilerde bulunanlardan kimsenin kılının kıpırdamamış, kıpırdayanların da bir türlü kimseye söz dinletememiş olmalarının rastlantı olmadığı gibi.

Hitler'in hezeyanlarının doğrudan doğruya Alman burjuvazisini ilgilendiren özel bir yanı da vardı. Ulusal birliğini öbür Avrupa uluslarına kıyasla hayli geç, üstelik de tepeden inme, militarist yolla gerçekleştirebilen Almanya'da, daha başından gerici ve güçsüz nitelikli Alman burjuvazisi, diğer Avrupa ülkelerinin vaktinde giriştikleri sömürge yağmasında da ayazda kalmıştı. 19. yüzyıl sonundan itibaren Almanya'da sanayiin gösterdiği son derece dinamik gelişme Alman kapitalizmini hızla tekelleştirirken, bir yandan Doğuya yönelik "yaşama alanı" sorununu, öte yandan diğer emperyalist ülkelerle dünyayı yeniden paylaşma kavgasını gündeme getiriyordu. Bu bakımdan, Hitler'in *Kavgam*'daki, ırkçılık ve Almanların "üstün millet" oldukları inancı, savaş tutkusu ve güçlünün her zaman "haklı" olduğu görüşü gibi "hezeyanları", Alman tekellerinin tarihi koşullarca belirlenen ihtiyaç ve ihtiraslarının dile getirilmesinden başkaca bir şey değildi.

1925'te 27 bin olan Nazi Partisi üyelerinin sayısı 1929'da 178 bine ulaşmıştı. Görevleri gittikleri yere dehşet salmak olan S.A.'lar yeniden örgütlenmişti. Ancak Hitler'in bu örgüte ve başındakilere güveni tam olmadığı için, SA'nın yanısıra, başlangıçta iki yüz kişiden oluşan yeni bir muhafız birliği (SS) kuruldu. Bunlar "karagömlekliler" diye bilinen özel tedhiş örgütüydü. Hitler 1929'da SS'lerin başına sonraki yılların insan kasabı Heinrich Himmler'i getirdi.

1921-24 arasında Almanya'yı kasıp kavuran enflasyon Nazi Partisinin o dönemdeki hızlı gelişmesinin başlıca nedenlerinden birisiydi. Sonra ekonominin özellikle yabancı sermaye ile nispeten ferahlamasıyla o dönemdeki hızlı gelişme bir süre duraklar gibi olduysa da 1929'da dünya çapında daha büyük mali kriz patlak verince Nazilere tekrar gün doğmuştu. 1930 yılında yapılan genel seçim Hitler için bulunmaz bir fırsat oldu. Seçim kampanyasını tam bir demagojiyle bütün burjuva partilerini karşısına alarak bu arada, halkın çektiği sıkıntı ve sefaletten, SA ve SS'lerin yarattığı terör ortamından ve huzursuzluktan Cumhuriyeti, Sosyal-Demokratları ve sosyalistleri sorumlu tutarak yürüttü. Versailles anlaşmasının derhal yırtılacağını, Almanya'nın hızla silahlandırılacağını ve eski yüceliğine yeniden kavuşturulacağını vaad etti. Sonuç kendi umutlarını bile aştı: Nasyonal Sosyalist Parti seçimde altıbuçuk milyon oy almış, parlamentoya 107 temsilci göndermişti. Bu seçim sonuçları ordu ileri gelenlerinin ve büyük tekellerin Hitler ve Nazi Partisi hakkındaki görüşlerini açık desteğe dönüştürmelerinde yardımcı oldu.

1932 yılı Mart ayında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimini kaybetmesine karşılık Hitler ülkede gücünü arttırmıştı. Ardında sayısı milyonları bulan bir seçmen kitlesi vardı. Disiplinli ve mükemmel örgütlenmiş bir partinin başındaydı. Partinin yan terör örgütleri SA ve SS'lerin sayısı 400 bini aşmıştı. Bundan sonra Hitler'in iktidara geldiği 1933 Ocak ayına kadar geçen dönem, Hitler ve Nazi Partisi ile onları hükümet sorumluluğuna katarak "ehlileştirmek" isteyen kimi siyasetçiler arasında karşılıklı döndürülen karmaşık manevralara sahne olacaktı.

Tan Oral

NAZİLER İKTİDARDA

Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi 1932 yılı sonu ve 1933 başı arasında düzenlenen bir komployla iktidara geldi. Başta büyük tekeller olmak üzere etkin iş çevrelerinin desteğinde gerçekleşen bu komployla hedef, Almanya'da demokrasinin boğulması ve Alman halkının yeni bir savaşa seferber edilmesiydi. Alman halkının büyük çoğunluğuna karşı düzenlenen komployla 30 Ocak 1933 günü kurulan Hitler kabinesi bir Nazi hükümeti değildi. Naziler bu hükümette azınlıktaydılar. Hitler'den başka iki bakanları daha vardı: İçişleri Bakanı Frick ve Prusya İçişleri Bakanlığını yürütmekle görevli Devlet Bakanı Goering. Goering aynı zamanda 1932 seçiminden beri Reichstag Başkanıydı. Hükümette azınlıkta olan Naziler ülkede de azınlıktaydılar. 1932 Temmuz seçimlerinde tüm seçmenlerin yalnız %37'si onlara oy vermişti. Üstelik

TÜRKİYE SOSYALİST YÜKSELİŞİ ARŞİVİ

önceki seçimlere kıyasla oldukça büyük kayıplara uğramışlardı. (Bu seçimde 14 milyona yakın oy alarak Reichstag'da 230 sandalye kazanan Naziler, aynı yıl Kasım ayında tekrarlanan seçimde iki milyon oy ve 34 sandalye kaybediyordu. Kasım seçimlerinde Sosyal-Demokratlar 700 binden fazla oy kaybederken, sol oylardaki artış Reichstag'daki sandalye dağılımına da yansıyordu.)

Hitler Almanya Başbakanı olduktan birkaç saat sonra ilk darbeyi indirecek ve Nazilerle Milliyetçilerden kurulu koalisyon hükümetinin azınlıkta olduğunu söyleyerek Mart ayında yeni seçimlere gidilmesini isteyecekti. Böylece Naziler ilk kez seçim sırasında iktidarda olmanın bütün kolaylıklarından yararlanma fırsatını ele geçirmişlerdi. Şubat ayı içerisinde Goering'in Reichstag Başkanlık makamında düzenlenen ve aralarında silah tekeli sahibi Krupp, kimya karteli IG Farben'den Bosch ve Schnitzler, Birleşik Çelik Tröstü'nden Voegler'in de hazır bulunduğu toplantıda Hitler şöyle diyecektir: "Sonuç ne olursa olsun artık dönüş yok. Seçimde yenilirsek başka yollardan, başka silahlar kullanarak mutlaka iktidarda kalacağız". Aynı toplantıda söz alan Goering ise işadamlarından mali fedakarlık isterken şöyle konuşmaktadır: "sanayiciler 5 Mart seçiminin gelecek on yıl içinde, belki de gelecek yüzlerce yıl içinde yapılacak son seçim olduğunu anlarlarsa, bu parayı ödemeleri daha da kolay olacaktır!". Bu gizli toplantının 2. Dünya Savaşı'ndan sonra bulunan belgelerinden anlaşıldığına göre, Krupp bunun üzerine ayağa kalkarak, "durumun bu kadar açıkça izah edilmiş olmasından ötürü" işadamlarının Başbakana teşekkürlerini bildirir.

Seçim öncesi yine Şubat içinde Alman işçilerinin politik örgütü ve yayınları yasaklanır. Sosyal Demokratlardan Katolik Merkez Partisi toplantılarına kadar saldırılar her tarafa uzanır. Cumhuriyetçi memurlar işten atılıp yerine SA ve SS'ler getirilir; ayrıca Şubat sonunda 40 binini SA ve SS'lerin oluşturduğu 50 bin kişilik ek bir kolluk gücü oluşturulur. Seçime iki hafta kala ise bütün Almanya'yı ayağa kaldıran bir olay sahnelenir: Reichstag binası yakılır! SA'nın kıdemli elebaşılarından Karl Ernst'in 27 Şubat gecesi adamlarıyla gizlice girip binayı ateşe vermesiyle gerçekleştirilen Reichstag'ı yakma fikri ilk olarak Goebbels tarafından ortaya atılmış ve bizzat Goering tarafından düzenlenmişti. Yangından sonra tutuklanacaklara ait upuzun bir liste çok önceden hazırdı. Ne var ki davanın sanıkları, tarihte yerini alan savunmalarında, Nazilerin tuzağını gözler önüne sererken,. mahkemede bizzat tanıklık

Hindenburg'un Hitler'i başbakan atama sı. Naziler artık iktidardadır (1933).

eden Goering ve Goebbels gibi Nazi ileri gelenlerini dünya kamuoyu önünde gülünç düşürerek, mahkemeyi beraat kararı vermeye zorlayacaklardı.

Ama Naziler yine de istediklerini elde etmişlerdi. Reichstag yangını Nazi tedhişinin alabildiğine tırmanışının işareti oldu. Artık bütün siyasi toplantılar yasaklanmış, sosyal demokrat ve liberal gazete ve yayınlar kapatılmıştı. Nazi Partisi ve Milliyetçi Parti dışında hiçbir partinin seçim kampanyasına katılmasına izin verilmedi. Bunlar olurken SA ve SS'ler kol geziyor, dilediklerini yakalayıp kışlalarına götürerek her türlü işkenceden geçiriyorlardı. Bu koşullar altında yapılan 5 Mart seçimlerinde Nazi Partisi oyların %44'ünü aldı. Hitler koalisyon ortağı Milliyetçilerle birlikte Reichstag'ta rahat bir çoğunluk sağlamıştı. Ama Anayasanın değiştirilebilmesi için gerekli üçte iki çoğunluğa yine de sahip değildi. Ama bu, onu yolundan çevirmedi. 23 Mart günü Reichstag'ta Hitler hükümetine dört yıl için olağanüstü yetkiler tanıyan, üstelik çıkarılacak kanunların Anayasaya "aykırı olabileceğini" de öngören bir yetki kanunu kabul edildi. Toplumun en bilinçli oylarının temsilcileriyse daha önce gözaltına alınmış ve oylamaya katılamamışlardı. Alman parlamentosunu hiçliğe indiren yetki kanunuyla artıkAdolf Hitler'in önünde hiçbir engel kalmıyordu.

23 Mart'ta çıkarılan yetki kanununa dayanılarak 31 Mart günü iç işlerinde özerkliğe sahip bütün eyaletlerin seçimle başa gelmiş meclisleri -Goering' in hakimiyetindeki Prusya hariç- dağıtıldı ve Nazilere çoğunluk sağlayacak şekilde yeniden oluşturuldu. 7 Nisan'da çıkartılan bir başka kanunla bütün eyaletlerin başına, eyalet meclislerini feshetme, eyalet hükümetlerini, mahalli memurları ve yargıçları atama ya da işten atma yetkisine sahip valiler atandı. Bunların hepsi Nazilerden seçilmişti. Böylece Hitler bir hamlede bütün Almanya üzerinde Nazi merkezi iktidarını sağlama aldı. Daha sonra Haziran ayında Sosyal Demokrat Parti kapatılacak, Temmuz ayında Halk Partisi ve Katolik Merkez Partisi kendi kendini feshedecekti. Hitler'in koalisyon ortağı Milliyetçi Parti ise 21 Haziran'da Nazilerce basılmış, Parti başkanı Hugenberg hükümetten istifa etmiş, Parti kayıplara karışmıştı. 14 Temmuz'da Hitler, Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'ni Almanya'nın tek siyasi partisi ilan ediyordu. Hitler hükümeti kurulduktan sadece 9 ay sonra Almanya'da toplama kampları ve hapishanelerde 30 bine yakın tutuklu bulunuyordu.

Hitler bu arada Nazi Partisi'nde de temizlik yapacaktı. Partiye yaygın kitle tabanı sağlayan nedenlerin başında hal-

İLKYARA ARŞİVİ

kın ağır ekonomik krizden çektiği korkunç sıkıntı, tekellerin çıkarıyla bu kitlelerin hayat koşulları arasındaki çelişkiyi vurgulayan propaganda olmuştu. Bu propagandayla Nazi partisine taraftar edilenler şimdi Nazi iktidarından artık "programını" uygulamasını, büyük iş yerlerinin devletleştirilmesini, kârların çalışanlar arasında paylaşılmasını, "faiz esirliğine" son verilmesini vb. istiyorlardı. Bu arada bu isteklerin uygulamaya dökülüp işyerlerinin haraca kesildiği, esnaf ve işveren derneklerini ele geçirme türünden faaliyetlere girişildiği görülüyordu. Bunlar tek tek olay değildi ve Nazi Partisi üst yöneticileri arasında bu görüşleri paylaşanlar da vardı. Bunların başını Nazi Partisinin ilk örgütleyicilerinden SA önderi Roehm çekiyordu. Roehm ayrıca, ordunun yerini Nazi Partisinin o günlerde sayıları neredeyse iki milyonu aşan SA'ların alması gerektiği söylüyordu.

Hitler'le Roehm arasındaki sürtüşme 1934 başından itibaren sürekli artarak siyasi havayı sertleştirdi. Nihayet Haziran ayında Hitler ve Roehm'ün can düşmanları Goering ve SS başı Himmler artık SA'ların kökünün kazınması gerektiğine iyice kanaat getirmişlerdi. Roehm'ün yanında yer alan Goebbels ise son anda "ideal"lerine ihanet edip Hitler'in yanına geçecekti. Haziran'ın son iki gününde Hitler'in bizzat yönettiği harekatla başta Roehm olmak üzere yüzlerce SA elebaşısı ülkenin her yanında kıstırılıp SS'lerce kurşuna dizildi. Aralarında Reichstag yangınını çıkaran Ernst gibi Nazi hareketinin en eski ve en başta gelen isimleri vardı. Naziler içindeki bu temizlik sırasında birtakım eski hesaplar da görüldü. Hitler, Goering ve Himmler'in kişisel düşmanları ve birçok Nazi aleyhdarı siyaset adamı da bu arada öldürüldü.

Bir ay sonra Hitler'in beklediği gün geldi çattı. 2 Ağustos günü Birinci Dünya Savaşında Alman Orduları Başkumandanı ve Alman Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı Hindenburg öldü. Üç saat sonra yayınlanan resmi bildiride, Cumhurbaşkanlığı ile Başbakanlığın birleştirildiği, Adolf Hitler'in hem Devlet Başkanı, hem de Silahlı Kuvvetler Başkumandanı görevlerini üzerine aldığı bildirildi. Resmi ünvanı bundan böyle *"Führer* ve Almanya Başbakanı" idi. 19 Ağustos'ta Almanya'da plebisit yapıldı. Seçmenlerin %95'i oy kullandı. 38 milyon kişi Hitler'in *Führer* olmasını onayladı. Onaylamayanların sayısı ise 4 milyonun az üstündeydi.

Naziler iktidara laf olsun diye ya da salt Adolf Hitler'in "hezeyanları"nı, ihtirasını tatmin için gelmemişlerdi. Yapacak işleri vardı. Almanya'da

Berlin, 10 Mayıs 1933.

demokrasi ve özgürlüğü yok edip yerine Nazi partisi egemenliğini kurarken ve Voegler, Thyssen, Krupp, Bosch, Siemens, Cuno gibi sanayi ve banka krallarının 1933-1936 arası net kârları %433 artarken, "büyüklük" masallarıyla avutulan kitlelere hınç alınacak bir hedef gösteriliyordu: Yahudiler. Ekonomik sıkıntı ve gelecek korkusu içinde yüzen Alman halkına, Yahudiler tekel sömürüsünün günah keçisi olarak sunulmaktaydılar. Öte yandan, fiilen tekellerin iktidarının bir aleti olan Naziler, Yahudileri "insan" yerine koymayarak, kendi gözünde "kişilik" kazanıyorlardı! Ama Nazilerin iktidarı koruyabilmeleri için yahudi düşmanlığından başka şeylere de ihtiyaçları vardı. Her türlü basın-yayın faaliyetinin merkezi güdüm altına alınması, kültür ve eğitimin Nazileştirilmesi, gençliğin zihni ve bedeniyle Nazi iktidarına adanması ve kitlelere sürekli gözdağı verilmesi gerekiyordu. 1939 yılında Nazi Partisinin sahip olduğu ya da doğrudan denetlediği günlük gazete tirajı, günlük toplam 25 milyonluk tirajın üçte ikisiydi. Nazilerin iktidara geldiği 1933'ten sonra birkaç yıl içinde Einstein, Thomas Mann, Stefan Zweig gibi ünlü bilim adamları ve sanatçılar başka ülkelere göç etmek zorunda kaldılar. Büyük çoğunluğu suskunluğa mahkum edilirken, karşı çıkanların sonu toplama kamplarında ölüm oldu. Gözdağı konusunda, Führer'in Alman halkına ve sonradan Alman ordularının işgaline uğrayan diğer Avrupa halklarına söz geçirme araçlarından en dehşetlisi Gestapo idi. Gestapo, Nazi rejiminin düşmanlarını tutuklayıp yok etmek için Goering'in ilkin 1933 Nisanında Prusya'da kurduğu gizli polis örgütüydü. Goering sonradan SS'lerin başı Himmler'i bu örgütün başkan yardımcısı yapınca, Gestapo SS örgütünün bir yan kolu olarak iş yapmaya başladı, faaliyeti tüm Almanya'ya yayıldı. Prusya Yüksek Mahkemesi 1935'te Gestapo'nun faaliyetlerinin mahkemelerce denetlemeyeceğine karar vermişti. 1936'da çıkarılan özel Gestapo kanununa göreyse, Gestapo'nun her yaptığı kanun demekti! İşte Nazi iktidarı altında Almanya'da yaşanan hayat böyle bir hayattı.

SAVAŞA DOĞRU

1934 yılı ile İkinci Dünya Savaşı'nın patladığı 1939 sonbaharı arasında geçen dönemin tarihi, Hitler'in Almanya'yı gitgide "daha özgür, eşit ve güçlü" kılmak amacıyla yarattığı oldu bittiler ve açık saldırılar karşısında, Batı demokrasilerinin Almanya'nın "özgür, eşit ve güçlü olma hakkı"na verdikleri ödünlere sahne oldu. Hitler, Almanya'yı yeniden silahlandırma hakkını resmen elde etmekle en hayati ödünü koparmıştı. Bu ödünü koparmak için Versailles Antlaşmasının çizdiği yeni milli sınırları tanıma vaadini öne sürmüştü. Ama amacına ulaştıktan sonra vaadini tutmasa da olurdu.

Hitler'in Almanya'yı Avrupa'nın en güçlü ve büyük devleti yapmak ve bunun için gereken saldırganlık siyasetini başlatmak yolunda deneme niteliğindeki ilk adımı 7 Mart 1936'da Ren havzasını işgal etmesi oldu. 1920'lerin başından beri uluslararası anlaşmalara bağlı olarak askerden arındırılınış bu bölgeyi Hitler'in oldu-bittiyle ele geçirmesi karşısında Fransa hükümeti sert bir protesto yayınlamaktan başka bir şey yapmadı. İngiltere'ye göreyse Hitler'in yaptığı Almanların kendi topraklarına geri dönmelerinden başka bir şey değildi!

1936'nın 16 Temmuz'unda İspanya'da General Franco, Cumhuriyet hükümetine başkaldırdı. Hitler derhal Mussolini ile birlikte Franco'nun yar-

TÜRK TOPLUMSAL TARİH ARŞİVİ

dımına koştu. İspanyol faşistlerine para, uçak, tank yardımı, teknisyen ve gönüllü savaşçılar gönderdi. İspanyol iç savaşının acıyla dolu Guernica katliamını gerçekleştirenler Alman uçaklarıydı. İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılacak yeni Alman uçakları ve bombaları ilk orada denendi. İspanyol demokratlarına her türlü uluslararası yardım başladığında ise Batı demokrasileri bu yardımı İspanya'nın iç işlerine "müdahale etmeme" gerekçesiyle yokuşa sürüp engellemek için ellerinden geleni yaparak Franco ve Hitler'in ekmeğine yağ sürdüler. (Önümüzdeki sayılarda İspanya İç Savaşı'na ayrıntılı olarak yer vereceğiz.)

Hitler bundan sonra dikkatini doğuya, Avusturya ve Çekoslovakya'ya çevirdi. "Batıya karşı bir savaş halinde cenahımızı tehlikeden kurtarmak için Çekoslovakya ve Avusturya'yı aynı zamanda ortadan kaldırmalıyız" diyerek ilk saldırı hedeflerine işaret eden Hitler, 12 Mart 1938 günü Avusturya'ya saldırdı. 14 Mart'ta Avusturya Almanya'ya ilhak edilmişti. İngiltere ve Fransa bu olayı da protesto etmekten öte bir şey yapmadılar. Ne de olsa zaten Alman olan bir halk kendi anavatanına kavuşmuştu!!

Bundan altı ay sonra 1938 Eylül'ünde Münih anlaşmasıyla İngiltere ve Fransa, Çekoslovak hükümetini Hitler'in taleplerine boyun eğmeye zorladılar. Münih anlaşmasıyla 3 milyona yakın Alman ve 800 bin Çek asıllı Çekoslovak yurttaşının yaşadığı 11 bin mil karelik Çekoslovak toprağı Almanya'ya ilhak edildi. Ülkenin maden kömürü kaynaklarının %66'sı, linyitinin %80'i elektrik enerjisinin %70'i, kereste üretiminin %40'ı Almanya'nın eline geçmişti. Bunları fırsat bilen Polonya ve Macaristan Çekoslovakya'nın bir miktar toprağını da aralarında pay ettiler. Böylece bağımsız Çekoslovakya fiilen ortadan kalktı. Oysa Münih anlaşmasına göre, Çekoslovakya saldırıya uğrarsa Fransa saldırgana savaş ilan edecek, Fransa'nın girdiği bir savaşta ise İngiltere Fransa'nın yanında yer alacaktı. İngiltere Hitler'in Çekoslovakya'ya saldırısı nedeniyle çıkacak bir savaşta Fransa'yı Almanya karşısında yalnız bırakacağını bildirince, Fransa Çekoslovakya'yı Hitler karşısında yalnız bıraktı. Batılı "büyük" demokrasiler, küçük bir ülke olan Çekoslovakya'yı sözümona barış uğruna Alman faşizmine satmışlardı! 15 Mart 1939 günü Hitler ordusunun başında Prag'a girdi. Çekoslovak devleti bütün bütün haritadan silinmişti. Artık sıra Polonya'daydı.

Avrupa'da Hitler'in saldırganlığı iyice şekillenirken, Doğu Asya'da Japonya önce Çin'in kuzeydoğu illerini, arkasından da bu ülkenin büyük bir bölümünü işgal ederek Sovyetler Birliği sınırına dayanmıştı. (Almanya ile Japonya 1936 Kasım'ında Pakt oluşturmuş, 1937'de faşist İtalya'da onlara katılmıştı.) 1938 yılında Sovyet sınırlarına saldırılarından sonuç alamayan Japonya 1939 yazında Moğolistan Halk Cumhuriyeti'ne saldırdı. Sovyet ve Moğolistan birlikleri Japon saldırısını 1939 Eylül'ünde kırabildiler.

Japonya'nın Çin'e saldırması, burada önemli yatırımları olan Amerikan, İngiliz ve Fransız tekellerinin çıkarlarını tehlikeye soktuysa da, aralarında çıkacak bir savaşın hem Sovyetler

Münih 1938. Mussolini ve Hitler İngiltere ve Fransa'yla anlaşıyor.

Birliği'ni hem de Japonya'yı zayıflatacağını, sonuçta kendilerine Uzakdoğu'da durumlarını korumak hatta güçlendirmek olanağı verebileceğinden hareketle Amerika, İngiltere ve Fransa' Japonya'yı istediğini yapmakta serbest bıraktı. Eylül 1937'de Amerikan Dışişleri tarafsızlık yasasına dayanarak Amerikan ticaret gemilerinin Çin'e ve Japonya'ya savaş malzemesi taşımalarını yasakladı. Büyük bir filoya sahip Japonya'nın bu yasaktan etkilenmesi sözkonusu değildi. Amerika, İngiltere Başbakanı Chamberlain'in de kabul ettiği gibi "saldırgan için önemli bir destek" olan tarafsızlık politikası izlerken, Japonya'nın 1937-39 yılları arasında ithal ettiği bakırın %92,9'unu, petrolün %60,6'sını, makinelerin %48,5'ini, demirin %41,6'sını karşılıyordu.

Hitler saldırganlığının artık iyice sergilenen tırmanışı karşısında İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği arasında ittifak oluşturma girişimleri ise İngiltere ve Fransa'nın "beklentileri" nedeniyle gerçekleşemeyecekti. İngiltere'nin bu sırada izlediği politikayı değerlendirirken Amerikan İçişleri Bakanı Ickes, İngiltere'nin daha çok önceden Sovyetler Birliği'yle anlaşmaya varabileceğini, ama "Rusya ile Almanya arasında bir askeri çatışmayı kışkırtma ve oturup seyrine bakma umudu beslediğini" söylemektedir. Fransa'nın nüfuzlu çevrelerinin de aynı görüşte olduğunu, yine Amerika'nın Paris büyükelçisi şöyle anlatmaktadır: "Fransa'da da Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa girmesi umuduyla, Orta ve Doğu Avrupa'yı Hitler'e bırakması gerektiği görüşü egemendir... Böylece Fransa Maginot hattının gerisinde güvenlikte kalabilir"di. Kısaca Amerikalı tarihçi F.Shuman'ın deyişiyle "ve herkes sonunda Almanya'yla Sovyetler Birliği arasında savaşın patlaması umudu içindeydi." 21 Ağustos 1939 günü aylardır süren İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği görüşmelerinin son toplantısı yapıldı. Münih anlaşmasının taraflarından İngiltere ve Fransa, savaştan birkaç gün öncesine kadar Berlin'le anlaşma zemini bulunabileceği inancındaydılar. Bu koşullarda Avrupa'da ve Uzakdoğu'da iki cephede tek başına savaşmak durumuyla karşı karşıya olan Sovyetler Birliği 23 Ağustos 1939'da Hitler Almanyası ile saldırmazlık anlaşması imzalamayı kabul etti. Sovyetler Birliği Hitler'le kaçınılmaz esas hesaplaşma için savunma hazırlığı yapacak zaman arıyordu.

SAVAŞ BAŞLIYOR

Versailles Antlaşması Almanya'nın doğusunda Baltık denizi üzerinde Danzig limanına çıkan dar ve uzun bir toprak parçasını Polonya'ya vermişti. "Danzig koridoru" Alman toprakları içinden geçiyordu. Hitler bunu bahane ederek 1938 Ekim ayında yani Münih anlaşmasından bir ay sonra Polonya'dan bu "soruna bir çözüm" bulunmasını istedi. Hitler, Polonya'ya aynı zamanda Japonya ve İtalya'yla oluşturduğu Pakta katılmasını öneriyordu. Hitler'in Polonya'yı istila hazırlıkları tamamlandığında iş vesile yaratmaya kalmıştı. 1 Eylül 1939'da sözde Polonya askerlerinin Almanlara ateş ettiği bahanesiyle saldırı başladı. İngiltere 3 Eylül günü saat 11'de, Fransa aynı gün akşam 5'te Almanya'ya karşı savaş ilan etti. 2. Dünya Savaşı başlamıştı.

1 Eylül günü başlayan Polonya isti-

TÜRKİYE SOSYALİST EMEKÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

lası 17 Eylül'de sona erdi. Polonya'nın müttefikleri İngiltere ve Fransa Almanya'ya savaş ilan ettikleri halde henüz davranmaya fırsat bulamamışlardı. Oldukça uzun bir süre daha karada Alman ordularıyla doğrudan çatışmaya girmeyeceklerdi.

Hitler 9 Nisan 1940'ta Danimarka'yı, Haziran başında Norveç'i ele geçirdi. 10 Mayıs sabahı, tarafsızlıklarını hiçe sayarak Hollanda ve Belçika'ya saldırdı. Hollanda'yı 14 Mayıs'ta teslim aldı. İngiliz-Fransız yardımcı kuvvetleriyle birlikte istilaya karşı direnen Belçika 28 Mayıs'ta düştü. İngiliz Kuvvetleri Fransa'nın Belçika sınırındaki Dunkerque limanından geri çekildiler. Fransız ordusu ise "yıldırım savaşı" yapan Alman zırhlı kuvvetleri karşısında tarihinin en ağır bozgununa uğradı. Alman ordusu 14 Haziran 1940'da Paris'e girdi. Bordeaux'a kaçan Fransa hükümeti 16 Haziran'da istifa etti. Yeni başbakan general Petain Almanlara ateş-kes önerdi. 21 Haziran'da ateşkesin imzalanmasıyla Fransa düştü. 18 Haziran'da Fransa'ya "savaş" ilan eden Mussolini'yle de Roma'da 23 Haziran'da bir ateşkes imzalandı. Bundan sonra Petain ve çevresindekilerin kurduğu Nazi işbirlikçisi Vichy hükümeti, Hitler faşizmine karşı kararlılıkla yürütülen Fransız yurtsever direnişini kırmak için Alman işgalcilere her türlü yardımı yapacaktı. (Fransız Rezistans hareketi de önümüzdeki sayılarda yer alacak.)

Bundan sonra Hitler, İngiltere ile "barış" yapmak için yoğun bir propaganda faaliyetine girişti. Bu arada 10 Mayıs 1940'ta İngiltere'de hükümet değişmiş, Churchill başbakan olmuştu. Hitler'in "adil ve şerefli barış" önerileri İngiltere tarafından reddedilince Alman hava kuvvetleri 15 Ağustos'da büyük bir hava saldırısına geçtiler. Bu hava savaşı bir ay sürdü. 17 Eylül'de Hitler harekata son verilmesini emretti. Bu, ilk başarısızlığıydı. Bununla birlikte, İngilizleri kendi adalarına hapsetmiş, Avrupa ile karada bağlantılarını koparmış ve Avrupa üzerinde, İtalya ve 1939'da İspanya'da Franco'nun egemenliğiyle faşizmin hakimiyetini doruğa vardırmıştı. Şimdi artık asıl misyonunu gerçekleştirebileceğini düşünüyordu.

Hitler, önce Balkanlara yürüdü. 1940 Ağustos sonunda Romanya ile ittifak kurarak orada faşist bir rejimin başa geçmesini sağladı. Romanya petrollerini sağlama almıştı. 1941 Nisan'ında Macaristan ve Bulgaristan'da işbaşındaki yönetimlerle anlaşıp Romanya topraklarını üst olarak kullanarak ordularını Yugoslavya ve Yunanistan üzerine sürdü. Alman orduları 13 Nisan 1941'de Belgrad'a, 27 Nisan'da Atina'ya girdiler. Az sonra Girit adası ele geçirildi. Sovyet topraklarının batıdan ve güneyden kuşatılması tamamlanmıştı ve saldırı tarihi saptanmıştı: 22 Haziran 1941.

1941 Mart ayında Hitler generallerine şöyle demektedir: "Rusya'ya karşı savaş efendilikle yürütülecek bir savaş olmayacaktır. Bu, bir ideoloji ve ırk ayrımı kavgasıdır. Şimdiye kadar görülmemiş bir merhametsiz sertlikle, hiç aman vermeden yürütülecektir.... Uluslararası kuralları *bozan* Alman askerleri *affedileceklerdir.*" Sözü geçen uluslararası kurallar, sivil halka zulüm yapılmaması, savaşta zehirli gaz kullanılmaması, savaş tutsaklarının öldürülmemesi vb. genel insani kurallardır.

Hitler'in Doğu Cephesi saldırısı Baltık sahillerinden Karadeniz'e uzanan 1500 kilometrelik bir hat boyunca 22 Haziran 1941'de başladı. İngiltere Başbakanı Churchill hemen ertesi gün Hitler'e karşı Sovyet-İngiliz ittifakını ilan etti. Bu sırada üç koldan yıldırım hızıyla hareket eden Alman orduları ilk üç hafta içinde Sovyet sınırından 700 kilometre içerlere vardılar. Temmuz'da Moskova'ya üçyüz kilometrelik, Ekim'de ise 60 kilometrelik bir uzaklıktaydılar. 1941 Kasım'ında Almanların işgal ettikleri Sovyet topraklarında bu ülkenin toplam nüfusunun %40'ı yaşıyordu. Tüm Sovyet kömür üretiminin %65'i, demir üretiminin %68'i, tahılın %38'i ve şekerin %84'ü bu bölgeden sağlanıyordu. Alman saldırısı daha ilk elde Sovyet ekonomisine böyle bir darbe indirdi. Ancak 1941 yılı sona ermeden Alman ordularının ilerlemesi durduruldu. 6 Aralık'ta Sovyet karşı-taarruzu ile Almanlar geri çekilmeye başladılar.

7 Aralık 1941'de Almanya'nın müttefiki Japonya, Pasifik'te Amerikan üssü Pearl Harbor'a saldırınca ABD, Sovyetler Birliği ve İngiltere'nin yanında Almanlara savaş ilan etti.

Doğu'da Nazi orduları en ağır darbeyi Volga savaşında yedi. Hitler ordularının, başka cephe açılmamasından

2. Dünya Savaşı'nda Ölenler

Ülke	Asker	Sivil	Toplam
Sovyetler Birliği	10.000.000	10.000.000	20.000.000 (1)
Polonya	320.000	5.480.000	5.800.000 (2)
Almanya ve Avusturya	4.400.000	1.400.000	5.800.000
Çin	2.200.000	3.800.000	6.000.000
Japonya	2.400.000	600.000	3.000.000
Yugoslavya	410.000	1.090.000	1.500.000
Fransa	200.000	400.000	600.000
Romanya	300.000	160.000	460.000
İtalya	77.500	380.000	457.000
Macaristan	140.000	300.000	440.000
Çekoslovakya	—	405.000	405.000
İngiltere	326.000	62.000	388.000 (3)
Amerika B. D.	291.560	—	291.560
Hollanda	6.238	205.000	211.238 (4)
Finlandiya	82.000	8.000	90.000
Yunanistan	20.000	140.000	160.000
Belçika	7.760	80.000	87.760
Kanada	37.500	—	37.500
Bulgaristan	10.000	10.000	20.000
Yeni Zellanda	10.000	—	10.000
Güney Afrika	6.840	—	6.840
Hindistan	24.338	—	24.338
Norveç	1.000	—	1.000
SAVAŞTA ÖLENLERİN TOPLAM SAYISI:			52 MİLYON

(1) Sovyetler Birliği toplam nüfusunun yüzde 10'unu savaşta kaybetti.
(2) Polonya toplam nüfusunun yüzde 15'ini savaşta kaybetti.
(3) İngiltere tarihinde ilk defa savaşın yıkımını kendi topraklarında gördü. Sivil kayıplar bombardıman sonucudur.
(4) Hollandalı siviller daha çok nazilerin toplama kamplarında ve savaşın son yıllarındaki kıtlıktan öldüler.

Kaynak: Quid 1984, Dominque et Michèle Fremy.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

yararlanarak yüklendiği Doğu Cephesi'nde aylar süren Stalingrad kuşatmasında yorgun düşen Alman Altıncı Ordusu, karşı-taarruza geçen Sovyet birliklerinin çemberinde kaldı ve ağır kayıp verdikten sonra Hitler'in emrini dinlemeyerek 2 Şubat 1943'te teslim oldu. Bu, İkinci Dünya Savaşı'nın dönüm noktası, Alman faşizmi için de sonun başlangıcı oldu. Hitler orduları Doğu cephesinden geri sürülerek çıkartıldılar. Bundan sonra Sovyet orduları batıya ilerlerken, İngiliz-Amerikan kuvvetleri 6 Haziran 1944'te Fransa'nın Batı sahilinde Normandiya'ya çıktılar. Hitler iki ateş arasındaydı artık.

22 Ağustos'ta Paris kurtarıldı, Almanlar 3 Eylül'de Belçika'nın başkenti Brüksel'den atıldılar. Eylül ortasında Amerikan ordusu Almanya'nın batı sınırına dayanmıştı.

Hitler herşeye karşın, "gizli silahlar" üretimine güvenerek sonuna kadar direniyordu. Ama bu çalışmalardan, bir ara Londra'da büyük yıkıma yol açan V1 ve V2 güdümlü mermilerinden başka sonuç alamayacaktı. 1944 sonbaharından itibaren Alman orduları kendi topraklarında ağır yenilgilere uğrayıp, dağıldılar. Alman kentlerinden bir çoğu İngiliz-Amerikan hava akınları ile taş yığınına dönüp, sivil halktan yüzbinlercesi ölürken, Hitler Berlin'de Başbakanlıktaki özel yeraltı sığınağında halâ çılgın emirler yağdırıp, her Almanı "Nazi şerefi" ile ölmeye çağırıyor, çocukları ölüme sürüyordu.

Nihayet 30 Nisan 1945 günü Sovyet birlikleri Berlin'deki Başbakanlık binasına dayandıklarında, sonunun geldiğini anlayıp intihar etti. Almanya, 8 Mayıs 1945'te Amerikan, İngiliz, Fransız ve Sovyet müttefik kuvvetlerine teslim oldu. Nazi ordularının son kalıntıları da silahlarını 9 Mayıs 1945'te ayaklanan Praglılar ve Sovyet ordularına bıraktılar. İtalya 1943'te Mussolini'yi başından atıp İngiltere ve Amerika ile barış yapmıştı. 26 Nisan 1945'te İsviçre'ye kaçarken yakalanan Mussolini idam edilerek Milano'da cesedi bir meydanda başaşağı asılmıştı. Almanya'nın Uzakdoğu'daki müttefiki Japonya'da teslim bayrağını çekmişti. Ne var ki zaten bitmiş bir savaş üzerine atılan iki atom bombası insanlığa bu kez nükleer tehdidi tanıtıyordu.

SAVAŞ SONA ERDİĞİNDE

Savaş sonunda Hitler, Goebbels, Himmler gibi Nazi liderleri kendilerini öldürdüler, bir çoğu Nuremberg'de savaş suçlusu olarak yargılandılar. Önde gelen birkaçı (Rosenberg, Frank, Streicher, Frick, Ribbentrop) asıldı, diğerleri çeşitli cezalara çarptırıldılar. Ama Hitler'in "hezeyanları"nın ardındakiler ve Nazi toplama kamplarının hemen yanıbaşında köle işçi çalıştırmak üzere fabrika açan işadamlarına pek bir şey olmadı. Örneğin, Nazi ordularına fabrikalarında köle işçi çalıştırarak silah ve malzeme yetiştiren Krupp von Bohlen'in Nuremberg'de "akli dengesinin yerinde olmadığı" gerekçesiyle yargılanması "uygun" görülmedi.

Savaş sonrası bu insanlık suçunu işleyenlerin kimlerden, nasıl himaye gördüğü ise, dünya kamu oyunun gözleri önündedir.

Hitler faşizminin yenilgisinin 40. yılında, kutlanan yalnızca bir zaferin yıldönümü değil, insanlığın çağımızdaki bu en saldırgan, en zalim düşmanına karşı gösterdiği ve göstereceği kararlılıktır.

William Shirer; *The Rise and Fall of the III. Reich;* Bachmann-Reckert, *Die wahrheit über Hitler;* Sipols-Haalimof, *2. Dünya Savaşının Nedenleri;* A.J.P. Taylor, *The War Lords;* Stern, 13-14/1985'den yararlanarak hazırlanmıştır.

Tan Oral

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ

sayfa-20

"Büyüyünce okulu bombalayacağım"

12 yaşında dersleri yüzünden intihar eden Çağan, eğitim sistemindeki çarpıklıkları bir kez daha gündeme getirdi

Çağan çevresiyle rahat ilişki kuran sosyal bir çocuk olarak tanınıyordu

"6 yaşında iken kolej sınavına soktuk. Sınava 2-3 bin kişi girdi. Bizimki 176'ncı oldu. Ama giremedi. Hiç üstüne gitmedik. Ama bu, onun için birinci büyük bunalım oldu."

Çağan Oskay evden çıkarken ansiklopedilerini yanına aldı. Ayrıca yaptığı suluboya resimleri taşımak için de koltuğunun altında koca koca çantalar vardı. Her şey sıradan bir gündeki gibiydi. Ancak günün özelliği veli toplantısıydı. Annesi, Fransızca öğretmeni ile görüşecek ve "durum"u öğrenecekti.

"İlkokul ikinci sınıfta bir kez daha sınava soktuk. Umutluydu. O kadar emindi ki sınavı kazandığından... 'Sınav sonuçlarını öğrenmeye ben de geleceğim' dedi. Ailece gittik... Kazanamamıştı. Geri döndük, çok iyi hatırlıyorum... Şurada kapıda arabadan indi... Yavrum indi mi süründü mü, bilmem.. Hanıma dönüp, 'Biz ne yaptık' dedim. Teselli etmeye çalıştıysak da olmadı. Ne kadar istemiş bu sınavı kazanmayı ki, çok, çok üzüldü, kararı, kurudu. Bu, onun için ikinci darbe oldu..."

Çağan okuldan çıktığında beynini aynı soru kurcalıyordu. "Fransızcacı anneme ne dedi?.." Kafası, 12 yıllık bedeninin taşıyamayacağı denli yüklüydü. Müdavimi olduğu okul kütüphanesine gidip yeni bir kitap aldı. Fransızcacı, annesine "Onu ancak bir mucize kurtarır" demişti. Boş olduğunu bildiği eve doğru yola çıktı.

"Geçen sene kardeşi birinci sınıfta kolej sınavlarını kazandı. Amcasının oğlu da kazanmıştı. Bunlara da üzülmüş olabilir. 5. sınıfa geldiğinde yine sınava girmeye ikna ettik. Yarış başladı. Biz veliler atlardan daha iddialıyız, daha hazırlıklıyız. Sınavı kazandı. Ama Fransızcadan zorlanıyordu. Ders aldırmaya karar verdik. Televizyon bile seyrettirmemeye çalışıyoruz. 'Bak oğlum, bunlar iş değil, hadi sen dersine bak' diyoruz. Ama olmadı, sınav kâğıtları hep dört geliyordu."

Çağan eve geldiğinde saat 17.30'a yaklaşıyordu. Babasıyla annesinin eve dönmelerine yarım saat vardı. Fransızcadan yine 4 almıştı ve üstelik artık durumu annesi de biliyordu. Giysilerini çıkardı, pijamalarını giydi. Sıkıntıyla bir süre evin içinde dolaştı... Odasının duvarlarında, **Onyedi** dergisi posterleri asılıydı... Birden evin bir köşesinde kalmış oklava benzeri tahta gözüne ilişti. Pantolonundan kemerini çıkardı, tahtaya düğümledi... Bir ucunu kendi boynuna çengelledi... Ve kendini bıraktı.

Geçen hafta Ankara Tevfik Fikret Lisesi'ni kedere boğan 12 yaşındaki Çağan Oskay'ın korkunç intiharının üç perdelik öyküsüydü bu. Öykü, Çağan'ın babası Kemal Os-

Acı sondan üç yıl önce Çağan ailesiyle birlikte tatilde

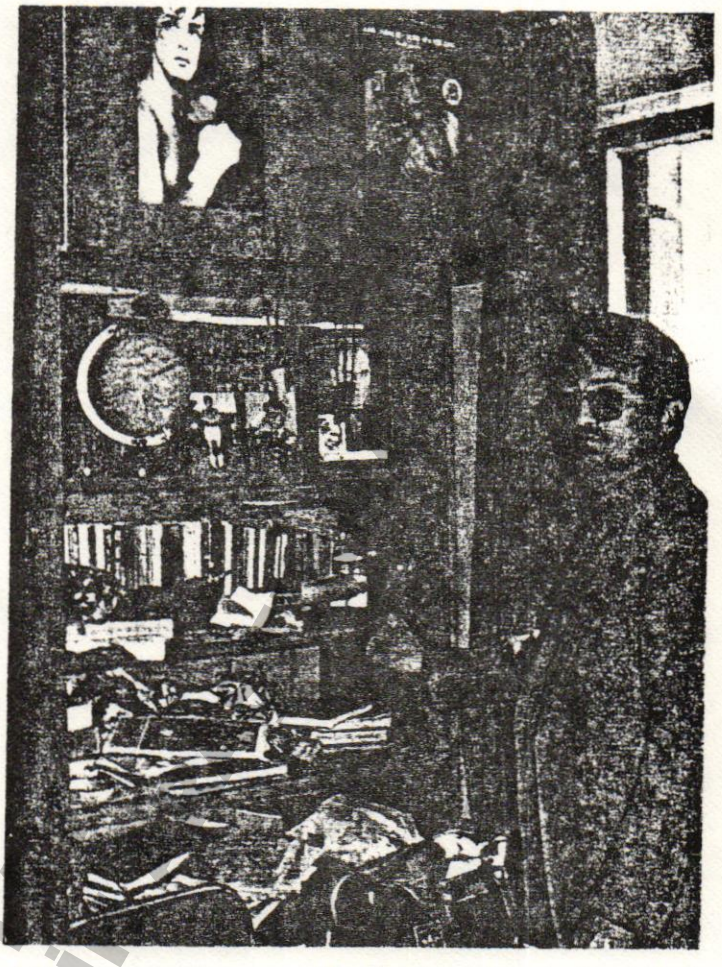
DİSK SOSYAL ARŞİVİ

Sayfa-21

kay'ın anlattıklarıyla bir arada değerlendirildiğinde, her yıl binlerce çocuğun yaşadığı dramın çarpık bir eğitim sistemiyle birleştiğinde, ne tür vahim sonuçlara yol açabileceği tüm açıklığıyla gözler önüne seriliyordu.

Sakin bir çocuk. Çağan 3-4 yaşlarından beri çevresinde sosyal, ağırbaşlı ve kolay diyalog kuran bir çocuk olarak tanınmıştı. 3,5 yaşında babası anaokuluna götürdüğünde hiç tedirginlik göstermeden "Bırakın ben giderim." demiş ve diğer çocukların arasına katılmıştı. 4 yaşındayken jimnastik kurslarına yazılmış ve yaşamının ilk yarışıyla karşılaşmıştı. Çağan, elemeyi kazanamamış ve babası seçicilere bunun nedenini sorduğunda "İyi koşamadı" yanıtını almıştı. Çağan bu yarıştan yıllar sonra, eğitim sisteminin kendi içinde zorladığı yarışta da 'iyi koşamayacak' ve korkunç bir sonla "elenecekti".

"Okulu bombalayalım". Bu son yarışı dayanılır gibi değildi. Her gün sabah 8.45'te derse giriyor ve akşam 16.20'ye kadar gereksiz binlerce bilgi beynine yükleniyordu. Okumayı çok sevmesine rağmen sayısı 10'a varan derslerin her biri ayrı sorun oluyordu. Buna bir de haftada iki gün Fransızca özel kurslar katıldığında nefes alacak hali kalmıyordu. Artık öylesine bunalmıştı ki, bir gün annesini kendi başarısızlığından dolayı teselliye çalışırken "Gelecek yıl çok başarılı olup, bir askeri okula gireceğim" demişti. Ölümünden bir gün önce evlerine gelen bir arkadaşıyla da ilerde pilot olup, okudukları okulu nasıl bombalayabileceklerini düşlemişlerdi.

Okumaya meraklı bir çocuk olan Çağan'ın kitapları artık küçük kardeşine kaldı

Eğitim çarklarının ilk aşamalarında birinci sınıf öğretmeniyle

Gencecik beyinleri okudukları eğitim kurumlarını bombalamayı planlayacak denli bunaltan bu sistem "12 yaşındaki çocuğun intiharı" olayının baş suçlusuydu. Çağan'ın babası Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi doçentlerinden Dr. Kemal Oskay, kendi kendine "Bu işte suçlu kim?" sorusunu sorduktan sonra, yanıtı şöyle veriyordu: "Önce biz... Ailece suçluyuz. Çocuklarını bu yarışa sokanlar suçlu. Sonra eğitim sistemi... At yarışı halini alan sınavlar... Geçme notunu genç çocuklar üzerinde Demoklesin kılıcı gibi sallandıran eğitmenler... Ve her bir dizisinde asılırken kurtarılan ya da intihar eden insanları sergileyen TRT televizyonu..."

Tevfik Fikret Lisesi yöneticileri de Kemal Oskay'ın bu görüşlerini paylaşıyorlardı. Bir okul yetkilisi "Bizim lise kısmı ortaokuldan daha beter. Çocukların nefes almaya bile vakitleri yok. Çocuğun yaşamaya zamanı kalmıyor. Gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin eğitimleriyle bizimkini karşılaştırdık. Bizim kadar fazla ders okutan başka ülke yok. Çünkü bizde her gelen iktidar programa yeni bir ders ekliyor." diyordu.

Aynı sorun geçen hafta Cumhurbaşkanı Evren'in de bir gezisinde dile geliyor ve Evren Bodrum'da bir okuldaki derste tanık olduğu gereksiz bilgileri duyunca, çocukların beyinlerinin bunlarla doldurulmaması talimatını veriyordu.

Baba, Oskay, "Eğitim sistemi dedikleri şey Allah yazgısı mı, hep böyle mi kalacak?" diye soruyordu. Aslında Çağan'ın sonu sistemin geleceğinin de işaretlerini veriyordu. 12 yaşındaki oğlunu eğitim sistemine kurban vermiş bir baba "Ben artık kendi çocuğumu değil, tüm çocukları düşünüyorum. Hocaların ellerinde Çağan gibi binlercesi var. Haydi biri gitti, kalanlar ne olacak? Onların da intiharlarını beklemeyelim. Bunlar bizim yarınlarımız" diyordu ●

TE SOSYAL ARŞİVİ

Sayfa - 22

ANADİLİ EĞİTİMİ GÜÇ DURUMDA

27 Şubat 1985 Çarşamba Günü Stockholm Sergelstorg'de çeşitli göçmen gruplarından 500 kadar, çocuk- veli- öğretmen ve dernek temsilcileri 28 Şubat Perşembe Günü Mecliste ele alınacak Anadili Eğitimi Bütçe Tasarısında yapılması düşünülen kısıtlamayı protesto etmek amacıyla toplandı.

Çeşitli dil gruplarından temsilcilerin konuşmalar yaptığı açık hava toplantısında konuşmacılar Meclisten, Hükümetin Anadili Eğitiminde yapmayı düşündüğü kısıtlamaları kabul etmemelerini dile getirdiler.

Bir gün sonra Meclis Binası yakınlarındaki Mynttorget'te de toplanan göçmen grupları temsilcileri aynı yöndeki eleştiri ve önerilerini dile getirdiler.

Mecliste, konunun görüşüldüğü sırada izleyici olarak salonda bulunan göçmenler Tasarının tartışmalara rağmen yasallaştığını izlediler.
Bu konu ile ilgili İsveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu Eğitim Komitesi üyesi Bilsel Battal ve Nilgün Tuncelli'nin görüşlerini aşağıda okuyucularımıza sunuyoruz.

Temel Okullar ve Kültür Bakanı Bengt Göransson, 28 Şubat 1985 Perşembe günü, "Anadili Öğretimi Bütçe Tasarısını" meclise sundu. Mecliste: gerek Ilımlı Parti (Moderat) ve gerekse Solcu Komunist Partisi (VPK) sözcüleri tarafından ayrı doğrul tularda sık sık eleştirilen bütçe tasarısı, dinleyici tribünlerini doldurmuş olan birçok göçmen anadili öğretmeni tarafından da büyük bir ilgiyle izlendi. Tasarı, tartışmalardan sonra yapılan oylamada çoğunlukla kabul edilerek yürürlüğe girdi.

Anadili Öğretimi Bütçe Tasarısı, araştırmacı Birgitta Ulvhammar tarafından 1984 yılında tamamlanarak kamuoyuna sunulan ve resmi adıyla "Göçmen Dil ve Kültür Mirası - Sprak och Kulturarvsutredningen (SKU)" araştırması temeline oturmak tadır. Tasarının içeriği kabaca incelendiğinde; yukarıda adı geçen SKU araştırmasında önerilen, ancak aralarında Türk İşçi Dernekleri Federasyonu'nun da bulunduğu çoğu göçmen dernek ve federasyonları tarafından eleştirilen ve durdurulması istenen maddelerin her şeye rağmen yer aldığı görülmektedir. Tasarının genelinde; anadili öğretimi için ayrılan devlet ekonomik kaynaklarının giderek azaltılması öngörülmekte ve anadili öğretimine şimdiye dek kısıtlı da olsa verilen ağırlığın yavaş yavaş İsveççe diline doğru aktarılması düşüncesi açık bir şekilde belirtilmektedir. Bunda, çok kültürlü bir toplumda (Interkulturellt samhalle) yaşamanın gerektirdiği kültür alışverişini kolaylaştırabilme ve ortak bir kültüre varabilme düşüncesi bir

TÜSTAV İSVEÇ SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA

etken olarak gösterilebilir.

Yasalaşan tasarının, anadili öğretimini olumsuz yönde etkileyecek maddelerini kısaca aşağıdaki bölümlerde toplayabiliriz:

1. Yasada; bir bölgede anadili öğretimini düzenleme yetkisi önceden de olduğu gibi İl Okul Kurullarına (Lansskolnamnden) bırakılmaktadır. Dolayısıyla İl Okul Kurulları, gerektiğinde herhangi bir belediyeye anadilinde öğretim düzenleme zorunluluğundan kurtarma yetkisini korumakta devam edecektir.

2. Yasa, anadili öğretimini önceden de olduğu gibi, seçime bağlı bırakarak birçok göçmen grubunun, anadilinin zorunlu bir ders olması yolundaki önerilerini gözönüne almamıştır.

3. Anadili sınıflarının kurulabilmesinden şimdiye dek başvurulan ekonomik kaynakların, bundan böyle İsveç dilindeki normal bir sınıfın kurulmasında başvurulan temel kaynaklarla eşdeğerde olması öngörülmektedir. Bu demektir ki; öğrenci sayısı oldukça çok, ama yine de tam bir sınıf kurmaya yetmeyen çoğu durumlarda, şimdiye dek ek yardımlarla bu sınıfların kurulabilmesi gerçekleştirilebiliyordu. Bundan böyle öğrenci sayısı tam bir sınıf oluşturamayacak düzeyde ise, bu sınıfların kurulabilmesi gerçekleşemeyecek, ya da birkaç sınıf birleştirilerek bu sınıflar kurulabilecektir.

Yasanın, anadili sınıflarındaki öğretimin en az % 50 sinin (Dikkat: üst sınır yüzdesi belirtilmemektedir) İsveççe dilinde olması önerisi ise üzerinde çok büyük bir titizlikle durulması gereken önerilerden biridir Bu madde ileride sendikalar içinde anadili öğretmenleri ve İsveçli öğretmen gruplarını çıkar savaşlarına iterek anadili öğretimi statüsünü daha da düşürecek durumlara yol açabilir. Göçmen öğrencilerinin yüksek aşamaya vardığında, öğretimi İsveççede izleyebilme yeteneğini kazanabilmeleri savunulmaktadır. Aslında tüm anadili öğretmenlerinin de isteği ve çabası bu yönde olmakla birlikte, tasarıda bu ereğe nasıl varılabileceği konusunda ne bir somut öneri, ne de küçük de olsa bir düşünce çekirdeğine rastlanmamaktadır. İkinci dil olarak İsveççe (Svenska som andra sprak) öğretiminin hangi öğretmenler tarafından, hangi metodlarla yürütüleceğinden söz edilmemekte ve konu, ders saatlerinin artırılmasıyla sorun çözümlenir biçiminde ele alınmaktadır. Başka bir deyişle, yasada İsveççe öğretiminin nitelik (kalite) olarak değil, sadece nicelik (ders saatleri) olarak yükseltilmesi söz konusudur. İsveçli öğretmenlerin giderek artan işsizliğinin de bu düşünceyi yönlendiren bir etken olduğu kanısı böylelikle kuvvet kazanmaktadır. İsveççe öğretiminin niteliksizliği nedeni ile o dilde edinemedikleri bilgileri hiç olmazsa anadili sınıflarında kendi dillerinde kazanan öğrencilerin elinden de bu olanak alınıyor demektir.

5. Anadili öğretimi genel olarak temel okulun ilk ve orta aşamalarına kısıtlı bırakılmaktadır. Öğrenci sayısının, ilk ve orta aşamalarda sınıflar kurmaya yetmeyeceği durumlarda ve yüksek aşamalarla liselerde ise, anadilinin sema dışında okutulması salık verilmektedir. Mecliste yapılan tartışmalarda, Ilımlı Parti (Moderat) sözcüsü Per Unckel, bu maddeyi yetersiz görerek anadilinin tümüyle okul dışında, örneğin cumartesi günleri okutulması önerisini savunmuştu.

Tasarıya temel teşkil eden Birgitta Ulvhammar'ın SKU araştırması, kamuoyuna sunulduğunda Federasyon Eğitim Komitesi tarafından da özenle incelenmiş ve araştırmanın içeriğine değin toplu görüşlerimiz, geçtiğimiz yıl bir yazıyla Ulvhammar'a ve Eğitim Bakanlığına gönderilmişti. Dikkatlerimiz 15 Ocak 1985 günü Svenska Dagbladet gazetesinde çıkan ve Bengt Göransson'un Botkyrka belediyesini ziyaretinde yaptığı konuşmayı aktaran bir yazıyla yeniden bu konuya yönelmişti. Temel okullar ve Kültür Bakanı Bengt Göransson'un bu yazıda yansıtılan bazı görüşlerinden kuşkulanan Eğitim Komitemiz, 21 Ocak 1985 tarihli bir yazısıyla derhal bunu cevaplamak gereğini duymuştu. Diğer bazı göçmen dernek ve federasyonları tarafından da hayretle karşılanan bu sözler, konuyla ilgilenen kişileri toplu bir protesto istemine itmiş ve Eğitim Komitemiz şubat ortalarına doğru diğer göçmen kuruluşları temsilcileriyle ortak görüşmelere girişmişti. O zamanki kanılara göre, tasarının meclise mart sonlarında sunulacağı bekleniyordu. Ancak, şubat ayı ortalarında, bu tasarının meclise mart sonunda değil, 28 Şubat Perşembe günü, yani okulların Spor Tatilinin tam ortasında sunulacağı bir rastlantı sonucu öğrenilmişti. Okulların tatil olmasının, öğretmen, öğrenci ve çoğu velilerin o sırada Stockholm'de bulunmamaları sonucunu doğurması, tasarının kabulünden önce toplu bir protesto yapılması olanağını sıfıra indirmekle birlikte birçok dernekler, yine de ulaşabildiğimiz kadar öğretmen, öğrenci ve veli ile bu protestoyu gerçekleştirebilmek için çabalara geçmişti. Spor tatilinin hemen öncesinde yapılan planlama ve işbölümleri Spor Tatili içinde de birkaç öğretmen arkadaşımızın katılımlarıyla yoğun bir biçimde sürdürüldü. Bunun sonucu olarak birincisi 27 Şubat Çarşamba saat 16.00-18.00 arası Sergelstorg'da ve ikincisi 28 Şubat Perşembe saat 10.00-12.00 arası Eğitim Bakanlığı binası yakınındaki Myntorget'de iki protesto gösterisi gerçekleştirildi. Türk, Yunan, Yugoslav, Süryani: ispanyol: Arap ve Fin dernek ve federasyonlarının katıldığı bu gösterilerde, çeşitli sözcüler tasarıyı ve İsveç kamuoyunda bu sıralarda yaratılmaya çalışılan göçmen aleyhtarlığı eğilimlerini kınadılar ve eleştirdiler. 28 Şubat Perşembe günü bir grup sözcü, Kanslihuset'de çeşitli parti temsilcilerini ziyaret ederek, ortak bir bildiri bıraktılar. Aynı gün mecliste Bütçe Tasarısı görüşmelerini de balkondan izleyen çok sayıda anadili öğretmeni, bütçe mecliste kabul edildikten sonra tanık oldukları yenilgiyle hakları olan Spor tatilinin hiç olmazsa son günlerini dinlenmekle geçirmek üzere dağılarak çabalarını noktaladılar.

Yasalaşan bütçe tasarısı, hükümet tarafından, önümüzdeki günlerde Okullar Genel Yönetim Kuruluna (Skolöverstyrelsen - SÖ) gönderilecektir. SÖ yasallaşan bu tasarıyı, uygulanmak üzere, direktifler halin de belediyelere yollayacak ve belediyeler de önümüzdeki güz döneminden itibaren bu direktifleri okulların tüm aşamalarında uygulamaya başlayacaktır.

Şimdiye dek çok karamsar bir biçimde yorumlayarak aktardığımız Yeni Anadili Yasasının bize küçük de olsa umut veren bir yanı vardır. O da biraz önce sözünü ettiğimiz yasa maddelerinin, belediyeleri uygulamaya zorlaması değil, onlara yol gösteren, salık verici nitelikte maddeler olmasıdır. Bu demektir ki, belediyeler bu maddeleri belediyenin göçmen yapısı, ekonomisi vb. etkenleri gözönüne alarak uygulayıp uygulamamakta serbest olacaklardır. Bu serbestliği yönlendirecek anahtar etken ise, kanımızca, o bölgedeki göçmenlerin politik bilinç ve eyleme geçebilme yeteneklerinin derecesidir. Her geçen gün biraz daha pasifleştirilen, savaşım gücünü yitirmiş gibi görünen ve "Atı alan Üsküdar'ı geçtikten sonra" eylem çareleri aramaya başlamakta direnen göçmen toplulukları, bu kez de meydanı boş bırakarak "Her toplum layık olduğu idareye kavuşur" tezini bir kez daha kanıtlayacaklar mıdır? Bunu önümüzdeki günler gösterecektir. Ve bu günler çok kısadır. Gelecek nesillerin karakteri ve yapısının şimdiden saptandığı şu günlerde bu kısa zamanı kullanabilmek bütün göçmenlerin ve özellikle aydınlarımızın görevidir. Bu görevde birleşelim.

İsveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu
Eğitim Komitesi adına

Bilsel BATTAL
Nilgün TUNCELLİ

İsveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu 14 Mart 1985 Perşembe Günü Bredang Okulunda Anadili öğretmenleri ve dernek temsilcilerinin de katıldığı bir toplantı düzenleyerek konunun bir değerlendirmesini yaptı ve alınması gerekli tedbirleri görüştü.

Bu konudaki haberimizi gelecek sayımızda okuyucularımıza sunacağız.

sayfa-24

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

TÜRKİYE DEMOKRATİK ÖĞRETMEN HAREKETİ

Gültekin GAZİOĞLU
TÖB-DER Genel Başkanı

Türkiye öğretmenleri 70 yılı aşkın bir örgütlenme ve örgütlü mücadele geleneğine sahiptir. Öğretmen mücadelesi ve örgütlülüğü politik hareketliliğe paralel olarak gelişmiştir. Politik dalgalanmalara uygun olarak inişli çıkışlı bir yol izleyen öğretmen örgütçülüğü zaman zaman kesintilere uğramakla birlikte her defasında, nitelik ve nicelik yönünden bir üst aşamaya sıçrama yapmıştır. 1910'larda sınırlı sayıdaki lokâl dernekler, 1920'lerde merkezi anti-emperyalist, anti-feodal Türkiye Muallimler Cemiyetine dönüşmüştür. Türkiye Muallimler Cemiyeti, Kurtuluş Savaşı yıllarında kemalist harekete bağlı olarak, emperyalizmin silahlı işgaline karşı etkin bir mücadeleye girişmiştir.

Şeyh Said önderliğindeki Kürt ayaklanmasından sonra çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu ile bütün cemiyetler kapatıldığı gibi Türkiye Muallimler Cemiyeti de kapatılmıştır. Böylece, Kemalist Hareket o dönemde kendi kontrolunda olan öğretmen hareketinden kuşku duyduğunu ve siyasi baskıya yöneldiğini ortaya koymuştur.

Türkiye burjuvazisi Türkiye öğretmenlerinin yurt ve dünya sorunları ile ilgilenmesini hiç istememiş, öğretmenlerin devletin sadık bir bendesi olarak, resmi ideolojiye bağlı olarak çalışmasını, mesleki ve demokratik taleplerde bulunmamasını istemiştir. Yine Türkiye burjuvazisi, Türkiye öğretmenlerinin yerel öğretmen derneklerinde toplanmasını, lokal örgütçülüğü aşmamasını, öğretmenlerin boş zamanlarını subaylar gibi "öğretmen mahfillerinde" içki ve oyun masalarında geçirmelerini tercih etmiştir. Nitekim 1946 yılına kadar öğretmen örgütçülüğü bu hat üzerinde tutulabilmiştir. 1946 yılından sonra yeni politik hareketlenme öğretmenleri de etkilemiş, Köy Enstitülerinde yeni yetişen öğretmen kuşağı, örgütlü mücadeleye yeni bir boyut getirmiştir. Bunun sonucu yerel öğretmen dernekleri birleşerek Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (T.Ö.D.M.F.) nu yaratmışlardır. T.Ö.D.M.F. önceleri ekonomizmin batağından kurtulamamış, öğretmenlerin maaşlarına zam istemekten-o da pasif bir biçimde-öteye gidememiştir.

Ancak 1961 Anayasası ile gelen yeni özgürlükler ortamı T.Ö.D.M.F. nu da etkilemiş ve hareketlendirmiştir. T.Ö.D.M.F. nin düzenlediği birkaç kitlesel gösteri, Türkiye Öğretmenler Sendikasının kurulması için yapılan hazırlıklar, bu örgütün olumlu çalışmalar hanesine yazılabilecek değerdedir.

Türkiye Öğretmenler Sendikası (T.Ö.S.) kısa sürede gelişip-serpilmiştir. Artık öğretmenler de tüm yurt ve dünya sorunlarını tartışıyor, görüşlerini etkili biçimde kamuoyuna açıklıyorlardı. TÖS sömürüye ve gericiliğe karşı çıkıyor, emperyalizmin ve gerici iktidarların eğitimdeki oyunlarını ve planlarını teşhir ediyordu. TÖS döneminde, siyasi iktidarların öğretmenler üzerindeki baskıları büyük boyutlara ulaşmış, öğretmenlerin buna karşı tepkileri bilinçli ve örgütlü aşamaya ulaşmıştır. TÖS'ün düzenlediği kapalı ve açık hava toplantıları, yürüyüş ve mitingler, bilimsel toplantılar, 1969 öğretmenler grevi, öğretmenlerin sınıf bilincine kavuştukları ve kararlı bir mücadeleye yöneldiklerinin habercisi oldu.

Bu mücadele, diğer toplum kesimlerinde, itibarını arttırmış, öğretmenler örgütlü güçlerine güvenir olmuşlardır. Yine, TÖS döneminde, öğretmenler işçi sınıfı bilimiyle tanışmaya başlamışlardır. O döneme kadar, devrimciliği, ilericiliği Kemalizm olarak anlayan öğretmenler, sendikal dönemde sosyalist düşünceler edinmeye başlamışlardır. Artık öğretmenler, kendi sorunlarının çözümünün toplum sorunlarının çözümü ile birlikte mümkün olabileceğini biliyorlardı. Ekonomik-demokratik mücadele yanında, işçi sınıfı ve diğer demokrasi güçleriyle birlikte siyasi mücadelenin şart olduğu gerçeği yavaş yavaş kavranmaya başlandı.

12 Mart Muhtırası ile, 1971'lerde yaşanan kısa süreli faşizm ortamında TÖS yöneticileri ve aktivistleri yoğun siyasi baskılar yaşadılar. TÖS yöneticileri ve yüzlerce TÖS üyesi tutuklandı. 1961 Anayasası askerlerin istediği doğrultuda değiştirilerek, memurların ve öğretmenlerin sendika kurma hakkı yasaklandı. 1971 yılında TÖS'ün kapatılacağı belli olunca TÖB-DER kuruldu. TÖB-DER yasal olarak bir dernek olmakla birlikte, sendikal işlevler yüklendi. Öğretmenlerin, öğrencilerin ve genel olarak eğitimin sorunlarını güçlü biçimde seslendirdi. Kısa sürede 670 yerleşme biriminde örgütlenen TÖB-DER, 1980 de 200 bin üyeye ulaştı. Bu sayı Türkiye'deki tüm eğitim çalışanlarının %70'ivdi.

Türkiye egemen güçlerinin TÖB-DER'e alternatif öğretmen örgütü yaratma, öğretmenleri TÖB-DER'den soğutup uzaklaştırma girişimleri sonuçsuz kaldı. Binlerce TÖB-DER üyesi işten atıldı, 10bin lerce üye sürgün edildi, yine de öğretmenlerin TÖB-DER çatısı altında toplanmaları, birlikte mücadele etmeleri önlenemedi. TÖB-DER Türkiye'nin pekçok yerleşim biriminde tek demokratik merkez oldu. TÖB-DER lokalleri sadece öğretmenlerin değil o yörelerin bütün devrimcilerinin, demokratlarının barınağı haline geldi. MHP yoluyla tırmandırılan faşist hareket hemen heryerde TÖB-DER aktivistlerini karşısında buldu. Milliyetçi Hükümetler döneminde, okulları faşiştleştirme operasyonları, büyük çapta TÖB-DER'in çabaları ile etkisizleştirildi. Hiç kuşkusuz TÖB-DER bir siyasi örgüt değildi ve üyeleri siyasal bakımdan homojen değildi. Türkiye solunun bütün gruplarına, partilerine mensup olan öğretmenler, faşizme-emperyalizme karşı TÖB-DER çatısı altında birlikte mücadele ediyorlardı. Hayli parçalı ve kendi içinde mücadele halinde olan Türkiye solunun bu olumsuz durumu denilebilir ki, en az TÖB-DER'i etkiledi. TÖB-DER, öğretmen mücadelesinin ortak paydalarını iyi hesaplıyor, Türkiye demokrasi güçlerinin birliğine büyük değer biçiyordu. TÖB-DER, uğrunda mücadele ettiği demokrasiyi kendi içinde iyi kurmuştu. Sınırsız bir tartışma ve demokratik yönetim yarışması vardı. Ayrıca Türkiye demokrasi güçlerinin gerek düşünsel, gerek eylemsel çalışmalarının içinde TÖB-DER'in saygın bir yeri vardı.

Bu dönemde işçi sınıfına ve bilimine inanç öğretmenler arasında çok yaygınlaştı. Elbette ki bu durum öğrenci gençliği de çok etkiliyordu. Anti-faşist gençlik hareketlerinde TÖB-DER'in ve üyelerinin önemi büyüktür. İşçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK'le ve diğer meslek örgütleri ile iyi bir iş ve eylem birliği kurulmuştu. DİSK'in bütün eylemleri aktif biçimde destekleniyordu. TÖB-DER'in gerek tek başına, gerekse diğer örgütlerle birlikte düzenlediği eylemler, yüzbinleri toplayabiliyordu. TÖB-DER kongreleri ve toplantıları tam bir demokratik platforma dönüşüyor, büyük yankı buluyordu. TÖB-DER yayınları yüzbinlerce okuyucu buluyor ve her geçen gün örgütün etkinliği artıyordu.

Bu arada, o güne kadar el atılmamış bir konu olan Kürt ulusunun eğitim-kültür konusundaki demokratik hakları, burjuvazinin yoğun baskılarına karşı, TÖB-DER tarafından dile getiriliyor, ısrarla vurgulanıyordu. "Irkçı-şoven, asimilasyoncu eğitime son" sloganı TÖB-DER'in temel sloganlarından biri olmustu. 1977yılında TÖB-DER'in topladığı ve yedi gün süren Demokratik Eğitim Kurultayında, Türkiye'nin eğitim sorunları derinliğine tartışılmıştı. Bu Kurultayda 40 demokratik örgüt temsil edilmiş, bildiri sunmuş ve tartışmalara katılmıştı.

TÖB-DER üye ve yöneticilerine yöneltilen fiili saldırılar, TÖB-DER merkez ve şube binalarına yöneltilen kundaklama ve bombalama eylemleri, TÖB-DER merkezini ve şubelerini resmen kapatma girişimleri demokratik öğretmen mücadelesini durdurmaya yetmediği gibi, mücadele azmini daha da güçlendirmiştir.

1976 yılında yapılan TÖB-DER Üçüncü Kongresinde alınan bir kararla TÖB-DER, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu (F.I.S.E.)'na uye olmuştur. Böylece ulusararası öğretmen hareketi ile ilk somut ilişki kurulmuş oldu. TÖB-DER sadece ulusal düzeyde değil, öğretmenlerin enternasyonal dayanışmasına da önem vermiştir. Filistin halkının ve öğretmenlerinin haklı mücadelesine aktif dayanışma gösteren TÖB-DER, Cezayir, SSCB, Romanya, vb. ülkelerinin öğretmen sendikaları ile ikili ilişkiler kurmuş, delegasyonlar göndermiştir. Türkiye'de güçlü biçimde sürdürülen öğretmen mücadelesi kısa sürede yurt dışında da yankı bulmuş, takdir edilmiş, sempati ile karşılanmıştır. Sendikal hak ve demokratik haklar uğruna yürütülen mücadele kardeş öğretmen sendikalarının moral desteğini kazanmıştır. Uluslararası ilişkilere Türkiye'de konulan katı yasaklara karşın TÖB-DER sesini yurt dışında da duyurabilmiş, Ortadoğu'nun en büyük öğretmen sendikası olmak özelliğini kazanabilmiştir.

CIA, MİT, Kontrgerilla güdümünde Türkiye'de tırmandırılan faşist terör, 1975-1980 yılları arasında TÖB-DER'den de 200 kurban almıştır. Buna rağmen TÖB-DER mücadelesinde işçi sınıfının yolundan sapmamış, kitle mücadelesinden geri durmamıştır.

Demokratik öğretmen mücadelesine diş bileyen faşist güçler, 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesi ile, diğer de-

TÜRKİYE SOSYALİST DEVRİMCİ ARŞİVİ

mokrasi güçleri ile birlikte TÖB-DER'e de ağır darbeler vurmuştur.

Tüm faşist yönetimlerin eğitimi kullanarak,her türlü yalan ve demogoji ile beyinleri yıkamak istediği iyi bilinir. Türkiye'deki askeri cunta bu konuda da gelmiş geçmiş bütün faşist yönetimleri aşan uygulamalar içinde olmuştur.12 Eylül'ün hemen arkasından TÖB-DER'in üst yöneticileri,şube yöneticileri ,seçkin üyeleri arasından çok yaygın bir tutuklama kampanyasına girişilmiştir.Arkadaşlarımıza Türkiye'nin dört bir yanında hapishanelerde en ağır işkenceler uygulanmıştır.Bu işkencelerde hayatını kaybeden ve sakat kalan çok sayıda üyemiz vardır.

Milli Eğitimin merkez ve taşra teşkilatının kilit noktalarına çoğu emekli subaylardan oluşan yöneticiler atanmıştır.Okullarda ve üniversitelerde kışla disiplini ,süngülü öğretim kurulmuştur Yüzbine yakın öğrenci genç, binlerce öğretmen,onlarca öğretim üyesi hapishanelere doldurulmuştur.İlkokul öğrencilerine hergün şovenizmi körükleyen tekerlemeler söyletilmiştir.Özetle söylenirse bugün Türkiye'de okullarda eğitim değil,tam bir şartlandırma yapılmaktadır.Bu politikalara alet olmak istemeyen öğretmenler ve öğretim üyeleri cuntanın ve onun hükümetlerinin zulmü ve zorbalığı altındadır.

Bilindiği gibi Türkiye'de eğitim öteden beri bünyesinde derin eşitsizlikler, adaletsizlikler taşımakta ve demokratik bir muhtevadan uzak bulunmakta idi.Halkın yarısının okur-yazar bile olmaması ,köy-şehir,Doğu-Batı, kadın-erkek arasında bile okur yazarlık oranı bakımından dahi uçurumlar bulunması Türkiye'de egemen sınıfların halkın cahil bırakılmasında özel yarar gördüklerini ortaya koymaktadır.Ayrıca küçük bir azınlığın ve Türklerin dışında hiç kimseye ana dilinden temel eğitim olanağının verilmemesi,bu yoldaki demokratik taleplerin uluslararası antlaşmalara ve insan temel haklarına aykırı bir biçimde zorbalıkla bastırılması başlıca bir problem olarak hep varolmuştur.

Eğitim,öğretmen,bilim ve halk düşmanı faşist cunta ve işbirlikçileri,Yüksek Öğrenim Kurumu(Y.Ö.K.) yasası ve uygulamaları ile Türkiye'deki üniversite ve yüksek okulları da kışla nizamına sokmuştur.Özerkliğin kırıntısı bile bırakılmadığı gibi 2000 i aşkın öğretim üyesi görevlerinden çıkartılmıştır. Çeşitli öğretim kademelerinden 15.000'i aşkın TÖB-DER üyesinin görevlerine sıkıyönetim komutanlarının emriyle son verilmiştir.50 bini aşkın üyemiz de sürgün edilmişlerdir.

Cunta mahkemeleri TÖB-DER 'in yasal ve legal yayınlarını,toplantılarını delil göstererek, onu illegal örgüt saymışlar ve kapatmışlardır. Yakalayabildikleri TÖB-DER yöneticilerini işkenceden geçirmişler,9 yıla varan hapis cezalarına çarptırmışlardır.

Cunta,çıkardığı bir kanunla öğretmenlere dernek kurmayı,derneklere üye olmayı dahi yasaklamıştır. "Öğretmenler Günü","Öğretmen Evleri" gibi maskaralıklarla da Evren Cetesi,onurlu bir geçmişe sahip öğretmenlerimizi,aklınca kandırmaya yeltenmiştir.

Ancak,Türkiye öğretmenleri yapılan herşeyin farkındadır.TÖB-DER'in sadece binaları açık değildir. Mücadele vurt içinde ve dışında sürmektedir.Öğretmenlerimiz teslim bayrağını çekmemişlerdir ve son sözlerini söylememişlerdir.Türkiye öğretmenleri, diğer demokrasi güçlerimizle birlikte,fakat mutlaka,faşizmin hakkından geleceklerdir.

TÜRKİYE İŞÇİ TARİHİ ARAŞTIRMALARI VAKFI

Bir kitap:

TÜRKİYE ÖĞRETMEN HAREKETİ/LEHRER BEWEGUNG DER TÜRKEİ

TÖB-DER Yurtdışı Bürosu tarafından hazırlanan ve yayınlanan TÜRKİYE ÖĞRETMEN HAREKETİ adlı kitabın içinde şu konular yer alıyor:

İÇİNDEKİLER

Önsöz .....
TÜRKİYE DEMOKRATİK ÖĞRETMEN HAREKETİNİN KISA TARİHÇESİ
Giriş .....
Öğretmen Hareketinde İlk Yıllar .....
Türkiye Öğretmen Hareketinde Yeni Bir Dönem:
Türkiye Öğretmenler Sendikası(TÖS) .....
TÖS'ün Gerçekleştirdiği Önemli Etkinlikler .....
12 Mart Askeri Darbesi ve Öğretmen Hareketi .....
TÖB-DER Dönemi .....
Türkiye Öğretmen Mücadelesinde Yoğun Bir Dönem ...
TÖB-DER Döneminde Başlıca Kitle Eylemleri .....
Demokratik Güçbirliği Çabaları ve TÖB-DER .....
Türkiye Eğitim Tarihinde Bir Dönemeç:
Demokratik Eğitim Kurultayı .....
DEK'in Sonuçları .....
Demokratik Eğitim Kurultayı Sonuç Bildirgesi .....
Uluslararası İlişkiler ve TÖB-DER .....
12 Eylül Öncesi ve Sonrası TÖB-DER'e Yönelen Saldırılar .....
TÖB-DER Davası .....
TÖB-DER Yöneticilerinin Savunması .....
TÖB-DER'in Yapısı ve İşlevi .....
Askeri Mahkemenin Kararı .....
Faşizmin Eğitim ve Öğretmen Düşmanlığı .....
Cunta ve Üniversiteler .....
Yüksek Öğretimin Örgütlenmesi .....
Yüksek Öğretim Kurulunun Görev ve Yetkileri .....
Öğretmen Hareketinin Geleceği .....

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ÖNSÖZ

Türkiye öğretmenleri, yaklaşık 70 yılı aşkın bir zamandan beri örgütlü mücadele sürdürüyorlar. Bu süre içinde öğretmen örgütçülüğü çeşitli evrelerden geçmiş; zaman zaman kesintilere uğratılmış; fakat her seferinde yeni kanallar bularak ileriye doğru akmıştır.

Türkiye egemen güçleri, sürekli olarak öğretmen hareketinden kuşku duymuş, bu hareketi baskı ve mutlak denetim altında tutmak istemiştir. Her dönemde, öğretmenlerin ilerici niteliği ve mücadeleci yapıları burjuvazi ve diğer gerici, baskıcı güçlerin kaba ve hak tanımaz karakteriyle çatışmıştır.

Türkiye'de öğretmenler (büyük çoğunluğuyla) anti-emperyalist, anti-feodal, anti-tekel, anti-şovenist ve anti-faşist tutum içinde olagelmişlerdir. Öğretmenlerin böylesine ilerici nitelik taşımasının onların sınıf kökenlerinden ve aydın karakterlerinden kaynaklanan nedenleri vardır.

Türkiye'de öğretmenler, ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakalardan gelmektedirler. Çok büyük çoğunluğunun işçi-köylü kökenli olduğu, az bir bölümünün de yine emekçi ailelerden geldiği bilinir. Zengin aile çocuklarının, öğretmenlik gibi çileli bir mesleği seçmeleri Türkiye'de asla düşünülemez.

Öğretmenler köylerde feodal ve geri kültürlerin etkisindeki ailelerden gelerek bilgi ve bilimle tanışırlar. Görev yapmak üzere yine köylere döndüklerinde köylerde egemen olan yaşantı, inanç ve diğer geri değer yargılarıyla yüzyüze gelir ve bu duruma tepki gösterirler. Bu yüzden kısa süre içinde, görevlerinin okul ve öğrencilerle sınırlı olmadığını, çevreyi ve toplumu değiştirmek gerektiğini görürler. Ekonomik ve sosyal sorunlara el atarlar. O zaman yerel gericilik, feodal kültür karşılarına çıkar. Köylerde görev yapan öğretmenler genellikle pek çok konuda kendi aile çevrelerine bile ters düşerler. Köylerde müsbet bilimlerden tamamen habersiz, fizik-ötesi hurafeler ezberlemiş imam ve hocalar öğretmenin karşısına dikilirler. Maalesef onlar öğretmenlerden daha itibarlıdırlar. Hoca dinin, öğretmen bilimin temsilcisidir. Yerel politikacılar, köylülerin büyük çoğunluğu, hemen her zaman öğretmenlerin karşısında, hocaların yanında saf tutarlar. Milli Eğitim Bakanlığı ve devlet ise öğretmenden sadece yukarıdan gönderilen programlar ve kitaplar çerçevesinde öğrencileri eğitmelerini isterler. Bir Milli Eğitim Bakanının değişiyle "öğretmenlerin alfabe öğretmesini, hesap-kitap öğretmesini istiyoruz; Biz öğretmenlerden petrolün ne işe yaradığını öğretmelerini istiyoruz; petrolü kimin çıkardığını, kimin sattığını, bundan ne kazandığını öğretmesini istemiyoruz." mantığı devletin bakışını çok iyi açıklamaya yeterlidir.

Türkiye 20. yüzyılın başlarında emperyalizmin askeri işgaline uğramıştır. Diğer yurtseverlerle birlikte öğretmenler de emperyalizme karşı silah elde döğüşmüşlerdir. Emperyalizmin siyasi, askeri ve ekonomik antlaşmalarla, Türkiye'yi yeniden boyunduruğa vurması bu konuda hayli duyarlı olan öğretmenlerin tepkisini çekmektedir. Türkiye'nin geri kalmışlığında emperyalizme bağımlılığın belirleyici rolünü gören öğretmenler, hem kendi çalışma alanlarında anti-emperyalist görüşleri yayarlar; hem de diğer anti-emperyalist güçlerle, güç ve eylem birliğine girerler. Bu durum egemen işbirlikçi güçlerin büyük öfkesini çeker.

Türkiye, çok uluslu bir ülkedir. Türkiye Kürdistanı'nda 10 milyonu aşan Kürt ulusu yaşamaktadır. Türk şovenizmi ve milliyetçiliği, Kürt ulusunun varlığını sürekli inkar eder. Kürt ulusunun en masum ulusal-demokratik istemleri kanla, ateşle ve vahşice boğulur. Türkiye öğretmenleri bu gerçeğin farkındadırlar.

Ana dili kürtçe olan milyonlarca çocuğun zorla asimilasyona tabi tutulmasında, Türk burjuvazisi öğretmenleri bir araç olarak kullanmak ister. Bu uygulamalara karşı çıkılması "bölücülük" "vatan hainliği" olarak değerlendirilir. Türk burjuvazisi, bu konuda hiç bir kural tanımaz; kendi imzaladığı uluslararası antlaşmalara da uymaz.

Türkiye, emperyalizme bağımlı, geri bir kapitalist ülkedir. Sanayi büyük birkaç kente yoğunlaşmış olup, teknoloji, ham madde, ara mallar ve yedek parça yönünden dışa bağımlıdır. Türkiye ekonomisi hızlı bir tekelleşme süreci içindedir. 1983 yılı rakamlarıyla Türkiye'nin dış borçları faizleriyle birlikte 22 milyarı aşmıştır. Üstelik dolar karşısında türk lirasının sürekli ve büyük miktarlarda değer kaybetmesi borç oranını durmadan artırmaktadır. Türkiye'nin dış ödemeler dengesi her yıl büyük açıklar vermektedir. Birey başına düşen yıllık ulusal gelir 1984 rakamlarıyla 973 dolardır. Ve Türkiye'de nüfus 50 milyo-

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HTİB

DÜNYADA BARIŞ

TÜRKİYEDE DEMOKRASİ

HOLLANDADA EŞİT HAKLAR

VREDE IN DE WERELD

DEMOCRATIE IN TURKIJE

GELIJKE RECHTEN IN NEDERLAND

10. KONGRESİ

29 MART '86

AMSTERDAM

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Gündem:

.9.30-11.00-Geliş ve Kayıt.

11.00-11.30-Açılış.Divanın oluşturulması ve saygı duruşu

11.30-11.45-Genel Başkanın konuşması.

11.45,12.30-Konukların konuşması ve selamlama.

12.30-12.45-Genel Kurul komisyonlarının oluşturulması

12.45-14.00-Yemek

14.00-16.00-Yönetim K.çalışma ve mali raporlarının okunması ve tartışılması.

16.00-16.20-Ara

16.20-17.30-HTİB 2. Programının okunması ve tartışılması

17.30-18.00-Organların seçimi.

18.00-18.45-Karar taslaklarının okunması ve oylanması

18.45-19.00-Basın bildirisinin sunulması.

19.00-19.45-Öneriler,istemler ve kapanış.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

). KONGRESI

AGENDA:

9.30-11.00-Aankomst en inschrijving

11.00-11.30-Opening,verkiezing van het kongrespresidium, herdenking van de slachtoffers die gevallen zijn in de strijd voor demokratie en vrede.

11.30-11.45-toespraak van de algemeen voorzitter

11.45-12.30-toespraken van gasten en voorlezen van boodschappen.

12.30-12.45-aanstellen van kongreskommissies

12.45-14.00-Lunch

14.00-16.00-Verslag van werkzaamheden door het bestuur, financieel verslag,diskussie hierover.

16.00-16.20-Pauze

16.20-17.30-voorlezen van HTIB's tweede programma en diskussie hierover.

17.30-18.00-verkiezing organen

18.00-18.45-diskussie over voorstellen aangaande de resoluties

18.45-19.00-opstellen van de persverklaring

19.00-19.45-voorstellen over de werkzaamheden in het volgend jaar,sluiting.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Adres: Cartesius Liceum
Piet Mondriaanstraat 140
Amsterdam

BTİB
1972

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

9. kongre

Daha güçlü BTİB

BTİB 9. Olağanüstü Genel Kurulu 5 Ekim 1985 günü, saat 14'de BTİB lokalinde yapıldı.

Belçika'da bir yılı aşkın süredir devameden örgütsel bunalım nedeniyle, BTİB için bu kongrenin önemi oldukça büyüktür. Örgütümüz uzun süredir iç sorunlar içinde boğulmuş, yığınlara ulaşma, yığınların güncel sorunlarıyla ilgili çalışmalar yürütme konusunda oldukça geri kalmıştır.

Karşımızda sorunlar dağ gibi yığılıdır. Biryandan tüm batı Avrupa'da ve Belçika'da artan ekonomik bunalım, diğer yandan işsizlikle atbaşı yürüyen ırkçılık, bunların yanında pirimli geri dönüş aldatmacası, göçmen işçi çocuklarının eğitim sorunu, göçmen işçilere seçme ve seçilme hakkı, gençliğin bedelli askerlik sorunu kısa zamanda ele alınması gereken sorunların başındadır.

Son genel kurulumuzda BTİB üyelerinin önünde duran görevler açık ve özlü bir biçimde formüle edilmiştir.

Örgütümüz bu andan itibaren kongre kararlarını yaşama geçirme, BTİB'i daha geniş göçmen işçilere ulaştırma, Belçika işçi sınıfıyla eşit ekonomik, politik ve sosyal haklar uğruna savaşımını daha da arttıracaktır.

Bu broşürle, önümüzdeki çalışma döneminde kongremizin belirlediği çerçeveyi tüm üye ve dostlarımıza açıklıyoruz. Tüm örgüt yandaşları ve üyelerimizin, öneri ve eleştirileriyle BTİB'in çalışma proğramı hazırlanacaktır.

Son genel kurulumuzla birlikte "DAHA GÜÇLÜ BİR BTİB" için üye kampanyası açılmıştır.

TÜRKİYELİ GÖÇMEN İŞÇİLERE LAYIK BİR BTİB İÇİN İLERİ!

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL HAKLAR ARAŞTIRMA VAKFI

BAŞKANIN KONUŞMASI

Değerli dostlar,

BTİB'in kurucusu ve uzun yıllar yöneticisi olarak sizlere seslenmek istiyorum.

Bugünlere nasıl geldik ve bugün karşımıza çıkan sorun nereden kaynaklandı?

BTİB'in kuruluşu, gelişmesi hepimizin ortak çabaları ve Türkiye işçi sınıfı hareketinin politik yönlendiriciliği sayesinde oldu. Bunun tersini söylemek kendimizi inkar etmek olacaktır.

Dostlar, önümüzde aşılması gerekli görevler dağ gibi birikmişken, neden iç sorunların girdabına düştük. Bunun cevabı bir cümleyle: bir-iki kişinin kariyer duygularını atamamaları, kollektif ve birlikte çalışma anlayışını kabullenemediklerinden kaynaklandı.

Bu kişiler, temiz duygulu insanlarımızı kendi amaçları için kullandılar. Bir dedikodu makinesi kurdular, önce kendileri uydurup, kendilerini inandırdıktan sonra çevrelerindeki masum insanları inandırmaya uğraştılar. Bu yolda azda olsa başarılı olduklarını söyliye biliriz.

Dostlar, bunlar sorunun özünü gözlerden gizleyip, insanlarımızı karanlıkta döğüştürmek istediler. Kısa bir süre böyle de oldu. Ama artık şunu rahatlıkla söyleye bilirim: Önümüz aydınlık ve berrak. Hiçbir üyemizin kişisel sorunlarından olaylar kaynaklanmadı. Nedenlerini yukarıda belirttiğim gibi iki-üç kişinin olumsuz tutumundan kaynaklandı. Yerli yabancı kadro sorunu olarak gündeme getiren bu kişilere şunu sormak istiyorum: Kaçtane yeni gelmiş kadro varki? Hepsi iki kişi . Bu iki arkadaş nasıl örgütü ele geçirebiliyorlar, biz elli kişiydik. O halde nedendir bu korku?

İzin verirseniz size görüşümü açıklayayım: Yıllardır örgütümüzde yöneticilik yapıyorum. Kendi öz deneylerimden söz edeceğim.

Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarını çözmek, örgütümüze çekmek için biz onlara, onların arasına gidelim. Ancak öyle bağ kurabiliriz dedim. Donmuş, gelişmeyen, üye yapamayan bir örgüt olmaktan çıkmalıydık, esnek olmalıydık. Yurtsever her insana kapılarımızı açmalıydık. Özellikle örgütümüzü yiyen, çürüten dedikodunun önüne geçebilmeliydik. Evet bunu başaramadık dostlar. Artık daha fazla vakit kaybetmeden, bu sorunu çözmek zorundayız.

Ortaya çıkan olumsuzluğun kaynağıda burada yatıyor. Gelişmeyen dışarıya yönelik faliyeti sürekli artmayan bir örgütün kendi içinde birbiriyle uğraşması kaçınılmazdır.

Ben aramıza politik göçmen olarak katılan arkadaşlarımıza yönelen çirkin dedikodu ve tutumlardan da sözetmek istiyorum. Ülkede, Türkiye işçi sınıfının politik hattı doğrultusunda fedakarlıkla mücadele eden, faşist diktatörlük nedeniyle ülkeyi terketmek

zorunda kalan bu arkadaşlarımızın kişiliklerine yönelik pekçok şey söylendi. Pekçok dedikodu yapıldı. Ama sel gidip kum kaldı. Bu gün biz bu arkadaşlarımızla omuz omuza aynı ortak amaçlar için birlikte mücadele ediyoruz. Biz inanıyoruzki onların da katılımıyla Belçika'daki ortak mücadelemiz dahada güçlenecektir. Birbirimizin deneylerine ihtiyacımız var. Bizi bölmek isteyenler herzaman hüsrana uğrayacaktır.

Ortak çabalarımızla bugünlere getirdiğimiz örgütümüzü bir-iki kişinin çıkarlarına yem etmeyeceğiz. Bunun için biraraya geldik. En güzel kararı yüreği sıcak, siz dostlarımla birlikte vereceğiz. Birlikten yana olan herkese kapımız açıktır.

Bizi, kongremize bizzat gelip onurlandıran dostlarımıza, arkadaşlarımıza, mesajlarıyla yanımızda olan örgütlere en içten teşekkürlerimi belirtiyorum.

Hepinize teşekkür ederim.

DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA VE BTİB'İN GÖREVLERİ

I2 Eylül I980'den buyana erke elkoyan generaller çetesi, beş yıldan buyana işçi ve emekçi halkımıza karşı saldırılarını aralıksız sürdürüyor. İMF'nin dayattığı kemerleri sıkma politikası sonucu ülkemizde pahalılık, işsizlik dayanılmaz boyutlara vardı. Bir avuç holdinkçi parababası karlarına kar katarken ve "altın yıllarını yaşarken, halkımız açlıkla savaşıyor. Dış borçlar sürekli artıyor, ekonomi toptan bir yıkıma sürükleniyor.

Faşist diktatörlük ABD emperyalizmine ödün üstüne ödün vererek ulusal egemenliğimizi ayaklar altına aldı. Ülkemizde yeni ABD üsleri, nükleer silah depoları oluşturuluyor. Yeni kölelik anlaşmaları için pazarlık yapılıyor. İşsizlik ve pahalılık almış başını giderken, milyarlar silahlanma harcamaları için sarfediliyor. Ülkemiz ABD emperyalizminin bölgedeki saldırgan amaçları için ileri bir karakol ve orta doğunun jandarması durumuna getirildi. Faşist diktatörlüğün Regan'ın dümen suyunda izlediği bu serüvenci politika, bölge ve dünya barışını tehdit ediyor. Ülkemizi bir nükleer savaşın daha ilk dakikalarında kül olmasına yolaçacak ilk hedef haline getiriyor.

Zındanlar hala politik tutuklularla dolu. Hergün sudan gerekçelerle ilericiler ve demokratlar tutuklanıyor. Diktatörlüğün çıkaracağı sözümona af'la, I2 Eylül öncesi terörün gerçek sorumluları faşist katiller serbest bırakılmaya çalışılıyor, halkımızın çıkarlarının savunucuları, en iyi evlatları zındanlarda çürütülmek isteniyor. İşkence ve terör bütün hızıyla sürüyor. Demokrasiyi ve özgürlükleri savunan aydınlarımız yargılanıyor. Barışı savunmaktan başka hiçbir

suçları olmayan, barış savaşçıları zındanlarda tutuluyor. Sendikal haklar, grev ve toplu sözleşme hakları yeni çıkarılan yasalarla kullanılamaz hale getirildi. YÖK uygulaması, öğretim üyelerinin ve öğrencilerinin en küçük demokratik haklarını bile yoketti.

Türkiye Kürdistanında sürdürülen oparasyonlar ve ilan edilmemiş savaş ile Kürt halkı üzerindeki baskı ve zorbalık, insanlık dışı boyutlara ulaştı. Diktatörlük yurtdışında tedavi görmesi için pasaport vermeyerek uluslararası üne sahip halk sanatçımız Ruhi Su'yu bütün dünyada yükselen protestoya karşı ölüme terk etti. Bütün bu baskı ve teröre karşı Türkiy demokrasi güçlerinin diktatörlüğe karşı direnişi güçleniyor. Diktatörlük bütün saldırılarına rağmen onları sindirmeyi başaramadı. Ülkemizde demokrasi ve özgürlük istemleri her geçen gün daha da yüksek bir sesle ve daha kararlı dile getiriliyor.

Bu koşullarda Belçika'da yaşayan Türkiyeli işçilerin ve onların ilerici örgütü BTİB'in yürüttüğü dayanışmayı güçlendirmek büyük bir önem taşıyor. Belçika'lı ilerici, demokrat ve barışsever güçlerin, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmasını daha da geliştirmek zorunluluk oluyor.

Bu amaçla genel kurulumuz:

I) Özellikle Belçika ilerici ka uoyunu Türye'deki gelişmeler konusunda bilgilendirmek, demokratik hak ve özgürlüklere yönelen saldırıları sergilemek, herbir baskı ve terör girişimini, çiğnenen temel insanlık haklarını somut örneklerle duyurmak için gerekli basın- yayın faliyetlerinde bulunmak.

2) Belçika ilerici, demokrat ve barışsever güçleriyle çok yönlü ilişkiler kurarak, onların Türkiye demokrasi güçleriyle maddi ve manevi dayanışmasını güçlendirmek.

3) Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma amacıyla Belçika'da varolan bütün Türkiyeli ilerici politik akımlarla ve göçmen işçi örgütleriyle eylem birliğini sağlamak amacıyla hertürlü girişimde bulunmak üzere seçilecek yeni yönetim kurulunu görevlendirir.

GÖÇMEN İŞÇİLERİN SORUNLARI

TÜRKİYELİ GÖÇMEN İŞÇİLERİN SORUNLARI VE BTİB'İN GÖREVLERİ

İlk başlarda " geçici" bir süre için Belçika'ya çalışmaya gelen Türkiyeli işçiler arasında giderek Avrupa'da kalış süreleri uzadıkça kalıcılaşma eğilimi son yıllarda ağırlık kazandı. Türkiye'deki işsizlik,hayat pahalığı ve politik ortamda, onların geri dönüş eğilimlerini olumsuz etkiliyor. Belçika'da yaşayan Türkiyeli işçiler göçmenlik olgusundan kaynaklanan, yıllardır çözülmeyen ve tersine giderek daha-

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMALAR

da ağırlaşan sorunlarla karşıkarşıyadırlar.

Bu sorunların başında Türkiyeli göçmen işçilerin eşit ekonomik, sosyal ve politik haklara sahip olmayışları geliyor. Onlar en pis ve güvencesiz işlerde, en düşük ücretlerle çalıştırılarak vahşice sömürülüyorlar. 20.yüzyılın köleleri ve ikinci sınıf vatandaş eşit sosyal haklardan yoksun tutuluyorlar. Politik yaşama katılma, seçme ve seçilme hakkı tanınmıyor. Buna karşı çıkan, örgütlü savaşıma katılanlar üzerinde bir yandan konsolosluklar eliyle Türkiye hükümetinin, diğer yandan Belçika egemen güçlerinin baskıları yoğunlaşıyor.

Belçikayı daha derinden sarsan ekonomik bunalım en başta Türkiyeli göçmen işçileri etkiliyor. İşsizlik özellikle Türkiyeli göçmen işçiler arasında bir sosyal felaket biçimini almıştır. Belçika egemen güçleri bunalımın yükünü işçi ve emekçi halkın üstüne yıkma politikası izliyor. İşsizlik giderek daha yaygınlaşırken ve fiatlar sürekli yükselirken " tasarruf önlemleri " adı altında işsizlik ödeneği ve diğir sosyal ödenekler azaltılıyor.

Ekonomik bunalımın da etkisiyle ve artan neo-faşist ırkçı örgütlenmelere paralel olarak toplumda yabancı düşmanlığı yaygınlaşıyor. Ayrımcı uygulamalar artıyor ve yeni yabancılar yasasında olduğu gibi bunlar gerici hükümetler eliyle [illegible] kalıcı bir politika ve yasal düzenlemeler haline dönüştürülüyor. Böylece bir yandan Türkiyeli göçmen işçilerin eşit haklar uğrunda savaşımı sindirilmek isteniyor. Diğer yandan bunalıman suçlusu göçmen işçilermiş gibi gösterilerek işçi sınıfını ulusal temelde bölme, değişik ulustan emekçi halkı birbirine düşman etme politikası izleniyor.

Son yıllarda gerici hükümetler sözde geri dönüşü teşvik adı altında Türkiyeli göçmen işçileri dönüşe zorlayan politikaları gündeme getirdiler. Amaçları en verimli çağlarını Belçika'da barbarca bir sömürü altında tüketen, artık yaşlanmış, yeni bir iş bulma olanağı kalmamış 1.kuşak işçilerden, onlara göre "verimli" olmaktan çıkan, aldıkları ödeneklerle "sosyal harcamaları artıran" bu işçilerden kurtulmaktır. Üstelik bu işçilerden kurtulmayı onların kazanılmış haklarına el koyarak, ellerine göz boyamak için biraz para vererek gerçekleştirmek istiyorlar.

Türkiyeli göçmen işçiler içinde son yıllarda beliren sosyal ve sınıfsal ayrışma sürecinin gündeme getirdiği yeni olgularıda dikkate almak gerekiyor. Özellikle aile birleşimleri yoluyla göçe katılan yeni unsurların eklenmesiyle Türkiyeli göçmen nüfus içinde gençlerin ve kadınlarımızın ayrı bir sosyal katman olarak ve özgül konumları nedeniyle ağır sorunlarla karşı karşıyadırlar. İşsizlik bu kesimleri daha ağır etkiliyor. Gençlerimiz geleceklerini güvence altına alabilecek bir eğitimden uzak tutuluyor, toplum dışına itilmek isteniyor. Onlar iki farklı kültür arasında eziliyor. Bedelli askerlik uygulaması ise tam anlamıyla bir soygunculuk örneği olarak sürüyor.

Bütün bu gelişmeler Türkiyeli göçmen işçilerin yığın örgütü BTİB'in sorumluluğunu ve görevlerini daha da artırıyor.

Bu amaçla Genel Kurulumuz:

1- BTİB'in Türkiyeli göçmen işçilerin yakıcı somut sorunları uğrunda yürüttükleri mücadeleye vargücüyle omuz vermek, onların kendi deneyleri temelinde örgütlenmelerine yardımcı olmak ve haklarını kararlılıkla savunmak üzere aktif kampanyalar yürütmek.

2- Türkiyeli göçmen işçilerin eşit ekonomik, sosyal ve politik haklara kavuşması istemini temel alarak ve göçmenlik sorunlarının çözümünün bütün uluslardan işçilerin birliğinden, ortak amaçlar uğrunda birlikte savaşımından geçtiğinin bilinciyle, Türkiyeli işçilerle Belçika işçi sınıfının, barış ve demokrasi güçlerinin eylem birliğini ve dayanışmasını her düzeyde güçlendirmek.

3- İşsizliğe, sosyal ödeneklerin kesilmesine, yabancı düşmanlığına ve ayrımcı yasalara karşı Belçikalı barış ve demokrasi güçleriyle birlikte ardıcıl bir savaşım yürütmek.

4- Zorla geri dönüş politikasına karşı çıkmak, gönüllü bir geri dönüşün ancak Türkiyeli göçmenlerin aileleriyle birlikte Belçika'da istedikleri kadar kalabilmelerinin garanti altına alındığı, onlara eşit hakların tanındığı ve bütün kazanılmış haklarının ödendiği koşullarda gerçekleşebileceğini kararlılıkla savunmak,

5- Gençlerimizin ve kadınlarımızın sorunlarının çözümü uğrunda sürekli bir çalışma yürütmek,

6- Türkiyeli göçmenlerin seçme ve seçilme hakkını genel ve yerel seçimlerde oy kullanma hakkını savunmak,

7- Türkiyeli göçmen işçilerin politik yaşama, Belçika'daki barış ve demokrasi mücadelesine daha aktif ve örgütlü katılmasına yardımcı olmak, onların sendikalara üye olmasını, buralarda kendi istemleri için etkin bir çalışma sürdürmelerini desteklemek.

8- Türkiyeli göçmen işçilerin somut sorunlarının çözümü uğrunda varolan bütün Türkiyeli göçmen örgütleriyle her düzeyde eylem birliğini gerçekleştirmek,

için gerekli çalışmaları yürütmek için yeni seçilen yönetim kurulunu görevlendirir.

BTİB'İN GÜÇLENDİRİLMESİ

BTİB'İN ÖRGÜTSEL BAKIMDAN GÜÇLENDİRİLMESİ

Örgütümüz BTİB'in önümüzdeki zorlu görevlerin üstesinden gelebilmesi onun her açıdan güçlendirilmesiyle olanaklıdır.

Bu amaçla genel kurulumuz:

I) Türkiyeli göçmen işçilerin haklarını savunmak için örgütümüzün daha enerjik bir çalışma yürütmesini sağlamak ve bu yolla yığın bağlarını dahada güçlendirmek amacıyla, bir yandan eskiden BTİB üyesi iken çeşitli nedenlerle örgüt çalışmasından uzak düşmüş

üyelerini, diğer yandan yürütülen etkinlikler aracılığıyla daha geniş kesimlere uzanarak yeni üyeler kazanmayı hedefleyen aktif bir üyelik kampanyası yürütmek.

2) Örgüt çalışmalarında üyelerin demokratik katılımını temel alan, her bir üyeye aktif bir görev vermeyi gözeten ve her düzeyde kollektif ve örgütlü bir çalışma anlayışını egemen kılacak iç örgütsel düzenlemeler yapmak.

3) Üyelerimizi gelişmelerden düzenli ve sürekli bilgilendirmek amacıyla eğitim çalışmalarına hız vermek ve üyeler arası bağları güçlendirmek için sosyal, kültürel etkinlikler örgütlemek.

4) Örgütümüzü mali bakımdan güçlendirmek üzere aktif bir kampanya yürütmek ve üyelik aidatlarının düzenli ödenmesini sağlamak,

için gerekli çalışmaları yürütmekle yeni seçilecek yönetim kurulunu görevlendirir.

ÖRGÜTSEL BUNALIM

YAŞANAN ÖRGÜTSEL BUNALIM

Belçika'da yaşayan Türkiyeli göçmen işçilerimizin yığın örgütü BTİB içinde, geçtiğimiz dönemde örgütsel bir bunalım ve kimi olumsuzluklar yaşandı.
Bunalımın kaynağında yatan başlıca nedenler şunlardır:

I) Örgütümüz BTİB'in önünde yığınsallaşma, daha geniş Türkiyeli göçmen işçi yığınını kucaklama, bunun için göçmen işçilerin somut sorunlarından yola çıkarak, yığın çalışmalarını güçlendirme görevi bulunmaktadır. Bu durum önümüzde duran görevi bilinçle kavramayı, kollektif ve örgütlü çalışmayı öne çıkarmayı zorunlu kılıyordu. Ancak az sayıda örgüt üyemiz bu gerekliliği benimsemek, BTİB'in Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarına yönelik çalışmasına omuz vermek yerine örgütü iç sorunlara boğmak ve üyeler arası tartışma ve dedikodularla enerjimizi tüketmek, iş yapamaz hale getirmek için çaba sarfettiler.

2) Bu kişiler, yeni ve eski tüm BTİB üyelerinin kaynaşmasının, üyeler arası birlik, dostluk ve dayanışma bağlarının daha daha da güçlendirilmesinin zorunluluğu açıkça ortada iken tersini yaptılar. Kollektif ve birlikte çalışma anlayışı yerine kendi kişiliklerini öne çıkaran, bunun dışında bütün politik, ideolojik örgütsel konuları ikinci plana iten bir anlayışta ısrarlı oldular. Bunu yaparken örgütümüzün diğer üyelerinin kişiliklerini hedef alan suçlamalardan da kaçınmadılar.

3) Bunlar Türkiye işçi sınıfının politik hareketi ile olan sorunlarını bir demokratik yığın örgütü olan BTİB'in içine taşımaya kalktılar. BTİB'in politik ha-

TÜRKİYE OTUDAV KAMU ARAŞTIRMA ARŞİVİ

reketinin sorunlarının tartışıldığı bir platforma dönüştürmek istediler. Politik hareket üzerine olurolmaz bir çok dedikodu yaydılar. En kötüsü, kuruluşundan buyana her zaman Türkiye işçi sınıfının politik hareketinin dostu ve yandaşı olan BTİB'i, ona karşı düşmanca bir konuma sürüklemeye yeltendiler.

4) Tüm uyarılarımıza ve iyi niyetli çabalarımıza karşın BTİB'i bölmek için çabalarını sürdürdüler. BTİB'in örgütsel iç sorunlarını bizim dışımızda, BTİB üyelerinin özgür ve demokratik irade ve kararları dışında çözmeye kalktılar. Sağa- sola mektuplar gönderdiler. Bir dizi politik parti ve akımla sözümona ilişki kurarak sorunu bambaşka platformlara taşıdılar. Sol birlik partileri içinde kışkırtmalarda bulunarak, politik hareket üzerine dedikodularını sürdürdüler. Ve son olarak BTİB tarihinde bu güne kadar görülmemiş bir utanmazlık örneği vererek, üyelerden habersiz ve gizlice, genel kurul topladıklarını ilan ettiler. Burada sözde seçtikleri yönetim kurulunu BTİB üyelerine dayatmaya kalktılar.

Bu gelişmeleri dikkate alan genel kurulumuz:

I) Bu kişilerin yürüttüğü kampanyayı ve girişimleri bölücü faliyetler olarak mahkum eder.

2) BTİB üyelerinin demokratik katılımı olmaksızın, onlardan habersiz ve gizlice yapılan kongreyi tanımadığını ve hiçbir açıdan meşru görmediğini ilan eder. Bunu BTİB üyelerinin iradesine karşı bir dayatma olarak kabulederek, bunun sorumluluklarının üyelerin önünde hesap vermesi için gerekli girişimlerde bulunmak üzere seçilecek yeni yönetim kurulunu görevlendirir.

3) Tüm BTİB üyelerinin çağrılı olduğu ve demokratik katılıma açık bu "birlik" kongresinin, üye çoğunluğunun aktif katılımı ile ortak iradeyi yansıttığından yola çıkarak örgütümüzün yasal ve meşru 9. Olağan üstü genel kurulu olduğunu açıklar. Bu kongrede seçilen yeni bir yönetim kurulunu örgütümüzün tek temsilçisi olarak tanır.

4) BTİB'in eski ve yeni bütün üyelerinin örgüt çatısı altında birliğini sağlamak, ortaya çıkan bölünmeyi ve yaşanan örgütsel bunalımı bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırmak için hertürlü girişimler de bulunmak üzere seçilecek yeni yönetim kurulunu görevlendirir.

Biz Belçika'da yaşayan Türkiyeli göçmen işçilerin birleşik tek ve güçlü bir yığın örgütüne gereksinimi olduğu inancındayız. I3 yıllık onurlu ve örgütlü savaşımıyla BTİB bunun tek adayıdır. Onun birliğini korumak bu nedenle yaşamsal bir önem taşıyor.

BTİB'i kuran ve yıllar boyu büyük özveriler karşılığı yürütülen ardıcıl savaşımlarla bugüne getiren ve bundan haklı bir onur duyan biz BTİB üyeleri birliğimizi daha da güçlendirerek bu zorlu görevin üstesin-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

den gelaceğimize inanıyoruz. BTİB bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Türkiyeli göçmen işçilerin haklarının kararlı bir savunucusu, Türkiye işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin güvenilir bir dostu olacaktır.

~ ~ ~ ~ ~

MESAJLAR

FİDEF

FEDERAL ALMANYA TÜRKİYE İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU
Föderation der Arbeitervereine der Türkei in der BRD e.V.
Federasyona Komelên Karkerên Tirkiyê li Elmanya Federal
Federation of Associations of Workers from Turkey in the GFR.
Fédération des Associations des Ouvriers de Turquie dans la RFA.
Bundesvorstand
Lichtstr. 31, 4000 Düsseldorf 1 - Bundesrepublik Deutschland
Tel: 0211 / 66 42 84

Ihr Schreiben vom	Ihr Zeichen	Unser Zeichen	Datum/Ort
			27 Eylül 85

Kongre Divan Başkanlığına

Değerli Arkadaşlar,

Genel Kurul davetiyenizi aldık.Teşekkür ederiz.Aranızda olmak,sizleri doğrudan selamlayabilmek isterdik.Ama,sizlerin genel kurulu ile FİDEF Genel Yönetim Kurulu toplantısı aynı güne denk geliyor.Önümüzde birlik sendikalarımızın bir hafta boyu sürecek yoğun eylemleri var.Bunlara ciddi bir şekilde hazırlanabilmek için şimdiden gerekli önlemleri almak gerekiyor.Bu nedenle aranızda olamayışımızı anlayışla karşılayacağınızı umarız.

Değerli Arkadaşlar,

Yurtdışı koşullarında kurulmuş demokratik bir örgüt olarak geride bıraktığımız dönem içinde çok değerli deneyler elde ettik.Çok değil 6-7 yıl önce doğru bildiğimiz kimi çalışma yöntemlerinin eksikliğini yaşam bize gösterdi.Yaşamın bu derslerini pratik uygulamaya koymaya başladığımız andan itibaren ise,gözle görülür bir gelişme içine girmeyi başardık.

FİDEF 8.ve 9.kurultaylarında ortalama %22,6 oranında büyüme kaydedildi.Bu olumlu gelişmenin bir sır olmadığı da biliniyor.Fakat,doğru olanı yaşama geçirmek,bunu tüm üyelerimize kabul ettirmek kolay olmadı.Kimi üyelerimiz alışageldikleri çalışma yöntemlerinin yanlışlıklarını hemen göremedi.Bu çok doğal bir olgudur.Algılama derecesi kimi arkadaşlarımızda daha değişiktir.Bu süreyi sabırla,büyük bir anlayışla geçirdik.Şimdi yaşanan pratik olaylar haklı olduğumuzu gösteriyor.Dün bizi anlamakta güçlük çeken üyelerimiz bizi anlıyor.Onlarda kazanmış olmanın mutluluğu ile daha hızlı bir gelişme içine giriyoruz.

Sizin de kimi örgütsel sorunlarınızı aşacağınıza tam bir güven duyuyoruz.Halkı için, ülkesi için savaşan insanlardan başka bir sonuç da beklenemez.Bu kapsamda Genel Kurulunuza üstün başarı dileklerimizi gönderiyoruz.Genel Krulunuza katılan üye ve konuklarınızı içtenlikle selamlarız.

FİDEF Merkez Yürütme Kurulu a.

Hasan Özcan

Genel Başkan

H.Özcan

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

8, Bd. Strasbourg 75010 Paris - Tél.: 245 12 19

FRANSA TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ / UNION DES TRAVAILLEURS DE TURQUIE EN FRANCE

Paris, 5/10/1985

Değerli Dostlar,

Belçikadaki Türkiyeli göçmen emekçilerin yığın örgütü BTİB kurulduğundan bugüne kadar emekçilerin sorunlarını çözmede onlara çözüm yollarını göstermede en ön sıralarda yerini aldı. Bundan böylede BTİB in Belçikada eşit haklar Dünyada Barış, Türkiyede Demokrasi için yürüteceği kavgada yine en ön saflarda olacağına inanıyor, kardeş örgüt BTİB in kongresine ve bundan sonraki çalışmalarında Fransa Türkiyeli İşçiler Birliği Olarak başarılar Diliyoruz.

FTİB YÜRÜTME KURULU.

Fransa Türkiyeli İşçiler Birliği
Union des Travailleurs de Turquie en France

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

Belçika Türkiyeli İşçiler Birliği 9. olağanüstü Genel Kuruluna, 5/10/85

Değerli arkadaşlar,

9. Olağanüstü genel kurulunuz ülkemizde ve dünyada birdizi önemli olayların geçtiği bir dönemde toplanıyor.

Kardeş örgütünüz İsviçre Türkiyeli İşçiler Birliği olarak genel kurulunuzun, dünyada barış, ülkemizde demokrasi, Belçika'da gün geçtikçe artan işsizliğe ve yabancı düşmanlığına karşı işçilerinizin savaşımını daha da yükseltecek ve birliğini pekiştireceğine olan inancımız sonsuzdur.

9. Olağanüstü Genel Kurulunuzu saygı ve kardeşçe duygularla selamlarız.

YAŞASIN BTİB

İSVİÇRE TÜRKİYELİ
İŞÇİLER BİRLİĞİ

BTİB 9. OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULUNA

Amsterdam' 4.10.1985

Değerli Arkadaşlar,

Örgütünüz BTİB'in bu Kongresi diğer kongrelerden çok farklı bir ortamda yapılıyor. Kongreniz tüm BTİB üyelerine, şimdiye kadar sürdürdükleri onurlu savaşlarını bundan sonra da, aynı inanç ve birlik ruhunda sürdürmeleri sorumluluğunu yüklüyor.

Değerli Arkadaşlar,

Kardeş örgütümüz BTİB'in içinde son aylarda meydana gelen sorunları soğuk kanlılıkla izlemekteyiz. Ancak biz , yıllarca BTİB'in birliğini gözbebekleri gibi koruyan BTİB üyelerinin bundan sonrada bunu sürdüreceklerine inanıyoruz.

Demokratik örgütlerde benzer sorunlar her zaman yaşanabilir. Önemli olan o sorunları düşmanın yararlanacağı şekilde değil, işçi sınıfından yana güçlerin istediği doğrultuda çözmektir.

BTİB üyesi tüm arkadaşlara seslenmek istiyorum.

BTİB'in bugün içinde bulunduğu sorunları aşmak, onun birliğini korumak, yeniden geliştirmek sizlerin önünde önemli bir görevdir.

Bu sorumluluğu bir kez daha hatırlatarak kongrenizin BTİB birliğini sağlamakta üstüne düşeni yerine getireceğini görmek istiyoruz.

Çünkü gün, düşmana karşı savaş günüdür. Savaşın başarısı da taşıdığı sorumlulukla sağlanabilir.

Bu görevi yerine getireceğiniz inancıyla hepinizi HTİB adına en sıcak selamlarımızla selamlar, BTİB'in demokrasi ve eşit haklar uğrunda yürüteceği çalışmalarda her zaman yanınızda olacağınızı bilmenizi isterim.

Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği
Genel Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan Nihat Karaman

Danimarka Türkiyeli Göçmen
İşçiler Birliği

29/9/1985

Değerli arkadaşlar,

Danimarka Türkiyeli Göçmen İşçiler Birliği adına Genel Genel Kurulunuzu en içten duygularla selamlarım.

Biz Danimarka'da 10 yıldan beri Türk ve Kürt, Türkiyeli göçmen işçilerin daha yığınsal bir biçimde örgütlenmesi için çalışıyoruz. Ancak göçmen işçilerin çıkarlarının daha etkin bir biçimde savunulmasının, Batı Avrupa'daki tüm Türkiyeli göçmen işçi örgütlerinin ortak savaşımı ile olanaklı olduğuna inanıyoruz. Bu doğrultuda biz BTİB'in Belçika've Batı Avrupa'daki 13 yıllık savaşımına üstün bir değer biçiyoruz. Örgütlerimiz arasındaki ilişkilerin daha da güçlendirilmesine büyük önem veriyoruz.

Genel Kurulunuzun gerek Belçika'daki, gerek Batı Avrupa'daki Türkiyeli işçilerin çıkarları için olumlu kararlar alacağına inanıyoruz.

Başarılar diler, tüm delege arkadaşları yürekten selamlarım.

Danimarka Türkiyeli Göçmen
İşçiler Birliği
Başkan
Mahmut Erdem

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

LONDRA HALKEVİ

29/9/1985

BTİB 9. Olağanüstü Genel Kurulu
Divan Başkanlığına,

BTİB Genel Kurulunun değerli delegeleri,

İngiltere'deki Türkiyeli Göçmen işçilerin yığın örgütü Londra Halkevi adına genel kurulunuzu en derin sempati duygularımızla selamlıyoruz.

Biz, kuruluşumuzun 2. yılını tamamlayan bir göçmen örgütü olarak siz Belçika'daki deneyli BTİB üyesi arkadaşlarımızın I3 yıllık savaşım ve deneylerine büyük bir değer veriyoruz.

Biz iki yıllık çalışmamız sonucunda 200 üyeli bir örgüt olarak çalışmalarımızı sizlerin savaşımından aldığımız güçle sürdürüyoruz. Son aylarda BTİB adına olduğu iddiasıyla bölücü mektuplar aldık. Bunların BTİB üyelerinin eğilimlerini yansıtmadığını biliyoruz.

Genel Kurulunuzun tüm zorlukların üstesinden geleceğine, bölücülere gerekli dersi vereceğine inanıyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Kongrenize üstün başarılar dileriz. İngiltere'deki Türkiyeli göçmen işçilerin, Londra Halkevi üyelerinin desteği ve dayanışması sizinledir.

YAŞASIN BTİB
YAŞASIN BTİB ve LONDRA HALKEVİ ARASINDAKİ DOSTLUK
ve İŞBİRLİĞİ!

Londra Halkevi Başkanı
DOĞAN CAN

İsveç Türkiyeli İşçiler Birliği

BTİB 9. Olağanüstü Genel Kuruluna,

Değerli Arkadaşlar,

Genel Kurulunuzu İsveç Türkiyeli İşçiler adına kutlar, sizlere en içten başarı dileklerimizi iletiriz.

Biz BTİB'i I3 yıl boyunca Belçika'daki göçmen işçilerin hakları uğrunda yürüttüğü onurlu ve kararlı savaşımıyla

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yakından tanıyoruz. Aynı zamanda BTİB kurulduğundan buyana Türkiye işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin ülkede yürüttüğü mücadelenin herzaman aktif bir destekleyicisi ve yakın dostu olmuştur. 9. Olağanüstü genel kurulunuzun BTİB'in bu ardıcıl savaşımında ileri bir adım olacağına inanıyoruz.

Batı Avrupa'da yaşayan göçmen işçilerin hakları uğrunda savaşımının başarısı, hiç kuşku yok ki göçmen işçi örgütlerinin ortak amaçlar için birlikte savaşımına sıkı sıkıya bağlıdır. Genel kurulunuzun BTİB ile İSTİB arasındaki sıcak dayanışma ve işbirliği bağlarını daha da güçlendirecek kararlar alacağına inanıyoruz.

Değerli Dostlar,

Bir kez daha size başarılar diler ve 9. Olağanüstü kongre delegelerini en sıcak dostluk duygularımızla selamlıyoruz.

İsveç Türkiyeli İşçiler Birliği
Başkanı
MAZLUM KİPER

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

EKİM 1985 BRÜKSEL

1445'e ll.

HAYIR

ll. 1445.- NEE!

AYIRIMCI TÜM
YASALAR KALDIRILMALIDIR!
WEG MET ALLE DISKRIMINERENDE
WETTEN!

TÜRKİYE TOPLUMSAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği
HTİB

ONLAR Kİ,SEVGİYE BİLE DÜŞMANDIR.

Türkiye'de yediden yetmişe herkesin bildiği,babadan oğula,anadan kıza,nineden toruna anlatılan,kitapları mahalle aralarında bile satılan tarihi aşk masalları vardır:Leyla ile Mecnun Ferhat ile Şirin,Yusuf ile Züleyha vb. Yüzyıllardır anlatılagelen bu aşk masallarının ana teması,seven,ama sevgiye düşman olan güçlerin ve kişilerin engellemesi sonucu birbirine kavuşamayan sevdalıların acıları,sevinçleri,duyguları ve özlemleridir.Bu tarihi aşk masallarında sevenler ve sevgi yüceltilir,sevgiye düşman olanlar ise lanetlenir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Kim derdi ki,yirminci yüzyılda,dünyanın en gelişmiş ülkelerinden birinde, Hollanda'da tarihi aşk masalları yeniden yazılacak diye!..Kim derdi ki,sevenler birbirine kavuşamayacak,sevgiye düşman olanların hükmü hala geçecek diye!..

Evet,ne yazık ki bu söylediklerimiz doğru.Hiç,ama hiç abartma yapmıyoruz. Hollandalı değil misiniz,23 yaşından küçük müsünüz,Türkiye'den bir genç mi sevdiniz,evlenmek mi istiyorsunuz... Ya da evlendiniz,çocuklarınız oldu, eşinizi ve çocuklarınızı yanınıza getirmek istiyorsunuz...Bundan daha doğal ne olabilir ki,demeyin:başınızı ellerinizin arasına alıp kara kara düşünmek zorundasınız.Çünkü ne eşinizi, ne de çocuklarınızı yanınıza getiremezsiniz.Neden mi?Hollanda hükümetinin getirmiş olduğu koşullar buna engel olduğu için!..

NASIL OLUYOR?

İster çalışarak,ister WAO'dan (işgöremezlik sigortası) alıyor olsun,bir göçmen işçinin ülkesindeki eşini ve

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

çocuklarını yanına getirebilmesi için ayda I445 Gulden (yani asgari ücret) alıyor olmalıdır.Ancak Hollanda'da eşit işe eşit ücret verilmiyor.Bu nedenle,23 yaşının altındaki gençler diğer işçilerle aynı işi yaptıkları halde,aynı ücreti alamıyorlar.Gençler için resmi olarak saptanan asgari ücretin düzeyi I445 Gulden'in altındadır.

Öte yandan,çalışan gençlerimiz genellikle vasıfsız işçi olduklarından,asgari ücretden,yani I445 Gulden'den daha az ücret alıyorlar.Böylelikle eşlerini ve çocuklarını 23 yaşından önce yanlarına getirebilmeleri hemen hemen olanaksız kılınmış oluyor.

Ama diyelim ki sözkonusu kişi vasıflı işçi olarak çalışıyor ve I445 Guldenden fazla ücret alıyor.Bunlar da dahil herkes için geçerli ikinci engel hemen hazır.Bu,engelden de öte tam anlamıyla bir girdap.Bunu aşabilmek öyle her babayiğidin harcı değil.

Bu nasıl oluyor?

Polise başvurulduğunda,polis,koşulları belediye tarafından saptanan ve de-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

netlenen uygun bir evinin olması önko şulunu arıyor.O zaman,sözkonusu kişi, uygun bir ev tutabilmek için belediye ye başvuruyor:belediye ise,ailesi Hol landa'da olmadığı için ona gerekli evi veremiyeceğini belirtiyor...
Bu koşullar Hollandalılara uygulanı - yor mu?Hayır,Peki,göçmen işçilere ve çocuklarına neden uygulanıyor?Bu ayrımcılığın ta kendisi değil de nedir?

Böylesi uygulamalar,ayrımcılığa karşı olduğunu tekrarlamaktan hoşlanan hükümetin bu konuda samimi olmadığını ortaya koymuyor mu?Ayrımcılığın baş kaynaklarından birisi de bizzat hükümetin politikaları değil mi?
Hükümet,bu uygulamalarıyla,altında Hollandâ'nın da imzası bulunan Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'ne,Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı davranıyor.Her türlü ayrımcılığı defalarca kınayan Birleşmiş milletler Örgütü kararlarını görmemezlikten geliyor.Gelişmiş demokratik bir ülkede, yirminci yüzyılda insanlık suçu işleniyor!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

PARTİLERİN TUTUMU NEDİR?

Pv/dA,PSP,CPN,PPR,I445 Gulden kuralının kaldırılmasından yana olduklarını birçok kez açıkladılar.Hükümet ortakları olan CDA ve VVD ise,I445 Gulden uygulamasının sonuçlarının Parlamentoda değerlendirileceği Ekim-I984'ü bekleyeceklerini belirtmişlerdir.Fakat,konuyla ilgili Devlet Sekreteri, I984 yılının Ekim ayında yapması gereken değerlendirmeyi yapmamıştır. İşin ilginç olan yanı,I445 Gulden kuralının kaldırılmasından yana olan partiler de dahil hiç bir parti Parlamentoda sözalıp,Devlet Sekreteri'nin neden açıklama yapmadığını sormamıştır.Sormaz,Çünkü kendilerini zorlayan hiç bir baskı gücü yoktur.Besbelli ki tüm partiler,zorlanmadıkça bu konuyu kurcalamaktan yana değiller.Bu neyi gösteriyor? Biz,sahip çıkmadıkça,sesimizi çıkarmadıkça,mücadele etmedikçe,kimse kendiliğinden haklarımızı tanımaz.Ağlamayan çocuğa meme verilmez!
Eğer,insanca ve hakça yaşamak istiyorsak,eşit haklar için mücadele etmek -

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ten başka çaremiz yok.İşte,HTİB'in de aktif üyesi olduğu LSOBA'nın(göçmen işçilerin demokratik örgütlerinin Hol landa çapında birliği),ayırıncı 1445 Gulden kuralının kaldırılması için açtığı kampanya bize böyle bir fırsat sağlıyor.Bu kampanyaya aktif olarak katılalım!

LSOBA NELER YAPIYOR?

22Ekim Pazartesi günü Parlamento binasında bir basın toplantısı düzenleyen LSOBA yöneticileri,1445 Gulden kuralının derhal kaldırılmasını istedi.Bu doğrultuda,1 Aralık'ta Rotterdam'da (Ahoy Sportpleis)'de büyük bir salon toplantısı yapılacağını duyurdu. Ayrıca,kampanyanın etkin olarak yürütülmesi amacıyla 40'a yakın kentte yerel komiteler oluşturulduğunu açıkladı.LSOBA, çıkardığı propaganda materyallerini bu komiteler aracılığıyla gençlere ulaştırmaya çalışıyor.

HTİB NELER YAPIYOR?

HTİB,bir yandan,LSOBA içerisinde yürütülen çalışmalara aktif olarak katılıyor.LSOBA merkezinde oluşturulan kampanya komitesinde HTİB etkin gö -

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

revler üstlendi.Öte yandan,Türkiyeli gençlere yönelik çalışmaları proğramlayıp,yürütmek amacıyla HTİB merkezinde ayrıca bir kampanya komitesi oluşturuldu.Bu komite ilk olarak HTİB'in tüm şubelerine ve çalışma gruplarına bir genelge gönderdi.Genelgede,önümüzdeki günlerdeki örgüt çalışmalarının ağırlık merkezini I445 Gulden kuralına hayır kampanyasının oluşturacağı belirtiliyor ve örgütün tüm gücünün bu hedef doğrultusunda harekete geçirilmesi isteniyor.

Bu arada,HTİB,ayırımcı I445 Gulden kuralını protesto eden ve hemen kaldırılmasını isteyen binlerce kart basarak,parlamento üyelerine postalanması amacıyla gençler arasında dağıttı.

HTİB şubelerinde,I445 Gulden sınırlamasıyla ilgili toplantılar hazırlanıyor ve yapılıyor.

AYIRIMCI TÜM YASALAR KALDIRILMALIDIR

Diyelim ki I445 Gulden kuralı kaldırıldı.Ayırımcılık son bulmuş olacak mı?Hayır...Hollanda'da ayırımcılık sadece I445 Gulden kuralıyla sınırlı değildir Bu kapitalist toplumun yapısında "ayır-

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

buyur" ilkesi vardır.Büyük para babalarının,egemen güçlerin baş hedefi,işçileri ve emekçileri milliyetlerine (Hollandalı,Türkiyeli,Faslı vb.),cinsiyetlerine,yaşlarına,hatta işkollarına göre bölmek,dayanışmalarını zayıflatmak, karşılarında tek bir yumruk halinde birleşmelerine engel olmaktır.Çünkü, eğer işçiler ve emekçiler birleşirlerse,hakları doğrultusunda mücadeleye atılırlarsa,büyük para babalarının,asalak tekelcilerin egemenliği tehlikeye girer.

I960'lı yıllarda göçmen işçilerin Hollanda'ya gelmesiyle "ayır-buyur" çarkı büyük bir hızla çevrilmeye başlandı.Büyük patronlar,yerli işçilerle,göçmen işçilerin birleşmesini engellemek için ta baştan ayrılık tohumları ektiler. Göçmen işçilerin eşit haklara sahip olmasını engelleyerek,yerli işçilerle göçmen işçileri karşı karşıya getirmeye çalıştılar.Böylelikle,hem işçilerin birliğini engelliyor,hem de göçmen işçilerin örgütsüz konumlarından yararlanarak,onları daha fazla sömürüyorlar,kârlarına yeni kârlar katıyorlar.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Kuşkusuz,göçmen işçilerin genç kuşağı olarak biz de bu ayırımcı politikaların hedefi durumundayız.Yaşamın her alanında ayırımcı yasalarla,uygulamalarla karşı karşıya kalıyoruz.İşe alınmada olsun,toplumun yönetimine katılmada olsun,eğitim kurumlarında olsun,ayırımcılık,her yerde karşımıza bir duvar gibi dikiliyor.Ayırımcı tüm yasalar ve uygulamalar kaldırılmadan bu duvar yıkılamaz!

NE YAPMALIYIZ?

Ayırımcılıkla ilgili olsun ya da olmasın,biz gençlerin sorunları,ne göçmen işçilerin,ne de Hollanda toplumunun genel sorunlarından ayrı değildir.Tümü,bu kapitalist toplum yapısından kaynaklanıyor.

Doğal olarak,sorunlarımızın çözümü de birbirinden ayrı değildir.Egemen çevrelerin "ayır-buyur" taktiği,aynı zamanda sorunlarımızın çözümü doğrultusunda ne yapmamız gerektiği konusunda bize fikir veriyor:Birleşmek,örgütlenmek ve mücadele etmek!..Hollandalı ve diğer uluslardan işçilerle her alanda,her düzeyde birleşmeli,gençleriyle

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI GUSTAV

birlikte mücadele etmeliyiz.

SONUÇ

Bilindiği gibi,1985 yılı,Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından "Gençlik Yılı" ilan edilmiştir.Dünyanın tüm anakaralarından ve ülkelerinden gençler,"Gençlik Yılı" için hazırlanıyorlar,etkinlikler proğramlıyorlar,önlerine yeni yeni somut hedefler koyuyorlar.Hollanda da yaşayan Türkiyeli gençler olarak biz de bu anlamlı yıl için hazırlanalım

Ayırımcı I445 Gulden kuralına karşı yürüttüğümüz kampanya bu doğrultuda ileri bir adım olsun.I445 Gulden kuralından etkilenelim ya da etkilenmeyelim, tüm Türkiyeli gençler olarak kampanyaya katılalım!

Analar,babalar,bacılar,kampanyamıza omuz verin,çocuklarınızı bu haklı davada yalnız bırakmayın!

Rotterdam'a,I Aralık'ta Ahoy Sportpleis'de yapılacak büyük salon toplantısında buluşalım!

Katılın ki sesimiz gür çıksın...

Katılın ki ayırımcı I445 Gulden engelini aşalım!..

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

.AYIRIMCI I445 GULDEN KURALINA HAYIR!

.AİLE BİRLEŞİMİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER KALDIRILMALIDIR!

.AYIRIMCI TÜM YASALAR İPTAL EDİLMELİDİR!

.EŞİT HAKLAR İÇİN BİRLİKTE MÜCADELE EDELİM!

.1 ARALIK'TA ROTTERDAM'DA BULUŞALIM!

Ayırımcı I445 Gulden kuralına hayır kampanyası hakkında daha fazla bilgi almak isteyenler HTİB Genel Merkezi'ne,şubelerine ve çalışma gruplarına başvurabilirler:

HTİB GENEL MERKEZİ:
Ie Weteringplantsoen 2c-sous
IOI7 SJ Amsterdam
Tlf.020-22I820

AMSTERDAM
Ie Weteringplantsoen 2c-sous
IOI7 SJ Amsterdam
Tlf.020-22I820

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

DEN HAAG
Koning Straat I22 A
25I5 JV Den Haag
Tlf.070-890336

NIJMEGEN
Waalkade 24
65II XP Nijmegen
Tlf.040-226506

ROTTERDAM
Muskenhagen 37
3078 CC Rotterdam

EINDHOVEN
Bergstraat 8
56II JZ
Tlf.040-446324

LEIDEN
Catharijna Straat 9
23II NZ Leiden
Tlf.07I-I42I33

UTRECHT
Gruttersdijk 27 Utrecht
030-7II447

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

- AİLE BİRLEŞİMİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER KALDIRILMALIDIR!
- AYIRIMCI TÜM YASALAR VE UYGULAMALAR İPTAL EDİLMELİDİR!
- EŞİT HAKLAR İÇİN BİRLİKTE MÜCADELE EDELİM!
- "1985-DÜNYA GENÇLİK YILI"NDA AYIRIMCILIĞA KARŞI İLERİ!
- GENÇLİK, IRKÇILIĞA, AYIRIMCILIĞA, FAŞİZME KARŞI BARIŞ, DOSTLUK, DAYANIŞMA İSTİYOR!
- BARIŞ GELECEĞİMİZDİR!
  BARIŞ HERŞEYİMİZDİR!
  BARIŞ İÇİN İLERİ!
- DÜNYADAKİ TÜM GENÇLER KARDEŞTİR!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği

HTİB

ANADİL EĞİTİMİ SORUNU

TÜRKİYE SOSYAL İŞLER ARAŞTIRMA VAKFI

HTİB YAYINLARI
ŞUBAT 1985

ANADİL EĞİTİMİ SORUNU

Bir süredir,Hollanda'daki göçmen işçiler,özellikle Türkler ve Faslılar arasında,anadil eğitimi konusunda bir tartışmadır sürüp gidiyor.Bunun nedeni,Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın,göçmen işçilerin çocuklarının anadil eğitimi konusunda yeni bir uygulama başlatılacağını açıklamış olmasıdır.

Ne var ki,yeni uygulamanın içeriği ve amacı konusunda yeterli bilgilendirme yapılmadığı için,veliler, analar ve babalar,çocuklarının eğitimleri ve gelecekleri açısından haklı olarak kaygı duymaya başladılar.Velilerin kaygılarından yararlanmak isteyen kimi çevrelerin spekülatif amaçlı bazı çalışmalar yaptığı da dikkati çekti.Bu nedenlerle,örgütümüz HTİB,velileri anadil eğitimi konusunda bilgilendirmek amacıyla bir dizi toplantılar yapmayı kararlaştırdı.Bu toplantılardan ilki,3 Şubat (I985) tarihinde Amsterdam'da Rothaanhuis'-de (Rozengracht I33) yapılacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SORUN NEDİR?

Bilindiği gibi,1975-76 yıllarından buyana Türk çocukları ilkokul ikinci sınıftan altıncı sınıfa dek,ders saatleri içerisinde olmak üzere anadil dersleri alıyorlardı.

Anadil dersleri,Hollanda genelinde,en yüksek düzeyde, ilkokul ikinci sınıflarda 3 saat,diğer sınıflarda ise beşer saat olarak gerçekleşebiliyordu.Ne ki,ortalama düzeyin bunun çok altında olduğunu belirtmek gerekir. En yüksek düzeyde uygulansa bile yasal güvence altında değildi.

Öte yandan,eğitim proğramı,ders araç ve gereçleri açısından belirli ve düzenli bir sisteme tabi değildi. Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı'nın gönderdiği kitaplar ise,öğrencilerin buradaki yaşamlarına uygun olmadığı için yararı sınırlı oluyordu.Doğal olarak her öğretmen kendi insiyatifi çerçevesinde sorunu çözümlemeye çalışıyordu.Elbette,bunlar,tüm öğrencileri kapsayan merkezi bir öğretimin uygulanmasını güçleştiriyordu.

Bu sorunlardan kaynaklanan tepkilerin yoğunlaşması üzerine Hollanda Eğitim Bakanlığı 1980 yılından sonra bu konuda bazı çalışmalar başlattı.Bu arada Türk öğretmenlerin de görüşlerine başvuruldu.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1981 yılında Hollanda temel eğitim yasasında yapılan değişiklik çerçevesinde,göçmen işçilerin çocuklarının anadil eğitimleriyle ilgili yeni hükümler getirildi. Bu yeni uygulamanın, 1 Ağustos 1985 tarihinden itibaren uygulanması,aynı yasada yeralan hükümler arasında idi.Ancak,1984'ün sonlarına doğru çıkarılan bir genelge ile yeni uygulama öne alınarak,1 Ocak 1985 tarihinde başlatıldı.

YENİ UYGULAMA NELERİ GETİRİYOR?

Yeni karara göre anadil eğitimi,yarısı ders saatleri içerisinde,yarısı ders saatleri dışında olmak üzere, toplam 5 saat olarak öngörülüyor.Daha önce ilkokul ikinci sınıfından altıncı sınıfa dek olan anadil eğitimi,tüm temel eğitimi kapsamak üzere,yani iki yıl anaokulu artı 6 yıl ilkokul olmak üzere 8 yıla çıkarılıyor

Ne var ki,öğrencilerin bu eğitimden yararlanması velilerin rızasına bağlı kılınıyor.Ayrıca,(inter cultureel onderwijs) adı altında kaynaşık kültürel eğitimi temel alan haftada 30 dakikalık ek bir eğitim proğramı getiriliyor.Türk,Faslı,Surinamlı,Hollandalı vd.tüm öğrencilere yönelik olan bu ek eğitimde Türk kültürü tanıtılarak çok ulustan oluşan öğrencilerin daha iyi kaynaşmaları sağlanmak isteniliyor.Bunların dışında,Türkçe dil derslerinin ortaöğretimde seçmeli yabancı dil olması hakkı tanınıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Genel hatlarıyla özetlemeye çalıştığımız yeni kararı yeterli ve yetersiz yönleriyle birlikte ve bir bütün olarak değerlendirmek istiyoruz.Kuşkusuz,yeni karar belirli bir süre uygulandıktan sonra bu yönleri daha objektif bir biçimde ortaya çıkacaktır.Ne ki,şimdiden işaret edilmesi gereken kimi yanlarının olduğu da bir gerçektir.

En başta,anadil eğitiminin yasal güvenceye kavuşturulmasını göçmen işçiler açısından önemli bir kazanım olarak değerlendirdiğimizi belirtmek isteriz.Ne var ki, ders saatleri içerisinde verilecek anadil eğitimi süresinin neden 2,5 saat olarak belirlendiğini Hollanda Eğitim Bakanlığı yetkilileri inandırıcı kanıtlarla açıklamak zorundadırlar.Neden 5 saati de ders saatleri içerisine alınmamıştır? Bu ayırım,hangi bilimsel araştırmanın sonucu olarak getirilmiştir?

Öte yandan,"anadil eğitiminin süresi azaltıldı,haklarımız kısıtlanıyor.." türünden,hiç bir araştırmaya dayanmayan ve velileri yanıltmaya yönelik çabaları onaylamadığımızı belirtmek istiyoruz.

Gerçektende anadil eğitiminin süresi azaltıldı mı? İsterseniz bu konuda bir karşılaştırma yapalım.

Daha önceki uygulamada anadil eğitiminin ilkokul ikinci sınıfta en fazla 3 saat,diğer sınıflarda ise en fazla5 'er saat olarak uygulandığını belirtmiştik.

Hollanda'da her öğretim dönemi 40 hafta olduğuna göre, bu,ikinci sınıfta yılda I20 saat,diğer sınıfların her birinde yılda 200 saat eder. Tüm sınıfların toplamı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ise 920 saattir.

Yeni uygulamanın sadece ders saatleri içerisinde verilecek haftada 2,5 saatlik bölümünü temel alarak yapacağımız hesaplamada şöylesi bir sonuç ortaya çıkıyor: Her sınıfta haftada 2,5 saat,yılda 100 saat eder.Bunu 2 yıl anaokulu artı 6 yıl ilkokul,yani 8 yıl ile çarparsak toplam 800 saati buluruz.Ek olarak,her sınıfta haftada verilecek 30 dakikalık (inter cultureel onderwijs) adı altındaki Türk kültürünü tanıtan derslerin 8 yıllık toplamının 160 saat olduğunu belirtmek gerekir.Bu durumda genel toplam 960 saat oluyor.

Ayrıca,ortaöğretimde Türkçe'nin seçmeli yabancı dil olarak artık alınabileceğini eklemeliyiz.

Tüm bunlar,süre açısından herhangi bir kayıbın olmadığını,aksine sürenin arttığını ortaya koymuyor mu?

TEMEL SORUN NEDİR?

Ama temel sorun ders saatlerinin süresi midir,yoksa eğitim proğramının içeriği,ders araç ve gereçlerinin çağdaş gelişmelere uygun olup-olmaması mıdır? Ders saatlerinin süresi konusunda yüksek sesle konuşanların eğitimin içeriği konusunda sessiz kalmaları ya da çağdışı bir eğitim anlayışını önermeleri son derece anlamlıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Evet,temel sorun nasıl çözümlenecektir?Eğitim proğramı ders araç ve gereçleri hangi ölçütlere göre ve kimler tarafından hazırlanacaktır?

Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın açıkladığı yeni kararda bu konuda açık bilgiler yoktur.İşte bu,kaygılarımızı arttıran önemli noktalardan birisidir.Çünkü,Hollanda yönetiminin şimdiye dek çıkardıkları yasalarda ve kararlarda yasal boşluklar bırakarak,bu boşlukları günün koşullarına ve çıkarlarına uygun yöntemlerle doldurmaları biçiminde özetlenebilecek genel tutumları, kuşkularımızın nedenlerinden başlıcasıdır.Bu nedenle, kimi kaygılarımızı şimdiden belirtmek istiyoruz.

Eğitim proğramının,ders araç ve gereçlerinin hazırlanmasını sadece öğretmenlerin insiyatifine bırakmak, öğretmenlerin sorumluluk anlayışlarına ağır ve haksız bir yüklenim olduğu gibi,daha önceki uygulamadan da anlaşılaceği üzere pek fazla yararlı olmayacaktır. Ama bu,öğretmenlerin pedagoji bilimi açısından alması gereken insiyatifin sınırlanması biçiminde yorumlanmamalıdır.Bu,ayrı bir olaydır.

Eğitim proğramının içeriğinin,ders kitaplarının hazırlanmasının Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı'na havale edilmesi de yararlı sonuçlar doğurmayacaktır.Çünkü, Hollanda'da yaşayan çocuklarımızın içinde bulunduğu yaşam koşulları gözönünde tutulmadan hazırlanacak ders kitaplarıyla çocuklarımızın başarılı anadil eğitimi olanaksızdır.Ayrıca,Türkiye'de ders kitaplarının içeriği,hatta dili yönetimden yönetime değiştiği

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

için,sağlıklı bir eğitim vermek de oldukça güçtür. Öte yandan,Hollanda'da ders araç ve gereçlerinin nasıl hazırlanacağı yasalarla belirlenmiş olduğu için, bu sorunun yeni kararda açıkça belirtilmemesi,ders araç ve gereçlerinin mevcut yasalara göre hazırlanacağını ortaya koymaktadır.Biz bu yöntemin de yeterli olamıyacağını şimdiden işaret etmek istiyoruz.Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın ve ilgili kurumların salt kendi çabalarıyla veya birkaç uzmanın katkısıyla bu sorunu köklü bir biçimde çözmesi olanaksızdır.Sorunu,köklü, kalıcı ve demokratik katılımcı bir yapıda çözmek gerekir.

Biz HTİB olarak,bu anlamda,şu çözümün daha gerçekçi olacağı kanısındayız.Eğitim proğramının içeriği,ders araç ve gereçleri,çağdaş gelişmelere uygun,Türkiye ve Hollanda'nın toplumsal gerçekleri ve farklı kültürler arasında bocalayan çocuklarımızın somut durumları dikkate alınarak ve merkezi olarak hazırlanmalıdır.Bu ise ancak,öğretmenlerin,velilerin,öğrencilerin,Türk ve Hollandalı eğitim uzmanlarının ve ilgili demokratik kuruluşların temsilcilerinden oluşan bir DEMOKRATİK KURUL'un denetiminde ve gözetiminde yapılabilir.Çocuklarımızın eğitimleri konusunda velilerin,öğretmenlerin,öğrencilerin,göçmen işçilerin demokratik örgütlerinin tam ve eşit katılımını sağlamayan hiçbir çözüm köklü ve kalıcı olamaz.Eğitimi veren öğretmenlerin,eğitimin konusunu oluşturan öğrencilerin,onların

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

anne ve babalarının katılımını sağlamayan bir eğitim temel amacına uygun olabilir mi? Kuşkusuz,ders kitaplarının hazırlanması bir uzmanlık işidir ve bu anlamda eğitim uzmanlarına büyük görevler düşecektir.Ama sorun bu denli dar ve teknik anlamla sınırlanmamalıdır. DEMOKRATİK KURUL'un denetimi ve gözetimi kesinlikle gereklidir.

Bu konuda gerekiyorsa yasal düzenlemeler yapılabilir. Hollanda yasalarının öngördüğü hükümler herhalde değiştirilemez tanrı buyruğu değildir.Şimdiye dek,lehimizde ve aleyhimizde birçok yasal düzenlemeler yapılabildiğine göre,yasalar değişebilir demektir.Önemli olan sağlıklı,kalıcı,köklü demokratik bir çözüm üzerinde birleşebilmektir.Bu ise,demokratik bir tartışmanın gelişmesiyle sağlanabilir.

Ayrıca,sözkonusu bu kurul,sadece ders araç ve gereçlerinin hazırlanmasında değil,eğitim proğramının uygulanmasında ortaya çıkabilecek güçlüklerin giderilmesinde ve proğramın denetlenmesinde,anadil eğitimiyle ilgili ileriye yönelik daha geniş öneri ve proğramların hazırlanması konusunda da yetkili olmalıdır.Bu arada,Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın anadil eğitimiyle ilgili olarak yürürlüğe koyduğu yeni kararın belirli bir dönem uygulanmasından sonra ortaya çıkan sonuçlarının irdelenmesi de bu kurulun görevleri arasında olmalıdır.Örneğin, bu proğramın hangi sürede başarıyla uygulanabileceğini bu kurul saptamalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu durumda,sürenin 2,5 saat mi,yoksa bundan daha uzun bir zamanı kapsayabileceği daha inandırıcı kanıtlarla ortaya çıkacaktır.

SONUÇ

Baştan buyana açıklamaya çalıştığımız bu görüşlerle sorun tümüyle çözümlenmiş mi oluyor? Kesinlikle hayır.Biz soruna sadece gerçekçi ve yapıcı bir yaklaşım sağlamaya çalışıyoruz.Sorunun,demokratik temellerde ve daha geniş ölçülerde tartışılmasına gereksinim vardır.Bunun için tüm velilere,öğretmenlere, öğrencilere,eğitim uzmanlarına ve göçmen işçi örgütlerine sesleniyoruz.Bu değerlendirmelerimizle ilgili görüşlerinizi üşenmeden,yazılı veya sözlü olarak HTİB Genel Merkezi'ne,şubelerine ve çalışma gruplarına bildirmenizi diliyoruz.Görüşlerinizi aldıktan sonra değerlendirmelerimizi gözden geçirip,ilgili düzeylerde daha güçlü bir biçimde savunmamız olanaklı olacaktır.Böylelikle,çocuklarımız çağdaş temellerde ve güvenli bir gelecek doğrultusunda eğitimi için birlikte olumlu adımlar atabiliriz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HTİB GENEL MERKEZİ

I^e Weteringplantsoen 2c-sous

IOI7 SJ Amsterdam

Tlf:020-22I320

AMSTERDAM

I^e Weteringplantsoen 2c-sous

IOI7 SJ Amsterdam

Tlf: 020-22I820

EİNDHOVEN

Bergstraat 8

56II JZ

Tlf: 040-446324

NİJMEGEN

Waalkade 24

65II XP Nijmegen

Tlf: 040-226506

DEN HAAG

Koning Straat I22 A

25I5 JV Den Haag

Tlf: 070-390336

LEİDEN

Catharijna Straat 9

23II NZ Leiden

Tlf:07I-I42I33

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İŞÇİ BİRLİĞİ
1984 - 1986
DÖNEMİ
EYLEM PROGRAMI

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DAHA GÜÇLÜ DAHA YIĞINSAL BİR FAT İÇİN

Batı Avrupa'daki Türkiyeli İşçilerin Durumu

Bugün Batı Avrupa'da iki milyonu aşkın Türkiyeli insan yaşıyor. Bunların bir milyondan çoğu çalışıyor. Geri kalanları ise onların eş ve çocuklarıdır.

1960'ların ilk yıllarında başlayan işçi akımı 1970'li yılların başında en üst düzeye yükseldi. Resmi olarak ise 1974-75'den bu yana durmuş gibi görünüyor. Çünkü 1975 yılında tüm Avrupa'yı saran ekonomik bunalımla birlikte genel olarak işçi istemi durduruldu.

Buna rağmen, gerek eş ve çocukların getirilmesi, gerek işçi ailelerinin doğan yada büyüyen çocukları, gerekse turist yada kaçak işçi gelişleriyle Batı Avrupa'daki Türkiyeli işçi nüfusu fiilen artmaya devam etti. Bugünkü yüksek sayısına ulaştı. Bugün, Batı Avrupa'daki en büyük göçmen işçi topluluğunu Türk ve Kürt Türkiyeli işçilerin oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Başlangıçta, işçi göçünün ilk yıllarında, Türkiyeli işçilerin hemen hepsi kısa, belirli bir süre için Batı Avrupa'ya geliyorlardı. Birkaç yıl çalışarak, biraz para biriktirip memlekete dönmeyi amaçlıyorlardı. Ya varolan topraklarını, küçük dükkanlarını büyütüp, güçlendirmek, yada yeni toprak veya iş sahibi olmak başlıca hedefleriydi. Batı Avrupa'daki işçiliklerine geçici iş olarak bakıyorlardı. Her yıl Türkiye'ye dönme düşüncesi hakimdi.

Yıllar ilerledikçe, aileler memleketten gelip, çocuklar bulunulan ülkeye alıştıkça, biriktirilebilen paralarla memlekette iş yapma imkanları daraldıkça, Türkiyeli işçiler arasında "geçici" değil, bulundukları ülkede "kalıcı" olma eğilimi ağır basmaya başladı. Nitekim, bugün Batı Avrupa'daki, özellikle Federal Almanya'daki işçilerin Avrupa'da ortalama işçilik kıdemleri 6-8 yıldan az değildir.

Türkiyeli işçilerin büyük çoğunluğunun bugünkü durumu, "misafir işçi" yada "yabancı işçi" değil, "göçmen işçi"dir. Onlar artık bulundukları ülkelerin işçi sınıflarının ayrılmaz bir parçasıdırlar.

Türkiyeli göçmen işçilerin fiili, gerçek durumu böyle bir gelişme göstermekle birlikte, hukuki durumları farklıdır. Başta Federal Almanya olmak üzere, Hollanda, Belçika, Fransa, Avusturya, İsviçre, Danimarka, İsveç ve İngiltere'ye Türkiyeli işçiler çeşitli biçimlerde geldiler. Örneğin, Federal Almanya'ya işçiler, esas olarak, Türkiye ve Federal Alman hükümetleri arasındaki ikili anlaşmalar çerçevesinde geldiler. Ama Danimarka, İsveç, Fransa ve bunun gibi ülkelere ise turist, kaçak olarak, yada yalnızca çalışılan ülkenin tek taraflı izni ile gelip çalışmaya başladılar.

Türkiyeli işçilerin bulundukları ülkelerde varolma, yaşama ve çalışma hakları, koşulları, geçici işçi olarak belirlenmiştir. Oturma ve çalışma izinleri kısa sürelidir. Bulundukları ülkenin ilgili makamlarınca kısa aralıklarla uzatılmaktadır. Bu ülkelerin ilgili makamları Türkiyeli işçileri kolaylıkla kapı dışarı etmenin yasal olanaklarına sahiptirler. Çok sayıda işçi ise devlet-

TÜRK SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

lerarası anlaşmalar olmadan yada turist ve kaçak olarak çalışmakta oldukları için hiçbir ciddi güvenceye sahip değildirler.

Batı Avrupa'daki Turkiyeli Göçmen İşçilerin Ortak Sorunları

Batı Avrupa'daki Turkiyeli işçiler farklı ülkelerde yaşamalarına karşın ortak sorunlarla karşı karşıyadırlar.

- En başta, gittikçe artan savaş tehlikesi, Batı Avrupa'ya yerleştirilmek istenen atom roketleri tüm Avrupa halkları ile birlikte onları da bir atom cehenneminde kul olma tehlikesi ile karşı karşıya getiriyor. Artan silahlanma harcamaları onların tüm temel sorunlarını daha da artırıyor.

- Gittikçe ağırlaşan ekonomik bunalımla birlikte, bulundukları ülkelerdeki işçilerin karşılaştıkları, işsizlik, ücretlerin ve sosyal hakların kısıtlanması, hayat pahalılığı, çalışma koşullarının kötüleşmesi gibi sorunlar, Turkiyeli işçileri de derinden ve öncelikle etkilemektedir. İlk işten atılanlar, ücretleri ve sosyal hakları çeşitli yollardan kısılanlar, hayat pahalılığından en çok etkilenen ve zaten en ağır ve kötü işlerde çalıştıkları için çalışma koşulları daha da kötüleşenler onlar olmaktadır.

- Batı Avrupa tekelleri, gerici politikacılar, bunalımla beraber artan işsizliğin sorumluluğunu göçmen işçilerin, en başta Türkiyeli işçilerin varlığına yüklemeye çalışıyorlar. Bunun için de, tüm Batı Avrupa'da yabancı düşmanlığı, ırkçı, şövenist düşünceler kışkırtılıyor. Türk ve Kürt Türkiyeli işçiler bu artan yabancı düşmanlığının boy hedefi haline getirilmek isteniyor. Doğrudan saldırıya uğruyor, şiddete maruz kalıyorlar.

- Yükseltilen yabancı düşmanlığının ve işsizliğin tehdidi altında Türkiyeli işçilerin alabildiğince çoğu en kısa sürede geri gönderilmek isteniyor. Bu amaçla, Türkiyeli göçmen işçilerin bulundukları ülkede yaşama ve çalışma koşullarını ağırlaştırıcı yasalar ardarda çıkarılıyor. Birçok ülkede kısıtlayıcı, işçi düşmanı yeni "yabancılar yasa"ları kabul ediliyor yada bunların hazırlığı yapılıyor. Ailelerin birleşmesi önleniyor. Çocukların getirilmesine sürekli engeller çıkarılıyor. Turist yada kaçak işçiler, yakalandıkları yerlerden kafileler halinde Türkiye'ye gönderiliyorlar. Türkiyeli işçilerin yasal plandaki "geçici işçi" durumu yada devletlerarası anlaşmalarla garanti altına alınmamış yasal hakları, onlara karşı kullanılan başlıca silahlar oluyor.

- Türkiyeli, Türk ve Kürt, göçmen işçiler en başta daha iyi bir hayat ve çocuklarına güvenlikli bir gelecek, iyi yetişme şartları elde etmek için Batı Avrupa'ya geldiler.

  Şimdi, bir yandan Avrupa'da ve Türkiye'de artan ekonomik bunalımla daha iyi bir hayat elde etme umutları durmadan darbe yiyor; öte yandan, tüm varlıklarını uğurlarına harcadıkları çocukları kötü bir biçimde yetişiyor.

  Avrupa ülkelerinde doğup büyüyen yada küçük yaşta gelip yetişen çocuklar, ne kendi dillerini, ne de bulundukları ülkenin dilini doğru düzgün öğrenemiyorlar. Meslek edinmek bir yana, ilk öğrenimlerini bile tamamlamakta

TÜRKİYE SOSYAL-TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

büyük güçlüklerle karşılaşıyorlar. Bir dizi kötü alışkanlığın içine yuvarlanıyorlar. Göçmen işçi çocuklarının ve gençlerinin eğitim, yetişme, iş gibi sorunları gittikçe daha karmaşık hale geliyor.

- Çeşitli Batı Avrupa ülkelerinde ardarda yabancı düşmanı yasalar çıkarken, göçmen işçilerin sorunlarının çözümüne yönelik hiçbir yasa hazırlanmıyor. Dahası, geri gönderilmelerini engelleyecek, bulundukları ülkelerde eğer isterlerse sürekli kalmalarını sağlayacak, durumlarını devletlerarası anlaşmalarla güvence altına alacak hiçbir adım atılmıyor. Bütün bunlar Türkiyeli göçmen işçilerin yasal sorunlarını gittikçe artırıp zorlaştırıyor.

- Türkiye büyükelçilikleri ve konsoloslukları, göçmen işçilere karşı görevlerini yerine getirmiyorlar. Sorunların çözümü için çaba harcamıyor, işlerini sürüncemede bırakıyorlar. Çoğu zaman bir baskı aracı olarak hak arayan işçilere karşı eyleme geçiriyorlar.

- Gerici, ırkçı, şövenist, faşist fikirler, sözde "yabancı düşmanlığına tepki" adı altında Türkiyeli işçiler arasında yayılıp, bunlar çevresinde örgütlenme yapılmaya çalışılıyor. Bunlar, Türkiyeli işçilerin sorunlarının çözümü için yürüttükleri mücadelenin karşısına bir engel olarak çıkarılıyorlar.

Hangi Hedefler İçin Nasıl Bir Örgütlenme ve Nasıl Bir Mücadele?

- Türkiyeli göçmen işçiler, Batı Avrupa'daki sınıf kardeşleri ile, tüm barış güçleri ile birlikte, herşeyden önce, silahlanma harcamalarının artırılmasına, savaş tehlikesine karşı, emperyalizme karşı, barış için en aktif bir biçimde mücadeleye katılmalıdırlar.

- Batı Avrupa tekellerinin bunalımın ve silahlanma harcamalarının yükünü işçilerin, emekçilerin sırtına yüklemek için uyguladıkları saldırı politikasına karşı savaşımda en ön safta yeralmak gereklidir. Bu saldırı politikasının hedefleri, ücretleri düşürmek ve ekonomik ve sosyal hakları kısmaktır. Bunun sonucunda, işçilerin, halkın yaşama ve çalışma koşulları giderek kötüleşmektedir. Bu gerici, işçi düşmanı girişimler, ancak tüm işçilerin, yerli-göçmen ortak mücadelesi ile bozguna uğratılabilir.

- Yabancı düşmanlığına karşı, bulunulan ülkenin işçileri, emekçileri, demokrasi güçleri ve diğer uluslardan göçmen işçiler ile beraber mücadele zorunludur.

- Geri gönderilmeye karşı, bulunulan ülkede istenirse sürekli kalabilmek için, oturma ve çalışma en başta olmak üzere tüm ekonomik ve sosyal haklar için, göçmen işçi düşmanı yabancı yasaların çıkmasına, yürürlükteki olumsuz göçmen yasalarına karşı, bulunulan ülkenin işçileri ve demokrasi güçleri ve tüm diğer uluslardan göçmenlerle birlikte karşı durulmasını sağlamak gereklidir.

- Tüm bu tehlikelere karşı Türkiyeli göçmenlerin bütün haklarının devletlerarası anlaşmalarla garanti altına alınması ve geri gönderilmelerinin engellenmesi için Türkiyeli yetkili makamların harekete geçirilmesi gereklidir. Bunun için Türk ve Kürt, Türkiyeli tüm göçmen işçilerin örgütlerinin birlikte mücadelesi zorunludur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

Bu nedenlerden dolayı, Türkiyeli göçmen işçiler en başta bulundukları ülkenin işçileriyle aynı sendikal ve politik örgütlerde birleşmelidirler. Özellikle sendikalardaki aktifliklerini artırmalıdırlar. Tüm barış ve demokrasi güçleriyle işbirliği yapmalıdırlar.

Türkiyeli göçmen işçiler bugün çeşitli derneklerde örgütlü bulunuyorlar. Bunların sayısı çok ve dağınıktır. Gerek bulunulan ülkede, gerek Türkiye'ye dönük olarak ve gerekse Batı Avrupa düzeyinde daha etkin olabilmek için, bu dernekler arasındaki koordinasyonun, tek bir çatı altında birleşmeyi gözeterek, artırılması zorunludur. Bu örgütlerin üye sayılarının artırılması, Türk ve Kürt işçilerinin birleşik, ortak yığınsal örgütleri haline getirilmesi yaşamsaldır.

Türkiyeli göçmen örgütlerinin tek bir çatı altında toplanması, göçmen işçi sorunlarının Batı Avrupa düzeyindeki ortak niteliğinin bir gereğidir. Bu, tüm Türk ve Kürt işçilerinin, Türkiyeli göçmen işçi örgütlerinin önünde duran tarihsel bir görevdir. Bu hedefe tek tek ülkelerden, bölgesel düzeyden (örneğin İskandinavya gibi) başlayarak gitmek de olanaklıdır.

Bu başarılabilirse, ulusal parti ve sendikaların, Batı Avrupa hükümetlerinin, Avrupa Konseyi ve AET'nin, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK), Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK), Dünya İş Konfederasyonu (DİK), Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) gibi sendikal merkezlerin, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ve Türkiye yetkili makamlarının önüne tek bir ses, tek bir güç olarak çıkılabilecektir.

FAT, önümüzdeki dönemde çalışmalarında Batı Avrupa düzeyinde bu genel çerçeveyi esas alacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DANİMARKA'DAKİ TÜRKİYELİ GÖÇMENLER İÇİNDE DAHA ETKİN ÇALIŞMAK İÇİN

FAT'in önümüzdeki dönem göçmen işçi yığınıyla daha yoğun bağ kurabilmesi, onları örgütleyip kendi ekonomik ve demokratik hakları, barış ve Türkiye halklarıyla dayanışma için savaşıma çekebilmesi, herşeyden önce FAT'in göçmen sorunları temelinde aktif bir mücadele yürütmesine bağlıdır.

Önümüzdeki dönem FAT'ın göçmen işçilerin ekonomik ve demokratik hakları için yürüteceği çalışmanın temel noktaları şunlar olmalıdır:

A - Barış Savaşımı

Bugün başını ABD emperyalizminin çektiği savaş yanlısı güçler dünyamızı nükleer bir savaşta yok olmaya doğru sürükluyorlar. Geçtiğimiz yıl Avrupa'ya yerleştirilmeye başlayan Pershing ve Cruise füzeleri, ABD emperyalizmi ve NATO ortaklarının dayattığı "yıldızlar savaşı" denen uzaya atom silahları yerleştirme projeleri ve halklar arasında sürekli körüklenen düşmanlık, dünyamızı tarihte görülmemiş ölçüde tehlikeli bir noktaya getirmiştir. Tarihsel olarak öncülüğünü yitiren emperyalist-kapitalist sistem içine düştüğü ekonomik bunalımı aşmak ve kaybettiği öncülüğü yeniden elde edebilmek hayalleriyle çılgınca bir silahlanma yarışı sürdürüyor. Dünyamızın birçok yerinde milyonlarca çocuk açlıktan, doktorsuzluktan ölür, milyonlarca işsiz yarı aç yaşamlarını sürdürmeye çalışır, Batı Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinde bile işsizlik ve yoksulluk çığ gibi büyürken gericiliğin milyarlarca doları bu sorunları çözme yerine silahlar yoluyla toprağa gömmesini durdurmalıyız.

Günümüzde geniş demokrasi güçleri bu çılgınlığı durdurmak için kararlı ve zorlu barış eylemleri yükseltiyorlar. Çalıştığımız Danimarka'da geçtiğimiz yıllarda yüzbinlerce kişinin sokaklara dökülerek bu çılgınlığı engellemek için savaştığını hepimiz yakından izledik. Ne var ki, göçmen işçilerin Danimarka'daki barış savaşımına katkıları yeterli değildir. Bu nedenle de örgütümüz FAT'e büyük görevler düşmektedir. Önümüzdeki dönem FAT, Danimarka'da silahlara yatırılan milyarlarca kronun göçmen işçiler için işsizlik, sosyal kısıtlamalar ve geri gönderilme anlamına geldiğini yığınlara anlatmalıdır. Bunun için FAT bir yandan Danimarka barış örgütleriyle örgütsel bağlar kurmalı ve her barış eylemine mümkün olan en geniş göçmen yığınının katılımını sağlamalı, diğer yandan da Danimarka kamuoyuna ve göçmen işçilere Türkiye'deki faşist cuntanın dünya barışı için ne denli büyük bir tehlike oluşturduğunu açıklamalıdır. FAT'in önümüzdeki dönem barış savaşımını biribirine sıkıca bağlı bu iki yanını ihmal etmeden kararlılıkla yürütmesi zorunludur.

B - Danimarka İşçi Sınıfı Sıralarında Daha Etkin Savaşım

FAT, Danimarka'daki Türk ve Kürt göçmen işçilerin Danimarka işçi sınıfının bir parçası olduğu gerçeğinden hareket eder. Bu nedenle Derneğimiz hayatın her alanında Danimarka işçi sınıfı ve demokrasi güçleriyle ortak savaşım içinde olacaktır. Türk ve Kürt göçmen işçilerin sendikal harekette daha etkin olmaları, Danimarka işçi sınıfı hareketine yakınlaşmalarını, onun savaş deneyimini özümsemeleri için çalışmalıdır.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİLER DAYANIŞMA AVRUPA

Türkiyeli işçilerin, işçi sınıfının emperyalizme, tekellere karşı, barış, demokrasi ve sosyal haklar için savaşıma çok yönlü ve etkin katılımını sağlayamazsak, ne Danimarka tekellerinin Türk ve Kürt işçileri kendi ideolojilerine entegre etme çabalarını, ne işsizliği, sosyal hakların kısıtlanmasını ve geri göndermeleri, ne de yabancı düşmanlığını önleyebiliriz. Danimarka'da yaşayan biz göçmen işçilerin tek güvencesi Danimarka işçi sınıfı ve demokrasi güçleriyle her alanda omuz omuza savaşmaktır.

C - Danimarka'da Yaşayan Göçmen İşçilerin Yaşam ve Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi

. Danimarka'da işsizlik %13 dolayında olduğu halde, Türkiyeli işçiler arasında bu oran %40'ı aşmıştır. Önümüzdeki günler bu oranın daha da artacağı ortadadır. Derneğimiz, Türkiyeli göçmen işçi yığınına işsizliğin nedenlerini ve çözüm yollarını, bunun barış ve silahsızlanma savaşımıyla bağlantısını anlatacak seminerler, açık oturumlar düzenlemeli ve işsizliğe karşı göçmen işçi yığınını mücadeleye çekmek için savaşım biçimleri bulmalıdır.

. Göçmen işçilere çeşitli yardımları öngören yardım yasası Türkiyeli işçiler tarafından ya hiç, yada çok az bilinmektedir. Bu da onların bir dizi hakkının kaybına neden olmaktadır. Önümüzdeki dönem Derneğimiz bir çalışma grubu kurarak bu yasayı incelemeli ve sonuçlarını bir broşür haline getirerek göçmen işçilere dağıtmalıdır.

. Göçmen işçilerin Danimarka'daki hukuksal garantileri nelerdir ve hangi yasal hakları için yığınları savaşıma çekmek mümkündür sorusuna Derneğimiz önümüzdeki çalışma dönemi içinde özenle eğilmelidir. Danimarkada yaşayan göçmen işçi yığını hukuksal haklarını bilmedikleri için giderek daha büyük hak kayıplarına uğramaktadır. Önümüzdeki dönem Derneğimizde haftada veya 15 günde bir yarım gün danışman olarak çalışacak bir hukukçu bulundurulmalıdır.

. Göçmen işçilerin Danimarka makamlarındaki tercüman sorunları, emeklilik veya erken emeklilik sorunları, oturma izinlerinin uzatılması, ehliyet ve vize konusunda poliste tercümanlık sorunları ve buna benzer bir dizi sorunlarına ilişkin olarak önümüzdeki dönem Derneğimizde mutlaka düzenli ve çalışabilir bir mekanizma yaratılmalıdır. Böylesi bir mekanizma hem Derneğimize maddi katkı sağlayabilir, hem de geniş göçmen yığınıyla somut bağ kurmada çok etkili olabilir.

. Yeni çıkarılan eğitim yasasıyla yetişkinlerin dil öğrenme olanakları kısıtlanmakta, bu da işçilerimizin dil bilmiyor gerekçesiyle kapı dışarı edilmelerine olanak sağlamaktadır. Özellikle bu kısıtlama Türkiyeli kadınların durumunu daha da kötüleştirmektedir. Derneğimiz önümüzdeki dönem bu soruna da ciddi olarak eğilmeli, bu konuda bir çalışma grubu kurmalı, bu haksız uygulamayı Danimarka kamuoyunda teşhir etmelidir.

. Derneğimiz, üyelerimizin politik ve kültürel bilgi ve görülerinin artması için seminer, konferans ve açık oturumlar düzenlemelidir. Bu konuda dikkat edilecek nokta, göçmen işçi yığının somut sorunlarını gözönünde bulundurmaktır. Seçilecek konular göçmen işçilerin sorunlarından kopuk, soyut politik konular olmamalıdır.

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA VAKFI

. Danimarka'da yaşayan göçmen işçilerin Türkiye Konsolosluğunda karşılaştıkları sorunlar takip edilmeli, bu konuda Konsolosluğa baskı yapacak demokratik mekanizmalar yaratılmalıdır.

D - Eğitim ve Gençliğin Sorunları

Danimarka'da yaşayan göçmen işçi çocuklarının eğitim sorunu giderek ağırlaşıyor. Okul öncesi, okul çağı ve gençlerin eğitimi gelecekte göçmen işçi örgütlerinin mücadelesinde gündemin başında yer alan sorunlar olacaktır.

Derneğimiz bu önemli konuya ciddi olarak eğilmeli, göçmen işçi yığının tümünü ilgilendiren bu sorun etrafında hem örgütlenmesini geliştirmeli, hem de etkili yığın eylemleri yapmanın biçimlerini bulmalıdır. Derneğimiz bu sorun hakkında bilgili göçmen öğretmenlerden oluşacak bir eğitim çalışma grubu oluşturmalı ve Yönetim Kurulu bu grubun etkili çalışabilmesi için her türlü çabayı göstermelidir.

Çocuklarımızın Türkçe ve Kürtçe yeterli eğitimi görmelerini, Danimarka toplumunda yaşadıklarını unutmadan kendi kültür ve benliklerini yitirmemelerini sağlayacak bir eğitim politikası izlenmesi için çalışma yürütülmelidir.

Danimarka'daki, ikinci kuşak dediğimiz, gençliğimiz diğer Avrupa ülkelerinde karşılaşılan sorunlarla yeni yüz yüze gelmeye başlıyor. Düşük eğitim düzeyi, meslek edinmelerinin önündeki zorluklar ve giderek büyüyen işsizlik sorunu, gençlerimizi kahve ve diskotek köşelerine itmektedir. Tüm bu olumsuzluklara ek olarak yabancı düşmanlığının artması, gençlerimiz için çok ciddi tehlikeler oluşturuyor. Örgütümüz FAT geleceğin güvencesi olan gençlerimizin somut sorunlarını ele almalı ve yaratıcı biçimler bularak gençlerimizin örgütlenmeleri için çaba sarfetmelidir.

Türkiyeli gençler için diğer yakıcı bir sorun ise bedelli askerliktir. Bugün faşist cunta her bir gencimizden 2 aylık askerlik süresi için 70 bin krona yakın para almaktadır. Bu soygunun içyüzünü geniş gençlik kesimlerine anlatarak durdurulmasını sağlamalıyız. Geniş gençlik kesimlerinin güncel ve yakıcı bir sorunuolan bedelli askerlik etrafında örgütümüz FAT'in yaratacağı etkin bir hareket, hem faşist cuntanın kaba şövenist yüzünü açığa çıkarmak, hem de gençlerimiz için büyük bir yük olan soygunu durdurmakta önemli bir adım olacaktır.

E - Kültürel Çalışmalar

Danimarka'da yaşayan Türkiyeli işçilerin büyük bölümü de "misafir" işçi olmaktan çıkıp göçmen işçi durumuna gelmiştir. Dolayısıyla artık kalıcı olan bu göçmen işçi yığınına dönük bir kültür politikası oluşturulması zorunludur.

Danimarka tekelci burjuvazisi tarafından izlenen göçmen işçileri asimile etmeye yönelik politikaya karşı savaşım yürütülmeli ve onların Danimarka işçi sınıfına entegre edilmeleri için aktif çaba gösterilmelidir. Bu politikanın hayata geçmesi için FAT ikili bir çalışma yürütmelidir:

a) Danimarka işçi sınıfı ve halkını Türk ve Kürt işçilere tanıtmak, onların birlikte yaşadıkları ama tanımadıkları Danimarka emekçi halkıyla kaynaşmasını sağlamak için çaba göstermeliyiz. Bunun için de Derneğimiz

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

dostluk geceleri düzenlemek, Danimarka işçi sınıfının eylemlerine katılmak, Danimarka halkının geleneksel günlerinde onlarla birlikte olmak gibi biçimler geliştirip kullanmalıdır.

b) Ülkemizi, ülkemizde yaşayan Türk ve Kürt halklarını, onların bir parçası olan Danimarka'daki Türkiyeli işçileri Danimarka halkına tanıtmak için çaba harcamalıyız. Bunun için,

. Danimarka televizyonu ve radyosunda Türkiye'yi, Türk ve Kürt halklarını tanıtmak için aktif mücadele edilmeli;

. gelişmekte olan yabancı düşmanlığına karşı aktif çaba gösterilmeli, bu konuda Danimarka ilerici kamuoyunun sürekli desteğini alarak eylemler ve etkinlikler düzenlemeli;

. göçmen işçilerin içinde yaşadıkları zor çalışma ve yaşam koşulları, yabancı bir ülkede yaşamanın psikolojik zorlukları, konferans, seminer, açık oturum ve yayın faaliyetleri aracılığıyla Danimarka kamuoyuna duyurulmalıdır.

Ayrıca göçmen işçilerin bilgi ve kültürlerini artırmak için onların yoğun oturduğu bölgelerde kitaplıklar kurulması, kitaplıkların olduğu bölgelerde ise bunların zenginleştirilmesi için çaba gösterilmelidir.

Yukarıda saydığımız tüm sorunlarda FAT'in yürüteceği savaşımın başarısı bir yanıyla göçmen işçi yığınını harekete geçirmeyi, diğer yanıyla da Danimarka'daki diğer göçmen işçi örgütleri, Danimarka sendikaları, demokratik örgütleri, ilerici politik partileri, ilerici bilim ve sanat adamlarıyla aktif bir işbirliğini gerektiriyor. Bu nedenle de FAT önümüzdeki dönem bir yandan içe dönük göçmen işçi yığınını örgütleme çabalarını yürütürken, dışa dönük olarak da yukarıda saydığımız örgüt ve kişilerle aktif ve sürekli bir işbirliği kurmanın olanaklarını mutlaka yaratmalıdır.

FAT Türkiye Demokrasi Güçleriyle, Türkiye Halklarıyla Dayanışmayı Daha da Yükseltmelidir

Danimarka'daki Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarının çözümü için uğraşı vermek her zaman FAT'in esas çalışmalarını oluşturacaktır.

Ancak biliyoruz ki, Türkiyeli işçiler nerede olursa olsun binlerce bağla halklarımıza bağlıdırlar. Ailelerimiz, analarımız, babalarımız, akrabalarımız, dostlarımız cuntanın zulmü altındadır. Bizlerin birçok sorununun çözümü Türk ve Kürt halklarının faşizme karşı demokrasi savaşımı ile sıkıca bağlıdır. Bizler işçi olarak bir yandan Danimarka tekelleri tarafından sömürülüyoruz. Diğer yandan ülkede artan hayat pahalılığı ailelerimizin ve yakınlarımızın geçimi için gereken parayı artırıyor. Bizler ülkeye daha çok döviz göndermek zorunda kalıyoruz. Bir kez daha sömürülüyoruz. Her yıl Batı Avrupa'daki biz işçilerin gönderdiği 2 milyar doları aşkın döviz çarçur ediliyor. Oysa bize yeni iş alanları gerek. Ama cuntanın politikası tersinedir.

Bu nedenledir ki, FAT önümüzdeki dönemde de çalışmalarında, eskiden olduğu gibi, Türkiye işçi sınıfının, Türk ve Kürt halklarının, tüm barış ve demokrasi güçlerinin cuntaya karşı savaşımını desteklemeyi yaşamsal görevi saymalıdır.

TÜRKİYE SOSYALİZMİ ARAŞTIRMA VAKFI

FAT, faşist cuntayı, onun kanlı yüzünü Danimarka ve dünya kamuoyuna teşhir etmek için, uluslararası alanda onu yalıtlamak, güçsüz bırakmak için tüm çabasını harcamalıdır.

FAT, baskıları, işkenceleri duyurup protesto etmeli, politik tutuklularla maddi ve manevi dayanışmasını yükseltmeli, Türkiye'de insan hak ve özgürlüklerinin nasıl çiğnendiğini somut örnekleri ile teşhir etmelidir.

Türkiye işçi sınıfının mücadelesini, en küçüğünden en büyüğüne kadar, Danimarka kamuoyuna duyurmak için çabalarını artırmalı, tüm olanakları ile bu mücadeleye omuz vermelidir.

FAT, Türkiye Kürdistan'ındaki ulusal baskıyı, zorbalığı, asimilasyonu, kırımı somut örnekleriyle dile getirmeli, Kürt halkının ulusal, demokratik hakları için verdiği savaşımı desteklemeye devam etmelidir.

FAT, cuntanın komşularımıza, sosyalist ülkelere, ilerici Arap, İslam ülkelerine, Kıbrıs Cumhuriyetine ve Yunanistan'a yönelik barış düşmanı girişimlerini açığa vurarak, tüm bunlara karşı durmalıdır.

FAT, cuntanın göstermelik seçimler yaparak "demokrasiye geçtim" demagojisini Danimarka kamuoyunda açığa çıkarmalıdır. 6 Kasım'da yalnız kendi partilerine izin vererek yaptığı seçimlerden 5 ay sonra yapılan yerel seçimlerde cuntaya karşı partilerin aldığı %42'nin üstündeki oy oranının cuntanın temelsizliğinin açık bir kanıtı olduğunu gerek göçmen işçi yığınına gerekse Avrupa kamuoyuna anlatmalıdır.

FAT, Avrupa'dan sonra Türkiye'ye de Pershing füzeleri yerleştirme planlarına, ABD çevik kuvvetlerinin Türkiye'ye yerleştirilmesine, Türkiye Kürdistan'ında yeni üs ve atomdepolarının oluşturulmasına, AWACS casus uçaklarının Konya'ya üslenmesine, ülkemizin bir atom savaşınının cehenneminde kül olması tehlikesine karşı mücadele etmelidir.

FAT, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı artırmak için, Danimarka Türkiye Dayanışma Komitesini daha aktif bir biçimde desteklemeli, aynı amaçla Türkiyeli diğer göçmen örgütleri ve dayanışma komiteleri ile Danimarka düzeyinde işbirliği olanaklarını araştırıp geliştirmelidir.

FAT, Batı Avrupa çapında cuntaya karşı demokrasi güçlerinin her ortak çıkışında yer almalı ve böylesi ortak çıkışların örgütlenmesi için çabalarını artırmalıdır.

TÜRKİYE SOSYALİST DEVRİMCİ HAREKETİ

İŞÇİ BİRLİĞİ
1983 - 1984
DÖNEMİ
ÇALIŞMA RAPORU

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ç A L I Ş M A R A P O R U

Yaklaşık bir yıl önce yapılan Derneğimizin Olağanüstü Kongresinden bu yana gerek kapitalist dünyanın bütününde, gerekse Danimarka ve Türkiye'de durum işçi sınıfı ve emekçiler aleyhine daha da kötüleşti.

Kapitalist sistem içine düştüğü ekonomik ve sosyal bunalımı aşmak için dünya çapında harpçi politikaları kışkırtırken, silahlanma yarışını tarihte görülmemiş boyutlara yükseltiyor. İç politikada ise her ülkede derece derece daha da gerici konumlara geçiyor, kimi ülkelerde ise doğrudan faşizme başvuruyor.

Kapitalist dünyanın 1970'li yıllarda başlayan bunalımı başta kapitalizmin kalesi ABD'de olmak üzere tüm kapitalist ülkelerdeki geniş yığınları derinden etkiliyor. Hergün daha fazla sayıda insan işini yitiriyor ve bunalımın yarattığı pahalılıktan, sosyal harcamaların kısıtlanmasından, çevre kirliliği, ahlaksal ve moral çöküşten payını alıyor.

Dünya emperyalist sisteminin bir parçası olan Danimarka'da da durum büyük bir hızla kötüleşiyor. İşsizlik bugün %13.3-14 gibi rakamlarla ifade edilirken, Türkiyeli işçiler arasında %42 gibi korkunç bir orana yükseliyor. Gerçek işçi ücretleri 1975 yılına oranla 1984 yılında %17 azaldı. 1975 yılında 1.2 milyar olan bütçe açığı 1982 yılında 74 milyar krona yükseldi. Yaşamın her alanında kısıtlamalara gidilirken silah tekellerinin karlarını astronomik rakamlara çıkaran silahlanma harcamaları devam ediyor. Sağlık, eğitim, sosyal fonlardan kısıtlamalar silah tekellerinin kasalarına akıtılıyor. Örneğin son 4 yılda bütçe içinde sağlık harcamalarının oranı %7.8'den %14'e çıkarıldı. Tekellerin sözcüsü olan kara hükümet, işçi ve emekçilerin sömürüsünü hızlandırırken ABD emperyalizminin dünyayı bir nükleer cehenneme döndürme planlarına evet diyerek milyarlarca kronu silahlara gömüyor. Bu durum ise hem Danimarka işçi sınıfını, hem de onun bir parçası olan biz göçmen işçileri derinde etkiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

Bunalımın yükünü işçi ve emekçi sınıflara yüklemek için kara hükümet eliyle her türlü önlemi alan Danimarka tekelci sermayesinin gündeminde artık ihtiyaç duymadığı yabancı işçileri kapı dışarı etmek de öncelikli maddelerden biri oluyor. Geri gönderilmeye, yabancı düşmanlığına, işsizliğe, sosyal haklarda yapılan kısıtlamalara, ailelerin birleştirilmesinde çıkarılan engellere, gençlerimizin eğitim sorunlarına ve emeklilik haklarına sahip çıkmak, ancak göçmen işçilerin birlikte savaşacakları örgütleri aracılığıyla olanaklıdır. İşte örgütümüz FAT bu bilinçle geçtiğimiz bir yıllık dönemde çalışmalar yürütmeye çalışmış ve olanaklar ölçüsünde bu sorunların kiminde olumlu gelişmeler sağlamıştır.

Örgütümüz FAT'in Danimarka'ya dönük sorumluluğu ve görevleri her geçen gün ağırlaşırken Türkiye'ye dönük sorumluluk ve görevleri de daha yakıcı hale geliyor. 4 yıl önce silah zoruyla yönetime el koyan generaller çetesi bugün faşist rejimin özünü demokrasi oyunlarıyla gizlemeye çalışıyor. Poliste ve hapishanelerde işkence günlük uygulama halindedir. Ülkemizde zorbalık , açlık, rüşvet tarihte görülmemiş boyutlara yükselmiştir. ABD emperyalizminin maşası olan Evren-Özal ikilisi ülkemizi sosyalist ülkelere, Orta Doğuda ilerici Arap rejimlerine ve gelişen Kürt ulusal hareketine karşı emperyalizmin sıçrama tahtası haline sokmuşlardır. Ülkemizdeki Amerikan üsleri, atom roketleri halklarımızı bir anda toptan yok edecek boyutlara ulaşmıştır. Başta SSCB olmak üzere tüm komşularımızla eşit yarara dayanan komşuluk ilişkileri kurmak yerine, ABD emperyalizminin istemleri doğrultusunda halklar arası düşmanlık körüklenmektedir.

Bugün Türkiye faşist rejim altında dipsiz bir karanlığa itilmektedir. Buna karşı koyan ilerici ve demokrat güçler 4 yıla yakın zamandır ölümü göze alarak diktatörlüğe karşı savaşıyorlar. Türkiye ve Türkiye Kürdistanındaki hapishanelerdeki direnişler faşist rejimin korkulu rüyası haline gelmiştir. Tüm baskılara rağmen demokrasi güçlerinin savaşımını durdurmayı başaramıyorlar. Daha 20 gün önce yapılan yerel seçimlerde cunta karşıtı partilerin %43'e yakın oy alması faşist rejimin tabansızlığına açık bir kanıt oldu.

Önümüzdeki günlerde örgütümüz FAT, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma hareketini daha da yükseltmek zorundadır. Faşist rejimi göstermelik seçimlerle gizlemeye çalışan emperyalizm ve onun ülke-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

deki uzantısı tekelci burjuvazinin gerçek yüzü dünya demokratik kamuoyunda açığa çıkartılmalı ve Türkiye demokrasi güçlerinin savaşımı her alanda aktif desteklenmelidir.

Yönetim Kurulumuz 1 yıllık olağanüstü kongre döneminin çalışmalarını görüşmeye açarken şu tesbiti yapmayı görev sayıyor. Geçen Kongremizde kabul etmiş olduğumuz eylem programının hayata geçirilmesinde yeteri kadar başarılı olamadık. Özellikle göçmen işçilerin özgün sorunlarının çözümünde yapamadıklarımız yaptıklarımızdan fazladır. Ama bu bizi korkutmuyor. Çünkü, bugün FAT bir göçmen örgütü olarak nelerin yapılması ve nelerin yapılmaması gerektiğini tabanıyla ve yönetimiyle berraklaştıran bir örgüt hüviyetine bürünüyor. Bu da gelecekteki sorunları çok daha kolay aşacağımızın kanıtıdır.

Dernek içi çalışmalar

Yönetim Kurulumuz geçtiğimiz dönem, hem göçmen işçi sorunları, hem de Türkiye ile dayanışma eylemlerinde elinden geldiğince aktif bir çaba gösterdi. Öncelikle dernek içi çalışmaların daha etkin ve programlı yürümesi için çeşitli kollar kurdu. Kültürel faaliyetleri, koro, folklor çalışmalarını düzenli bir hale getirdi. Derneğimizin sürekli bir yayın organı çıkarmasının ilk adımı olarak "İşçi Birliği"ni yayın hayatına soktu. Gençlerimizi çeşitli spor faaliyetlerinde aktif edebilmek için basketbol ve futbol çalışmaları başlattı ve FAT'e iyi bir futbol takımı kazandırdı. Kadın kolumuz 1 Haziran Dünya Çocuk Gününde bir çocuk klübü kurdu ve her ay yaptığı toplantılarla bu klübün çocuklarımız için eğitici ve eğlendirici bir faaliyet olmasını sağladı. İND-sam'ın kültür haftasında FAT kadın kolu aktif görev aldı ve göçmen kadınların FAT'in etkinliklerine yığınsal olarak katılmaları için çaba harcadı.

Bunların yanı sıra Yönetim Kurulumuz derneğimizin lokalinde çeşitli toplantılar düzenledi. Diyarbakır hapishanesinde öldürülen 4 Kürt yurtseveri için yapılan anma toplantısı, 1 Eylül Dünya Barış Gününü, 21 Şubat Dünya Sömürgeciliğe ve Irkçılığa karşı savaşım gününü anmak için ve göçmen sorunlarının dile getirildiği toplantılar bu dönem boyunca üyelerimizin yığınsal katıldığı aktiviteler oldu.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Derneğimiz geçtiğimiz dönem İND-sam'ın tüm çalışmalarında etkin ve aktif yer aldı. Danimarkadaki göçmen işçilerin sorunlarının çözümlenmesi amacıyla diğer göçmen işçi dernekleriyle birlikte yoğun çaba içine girdi. Göçmenlerin sosyal hakları, eğitim sorunu, yasal güvenceler konularında çeşitli toplantılar, paneller düzenlendi, bildiriler çıkarıldı. Polis tarafından öldürülen Osman Polat'ın katillerinin beraat etmesini kınamak ve bu davanın yeniden görülmesi ve katillerin cezalandırılması için bir dizi girişimde bulundu. Danimarka kamuoyunda olumlu bir etkisi olan Göçmen Haftası boyunca FAT çalışmalara aktif olarak katıldı.

İND-sam'ın çıkardığı "Göçmen" gazetesinin Türkçe ve Kürtçe çıkartılması için karar alındı. Türkçe baskısı çıkartılan gazetenin Kürtçe çıkarılması kimi güçlükler nedeniyle henüz gerçekleştirilemedi, ama önümüzdeki dönem Kürtçe baskı da yayın hayatına girecek.

Yönetim Kurulumuz geçtiğimiz bir yıl içinde hem Türkiyeli demokrasi güçlerinin birliği açısından, hem de onların Danimarka işçi sınıfıyla birlikte savaşımı için olumlu çalışmalar yaptı. Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma için Danimarkada yapılan yerel eylemlere en geniş güçlerin katılımının sağlanması için aktif çaba harcadı. Türkiye Danimarka Dayanışma Komitesi ve Türkiyeli demokrasi güçlerinin ortak eylemlerinde yoğun görevler üstlendi.

1 Mayıs 1983'te FAT, iki komite ile birlekte, sendikaların düzenlediği yürüyüş ve mitinge katıldı. Miting alanında stand açıldı. Danimarkalı ve Türkiyeli işçilerin kardeşliğini, Türkiyeli işçilerin özgün sorunlarını ve Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmanın önemini dile getiren pankartlar taşındı.

15-16 Haziran dolayısıyla Dayanışma Komitesiyle birlikte bir kutlama ve dayanışma gecesi düzenlendi. Pul ve afiş yayınlandı.

1983 Land ve Folk festivaline katılındı. Sergiler ve standlar açıldı. Kültürel, politik ve göçmen sorunlarını içeren çadır toplantılarına konuşmacı olarak katılındı. Yemek yapıldı.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sonbaharda düzenlenen Silkeborg barış buluşmasına ve Kopenhag - daki çeşitli barış yürüyüş ve gösterilerine aktif olarak katılındı.

1983 Temmuz ve Ağustos aylarında Türkiyedeki askeri hapishanelerde sürdürülen açlık grevleriyle dayanışma için diğer Türkiyeli örgütlerle birlikte 4 günlük açlık grevi düzenlendi. Bildiri dağıtıldı. Binlerce imza toplandı.

12 Eylül'ün yıldönümünde cuntayı protesto için diğer örgütlerle eylem birliği yapılabilmesinde FAT aktif rol oynadı ve düzenlenen bir dizi eylemin (miting, gece, panel, şehir meydanlarında stand açmak, pul, vb.) hayata geçirilmesinde yoğun çaba harcadı.

Danimarka işçi sınıfıyla birlikte Schlüter hükümetine karşı düzenlenen mitinglere aktif biçimde katıldı.

Ocak ayında Diyarbakır cezaevindeki açlık greviyle dayanışma ve bu cezaevindeki cinayetleri protesto için Türkiye Turizm Ateşeliği önünde diğer Türkiyeli örgütlerle birlikte bir gösteri düzenlendi.

Derneğimiz geleneksel olarak her yıl kutladığı Kürt halkının savaşım günü Newrozu bu yıl da savaşkan bir biçimde kutladı. 1000'den fazla kişinin katıldığı Newroz kutlaması Batı Avrupa'da yapılan kutlamalar içinde en yığınsallarından biri oldu. Türkiyeli demokrasi güçleriyle ortak düzenlenen ve Danimarkalı demokrasi güçleri tarafından aktif destek gören Newroz kutlaması gerek FAT'in gelişmesine, gerekse Kürt halkının kurtuluş savaşımına küçümsenmeyecek bir katkı oldu.

Bugün de derneğimiz Türkiyedeki politik tutuklular için genel af kampanyasını aktif biçimde yürütüyor. Genel af konusunda çıkarılan binlerce bildiri Danimarkacaya çevrilerek dağıtıldı. Avrupa Konseyine gönderilmek üzere 8 bin civarında imza toplandı. Genel af kampanyası 7 Mayısa kadar çeşitli etkinliklerle sürdürülecek.

Türkiyeli İşçiler Birliği
Yönetim Kurulu

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GÜNÜMÜZ DANİMARKA'sında ÖRGÜTLERİMİZİN ROLÜ

14-15 haziran 1986

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

FAT

DANİMARKA- TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ

Türkiyeli İşçiler Birliği (FAT), 24 Mayıs 1986 tarihinde 6. Genel Kurulu'nu yaptı. Genel Kurul hazırlık çalışmaları sırasında pek çok yerde, derneğin üyeleri ile ortak toplantılar düzenlendi. Bu ortak toplantılarda yapılanlar, onlardan çıkarılan sonuçlar ve yapılması gerekenler ele alındı ve tartışıldı.

Tartışmalar sonucunda görüldüki,Danimarka'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin çoğunluğunun kavranması açısından, derneğimizin önünde yapılacak pek çok çalışma görev olarak durmaktaydı. Kurluşunun 11.yılını kutlayan derneğimiz için böylesine bir değerlendirme büyük bir önem taşımaktadır. Örgütümüzün Türkiyeli göçmen kitlesinin mümkün olan en geniş kesimini kapsayabilmesi için yeni çalışma biçimleri gerçekleştirmesi ve geçmiş deneyimini iyi değerlendirmesi gerekliliği ortaya çıktı.

Bu değerlendirmeler Genel Kurul hazırlık çalışmaları sırasında ve Genel Kurul'da yapıldı. Değerli sonuçlar elde edildi. Ancak biz bu değerlendirmelerin, tartışmaların derneğimizle sınırlı kalmamasını istedik. Bu istek Göçmen İşçi Konferansı'nın toplanması fikrini oluşturdu. Bu tesbitten sonra sıra hangi konunun daha önemli olduğunun bulunmasına geldi. Konferans Hazırlık Komitesi, yığınsallaşma sorununun öneminin altını çizerek Türk-Kürt, Türkiyeli göçmen örgütlerinin rollerinin tartışılmasının daha doğru olacağı sonucuna vardı. Bu nedenle Konferansımızın konusu "Günümüz Danimarkası'nda Örgütlerimizin Rolü" oldu. Bu ana başlık altında yeralan alt başlıklarla, Konferansa katılacak herkesin tartışmalara katılmasının sağlanması hedeflendi.

TÜRKİYE İŞÇİLERİ ARŞİVİ ARAŞTIRMA VAKFI

Bilindiği gibi FAT, IND-sam'ın üyesidir ayrıca Türkiyeli pek çok göçmen örgütü de IND-sam'ın çatısı altında yeralmaktadır. Konferansın çağrıları IND-sam'a üye 15 Türkiyeli göçmen örgütüne gönderildi. Ancak bununla sınırlı kalınmayarak, IND-sam'a üye olmayan diğer örgüt ve görüşler de Konferansa çağrıldılar. Amacımız, iki sınırlı günde ve ister istemez sınırlı konular üzerinde olsa da, ortak bir çalışmaya bir adım oluşturacak ortak bir tartışmayı sağlamaktı. Konferansın sonuçları bu amacımıza ulaştığımızı gösteriyor.

Konferansa 12 Türkiyeli örgütten 100'e yakın arkadaşımız katıldı. Her anlamıyla iki güzel gün geçirildi. Brøndby Strand'daki langbjergskolen'ın salonunda ve dersliklerinde yaptığımız ve kağıtlara geçirdiğimiz tartışmalarımız, vardığımız sonuçlar o kağıtların üzerinden eylemlerimize dökülürse o zaman, çok çeşitli biçimlerde, biraraya gelebilmenin yollarını bulacağımıza ninanıyoruz. Çünkü Konferansımızın vurguladığı ana noktalardan biri ortak çalışmanın gerekliliği oldu.

Biz FAT olarak, başarılı bir ortak çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için, ayrılık noktalarımızı bir kenara iten, göçmen sorunları etrafında ve Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı herzaman gündeminde tutan, arkadaşlık, yapıcı eleştiriler temelinde bir çalışmayı uygulamaya koyabileceğimize inanıyoruz.

1.Ağustos.1986,Kopenhag

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

" GÜNUMÜZ DANİMARKA'SINDA ÖRGÜTLERİMİZİN ROLÜ"

14-15 Haziran 1986, Langbjergskolen, Brøndby Str.

Çalışma Grupları:

1. Türk-Kürt göçmen örgütlerinin rolleri nedir, nasıl birlikte çalışabilinir ve IND-sam'la ortak çalışma nasıl gerçekleştirilebilir?

2. Ayrımcılığa karşı EŞİT HAKLAR istemimizi ve programımızı, hem göçmen grupları içinde, hem de danimarka toplumu içinde nasıl tanıtıp, kabul ettirebiliriz?

3. Kimlerle birlikte çalışabiliriz (partiler, sendikalar, barış hareketleri, diğer örgütler) , ortak çalışmamızı nasıl gerçekleştirebiliriz ve yetkili makamlarla ilişkilerimiz ne olmalıdır?

4. Örgütlerimizde yönetici-aktivist yeni kadroların yetiştirilmesi nasıl olmalıdır?

5. Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma (x)

(x) Bu çalışma grubunun toplanmasına Konferans sırasında karar verildi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRK-KÜRT GÖÇMEN ÖRGÜTLERİNİN ROLLERİ NEDİR, NASIL BİRLİKTE ÇALIŞABİLİNİR ve IND-sam'la ORTAK ÇALIŞMA NASIL GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR ?

ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Danimarka'da yaşayan Türk-Kürt, Türkiyeli göçmen işçilerin ve ailelerinin kalıcılık eğilimleri artmaktadır. Türkiyeli göçmen işçiler Danimarka işçi sınıfının bir parçasıdır. Bu nedenle işçi ve emekçilerin tüm sorunları göçmen işçileri yakından ilgilendirmektedir. Aynı zamanda Türkiyeli göçmen işçilerin kimi özgün sorunları da, Danimarka işçi sınıfının yakından ilgilenmesi gereken sorunlardır.

Türkiyeli işçiler ve aileleri Danimarka toplumunda kalıcı olma süreci içindedirler. Toplumda varolan sorunlar dolaylı-dolaysız olarak göçmenleri ilgilendirmektedir. Elbette göçmenlerin sorunları da toplumun tüm sorunları içinde ele alınmalıdır.

Bunların yanısıra Türkiyeli göçmenlerin ülkeleriyle olan bağları canlılığını korumaktadır. Türkiye'ye geri dönüşler, izinler, Türkiye'den gelenler gibi pek çok kanalla bu bağ sürmektedir. Türkiye'deki gelişmeler göçmenleri yakından ilgilendirmektedir.

Bu saptamaların ışığında, göçmen örgütleri;

a) göçmenlerin tüm sorunlarını ele alan bir çalışma yürütmelidirler,

b) Türkiye ile olan canlı bağları dikkate alarak Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma çalışmaları yapmalıdırlar.

Gruptaki tartışmalar sırasında göçmenlerin sorunlarına sahip çıkma ve bu sorunlar etrafında çalışma yürütmeden ne anlaşıldığı ele alındı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Göçmen dernekleri, göçmen işçilerin ve ailelerinin sorunlarını ele alırken, bunların önem derecesini gözönüne almak zorundadır. Birçok sorunla birlikte ilgilenmek, sonuçsuz bir çalışma demektir. Bu nedenle başta, tüm sorunlar iyi bilinmeli ve hangi soruna öncelik verileceği saptanmalıdır. İkinci olarak, bu sorunların ve ilgili çalışmanın göçmen yığını içinde anlatılması gelmektedir.

Anlatım deyince ilk akla gelen, dil olmaktadır. Tüm çalışmalarda en geniş kesimlerin anlayabileceği bir dili kullanmak zorunludur. Göçmenlerin kendi deneyimlerinden yararlanarak, onların yapmaya hazır olduğu eylem biçimlerine öncelik vererek ve onları ikna ederek daha hızlı bir çalışmanın içine girilebilir. Bu yolla, göçmenlerle örgütleri arasındaki kopukluklar giderilebilir.

Göçmenlerin örgütlerinin çatısı altında aktif hale gelebilmeleri elbette sadece anlatıma bağlı değildir. Bu anlatıma uygun olarak, yapılacak çeşitli etkinliklerde göçmenlerin yeralmaları sağlanmalıdır. Bu nedenle de göçmen örgütleri, yapacakları tüm etkinlikleri iyi planlamalı ve daha fazla sayıda göçmeni bu etkinliklere çekebilmelidirler.

Göçmen örgütlerinin yapacakları çalışmaları, bu çalışmalar sırasında kullanacakları yöntemleri ifade eden çalışma programları olmalıdır. Ancak bu yolla, gelişmeler, değişiklikler sağlıklı olarak izlenebilir ve bunlara uygun çalışmalar ortaya konabilir.

Türkiyeli göçmen örgütlerinin tek tek çalışmalarının yanısıra, birlikte çalışmalarının da önemi büyüktür. Ortak sorunlar temelinde, ayrılık noktalarını öne çıkarmayan, ortak bir çalışma gerçekleştirilmelidir. Diğer ulusların göçmen örgütleriyle de ortak bir çalışma, danimarka kamuoyunu göçmen sorunlarıyla ilgilenme ve harekete geçirmede önemli bir yer tutmaktadır. Bunun için IND-sam elimizde önemli bir olanak-

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARŞTIRMA VAKFI

tır. IND-sam'ın genel göçmen sorunlarıyla ilgili ortak programı tüm göçmen örgütleri tarafından uygulanmaya konmalıdır. Elbette Türkiyeli göçmen örgütlerinin kimi özel sorunlarla ilgili kendi ortak programları da olacaktır.

Göçmen örgütleri, göçmenleri örgütleme, onları bilgilendirme, danimarka kamuoyunu hem göçmen sorunları hem de göçmen örgütleri hakkında bilgilendirme, tanıtma rollerini yerine getirirken aşağıdaki noktalara dikkat etmek zorundadır:

- Göçmen örgütleri, göçmenlerin sorunlarını yeniden gözden geçirip doğru bir saptama yapmak ve çalışma biçimlerini de buna göre ayarlamak zorundadır. Göçmenler arasındaki çalışmada anlatım dilinin, kullanılacak çalışma biçimlerinin özel bir önemi vardır.

- Göçmen işçileri ve ailelerini iyi tanımaya özem gösterilmelidir. Göçmenlerin sorunlarının iyi bilinmesinin yanısıra, onların psikolojik durumlarının da iyi bilinmesi gerekmektedir. Göçmenlerin istemleri, özlemleri, olaylar karşısındaki tutumları iyi hesap edilip, izlenmezse göçmen örgütlerinin en "mükemmel" görünen programları hiç uygulanamayan, kağıt üzerinde kalan programlar olur.

- Göçmen örgütleri çalışmalarının merkezine,göçmenlerin sorunlarını koymalıdırlar. Örgütler değişik politik görüşlerin çatışma alanı haline getirilmemelidir. Göçmen örgütlerinin demokratik yığın örgütleri olduğu unutulmamalıdır. Örgütlerin çatısı altında politik görüşlerin yayın organları dağıtılmalıdır.

- Türkiyeli göçmen örgütleri, göçmen işçilerin sorunlarının çözümü için ortak mücadele yürütmelidirler. Ayrılık noktaları bırakılarak, bu ortak çalışma gerçekleştirilmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Diğer göçmen örgütleriyle, partilerle, sendikalar, toplumun demokratik, ilerici diğer örgütleriyle, yetkili makamlarla, komünlerle düzenli ve sıkı ilişkiler kurulmalıdır. Bu ilişkilerle, göçmen sorunlarının çözümünün sağlanması için çabalar daha da güçlenecektir. Diğer yandan böylesi ilişkiler Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmanın da güçlenmesini sağlar.

- Türkiyeli göçmen örgütlerinin ortak çalışmalarının sağlanması, diğer göçmen örgütlerinin çalışmaları üzerinde etkili olacaktır. Danimarka'daki en büyük göçmen kitlesini Türkiyeli göçmenler oluşturmaktadır. Bu kitlenin çoğunluğunun aktif hale gelebilmesi önem taşımaktadır.

- IND-sam'ın çalışmaları daha da desteklenmeli ve danimarka kamuoyunda daha etkin hale getirilmelidir. IND-sam ortak programının, Türkiyeli göçmen örgütler tarafından uygulanmaya konmasına özel önem verilmelidir.

- Göçmen örgütlerinin çalışmaları düzenli ve sürekli olmalıdır. Örneğin, bir konu etrafında açılmış bulunan kampanyaların istenen sonuçları vermesi için, düzenli bir çalışma sürdürülmelidir. Örgütün tüm çalışmaları kampanyayı desteklemelidir.

- Göçmen örgütleri danimarkalılarla türkiyelilerin birbirlerini daha iyi tanıyabilmeleri ve iyi ilişkiler kurabilmeleri için çaba harcamalıdırlar. Bu, göçmen örgütlerinin Danimarka'daki değişiklikleri, olayları yakından takip etmesi, bunlar karşısında tavır alabilmesini gerektirir. Bunun yanısıra, göçmen örgütlerinin çalışmalarının da iyi tanıtılması yolunda dikkatli bir propaganda çalışması gerçekleştirilmelidir.

TÜRK-DES SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AYIRIMCILIĞA KARŞI EŞİT HAKLAR İSTEMİMİZİ ve PROGRAMIMIZI, HEM GÖÇMEN GRUPLARI İÇİNDE- HEMDE DANİMARKA TOPLUMU İÇİNDE NASIL TANITIP, KABUL ETTİREBİLİRİZ ?

ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Sadece Danimarka'da değil, yaşadıkları tüm Batı Avrupa ülkelerinde Türkiyeli göçmen kitlesi, hayatın her alanında ayrımcılıkla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle son yıllarda ayrımcılıktan da ötede, yabancı düşmanlığı bu ülkelerde yaygınlaşmaktadır. Batı Avrupa ülkelerinde, neo-faşist ve ırkçı hareketler, ekonomik bunalımla birlikte, artan sayıda yandaş bulmaktadır. Bunun yanısıra, gerici hükümetler, el altından bu hareketleri desteklemekten geri durmamaktadır. Birçok Batı Avrupa ülkesinde Türkiyeli göçmen kitlesi ırkçı, neo-faşist hareketlerin hedefi haline gelmiş durumdadır.

Toplumda eşitsiz koşullarda yaşayan Türkiyeli göçmenler, artan yabancı düşmanlığı sonucunda, her türlü eşitsizliğe boyun eğmeğe zorlanmaktadır. Bu nedenle Türkiyeli göçmen örgütleri, göçmenlerin toplumun eşit haklı üyeleri olmaları için ayrımcılığa, yabancı düşmanlığına, ırkçı ve neo-faşist hareketlere karşı ardıcıl bir savaşım yürütmek zorundadır.

Gruptaki tartışmalar sırasında, eşit haklardan ne anlaşıldığı ve neden eşit haklı olmanın gerektiği de ele alındı. Eşit hakların elde edilmesi için yürütülecek çalışmalar aynı zamanda ayrımcılığa karşı savaşımı da içine almaktadır. Tartışmalar sırasında ayrımcılığın en fazla somutlandığı alanlardan biri olan, eğitim alanı özellikle ele alındı ve bu konudaki istemler saptandı.

Türkiyeli göçmen kitlesinin yeteri kadar danimarkacaya sahip olmaması, varolan haklarını bilmede ciddi engeller yaratmaktadır. Göçmen örgütlerinin varolan yasaları, gelişmeleri, yasal değişiklikleri

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

dikkatle izlemeleri ve geciktirmeden bu konularda üyelerinin bilgilendirilmesini yetkili kurum ve kuruluşlardan talep etmeleri görevlerinin arasında yer almalıdır. Böylesi bir bilgilendirmenin, mümkün olan en geniş göçmen kitlesi içinde yapılması, daha doğru istemlerin saptanmasının da önünü açacaktır. Anlaşılacağı gibi, burada bahsedilen göçmenlerin ana dilinde bilgilendirilmeleridir.

Göçmenlerin eşit haklar için sürdürecekleri savaşımın bir programı olmalıdır. Bu programın hazırlanması tek tek göçmen örgütlerinin görevi olduğu gibi, aynı zamanda ortak bir çalışmayı da gerektirir. Türkiyeli göçmen örgütleri arasındakı ortak çalışmanın yanısıra partilerle, sendikalarla, toplumun diğer örgütleriyle de yapılacak ortak çalışma sırasında göçmenlerin toplumun eşit haklı üyeleri olmasının önemi bu örgütlere, onların üyelerine kavratılmalıdır.Bu konu çoğu kez yanlış olarak algılanmakta ve kimi önyargılı eylemlere neden olmaktadır.

Böylesi bir çalışmanın içinde göçmen örgütlerine önemli görevler düşmektedir. Toplumdaki gerici güçler çoğu kez birçok aksaklığın nedeninin göçmenler olduğuna dair -özellikle işsizlik- propaganda sürdürmektedirler. Göçmenlerin eşit haklılığının ne anlama geldiği gerek danimarka işçi sınıfı içinde gerekse toplumun diğer kesimlerinde genişlemesine anlatılmalıdır. Bu konudaki istemlerimiz ancak bu yolla destekleyiciler bulabilecektir.

Bu çalışmanın diğer bir yanı da göçmen örgütlerinin kendi üyeleridir. Göçmen örgütleri, hayatın her alanında karşı karşıya kalınılan ayrımcılığa karşı, yabancı düşmanı eylemlere karşı, eşit haklar istemlerini ve programını kendi üyelerine de anlatmak ve kavratmak zorundadır. Özellikle kalıcılık eğiliminin artmasıyla birlikte eşit haklara sahip olmak göçmenler için daha da yaşamsal hale gelmiştir.

Danimarka'da sayısı az olmakla birlikte, ırkçı eylemlere karşı uyanık olmak ve böylesi bir eylem

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

olduğunda da sadece Türkiyeli göçmen örgütleriyle değil, tüm göçmen örgütleri olarak ortak bir tavır almak gerekmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Danimarka'da da ayrımcılığın ortadan kalkması için "integrasyon"un gerçekleştirilmesi çözüm olarak gösterilmektedir. İşte tam bu noktada göçmen örgütleri "integrasyon"dan ne anladıklarını da anlatmak zorundadırlar: Türkiyeli göçmenler Danimarka'da eşit olmayan koşullarda yaşamaktadılar. Göçmenlerin toplumun eşit haklı üyeleri olabilmeleri için, örgütlenmeleri, politik ve sosyal yaşama daha aktif olarak katılmaları maddi-manevi teşvik edilmelidir. Bu arada göçmenlerin sosyal ve kültürel açıdan daha hızlı gelişimini sağlayıcı eğitim olanakları sağlanmalıdır. Göçmenler bilim ve tekniğin gelişimine uygun bilgi, yetenek ve becerileri kazanabilecekleri çağdaş bir eğitimden yararlanabilmelidirler. Göçmenlerin kendi ulusal kültürlerini geliştirmeleri desteklenmelidir. Görüleceği gibi tüm bu sayılanların gerçekleşebilmesi de göçmenlere olumlu ayrımcılık sağlanmasıyla olanaklıdır. Bu olumlu ayırımlar kimi yerde daha fazla fon, kimi zaman kendi ana dilinde öğretmen yada parasız tercümanlık hizmeti, daha uzun süreli dil kursları v.b. dir.

Danimarka'da gerek iş almada gerekse dil öğrenme konularında yapılan yasa değişiklikleri göçmenlerin eğitimi, dil öğrenmesi konularını daha da yakıcı hale getirmiş bulunmaktadır. Göçmen örgütleri iş teklifi alabilmek için yapılan eğitim teklifine uymak ve dil kurslarının Amt'lara devredilmesi yasa değişikliklerini gündemlerine almak zorundadırlar.

Ayrımcılığa karşı eşit haklar için yapılacak tüm çalışmalar sırasında yetkili makamlarla da ilişkiler sürdürülmek zorundadır. Bunun yanısıra gerek türkiyeli gerekse danimarkalı uzmanların yardımlarını da almak bu çalışmaları daha da başarılı yapacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARŞİVİ VAKFI

Gruptaki tartışmalar sonucunda aşağıdaki istemler saptanmıştır:

- Eşit haklılık için en başta gelen istemimiz genel seçimlerde seçme ve seçilme hakkında sahip olmaktır. Bu konuda göçmen örgütleri tüm çalışmaları yapmalıdır.
- Göçmenlerle ilgili yasa hazırlıkları, yasa değişiklikleri sırasında ilgili makamlarla göçmen örgütleri ortak bir çalışma sürdürmelidirler. Varolan Göçmenler Kurulu bu anlamda da gerekli ça - lışmaları yapmalıdır.
- Göçmen işçilerin çalışma koşulları incelenmeli ve buradan elde edilecek sonuçlar çerçevesinde göçmen örgütleriyle sendikalar ve işçi sınıfı partileri, olagelen tüm ayrımcılıkların ortadan kaldırılması için ortak bir çalışma sürdürmelidirler.
- Böylesi bir çalışma hem göçmen örgütlerinin kendi tabanlarında hem de sendikaların ve işçi partilerinin tabanlarında ortak bir çalışmayı da gerektirir. Bu yolla kişisel davranışlar olarak ortaya çıkan ayrımcılık, yabancı düşmanlığı -belli ölçüllerde- giderilebilir.
- Çalışma hayatında kadın işçilerin durumu ayrıca ele alınmalıdır. Türkiyeli kadın işçilerin ülkedeki sosyal yaşamları ve özel durumları gözönüne alınmalı ve onlara uygulanacak eğitimlerde bu özelliklere dikkat edilmelidir.
- Göçmen gençlerle ve çocuklarla ilgili eğitimler, onları öğrenimlerine devam etmelerine teşvik edecek yanlar taşımalıdır. İki kültürlü sınıfların oluşturulması ve bu konudaki deneyimlerden yararlanılmalıdır. Bu deneyimler gerek göçmen kitlesi içinde gerekse Danimarka kamuoyunda propaganda edilmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Okullarda, dil kurslarında ve mesleki eğitimlerde göçmenlere olumlu ayırımlar sağlanmalıdır. (Kurs sürelerinin uzun olması, iki dilli öğretmenler, kurslar sırasında annelerle gelen çocuklara bakım, teknolojik gelişmelere uygun mesleki eğitimlerden göçmenlerin de yararlanabilmesi için özel yöntemlerin geliştirilmesi gibi..)
- Olumlu ayırımlar sadece eğitim alanıyla sınırlı kalmamalı, hayatın her alına yayılmalıdır. Göçmenler kendi kültürlerini geliştirmeleri için de ek yardımlardan yararlanabilmelidirler.
- Göçmen örgütleri kendi yapıları içinde ayrımcılığa karşı eşit haklar istemlerinin formüle edilmesi ve bu konuyla ilgili programın hazırlanması ve uygulanması için, uzmanlarla birlikte, kalıcı çalışma grupları oluşturmalıdırlar. Bu çalışma grupları sürekli ve düzenli çalışmalar ve çeşitli konular etrafında kampanyalar sürdürerek, hem göçmenleri hemde Danimarka kamuoyunu bilgilendirmelidir.
- Batı Avrupa ülkelerinde yaygınlaşan yabancı düşmanlığına ve ırkçı saldırılara karşı, Batı Avrupa ülkelerindeki diğer Türkiyeli göçmen örgütleriyle ortak tavır geliştirilmesi için çalışılmalıdır. Bu tip girişimler ve eylemler, zaman kaybedilmeksizin,üyelere duyurulmalı çok sayıda üyenin aktif katılımı sağlanmalıdır.
- Danimarka'da yabancı düşmanlığına karşı kampanyalarda, göçmen örgütleri aktif olarak yeralmalıdır. Irkçılığa karşı girişimler, örgütlenmeler ve IND-sam'ın eylemleri, üyelerin çoğunluğu katılarak, desteklenmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

KİMLERLE BİRLİKTE ÇALIŞABİLİRİZ (Partiler, Sendikalar, barış hareketleri, diğer örgütler) ORTAK ÇALIŞMAMIZI NASIL GERÇEKLEŞTİREBİLİRİZ ve YETKİLİ MAKAMLARLA İLİŞKİLERİMİZ NE OLMALIDIR ?

ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Türkiyeli göçmen örgütlerinin partiler, sendikalar, barış hareketleri ve diğer örgütlerle başarılı bir ortak çalışmayı gerçekleştirebilmesi için, en başta kendi aralarındaki ortak çalışmayı, işbirliğini gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Grupta yapılan tartışmalarda, Türkiyeli göçmen örgütlerinin, değişik görüşlerde olsalar da, Türkiyeli göçmenlerin birliği ve ortak sorunları etrafında ortak çalışmalar yapabilecekleri dile getirildi. Böylesi çalışmaların gerçekleşmesi için örgütler arası eylem birliği politikası saptanmalıdır. Bu eylembirlikleri politik eylem birliklerinden ayrılmalıdır.

Göçmen örgütleri üzerlerindeki sorumluluğu iyi kavramalıdırlar. Örgüt yönetimleri, gerek Türkiyeli göçmen örgütleri arasıdaki, gerekse danimarkalı örgütlerle birlikte sürdürülecek ortak çalışma hakkında, çeşitli yollarla, üyelerini aydınlatmalıdırlar. Örgüt üyeleri bu yolla işbirliğinin, eylem birliğinin, kısacası ortak çalışmanın önemini kavramalıdır.

Sendikalar, partiler ve diğer örgütlerle kurulacak ilişkilerde neyin amaçlandığı, neye varılmak istendiğe açık olmalıdır. Bunun için de örgütler, yapılacak işi somutlamalı, belirgin hale getirmelidir. Bu ise planlanmış iş yapmak demektir.

Göçmen örgütlerinin en başta gelen görevlerinden biri sendikalarla ortak çalışmayı hayata geçirmektir. Göçmen işçilerin sendikal harekete aktif katılımı için örgütler özel çaba harcamalıdırlar. Danimarka'da göçmen işçilerin tamamı sendika üyesidirler. Sendikalara üyelik konusu göçmen işçilerin büyük bir kısmı için, işsizlik parasına hak kazanmak

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

gibi dar bir anlam taşımaktadır. Bu nedenle, Türkiyeli göçmen işçilerin işyerlerindeki sorunlara, Danimarka işçi sınıfının sorunlarına yaklaşımı ve eylemlere katılımı sınırlı kalmaktadır. Bunun yanısıra göçmen işçilerin çalışma hayatında karşı karşıya kaldıkları sorunlara da danimarkalı işçilerin yaklaşımları sınırlı olmaktadır. İşçi sınıfının kimi kesimlerinde işsizliğin nedeninin göçmen işçiler olduğu aldatmacası halâ geçerli olabilmektedir.

Türk-Kürt, Türkiyeli göçmen işçilerin çalıştıkları işyerlerindeki sendikalarda aktif hale gelebilmeleri için göçmen örgütlerine görevler düşmektedir. Göçmen örgütleri işçi üyelerini sendikalar, sendikaların işleyişleri, onların toplumdaki rolleri hakkında bilgilendirmelidirler. Bu çalışmalar sırasında sendikalarla kurulacak işbirlikleri, göçmen işçilerin aktivitelerinin artması sürecini hızlandıracaktır. Böylesi bir çalışma, danimarkalı işçilerle göçmen işçileri yakınlaştıracak ve aslında ortak olan, birbirlerinin sorunlarına yakın ilgi duymalarını ve sorunların çözümü için birlikte çalışmalarını sağlayacaktır.

Sendikalarla göçmen örgütleri arasındaki ortak çalışma işyerlerinde, sendikalarda, göçmen örgütlerinde sürdürülecek çeşitli biçimlerde olabilir. İşyerindeki çalışma koşullarıyla ilgili bir toplantı, sendikada düzenlenmiş, iki dilli bir eğitim, göçmen örgütleriyle sendikaların birlikte yapacakları özgün bir konu etrafında tartışma, eğitim bu çalışmalara kimi örneklerdir.

Göçmen örgütlerinin resmi kuruluşlarla, yetkili makamlarla kuracakları ve sürdürecekleri ilişkiler de çok önemlidir. Bu ilişkilerin başarısı göçmen örgütlerinin yığınsallığı ve geniş göçmen kitlesini etkilemesi ile yakından ilgilidir. Bunun yanısıra göçmen örgütlerinin ortak istemler çerçevesindeki çalışmaları, resmi kuruluşları, yetkili makamları

TÜRK FEDERASYON TARİH ARŞİVİ

göçmenlerin sorunlarının çözümünde daha dikkatli bir çalışmaya itecektir. Göçmenler Kurulu'ndaki çalışmalar, Türkiyeli göçmen örgütleri olarak ortak bir ses çıkarmak önemli bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

1986 yılının barış yılı ve barış konusunun insanlık için en önemli konu olması, aynı zamanda Dünya Barış Kongresi'nin Ekim ayı içinde Kopenhag'da yapılacak olması, göçmen örgütlerinin barış örgütleriyle yakın bir çalışma sürdürmelerini gerektirmektedir. Göçmen örgütlerinin göçmen işçilerin sorunlarını barış konusuyla bağlayabilmeleri böylesi bir çalışma için gereklidir. Çünkü çoğu kez "barış en önemli konudur" saptamasından öteye gitmeyen ve doğal olarak çok kimseyi eylemlere çekemeyen bir çalışma yürütülmektedir. Sosyal harcamalarda yapılan kısıntılar, Danimarka hükümetinin savunma, silahlanma politikaları, gerek Türkiye'nin gerekse Danimarka'nın birer NATO üyesi olmaları konuları çeşitli yollarla üyelere anlatılmalıdır. Atomdan arındırılmış Kuzey'in, Atom denemelerine son'un, 2000 yılına kadar dünyada kalıcı bir barış sağlamak için verilen önerilerin ne anlama geldiği ve bunlar olmadığında gerek göçmen işçilerin gerekse danimarka halkının göreceği zararların, anlaşılır bir biçimde anlatılması için özel bir çaba gösterilmelidir.

Bu tartışmalar sonucunda istemleri şöyle sıralayabiliriz:

- Türkiyeli göçmen örgütleri kendi somut sorunları doğrultusunda biraraya gelip işbirliği yapmalıdırlar. Değişik görüşlerdeki örgütler göçmenlerin birliğini hedeflemelidirler. Birlikte çalışma yapılırken örgütsel amaçlar ve eylem birliği politikası saptanmalıdır.
- Göçmen işçiler sendikal çalışmalara aktif olarak

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMALAR VAKFI

katılmalıdırlar. Gerek işyeri temsilciliklerinde gerekse diğer yönetim organlarında görev almak için çalışmalıdırlar. Bu konuda göçmen örgütleri her türlü çabayı göstermelidirler. Sendikalarla göçmen örgütleri sıkı, sürekli bir ilişki geliştirmelidir.

- Göçmen işçilerin sorunlarına yakınlık duyan tüm partilerle ve özellikle işçi sınıfının partileriyle göçmen örgütleri sıkı ilişki içinde olmalıdır. Bu çalışma sırasında örgütsel bağımsızlığa saygılı, ortak hedefler çerçevesinde programlı bir çalışma sürdürülmelidir.

- Barış konusunda göçmen örgütleri kendi üyelerini bilgilendirmeyi kendine görev edinmelidir. Barış hareketlerinin yaptığı eylemlere mümkün olan en fazla sayıda göçmeni katmak için aktif bir çalışma yürütülmelidir. Barış yılı, Dünya Barış Kongresi etrafında yapılacak aktivitelere göçmen örgütleri katılmalı ve bunun için somut programlar hazırlanmalıdır. Göçmen dernekleri barış örgütleri ve hareketleriyle ilişkiye geçmeli ve kimi eğitimler, ortak taplantılar yapmalıdırlar.

- Danimarka'daki diğer ulusların göçmen örgütleriyle, özellikle eşit haklar için savaşım temelinde, ortak çalışma platformları güçlendirilmelidir. Türkiyeli göçmen örgütleri IND-sam'ı daha güçlü kılacak bir çalışmayı yapmalıdırlar.

- Resmi kuruluşlarla, yetkili makamlarla (belediyeler, İş ve İşçi Bulma Kurumu, kimi Bakanlıklar..) ilişkiler artırılmalıdır. Göçmen örgütleri bu kuruluşların karşısına ortak programla çıkabilmelidirler. Göçmenler Kurulu'nun etkisi daha da artırılmalıdır. Göçmenleri ilgilendiren kararların, yasaların hazırlanması sırasında göçmen örgütlerinin görüşünün alınmasına mutlaka ihtiyaç duyuracak bir etkinlik sağlanabilmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ÖRGÜTLERİMİZDE YÖNETİCİ-AKTİVİST YENİ KADROLARIN YETİŞTİRİLMESİ NASIL OLMALIDIR ?

ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Türkiyeli göçmen örgütlerinin önünde yığınsallaşma bir görev olarak durmaktadır. Göçmen kitlesinin çoğunluğu göçmen örgütlerinin çatısı altında toparlanabilmelidir. Bunun için de göçmen kitlesinin özelliklerinin iyi bilinmesi gerekmektedir. Danimarka'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin ekonomik-politik-sosyal sorunları göçmen örgütleri tarafından dikkatle izlenmeli ve iyi kavranmalıdır. Bu sorunlar etrafında yürütülecek çalışmalar göçmen örgütlerinin etrafında kümelenmeyi sağlayabilir.

Göçmen işçilerin, ailelerinin sorunlarının iyi saptanması, istemlerin doğru olarak saptanmasını da sağlayacaktır. Saptanan bu istemlerin göçmen kitlesi tarafından benimsenmesi için örgütler çeşitli çalışmaları sürdürmek zorundadır. Göçmenlerin varolan haklarının bilinmesi, bunların korunması ve kazanılması gereken haklar için çaba harcanması kimi çalışmalara örnek oluşturmaktadır.

Göçmen örgütlerinin böylesi bir çalışmayı gerçekleştirebilmesi için en başta aktif, sorunlardan haberdar üyelere ihtiyacı vardır. Bu üyeler sorunları iyi kavramış ve bu sorunlar etrafında yaratıcı çalışmalar yapabilecek nitelikler taşımalıdırlar.

Somut sorunların saptanması ve onun etrafında çalışmaların yapılması görevi en başta yönetici kadrolara düşmektedir. Her örgüt için yönetici kadroların önemi büyüktür. Göçmen örgütlerinin yönetici kadroları; göçmenleri, göçmenliği iyi tanıyan, toplumdaki sosyal-ekonomik-politik değişiklikleri iyi izleyen, sorunları saptayıp onlar hakkında yaratıcı çalışmalar ortaya koyabilen üyeleridir.

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

Yönetici kadrolar aktif üyeler arasından yetişirler. Aktif üyelerin sınırlı sayıda olmaması için de göçmen örgütlerinin yığınsallaşması gereklidir. Yani örgütlerin yığınsallaşmalarıyla, aktif- yönetici kadroların yetişmesi içiçe işleyen bir süreçtir. Yeni kadrolar ancak böyle çıkar.

Danimarka'da göçmen örgütlerinin gelişmeleri çeşitli biçimlerde engellenmek istenmektedir. Bu engellerin belki de en önemlilerinden biri, konsolosluk ve gericilik kanalıyla göçmen örgütlerinin "göçmenlere zararlı", "komünist" örgütler olduğu propagandasıdır. Bu propaganda,göçmen sorunlarına sahip çıkan ve çatısı altında çok sayıda göçmeni toplayan bir örgütlenme biçimiyle boşa çıkarılabilir. Göçmen örgütünün üyelerinin önemli bir kısmını aktifleştirebilmesi, örgütün çalışmalarına katabilmesi gereklidir. Bunun için çalışma hedefinin iyi saptanmasının yanısıra, çalışma biçiminin de iyi saptanması şarttır.

Yönetici kadroların kendilerini geliştirmeleri, iyi bir işbölümü yapabilmeleri, örgüt içi demokrasinin iyi işlemesi, aktif üyelerin önünün açılması, varolan deneyimin iyi aktarılabilmesi yerine getirilmesi gereken çalışma biçimlerinden bazılarıdır. Özellikle gençler arasından aktivistlerin ve yönetici kadroların yetiştirilmesine özel önem verilmelidir.

Tüm bu çalışmalar sırasında üyelerin bileşimine, düzeylerine özelliklerine dikkat edilmelidir. İyi niyetli, istekli üyelere görev verilirken titiz davranılmalıdır. Bu üyeleri yapamayacakları işlerle karşı karşıya bırakmak yanlış bir kadro politikası izlemek demektir. Bunun için de, aktivist-yönetici kadrolar için özel eğitimler yapılmalıdır. Onların çok yönlü gelişmeleri için çaba harcanmalıdır.

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ VAKFI

Kadrolar bir yandan özel bir eğitimle diğer yandan da bizzat göçmen yığını içinde çalışarak yetişmelidirler. Yığın içindeki çalışma, yığınların deneyimlerinin kadrolar tarafından daha hızla öğrenilmesini sağlar. Diğer yandan göçmen yığınının çeşitli kesimlerine yönelik bir çalışma da yapılmalıdır. Kadınlar, gençler, işsizler, öğrencilerle ilgili özgün çalışmalar da yürütülmeli ve bunların arasından kadrolar yetiştirilmelidir.

Göçmen örgütlerinde aktivist-yönetici yeni kadroların yetiştirilmesi için istemleri şöyle sıralayabiliriz:

- Göçmen örgütlerinin önünde Danimarka'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin çoğunluğunu kapsama görevi durmaktadır.
- Geniş yığınlara ulaşabilmelerinde, örgütlerin yönetici, aktivist kadrolara ihtiyacı vardır.
- Örgütlerin yöneticileri yöneticilik vasıflarını geliştirmeli ve yetkinleşmelidirler. Yöneticilikte süreklilik sağlanmalı ve kollektif bir çalışma anlayışı örgüte yerleştirilmelidir. Göçmen örgütlerinin yöneticileri zaman zaman biraraya gelerek deney ve bilgi alışverişinde bulunmalıdırlar.
- Örgüt üyelerinin daha aktif olabilmeleri için örgütün çalışmaları hakkında sürekli bilgilendirilmeleri, örgütle ilişkilerinin sıcak tutulması için çaba harcanmalıdır.

  Aktif üyelerin varolan deneyimden yararlanmaları için özel çaba harcanmalıdır. Aktivistler iyi planlanmış bir işbölümüyle çalışmalı ve yönetici kadro olma hedefiyle yetiştirilmelidirler.
- Göçmen örgütlerinin iç işleyişlerinde demokratik bir ortam yaratılmasına özel önem verilmelidir. Her üyenin örgütün çalışmalarına katılmasının olanağı yaratılmalıdır. Gerçek bir işbölümü ve kollektif çalışma hayata geçirilmelidir. Eleştiriler gözönüne alınmalı ve yönetim kademelerinin aldığı kararlar kadrolar ve üyeler tarafından uygulanmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Grupta Türkiyeli göçmen örgütlerinin Türkiye demokrasi güçleriyle yapacağı dayanışma çalışmalarının önemi üzerine görüşmeler yapıldı. Bu çalışmalar önemlidir çünkü;

- Türkiye özellikle son 5-6 yıl içinde büyük boyutlarda silahlanma harcamalarını artırdı. Faşist diktatörlük ülkeyi bir silah deposu haline getirdi. Türkiye'de hayatın her alanında ciddi bir çöküntü söz konusudur. İnsan temel hak ve özgürlükleri yok edilmiştir. Ülkede demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Tüm bu koşullarda Türkiye'de insan haklarının yeniden kazanılması için, demokrasi için savaşım sürmektedir. Bu savaşıma omuz verilmelidir.
- Türkiye NATO üyesidir. Danimarka da NATO'da yeralmaktadır. Bu nedenle açık-kapalı yollarla, çeşitli biçimlerde Evren-Özal yönetimine destek verilmektedir. Bu nokta her seferinde gözler önüne serilmelidir.
- Türkiye'de "demokrasiyi getirme" adına yapılanların tamamı göstermeliktir. Bu Avrupa ülkeleri kamuoyuna anlatılmalı, gösterilmelidir.

Grupta yapılan tartışmalar sonucunda dayanışma çalışmalarıyla ilgili olarak yapılacakları şöyle sıralayabiliriz:

- Dayanışma çalışmaları için Danimarka demokrasi güçlerinin aktif desteğini almak gereklidir. Böylesi bir destekle birlikte faşist rejime yapılan ekonomik ve askeri yardımları önlemek için aktif bir çelişme yürütülmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Diktatörlüğün demokrasi yalanı her fırsatta ortaya çıkarılmalı, insan hak ve özgürlüklerine yapılan saldırılar teşhir edilmeli ve bu saldırıların durdurulması için çalışmalar yapılmalıdır.

- Kürt halkının varlığının tanınması ve hakları için politik tutuklularla dayanışma ve genel af konularında kampanyalar düzenlenmelidir.

- Devlet ve hükümet yönetiminde olanların olaylar karşısında aldıkları halk düşmanı tavırlar, davranışlar ve onların sürdürdüğü yaşam biçimleri teşhir edilmelidir.

- Genel dayanışma çalışmalarının içinde göçmen örgütlerinin üzerlerine önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin yerine getirilmesi için göçmen örgütlerinin çalışma programları belirlenmelidir.

- Dayanışma çalışmalarının daha iyi yürütülmesi için örgütlerin yapılarında "Dayanışma kolları" kurulabilir.

- Danimarkalı-Türkiyeli örgüt ve görüşlerin yeraldığı Danimarka-Türkiye Dayanışma Komitesi'ne, göçmen örgütleri somut öneriler ve eylem programları götürmelidir. Gerek önerilerin ve eylem programının hazırlanmasına, gerekse Dayanışma Komitesi'nin çalışmalarına örgütlerin üyelerinin de katılımı sağlanmalıdır. Aynı zamanda Dayanışma Komitesi'nin yaptığı çalışmalar da göçmen örgütlerinin üyelerine duyurulmalı ve tanıtılmalıdır.

- Türkiye demokrasi güçleriyle ilgili olarak düzenlenen etkinlikler yetersiz olmakta ve yapılması planlanan kimi etkinlikler kağıt üzerinde kalmaktadır. Bu nedenle göçmen örgütleri olayları iyi izlemeli ve gecikmeden gerekeni yerine getirmelidir.

- Türkiye ile ilgili etkinliklere göçmen işçilerin katılımı düşük olmaktadır. Türkiyeli göçmenlerin

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

kimi kesimleri arasında Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışma göstermek, "vatan hainliği" olarak görülmektedir. Göçmen örgütleri bu konularda gerekli tüm çalışmaları yapmalı, mümkün olan en geniş göçmen kitlesine Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma yapmanın önemini kavratmalıdır.

- Göçmen örgütleri Danimarka demokrasi ve barış güçleriyle, antiemperyalist halk hareketiyle sağlam ilişkiler kurmalıdır. Bu örgütlerin, grup ve hareketlerin yapılarını iyi bilmek ve ona göre önerilerimizi götürmek gereklidir. Böylesi bir ortak çalışmanın içinde, gelişmelerin iyi takip edilebilmesi için ikili ilişkilere de önem verilmelidir.
- Türkiyeli göçmen örgütleri dayanışma çalışmaları sırasında da, kısır tartışmalar yerine somut işler üzerinde ortak çalışma yapmanın yollarını bulmalıdırlar.
- Politik tutuklularla ve aileleriyle maddi ve manevi dayanışmayı sağlayabilmek için Af Örgütü ile ilişki kurulmalıdır. Göçmen örgütleri Af Örgütü'ne üye olabilirler.
- Tüm politik tutuklularla, Mehdi Zana, İsmail Beşikçi gibi yurtseverlerle ilgili kampanyalar açılması için Af Örgütü harekete geçirilmeli ve uluslararası planda da bu kampanyalar sürdürülmelidir.
- Politik tutuklular ve aileleriyle maddi-manevi dayanışma artırılmalıdır. Babası yada annesi işkencede ölen çocukların bakımları üstlenilmeli ve düzenli bir ilgilenme gerçekleştirilmelidir.
- Ekim 1986'da Kopenhag'da yapılacak olan Dünya Barış Kongresi'nin çalışmalarına göçmen örgütleri aktif olarak katılmalıdır. Bu Kongre'nin önemi göçmen örgütlerinin üyelerine çeşitli biçimlerde anlatılmalıdır. Kongre sırasındaki çalışmalar izlenmeli ve bu platformda Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmanın sağlanması yolunda kimi etkinlikler yapılmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Jylland'deki göçmen ögrütleri de bu tip çalışmaların içinde yerini almalıdır. Bu konuda çaba gösterilmelidir.
- Türkiyeli göçmen örgütlerinin yapacağı dayanışma çalışmaları elbette sadece Türkiye ile sınırlı kalmamalıdır. Afrika, Güney Afrika, Orta ve Güney Amerika'da, dünya çapında, ulusal kurtuluş savaşı veren demokrasi, bağımsızlık için mücadele eden tüm halklarla ilgili dayanışma çalışmaları örgütlerimizin her zaman gündeminde olmalıdır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ORTAK SONUÇLAR

14-15 Haziran 1986'da "Günümüz Danimarka'sında Örgütlerimizin Rolü" adı altında yapılan göçmen işçi konferansında, göçmen örgütlerinin daha iyi bir çalışmayı gerçekleştirebilmeleri için neleri yapmaları gerektiği ele alındı.

Çalışma gruplarında yapılan tartışmalar sonucunda, Çalışma Grubu Raporları çıkarıldı. Bu raporlarda yeralan saptamalardan kalkınarak elde edilen Ortak Sonuçlar şöyle belirlenmektedir:

- Danimarka'daki Türkiyeli göçmen örgütleri;
  - . çalışmalarının merkezine göçmenlerin sorunlarını koymalı ve bu sorunları doğru saptamalıdır. Saptanan sorunların önem dereceleri dikkate alınarak, göçmenlerin psikolojik durumlarını da gözönünde tutuan, herkes tarafından kolaylıkla anlaşılabilir bir uslübta bir çalışma yürütmelidir,
  - . örgütler arası ortak bir çalışma için çaba göstermeli ve IND-sam içindeki çalışmalara özel bir önem vermelidirler,
  - . çalışmalarını ortak bir program etrafında birleştirmelidirler.
- Örgütlerimiz;
  - . Danimarka'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin eşit haklar elde edebilmesi için yapılacak tüm çalışmaları başa almalıdır,
  - . ayrımcılığa ve yabancı düşmanlığına karşı savaşımı eşit haklar için savaşımla birleştirmelidir,
  - . eşit haklar için çalışmalarımızı, programımızı danimarkalı ve diğer göçmen örgütlerine tanıtmalı ve onların da bizlerle birlikte çalışmasının ortamını hazırlamalıdır.
  - . Eşit haklar savaşımında genel seçimlere katılma istemi en başta gelmektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Tüm çalışmalar sırasında örgütlerimiz;
  - . partiler, sendikalar, barış hareketleri ve diğer demokrat, ilerici örgütlerle, yetkili kurum ve kuruluşlarla iyi ilişkiler geliştirmelidir,
  - . bu ilişkilerin düzenli ve sürekli olmasına özel bir dikkat göstermelidirler.
  - . Göçmenler Kurulu'nun etkisi artırılmalıdır.
- Örgütlerimiz;
  - . üye sayısının artırılması, Danimarka'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin çoğunluğunu kapsayabilmek için, aktif-yönetici kadrolar yetiştirilmesine özel önem vermelidir.
- Türkiyeli göçmen örgütlerinin bir diğer görevi de Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı gerçekleştirmektir. Bunun için eskisinden daha aktif bir çalışma gerekmektedir.
- Türkiyeli göçmen örgütleri, Ekim 1986'da yapılacak olan Dünya Barış Kongresi'nin çalışmalarına katılmak için özel bir çalışma sürdürmelidirler. Bunun yanısıra barış etkinliklerine daha çok sayıda göçmeni katabilmek için daha etkin bir çalışma gerçekleştirilmelidir.
- Önümüzdeki dönemde Avrupa'daki göçmen örgütleriyle ortak bir konferans düzenlenmesi için girişimler yapılmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

DANİMARKA İLE İLGİLİ KİMİ BİLGİLER

Yüzölçümü: 43 bin kilometrekare

Nüfusu: 5.127.000

1 Ocak 1986 sayımı: 20.408 Türkiyeli göçmen

1 Ocak 1984 rakamlarına göre:

. Toplam 104.062 Göçmen

. Türkiyeli 17.827 kişi (En büyük göçmen kitlesi)

. Yaş gruplarına göre:

0-6	3.656
7-14	2.833
15-19	1.718
20-29	3.902
30-39	2.542
40-49	1.694
50-59	1.011
60-64	101
65 ve ileri	25

. Cinsiyete göre:

Kadın	49.541
Erkek	54.521

. En yoğun dağılım (Belediyelere göre)

København	3.305
København Amt	4.165
Frederiksberg	2.017
Roskilde	1.432
Vestsjælland	1.466
Fyns	1.019
Aarhus	2.021

. İşsizlik oranı: % 35.5 (Toplam oran % 23.9)
Kadınlarda işsizlik oranı: % 41.1

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

IND-sam: 24 göçmen örgütünü çatısı altında toplamış olan bir şemsiye örgüt. Danimarka'da göçmen örgütleri içinde en saygın olanı. 27 Nisan 1985'deki Genel Kurul'da, Danimarka'da yaşayan tüm göçmenler için bir ortak program kabul edildi. Çalışma Raporları'nın içinde söz konusu edilen bu rapordur.

Göçmenler Kurulu: İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir kurul. Danimarka'daki tüm göçmen örgütlerinin temsilcileri ve İçişleri Bakanlığı'dan bir sekretaryadan oluşuyor. Bu Kurulun görevi danışmanlık yapmakla sınırlı.

Danimarka'da yaşan göçmenlerin ülkeleri:

Kuzel ülkeleri: Finlandiya, Izlanda, Norveç, İsveç

Ortak Pazar Ülkeleri: Belçika, Fransa, İngiltere, Hollanda, İrlanda, İtalya, Lüksenburg, F.Almanya, Grönland, İspanya

Diğer Avrupa ülkeleri: Yugoslavya, Polanya, İsviçre, Türkiye, Avusturya

Afrika: Fas

Kuzey Amerika: ABD, Kanada

Orta ve Güney Amerika: Şili

Asya: Hindistan, Pakistan, Vietnam

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BAHÇECİLİK TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEKİ BAZI ÖNEMLİ DÜZENLEMELERİN ÖZETİ

ملخص لبعض الاشتراطات المهمة للعقد الجماعي للعمل C.A.O. لزراعة البساتين

SAMENVATTING VAN ENIGE BELANGRIJKE BEPALINGEN UIT DE CAO VOOR DE TUINBOUW

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

LANDBOUWSCHAP

Industrie- en Voedingsbond CNV

District I	Gauke Boelensstraat 82a, 9203 RP DRACHTEN	05120 - 2.16.55
District II	Varsenerstraat 81 7731 DC OMMEN	05291 - 45.45
District III	Eusebiusplein 30 6811 HE ARNHEM	085 - 45.48.41
District IV	Straat van Makassar 65 1183 GZ AMSTELVEEN	020 - 45.39.55
District V	Villapark 3 3051 BP ROTTERDAM	010 - 22.75.77
District VI	Reigerstraat 14 4811 XB BREDA	076 - 22.40.90

Voedingsbond FNV

Amsterdam	Vondelstraat 61 1054 GK AMSTERDAM	020 - 16.67.77
Deventer	Graaf van Burenstraat 159 7411 RV DEVENTER	05700 - 1.83.59
Eindhoven	Beukenlaan 32 5651 CD EINDHOVEN	040 - 52.75.45
Haren (Gr.)	Oude Brinkweg 1 9751 RH HAREN (Gr.)	050 - 34.35.22
Rotterdam	Provenierssingel 66 3033 EN ROTTERDAM	010 - 67.47.99

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI GUSTAV

BAHÇECİLİK TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEKİ BAZI
ÖNEMLİ DÜZENLEMELERİN ÖZETİ

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

LANDBOUWSCHAP

GİRİŞ

Ziraat Kurulu, bu kitapçıkta bahçecilikteki önemli çalışma koşullarının bir özetini vermektedir. Ziraat Kurulu nedir ve ne yapar?

Ziraat Kurulunda beş örgüt işbirliği yapmaktadır. Bunlar, üç işveren örgütü ile iki ziraat işçileri sendikasıdır.

Hollanda ziraat ve bahçecilik işverenlerinin çoğunluğu aşağıda belirtilen örgütlerden birine bağlıdır:
- Hollanda Katolik Çiftçiler ve Bahçeciler Sendikası (KNBTB)
- Hollanda Hristiyan Çiftçiler ve Bahçeciler Sendikası (NCBTB)
- Hollanda Kraliyet Ziraat Komitesi (KNLC).

Ziraat işçileri, aşağıda belirtilen ziraat işçileri sendikalarından birine üyedirler:
- FNV Besin Sendikası (Hollanda Sendika Hareketi Federasyonuna bağlıdır)
- CNV Endüstri ve Besin Sendikası (Hristiyan Milli Sendika Birliğine bağlıdır).

İşveren ve işçi örgütleri kendilerine bağlı üyelerin çıkarlarını temsil ederken, Ziraat Kurulu tüm ziraatçılık ve bahçecilik adına faaliyet gösteren bir işbirliği organıdır. İşveren ve işçi örgütleri düzenli olarak görüşmeler yaparlar ve oldukça yakın bir işbirliğinde bulunurlar. Bu yolla ortak bir görüş noktasına gelinir ve ziraatçılık ve bahçecilikte tüm çalışanların çıkarlarını gözönünde bulunduran düzenlemeler yapılır.

Ziraat Kurulu tüm zirai sektör adına hükümetle görüşen taraftır. Zirai ve sosyal alanlarda hükümet politikasını etkilemeye çalışır. Ziraat Kurulunda, ziraat ve bahçecilik işçilerinin ücretleri ve çalışma koşulları hakkında da görüşmeler yapılır.

Bahçecilikte bazı önemli çalışma koşullarının belirtildiği bu kitapçıkta, size işverenlerin ve işçilerin hakları ve sorumlulukları konularında bilgiler verilmektedir. Geçen zaman içinde yer almış değişikliklerle ilgili veya başka sorularınız için daha geniş bilgiyi yukarıda belirtilen besin sendikalarına başvurarak alabilirsiniz. Besin sendikalarının merkez binalarının adresleri ve telefon numaraları, kitapçığın 2 nolu bölümünde yazılıdır.

Şurası önemle belirtilmelidir ki, bu kitapçıktaki metin hukuki bir değeri haiz değildir. Resmi metin ve buna bağlı hukuki düzenlemeler için, Toplu İş Sözleşmesine bir tüm olarak başvurulmalıdır.

Nisan 1986

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BAHÇECİLİK TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

Önemli Düzenlemelerin Özeti

1. Uygulama Kapsamı

Bahçecilik toplu iş sözleşmesi, sadece veya başta gelen iş olarak sebze, çiçek, fidan, meyva, mantar ve kuzey ve güney Hollanda haricinde çiçek soğanları yetiştiren bir işletmede olağan işlerde çalışan işçileri kapsar. Erkek ve kadın işçiler arasında bir ayrıcalık yoktur. Buna bağlı olarak, bu kitapçıkta sadece işçiler terimi kullanılmaktadır.

2. Toplu İş Sözleşmesinin Geçerlik Süresi

Toplu iş sözleşmesi normal olarak 1 Marttan 1 Marta kadar geçerlidir. 1985 te, 1 Mart 1985 ile 1 Mart 1986 tarihleri arasındaki süreyi kapsayan bir toplu iş sözleşmesi yapılmıştır. Genel olarak, 1 Temmuz ve 1 Ocak tarihleri itibariyle saat ücretleri ve izin parası uygulaması koşulları, artan geçim masrafları gözönüne alınarak uyarlanır. Haftalık çalışma saati süresinin azaltılması ve sosyal yardım aylığını muhafaza ederek işten erken ilişki kesme yaşının düşürülmesi uygulamaları nedeniyle, 1 Temmuz 1986 itibariyle ücretlerin uyarlanması tümden veya kısmi olarak yapılmaz. Bu kitapçıkta özetlenen toplu iş sözleşmesi düzenlemeleri, 1 Mart 1985 ten 1 Mart 1987 ye kadar olan süre için geçerlidir.
Ancak, yeni bir süre için yapılacak toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde değişiklikler getirilebilir. Bu yüzden, ilgili toplu iş sözleşmesine başvurmak gereği bulunmaktadır.
Kesin rakamlar hakkında daha geniş bilgi için, diğer bilgi kaynakları yanında aşağıda belirtilen adreslere başvurulabilir:

C.N.V. Endüstri ve Besin Sendikası
Riekgors 1
3435 CB NIEUWEGEIN
Tel.: 03402 - 44124

F.N.V. Besin Sendikası
Postbus 9750
3506 GS UTRECHT
Tel.: 030 - 71.68.41

3. İş İlişkisinin Mahiyeti

İşçi, asli veya asli-olmayan bir iş ilişkisine sahip olabilir.
Asli işçiler, belirlenmemiş bir süre için işe alınan kişilerdir. Buna ek bir koşul da, ilk 12 aylık çalışma süresi işinde işten ilişki kesme duyurumunun yer almamasıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Geri kalan tüm işçiler, asli-olmayan işçilerdir. Bunlar, belli bir süre için veya belli bir iş için işe alınabilecekleri gibi, belirlenmemiş bir süre için de işe alınabilirler.

4. Yazılı İş Sözleşmesi

Tüm işçilerle yazılı bir iş sözleşmesi yapılması zorunludur.
Bu sözleşmede, sözleşmenin süresi, üzerinde anlaşmaya varılan iş saati süresi (eğer bir haftalık toplam iş saati süresinin bir bölümü için çalışmak söz konusu ise), ve işçinin görevi belirtilmek zorundadır.
İşveren ve işçi tarafından üzerinde düzenleme yapılması arzu edilen konulara da sözleşmede yer verilebilir.
Ancak, toplu iş sözleşmesine ters düşen düzenlemeler geçerli değildir.

5. İş İlişkisinin Sona Ermesi

Genel olarak, sadece İş ve İşçi Bulma Kurumu (Gewestelijk Arbeidsbureau, G.A.B.) müdürünün izni ile iş ilişkisi sona erdirilebilir.
Ancak, karşılıklı olarak işveren ve işçi arasında bir anlaşma durumu varsa, bu izne ihtiyaç yoktur.
Belli bir süreyi kapsayan veya belli bir işi ilgilendiren iş ilişkilerinin sona erdirilmesi için de, çoğu kez İş ve İşçi Bulma Kurumu müdürünün iznine ihtiyaç yoktur.
Karşılıklı anlaşma ile işten ilişki kesilmesini takiben, işçi kural olarak W.W. yardım aylığı üzerinde hak iddia edemez. Böyle bir durumda, çoğunlukla işçinin kendi isteği dışında işsiz kalmadığı kabul edilir.
Uzunca bir süreyi kapsayan şekilde diğer bir işe hemen sahip olma ve böylece W.W. yardım aylığı talebinde bulunma zorunda kalmama konusunda işçinin bir garantisi yoksa, İş ve İşçi Bulma Kurumu müdürünün iznini elde etmek tavsiye edilir.

6. Asli İşçilerin İşten İlişik Kesme Duyurum Süresi

Asli işçilerin işten ilişiklerinin kesilmesinde işveren tarafından göz önünde bulundurulması gereken duyurum süresi, işçinin yaş düzeyine bağımlıdır.

- 45 yaşından küçük olan işçiler için en az 2 aylık bir duyurum süresi göz önünde bulundurulmak zorundadır.
- 45 ve 55 yaşları arasındaki işçiler için en az 3 aylık bir duyurum süresi göz önünde bulundurulmak zorundadır.
- 55 yaş ve üzerindeki işçiler için en az 4 aylık bir duyurum süresi göz önünde bulundurulmak zorundadır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

b. Asli işçi eğer kendisi işten ayrılmak istiyorsa, duyurum süresi en az iki aydır.

7. Asli-Olmayan İşçilerin İşten İlişik Kesme Duyurumu

a. Belirlenmemiş bir süre için işe alınmış ve 50 yaşından küçük asli-olmayan işçiler için, işveren en az bir hafta ve en fazla 6 haftalık bir duyurum süresini gözönünde bulundurmak zorundadır.
Asli-olmayan işçi eğer 50 yaşında veya üzerinde ise, duyurum süresi en az 3 hafta ve en çok 6 haftadır. Asli-olmayan işçiler eğer belli bir süre veya belli bir iş için işe alınmışlarsa, iş ilişkisi bu sürenin veya işin bitiminde sona erer. Böyle bir durumda, duyuru yapma gereği yoktur.

b. Belirlenmemiş bir süre için işe alınmış olan ve kendisi işten ayrılmak isteyen asli-olmayan işçiler en az bir ve en fazla 3 haftalık bir duyurum süresini gözönünde bulundurmak zorundadır.

8. Hastalık Durumunda İşten İlişik Kesme Duyurumu

a. Hasta olan bir asli işçiye, hastalık sırasında da işten ilişik kesme duyurumu yapılabilir.
İşten çıkarma duyurumunun yapıldığı sürede, eğer işçi ilgili işverenin hizmetinde aralıksız olarak 18 ay veya daha uzun çalışmakta ise ve işten ilişik kesme süresinin son gününde halen hasta ise, işten ilişik kesme duyurumu yapılmamış sayılır.
İşten çıkarma duyurumu yapıldığında işçi halen iki yıldır iş-göremez durumda ise, işten çıkarma duyurumu normal olarak işler.

b. Yapılması zorunlu bir iş söz konusu olduğunda, asli-olmayan işçilere hastalık sırasında da işten çıkarma duyurumu yapılabilir.

9. Normal Çalışma Süresi

Normal çalışma süresi pazartesi ve cuma günleri arasında olup, gün başına 7 saat 36 dakikaya tekabül eder. Çalışma gününün başlama ve bitme saatleri, normal bir çalışma gününün saat 7.00 den önce başlayamayacağı ve saat 17.00 den sonra sona eremeyeceği göz önünde tutularak, karşılıklı görüşme ile tesbit edilir.
Karşılıklı olarak işveren ve asli-işçiler, erken başlama veya geç bitirme yoluyla daha uzun çalışma konusunda anlaşabilirler. Bunda koşul, çalışma süresinin kaydırılacağı sürenin, uygulamaya başlamadan önce yazılı olarak tesbit edilmesidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Gün başına 9 saatten fazla çalışılamaz.
Gün başına 7 saatten daha az çalışılamaz.
Tüm kaydırma süresinde ortalama iş saati süresi gün başına 7 saat 36 dakika olmak zorundadır. İş saati süresinin haftada 36 saatten veya günde 7 saat 36 dakikadan fazla olduğu haftalarda, çalışma günü saat 6.00 ile 17.00 veya 7.00 ile 18.00 arasında olabilir.

10. Cumartesi, Pazar ve Bayram Günlerinde Çalışma

Normal durumlarda, cumartesi ve pazar günleri çalışılmaz. Aynı şekilde, yılbaşında, birinci ve ikinci Noel gününde, ikinci Paskalya gününde, Kutsal Perşembe gününde (Hemelvaartsdag) ve Hamsin Yortusu (Pinksterdag) ikinci gününde çalışılmaz. İşletme çıkarlarına aykırı düşmemesi durumunda, Kraliçenin doğum günü de bir tatil günüdür. Bu günde çalışma durumunda, işçi bir başka günü tatil günü olarak kullanır.
Yukarıda sözü edilen bayram günleri için asli işçilere maaş ödemesi yapılır. Asli-olmayan işçiler bu günlere tekabül eden ücretleri için bir talepte bulunamazlar.
Bunların haftalık 'izin ikramiyesi' hakları olup, bunun hesaplanmasında yukarıda sözü geçen bayram günleri de dikkate alınır.

11. Fazla Mesai

İşverenin değerlendirmesi yönünden çok zorunlu olması halinde fazla mesai yapılabilir.
Bu, yıl başına pazartesiden cumaya ya da cumartesi sabahı da dahil olmak üzere toplam 125 saatten fazla olamaz.
Sadece aşağıda belirtilen alanları ilgilendiren şekilde, bunun yanında yılda toplam 50 saat daha fazla mesai yapılabilir:

a. meyvacılıkta ilaçlama;
b. sera bahçeciliğinde ısıtma, havalandırma, çit germe ve sulama (hepsi bir arada, en fazla 17 cumartesi öğleden sonrası ve pazar günü);
c. İkinci Paskalya gününde, ikinci Hamsin Yortusu gününde ve ikinci Noel gününde yer alan mahsul toplama çalışmaları.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSİAV ARAŞTIRMA VAKFI

12. İşlev Sınıflaması

İşçiler işlev muhtevalarına göre sınıflanırlar.

A Çalışmaların genel yönetimi ve kontrolu ile görevli olan ve işletmecilik konusunda uzun vadeli işlev gören işçilerdir. Bunların başta gelen görevi, tüm işletmecilik işlerinde kendi başlarına karar almak, engelleyici faktörleri tesbit etmek ve bunlara dönük kendi başlarına önlemler almaktır. Mahsullerin ve hizmetlerin sağlanması ve ürünlerin satımı konularında dış ilişkileri kurarlar. Bunlar yanında, uygulamayı ilgilendiren işleri yerine getirirler.

B Kendi başlarına uygulamayı ilgilendiren her türlü çalışmaları yapan ve işlerin yapılmasında yöneticilik yapan ve kontrol işlevi gören işçilerdir. İşlerin yapılmasında, işletme faaliyetlerine olumsuz etki eden faktörleri tesbit etmekte ve bunlara dönük önlemler almada kendi başlarına kararlar almaları sınırlı bir düzeydedir. Mahsullerin ve hizmetlerin sağlanmasında dış ilişkilerde bulunmaları sınırlı bir düzeyde olur.

C Kendi başlarına her türlü uygulama çalışmalarını yapan işçilerdir. Bunlar işletme çalışmalarını olumsuz yönde etkileyebilecek faktörleri tesbit ederler ve bunlara karşı önlem alırlar ve bunu rapor ederler. Bunlar, çalışmaların yürütülmesini ilgilendiren konularda zaman zaman yönlendirme yaparlar.

D Uygulama çalışmalarını bir bölümü kendi başlarına ve bir bölümü gözetim altında olmak üzere veya direktif aldıktan sonra yapan işçilerdir.

E Sınırlı bir meslek bilgisi ve beceri gerektiren işleri bir başkasının yönetimi altında yerine getiren işçilerdir.

O Herhangi bir meslek bilgisi gerektirmeyen ve sadece sınırlı bir tecrübe ile yapılabilecek basit işleri bir başkasının yönetimi altında yerine getiren işçilerdir.

13. Ücret

Ücretler açısından işçiler işlev sınıflarına ayrılmıştır. Ancak, bu sınıflar tüm işletme sektörleri için aynı değildir. Değişik 8 işlev sınıfı ve değişik 8 işletme sektörü bulunmaktadır. İşlev sınıfları ayırımı aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşletme Sektörleri	İŞLEV SINIFLARI							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Sera bahçeciliği								
- uzmanlaşmış	O	E	-	D	C	B	A	-
- uzmanlaşmamış	O	E	-	D	C	B	-	A
Saksı bitkileri İşletmeleri								
- Rutin bakım isteyen bitkiler	O	E	D	C	-	B	A	-
- Bireysel bakım isteyen bitkiler	O	E	D	-	C	B	-	A
Tarla sebzeciliği İşletmeleri	O	-	E	D	-	C	B	A
Meyva üretimi işletmeleri	O	E	-	D	C	-	B	A
Mantar üretimi işletmeleri	O	E	D	-	C	-	B	A
Kuzey ve güney Hollanda dışında Çiçek Soğanı İşletmeleri	O	-	E	D	-	C	B	A
Çiçek soğanı seçicisi	-	-	-	F	-	-	-	-

14. İşlev Sınıflarının Uygulanması

İşçiler, işe alındıklarında kendilerine uygun olan işlev sınıfına yerleştirilir. İşçi, işlev sınıfı I'de en fazla bir yıl çalışabilir. Bunu takiben, iş ilişkisinin sürmesi halinde daha yüksek bir işlev sınıfına geçer.
IV, V ve VI nolu işlev sınıflarında olan, 22 yaş ve üzerindeki, 1 Ocak itibariyle en az altı aydır çalışmakta olan ve halen en yüksek işlev yılı sayısı üzerinden ücret almayan işçilere, 1 Ocak itibariyle bir işlev yılı verilir.
Daha yüksek bir işlev sınıfına terfi durumunda, yeni maaş bir önceki maaştan yüksek olmak durumundadır.

15. Normal Ücretler

Normal haftalık ücretler, 1 Haziran 1985 teki düzeyleri itibariyle ek 1. de verilmiştir. 1 Temmuz 1986 da ücretlerin yeniden düzenlenip düzenlenmeyeceği

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

henüz bilinmemektedir. Bu tarih civarında, daha önceden sözü edilen işçi sendikaları konuya ilişkin bilgileri verebilirler.

16. Fazla Mesai Ücretleri

a. Cumartesi sabahları yapılan fazla mesai için, çalışılan her saat karşılığı olarak bir başka gün 1,5 saat izin 14 gün içinde verilmek zorundadır. Eylül veya ekim aylarında cumartesi sabahları meyvacılıkta yapılan fazla mesai için, 14 gün zorunluluğu olmamakla birlikte bunun 1 Ocaktan önce yer alması koşulu bulunmaktadır.
Bu arada işveren ve işçi görüşme yoluyla, izin sırasındaki diğer fazla mesai çalışmalarına da telafi yapılması kararı alabilir. Bu, fazla mesainin yapılmasını izleyen iki ay içinde olmak zorundadır. Ancak, izin aşağıda b. maddesinde belirtilen fazla mesai yüzdeleri ile dengeli olmalıdır.

b. Fazla mesai karşılığı izin verme olanağı olmadığı zaman, fazla mesai için ödeme yapılmak zorundadır.
Bunda, taban saat ücretleri aşağıdaki yüzdelere göre olur:
1. pazar günleri: % 200;
2. cumartesi veya pazara rastlamayan bayram ve dini tatil günleri % 150 (asli işçilerin normal maaşları üzerinde ve asli-olmayan işçilere ödenen izin ikramiyesi üzerinde ödeme yapılır);
3. cumartesi günleri: % 150;
4. diğer günlerde: % 135;

Gece saat 9.00 ile normal iş gününün başlamasından bir saat öncesi arasındaki fazla mesailere % 150 ödenir.

c. Cumartesi ve pazar günleri yapılan fazla mesaiyi ilgilendiren b. maddesindeki düzenlemelerden farklı olarak, işveren ve işçi arasında cumartesi öğleden sonra ve pazar günlerindeki çalışma için bir hafta-sonu ücret düzenlemesi üzerinde anlaşılabilir.

17. Ulaşım Masrafları Ödemeleri

İşçinin evi ile çalışmanın başladığı yer arasındaki mesafe 5 km.'den fazla ise, kendi aracı ile işe gelme durumunda işçiye ödeme yapılır.
Bu ödeme, 5 km.'den fazla olup 10 km.'ye kadar olan mesafeler için gün başına 2,20 florin ve 10 km.'den fazla ve 15 km.'ye kadar olan mesafeler için gün başına 2,80 florindir.
15 km.'den fazla olan mesafeler için, fazladan olan km.'leri katetmek üzere kullanılan zaman süresi üzerinden geçerli olan saat ücreti, fazla mesai karşılığı olmamak üzere işçiye ödenir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

18. Şirket Konutu

Bir şirket konutunda oturan işçinin maaşından bir miktar konutun kullanımı karşılığı olarak düşülür. Üzerinde anlaşılan bu miktar, yazılı iş sözleşmesinde belirtilir.

19. Maaş Bordrosu

Maaş ödemesi sırasında işçiye yazılı bir bordro verilmesi gerekir. Asli işçiler yönünden bu bordro, sadece net maaş miktarının değişmesini takiben gereklidir.

20. Maaşı Muhafaza Ederek Özel İzin Uygulaması

Bazı ailevi durumlarda, işçi maaşını muhafaza ederek özel izin alma hakkına sahiptir. Bunlar aşağıda belirtilmiştir:

a. Eşinin ve evinde yaşıyan ebeveynlerin veya kayın baba veya annesinin, çocuklarının veya evlatlıklarının ölümlerinde, ölümün yer aldığı gün ile defin veya merasim günü arasındaki süre;
b. İşçinin evlenmesi (2 gün);
c. Eşin çocuk doğurması (2 gün);
d. İşçi tarafından çocuk evlat edinme (2 gün);
e. İşçinin evlenme ilamı için başvurusu (1 gün);
f. Kendi çocuklarının veya evlatlıklarının, kendisinin veya eşinin kız ve erkek kardeşlerinin evlenmesinde, evlenme törenine katılacaksa (1 gün);
g. İşçinin 25 inci ve 40 ıncı evlilik yıldönümü (1 gün);
h. Yanında kalmayan çocuklarının veya evlatlıklarının, evlilik ilişkisinden olan çocukların, ebeveynlerin, kayın baba veya annenin veya büyük baba veya annenin ölümlerinde (1 gün);
i. Yanında kalmayan kendi çocuklarının veya evlatlıklarının, torunlarının, evlilik ilişkisinden olan çocuklarının, ebeveylerinin, kayın baba veya annesinin, kız ve erkek kardeşlerin cenaze merasimlerinde ve definlerinde, eğer buna katılacaksa (1 gün).

Aşağıda belirtilen durumlarda da işçi ücretli özel izin hakkına sahiptir:

- çalışma saatleri dışında yer alması olanağı olmayan zorunlu tıbbi tedavi durumlarında gerçek ihtiyaç duyulan zaman;
- parasal karşılık olmaksızın kanun veya hükümet tarafından ortaya konulan bir sorumluluk için en fazla bir gün olmak üzere gerçek ihtiyaç duyulan zaman, eğer sorumluluk bizzat işçinin kendisi tarafından yerine getirilecekse.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İlgili işverenin hizmetinde iki haftadan daha az bir süre aralıksız olarak çalışan asli-olmayan işçiler sadece yukarıda a., c. ve i. maddelerinde belirtilen haklar ile kanun ya da hükümet tarafından ortaya konulan bir sorumluluk olması durumunda ücretli izinden yararlanırlar.
Diğer yandan, işveren işçilerin teknik konularda bilgilendirilmesi amacıyla, eğer bu bilgilendirme işletmenin yararına ise, personeline maaşlarını muhafaza ederek zaman sağlayabilir.

21. Meslek Eğitimi

Eğer işçi bahçecilik eğitimi yapıyorsa, işveren kendisine zaman sağlamak zorundadır. İşçi 1 Mart tarihinde henüz 18 yaşında değilse ya da bahçecilik eğitimi öğrencilik statüsüne göre öğrenci ise, işveren haftada bir gün ücret ödemesini sürdürmek zorundadır.
İşveren, meslek eğitimi haftada birden fazla gün için izleniyorsa bu günler için de ücret ödemesi yapabilir.

22. Ücretsiz İzin

İşçinin başvurusu olması durumunda işveren, sendika ve birlik kurul ve yönetim toplantılarında bulunması için işçiye ücretsiz izin vermek zorundadır.

23. İzin Hakları

a. Tam zaman çalışan (haftada 5 gün) ve tam bir yıl için görevde olan (1 Marttan 1 Marta) işçilerin, tam bir yıllık çalışma için ücretli 25 gün izin hakları vardır.
Aralıksız olarak en az 12 gün izin alınabilir ve eğer işletme çıkarlarına aykırı değilse bu süre 15 gün olabilir.
18 yaşın altındaki asli işçiler için izin süresi 29 gün olup, bunun en az 15 günü aralıksız olarak kullanılabilir ve eğer işletme çıkarlarına aykırı değilse bu süre 18 gün olabilir.
Fazladan izin hakkı olan işçiler, toplu iş sözleşmesinin başladığı tarih itibariyle aşağıdaki gibidir:

60 yaş 1 gün	63 yaş 4 gün
61 yaş 2 gün	64 yaş 5 gün
62 yaş 3 gün	

b. İşçi şu günleri kutlamak istiyorsa, bir tatil gününe hakkı vardır: Mukaddes Cuma (Paskalyadan önceki cuma), özel ibadet ve dini önemi olan günler, 1 Mayıs, Peygamberin doğum günü, Kurban Bayramı, Şeker Bayramı.

TÜRK EĞİTİM SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

c. İzin günleri, zamanında ve her halü karda 6 hafta önceden karşılıklı görüşme ile ve işletme çıkarlarını gözönünde bulundurarak işveren ve işçi arasında kararlaştırılır. İşveren ve işçi başka türlü anlaşmamışsa, kesintisiz tatil günleri süresi 1 Mayıs ile 1 Ekim arasında kullanılabilir.

24. İzin İkramiyesi

Asli işçiler, bir yıllık maaşın % 8,25 i tutarında izin ikramiyesi hakkına sahiptir (fazla mesai muaftır). Bu ikramiye sonradan ve Mayıs ayı içinde ödenir ve Nisan ayının son gününü içerecek şekilde hesaplanır. İş ilişkisinin sona ermesi ile, izin ikramiyesinin hak edilen bölümü ödenir.
İkramiyenin asgari bir düzeyi olup, bu yıllık olarak uyarlanır.

25. Kısmi İzin Hakları

Tam zaman çalışmayan (haftada 5 günden daha az çalışan) veya 1 Marttan 1 Marta olan sürede hizmette olmayan asli işçiler, normal izin günlerinin ve normal izin ikramiyesinin tutarının bir bölümünü oranlı olarak alırlar.

26. İzin Haklarının Hesaplanması

Asli bir işçinin işle ilişkisi sonuçlandığında, bunun az veya çok izin kullanıp kullanmadığı, bu izin günleri ücretleri taban alınarak hesaplanır.
İş ilişkisi sürdüğü sürece, kullandırılmamış veya doğru bir şekilde verilmemiş izinlerin telafisi yapılamaz.

27. Asli-Olmayan İşçilerin İzin İkramiyeleri

Asli işçiler gibi, asli-olmayan işçiler de izin ikramiyesi ve aynı sayıda izin günü hakkına sahiptir. Bunlara doğrudan doğruya ikramiye ödemesi yapılmaz; ancak izin zammı olarak verilir. İşveren haftalık ödemelerde bu zamları ödemek zorundadır.

TÜRK İŞ SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu zamların tutarı ek II. de belirtilmiştir.
İşçi tam-zaman çalışmıyorsa, belli bir haftada kazanılmış ücretin % 23,88 ini izin zammı olarak alır. Ancak bunun için normal haftalık iş saatinin en az % 20 si süresince çalışmış olmak gerekir.

28. İzin Süresinde Ücretli İş İlişkisi Dışında Çalışma

Asli ve asli-olmayan işçiler izin günlerinde ücretli iş ilişkisi dışında çalışabilirler.

29. Hastalık Düzenlemeleri

a. Asli işçilerin hasta olması durumunda, hastalık ödeneği bir yıl süresince işveren tarafından net aylığa tamamlanır.
b. Asli-olmayan işçilerin hasta olması durumunda, bunlar hastalık ödeneğini doğrudan doğruya işletme birliğinden alırlar (BVAB; ASF). İş görememezlik durumunda bunun ilk günü "bekleme günü" olarak adlandırılmakta olup, bunun için işletme birliği hastalık parası ödemez.
4 günlük bir hastalık durumunda, bekleme günü sonradan işletme birliği tarafından ödenir.

30. Hastalık Durumunda İzin Uygulaması

Hastalık sırasında asli işçiler en fazla bir yıl süresince izin haklarına sahiptir.
Asli-olmayan işçilere, hastalık sırasında izin zammı işletme birliği tarafından verilir.

31. Emeklilik

Bahçecilikteki işçiler, işletme emeklilik düzenlemesine tabi olup, bunun ödentileri işveren tarafından yapılır.
Belli koşullar altında, bu emeklilik düzenlemesine göre yaşlılık, dulluk ve öksüzlük ve yetimlik emekliliği hakkı bulunmaktadır.

32. İş Güvenliği Kuralları

İlaçlama işleri gören işçilere, işveren bunun için zorunlu olan koruyucu araçları (maske, özel giyim) sağlamak zorundadır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşçiler bu kıyafeti kullanmak ve iş güvenliği kurallarını ciddi olarak gözönünde bulundurmakla sorumludur.
Kimyasal zirai mücadele araçları ile çalışmak, iyi bir teorik ve/veya pratik eğitim görmüş ve sadece 18 yaşından büyük olan işçiler tarafından yapılabilir.

33. Anlaşmazlıklar

Toplu iş sözleşmesinin veya örgütlü bir işverenle örgütlü bir işçi arasındaki iş sözleşmesinin uygulanmasını ilgilendiren anlaşmazlıklar yazılı olarak Ziraat Kurulunun bir aracı komisyonuna bildirilir.
Eğer aracılık anlaşmazlığı çözemezse, Hakem Kuruluna başvurulur.
Bu Hakem Kurulu anlaşmazlık hakkında normal sivil mahkemeyi (sulh hakimi) hariç tutarak karar verir.

34. Erken Emeklilik

1 Temmuz 1986 ya kadar ziraat işçileri belli koşullar altında, 61 yaşına erişir erişmez erken emekli olabilirler.
1 Temmuz 1986 tarihi itibariyle bu, 60 yaşa erişmekle mümkündür.
Bu durumda, brüt aylığın % 80 i üzerinden hesap yapılır.
Aylık miktara ayrıca izin ikramiyesi eklenir.
Emeklilik sigortası B.P.L. tarafından sürdürülürken, sosyal sağlık sigortası da geçerliğini korur.
Daha geniş bilgi için, A.S.F. bürolarına ve Besin Sendikalarına başvurulabilir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

EK I

ÜCRETLER

1 Temmuz 1985 ten, diğer toplu iş sözleşmesi düzenlemeleri uyarında değişikliklerin yer aldığı zaman dilimine kadar geçerli olan ücretler aşağıdaki gibidir.

Asli işçiler için haftalık ücret: 1 Temmuz 1985 ten itibaren

YAŞ	SINIF I	SINIF II	SINIF III
17 yaş ve altı	208,70 f.	273,70 f.	269,35 f.
18 yaş	240,80 f.	312,80 f.	350,25 f.
19 yaş	282,10 f.	364,95 f.	404,15 f.
20 yaş	332,55 f.	417,10 f.	452,65 f.
21 yaş	389,90 f.	469,20 f.	501,15 f.
22 ve 64 yaş arası		521,35 f. den	538,85 f. den
	458,70 f.	543,85 f. e	561,35 f. e kadar.

YAŞ	SINIF IV	SINIF V	SINIF VI
19 yaş	426,40 f.	438,40 f.	450,45 f.
20 yaş	477,55 f.	491,00 f.	504,50 f.
21 yaş	528,70 f.	543,65 f.	558,55 f.
22-64 yaş arası			
0 işlev yılı	568,50 f.	584,55 f.	600,60 f.
1 işlev yılı	576,60 f.	592,55 f.	608,60 f.
2 işlev yılı	584,55 f.	600,60 f.	616,55 f.
3 işlev yılı	592,55 f.	608,60 f.	624,60 f.
4 işlev yılı		616,55 f.	632,60 f.
5 işlev yılı		624,60 f.	640,60 f.

Sınıf VII ve VIII: 667,85 veya daha yüksek.

Asli-olmayan işçiler haftalık ücreti: 1 Temmuz 1986 dan itibaren

YAŞ	SINIF I	SINIF II	SINIF III
17 yaş ve altı	216,95 f.	290,65 f.	314,50 f.
18 yaş	250,30 f.	332,20 f.	371,70 f.
19 yaş	293,25 f.	387,55 f.	428,90 f.
20 yaş	345,70 f.	442,90 f.	480,35 f.
21 yaş	405,30 f.	498,30 f.	531,80 f.
22 ve 64 arası	476,80 f.	553,65 f.	571,85 f.

YAŞ	SINIF IV	SINIF V	SINIF VI
19 yaş	452,60 f.	471,35 f.	483,85 f.
20 yaş	506,90 f.	527,90 f.	541,90 f.
21 yaş	561,20 f.	584,45 f.	599,95 f.
22 ve 64 arası	603,45 f.	628,45 f.	645,10 f.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

EK II

İZİN İKRAMİYELERİ

1 Temmuz 1985 ten, diğer toplu iş sözleşmesi düzenlemeleri uyarınca değişikliklerin yer aldığı zaman dilimine kadar geçerli olan haftalık izin ikramiyeleri, asli-olmayan işçiler için aşağıdaki gibidir.

YAŞ	SINIF I	SINIF II	SINIF III
17 yaş ve altı	59,00 f.	76,00 f.	82,00 f.
18 yaş (x)	68,00 f.	87,00 f.	97,00 f.
18 yaş	62,00 f.	79,00 f.	89,00 f.
19 yaş	73.00 f.	93,00 f.	102,00 f.
20 yaş	86,00 f.	106,00 f.	115,00 f.
21 yaş	101,00 f.	119,00 f.	127,00 f.
22 ve 59 arası	119,00 f.	132,00 f.	136,00 f.
60 yaş	121,00 f.	135,00 f.	140,00 f.
61 yaş	124,00 f.	138,00 f.	143,00 f.
62 yaş	127,00 f.	142,00 f.	146,00 f.
63 yaş	130,00 f.	145,00 f.	150,00 f.
64 yaş	133,00 f.	148,00 f.	153,00 f.
65 yaş ve üstü	116,00 f.	127,00 f.	131,00 f.

YAŞ	SINIF IV	SINIF V	SINIF VI
19 yaş	108,00 f.	113,00 f.	115,00 f.
20 yaş	121,00 f.	126,00 f.	129,00 f.
21 yaş	134,00 f.	139,00 f.	143,00 f.
22 ve 59 arası	144,00 f.	150,00 f.	154,00 f.
60 yaş	148,00 f.	154,00 f.	158,00 f.
61 yaş	151,00 f.	157,00 f.	161,00 f.
62 yaş	154,00 f.	161,00 f.	165,00 f.
63 yaş	158,00 f.	164,00 f.	169,00 f.
64 yaş	161,00 f.	168,00 f.	172,00 f.
65 yaş ve üstü	139,00 f.	144.00 f.	148,00 f.

(x) 1 Mart tarihinde henüz 18 yaşında olmayanlar için.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
KUSTAV

ملخص لبعض الاشتراطات المهمة للعقد الجماعي

للعمل C.A.O. لزراعة البساتين

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

LANDBOUWSCHAP

تقـديم

تقدم المقاطعة الادارية للفلاحة في هذا الكتيب ملخصا عن شروط العمل في زراعة البساتين • ما هي المقاطعة الادارية للفلاحة و بأى شيء تقوم •

توجد في المقاطعة الادارية للفلاحة خمس منظمات تشتغل فيما بينها ، ويعني هذا ثلاث منظمات للمقاولين و نقابتـان اثنتان للعاملين الزراعيين •

ان أغلبية المقاولين في الفلاحة وزراعة البساتين ينتمون الى احدى المنظمات الآتية :
ـ الفدرالية الكاثوليكية الهولندية للفلاحين و مزارعي البساتين (KNBTB)
ـ الفدرالية المسيحية الهولندية للفلاحين و مزارعي البساتين (NCBTB)
ـ اللجنة الملكية الهولندية للفلاحة (KNLC)

العمال الفلاحيون هم أعضاء في احدى النقابـات المشار اليها أسفله :
ـ نقابة التغذية FNV (التابعة للفدرالية الهولندية للنقابات)
ـ نقابة الصناعة و التغذية CNV (التابعة للنقابة الوطنية المسيحية)

بينما تدافع منظمات المقاولين والعمال عن مصالح الأعضاء التابعين لها ، فان المقاطعة الادارية للفلاحة تمثل هيئة تعاون باسم كل الفلاحة و زراعة البساتين • تتشاور منظمات المقاولين والعمال فيما بينها بانتظام و تتعاون بشكل متقارب • و هكذا يمكنها أن تصل الى موقف مشترك ، ويمكن أن تؤخذ قرارات تراعي مصالح كل من يشتغل في الفلاحة و زراعة البساتين •

ان المقاطعة الادارية للفلاحة هي شريك في المناقشة مع السلطات باسم كل القطاع الفلاحي • انها تحاول التأثير على السياسة الحكومية في ميدان السياسة الفلاحية و في الميدان الاجتماعي • داخل المقاطعة الادارية للفلاحة ، تتم كذلك مشاورة عن الأجور و شروط العمل للعمال في الفلاحة وزراعة البساتين •

ان هذا الكتيب الذى يتناول بعض شروط العمل لزراعة البساتين ، يحاول من خلالها إعطاءكم فكرة جيدة عن الحقوق والواجبات لأرباب العمل و للعمال • يمكنكم دائما الاتصال بنقابات التغذية المشار اليها من قبل ، اذا كنتم ترغبون في معلومات أكثر عن التغيرات التي ظهرت على مرّ الايام ، أو اذا كانت لديكم أسئلة •
تجدون العناوين و أرقام التلفون لمراكز نـقابات التغذية مشارا اليها في الفقرة رقم 2 من هذا الكتيب • نبادر الى الاشارة بأنه لا يمكن تبرير أى حق بناء على نص هذا الكتيب • من أجل النص الرسمي و المطالب التي يمكن أن يكون مطالبا بها ، ينبغي الاطلاع على العقد الجماعي للعمل C.A.O كاملا •

أبريل 1986 •

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

العقد الجماعي للعمل C.A.O. لزراعة البساتين

ملخص للإشتراطات المهمة

1. جو العمل

يطبق العقد الجماعي للعمل في الفلاحة على العاملين الذين ينجزون أشغالا تكون عادية في شركة والتي تزرع فيها فقط الخضر، الزهور، الأعشاب، الفواكه، الفطور، وبصل التوليب خارج اقليمي هولندا الشمالي والجنوبي.
ليس هناك فرق بين المستخدمين سواء أكانوا رجالا أو نساء. لهذا فاننا نتكلم في هذا الكتيب عن المستخدمين فقط بما فيهم الرجال والنساء.

2. مدة العقد الجماعي للعمل

ان العقد الجماعي للعمل له أجل استحقاق عادي من أول شهر مارس الى أول شهر مارس. في سنة 1985 تم ابرام عقد جماعي للعمل بأجل استحقاق من أول مارس 1985 الى أول مارس 1987.
في العموم، ستكون أجور ساعات العمل والشروط الخاصة بقسيمات العطل مطابقة للمصاريف المرتفعة للمعيشة ابتداء من أول يوليوز الى أول يناير. ابتداء من أول يوليوز 1986، لن يتم تعديل الأجور سواء كليا أو جزئيا، وذلك بسبب خفض ساعات العمل الاسبوعية، وبسبب التخفيض في السن والذي يمكن أن يقدم في انتهاء العمل مع الحفاظ على المرتب.
ان اشتراطات العقد الجماعي للعمل المشار اليها في هذا الملخص، يجرى بها العمل خلال مدة 1 مارس 1985 الى 1 مارس 1987. يمكن ادخال تغييرات كل مرة عندما يتم نقاش عن العقد الجماعي للعمل لمرحلة جديدة. لهذا فانه لمن الضروري الاطلاع دائما على العقد الجماعي للعمل للمرحلة المعنية.
يمكن أن تعطى لكم أوفر المعلومات عن الأرقام الصحيحة من طرف المنظمات كالنقابات الآتية:

نقابة الصناعة والتغذية CNV	نقابة التغذية FNV
العنوان: Rietgors 1	العنوان: Postbus 9750
3506 GS UTRECHT	3435 CB NIEUWEGEIN
تلفون: 03402 - 44124	تلفون: 030 - 71.68. 41

3. خاصيّة عقد العمل

يمكن للمستخدمين أن يكون لهم عقد عمل ثابت أو مؤقت.
المستخدمون الثابتون هم الذين سبق تشغيلهم لمدة غير محددة. انه شرط لا يمكن علاوة على ذلك ابطاله خلال 12 شهرا لعقد العمل.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

كل المستخدمون الباقون هم مستخدمون مؤقتون .
هؤلاء يمكنهم أن يعملوا لعمل معين ، لكن كذلك لمدة غير محددة .

4. عقد عمل مكتوب

ينبغي أن يبرم عقد عمل مكتوب مع كل المستأجرين .
في العقد ينبغي أن يكتب ما اتفق عليه عن مدة العقد ، عدد ساعات العمل (اذا كان الأمر يتعلق بأسبوع عمل جزئي) و وظيفة العامل .
يمكن كذلك للمواضيع الخاصة ، التي يرغب ربّ العمل والمستخدم في تسويتها ، أن تذكر في العقد كذلك .
ان الاشتراطات المنافية للعقد الجماعي للعمل تكون رغم ذلك لاغية .

5. نهاية عقد العمل

في العموم ، لا يمكن لعقود العمل أن تلغى سوى بموافقة مدير مكتب الشغل الاقليمي (G.A.B) لكن اذا حصل اتفاق مشترك بين ربّ العمل و المستخدم ، فان هذه الموافقة لا تكون ضرورية .
فيما يتعلق بعقود عمل تم ابرامها لمدة محدودة أو لأجل عمل معيّن ، ففي غالب الأحيان لا تكون موافقة مدير مكتب الشغل الاقليمي ضرورية لإنهائها .
بعد استقالة باتفاق مشترك ، لا يمكن في العموم للمستخدم أن يطالب بتعويض في حق البطالة .ب.ب ، ففي أغلب الأحيان يكون الظن بأن المستخدم بوجد عاطلا بإرادته .
اذا لم تكن عند المستخدم ضمانة لإيجاد عمل مباشرة ولمدة مقبولة ، و لا يمكنه أيضا أن يستعين بطلب تعويض البطالة ، فمن النصيحة أن يطالب دائما بموافقة مدير مكتب الشغل الاقليمي .

6. إقالة المستخدمين الثابتين

أ ـ ان أجل الاشعار بالعزل عن العمل التي ينبغي على ربّ العمل احترامها تجاه المستخدمين الثابتين يتعلق بعمر المستخدمين .
ـ بالنسبة للمستخدمين دون ـــــــــن 45 سنة ، ينبغي احترام أجل اشعار مدته شهرين على الأقل .
ـ بالنسبة للمستخدمين الذين يبلغ عمرهم ما بين 45 و 55 سنة ، ينبغي احترام أجل اشعار مدته ثلاثة أشهر على الأقل .
ـ بالنسبة للمستخدمين البالغين من العمر 55 فأكثر ، ينبغي احترام أجل اشعار مدته 4 أشهر على الأقل .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ب• اذا كان المستخدم يرغب في ترك العمل بنفسه ، فينبغي له أن يحترم أجل اشعار مدته 2 شهرين على الأقل •

7 • اقالة المستخدمين المؤقتين

أ • بالنسبة للمستخدمين المؤقتين الذين عينوا لمدة غير محدودة والذين تقل أعمارهم عن 50 سنة ، فانه ينبغي على ربّ العمل أن يحترم أجل اشعار تكون مدته 1 اسبوعا على الأقل و 6 أسابيع على الأكثر ، **وتكون هذه الفترة 3 و6 أسابيع للذين عمرهم 50 سنة فأكثر •** اذا تم تعيين المستخدمين المؤقتين لمدة محدودة ولعمل محدد ، فانه يتم انتهاء عقد العمل بـــــعد انتهاء هذه المدة أو هذا العمل • في هذه الحالة لا ينبغي للاقالة أن تحدث •

ب • بالنسبة للمستخدمين المؤقتين الذين عينوا لمدة غير محدودة والذين يرغبون في ترك العمل بأنفسهم ، ينبغي لهم احترام أجل اشعار تكون مدته 1أسبوعا على الأقل و 3 أسابيع على الأكثر •

8 • اقالة في حالة المرض

أ • يمكن لمستخدم ثابت وهو مريض أن يعزل من عمله خلال مرضه •
غير أنه اذا كان هذا الأخير في وقت الاقالة ، قد سبق له أن اشتغل لدى ربّ العمل المعني مدة 18 شهرا أو أكثر ، وأنه لا زال مريضا في آخر يوم أجل الاشعار ، ستعتبر الاقالة كأنها لم تحدث •
اذا كان المستخدم عاجزا عن العمل خلال مدة 2 سنتين ، فان الاقالة تحدث عاديا •

ب• يمكن للمستخدمين المؤقتين أن يعزلوا عن العمل كذلك خلال المرض • فاذا كانت لهذه الاقالة علاقة مع الخدمة ، فانها ستحدث مع ذلك •

9 • ساعات العمل العادية

تبلغ ساعات العمل العادية 7 ساعات و 36 دقيقة لكل يوم • وتشمل أيـــام الاسبوع ابتداء من يوم الاثنين الـــى يوم الجمعة •
لقد عينت ساعات بداية ونهاية يوم العمل باتفاق متبادل ، ويعني هذا أن يوم العمل العادي لا يمكنه أن يبدأ قبل الساعة 7 صباحا ، ولا يمكنه أن ينتهي بعد الساعة 5 زوالا • بتشاور الطرفين يمكن لرب العمل والمستخدمون الثابتون أن يتفقوا على الزيادة في ساعات العمل ، وذلك بالبدء مبكرا أو بالانتهاء مؤخرا • ان الشرط المطلوب ، هـــو أن المدة التي سيتم فيها تغيير ساعات العمل ، ستكون محددة كتابيا من قبل •

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

انه ممنوع الاشتغال أكثر من 9 ساعات في اليوم ·
انه ممنوع الاشتغال أقل من 7 ساعات في اليوم ·
خلال المدة التي يتم فيها تغيير ساعات العمل ، ينبغي لعدد ساعات العمل أن يبقى 7 ساعات و 36 دقيقة في اليوم ·
خلال الأسابيع التي يكون فيها وقت العمل 38 ساعة ، أو 7 ساعات و 36 دقيقة في اليوم فأكثر ، فانه يمكن ليوم العمل أن يقع بين الساعة 6 صباحا و 5 زوالا ، أو بين 7 صباحا و 6 زوالا ·

10 · العمل خلال أيام السبت أو الأحد أو أيام العطل

في حالات عادية ، لا يتم الاشتغال في أيام السبت و الأحد · كذلك يوم رأس السنة الميلادية ، الأحد والاثنين لعيد ميلاد المسيح ، الاثنين لعيد الفصح ، يوم الصعود والاثنين لعيد العنصرة ·
يوم عيد ميلاد الملكة هو كذلك يوم عطلة ، و لا يكون عطلة شريطة أن تقتضي مصلحة الشركة ذلـــــك ، لكن في هذه الحالة ينبغي للعامل أخذ يوم إجازة آخر ·
خلال أيام العطل المشار اليها أعلاه ، تؤدى للمستخدمين الثابتين أجرتهم العادية ·
لا يمكن للمستخدمين المؤقتين المطالبة بتأدية أجرتهم خلال هذه الأيام · غير أن لهم الحق في "قسيمة العطل" الاسبوعية التي تم تحديد قيمتها بشكل يجعل ذلك يساوى أجرة أيام العطل المذكورة ·

11 · العمل الاضافي

اذا كان رب العمل يرى ضرورة مستعجلة في ذلك ، فانه يمكن للمستخدمين أن يقوموا بعمل اضافي ، غير أنه لن يتجاوز أكثر من 125 ساعة في المجموع من يوم الاثنين الى يوم الجمعة أو يوم السبت صباحا ·
باستثناء هذا ، يمكن العمل أيضا خلال 50 ساعة في السنة ، ما عدا في :
أ · رش الفواكه بمقاوم الطفيليات ·
ب · تدفئة ، تهوية ، تبييض الدفيئات ، والسقي في زراعة البساتين تحت الدفيئات ، (في المجموع خلال 17 يوم من أيام ظهر السبت وأيام الاحد على الأكثر) ·
ج · أعمال الجني خلال يوم الاثنين لعيد الفصح ، الاثنين لعيد العنصرة و ثاني يوم لعيد مـــيلاد المسيح ·

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

12 · توزيع الوظائف

يتم تمييز المستخدمين حسب محتوى وظائفهم ·

أ (A) المستخدمون المكلفون بالتسيير العام و رقابة انجاز العمل ، و الذين يشاركون في تنظيم الشركة على مدى طويل جدا ·انهم يتخذون على الخصوص قرارات مستقلة ازاء كل التنظيم للشركة ، يتعرفون على العوامل المخلّة و يتخذون بمفردهم التدابير ضدها · و هم يربطون علاقات خارجية لتسليم البضائع و الخدمات و لبيع الانتاجات · و يقومون بالاضافة الى ذلك بأعمال تنفيذية ·

ب (B) المستخدمون الذين يقومون بمفردهم بكل الأعمال التنفيذية التي يباشرونها ، يسيّرون التنفيذ و يراقبونه · انهم يتخذون قرارات بمفردهم في حدود معينة ازاء تنفيذ العمل ، يتعرّفون على العوامل التي يمكن أن تحدث إخلالا داخل التنفيذ للشركة ، و يتخذون التدابير ضد ذلك في حدود معينة · يربطون علاقات خارجية تتعلق بتسليم البضائع و الخدمات في حدود معينة ·

س (C) المستخدمون الذين يقومون بمفردهم بكل الأعمال التنفيذية التي يباشرونها ، انهم يتعرّفون على العوامل التي يمكن أن تحدث إخلالا داخل التنفيذ للشركة ، و يتخذون التدابير ضد ذلك و يبلّغون بها · انهم يعطون عرضيا تعليمات خلال الأعمال ·

د (D) المستخدمون الذين يقومون بأعمال ، جزء منها بمفردهم وجزء آخر تحت المراقبة أو بعد التوجيهات ·

إ (E) المستخدمون الذين يقومون بأعمال تشترط معرفة مهنية و كفاءة محدودة ·

ؤ (O) المستخدمون الذين يقومون بأعمال ذات طابع بسيط ، والتي لا تشترط معرفة مهنية و لا تتطلب سوى قليلا من التجربة ·

13 · الأجـــرة

يتم توزيع المستخدمين حسب طبقات الوظائف بالنسبة للأجرة ، لكن هذا التوزيع ليس متساو لكل قطاعات الشركة · توجد 8 طبقات وظائف مختلفة و8 قطاعات الشركة مختلفة · ان توزيع طبقات الوظائف موصوف في الجدول الآتي :

قطاعات الشركة	طبقات الوظائف							
	1	2	3	4	5	6	7	8
زراعة البساتين تحت الزجاج :								
ـ اختصاصي	O	E	-	D	C	B	A	-
ـ غير اختصاصي	O	E	-	D	C	B	-	A
شركات النباتات في الوعاء :								
ـ نباتات تحتاج الى عناية نمطية	O	E	D	C	-	B	A	-
ـ نباتات تحتاج الى عناية فردية	O	E	D	-	C	B	-	A
شركات لغرس الأرض	O	-	E	D	-	C	B	A
شركات لغرس الفواكه	O	E	-	D	C	-	B	A
شركات لغرس الفطور	O	E	D	-	C	-	B	A
شركات بصل التوليب خارج اقليمي هولند ا الشمالي والجنوبي	O	-	E	D	-	C	B	A
منتقي بصل التوليب	-	-	-	F	-	-	-	-

14 · مطابقة طبقات الوظائف

في بداية ابرام عقد العمل ، يوضح المستخدمون في سلّم لطبقات الوظائف المطابقة · يمكن لمستخدم أن يشتغل خلال سنة على الأكثر في طبقة الوظيفة رقم 1 ، بعد هذا ينبغي له أن ينتقل الى طبقة الوظيفة الأعلى خلال استمرار عقد العمل ·
بالنسبة للمستخدمين الثابتين البالغين من العمر 22 سنة فأكثر ، والذين هم في طبقة الوظيفة رقم 4 ، 5 و 6 ، ويوجدون في الخدمة خلال 6 أشهر على الأقل ، لكنهم لم يتمتعوا بعد بالترقية حسب الحدد الأعلى لسنوات الوظيفة ، فتمنح لهم في كل مرة سنة وظيفة في 1 يناير ·
خلال الترقية نحو طبقة الوظيفة الأعلى ، ينبغي للأجرة الجديدة أن تكون بشكل يتم فيه ارتفاع الأجرة ·

15 · الأجور عن الساعات العادية

توجد الأجور عن الساعة في الاسبوع مذكورة في الملحق رقم 1 ، والتي يجرى بها العمل ابتداء من 1 يوليوز 1985 · ليس معروفا الى حدّ الآن هل ستتم مطابقة الأجور عن الساعة ابتداء من 1 يوليوز 1986 · يمكن لنقابات المسخدمين المذكورة سابقا ، اعطاء المعلومات عن هذا الأمر حوالي هذا التاريخ ·

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

16· أجرة الساعات الاضافية

أ· في حالة القيام بعمل اضافي خلال يوم السبت صباحا ، ينبغي أن تعطى في يوم آخر لكل ساعة عمل 1 ساعة ونصف تعويضا كوقت حر ، وذلك في **أجل 15 يوما التابعة**·
أما اذا تم القيام بساعات اضافية في زراعة الفواكه في شتنبر وأكتوبر خلال السبت صباحا ، فان " الاسترجاع" لا ينبغي أن يحدث في 15 يوما التابعة ، شريطة أن يحدث ذلك قبل 1 يناير·
من جهة أخرى ، يمكن لرب العمل والمستخدم بعد تشاور أن يقررا كذلك مكافأة عمل آخر اضافي في شكل وقت حر· ينبغي لهذا أن يحدث في الشهرين بعد العمل الاضافي الذى تم القيام به ، بينما ينبغي للوقت الحر أن يكون بنسبة تساوى النسبة المئوية للعمل الاضافي المشار اليها فيما بعد في فقرة ب ·
ب·في الحالة التي يتعذر فيها اعطاء الوقت الحر عوض الساعات الاضافية ، فان تعويض الساعات الاضافية ينبغي أن يسدّد · من أجل هذا يسرى العمل بالنسب المئوية حسب أجرة الساعة الأساسية ·
أولا : أيام الأحد : 200 في المائة ·
ثانيا : أيام العطل والأيام التذكارية التي لا تكون يوم سبت أو أحد : 150 في المائة ، (تسديدها فوق الأجرة العادية للمستخدمين الثابتين ، أى فوق قيمة قسيمات العطل التي تؤدى الى المستخدمين المؤقتين) ·
ثالثا : أيام السبت : 150 في المائة ·
رابعا : الأيام الأخرى : 135 في المائة ·
فيحالة لقيام بعمل اضافي بين الساعة 9 مساء والساعة 1 قبل بداية يوم العمل العادى ، فواجب الأداء : 150 في المائة ·
ج ·كمخالفة لما سبقت الاشارة اليه في الفقرة ب أعلاه ، والمتعلق بالعمل الاضافي يوم السبت ويوم الأحد ، فمن الممكن الاتفاق بين رب العمل والمستخدم على تعويض عن العمل ليومي ظهر السبت والأحد ·

17· **تعويض المسافة**

يدفع تعويض عند استعمال وسيلة نقل خاصة ، اذا كانت المسافة بين منزل المستخدم الى المكان الذى تبدأ فيه الأشغال تتجاوز 5 كيلومترات · هذا التعويض يصل الى 2،20 خلدة في اليوم عندما تبلغ المسافة أكثر من 5 كيلومترات الى 10 كيلومترات ، وعندما تبلغ المسافة أكثر من 10 كيلومترات الى 15 كيلومتر ، يكون التعويض 2،80 خلدة في اليوم ·
عندما تتجاوز المسافة 15 كيلومتر ، فان أجرة الساعة هي التي تدفع الى المستخدم عن الوقت الذى يلزمه فيه عبور هذه الكيلومترات العديدة ، بدون اضافة أجرة العمل الاضافي ·

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞTIRMA VAKFI

18· مـــــنزل المصلحة

ان المستخدم الذى يسكن في منزل المصلحة، يتم قطع مبلغ مالي معيّن من أجرته من أجل استعماله للمنزل·
وينبغي أن يذكر المبلغ المتفق عليه في عقد العمل المكتوب·

19· تعيين الأجرة

ينبغي اعطاء تعيين مكتوب للمستخدم عند دفع الأجرة·
عندما يتعلق الأمر بالمستخدم الثابت، يكون التعيين ضروريا سوى بعد تغيير في المبلغ الصافي·

20· عطلة خاصة مع الحفاظ على الأجرة

للمستخدم الحق في عطل خاصة مع استمرارية التسديد، عندما يتعلق الأمر ببعض الشروط العائلية، مثلا في حالة:
أ· وفاة الزوج (ة) والوالدين، و والدى الزوج (ة)، ابن من أبناء المستخدم أو ابن من أبنائه المتبنّين الذين يسكنون معه· المدة تكون خلال الوفاة الى يوم الدفن أو التحريق·
ب· زواج المستخدم (2 يومان)
ج· عند ولادة الزوجة (2 يومان)
د· تبنّي أطفال من طرف المستخدم (2 يومان)
ح· نشر اعلانات المستخدم (1 يوم)
و· زواج أبناء المستخدم أو أبنائه المتبنّين، اخوان أو أخوات المستخدم أو زوجته (زوجها)، فاذا كان الحضور في الزواج (1 يوم)
ز· عيد 25 و 40 سنة من زواج المستخدم (1 يوم)
م· وفاة أبناء المستخدم أو أبنائه المتبنّين الذين لا يسكنون معه، والدى الوالدين للزوج (ة) أو الجدود (1 يوم)
هـ· دفن أو تحريق أبناء المستخدم أو أبنائه الذين لا يسكنون معه، أبناء الابن أو البنت، أبناء بالمصاهرة، الجدود، الاخوان والأخوات بالمصاهرة· في حالة حضور الدفن أو التحريق (1 يوم)

للمستخدمين كذلك حق في عطل اضافية مع استمرارية تأدية الأجرة:
— في حالة علاج طبي ضرورى، شريطة أنه ينبغي لهذا العلاج ألاّ يكون حقا خارج وقت العمل·
— في الحالة التي حسب القانون أو السلطة، يكون هناك التزام مفروض بدون تعويض مالي، وخلال الوقت الذى يستلزم ذلك الى حدود يوم على الأكثر، شريطة أن يوجب هذا الالتزام القيام به شخصيا·

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ان المستخدمين المؤقتين الذين لهم أقل من أسبوعين في الخدمة عند رب العمل المعني ، يكون عندهم الحق سوى فيما ذكر أعلاه في الحالات المشار اليها تحت فقرات أ ، ج و هـ ، وكذلك في حالات الالتزامات المفروضة من طرف القانون أو السلطة .

من جهة أخرى يمكن لرب العمل أن يضع الوقت تحت تصرف مجموع المستخدمين ، وهذا من أجل معلومات تكتية للمستخدمين ، اذا كانت هذه المعلومات مهمة للشركة ، وفي هذه الحالة يحافظ رب العمل على أجورهم .

21. التعليم المهني

اذا كان المستخدم يتابع تعليما في زراعة البساتين ، فان رب العمل ملزم باعطاء الوقت الحر من أجل ذلك . في الحالة التي لم يكن فيها المستخدم قد بلغ عمره 18 سنة في 1 مارس، لكنه تلميذ حسب النظام التعليمي لزراعة البساتين ، فينبغي على رب العمل أن يستمر في تسديد الأجرة السارية المفعول خلال يوم في الأسبوع . يمكن كذلك لرب العمل أن يستمر في تسديد الأجر خلال عدة أيام ، اذا كان التعليم المهني يعطى خلال عدة الأيام هذه من الاسبوع .

22. ترخيص بدون الحفاظ على الأجرة

في الحالة التي يطلب فيها المستخدم ترخيصا للذهاب الى اجتماعات مجالس النقابة أو ادارة النقابة ، فان رب العمل ملزم باعطائه وقتا حرا لذلك بدون استمرارية تأدية الأجرة .

23. الحق في العطلة

أ . المستخدمون الثابتون الذين يشتغلون أسبوعا كاملا (5 أيام) ، ولهم في الخدمة سنة كاملة (من 1 مارس الى 1 مارس) ، فلهم الحق في 25 يوما من العطلة من سنة كاملة .

يمكن أخذ 12 يوما مستمرة على الأقل و15 يوما اذا كان هذا لا يعارض مصلحة الشركة . بالنسبة للمستخدمين الثابتين التي تقل أعمارهم عن 18 سنة ، فان عطلة 29 يوما تكون سارية المفعول ، من بينها 15 يوما مستمرة ، واذا سمحت مصلحة الشركة 18 يوما .

هناك مستخدمون لهم الحق في أيام عطلة اضافية اذا كان عمرهم في بداية فترة الـ CAO :

60 سنة 1 يوما واحدا	63 سنة 4 أيام
61 سنة 2 يومان	64 سنة 5 أيام
62 سنة 3 أيام	

ب. اذا كان يرغب في ذلك يمكن للمستخدم أن يأخذ أيام عطلة في الأيام التالية :
يوم الجمعة المقدس، أيام الصلاة والشكر ، فاتح ماى ، عيد المولد النبوى ، عيد الفطر ، عيد الأضحى .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ج • أيام العطلة تكون محددة في وقت معين ، على أى حال 6 أسابيع من قبل بتشاور متبادل بين رب العمل والمستخدم ، مع احترام مصلحة الشركة •
أيام العطل المستمرة يمكن أخذها من 1 ماى الى 1 أكتوبر ، ما عدا اذا تم اتفاق مغاير بين رب العمل والمستخدم •
د • يمكن لرب العمل أن يجعل الزاميا أخذ يوم محدد ، ينبغي له اذن أن يخبر المستخدمين بذلك قبل 1 مارس •

24 • **مرتب العطلة**

للمستخدمين الثابتين بالاضافة حق في مرتب العطلة ، والذى يبلغ 8،25 في المائة من أجرة السنة (باستثناء أجرة العمل الاضافي) • ينبغي لهذا المرتب أن يدفع بعد كتسديد في شهر ماى الى آخر يوم من شهر أبريل مدرجا •
في نهاية العمل ، يدفع مرتب العطلة الذى تكون **الحق** فيه آنذاك •
يعرف المرتب حدّا أدنى والذى يتطابق على العموم كل سنة •

25 • **حقوق العطلة الجزئية**

للمستخدمين الثابتين الذين لا يشتغلون سوى جزء من الاسبوع (أقل من 5 أيام) ، أو الذين لا يكونون في الخدمة من 1 مارس الى 1 مارس ، الحق في جزء متناسب مع العدد العادى لأيام العطل ومن مرتب العطلة العادى •

26 • **كشف حساب حقوق مرتب العطلة**

عندما ينتهي الشغل لمستخدم ثابت ، يتم كشف حساب ما أخذه **أكثر** أو أقل من أيام العطلة على أساس أجرة هذه الأيام للعطلة •
الى حدّ استمرار الشغل ، لا يمكن معذلك اعطاء تعويض لا ستبدال العطلة التي لم يتم أو لم يقع فيها تسديد مرتبها بشكل مضبوط •

27 • **قسيمات العطلة للمستخدمين المؤقتين**

للمستخدمين المؤقتين كذلك الحق في مرتب العطلة وفي عدد من أيام العطلة كباقي المستخدمين الثابتين • لا يتم دفع ذلك مباشرة ، لكنهم يحصلون على قسيمات العطلة •
ان رب العمل ملزم باعطائهم هذه القسيمات للعطلة خلال كل تسديد للأجرة الاسبوعية •

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ان قيمة هذه القسيمات مبيّنة في الملحق رقم 2 ·
اذا كان مستخدم يشتغل سوى جزء من الأسبوع، ستعطى له قسيمة العطلة و قيمتها 88 ،23 في المائة من الأجرة المكتسبة خلال هذا الاسبوع ، شريطة أن يكون قد اشتغل 20 في المائة من وقت العمل العادى ·

28 · العمل بأجرة خلال العطلة

لا يمكن للمستخدمين الثابتين و المؤقتين أن يشتغلوا بأجرة خلال العطلة ·

29 · التنظيم المطبق في حالة مرض

أ · في حالة مرض المستخدم الثابت، فان مرتب قانون المرض يكمل من طرف رب العمل الى أن يصل الأجرة الصافية ·
ب · في حالة مرض المستخدم المؤقت ، فان هذا الاخير يتوصل بمرتب قانون المرض مباشرة من منظمة الشركة (BVAB أو ASF) ·
ان اليوم الاول لعدم القدرة على العمل و ما يسمى ب "يوم الانتظار" ، لا يدفع عنه المبلغ المالي للمرض من طرف منظمة الشركة ·
في حالة مرض يدوم 4 أيام من العمل ، فان يوم الانتظار سيسدد بعد من طرف منظمة الشركة ·

30 · قسيمات العطلة في حالة مرض

عند المرض، يحافظ المستخدمون الثابتون على حقهم في حقوق العطلة خلال 1 سنة على الأكثر ·
تعطي منظمة الشركة قسيمة العطلة للمستخدمين المؤقتين خلال المرض ·

31 · التقاعد

ان العمال في زراعة البساتين مسجلون في اتفاقية التقاعد للشركة ، والتي يؤدي عليها رب العمل العلاوة ·
يوجد طبقا لبعض الشروط و على أساس هذه الاتفاقية للتقاعد ، حق في تقاعد الشيخوخة، الأرامل واليتامى ·

32 · تنظيم الأمن

يجب على رب العمل أن يضع الوسائل الضرورية للانتاج (قناع ، ألبسة) تحت تصرف المستخدمين الذين يقومون بالرش بمبيد الحشرات ·

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

يلزم على المستخدمين استعمال هذه الألبسة، واحترام تنظيمات الأمن بدقة .
لا يسمح العمل بمبيد الحشرات (كيماوى) سوى للمستخدمين البالغين من العمر 18 سنة فأكثر، والذين تابعوا تكوينا جيدا، نظرى و/أو تطبيقي .

33. الخلافات

ان الخلافات التي تتعلق بتطبيق العقد الجماعي للعمل C.A.O ، أو عقد العمل بين رب العمل الذى ينتمي الى منظمة و مستخدم ينتمي الى نقابة، تقدم كتابيا الى لجنة الوساطة التابعة للمقاطعة الادرية للفلاحة .
اذا لم يستطع الوسيط ايجاد حل لذلك، فان الخلاف يمكن وضعه أمام محكمة فض النزاع .
تقرر محكمة فض النزاع هذه حول الخلاف، باستثناء القاضي المدني العادى .

34. التقاعد المتقدم

حتى 1 يوليوز 1986، يمكن للمستخدمين الفلاحيين أن يأخذوا تقاعدهم قبل الأجل مباشرة بعدما يصل عمرهم 61 سنة .
ابتداء من 1 يوليوز 1986، يمكن أن يكون هذا ممكنا عند بلوغ 60 سنة .
سيسدد الأداء على أساس 80 في المائة من الأجرة الصافية، كذلك سيدفع مرتب عن العطلة من مجموع مرتب التقاعد .
يبقى التأمين حسب قانون تأمين المرض ساري المفعول، بينما يستمر تأمين التقاعد عند B.P.L.
من أجل معلومات وافرة، يمكن الاتصال بمكاتب A.S.F. ، وبنقابات التغذية .

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ملحق رقم 1

الأجـــور

ابتداء من 1 يوليوز 1985 والى الوقت الذى تتم فيه تغييرات حسب الاشتراطات الأخرى للعقد الجماعي للعمل ، فان الأجور المشار اليها أسفله تكون سارية المفعول :

بالنسبة للمستخدمين **الثابتين** ، الأجرة في **الأسبوع** : ابتداء من 1 يوليوز 1985 ·

العمـــر	الطبقة 1		الطبقة 2	الطبقة 3
17 سنة وأقل	208،70 خلدة		273،70 خ	296،35 خ
18 سنة	240،80 خ		312،80 خ	350،25 خ
19 سنة	282،10 خ		364،95 خ	404،15 خ
20 سنة	332،55 خ		417،10 خ	452،65 خ
21 سنة	389،90 خ		469،20 خ	501،15 خ
من 22 سنة الى		من	521،35 خ	538،85 خ
64 سنة	458،70 خ	الى	543،85 خ	561،35 خ

العمـــر	الطبقة 4	الطبقة 5	الطبقة 6
19 سنة	426،40 خ	438،40 خ	450،45 خ
20 سنة	477،55 خ	491،00 خ	504،50 خ
21 سنة	528،70 خ	543،65 خ	558،55 خ
من 22 الى 64 مع:			
0 سنوات الوظيفة	568،50 خ	584،55 خ	600،60 خ
1 سنوات الوظيفة	576،60 خ	592،55 خ	608،60 خ
2 سنوات الوظيفة	584،55 خ	600،60 خ	616،55 خ
3 سنوات الوظيفة	592،55 خ	608،60 خ	624،60 خ
4 سنوات الوظيفة		616،55 خ	632،60 خ
5 سنوات الوظيفة		624،60 خ	640،60 خ

طبقة 7 و طبقة 8 : 667،85 أوأعلى

بالنسبة للمستخدمين **المؤقتين** ، الأجرة في **الأسبوع** : ابتداء من 1 يوليوز 1985 ·

العمـــر	الطبقة 1	الطبقة 2	الطبقة 3
17 سنة وأقل	216،95 خ	290،65 خ	314،50 خ
18 سنة	250،30 خ	332،20 خ	371،70 خ
19 سنة	293،25 خ	387،55 خ	428،90 خ
20 سنة	345،70 خ	442،90 خ	480،35 خ
21 سنة	405،30 خ	498،30 خ	531،80 خ
من 22 الى 64 سنة	476،80 خ	553،65 خ	571،85 خ

العمر	الطبقة 4	الطبقة 5	الطبقة 6
19 سنة	452،60 خ	471،35 خ	483،85 خ
20 سنة	506،90 خ	527،90 خ	541،90 خ
21 سنة	561،20 خ	584،45 خ	599،95 خ
من 22 الى 64 سنة	603،45 خ	628،45 خ	645،10 خ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH VAKFI KURUMA

ملحق رقم 2

قيمة قسيمات العطلة

ابتداء من 1 يوليوز 1985 والى الوقت الذى تتم فيه تغييرات حسب الاشتراطات الأخرى للعقد الجماعي للعمل ، فان مبالغ قسيمات العطلة في الأسبوع تكون سارية المفعول بالنسبة للمستخدمين المؤقتين .

العمر	الطبقة 1	الطبقة 2	الطبقة 3
17 سنة وأقل	59،00 خ	76،00 خ	82،00 خ
18 سنة *)	68،00 خ	87،00 خ	97،00 خ
18 سنة	62،00 خ	79،00 خ	89،00 خ
19 سنة	73،00 خ	93،00 خ	102،00 خ
20 سنة	86،00 خ	106،00 خ	115،00 خ
21 سنة	101،00 خ	119،00 خ	127،00 خ
من 22 الى 59 سنة	119،00 خ	132،00 خ	136،00 خ
60 سنة	121،00 خ	135،00 خ	140،00 خ
61 سنة	124،00 خ	138،00 خ	143،00 خ
62 سنة	127،00 خ	142،00 خ	146،00 خ
63 سنة	130،00 خ	145،00 خ	150،00 خ
64 سنة	133،00 خ	148،00 خ	153،00 خ
65 سنة فأكثر	116،00 خ	127،00 خ	131،00 خ

العمر	الطبقة 4	الطبقة 5	الطبقة 6
19 سنة	108،00 خ	113،00 خ	115،00 خ
20 سنة	121،00 خ	126،00 خ	129،00 خ
21 سنة	134،00 خ	139،00 خ	143،00 خ
من 22 الى 59 سنة	144،00 خ	150،00 خ	154،00 خ
60 سنة	148،00 خ	154،00 خ	158،00 خ
61 سنة	151،00 خ	157،00 خ	161،00 خ
62 سنة	154،00 خ	161،00 خ	165،00 خ
63 سنة	158،00 خ	164،00 خ	169،00 خ
64 سنة	161،00 خ	168،00 خ	172،00 خ
65 سنة فأكثر	139،00 خ	144،00 خ	148،00 خ

*) بالنسبة للذين لم يكن قد بلغ عمرهم 18 سنة في 1 مارس .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI İSTAV

SAMENVATTING VAN ENIGE BELANGRIJKE BEPALINGEN

UIT DE CAO VOOR DE TUINBOUW

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

LANDBOUWSCHAP

INLEIDING

Het Landbouwschap geeft in dit boekje een samenvatting van de arbeidsvoorwaarden in de tuinbouw. Wie is en wat doet het Landbouwschap?

Vijf organisaties werken samen in het Landbouwschap, namelijk drie organisaties van ondernemers en twee bonden van agrarische werknemers.

De meeste ondernemers in de Nederlandse land- en tuinbouw zijn aangesloten bij een van de volgende organisaties:
- De Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond (KNBTB)
- de Nederlandse Christelijke Boeren- en Tuindersbond (NCBTB)
- het Koninklijk Nederlands Landbouw-comité (KNLC).

De agrarische werknemers zijn lid van een van de onderstaande bonden van agrarische werknemers:
- de Voedingsbond FNV (aangesloten bij de Federatie Nederlandse Vakbeweging)
- de Industrie- en Voedingsbond CNV (aangesloten bij het Christelijk Nationaal Vakverbond).

Terwijl de ondernemers- en werknemersorganisaties de belangen van de bij hen aangesloten leden behartigen, treedt het Landbouwschap als samenwerkingsorgaan op namens de gehele land- en tuinbouw. De ondernemers- en werknemersorganisaties overleggen regelmatig en werken nauw samen. Zodoende kan tot een gezamenlijk standpunt worden gekomen en regelingen getroffen die met de belangen van alle werkenden in de land- en tuinbouw rekening houden.

Het Landbouwschap is namens de hele agrarische sector de gesprekspartner van de overheid. Het probeert het overheidsbeleid te beïnvloeden op landbouwpolitiek en sociaal gebied.
Binnen het Landbouwschap wordt ook overleg gevoerd over lonen en arbeidsvoorwaarden voor de werknemers in de land- en tuinbouw.

Dit boekje, waarin enige belangrijke arbeidsvoorwaarden voor de tuinbouw zijn opgenomen, probeert u een goed inzicht te geven in de rechten en plichten van werkgevers en werknemers. U kunt zich altijd richten tot de eerdergenoemde Voedingsbonden als u nadere inlichtingen wilt over wijzigingen die in de loop van de tijd zijn opgetreden, of als u nog vragen hebt. De adressen en telefoonnummers van de hoofdkantoren der Voedingsbonden zijn bij punt 2 van dit boekje vermeld.
Met nadruk wordt er op gewezen dat aan de tekst van dit boekje geen rechten kunnen worden ontleend. Voor de officiële tekst en de daaraan te ontlenen aanspraken dient de volledige cao te worden geraadpleegd.

april 1986.

EUROPEES SOCIAAL FONDS
TOETSAV
ALGEMEEN ARBEIDERS VAKBOND

C.A.O. VOOR DE TUINBOUW

Samenvatting van belangrijke bepalingen

1. Werkingssfeer

De cao voor de tuinbouw is van toepassing op werknemers, die werkzaamheden verrrichten, welke gebruikelijk zijn in een onderneming waar uitsluitend of in hoofdzaak groenten, bloemen, planten, fruit, champignons en buiten Noord- en Zuid-Holland bloembollen worden geteeld.
Er is geen onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers. In dit boekje wordt daarom uitsluitend gesproken over werknemers.

2. C.A.O.-tijdvak

De cao heeft een normale looptijd van 1 maart tot 1 maart. In 1985 is een cao afgesloten met een looptijd van 1 maart 1985 tot 1 maart 1987. In het algemeen worden met ingang van 1 juli en van 1 januari de tijdlonen en vakantiebonvoorwaarden aangepast aan de gestegen kosten van levensonderhoud. Per 1 juli 1986 wordt de loonaanpassing geheel of voor een deel achterwege gelaten voor de doorgevoerde verkorting van de wekelijkse arbeidsduur en de verlaging van de leeftijd waarop het dienstverband vervroegd kan worden beëindigd met behoud van uitkering.
De in deze samenvatting vermelde cao-bepalingen gelden voor de periode 1 maart 1985 tot 1 maart 1987.
Telkens bij het overleg over de cao voor een nieuwe periode kunnen veranderingen worden aangebracht. De betreffende cao dient dus steeds geraadpleegd te worden.
Nadere informatie over de juiste cijfers kunnen o.a. worden verstrekt door:

Industrie- en Voedingsbond C.N.V.
Rietgors 1
3435 CB NIEUWEGEIN
Tel.: 03402 - 44124

Voedingsbond F.N.V.
Postbus 9750
3506 GS UTRECHT
Tel.: 030 - 71.68.41

3. Aard van het dienstverband

De werknemers kunnen een vast dienstverband of een los dienstverband hebben.
Vaste werknemers zijn degene die voor onbepaalde tijd worden aangenomen. Voorwaarde is bovendien dat gedurende de eerste 12 maanden van het dienstverband er geen opzegging mag plaatsvinden.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Alle overige werknemers zijn losse werknemers. Deze kunnen worden aangenomen voor bepaalde tijd of voor een bepaald werk maar ook voor onbepaalde tijd.

4. Schriftelijke arbeidovereenkomst

Met alle werknemers **moet** een schriftelijke arbeidsovereenkomst worden gesloten.
Hierin dient te staan wat er is afgesproken over de duur van de overeenkomst, de overeengekomen arbeidstijd (als er sprake is van een gedeeltelijke werkweek) en de functie van de werknemer.
Bijzondere onderwerpen, waaromtrent werkgever en werknemer een regeling wensen, kunnen ook worden vermeld.
Bepalingen die in strijd zijn met de cao zijn echter nietig.

5. Einde dienstverband

In het algemeen mogen dienstverbanden alleen met toestemming van de directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau (G.A.B.) worden beëindigd.
Indien sprake is van wederzijds goedvinden tussen werkgever en werknemer, is deze toestemming echter niet nodig.
Voor dienstverbanden die voor een bepaalde tijd of voor een bepaald werk zijn aangegaan is veelal ook geen toestemming van de directeur van het G.A.B. nodig om te worden beëindigd.
Na een ontslag met wederzijds goedvinden zal de werknemer als regel geen aanspraak op W.W.-uitkering kunnen maken. Veelal wordt dan aangenomen dat de werknemer niet onvrijwillig werkloos is.
Als de werknemer er niet van verzekerd is dat hij meteen een andere werkkring van behoorlijke duur heeft en dus geen beroep op W.W.-uitkering behoeft te doen, verdient het aanbeveling om steeds de toestemming van de directeur van het G.A.B. te verlangen.

6. Opzegging vaste werknemers

a. De opzegtermijn die door de werkgever tegenover vaste werknemers in acht moet worden genomen is afhankelijk van de leeftijd van de werknemers.
   - Voor werknemers jonger dan 45 jaar moet een opzegtermijn van tenminste twee maanden in acht worden genomen.
   - Voor werknemers van 45 tot 55 jaar moet een opzegtermijn van tenminste drie maanden in acht worden genomen.
   - Voor werknemers van 55 jaar en ouder moet een opzegtermijn van tenminste vier maanden in acht worden genomen.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

b. Indien de vaste werknemer zelf wil vertrekken moet hij een opzegtermijn van tenminste twee maanden in acht nemen.

7. Opzegging losse werknemers

a. Voor losse werknemers, die voor onbepaalde tijd zijn aangenomen en jonger zijn dan 50 jaar moet de werkgever een opzegtermijn van tenminste één week en ten hoogste 6 weken in acht nemen.
Als de losse werknemer 50 jaar of ouder is, geldt een opzegtermijn van tenminste 3 weken en ten hoogste 6 weken.
Indien losse werknemers zijn aangenomen voor een bepaalde tijd of voor een bepaald werk, dan eindigt het dienstverband na afloop van die tijd of dat werk. In zo'n geval behoeft geen opzegging plaats te vinden.

b. Losse werknemers, die voor onbepaalde tijd zijn aangenomen en zelf willen vertrekken moeten een opzegtermijn van tenminste één week en ten hoogste 3 weken in acht nemen.

8. Opzegging bij ziekte

a. Een vaste werknemer, die ziek is kan ook tijdens ziekte worden opgezegd.
Indien hij bij de opzegging echter onafgebroken al 18 maanden of langer bij de betrokken werkgever in dienst is en op de laatste dag van de opzegtermijn nòg ziek is, zal de opzegging, geacht worden niet te zijn geschied.
Wanneer de werknemer bij de opzegging reeds 2 jaar arbeidsongeschikt is gaat de opzegging wel gewoon door.

b. Losse werknemers kunnen tijdens ziekte ook worden opgezegd voorzover die opzegging in verband met de werkzaamheden toch zou hebben plaatsgevonden.

9. Normale arbeidstijd

De normale arbeidstijd bedraagt op de dagen maandag tot en met vrijdag 7 uur en 36 minuten per dag. De uren van aanvang en einde van de arbeidsdag worden in onderling overleg vastgesteld met dien verstande dat de normale arbeidsdag niet mag aanvangen vóór 7.00 uur en niet mag eindigen nà 17.00 uur.
Onderling kan tussen de werkgever en de vaste werknemers worden afgesproken langer te werken door eerder te beginnen of later te eindigen. Voorwaarde is dat de periode waarop de verschuiving van arbeidstijd betrekking heeft, vóór de aanvang schriftelijk wordt vastgelegd.

ARŞİVE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Er mag niet langer worden gewerkt dan 9 uur per dag.
Er mag niet korter worden gewerkt dan 7 uur per dag.
De gemiddelde arbeidstijd moet voor de gehele verschuivingsperiode 7 uur en 36 minuten per dag blijven.
In weken waarin de arbeidsduur hoger is dan 38 uur per week of 7 uur en 36 minuten per dag, mag de arbeidsdag vallen tussen 6.00 uur en 17.00 uur of tussen 7.00 uur en 18.00 uur.

10. Arbeid op zaterdag, zon- en feestdagen

Op zaterdag en zondag wordt er in normale omstandigheden niet gewerkt.
Evenmin op nieuwjaarsdag, eerste en tweede Kerstdag, tweede Paasdag Hemelvaartsdag en tweede Pinksterdag.
De verjaardag van de Koningin is ook een vrije dag, tenzij het bedrijfsbelang zich daartegen verzet. De werknemer moet dan echter op een andere dag vrij krijgen.
Aan vaste werknemers wordt het loon over de hierboven bedoelde feestdagen doorbetaald.
Losse werknemers hebben geen aanspraak op doorbetaling van loon over deze dagen.
Zij hebben echter recht op een wekelijkse "vakantiebon", waarvan de waarde zo is bepaald, dat ook de loonderving over de genoemde feestdagen wordt opgevangen.

11. Overwerk

Als het naar het oordeel van de werkgever dringend noodzakelijk is, mag er worden overgewerkt.
In totaal echter niet langer dan 125 uur per jaar op maandag tot en met vrijdag dan wel op zaterdagmorgen.
Daarnaast mag er in totaal nog 50 uur per jaar overgewerkt worden, uitsluitend voor:
a. spuiten in de fruitteelt;
b. stoken, luchten, schermen en watergeven in de glastuinbouw (bij elkaar op maximaal 17 zaterdagmiddagen en zondagen);
c. oogstwerkzaamheden op tweede Paasdag, tweede Pinksterdag en tweede Kerstdag.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

12. Functie-indeling

De werknemers worden onderscheiden naar functie-inhoud.

A Werknemers die belast zijn met de algehele leiding en controle van de werkuitvoering en betrokken zijn bij de bedrijfsvoering op langere termijn. Zij nemen in hoofdzaak zelfstandig beslissingen ten aanzien van de gehele bedrijfsvoering, onderkennen verstorende faktoren en nemen daartegen zelfstandig maatregelen. Zij onderhouden externe kontakten over levering van goederen en diensten en over afzet van produkten. Voorts verrichten zij uitvoerende werkzaamheden.

B Werknemers die zelfstandig alle voorkomende uitvoerende werkzaamheden verrichten, leiding geven bij de uitvoering en kontrole uitoefenen. Zij nemen in beperkte mate zelfstandig beslissingen ten aanzien van de werkuitvoering, onderkennen faktoren die de bedrijfsuitoefening kunnen verstoren en nemen daartegen in beperkte mate zelfstandig maatregelen. Zij onderhouden in beperkte mate externe kontakten over levering van goederen en diensten.

C Werknemers die zelfstandig alle voorkomende uitvoerende werkzaamheden verrichten. Zij onderkennen faktoren die de bedrijfsuitoefening kunnen verstoren, nemen hiertegen maatregelen en melden deze. Zij geven incidenteel aanwijzingen bij de uitvoering van werkzaamheden.

D Werknemers die de uitvoerende werkzaamheden voor een deel zelfstandig en voor een deel onder toezicht of na instruktie verrichten.

E Werknemers die onder leiding werkzaamheden verrichten waarvoor beperkte vakkennis en vaardigheid is vereist.

O Werknemers die onder leiding werkzaamheden verrichten van eenvoudige aard waarvoor geen vakkennis en slechts geringe ervaring is vereist.

13. Beloning

Voor de beloning zijn de werknemers ingedeeld in functieklassen doch deze indeling is niet voor alle bedrijfssektoren precies gelijk. Er zijn 8 verschillende functieklassen en 8 verschillende bedrijfssektoren. De functieklasse-indeling is hieronder weergegeven.

TÜRKİYE SOSYAL ARŞTIRMALAR VAKFI

Bedrijfssektoren	FUNCTIEKLASSEN							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Glastuinbouw:								
- gespecialiseerd	O	E	-	D	C	B	A	-
- niet gespecialiseerd	O	E	-	D	C	B	-	A
Potplantenbedrijven:								
- planten die routinematige verzorging eisen	O	E	D	C	-	B	A	-
- planten die individuele verzorging eisen	O	E	D	-	C	B	-	A
Vollegrondsgroentebedrijven	O	-	E	D	-	C	B	A
Fruitteeltbedrijven	O	E	-	D	C	-	B	A
Champignonteeltbedrijven	O	E	D	-	C	-	B	A
Buiten Noord- en Zuid-Holland Bloembollenbedrijven	O	-	E	D	-	C	B	A
Selecteur bloembollen	-	-	-	F	-	-	-	-

14. Toepassing functieklassen

Bij aanvang dienstverband worden werknemers ingeschaald in de van toepassing zijnde functieklasse.
Een werknemer mag maximaal één jaar in functieklasse I werkzaam zijn, daarna moet hij bij voortduring van het dienstverband naar een hogere functieklasse.
Aan vaste werknemers van 22 jaar en ouder in de functieklasse IV, V en VI die per 1 januari tenminste zes maanden in dienst zijn en niet reeds op het hoogste aantal functiejaren worden beloond wordt telkens per 1 januari een functiejaar toegekend.
Bij promotie naar een hogere functieklasse moet het nieuwe loon zodanig zijn dat sprake is van loonsverhoging.

15. Normale tijdlonen

De normale tijdlonen per week, zoals deze vanaf 1 juli 1985 gelden, staan vermeld in bijlage I. Of de tijdlonen met ingang van 1 juli 1986 worden aangepast, is nu nog niet bekend. De eerder genoemde werknemersbonden kunnen daarover rond die datum informatie verstrekken.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

16. Beloning overuren

a. Bij overwerk op zaterdagmorgen moet **binnen 14 dagen** voor elk gewerkt uur 1,5 uur vervangende vrije tijd worden gegeven op een andere dag. Voorzover in de fruitteelt in september of oktober op zaterdagmorgen wordt overgewerkt, behoeft het "inhalen" niet binnen 14 dagen te geschieden, mits het maar gebeurt vóór 1 januari.
Werkgever en werknemer kunnen voorts in overleg besluiten ook ander overwerk te vergoeden in vrije tijd. Dit moet dan binnen 2 maanden nadat het overwerk is verricht terwijl de vrije tijd evenredig moet zijn aan de hierna onder b. vermelde overwerkpercentages.

b. Wanneer het niet mogelijk is voor overwerk vervangende vrije tijd te geven, moet overwerkvergoeding worden betaald.
Hiervoor gelden de navolgende percentages van het basis-uurloon:
1e op zondagen: 200%;
2e op feest- en gedenkdagen, die niet op zaterdag of zondag vallen, 150% (te betalen boven het normale loon van vaste werknemers c.q. boven de aan losse werknemers verschuldigde vakantiebonwaarde);
3e op zaterdagen: 150%;
4e op andere dagen: 135%;
Bij overwerk tussen 9 uur 's avonds en één uur voor de aanvang van de normale arbeidsdag is 150% verschuldigd.

c. In afwijking van wat hierboven onder b.is vermeld inzake overwerk op zaterdag en zondag, kan tussen werkgever en werknemer voor arbeid op zaterdagmiddag en zondag een weekend-vergoeding worden overeengekomen.

17. Afstandsvergoeding

Voor het gebruik van een eigen vervoermiddel wordt een vergoeding betaald, indien de afstand van de woning van de werknemer tot de plaats van aanvang der werkzaamheden meer dan 5 km bedraagt.
Deze vergoeding bedraagt bij afstanden van meer dan 5 km tot en met 10 km f 2,20 per dag en bij afstanden van meer dan 10 km tot en met 15 km f 2,80 per dag.
Bij een afstand van meer dan 15 km zal aan de werknemer over de tijd, die nodig is om die meerdere km af te leggen, het geldende uurloon zonder overwerktoeslag worden betaald.

TÜRKIYE SOSYAL TARIM AFŞTIRMA MERKEZİ

18. Dienstwoning

Aan de werknemer, die in een dienstwoning woont, zal voor het gebruik daarvan op zijn loon een bedrag in mindering worden gebracht. Het overeengekomen bedrag moet in de schriftelijke arbeidsovereenkomst worden vermeld.

19. Loonspecificatie

Aan de werknemer dient bij de uitbetaling van het loon een schriftelijke specificatie te worden gegeven.
Voorzover het vaste werknemers betreft is deze specificatie alleen nodig na een wijziging van het netto-loonbedrag.

20. Bijzonder verlof met behoud van loon

De werknemer heeft aanspraak op bijzonder verlof met doorbetaling van loon bij bepaalde familie-omstandigheden zoals:

a. overlijden van echtgeno(o)t(e) en eigen inwonende ouders of schoonouders, kinderen of pleegkinderen gedurende de tijd van het overlijden tot en met de dag van begrafenis of crematie;
b. huwelijk van de werknemer (2 dagen);
c. bevalling van de echtgenote (2 dagen);
d. adoptie van kinderen door de werknemer (2 dagen);
e. ondertrouw van de werknemer (1 dag);
f. huwelijk van eigen- of pleegkinderen, broers of zusters van de werknemer of van diens echtgeno(o)t(e), **voorzover** de huwelijksplechtigheid wordt bijgewoond (1 dag);
g. 25- en 40 jarige huwelijksfeest van de werknemer (1 dag);
h. overlijden van uitwonende eigen- of pleegkinderen, van aangehuwde kinderen, van ouders, schoonouders of grootouders (1 dag);
i. begrafenis of crematie van de uitwonende eigen- of pleegkinderen, van kleinkinderen, aangehuwde kinderen, ouders, schoonouders, broeders of zusters, grootouders en aangehuwde broeders en zusters, **mits** de begrafenis of crematie wordt bijgewoond (1 dag).

Ook bestaat aanspraak op bijzonder verlof met doorbetaling van loon:

- ingeval van noodzakelijke medische verzorging gedurende de werkelijk benodigde tijd voorzover deze verzorging niet buiten de arbeidstijd kan plaatshebben;
- ingeval door de wet of de overheid zonder geldelijke vergoeding een verplichting wordt opgelegd gedurende de werkelijk benodigde tijd tot ten hoogste 1 dag voorzover deze verplichting persoonlijk moet worden nagekomen.

TERKİ SOSYAL İŞLER BAKANLIĞI ARAŞTIRMA VAKFI

Losse werknemers, die minder dan 2 weken onafgebroken bij de betrokken werkgever in dienst zijn hebben op het bovenstaande echter alleen aanspraak in de onder a., c. en i. genoemde gevallen alsmede ingeval van de door wet of overheid opgelegde verplichtingen.
Overigens kan de werkgever voor al zijn personeel tijd met behoud van loon beschikbaar stellen voor technische voorlichting van de werknemers, indien deze voorlichting voor het bedrijf van belang is.

21. Vakonderwijs

Indien de werknemer tuinbouwonderwijs volgt is de werkgever verplicht hiervoor vrijaf te geven. Ingeval de werknemer op 1 maart nog geen 18 jaar is danwel leerling is ingevolge het leerlingstelsel voor de tuinbouw, moet de werkgever gedurende één dag per week het geldende loon doorbetalen.
De werkgever mag indien op meerdere dagen per week vakonderwijs wordt gevolgd ook op deze meerdere dagen het loon doorbetalen.

22. Verlof zonder behoud van loon

Zonder doorbetaling van loon is de werkgever ook verplicht, als de werknemer hierom verzoekt, vrijaf te geven voor het bezoeken van vergaderingen van bondsraad of vakgroepsbestuur van zijn vakorganisatie.

23. Vakantierechten

a. Vaste werknemers met een volledige werkweek (5 dagen), die tevens voor een geheel jaar (1 maart tot 1 maart) in dienst zijn, hebben over een vol jaar dienstverband recht op 25 doorbetaalde vakantiedagen.
Tenminste 12 dagen kunnen aaneengesloten worden genoten en als het bedrijfsbelang zich niet daartegen verzet, 15 dagen.
Voor vaste werknemers beneden 18 jaar geldt een vakantie van 29 dagen, waarvan tenminste 15 dagen aaneengesloten kunnen worden genoten en indien het bedrijfsbelang het toelaat, 18 dagen.
Recht op extra vakantiedagen hebben werknemers, bij de aanvang van het cao-tijdvak in de leeftijd van:

60 jaar 1 dag	63 jaar 4 dagen
61 jaar 2 dagen	64 jaar 5 dagen
62 jaar 3 dagen	

b. Als de werknemer er prijs op stelt deze als gedenkdag(en) te vieren, is hij gerechtigd een vakantiedag op te nemen op; Goede Vrijdag, bid- en dankdagen, 1 mei, eid-al-maulid, eid-al-fitr en eid-al-adha.

TÜRK-İŞ SOSYAL TARİH ARASTIRMA VAKFI

c. De vakantiedagen worden tijdig, in ieder geval 6 weken van te voren, in onderling overleg en met inachtneming van het bedrijfsbelang tussen werkgever en werknemer vastgesteld. De aaneengesloten vakantiedagen moeten, tenzij werkgever en werknemer anders zijn overeengekomen, tussen 1 mei en 1 oktober kunnen worden genoten.
d. De werkgever mag het opnemen van één bepaalde vakantiedag verplicht stellen. Hij moet dit dan vóór 1 maart aan de werknemers laten weten.

24. Vakantietoeslag

Vaste werknemers hebben voorts aanspraak op een vakantietoeslag ten bedrage van 8,25 % van het loon per jaar (uitgezonderd overwerkgeld). Deze toeslag dient bij achterafbetaling in de maand mei te worden uitbetaald, tot en met de laatste dag van de maand april.
Bij het einde van de dienstbetrekking wordt de vakantietoeslag waarop dat moment aanspraak bestaat uitbetaald.
De toeslag kent een minimum dat als regel jaarlijks wordt aangepast.

25. Gedeeltelijke vakantierechten

Vaste werknemers, die slechts een gedeeltelijke werkweek (minder dan 5 dagen) hebben of niet van 1 maart tot 1 maart in dienst zijn, hebben recht op een evenredig gedeelte van het normale aantal vakantiedagen en van de normale vakantietoeslag.

26. Afrekening vakantierechten

Bij beëindiging van de dienstbetrekking van een vaste werknemer wordt hetgeen deze te veel of te weinig aan vakantiedagen heeft genoten verrekend op basis van het loon over deze vakantiedagen.
Zolang de dienstbetrekking duurt mag echter geen schadevergoeding worden gegeven ter vervanging van niet of niet op de juiste wijze verleende vakantie.

27. Vakantiebonnen losse werknemers

Ook losse werknemers hebben recht op vakantietoeslag en eenzelfde aantal vakantiedagen als vaste werknemers. Zij krijgen een en ander niet rechtstreeks doorbbetaald maar ontvangen vakantiebonnen. De werkgever is verplicht bij elke wekelijkse loonbetaling deze vakantiebonnen te verstrekken.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

De waarde van deze bonnen staat aangegeven in bijlage II.
Indien een werknemer slechts een gedeeltelijke werkweek heeft, zal een vakantiebon worden verstrekt ter waarde van 23,88 % van het in die week verdiende loon, mits minimaal 20 % van de normale arbeidstijd is gewerkt.

28. Niet in loondienst werken tijdens vakantie

Vaste en losse werknemers mogen op vakantiedagen niet in loondienst werken.

29. Regeling bij ziekte

a. Bij ziekte van de vaste werknemer wordt de uitkering van de Ziektewet gedurende één jaar door de werkgever aangevuld tot het netto-loon.
b. Bij ziekte van de losse werknemer ontvangt deze de ziektewetuitkering rechtstreeks van de bedrijfsvereniging (BVAB c.q. ASF).
De eerste dag van de arbeidsongeschiktheid is een zogenaamde "wachtdag", waarover door de bedrijfsvereniging geen ziekengeld wordt betaald.
Bij een ziekte van 4 werkdagen zal de wachtdag naderhand door de bedrijfsvereniging worden uitbetaald.

30. Vakantieregeling bij ziekte

Tijdens ziekte behouden vaste werknemers gedurende ten hoogste één jaar hun aanspraak op vakantierechten.
Aan losse werknemers wordt tijdens ziekte een vakantiebon door de bedrijfsvereniging verstrekt.

31. Pensioen

Werknemers in de tuinbouw zijn opgenomen in een bedrijfspensioenregeling, waarvoor door de werkgever premie wordt betaald.
Onder bepaalde voorwaarden bestaat op grond van deze pensioenregeling aanspraak op ouderdoms-, weduwen- en wezenpensioen.

32. Veiligheidsvoorschriften

De werkgever moet aan werknemers, die spuitwerkzaamheden verrichten de hiervoor noodzakelijke beschuttingsmiddelen (masker, overkleding) beschikbaar stellen.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

De werknemers zijn verplicht deze kleding te gebruiken en de veiligheidsvoorschriften nauwkeurig in acht te nemen.
Werken met chemische bestrijdingsmiddelen is alleen toegestaan voor werknemers van 18 jaar en ouder die een goede theoretische en/of praktische opleiding hebben genoten.

33. Geschillen

Geschillen over de toepassing van de cao of de arbeidsovereenkomst tussen een georganiseerde werkgever en een georganiseerde werknemer worden schriftelijk voorgelegd aan een bemiddelingscommissie van het landbouwschap.
Indien de bemiddeling mislukt kan het geschil aan een Scheidsgerecht worden voorgelegd.
Dit scheidsgerecht beslist over het geschil met uitsluiting van de gewone burgerlijke rechter (Kantonrechter).

34. Vervroegde uittreding

Tot 1 juli 1986 kunnen agrarische werknemers onder bepaalde voorwaarden vervroegd uittreden zodra zij de leeftijd van 61 jaar hebben bereikt.
Met ingang van 1 juli 1986 is dit mogelijk bij het bereiken van de 60-jarige leeftijd.
Er wordt uitgekeerd op basis van 80% van het bruto-loon.
Over het uitkeringsbedrag wordt ook vakantietoeslag verstrekt.
De verzekering ingevolge de Ziekenfondswet blijft doorlopen terwijl ook de pensioenverzekering bij het B.P.L. wordt voortgezet.
Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot de A.S.F.-kantoren en de Voedingsbonden.

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

BIJLAGE I

LONEN

Van 1 juli 1985 tot het tijdstip waarop ingevolge overige cao-bepalingen wijzigingen plaatsvinden gelden onderstaande lonen.

Voor **vaste** werknemers per **week** : vanaf 1 juli 1985

LEEFTIJD	KLASSE I		KLASSE II		KLASSE III
17 jaar en jonger	f.208,70		f.273,70		f.296,35
18 jaar	f.240,80		f.312,80		f.350,25
19 jaar	f.282,10		f.364,95		f.404,15
20 jaar	f.332,55		f.417,10		f.452,65
21 jaar	f.389,90		f.469,20		f.501,15
22 tot en met		van	f.521,35	van	f.538,85
64 jaar	f.458,70	tot	f.543,85	tot	f.561,35

LEEFTIJD	KLASSE IV	KLASSE V	KLASSE VI
19 jaar	f.426,40	f.438,40	f.450,45
20 jaar	f.477,55	f.491,00	f.504,50
21 jaar	f.528,70	f.543,65	f.558,55
22 t/m 64 jaar met:			
0 functiejaren	f.568,50	f.584,55	f.600,60
1 functiejaar	f.576,60	f.592,55	f.608,60
2 functiejaren	f.584,55	f.600,60	f.616,55
3 functiejaren	f.592,55	f.608,60	f.624,60
4 functiejaren		f.616,55	f.632,60
5 functiejaren		f.624,60	f.640,60

Klasse VII en VIII f.667,85 of hoger

Voor **losse** werknemers per **week** : vanaf 1 juli 1985

LEEFTIJD	KLASSE I	KLASSE II	KLASSE III
17 jaar en jonger	f.216,95	f.290,65	f.314,50
18 jaar	f.250,30	f.332,20	f.371,70
19 jaar	f.293,25	f.387,55	f.428,90
20 jaar	f.345,70	f.442,90	f.480,35
21 jaar	f.405,30	f.498,30	f.531,80
22 t/m 64 jaar	f.476,80	f.553,65	f.571,85

LEEFTIJD	KLASSE IV	KLASSE V	KLASSE VI
19 jaar	f.452,60	f.471,35	f.483,85
20 jaar	f.506,90	f.527,90	f.541,90
21 jaar	f.561,20	f.584,45	f.599,95
22 t/m 64 jaar	f.603,45	f.628,45	f.645,10

TÜRKİYE İŞ KURUMU TÜSTAV YAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BIJLAGE II

VAKANTIEBONWAARDEN

Van 1 juli 1985 tot het tijdstip waarop ingevolge overige cao-bepalingen wijzigingen plaatsvinden gelden voor losse werknemers de volgende vakantiebonwaarden per week.

LEEFTIJD	KLASSE I	KLASSE II	KLASSE III
17 jaar en jonger	f. 59,00	f. 76,00	f. 82,00
18 jaar *)	f. 68,00	f. 87,00	f. 97,00
18 jaar	f. 62,00	f. 79,00	f. 89,00
19 jaar	f. 73,00	f. 93,00	f.102,00
20 jaar	f. 86,00	f.106,00	f.115,00
21 jaar	f.101,00	f.119,00	f.127,00
22 t/m 59 jaar	f.119,00	f.132,00	f.136,00
60 jaar	f.121,00	f.135,00	f.140,00
61 jaar	f.124,00	f.138,00	f.143,00
62 jaar	f.127,00	f.142,00	f.146,00
63 jaar	f.130,00	f.145,00	f.150,00
64 jaar	f.133,00	f.148,00	f.153,00
65 jaar en ouder	f.116,00	f.127,00	f.131,00

LEEFTIJD	KLASSE IV	KLASSE V	KLASSE VI
19 jaar	f.108,00	f.113,00	f.115,00
20 jaar	f.121,00	f.126,00	f.129,00
21 jaar	f.134,00	f.139,00	f.143,00
22 t/m 59 jaar	f.144,00	f.150,00	f.154,00
60 jaar	f.148,00	f.154,00	f.158,00
61 jaar	f.151,00	f.157,00	f.161,00
62 jaar	f.154,00	f.161,00	f.165,00
63 jaar	f.158,00	f.164,00	f.169,00
64 jaar	f.161,00	f.168,00	f.172,00
65 jaar ouder	f.139,00	f.144,00	f.148,00

*) Voor hen die op 1 maart nog geen 18 jaar waren.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

BARIŞ,

DOSTLUK,

GÖÇMENLERE DAHA İYİ BİR YAŞAM İÇİN!

6.GENEL KURUL

MAYIS 1986

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

FAT (Danimarka Türkiyeli İşçiler Birliği)

ÇALIŞMA RAPORU

Değerli konuklar,
Değerli üye arkadaşlarım,

Derneğimiz Danimarka Türkiyeli İşçiler Birliği yönetim kurulu adına hepinizi selamlarım.
6.Olağan Genel Kurulumuzun "Barış-Dostluk ve Göçmenlere daha iyi bir yaşam için" yaptığımız çalışmalara katkıda bulunmasını ve burada alacağımız kararların örgütümüzü daha da güçlendirmesini dilerim.

Değerli dostlar,

Biliyorsunuz şimdi tüm dünyanın ilgi merkezi barış konusunda toplanmıştır. Dünyamızın her an patlamaya hazır bir silah deposuna döndüğü bugün, bu sorun her zamankinden daha yakıcıdır. Ve biz göçmenler için de aynı ölçüde önemlidir. Barış savaşımını diğer sorunlardan ayrı düşünmek, bunu sadece barış örgütlerine bırakmak, kendimizi bunun dışında yalnız göçmen işçi sorunlarıyla ilgilenen bir dernek olarak görmek büyük bir yanılgı olur. Barış olmadan yaşam, barış olmadan hiçbir göçmen örgütü varolamaz.

Danimarka da dahil, tüm kapitalist dünyada işsizlik emekçilerin yaşamını tehdit ederken, dünyanın birçok yerinde hergün milyonlarca insan, çocuk, açlıktan, kuraklıktan, hastalıktan kırılırken, yaşamak için, yaşamı daha iyi yapmak için, yeni işyerleri açmak için kullanılması mümkün olan paralar silahlanmaya, nükleer denemelere, yıldızlar savaşı projelerine yatırılıyor. Fazla uzaklara gitmeye gerek yok; yaşadığımız Danimarka'da da, memleketimiz Türkiye'de de silahlanma bütçelerinin her yıl artırıldığını görüyoruz.

Şimdi, nükleer bir savaşta hep birlikte yok olmak istemeyen bizler kendimize sormalıyız: Barışın güçlendirilmesi,

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

nükleer bir savaşın önlenmesi için ne yapıyoruz?

Derneğimiz, Danimarka barış hareketinin her yıl düzenlediği sonbahar barış eylemlerine ve Páske barış yürüyüşüne katılmaktadır. Ama şu açıkça görülüyor ki, Türkiyeli göçmen işçilerin ve ailelerinin barış mücadelesine yığınsal katılımı sorunu ciddi bir biçimde önümüzde duruyor. Bu konuda yetersiz kaldığımızı görüyoruz.

Türkiyeli göçmen işçilerin barış konusuna duyarlılıklarını sağlamak hepimizin ortak sorumluluğunda olan bir görevdir. Derneğimiz, Danimarka barış hareketinde yer alan çok değişik örgütlerle ortak programlar yapmayı gündemine almalıdır. Toplantılar, seminerler, barışla ilgili film ve video gösterileri, kültürel ve sanatsal etkinlikler aracılığıyla göçmen işçilerin, ailelerin, göçmen gençlerin, çocukların,barışın önemini kavramalarına yardımcı olmalıdır.

Derneğimiz, barış mücadelesi ile iş, eğitim, sağlık, kültürel olanaklar, kısaca göçmenlere daha iyi bir yaşam için verdiğimiz mücadele arasındaki somut ilişkiyi göstererek, göçmenlerin barışa olan ilgilerini artırmalıdır.

1986 yılı Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından "Dünya Barış Yılı" ilan edildi. Barış Yılı dolayısıyla Danimarka'da yapılacak en büyük eylemlerden biri, 9-13 temmuz tarihleri arasında Albertslund'daki Barış Festivalidir. Kuzey ülkelerinden, Batı Avrupa'dan ve sosyalist ülkelerden pekçok barış örgütünün yer alacağı bu festivaldeki etkinliklere, tartışmalara ve kültürel programlara derneğimiz ve tüm üyelerimiz aktif olarak katılmalıdır. Ekim ayında Kopenhag'da yapılacak büyük barış kongresine etkin katılım şimdiden örgütlenmelidir.

1986 yılında barış sevgimizi, barış özlemimizi güçlü bir şekilde gösterelim!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DANİMARKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLERİN DURUMU

Dostlar,

Derneğimizin 5.Genel Kurulundan bu yana geçen iki yıl Schlüter hükümetinin ve işverenlerin işçi haklarına yeni darbeler indirdikleri, 1985'te "jule paketi", 1986'da "Påske paketi" diye adlandırılan zamlarla hayatın biraz daha zorlaştığı yıllar oldu. Son istatistikler işsiz sayısını 214.800 olarak gösteriyor.
Danimarka'daki ekonomik ve sosyal bunalım, toplumun "eşit olmayan vatandaşları" göçmenleri daha da derinden etkiliyor. İşsizlik, çocuklarımızın okul öncesi eğitiminden başlayarak genel eğitimde, meslek eğitiminde, konut, sağlık, kültürel alanlarda, entegrasyon konusunda, yetişkinlerin dil eğitiminde ve daha kimi konularda yıllardır varolan bir dizi sorun arasında, son yıllarda şiddetlenen yabancı düşmanlığı ve ırkçılık güncel bir sorun haline gelmiştir. Bizi yakından ilgilendiren belli başlı konulara ve bu çerçevedeki çalışmalarımıza sırayla değinmek istiyorum.

Irkçılık ve ayırımcılığa karşı omuz omuza:

Geçtiğimiz yıllarda ırkçılık denince ilk akla gelen Glistrup'tu. Basın-yayın organlarında yalnız Glistrup hedef alınır, ırkçılığın ana nedenlerine, gelişme eğilimlerine değinilmezdi.

Tabii Glistrup gibi ırkçı-faşist görüşleri olan bir politikacıyı deşifre etmek yanlış değildi. Yanlış olan, derneğimizin defalarca belirttiği gibi, ırkçılığı Glistrup'la sınırlama eğilimiydi. Günümüzdeki olaylar ve gelişmeler görüşümüzün ne denli haklı olduğunu, ırkçılıktan etkilenen güçlerin kimi olaylara neden olabilecek bir kesimi kapsadığını gösterdi.

Özellikle politik göçmenlere karşı yöneltilen şiddet olayları, göçmen işçilerin yıllardır karşı karşıya ol-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

dukları ırkçılığın, danimarkalılar tarafından da görülmesine neden oldu. Irkçılıkla mücadele konusunda kimi olumlu gelişmeler, girişimler başladı.

İND-sam, politik parti temsilcileri, sendikalar ve çeşitli kuruluşlarla ortak yaptığı toplantıların sonunda, ırkçılıkla mücadelede toplumsal örgütlere düşen görevleri, nasıl aktif bir mücadele verilmesi gerektiğini ele alan bir el kitapçığı yayınladı.

Hükümet de, göçmenlerle ilgili halkı aydınlatma kampanyası açtı. Ancak kampanyanın göçmen örgütleriyle birlikte planlanmamış olması, IND-sam'ın bu konuda hükümete öneride bulunmasına rağmen, göçmenlerin ve örgütlerinin dışarda bırakılması, hükümetin bu konuda fazla birşey yapmaya istekli olmadığını gösterdi.

Irkçılığa karşı mücadele için tek tek başlatılan girişimlerin, olumlu gelişmelerin hedefine varabilmesi için, göçmenlerle danimarkalılar arasında "tam ve gerçek eşitliğin" sağlanması, göçmenlerin toplumun eşit haklı üyeleri olması gerekir. Bu da, hükümetin, iş piyasası, eğitim, hukuksal durum vb. alanlardaki göçmen politikasına bağlıdır. Bu politikanın oluşturulmasında göçmen örgütlerinin görüşleri mutlaka alınmalıdır.

Geçen yıl başlatılan ve bizim de olumlu olarak değerlendirdiğimiz çeşitli kampanyaların eksik bir yanına değinmekte yarar var. Bu kampanyalarda, "politik göçmenler" temel alındı, onların geçmişlerini, sosyal, politik, kültürel vb. durumlarını anlatan girişimler yapıldı. Bunlar olumludur. Ama sorun sadece politik göçmenleri ilgilendirmiyor. Bu sorunu biz göçmenler yıllardır yaşıyoruz. Aradaki fark abartılmazsa girişimler daha sonuç alıcı ve kalıcı olur.

Danimarkalı kimi yetkililer ve araştırmacılar, ırkçılıkla ırkçılığın değişik yönleri olarak değerlendirdiğimiz

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yabancı düşmanlığını ve farklı davranmayı birbirinden ayırmaya çalışıyor, Danimarka'da ırkçılığın olmadığını, sadece göçmenlere farklı davranıldığını söylüyorlar. Ama neden farklı davranılıyor? Dini, dili, rengi farklı olduğu için değil mi? Biz bunu iş ararken, ev ararken, doktorda, hastanede, her yerde yaşıyoruz.
Farklı davranma yasaklanmalıdır!
Hiçbir üyemiz, hiçbir göçmen arkadaşımız böyle bir durumla karşılaştığında bunu kabullenmemeli, göçmen örgütlerine, bizlere haber vermelidir.

Sendikalara, en başta çoğumuzun üyesi olduğu SİD'ye büyük görevler düşüyor. Irkçılık ve yabancı düşmanlığı eğilimlerine karşı sendika temsilcileri ve sendika üyeleri için açılacak kurslar, sendikalarda kurulacak göçmen temsilcilikleri, göçmenler için danışma hizmetleri vb. ırkçılıkla mücadelede önemli araçlar olacaktır.

Derneğimiz, kendi üyelerinden başlayarak, göçmen işçilerin sendikalarıyla bağlarını güçlendirmelerini sağlamalı, ırkçılığı, ayırımcılığı gören her göçmen işçi başta işyeri temsilcisini ve sendikasını durumdan haberdar etmelidir.

Üyelerimiz, sendikaların gazetelerine görüşlerini yazabilir, örgütlerimizde tartıştığımız önerileri sendikalara taşıma konusunda görev üstlenebilirler.

Okullar, eğitim kuruluşları ırkçılıkla mücadele konusunda önemli araçlar olarak kullanılmalıdır. Okullara serbest veya zorunlu dersler konarak, bu derslerde ırkçılık işlenebilir. Eğitim kuruluşlarının her düzeyinde, derslerde kullanılmak üzere kitap, film, broşür, slayt gibi eğitim materyalleri hazırlanmalıdır. Bunların hazırlığında göçmen örgütlerinin görüşleri alınmalıdır.

Basın, sorunu sansasyonal olarak ele almaktan vazgeçmelidir. Konu, basında eskiye oranla daha sık ele alınmakla birlikte, genellikle saldırı, yaralama, tecavüz vb. olaylarda sansasyonel yanaşıyor. Oysa soruna çok yönlü

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

eğilinmeli, yüzeysel değil, göçmenleri daha iyi tanıtan derin araştırmalar yaparak yer verilmelidir. Basın, anti-ırkçı kampanyalara geniş ve etkin olarak katılmalıdır. Örnek bir çalışma olarak Politiken gazetesinin yaptığı "Arkadaşıma dokunma" kampanyası verilebilir.

İşsizlik ve istihdam sorunları

1.Ocak.1986 verilerine göre , Danimarka'da 20.408 Türkiyeli Türk ve Kürt göçmen yaşıyor. Bu sayı 1984'de 17.827'ydi. Tüm göçmenler arasındaki işsizlik oranı % 23.9 iken , Türkiyeliler söz konusu olduğunda bu oran %35.5'tir (1983 verileri). Diğer göçmenlerin kadınları ile erkekleri arasında işsizlik açısından fazla bir fark bulunmazken, Türkiyeli işsizler arasında kadınlar % 41.1 oranıyla başta geliyorlar. Aynı verilere göre danimarkalıların işsizliğinin % 12.8 olduğunu belirtelim.
(Hükümetin kimi kısmi tedbirleriyle Danimarka'daki ortalama işsizlik oranı bugün % 8'dir. Ancak bunun geçici olduğuna ve göçmenlerin danimarkalılara göre 3 kat daha fazlu issiz oldukları gerçeğini ortadan kaldırmadığına da dikkati çekelim.)
Kısaca, işsizlik, kanayan ve giderek büyüyen bir yara olarak en büyük sorunlarımızdan biridir.

Hepinizin bildiği gibi, Türk ve Kürt işçiler Danimarka'ya 60'lı yılların başlarında gelmeye başladılar. Bu göç 60'lı yılların sonunda tepe noktasına ulaştı. Belli başlı birkaç bölgeden gelen bu insanlar kendi yazgılarıyla başbaşa bırakıldılar. Hiçbir güvenceleri yoktu. Ama başka seçenekleri de yoktu. Amaçları birkaç yıl çalışıp, biraz para biriktirip geri dönmekti. Ama Türkiye'de gittikçe kötüleşen koşullar, geri dönüş hayallerini, umutlarını yıkıyordu. Aradan geçen 15-20 yılın sonunda artık göçmen işçiler ailelerini de getirip yerleşik bir düzene yöneliyorlar.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ucuz işgücü olan göçmenlerden ilk geldikleri yıllarda çok çalışmalarından başka hiçbir şey istenmedi. Ne dil öğrenmeleri gerekiyordu, ne mesleki eğitim. Ama ekonomik kriz başlar başlamaz, göçmen işçilerin dil bilmemeleri, uyum sağlamadaki eksiklikleri, gelenekleri büyük sorunlar haline getirilmeye başlandı. İşyerleri göçmen işçi istemez oldular. Hükümetlerin baştan beri izledikleri politikalar, yada daha doğru bir deyişle politikasızlıklar sonucu, göçmen işçiler arasındaki işsizlik büyük boyutlara ulaştı.

Biz, göçmen işçilere toplumun her alanında "olumlu ayırımcılık" yapılmasını istiyoruz. Göçmen işçi danimarkaca bilmediği için, eğitim düzeyi düşük olduğu için, mesleki bilgisi olmadığı için, kültür ve gelenekleri tamamen farklı bir toplumdan geldiği için, danimarkalı bir işçiyle aynı durumda değildir. Göçmen işçilerin toplumda gerçek eşitliğinin sağlanması, ancak onlara daha fazla olanak verilmesiyle mümkündür.

Olumlu ayırımcılık sadece devlet tarafından değil, sendikalar, iş ve işçi bulma kurumları, okullar vb. toplumsal örgütler tarafından da uygulanmalıdır.

Sendikal örgütlerin, bunların yönetici ve üyelerinin göçmenlere daha olumlu yaklaşmalarını bekliyoruz. 70'li yıllarda göçmen işçilerin toplu sözleşmelerden eşit olarak yararlanmaları için sendikal hareket önemli uğraşlar verdi. Yabancı işçiler dergisinin, çeşitli kursların desteklenmesi gibi birçok yardımda bulundu. Göçmen işçilerin bu konularda bugün de yardıma ihtiyacı vardır. Göçmen işçi dernekleriyle sendikalar arasında her alanda ve düzeyde yakın işbirliği yapılmalıdır. Danimarkalı işçilere göçmenleri tanıtıcı kurslar, konferanslar verilmeli, ortak kültürel aktiviteler düzenlenmelidir. Göçmen işçilere mesleki kurslar, istihdama dönük projeler açılmalı, olanlar desteklenmelidir. Göçmen işçilerin yoğun olarak bu-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lundukları işyerlerinde göçmen kurulları kurulmalı ve bunlar sendikalarda ve LO karşısında temsil yeteneğine sahip olmalıdır. Karşılıklı güven ve saygı ancak eşit koşullarda temsille olanaklıdır. Göçmenlerin işyerlerinde temsilci olarak seçilmeleri teşvik edilmelidir.

İş müfettişliğinin göçmen işçilerin çalışma koşullarıyla ilgili araştırmaları sendikalar tarafından desteklenmeli, bu yöndeki çalışmalar ülke çapında yaygınlaştırılmalıdır. Derneğimiz, çalışma müfettişliğinin araştırma komisyonuna göçmen işçilerin de alınmasını talep etmelidir. Ayrıca kimi işyerlerinde dernek olarak araştırmalar yapmalı, göçmen işçilerin içinde bulundukları koşulları belirlemeli ve ilgili yerlere iletmeliyiz.

Çalışma Bakanlığına bağlı bir Göçmenler Komisyonu oluşturulması için Göçmen Temsilciler Meclisinin önerisi, derneğimiz tarafından tüm gücüyle desteklenmeli, sendikalardan da destek sağlanmalıdır.

Hükümetin kısa bir süre önce yürürlüğe koyduğu bir yasa tüm Danimarka çapında tepkilerle karşılandı. Bu özel olarak göçmenleri son derece olumsuz etkilemektedir. Bildiğiniz gibi bu yasayla uzun süreli işsizlerin 2.iş teklifinden sonra eğitime başlamaları zorunlu kılınmıştır. Türkiyeli göçmen işçilerin büyük bir kısmının sadece beş yıllık temel eğitim aldıkları, bir kısmının, özellikle kadınların okuma-yazma dahi bilmedikleri, hepsinin dil sorunu olduğu ve vasıfsız işçi oldukları gözönüne alındığında, bu işçilere nasıl bir eğitimin verileceği düşündürücüdür. Üstelik eğitim süresinin bitiminde her işçi kendisi iş arayacak, iş teklifi uygulaması kalkacaktır. Bu tüm göçmen işçiler için daha da olumsuz gelişmelere yol açacaktır.

Derneğimiz, Danimarka işçi sınıfının kazanılmış haklarına indirilen bir darbe olan bu gerici yasaya şiddetle karşı çıkıyor. Derneğimiz, Türkiyeli işçilerin somut durumunu gözönüne alarak, göçmen işçilerin eğitiminin "olumlu ayırımcılık" temelinde gerçekleşmesi için mücadele etmelidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Göçmenlerin vasıfsız işçi oldukları ve diğer özellikleri dikkate alınarak,verilecek mesleki eğitim onların düzeyine indirgenmeli, dil eğitimi başa alınmalıdır.

Bugün göçmen işçilerin sendikalarda daha aktif çalışmaları, sendikaların göçmenlere dönük çalışmalara önem vermeleri, sendikalarla göçmen örgütleri arasında işbirliğinin sağlanması büyük önem taşıyor. Biz göçmen işçilerin danimarka işçi sınıfının bir parçası olduğunu söylerken, bunları gözardı edemeyiz.
Hatırlayacağınız gibi, geçen yıl ilkbaharda toplu sözleşmeler yenilendi. Sendikaların 35 saatlik iş haftası ve ücretlerde gerçekçi artışlar için yükselttiği taleplerin kabul edilmemesi, ardından hükümetin zorla, işverenlerin çıkarlarına uygun toplu sözleşmeleri dayatması, çok büyük grev ve gösterilere neden oldu. Türk ve Kürt göçmen işçiler, bu eylemlere katılarak Danimarka işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olduklarını, omuz omuza mücadeleye hazır olduklarını kanıtladılar. Derneğimiz de bu eylemleri destekledi, aktif katıldı, bildiriler dağıttı, toplantılar düzenledi. Yeni işyerleri sağlayacak olan 35 saatlik iş haftası talebi ve Schlüter hükümetinin düşmesi bizim de taleplerimiz oldu.

Burada, işbirliği olanaklarını daha iyi değerlendirmemiz ve dernek olarak zorlayıcı bir rol oynamamız gerektiğini bir kere daha vurgulamak istiyorum.

Göçmen çocukların eğitimi

Göçmen çocukların eğitiminde izlenen politika, onların Danimarka toplumunda iki yarım kişilikli insanlar olmaları sonucunu veriyor. Sorunun en önemli yanlarından biri, çocuklarımızın ne danimarkacayı,ne de kendi anadillerini tam anlamıyla öğrenip kullanamamalarından kaynaklanıyor. Okul öncesi kreş ve yuvalara giden çocuklar esas olarak danimarkacayı öğrenmekte, anadillerini

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

öğrenme olanağı sadece evde bulundukları saatlerle sınırlı kalmaktadır. Bazı aileler ise, çocuklarını yuvaya göndermeyip evde bakmayı tercih etmektedirler. Bunda hem ekonomik kaygular, hem de bilgilendirilme eksikliği nedeniyle bu kurumlara duyulan güvensizlik etken olmaktadır.

Dili yeterli öğrenemeyen, yada öğrenim zorluğu çeken çocukların, yanlış yada yetersiz değerlendirmeler sonucu, hazırlık sınıfları, okuma-yazma klinikleri yada gözetimci sınıflar (OBS) gibi özel sınıflara gönderilmeleri eşitsizliği derinleştirmektedir. Bu sınıfların hiçbiri çocukların dil öğrenmesine, kişiliklerini geliştirmesine yardımcı olamamakta , tersine kendine güvensiz, yarım kişilikli, sosyal ve kültürel olarak gelişmemiş ve uyumsuz çocuklar yaratmaktadır.

Birinci sınıftan itibaren başlayan anadil eğitimi, normal eğitim sisteminin dışında, belirli plan ve programlardan yoksun, eğreti, gerekli ders kitapları, araç ve gereçler sağlanmadan sürdürülmektedir.
Çocuklar bu eğitim sistemi içinde anadillerini ve kültürlerinin olumlu yönlerini kazanıp, kişiliklerini geliştirememektedirler.

Derneğimiz, göçmen çocukların eğitimi sorununda şu ilkeleri ve talepleri savunuyor:

Türkiyeli göçmen çocuklar için "anadili ve kültür" eğitimi yasalarla güvence altına alınmalıdır. Her göçmen çocuğa bu hak verilmeli, öğrenci sayısına bağlı herhangi bir kısıtlama olmamalıdır. Eğitimin içeriği sadece anadilin öğrenmesiyle sınırlı kalmamalı, ulusal kültürün ilerici, olumlu değerlerini özümsetecek biçimde olmalıdır.

Anadil ve kültür eğitimi,merkezi bir plan ve programla yürütülmeli, süresi bilimsel ölçütlerle belirlenmelidir. İçeriğinin saptanmasında göçmen işçi örgütlerinin, öğretmen ve velilerin görüşü, katkısı alınmalıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Anadil ve kültür eğitimi, Danimarka eğitim sisteminden kopuk değil, tersine genel eğitimin içinde ve onun bir parçası olarak programlanmalıdır. Bu eğitimi yürütebilecek sayıda ve nitelikte öğretmen sağlanmalı, Danimarkadaki öğretmen okullarında bu amaçla göçmen öğretmenler yetişmesi desteklenmelidir. Bu eğitimin, Türkiye'deki programlara göre, oradan gelecek ders kitapları ve öğretmenlerle yürütülmesine karşı çıkılmalıdır. Amaca uygun eğitim malzemelerinin üretilmesi için devlet desteği sağlanmalıdır.

Eğitim alanı, her yerden çok olumlu ayırımcılığın uygulanmasının zorunlu olduğu bir alandır. Bu nedenle göçmen çocuklara ek olanaklar sağlanmalıdır.

Kürt çocuklarına kendi anadil ve kültürlerini öğrenme olanağı verilmelidir.

Çocukların, danimarkacayı kendi anadilleri temelinde öğrenebilmeleri için, anadillerini sıfır yaşından itibaren öğrenmeleri gerekiyor. Bunun için göçmen çocukların gittiği kreş ve yuvalara iki dilli pedagog ve pedagog yardımcıları sağlanmalıdır. Göçmen ailelerin çocuklarını okul öncesi bu kurumlara göndermeleri için, göçmenlerin kendi dilinde bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Göçmen gençliğin durumu

Eğitimle ilgili bölümden kolayca görülebileceği gibi, gençlerin sorunları çocukluktan başlıyor. Dil yetersizliği nedeniyle eğitimin yarım kalışı, güvenli bir gelecek sağlamalarını büyük ölçüde önlüyor.

Gerçekte bugün danimarka gençliği de büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Göçmen gençler ise bu sorunları iki kat yaşıyor. Danimarka'da ortalama işsizlik oranı % 8' ken, gençler arasında (15-24 yaş arası) bu oran % 9.3'e çıkıyor. Türkiyeli gençler arasındaki işsizlik oranı ise % 32'dir (1983).

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1982 yılında halk okullarının 8.-10. sınıflarına devam eden türkiyeli gençlerin sayısı 652, gimnasyumlara (lise) gidenler 29, daha ileri eğitimlere katılanlar ise sadece 41'di. 14-18 yaş arası 2068 genç buunduğuna göre bu sayının ne kadar düşük olduğu ortadadır.

Geliştirmeye çalıştığımız kimi öneriler sorunların çözümüne kısmen yardımcı olabilir:
Aileyi birleştirme yasasından yararlanarak gelen gençler 1 yıl zorunlu danimarkaca eğitimi görmelidir.

Göçmen gençlere meslek eğitim ve üniversiteye girebilmeleri için daha fazla olanak tanınmalı, üniversitelerde özel kontenjanlar ayrılmalıdır. Mesleki terimlerin öğretilmesi için ek-destekleyici dersler verilmelidir. Okullarda yardımcı danışmanlar bulunmalıdır.

Göçmen ailelerin Türkiye'de okuyan çocukları için de, burada okuyan çocuklara yapılan yardımın yapılmasını istiyoruz.
Gençlerin ödedikleri askerlik bedellerinin düşürülmesini ve gençlerin bu ağır yükten kurtarılmalarını talep ediyoruz. Bunun için mücadele etmeliyiz.

1985 Dünya Gençlik Yılı nedeniyle Danimarka'daki göçmen gençler bazı girişimler yaptılar. Bunlar, İND-sam'ın yayınladığı "Göçmen" gazetesinin özel gençlik sayısının hazırlanması, bir fotoğraf sergisi ve gençlik konseri düzenlenmesiydi. Derneğimizin genç üyeleri bu çalışmalarda aktif rol oynadılar. Gençlerimizin potansiyelini iyi değerlendirmeli, hem onların gelişmesine, hem de derneğimizi geliştirmelerine yardımcı olmalıyız.

<u>Kadınlar arasındaki çalışmalar</u>

Danimarka'daki türkiyeli kadınların sayısı 9.000'dir. Raporumuzun başlarında da belirttiğimiz gibi, buraya ge-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

len işçiler yıllar geçip geri dönüş umutlarının sönmesinden sonra eşlerini ve çocuklarını yanlarına aldılar. Göçmen kadınlar arasında doğrudan doğruya işçi olarak çalışmaya gelenler hemen hemen yok gibidir. Çoğunluk aile birleştirilmesi yoluyla gelmiştir. Sürekli işte çalışanların sayısı azdır. Evde oturma kadını aileye bağımlı ve içine kapanık hale getirmektedir. Aile baskısı ve yabancı bir toplumda yaşamak, sorunlarını daha da artırmaktadır.

Derneğimizin 1983'deki Olağanüstü Genel Kurulunda, göçmen kadınlar arasında çalışma yapmak üzere bir kadın kolu kurulması kararlaştırılmıştı. Bu kol, düzensizliklere ve eksikliklere karşın belli çalışmalar yapmış, bunun sonucunda göçmen kadınların, derneğimiz yada başka örgütler tarafından düzenlenen toplantılara, eğlencelere, festivallere, göçmen haftalarına geçmiş yıllara göre daha fazla katıldıkları görülmüştür.

Yine derneğimizin kadın kolu tarafından üyelerimizin çocuklarına yönelik olarak kurulan Çocuk Klübü, düzenli çocuk günleri yapmakta, kadınlar da çocuklarıyla birlikte bu günlerde dernek lokaline gelmektedirler.

Kadın kolu geçen yıl birçok kütüphanede türkiyeli kadınların elişlerini sergilemiş, 8 Mart dünya kadınlar gününü kutlamış, bu yıl mart ayında yapılan Göçmen Kadınlar Konferansına girişimci örgüt olarak katılmış ve aktif rol oynamıştır.

Derneğimiz, kadın arkadaşlarımızın çalışmalarını desteklemeli, derneğimizin diğer faaliyet alanlarına ve yönetim organlarına katılmaları için onlara fırsat tanımalıdır. Ayrıca kadın üyelerimizin sayısını da artırmalıyız. Erkek arkadaşlarımız, eşlerini, kardeşlerini bu konuda desteklemeli, teşvik etmelidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Derneğimizin kadınlar arasında etkinliklerini artırmak için, önümüzdeki dönemde dernek lokalinde kadınlara yönelik okuma-yazma, danimarkaca, biçki-dikiş-nakış kursları açılmalı, bunun için belli günlerde belli saatlerde kadınlara yer ayrılmalıdır.

8 Mart dünya kadınlar günü her yıl yığınsal olarak kutlanmalıdır. Ayrıca yılda bir-iki defa kadınlara dönük eğlence günleri düzenlenmeli, isteyen kadınlara ise çeşitli konularda eğitimler verilmelidir.

Kurslar, toplantılar sırasında çocuklara bakmak üzere gönüllü kadın ve erkek arkadaşlar görevlendirilmelidir. Bütün bu çalışmalarda danimarkadaki diğer kadın örgütleriyle, örgütlerin kadın bölümleriyle işbirliğinin yararlı olacağını düşünüyoruz.

İND-sam VE GÖÇMENLER MECLİSİNDEKİ ÇALIŞMALARIMIZ

Çoğunuzun hatırlayacağı gibi, İND-sam 1980 yılında derneğimizin aktif çalışmalarıyla dört göçmen örgütü tarafından kuruldu. Bugün 19 üye dernekle Danimarka'daki en güçlü göçmen işçi federasyonudur. Derneğimiz gerek kuruluşu sırasında, gerekse kurulduktan sonra İND-sam içinde çok etkin ve önemli bir çalışma yürüttü ve bu çalışma bugün de sürüyor. Hatta İND-sam'daki çalışmalarımız çoğu zaman bize derneğimizi unutturdu diyebiliriz. Üyelerimiz IND-sam'da aktifleştiler. Bunu bir eksiklik olarak kabul ediyor, IND-samla ilgili görevlerimizi ihmal etmeden İşçi Birliğindeki çalışmalarımızı canlandırmayı hedefliyoruz.

IND-sam'daki faaliyetlerimize gelince; 1983 yılında göçmenlerle hükümet arasında ilişki sağlamak ve göçmenlerle ilgili çeşitli konularda danışmanlık görevi yapmak üzere, İçişleri Bakanlığına bağlı İlişkiler Komisyonu kuruldu. Devletten ekonomik yardım alan 15-20 derneğin katıldığı bu komisyon, 1985 yılında IND-sam'ın önerisiy-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

le genişletildi. Danimarka'da kurulu bulunan bütün göçmen derneklerinin (ki bunların sayısı 100 civarındadır) temsil edildiği,Göçmenler Danışma Kurulu adını alan bir yürütme kurulu ile tüm dernek temsilcilerinin katıldığı ve yılda 2-3 kez toplanan Göçmenler Meclisinden oluşan bir yapıya kavuşturuldu.

IND-sam'ın 1984 yılı kasım ayında düzenlediği İşsizlik Konferansı ve Göçmenler Danışma Kurulunun 1985 yılı Aralık ayında düzenlediği Irkçılık ve Göçmen Politikası konulu konferanslar, gerek hükümet yetkililerinin gerekse diğer toplumsal örgütlerin göçmen sorunlarıyla yakından ilgilenmelerini sağlamak ve göçmen politikaları oluşturmaya zorlamak açısından önemliydi.

Göçmenler Danışma Kurulu tarafından hazırlanan ve geçtiğimiz mayıs ayında toplanan Göçmenler Meclisinde kabul edilen genel göçmen politikası, göçmenlerin istihdamı sorunu ve göçmenlerin hukuksal sorunları konulu üç rapor İçişleri Bakanlığına verildi.

Yukarda sözünü ettiğimiz "Irkçılığa karşı El Kitabı"nı çıkaran IND-sam, önümüzdeki günlerde de politik göçmenlerle ilgili politikasını belirleyen bir başka kitapçığı çıkarmanın hazırlıkları içindedir.

IND-sam'ın şimdi 7 dilde çıkan gazetesi "Göçmen", geçen genel kurulumuzda aldığımız kararlara göre kürtçe olarak da yayınlanıyor.

Görüldüğü gibi bu alanda yapılan çalışmalar yoğundur. Danimarka kamuoyunda ve yetkili makamlar karşısında IND-sam göçmen örgütlerinin temsilcisi olarak tanınmıştır.

Biz şimdi danimarkalı yetkili kuruluş ve kişilerin göçmenlere güvenmesini ve göçmenlerle ilgili alınacak kararlara göçmen temsilcilerinin mutlaka katılmasını istiyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BELEDİYE SEÇİMLERİNDE GÖÇMENLER

1985 yılı kasım ayında yapılan belediye seçimlerinde göçmenler, seçme ve seçilme haklarını ikinci kez kullandılar. Göçmenlerin seçimlere büyük ilgi göstermeleri, hem seçmen olarak oy kullanmaları, hem de belediye meclisi üyelikleri için gerek parti listelerinden gerekse bağımsız göçmen listeleri çıkartarak adaylıklarını koymaları önemli ve sevindiricidir. Derneğimiz, göçmen adaylarını, göçmen sorunlarının güncelleşmesi ve çözüm yolları bulunması doğrultusunda destekledi. Birçok üyemiz çeşitli yerlerde aday oldu.

Birçok göçmen örgütü yaptıkları toplantılarda politikacılara ve politik partilere başvurarak belediyelerde göçmenlerin temsil edileceği göçmen komisyonlarının kurulması, göçmen danışmanlarının çalıştırılması, belediyelerin göçmen derneklerini ve kültürel etkinlikleri desteklemesi vb. talepte bulundular.

Göçmen listelerinin büyük oy toplamaları, göçmen sorunları ve bunların çözümü için mücadelenin güncelliğini gösterdi. Seçimlerin sonunda birçok göçmenin sosyal demokrat listelerden belediye meclisi üyeliklerine seçilmesi önemlidir. Bu, göçmen sorunlarının danimarka yetkili makamlarına iletilmesine, çeşitli kuruluşlara baskı yapılmasına yardımcı olabilir.

TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

Derneğimiz, 12 Eylül 1980 cuntasından hemen sonra, Türkiye'deki demokrasi güçleriyle dayanışma görevinden hareketle bazı sendika ve politik partilerle birlikte Danimarka-Türkiye Dayanışma Komitesini kurmuştu.

Bu amaçla yapılan çalışmalar geçtiğimiz 2 yıl içinde de sürdü. Türkiye'nin durumunun tartışıldığı Avrupa Konseyine yönelik çalışmalar, işkenceler konusunda Danimarka

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kamuoyunu, milletvekillerini bilgilendirmek üzere,işkence ve idamların durdurulması, genel af, Kürt halkı üzerindeki baskılara son verilmesi, Barış Derneği ve DİSK yöneticileriyle, aydınlarla dayanışma kampanyaları sayılabilir.

Derneğimiz,diktatörlüğün "demokrasiye geçtik" demogojisine karşı Danimarka kamuoyunu ve politikacıları bilgilendirmede, göçmen işçileri bu konuda uyarmada, kampanyaların örgütlenmesinde etkin yer almayı sürdürmelidir. Kürt halkı üzerindeki insanlık dışı baskıların son bulması için verilen onurlu mücadelede üzerimize düşen görevleri yerine getirmeye devam edeceğiz.

KÜLTÜR-SPOR ÇALIŞMALARI

Derneğimiz geçtiğimiz dönemde kültürel faaliyetler konusunda bazı olumlu adımlar attı. Ancak bunlar kalıcı olamadı. Bugün halk oyunları ekibi dışında kültürel çalışmamız yoktur. Bunu önemli bir eksikliğimiz olarak saptıyoruz.

Danimarka gibi onlarca ulustan insanın yaşadığı bir ülkede kültürel değerlerimizi tanımak, tanıtmak, hem moral açısından, hem de çok kültürlü bir toplumun oluşturulmasına katkıda bulunmak açısından önemlidir.Derneğimiz bu alanda çalışacak arkadaşlarımızı görevlendirmeli, koro, saz-müzik grubu, göçmen tiyatrosu çalışmaları başlatılmalıdır. Ayrıca şiir, hikaye vb. alanlarda yetenekli göçmen işçilerle ilgilenilmeli, göçmen sanatçıların yetişmesi desteklenmelidir.

Yerel radyolardan, hem göçmen işçi sorunları temelindeki çalışmalarımızın yaygınlaştırılması, göçmen işçilerin bu konularda bilgilendirilmesi, hem de kültürel çalışmalar açısından daha fazla yararlanmalıyız.

İki yıl önce kurulan ve gençler arasında büyük ilgi gören Spor Klübümüz, futbolun yanısıra diğer spor çalışmalarıyla canlandırılmalıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Değerli dostlar,

Derneğimiz bu genel kurulunda yaptığı değerlendirmelerle, geçmiş 11 yıllık çalışmadan çıkardığı sonuçlarla ve alacağı kararlarla, türkiyeli göçmen işçilerin mücadelesinde yeni bir dönemi başlatmaktadır. Kongre öncesinde kurulan hazırlık grupları, derneğimizin bugüne kadarki çalışmalarını her yönüyle değerlendirdiler, önümüze koymamız gereken görevleri tartıştılar ve bu raporun hazırlanmasına değerli katkılarda bulundular. Sorunlar ve eksiklikler bölgelerde yapılan üye toplantılarında da tartışıldı.

Toplumda gerçek eşitliğin sağlanabilmesi için, daha iyi yaşam koşulları için, göçmen işçilerin birliği ve bu temelde güçlü örgütler oluşturmaları gerekiyor. Daha güçlü ve daha yığınsal bir İşçi Birliği belgimiz, bu görevleri yerine getirebilmemiz için zorunlu bir koşuldur.

Son beş-altı yıl Türkiye'den politik nedenli zorunlu göçler, derneğimizin üye yapısını belli ölçülerde değiştirdi. Üyelerimiz ve derneğe gidip gelenler arasında politik göçmenlerin sayısı arttı. Bu, varolan somut durumun bir sonucuydu ve doğal olarak dernek faaliyetlerimizde politik göçmenlerin sorunları ön plana çıktı. Ancak biz, hiçbir zaman politik göçmenlerle göçmen işçiler arasındaki ayırımı abartmadık.

Derneğimiz yukarda saydığımız göçmen işçi sorunlarında kurulduğu günden beri, azımsanmayacak çalışmalar yaptı. Ancak geçen genel kurulumuzdan bu yanaki dönemi gerçekçi bir gözle değerlendirdiğimizde, çok ufak konular gibi gözüken, derneğimizin temizliği, düzeni, televizyon ve video alınması gibi göçmen işçilerin hoşlanarak gelecekleri bir ortamın yaratılmasında ve sorunlarımız etrafında daha etkin kampanyalar örgütlemekte eksik kaldığımızı söylemeliyiz. Önümüzdeki çalışma döneminde derneğimiz her alanda daha aktif hale gelmelidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yönetim Kurulumuz, 14-15 Haziran tarihlerinde "Günümüz Danimarkasında örgütlerimizin rolü" isimli bir konferans yapma kararı almıştır. Konferansta, tam ve gerçek eşitliğin sağlanması için Türkiyeli göçmen işçi örgütlerinin ortak çalışmalar yapması, Danimarka'daki toplumsal örgütlerle işbirliği ve kadro yetiştirme sorunları tartışılacak. Genel Kurulumuzdan sonra bu konferansın çalışmalarımızı daha da ileriye götüreceğine inanıyoruz.

Genel Kurulumuz, Barış-Dostluk- Göçmenlere daha iyi bir yaşam mücadelemizde önemli bir adım olsun!

Teşekkür ederim.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bulletin d'Information

de TURQUIE

MENSUEL DE L'UNION DES TRAVAILLEURS DE TURQUIE EN Suisse

NUMÉRO 5 MARS 1986

TİB - VATS Volta str. 80, 4056 Basel-
tél. 061-57 40 98 CH

L'affiche placardée sur les murs de Suisse romande en 1983.

Demain, se donne un déjeuner mondain à l'hôtel Richemond de Genève auquel participeront les ambassadeurs latino-américains auprès des organisations internationales. Anecdote? Oh, non! L'hôte d'honneur en est l'ambassadeur du Chili, Washington Carrasco (Notre photo Salgado), accusé de tortures et de crimes lors du putch militaire de Pinochet en 1973, impliqué dans la première arrestation d'Alexis Jaccard... Et congratulé en toute diplomatie à l'occasion de son retour au Chili. L'enquête de Juan Gasparini et Elisabeth Eckert

QUI EST HAYDAR SALTIK ?

2

Dans le même ordre d'idées, nous nous demandons aussi comment le Conseil Fédéral peut-il justifier la nomination au poste du premier ambassadeur de Turquie à Berne, l'ex-général Haydar SALTIK qui fut le cerveau du coup d'Etat militaire turc du 12 septembre 1980. A cette date, les militaires turcs assassinaient une des démocraties de l'Europe, non sans faire règner une période de répressions, de tortures, où les droits de l'Homme furent foulés aux pieds.

TÜRKİYE SOSYALİST DÜŞÜNCE VAKFI

M. Ali Birand, écrivain et journaliste connu, souligne dans son livre intitulé "12 septembre, 04 heures", le rôle que Haydar Saltik a joué dans l'organisation du putsch. La traduction de quelques paragraphes de ce livre le concernant permet de présenter sa fonction et sa personnalité.

Ce livre a été publié en 1984 en Turquie, où règne une censure très dure et les informations qu'il contient n'ont pas été démenties jusqu'à présent. C'est pourquoi il ne peut y avoir de doute sur son authenticité.

"... Le 6 mars 1978, le gouvernement Ecevit a nommé le Général Evren comme Chef d'Etat-major." (p. 60).

"... Le Général Nurettin Ersin rejoint aussi le commandement de l'infanterie. Les deux autres changements importants dans l'infanterie ont été la nomination du Général Haydar Saltik en deuxième position et l'installation du Général Necdet Uerug (chef actuel de l'Etat-major) à la tête de la 1ère armée..." (p. 60).

"année : 1978 - lieu : Ankara
A l'automne, le Chef d'Etat-major Evren crée une commission spéciale, placée sous les ordres du vice-commandant Saltik et composée de trois personnes. Cette commission spéciale est chargée de sonder l'Etat-major pour déterminer si, dans cette phase, un putsch serait nécessaire et, dans l'affirmative, quel devrait être son fondement..." (p. 30).

"... Le cerveau du putsch est composé de deux personnes : le Chef d'Etat-major Kenan Evren et le vice-commandant Haydar Saltik..." (p. 120).

"... cette commission spéciale, placée sous les ordres du vice-commandant Saltik, préparait depuis longtemps le "plan Bayrak". Les lignes directrices étaient bien établies. Les détails ont été mis au point dans la dernière phase. La décision fut prise d'accélérer la préparation et de porter cette commission spéciale à six personnes..." (p. 200).

"... Il y avait, dans ce plan, des renseignements détaillés sur comment prendre le contrôle de la radio, que faire avec les partis et le Parlement, comment couvrir les besoins essentiels du peuple, si les banques devaient être réquisitionnées et qui devait être arrêté..." (p. 200).

"... Le plan était prêt. Seule la date de sa réalisation a été laissée ouverte..." (p. 201).

"... on a tenu compte du fait que la DISK comprenait 15'000 activistes. Quelles mesures pouvait-on prendre contre une possible résistance collective ? ... il fallait absolument compter avec la possibilité d'un bain de sang dans le pays. Il a même été décidé de constituer des réserves de sang, en prévision des transfusions nécessaires. Un des points importants était l'hypothèse d'un soulèvement kurde..." (p. 201-202).

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"... Le 17 juin 1980, le Chef de l'Etat-major fait appeler les commandants des forces armées et le vice-commandant et leur fait part de l'ordre de faire le putsch : à tous les commandants de l'armée! La date de réalisation du Plan Bayrak est fixée au 11 juillet à 04 heures. On commence à distribuer le plan Bayrak par courrier spécial..." (p. 209).

"... Le 8 juillet, l'Etat-major général donne un deuxième ordre : l'exécution du Plan Bayrak est repoussée..." (p. 213).

"... Le Commandant décide une date définitive.
9 août, Ankara (Etat-major général)
La réunion dans le bureau du Chef de l'Etat-major ne dure que une demi-heure. Evren résume rapidement :
- La date du putsch est fixée au 12 septembre. Faites les préparatifs en conséquence.
Le Chef de l'Etat-major signe l'ordre d'exécution. Il est salué et la réunion se termine..." (p. 247).

"... 11 août, Ankara (Etat-major général)
Evren commence à écrire ses discours pour la radio et la télévision une fois le putsch réalisé. Il établit les lignes fondamentales des principales étapes de son travail pour la première phase, qui devrait durer jusqu'au 30 août. Ensuite, son Etat-major, Saltik et les Commandants y adjoignent quelques contributions..." (p. 248).

"... Les préparatifs concernant le plan Bayrak et les décisions politiques sont poursuivis par la commission spéciale. D'après les plans soumis à la discussion et à l'approbation du Chef de l'Etat-major, il faudrait déclarer l'état d'urgence dans toute la Turquie et, pour la première fois, les commandants de l'état d'urgence devraient avoir des pleins pouvoirs exceptionnels..." (p. 249).

"... Dans le plan, il y avait des mesures complémentaires pour Istanbul, où se trouvaient la majorité des activistes de la DISK.

D'après les résultat des calculs et des suppositions, on a décidé de mesures telles que prévoir 8 soldats pour chaque guerillero et donner l'ordre de tirer dès les premiers actes de résistance..." (p. 250).

"Dimanche 7 septembre
Une réunion secrète se tient à nouveau dans la maison du Chef de l'Etat-major. Tous les commandants des forces armées étaient là, de même que le Général Saltik... Au cours des cinq heures de réunion, les détails techniques de ce plan ont été passés en revue une dernière fois..." (p. 263).

"... Non seulement Eyüboglu, mais aussi Oezal, Kafaoglu et même le Chef de la Gendarmerie voulaient que Saltik soit le Président du Conseil des Ministres. Mais, à son avis, la Présidence du conseil des Ministres était une fonction provisoire, alors que l'uniforme militaire représente une force réelle et durable..." (p. 310).

" ... Après le 12 septembre, la commission spéciale de l'Etat-major devenait le Conseil National de Sécurité. A la tête duquel fut nommé le Général Haydar Saltik..." (p. 317).

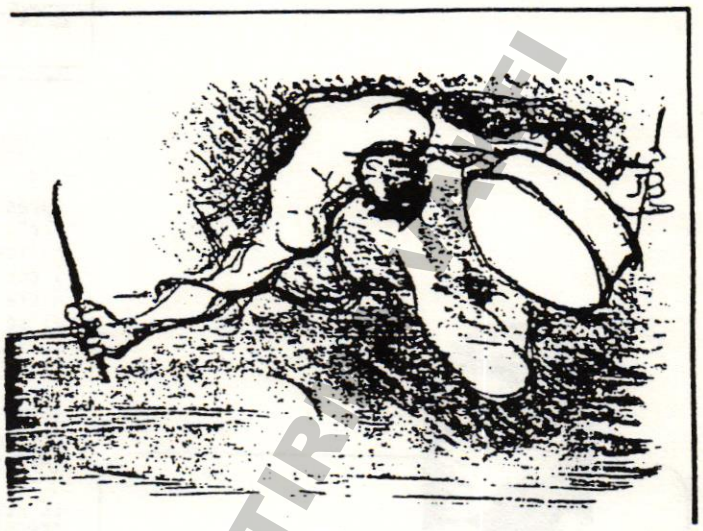

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

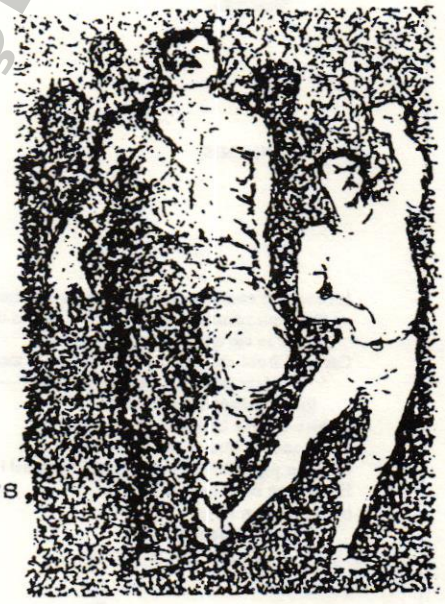
Orhan Taylan

SOLIDARITE AVEC ORHAN TAYLAN : DES PEINTRES SUISSES ENVOYENT DU MATERIEL DE PEINTURE A UN PEINTRE TURC.

Le 20 février, un groupe de peintres suisses nommés "TRAKT B", réunis en assemblée générale à Zürich, a décidé de se solidariser avec le peintre turc Orhan Taylan, détenu dans les geôles du régime militaire en raison de son combat pour la paix. Les membres de "TRAKT B" ont envoyé une lettre de protestation signée par 28 personnes au général K. Evren et au premier ministre T. Özal: il y est souligné que Orhan Taylan est condamné pour ses opinions et son action pacifistes. Or, défendre la paix ne saurait être considéré comme un délit, c'est le devoir de tout être humain. Parmi les signataires, on relève les noms d'artistes tels que Maja Klemm-Stockmann, Rosina Kuhn, Helen Branger, Jürg Schwermann, Rico Mattioli, Samuel Scherrer. D'autre part, les artistes ont envoyé du matériel de peinture à leur collègue détenu, avec une lettre affirmant que les artistes qui dessinent pour la paix n'ont pas oublié Orhan Taylan.

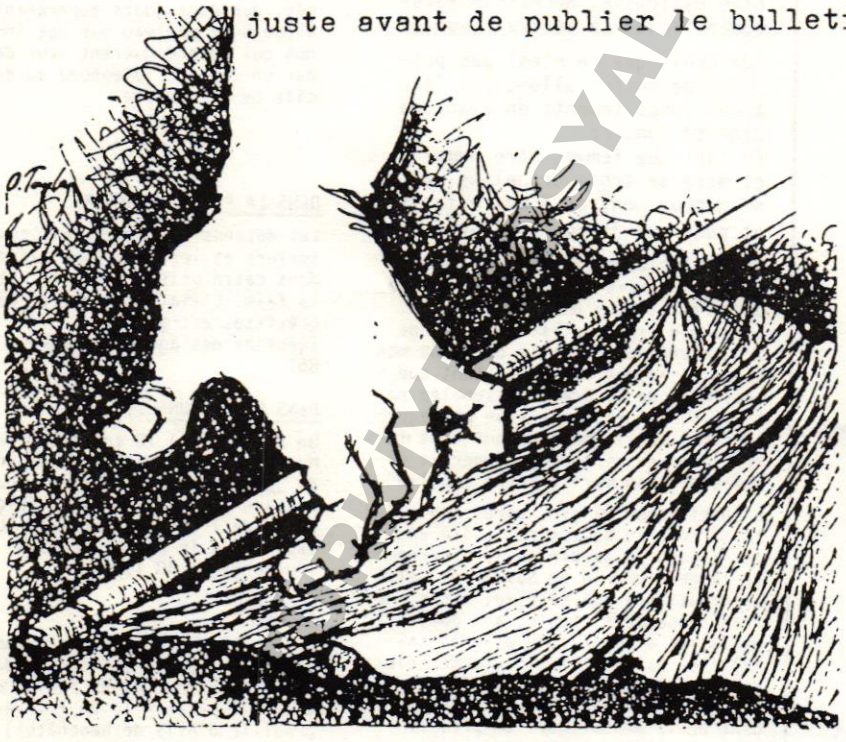
Comité suisse de solidarité avec les intellectuels turcs

LE PROCES CONTRE L'ASSOCIATION POUR LA PAIX: LA SITUATION ACTUELLE.

Le président de l'Association pour la paix, M. Dikerdem, et certains autres inculpés avaient déjà été libérés.
Maintenant, 6 autres détenus, dont Reha Isvan (vice-directrice de l'Education nationale) viennent eux aussi d'être libérés.
Cependant, 6 personnes sont toujours détenues: Orhan Taylan (peintre), H. Hacibasoglu (journaliste), Ali Sirmen (journaliste), Erdal Atabek (médecin), Ali Taygun (cinéaste) et E. Elgin (ingénieur).*

*Eux aussi, ils ont été libérés le 10 mars, juste avant de publier le bulletin.

Quelques exemplaires des oeuvres du peintre

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

LES ENNEMIS

I

Ils sont les ennemis de l'espoir ma bien-aimée
de l'eau qui ruisselle, de l'arbre à la saison des fruits,
de la vie qui pousse et s'épanouit.
Car leur front est marqué du sceau de la mort,
— dent pourrie, chair décomposée —
ils vont disparaître à jamais.
Et bien sûr ma bien-aimée, bien sûr,
sans maître et sans esclaves
Ce beau pays deviendra un jardin fraternel!
Et dans ce beau pays la liberté
ira de long en large
magnifiquement vêtue
de son bleu de travail.

II

Ils sont les ennemis de Redjep, tisserand à Brousse,
Les ennemis de Hassan, ajusteur à l'usine de Karabuk,
Les ennemis de la vieille Hatdjen, la paysanne pauvre,
Les ennemis de Suleyman, l'ouvrier agricole,
Les ennemis de l'homme que je suis, que tu es,
Les ennemis de l'homme qui pense.
Mais la patrie est la maison de ces gens-là,
Ils sont donc ennemis de la patrie, ma bien-aimée.

III

Nos bras sont des branches chargées de fruits,
L'ennemi les secoue, l'ennemi nous secoue jour et nuit,
Et pour nous dépouiller plus facilement, plus tranquillement,
Il ne met plus la chaîne à nos pieds,
Mais à la racine même de notre tête, ma bien-aimée.

1948.

Nazim Hikmet

EN BREF... EN BREF... EN BREF...

UN NOUVEAU PROCES CONTRE AZIZ NESIN

Après le concert "Pruhi Su Türkuler", organisé par Ekin Bilar, la police a ouvert un procès contre l'écrivain Aziz Nesin et l'économiste Yalcin Küçük pour avoir réalisé une manifestation sans autorisation. Au début du concert, la TV allemande a été mise à la porte par les policiers sous prétexte qu'elle n'avait pas la permission nécessaire.
(Milliyet, 13.2.86)

LE REDACTEUR EN CHEF D'UNE REVUE RENOMMEE "NOKTA" COMPARAITRA DEVANT UN TRIBUNAL.

M. Arda Uskan, le rédacteur en chef de "Nokta", une revue dans laquelle viennent d'être publiées les déclarations d'un policier, Sedat Caner, sur la torture, sera jugé par un tribunal.
Le procureur requiert contre lui 1 à 6 ans de prison.
(Milliyet, 13.2.86)

UNE FEMME RECLAME LE CADAVRE DE SON MARI.

La femme d'un instituteur, Saddik Bilgin, voudrait se voir restituer le cadavre de son mari qui est mort sous la torture à Birgöl. Cette femme, Muzehher Bilgin, a présenté une demande au président de la Grande Assemblée nationale, Necmetlin Karaduman. Voici sa lettre résumée:

"Je crois que ce n'est pas possible de rester silencieux face à ces comportements en ayant ma dignité humaine.
En tant que femme, être humain et mère de trois orphelins, demain pour montrer à mes enfants et pour que je puisse leur dire: "Voilà le cimetière de votre père", j'aimerais avoir une poignée de terre et deux pierres tombales. C'est mon droit, c'est le droit de mes enfants et c'est le droit de mon époux assassiné. Vous, en tant que président de la Grande Assemblée nationale, je pense que vous partagez avec moi cette honte et que vous ferez le nécessaire pour donner le cadavre de mon mari à notre famille".

L'instituteur Bilgin, après avoir été torturé et assassiné, a été enterré dans le jardin de la caserne de la gendarmerie de Suvveren. Cette information a été révélée, après une insistance persistante, aux parlementaires du parti SHP et à la famille de Bilgin. Le cadavre de celui-ci n'a pas été rendu, malgré de nombreuses démarches auprès du président de la République, du premier ministre et du ministre de l'Intérieur.

EN TURQUIE.

87 % des employeurs (les patrons) payent des impôts inférieurs à ceux de leurs employés (les travailleurs). En 1 mois, 87 % des employeurs ne payent que 6725 livres turques d'impôt, alors que les travailleurs qui touchent le salaire minimum doivent payer 7122 livres turques d'impôt par mois.
(Türkiye Postasi, 31.1.86)

LA SITUATION SE DEGRADE AUSSI A NEUCHATEL.

- Le 7 décembre 1985, un stand de l'Action nationale (parti suisse d'extrême-droite) n'avait remporté aucun succès en plein centre de la ville, plusieurs dizaines de personnes exprimant leur désaprobation des thèses xénophobes.
- Le 21 décembre 1985, le local des "Magasins du Monde" à Neuchâtel a été la victime d'actes de vandalisme perpétrés par trois agresseurs camouflés par des cagoules. Ils ont mis à sac le magasin et ont téléphoné à la "Feuille d'Avis de Neuchâtel", en déclarant la guerre à tous ceux qui veulent défendre les droits des immigrés et des réfugiés en Suisse.
- Le 11 janvier 1986, des inconnus ont tenté de bouter le feu à la librairie CEDIPS, connue pour ses options pro-immigrées.
D'autre part, la voiture de l'ancien président de l'Union syndicale neuchâteloise a été endommagée, quelques jours auparavant, à coups de marteau par des inconnus qui revendiquèrent leur délit par un coup de téléphone au domicile de la victime.

DANS LA PRISON D'ADANA.

Les détenus qui protestent contre torture et les pressions exercées dans cette prison font une grève de la faim. L'état de santé de certains grévistes est grave.
(Dépêche des agences turques, 14.2.86)

DANS UN TRIBUNAL.

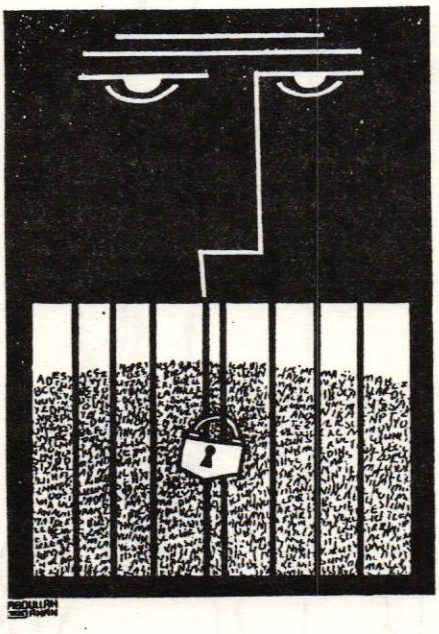
On demande 6 à 10 ans de prison pour M. Okay Gönensin, rédacteur en chef du journal "Cumhuriyet" et pour l'écrivain journaliste Ilhan Selçuk, à cause de l'article intitulé "Le sauveur" paru le 2 janvier 1986.
(Cumhuriyet, 30.1.86)

A MORT.

Diyarbakir. - 23 militants indépendantistes kurdes ont été condamnés à mort par la cour de la loi martiale de Diyarbakir le 26 février 1986.
(Feuille d'Avis de Neuchâtel)

TÜRKİYE SOSYAL ARŞİV TÜSTAV VAKFI

TORTURE : *HONTE DE L'HUMANITE*

L'Amnesty International a publié un numéro spécial sur la torture en Turquie : "Des victimes de la torture témoignent" (EFAI, Paris janvier 1985). Avec la levée de l'état de siège dans quelques provinces (notamment Istanbul, Ankara, Izmir), la presse turque a timidement commencé de faire état des allégations de torture. Peu à peu, le phénomène s'amplifie et même des parlementaires, surtout d'opposition, dénoncèrent les sévices physiques et psychiques dont furent victimes les prisonniers d'opinion.
Tout prouvait que sous le régime pseudo-démocratique de T. ÖZAL et de K. EVREN, la torture était instauré quasi officiellement en Turquie. La Brutalité de la répression qui s'abattit sur les peuples turcs et kurdes n'a pas suffi à intimider les milieux démocratiques et progressistes soucieux du respect des droits de l'Homme dans un pays qui siège au Conseil de l'Europe. Dernièrement, "un dossier d'Amnesty International, a été remis à Mme Thatcher à la veille de la venue à Londres, en visite officielle, du premier ministre turc, M. ÖZAL." (Le Monde du 20 février 1986). Le rapport qui relate des informations d'après 1983, démontre d'une façon claire comment la terreur règne sur les prisonniers politiques en Turquie (évalués à environ 75.000 personnes). C'est plutôt NOKTA, hebdomadaire turc, qui, dans ses éditions du 2 et 7 février, relata, d'une façon exemplaire, les aveux d'un tortionnaire de la police politique turque. Les autorités turcs, Özal, Evren, et le ministre de la justice, ripostèrent bassement en prétextant que les dessins produits seraient immoraux et que le policier repenti serait un déséquilibré psychique et membre de Dev-Yol !..... Mais lisez plutôt les lignes qui suivent, son témoignage."

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

LES AVEUX / LES METHODES SELON LE TEMOIGNAGE DE CANER

"Au crochet "palestinien" il s'évanouit, dès qu'on enclanche l'électricité il reprend conscience."

1. Le crochet "palestinien"

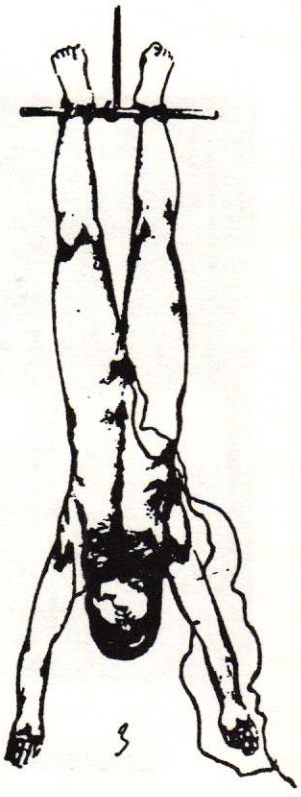
Vous voulez savoir qu'elle est la forme de torture la plus dure ?.... C'est le crochet "palestinien". Il est utilisé fréquemment. On ne peut y résister facilement. On peut le supporter au maximum 20 minutes. L'individu ne peut y résister plus de 20 minutes. Il y est suspendu tout nu. On le pratique de la même manière aussi bien à l'homme qu'à la femme.

Au crochet "palestinien", on attache les mains derrière le dos, avec une ceinture. A travers cette ceinture, par un trou, on passe un tuyau (métallique). On monte l'individu sur un tabouret. Une fois que le type est accroché aux crochets fixés au plafond, on lui retire le tabouret. Suspendu ainsi dans l'air, ses omoplates et ses côtes font une pression insurmontable sur ses poumons. A ce moment là, le type sent une immense douleur à laquelle il ne peut résister. Et il s'évanouit. Par contre dès qu'on lui administre de l'électricité il reprend conscience.

On attache un fil électrique à ses grands orteils, et un autre à son organe sexuel. On laisse en liberté un troisième fil qu'on fait toucher soit à son nez, soit au lobe de son oreille, c'est-à-dire aux endroits qui lui font mal. Ces pratiques continuent jusqu'à ce que le type réponde juste aux questions qu'on lui pose.

Chez les personnes qu'on suspend aux crochets "palestiniens", on remarque des luxations aux articulations, aux bras. Après une certaine période, apparaissaient des maladies pulmonaires. Qui fabrique-t-il ces crochets ? Je jure que je ne le sais pas.

1

3

3. Le crochet de boucher

Combien de crochets y a-t-il dans un local d'interrogatoire ?.... Bon, le crochet du boucher, le crochet "palestinien", qui sont tous des crochets fixés au plafond et se trouvent tous au même endroit. C'est-à-dire si tu n'obtiens pas de résultat avec un crochet tu passes à l'autre. Tous se trouvent au local de l'interrogatoire. Les matériaux existent dans chaque local et l'usage change. De nouveau un tuyau (métallique), deux crochets et une ceinture. Qu'elle est la différence par rapport à l'autre (crochet "palestinien") ?.... Avec ce système, le type est suspendu par les pieds, la tête en-bas. De nouveau il est nu comme à sa naissance.

2. L'eau comprimée

Au moyen des tuyaux des pompiers que vous connaissez, on gicle de l'eau sous pression spécialement sur les endroits intimes des femmes. Ça fait un grand effet psychologique sur une femme dont les yeux sont bandés. Une fois qu'elle a reçu l'eau, elle devient choquée.....

2

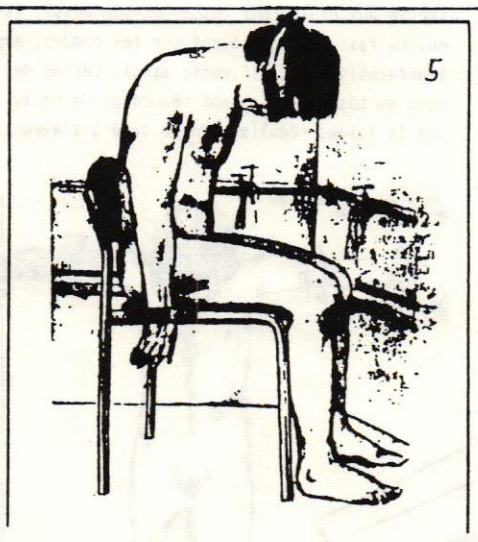
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4. La cellule de la tortue

L'accusé est introduit dans une position accroupie. Il ne peut aller aux toilettes. Il ne peut que faire ses besoins là où il est. Il n'a aucune possibilité de mouvement. Toutes ses articulations sont sclérosées. Quand il en ressort il marche voûté (plié). En même temps que ça lui fait mal, sa dignité aussi est détruite.

4

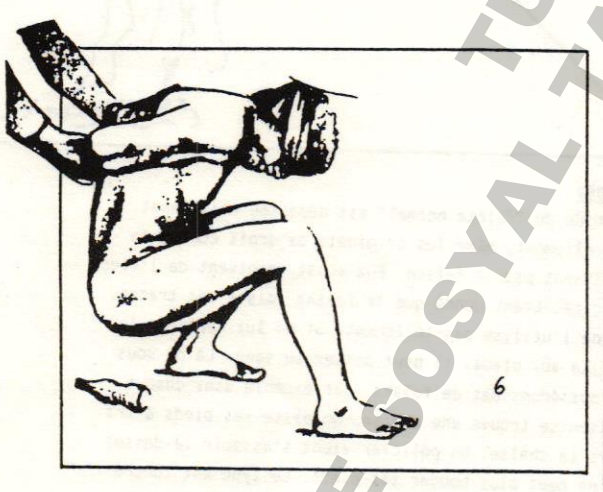
5

5. Le fromage salé

Des conduites d'eau courante auxquelles on a attaché des robinets, parcourrent l'intérieur d'une pièce. Tout le pourtour de cette pièce est entouré de robinets. On fait asseoir le type au milieu de la pièce. On lui attache les amins, les pieds et on lui fait avaler du fromage salé spécialement ou du fromage auquel on a ajouté de l'alun. De ces robinets on fait couler régulièrement de l'eau.

6. Introduire une matraque - une bouteille (en verre)

On l'applique aussi bien à la femme qu'à l'homme. Si on le (la) fait asseoir sur la bouteille de Coca-Cola, celle-ci se remplit de sang.

6

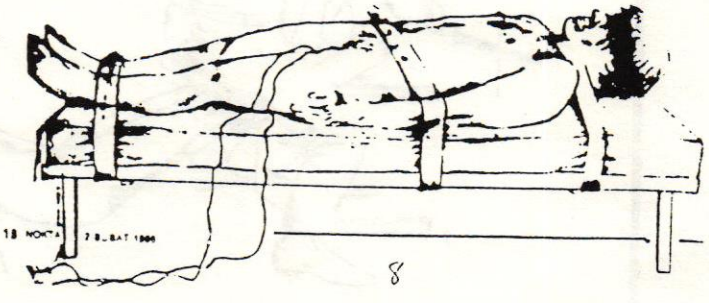
7

7. La fosse ceptique

Celle-ci est pratiquée sur les hauts responsables des organisations. Après avoir épuisé tout l'interrogatoire sans avoir obtenu un résultat on applique cette méthode afin de détruir leur propre confiance. On maintient le type dans la fosse ceptique, plongé jusqu'au cou dans la m.... On ne le sort pas de là jusqu'à ce qu'il fasse ses besoins. Quand on le resort, son corps est couvert de plaies grandes comme un poing.

8. La table d'opération

On l'appelle ainsi mais celle-ci n'est pas une table. C'est plutôt un sommier (un lit avec un matelas dessus). Aux bords du lit sont montées des ceintures fixes. On attache le type par ses mains et ses pieds. Naturellement il a les yeux bandés et tout nu. Ensuite on enduit son corps de l'eau salée. La raison est que l'électricité a un effet sur tout le corps. Sur le type et sur le matelas en mousse on verse de l'eau salée. Ainsi, quand on administre de l'électricité, tout le corps reçoit équitablement l'électricité.

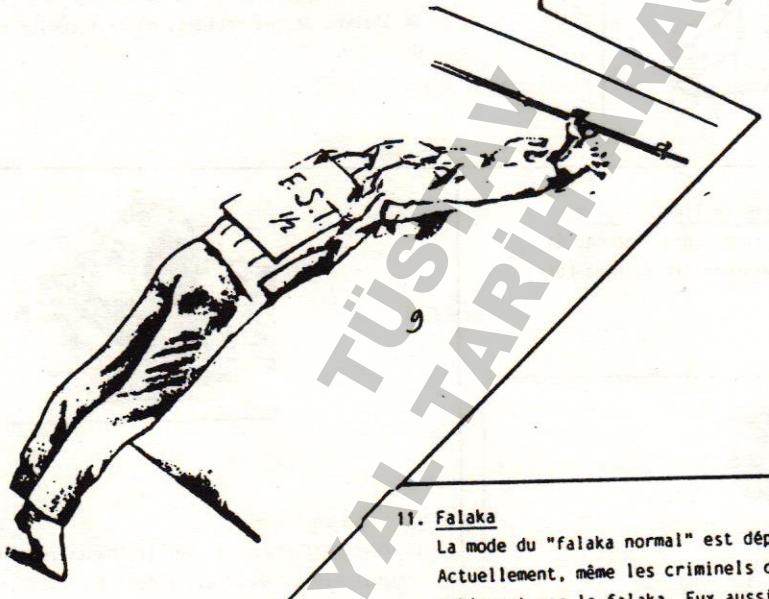

8

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

9. La torture par groupe

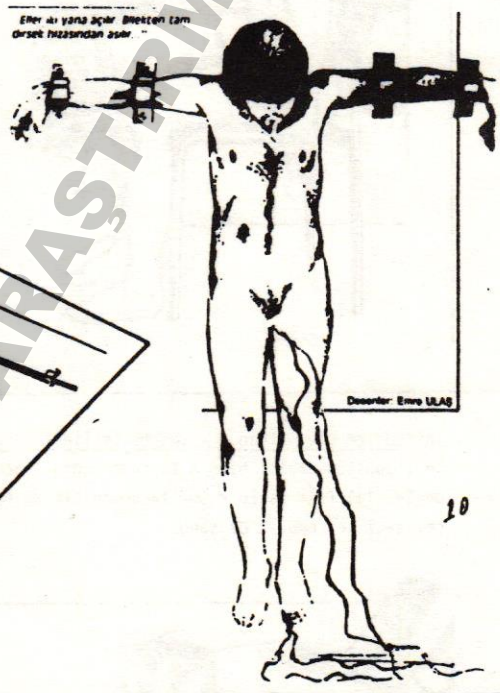
On l'applique au cas où l'accusé ne parle pas ou après avoir commencé de parler il veut cacher certains événements. On enchaîne les types par une de leurs mains à des tuyaux métalliques. Leurs yeux sont bandés. Oui, on accroche une pancarte sur leur dos. Les responsables (de la torture) agissent en fonction de ces pancartes. On y écrit qu'on ne doit pas donner de la nourriture, de l'eau au type. On précise qu'il peut aller aux toilettes. Ou bien on écrit qu'il n'y a pas de nourriture, ni d'eau, ni de toilettes. Il y a des événements qui sont prouvés, et par contre nous ne possédons pas de preuves. L'accusé cache les événements de ses complices. Dans ce cas là, il est interdit de manger, de boire et d'aller aux toilettes. S'il n'a pas eu de condamnation, on lui donne un tiers de la ration et de l'eau. En dehors de ça, on lui donne rien.

9

10. La crucifixion

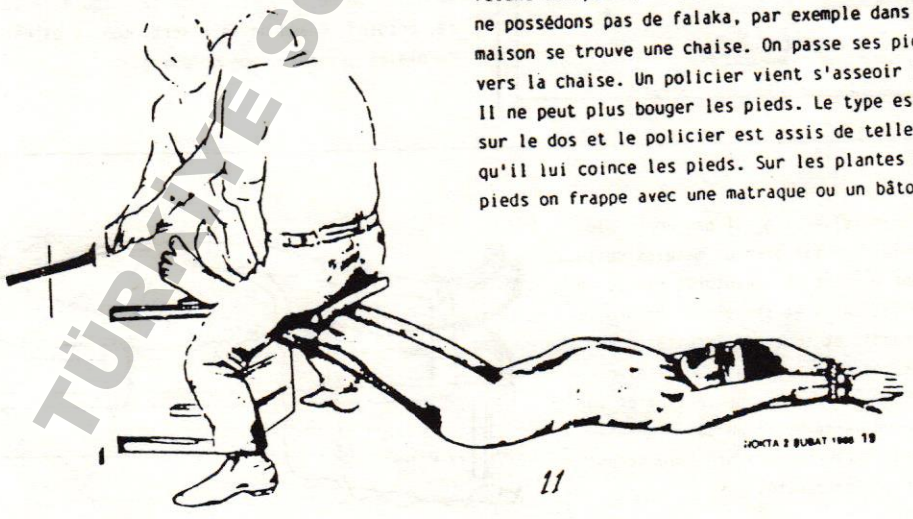
On suspend aux niveaux des poignets et des coudes, et on l'attache par les-mêmes endroits, aux articulations. On le suspend ainsi au mur. Tout le poids du corps se trouve aux bras. Pour cette méthode aussi, il est tout nu. Le fait d'être attaché par les coudes, empêche l'affaiblissement. Il reste ainsi. Les os des bras et ceux du bassin se cassent beaucoup. On ne lui applique pas le falaka régulier. On le tape à l'aveuglette.

10

11. Falaka

La mode du "falaka normal" est dépassée maintenant. Actuellement, même les criminels de droit commun ne subissent pas le falaka. Eux aussi reçoivent de l'électricité. Etant donné que le falaka laisse des traces, on ne l'utilise pas tellement. Si on lui applique le falaka aux pieds, il peut pisser du sang. Là où nous ne possédons pas de falaka, par exemple dans chaque maison se trouve une chaise. On passe ses pieds à travers la chaise. Un policier vient s'asseoir là-dessus. Il ne peut plus bouger les pieds. Le type est couché sur le dos et le policier est assis de telle sorte qu'il lui coince les pieds. Sur les plantes nues des pieds on frappe avec une matraque ou un bâton.

11

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

UN PRISONNIER RACONTE LES TORTURES QU'IL A SUBIES DANS LA PRISON DE DIYARBAKIR.

Lors d'une conférence de presse, M. Sunalp - un des dirigeants du coup d'Etat de 1970, et qui a pratiqué la torture à cette époque - a déclaré qu'on ne pouvait pas parler de torture dans le cadre "des petits actes commis". Un autre dirigeant du régime, Yildirim Akbulut, ministre des Affaires étrangères, a exprimé l'opinion suivante au sujet des tortures infligées aux prisonniers de Sebinkarahisar: "On prétend qu'il y a la torture en Turquie à cause d'un centimètre d'éraflure".

Pour ceux qui prétendent que la torture n'existe pas en Turquie, nous publions une partie du reportage publié par "Turkiye Postasi" (1). Un patriote, emprisonné à Diyarbakir de 1981 à 1984, nous raconte les tortures et les conditions de vie de la prison:

"Une nuit, on nous a sortis de notre maison et emmenés dans un quartier militaire. Dans une chambre de 3 mètres carrés, il y avait des officiers et des sergents. Ils m'interrogeaient tout en me torturant. Ils m'ont pendu au plafond. Dans cet état-là, ils me matraquaient et me donnaient des secousses électriques aux oreilles, au pénis, aux bouts des doigts, au cou... Ils m'arrachaient les poils, me brûlaient avec des allumettes. Après, ils m'ont enfilé une bouteille dans l'anus. Ceux qui regardaient la torture buvaient de l'alcool sans cesse et riaient aux éclats. Ce premier jour, la torture a duré 4 heures. Mon corps saignait de partout. J'étais presque évanoui quand ils m'ont transporté dans une autre pièce. Là, on m'a attaché avec des chaînes, une main et un pied au mur. De temps en temps, ils versaient sur moi de l'eau chaude, parfois de l'eau froide. Ils ont essayé toutes les différentes manières de torture durant 7 jours (...)

Après, on nous a mis dans une grande pièce. Dans un coin, il y avait les toilettes. L'odeur était insupportable. On donnait 30 litres d'eau pour tous les besoins (y compris boire) à 40 personnes. Tout le monde dormait sur le béton. Les chaussures nous servaient d'oreiller. Il y avait parmi nous des enfants de 11 ans, ainsi que des vieux de 60 ans

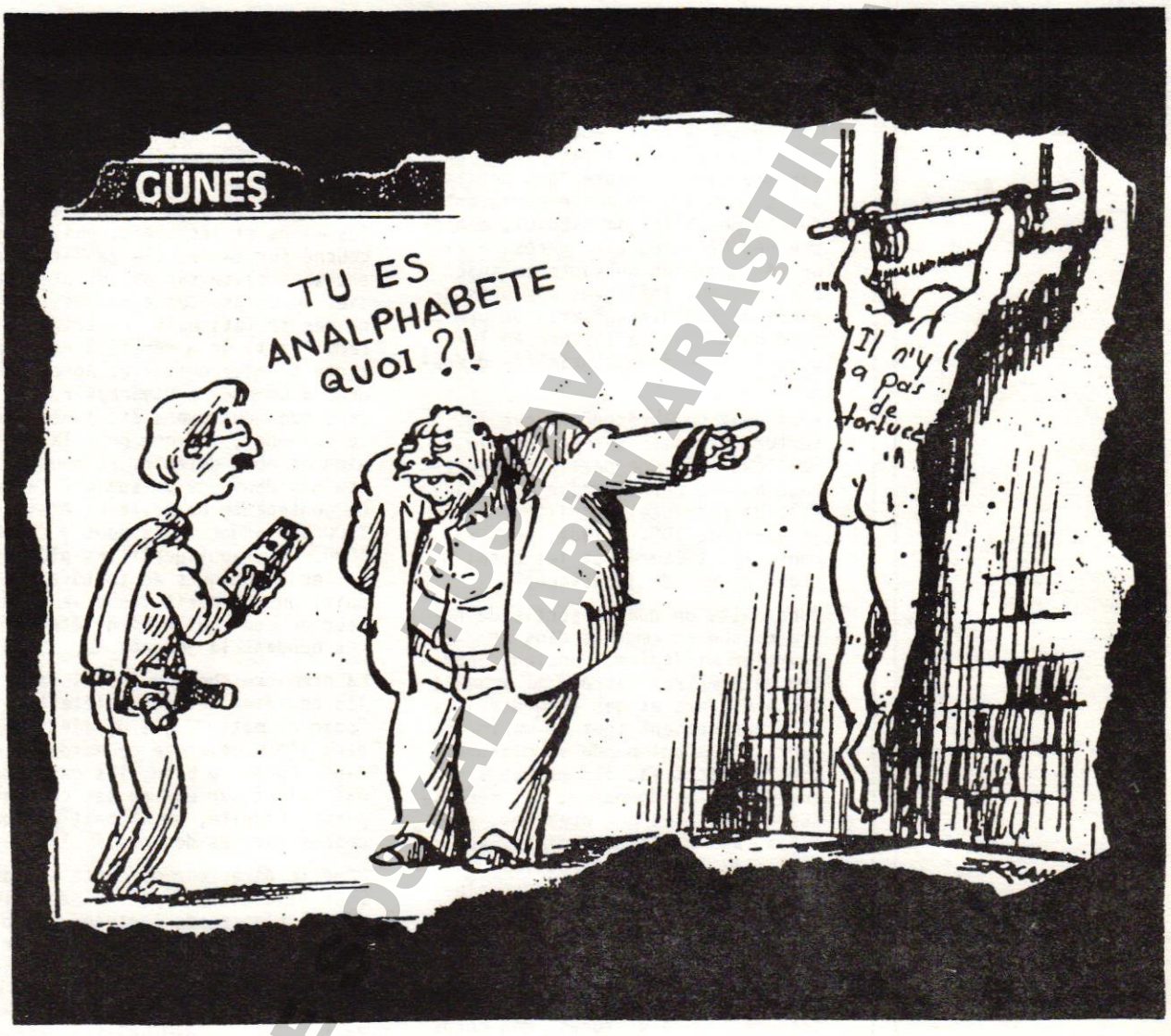
Pendant la journée, on nous emmenait un par un pour l'interrogatoire. Le troisième jour, c'était mon tour. On m'a bandé les yeux et on m'a attaché les mains et les pieds, puis on m'a couché sur table. Ils me matraquaient sans cesse sur différentes parties du corps. Quand un des tortionnaires se fatiguait, un autre le remplaçait. On a répété 3 fois cette sorte d'interrogatoire. Après, on nous a emmenés à Diyarbakir. Là, sans que nous ayons été jugés par le tribunal, ils ont pris la décision de nous détenir, et nous avons été mis dans une prison militaire. La contenance de celle-ci était de 1500 personnes. Mais nous y étions 3000. On y appliquait les plus nouvelles techniques de torture. La nuit, on entendait les cris de douleur de ceux qui avaient été torturés pendant la journée.

La première chose que subissaient les nouveaux détenus, c'était le "bain du matin". Ils devaient nager dans l'eau mélangée de merde et d'urine. Après ce bain, les gardiens marchaient sur eux en les couchant parmi. Ensuite, on lâchait quelques chiens sur ces détenus.

Même le directeur de cette prison, Esat Yildirate, a participé à plusieurs séances de tortures. La plupart de ces séances ont fini par la mort. Par exemple, le responsable de la chambrée a tué un détenu, membre de TIKKO (2) pendant une séance de torture. On demandait à ce camarade de collaborer avec les dirigeants de la prison, de donner des renseignements sur ce qui se passait dans la chambrée. Comme notre ami ne voulait pas accepter, on l'a torturé. Quand il est revenu 3 heures plus tard, son cou et sa taille avaient été fracturés. Il est mort dans nos bras, dans d'atroces souffrances."

1) Journal turc qui paraît tous les 15 jours à l'étranger.
2) TIKKO: organisation de gauche turque.

TÜRKİYE EKONOMİK VE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HABER BÜLTENİ

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ • Şubat 1986

DİSK'İN 19. YILDÖNÜMÜNDE TÜRKİYE'DE SENDİKAL MÜCADELE VE DEMOKRASİ!

BTİB ve Belçika Gerçekle Dayanışma Komitesi, 8 Şubat 1986 tarihinde Anvers'de DİSK'in 19 yıldönümü dolayısıyla Türkiye'de sendikal mücadele ve demokrasi konulu bir seminer düzenlediler.

DİSK yöneticisi Aydın YEŞİLYURT, Türkiye'de ilk sendikal örgütlenme ve sendikal mücadeleye değinerek, DİSK'in kuruluşundan 12 Eylül 1980 darbesi ile faaliyetinin durduruluşuna kadar verdiği sınıf mücadelenin önemi üstüne detaylı olarak bilgi verdi.

YEŞİLYURT, daha sonra sendikal mücadelenin bundan böyle işçi sınıfının birliğinin sağlanması yolunda verilmesine değinerek konuşmasına son verdi.

Daha sonra Brüksel Üniversitesinde görev yapan Ali BAYAR arkadaş ise Türkiye'de demokrasi sorunu üstüne bir konuşma yaptı. Karşılaklı sorulan sorularla geçen seminer, katılan arkadaşlar için oldukça aydınlatıcı bir nitelik kazandı.

DİSK DAVASI HEMEN DURDURULMALI! GENEL POLİTİK BİR AF ÇIKARILMALIDIR!

Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF), Türkiye'de DİSK'le Dayanışma çağrısı yaptı. DSF tüm dünya işçi sendikalarını 1980 yılından bu yana tutuklu bulunan DİSK yöneticilerinin serbest bırakılması ve DİSK davasının hemen durdurulması için aktif eylem çağrısı yaptı.

DSF'nin çağrısını aşağıda olduğu gibi veriyoruz.

13 Février 1986 19ème anniversair de la DISK;

La FSM appelle ses organisation affiliées et amies ainsi que tous les travailleurs du monde à manifester leur solidarité au peuple et aux travailleurs Turcs qui luttent pour le rétablissement des libertés syndicales et politiques et la démocratie.

TÜRKİYE'DE FAŞİZM VE FAŞİST HAREKETLER!

10 Şubat 1986 tarihinde Anvers'de, BTİB şubesi faşizm konulu bir konferans düzenledi. BTİB üyesi arkadaşımız, Türkiye'de faşizm konusunu detaylı olarak anlattı. Yapılan bu konferansa 50'yi aşkın Belçikalı demokrat katıldı. Konferansı büyük bir ilgiyle izleyen Belçikalı arkadaşlar sordukları sorularla konferansa daha da açıklık kazandırdılar. Türkiye konusunda Belçika basınının pek fazla şey yazmadığını dile getirdiler. BTİB'in bu konuda sık sık bilgilendirme toplantıları yapmasını istediler Konferans oldukça başarılı ve dostluk havası içinde geçti.

TÜRKİYE SOSYALİST DAYANIŞMA GRUBU

ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA HAFTASI !

Belçika Genel İş Federasyonu (FGTB-ABVV)'nin çağrısı üzerine Şili halkıyla bir haftalık dayanışma eylemi gerçekleştirildi. Basın toplantısı, yürüyüş,mitting ve açık oturumlarla Belçika kamuoyunun dikkatleri Şili'deki gelişmelerin üstüne çekildi.

Belçika Dışişleri Bakanı ile bir görüşme yapılarak Belçika ve Şili arasında var olan tüm diplomatik ve ekonomik,ilişkilerin son bulması istendi. Belçika'nın her iki televizyon kanalında yer alan bir açık oturum yapıldı. Yapılan oturuma FGTB Genel Başkanı, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu ve Avrupa Hür İşçi Sendikaları'ndan birer temsilci katıldılar.

28 Ocak 1986 tarihinde Şili Elçiliği önünde yapılan yürüyüşe yüzlerce kişi katıldı. Yürüyüşten sonra Öğretmenler Sendikası binasında yapılan mittinge yine yüzlerce yerli ve yabancı demokrat katıldı. Örgütümüz BTİB mitinge katılarak Şili halkıyla dayanışmasını gösterdi.

ANTİ-FAŞİST YÜRÜYÜŞ GÖRKEMLİ GEÇTİ !

1 Şubat 1986 tarihinde Anvers'de Front-Anti Faşist'in ırkçılığı ve faşizmi protesto etme yürüyüşüne 3000 yerli ve yabancı anti-faşist katıldı. Örgütümüz BTİB'de yığınsal olarak bu yürüyüşte yerini aldı.BTİB Yönetim Kurulu üyesi arkadaşımıza yapılan faşist saldırıyı protesto eden 1000 adet Flamanca bildiri yürüyüş boyunca dağıtıldı. Yürüyüşte yabancı tek örgütün BTİb olması yürüyüşçülerin dikkatini çekti. Başlangıçta yapılan konuşmada arkadaşımıza yapılan faşist saldırı sert bir dille bir kere daha kınandı.

ÖLÜMLERİNİN YILDÖNÜMÜNDE KENDİLERİNİ SAYGI İLE ANIYORUZ!

8 Ocak 1977 yılında BTİB'in çalışmaları için Charlova'ya giden arkadaşlarımız, Brüksel'e dönerlerken yolda bir trafik kazası geçirdiler.

Bu vahim trafik kazasında Sadık KOŞUMCU ve TANER YİGİT dostlarımızı yitirdik.

Yine 1 Şubat 1982 yılında çalıştığı işyerinde geçirdiği bir iş kazasında Mehmet YİĞİT dostumuzu yitirdik.

Sadık ve Taner'i ölümlerinin 10. Yılında ve Mehmet'i ölümünün 5. yılında saygı ile anıyoruz.

TERÖR ÜSTÜNE KONFERANS !

Belçika'da son yıllarda gelişen terör olayları Belçika kamuoyunda büyük endişelere yol açtı. Sol maskesi adı altında yapılan bu terör olaylarından Belçika gerici güçleri oldukça yararlandılar. Özellikle Ekim 1985'de yapılan genel seçimlerin öncesi gerici güçler tüm sol güçleri terörist ilan ederek, terör hareketlerine karşı olan halktan büyük oranda oy toplamıştı.

Belçikalı Komünistler tarafından kurulan ve komünistlerin etkin olduğu (Fondation J.Jacquemotte), adlı kültürel kuruluş ve BTİB, Belçika'daki terör olayları üstüne bir konferans yaptılar.6 Şubat 1986 günü yapılan konferansa Belçika televizyonu RTBF'in gazetecisi André DARTEVELLE, LA CITE gazetecisi Gabrielle LEFEVRE, LE DRAPEAU ROUGE gazetecisi Patrick REMACLE konuşmacı olarak katıldılar. Çok sayıda Belçikalının ve BTİB üyesinin katıldığı konferans BTİB lokalinde gerçekleştirildi. Bu konferans Belçika Kamuoyu için uyarıcı bir nitelik kazandı.

IRKÇILIĞA KARŞI 6 DOSTLUK GECESİ

28 Mart 1986 tarihinde Anvers'de BTİB şubesi 6 Dostluk gecesini tertipliyor. Tertiple nen dostluk gecesine OZAN ZAMANİ'nin yanı sıra birçok yerli ve yabancı muzik ekipleri katılacak.

Gece yine her yıl yapılan salonda yapılacak. KIELPARK salonu, Sint Bernardsesteenweg, 2020 Antwerpen adresinde bulunuyor.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ

BTİB Kadınlar Kolu,8 Mart Dünya kadınlar Günü dolayısıyla,8 Mart 1986 tarihinde saat 20'de 141,Rue Jourdan 1060 adresinde bulunan BTİB lokalinde bir toplantı ve eğlence düzenliyorlar.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Özel Sayı

HABER BÜLTENİ

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ • Ocak 1986

1986 Barış Yılı

barış için birleş!

Birleşmiş Milletler, 1986 yılını tüm dünya - da Barış Yılı olarak i- lan etti.

Çünkü barış çağımız - ın en can alıcı sorunu- dur.Son iki dünya sava- şında toplam 64 milyon, insan ölmüştür.Bilim ve teknikteki yeni geliş - melerle birlikte artık yeni bir savaşın galibi olmuyacaktır.Bir düğme- ye basılmasından sadece bir kaç saniye sonra,ay nı anda milyonlarca in- san ve diğer canlılar yok olacaklardır. Bugün dünyada 500 milyon in - san açlıktan ölmek üze- re.800 milyon kişi iş- siz yaşıyor.Sadece 1985 yılında silahlanmaya ay rılan parayla 1 milyar, kişiye iş olanağı bul- mak mümkünken,silah tüc carları daha fazla kar için,nükleer başlıklı a tom füzeleri üretmeye a ralıksız devam ediyor- lar.

Atom roketleri havada uçmaya başladıktan son ra yapılacak hiç birşey yoktur.Öyleyse roketler havalanmadan hareket ed elim.

Eğer çoluk-çocuğumuz- un,kendimizin,tüm insan lığın ve güzel memleket imizin böyle bir felake te uğramasını istemiyor sak,iş işten geçtikten sonra değil,henüz vakit varken harekete geçelim

Bugün dünyamızın bir atom savaşının ateşleri

içinde yanıp kül olma tehlikesi her zamankin- den daha büyüktür ve gi derek büyümektedir .Ba- rışı savunmak günümüzde insanlığın yaşam hakkı- nı savunmaktır.Bu konu- da tarafsızlık olmaz.Ö- nümüzde iki seçenek var ya nükleer bir bombanın alevleri içinde,kendimi- zin,çocuklarımızın,dost larımızın acı çığlıkla- rını dinliyerek ölece ğiz veya çılgınca süren silahlanma yarışına kar şı sesimizi yükselteceğiz.

Bugün ulus,dil,din ay rımı yapmaksızın milyon larca insan en doğal iş temleri olan yaşama hak larını savunmak için ba rış eylemlerine katılı- yor.Geçtiğimiz Ekim a- yında Bürüksel'de yapı- lan barış yürüyüşüne, 250 bin kişi katıldı. Türkiyeli emekçi kardeş Çocuğun,kendin,sevdikle rin için,vakit geçmeden katıl barış etkinlikle- rine.

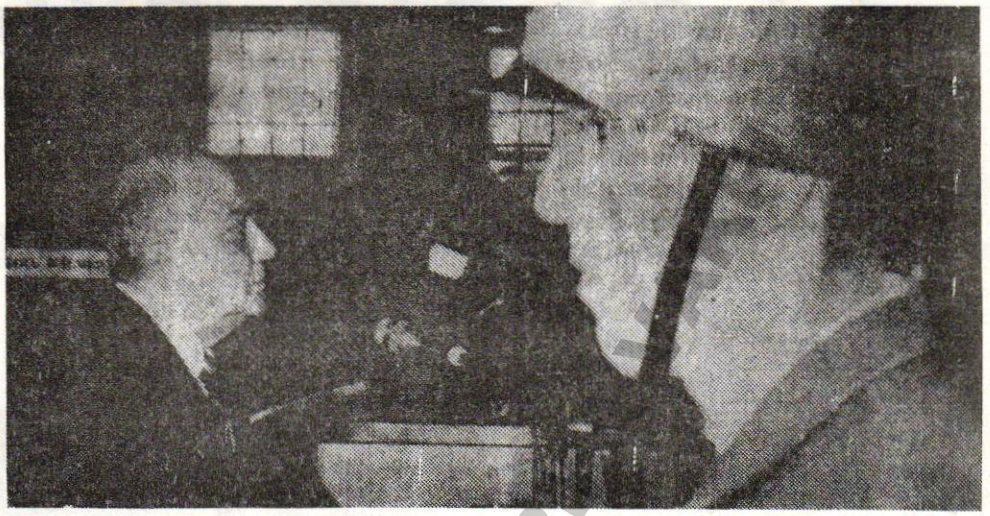
Beraber ,hep birlikte engelliyelim tüm sevdik lerimizin yok olmasını.

Her bir evde
her ovada
şaha kalksın
barış sözü
yüzü gülsün insanların
bayram etsin yer yüzü!

1986 BARIŞ YILI TÜM DÜNYAYA BARIŞ VE HUZUR GETİRSİN.
BARIŞI SAVUNMAK İNSANLIĞIN YAŞAM HAKKINI SAVUNMAKTIR.
BOMBA DEĞİL İŞ İSTİYORUZ!

TÜRKİYE SOSYAL ... VAKFI

Barışı savunanlara özgürlük !

Türkiye Barış güçleri barış ve ilerleme yanlısı bilim adamları, sendikacılar, gençlik, kadın hareketi temsilcileri, öğretmenler, hukuk adamları sanatçılar, yazarlar gazeteciler, ilerici millet vekilleri ve öğretim görevlilerinin katılımıyla 3 Nisan I977 tarihinde Barış Derneği'nin kurulması kararlaştırıldı.

Barış güçleri, kadın erkek, barış ve ilerlemeden yana tüm güçleri, barışın kurulması, savunulması, sürekli kılınması için seslerini yükseltmeye ve eylem birliğine çağırmıştır. Barış Derneği özetle şunları dile getiriyordu:

Günümüzde barış belgisi yığınların malı olmakta, uluslararası yığınsal hareketlerle dile getirilmektedir. Fakat dünyada savaş isteyen güçler de vardır. Bunlar silah fabrikatörleri, saldırgan gerici güçlerdir.

Dünya nufusunun yaklaşık yarısı açlık ve sefalet içinde yaşarken insan aklının ve emeğinin, doğanın ürünü olan zenginlikler niçin bu gerici güçlerin dayattığı silahlanmaya harcansın? Niçin bu paralarla hastahaneler, okullar açılıp, yollar yapılmasın? Niçin bu paralardan besin maddeleri üretimi, enerji ve hammadde sorunlarının çözümü için yararlanılmasın?

Bu gün insanlık nükleer bir savaş tehtidi altındadır. Nükleer savaş insanlığın toptan kırımı demektir. Dünya halkları değişik yönetim sistemleri olsada Niçin, barış içinde yan yana yaşamasınlar? Bunlar olanaklıdır. Tüm barıştanyana güçler, erkek kadın, tüm insanlar ölmek istemiyorlarsa, yaşamak adına seslerini yükseltmek, birleşmek zorundadırlar.

Türkiye Barış Derneği yöneticileri bu kutsal amaçlar uğruna, aralıksız ve çetin bir mücadeleyi başlattılar.

Her türlü eylemlerle insanlara barışı anlattılar. Türkiye Barış Güçleri adına uluslararası konferanslara katıldılar. Fakat I2 Eylül darbesi, tüm diğer parti, sendika, örgüt ve kuruluşlara olduğu gibi Barış Derneğine de yöneldi. Dernek kapatıldı yönetici ve üyeleri tutuklanarak, haklarında davalar açıldı. Birçoğu ağır hapis "ceza"larına çarptırıldılar bile. Uluslararası barış güçleri, demokrasi yanlıları bu saldırıya sessiz kalmıyorlar, dayanışma sesleri hergün daha da yükseliyor.

Tek'suğ ları barısı savunmak olan bu halk evlatları, Hapishanelerde çürümeye terkedilemez. Barış ve Demokrasiden yana tüm insanlar, kadın, erkek, genç, yaşlı demeden, dil, din, ırk, görüş ayrılığı demeden yürek yüreğe birlesir, ellerini kaldırırlarsa bu mümkün olacaktır.

I986 Barış Yılında sesimizi barış savaşçılarının sesine katalım.

I986, Barış Derneği, yönetici ve üyeleri için de özgürlük yılı olsun!

SİLAHLARA HARCANAN PARALARLA NELER YAPILABİLİR?

Her yıl tüm dünyada askersel harcamalardan yapılacak yüzde 2-3 indirimle ;

300 milyon kişiye ev,
100 milyon çocuğa okul,
200 milyon çocuğa bir yıl yetecek gıda
2000 yılına kadar tüm dünyada okuma yazma bilmiyenlerin okur yazar olması sağlanabilirdi.

Editeur responsable: C. Pierre 74, av. Clémenceau, 1070 Bruxelles -

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİDİR

HABER BÜLTENİ

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ • Sayı 37

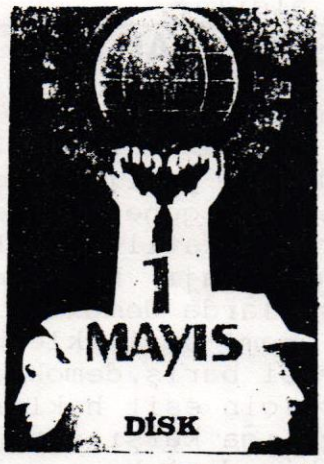
1 MAYIS

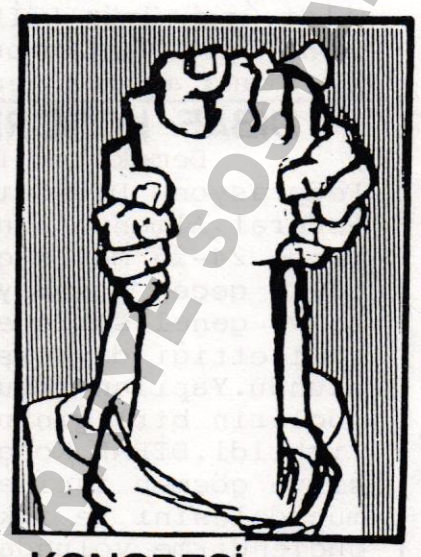
Uluslararası işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs dünya'da milyonlarca işçi ve emekçinin katıldığı yürüyüş, gece, mitting ve toplantılarla bir kere daha coşku ile kutlandı.

Heryıl olduğu gibi 1 Mayıs işçi bayramı Belçika'nın her tarafında yapılan yürüyüş ve gecelerle kutlandı. Bu yıl FGTB/ABVV sendikal konfederasyonun Brüksel'de düzenlediği yürüyüşe Türkiyeli örgütlerden BTİB, DİBAF, DİDF, Devrimci İşçi ortak oluşturdukları kortej ile katıldılar. Sayısal olarak en kalabalık korteji oluşturan Türkiyeli işçiler diğer uluslardan işçilerin ilgisini topladılar. Yürüyüş boyunca atılan belgilerle yabancı düşmanlığı, Bedelli askerlik, ırkçılık ve faşist diktatörlüğün tüm uygulamaları yerildi.

Yürüyüşten sonra BKP'nin düzenlediği 1 Mayıs gecesine katıldık. Bu gecede örgütümüz BTİB hem politik hemde yemek standı açarak katıldı. 1 Mayıs gecesi boyunca BTİB üyeleri aktif görev alarak çalıştılar.

Yine 30 Nisan günü Anvers'de yapılan 1 Mayıs gecesine BTİB üyesi Anvers Halkevi üyeleri aktif olarak katıldılar. BTİB Merkez Yönetim Kurulu üyesi arkadaşımız Türkiye'de 1 Mayıs üzerine konuşma yaptı.

BKP'NİN KONGRESİ

Belçika Komünist Partisi BKP'nin 25. Kongresi 18-19 ve 20 Nisan tarihleri arasında Brükselde yapıldı. Çok sayıda kardeş Komünist Partisi konuğunun yer aldığı kongreye, BKP'nin davetlisi olarak Türkiyeli işçileri temsilen BTİB genel başkanı da katıldı. BTİB başkanı 2 gün kongreyi izledi ve BTİB'in dayanışma mesajını iletti.

BRÜKSEL'DE DEV YÜRÜYÜŞ

Gerici Belçika Hükümeti'nin işçi ve emekçilere karşı aldığı yeni kararları protesto etmek içinFGTB/ ABVV Sendika Konfederasyonu Brüksel'de dev bir yürüyüş düzenledi. 2. Dünya savaşından bu yana yapılan en büyük sendikal yürüyüş olan bu eyleme 200 bin kişi katıldı. BTİB üye ve sempatizanları da yürüyüşe yığınsal olarak katıldılar. Bu dev yürüyüş gerici güçlerin yüreğine korku saldı. Birleşen işçiler gücünü bir kere daha gösterdiler.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ!

ANVERS'DE GÖÇMEN IŞÇİLER FESTİVALİ

Sekizinci geleneksel göçmen işçiler festivali Anvers'te yapıldı. Yaklaşık 2000 kişinin katıldığı festival büyük bir başarıyla sonuçlandı. Örgütümüz BTİB festivalin hazırlığında en aktif çalışan örgütler arasında yer aldı. BTİB Merkez Yönetim Kurulu üyesi ve Anvers Halkevi sekreteri festivalde yaptığı konuşmada ırkçılığa karşı mücadelenin yükseltilmesi gerektiğini belirtti. Bütün işçileri, emekçileri mücaledede birlik olmaya çağırdı. BTİB festivalde büyük bir yemek standı açtı. Ayrıca politik standda Türkce, Flamanca, ingilizce ve Fransızca yayınlar sergiledi. BTİB kadınlar kolu elişleri sergisi açtı.

Festivalde ayrıca Brüksel Universitesi Yönetim Kurulu üyesi Ali BAYAR davetli olarak ırkçılikla mücadele konusunda bir konuşma yaptı. Konuşma büyük bir ilgiyle izlendi.

Festivalin zengin kültür programı 15 saat sürdü Melike DEMİRAĞ ve Orhan TEMUR'un sunduğu program çok beğenildi. Festivalin son konusmacısı yi

Devamı 4. Sayfada

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

IRKÇILIĞA KARŞI DOSTLUK GECESİ

25 Mart 1986 Cuma günü örgütümüz BTİB'e bağlı Anvers Halkevi ırkçılığa karşı 6. dostluk gecesini yaptı.

Ozan Zamani'nin yanı sıra çok sayıda yerli ve yabancı muzik gurubunun yer aldığı geceye 700'den fazla işçi ve emekçi katıldı.Gecede BTİB,Belçika Komünist Partisi ırkçılığı yeren birer konuşma yaptılar.Ayrıca geceye Jef ULBURGS,AnneMarie LIZIN,LYDIA DE PAUWDEVEEN,Yvon HARMEGNIES,Yves De WASSEIGE,J.E.HUMBLET,Jean Marie HAPPART gibi tanınmış senatör ve Parlamenter dayanışma mesajları gönderdiler.

Irkçılığa karşı dostluk gecesi son derece başarılı ve büyük coşku içerisinde son buldu.

TÜRK DANIŞ GECESİ

4 Mayıs 1986 Cumartesi günü Brüksel'de Türk Danış'ın girişimiyle yapılan kültür şenliğine çok sayıda yerli ve yabancı katıldı.Gecede sunulan kültür Programı büyük beğeni kazandı.

ANVERS'DE 1 MAYIS GECESİ

3 Mayıs 1986 günü Anvers Nord Halkevi'nin düzenlediği geceye 300 civarında kişi katıldı.

Ozan Emekçi,Şah TURNA ve Kavak Folklor Ekibinin sunduğu kültür programı başarılı geçti. Özellikle folklor ekibi büyük sempati topladı.Bu geceye BTİB üyeleri kalabalık katıldılar,BTİB genel başkanının sunduğu dayanışma mesajı alkışlar arasında okundu.

FAŞİSTLER KONGRE YAPTILAR

Belçika'da Türk İslam Federasyonu adı altında örgütlenmiş olan MHPli Bozkurtlar 26 Nisan 1986'da Anvers kentinde 3. Kongrelerini yaptılar.Kongreye eli kanlı azılı faşistlerden Ömer BAĞCI,DR. Ali BATMAN,Serdar CELEBİ katıldılar.

Yine ANAP Milletvekili Halil ŞIVGIN ve Anvers Türk Konsolosu Feyha ENÇ'de faşistlerin kongresine katılarak birer konuşma yaptılar.MDP genel başkanı da kongreye bir dayanışma mesajı gönderdi.

Faşistlerin kongresinin yasaklanması için örgütümüz BTİB, Devrimci İşçi ve Front-Anti Faşist büyük çaba harcadılar. Ancak salon sahibinin tüm sorumlulukları kabul etmesi üzerine faşistler kongreyi yapma avantajını elde ettiler. Bunun üzerine aynı gün faşistlerin kongresini protesto etmek üzere yapılan yürüyüşe 300 demokrat katıldı

BELÇİKA'DA GREV DALGASI

6. Gerici Martens Hükümeti bu yıl içerisinde bütçede var olan 195Milyarlık açığı emekçi halkın sırtından kapatmaya çalışıyor.Martens bu konuyla ilgili meclise bir tasarı sundu.

Bu tasarıya göre işsizlik ödeneği alan 95 bin işsizin ödenekleri kesilecek,Kamu Hizmetinde görev yapan 12 bin kişinin görevine son verilecek,vergiler arttırılacak,çocuk paraları kesintiye uğrayacak,senede iki defa ücretlere yapılan zamlar kesilecektir.

Bunun üstüne FGTB/ABVV Sendika Konfederasyonu Belçika'nın her tarafında grev uyguladı.15 gün süren grevler Belçika'da hayatı felce uğrattı. Bunun üstüne hükümet çevreleri sendika yöneticileriyle görüşmeye oturmak zorunda kaldılar. FGTB Sendikası bu alanda hükümete 15 gün süre tanıdı,şayet hükümet sunduğu tasarıyı geri çekmezse önümüzdeki günlerde yeniden grevlerin başlaması olanağı büyüktür.

HALK KÜLTÜR GECESİ

19 Mart 1986 Cumartesi günü Zolder-Heusden Halk Gençlik Birliğinin girişimiyle Hasselt Kentinde yapılan kültür gecesine 600 kişi katıldı.

Ozan Emekçi,Ali ASKER ve daha bir çok sanatçının yer aldığı gece coşkulu geçti.Gecede bir konuşma yapan Avrupa-Parlamentosu üyesi Jef ULBURGS'ün Konuşması sık sık atılan belgilerle kesildi.Örgütümüz BTİB,Devrimci İşçi ve Front-Anti Fasist bu gecede birer politik stand açarak yer aldılar.

DİBAF KONGRESİNİ YAPTI

Demokrasi İçin Birlik Avrupa Federasyonu DİBAF'ın 2. Genel Kurulu Federal Almanya'nın Gelsenkirchen şehrinde 24-25 Mayıs günleri yapıldı.Başarıyla geçen kongreye BTİB genel başkanı ve genel sekreteri de katıldı.BTİB'in ilettiği dayanışma mesajı kongrede okundu.Yapılan konuşmalarda demokratik güçlerin birliğinin önemi özellikle belirtildi.DİBAF Kongresi barış,demokrasi ve göçmen işçiler için eşit haklar, mücadelesini ve ırkçılığa karşı savaşı güçlendirme yolunda bir dizi karar aldı.

Özellikle Anvers Konsolosu Feyha ENÇ, kongrenin yasaklanmaması için büyük çaba harcadı. Diplomatik sıfatını kullanarak faşistlere yardım etti Belçika makamlarına baş vurarak aynı gün faşistlerin korunması için güvenlik önlemleri alınmasını sağladı.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARŞİVİ

İZİNE GİDENLERİN YOLA ÇIKMADAN YAPACAĞI HAZIRLIKLAR İÇİN BİLGİLER

1= İşsizlik Sigortasından izine gidenler.

a) Bütün işsizler 1986 senesi içinde 24 gün izin kullanmak zorundalar. Kullanacakları 24 günlük izin parasını alma hakkına sahipler. 24 günden fazla izin yapanlar fazladan yaptıkları izin parasını alamazlar. Fazladan izin yapan kişi Belçikaya geldiği zaman yeniden Şomaj-Dop'a basmak için bağlı bulunduğu sendika aracılığıyla müracaat etmesi gerekiyor.

b) İzinini 7. Ayda kullanmak istemiyorsan Şomaj-Dop bastığın bürodan formül alıp izin yapacağın tarihleri açık yazarak sendikana vermelisin.

c) Çalışan veya işsiz olan herkes izine gitmeden önce bağlı bulunduğu hastalık sigortası (Mütüvel-Zikikas' dan gideceği ülkede tedavi görmek üzere gereken formülleri almalıdır. Sıradan herhangi bir doktordan alacağınız rapor Belçika makamlarında geçersizdir.Ancak Sosyal Sigortalar Kurumu doktorlarından alınan raporlar geçerlidir.Aldığınız raporun bir nüshasını yanınızda taşımayı ve diğerini iadeli taütlü göndermeyi ihmal etmeyiniz.

d) Mahalle postahanesine giderek sizin adınıza gelen bütün evrakları izin yapacağınız tarihler arasında stok ettirmeyi unutmayın.

e) Çocuklara gereken aşıları yaptırmayı ve gerekli ilaçları yanınıza almayı unutmayın.

2= ŞAYET ÖZEL OTOMOBİLİNİZLE İZİNE GİDİYORSANIZ

a) Yola çıkmadan önce arabanıza ait bütün evrakları tekrar kontrol edin.

b) Arabanızı iyi bir bakımdan geçirin.

c) Yanınıza yedek su,motor yağı,buji,platin,motor kayışı, akü suyu,kriko,tehlike işareti üçgen,benzin ve anahtarlar almayı unutmayın.

d) Yaralanma gibi durumlarda ilk müdahaleyi yapmak için gereken acil servis malzemeleri almayı unutmayın.

e) Kazaları engellemek için dinlenerek yolculuk yapınız.

f) Her 300-400 KM;de arabanızı dinlendirip suyuna ve yağına bakmayı ihmal etmeyin.

g) Yugoslavya ve Bulgaristan gümrüklerinde gümrüğe dahil olan mallarınızı deklare ettirin.

Belçika'daki Türkiyeli İşçiler Birliği Genel Yönetim Kurulu hepinize iyi yolculuklar diler.

Belgrag Büyükelçiliği tel:011/335431,Sofya Büyükelçiliği tel: 872306,Atina Büyükelçiliği tel:1/724 59 15

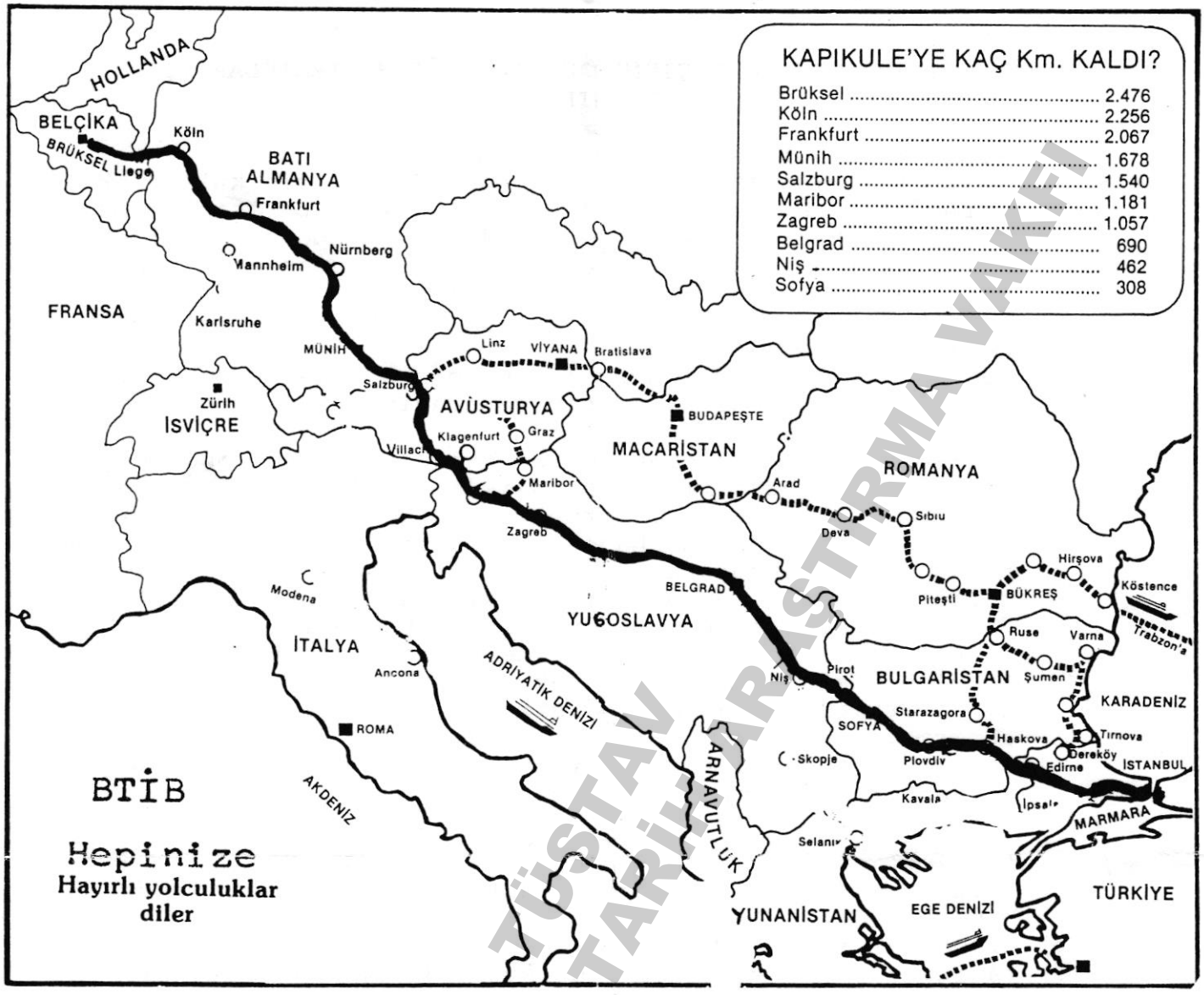
BTİB Genel Yönetim Kurulu tüm işçilerimizin Şeker Bayramını candan kutlar,daha nice bayramlar diler.

"Türkülerde Çiçeklenen: Ruhi Su"

FEDERAL Almanya'nın Köln kentinde yeni kurulan Türkiye Öğretmenler Derneği Yayınları, Köln Dizisi'nin ilk kitabı olarak **"Ruhi Su: Blühte in Volksliedern"** (Türkülerde Çiçeklenen: **Ruhi Su**) üzerine yaşamı sırasında ve ölümünden sonra yayınlanan yazıların yer aldığı derleme iki dilde (Türkçe ve Almanca) sunuluyor. Kitapta **Zeynep Oral, Aziz Nesin, Çetin Altan, Mehmet Kemal, Talip Apaydın, İlhan Selçuk, Burhan Arpad, Mustafa Ekmekçi, Varlık Özmenek, Sümeyra Çakır, Abidin Dino, Raif Özben** gibi yazarların yazıları, **Ruhi Su**'dan şiirler, söyleşiler ve sanat üzerine görüşleri yer alıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE'YE GİTMEK İÇİN YOL HARİTASI

YABANCILAR FESTİVALİ

Baştarafı 1. Sayfada

ne BTİB üyesi bir kadın arkadaşımız bütün Belçikalı ve yabancı işçi örgütleri adına Flamanca yaptığı konuşmada 1988 Belediye Seçimlerinde göçmen işçilere seçme ve seçilme hakkı verilmesini ve bunun için herkesi mücadele etmeye çağırdı.

TÜRKİYE'YE GİTMEK İÇİN TAKİP EDİLECEK ŞEHİRLER

Belçika'nın neresinden hareket ederseniz edin önce F.Almanya'nın ACHEN/AKEN Şehrini yol alacaksınız ondan sonra sırasıyla, KÖLN, FRANKFURT, NÜRNBERG, MÜNİH, SALZBURG KLAGENFURT, ZAGREP, BELGRAD, NİŞ, PİROT, SOFYA, PLOVDİV, KAPIKULE ve EDİRNE.

143. MADDE, 143. MADDE, 143. MADDE, 143. MADDE, 143. MADDE, 143. MADDE

Belçika'da özellikle son yıllarda sözü edilen ve birçok işsizi yakından ilgilendiren Belçika yasası olan 143. Madde neyin nesidir. Bu madde gereğince Belçika makamları uzun yıllardan bu yana Şomaj-Dop'da olan bir genci veya bir kadının işsizlik ödeneğini kesme hakkına sahiptirler. Gerekçe olarakta uzun seneler işsiz olduğu ve iş aramadığı gösterilir. 143. Maddenin sizi etkilemesini istemiyorsanız her ay en az iş aradığınıza dair bir iki belgeyi iş bulma kurumu olan ONEM-RVA-ya veriniz. Böylesi bir durumda işsizlik paranızı kesmeye kalksalar bile kendinizi savunma hakkınız oluyor.

Edt.Resp.R.Nyns 141 Rue Jourdan 1060 Bruxelles

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HABER BÜLTENİ

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ • Sayı:36

BTİB BRÜKSEL ŞUBESİ AÇILDI

18 Ocak 1986 Cumartesi günü BTİB Brüksel şubesi lokalinin açılışına, 100'den fazla Türkiyeli ve yerli-yabancı örgüt temsilcisinin katılmasıyla yapıldı.

Başta Sosyalist Partisi senatörü bayan De PAUW, Belçika Komünist Partisi Brüksel İl Örgütü sekreteri, Irkçılıkla Mücadele Hareketi(MRAX) genel başkanı bayan YVONNE Jospa, yabancı sorunlarıyla ilgilenen tanınmış hukukçu François Sant-Angelo, İspanya Komünist Partisi Belçika sorumlusu, MRAX danışmanı Claire André, Anti-Emperyalist Girişim Komitesi sorumlusu, Uluslararası Dayanışma Komitesi başkanı bayan Rachel De Coninck, Belçika Komünist Partisi eski Politik Buro üyesi ve uluslararası ilişkiler sorumlusu Albert De Coninck, FGTB-ABVV sendikası Yabancılar Komisyonu ve Skarbek Irkçılıkla Mücadele Cephesinden birer delagasyon BTİB'in açılışında hazır bulundular, dayanışmalarını iilettiler.

Gecenin geç saatlerine kadar devam eden açılış töreni boyunca genç arkadaşların sunduğu muzik programı ilgiyle izlendi. BTİB'in açılış toplantısı oldukça başarılı ve dostluk havası içinde geçti.

18 OCAK 1986 GÜNÜ BTİB BRÜKSEL ŞUBESİNİN AÇILIŞINA GELEN KUTLAMA MESAJLARI

Alfons LARIDON, Sosyalist Partisinden milletvekili.
Jan LECLERCQ, " " "
Harmegnies YVON, " " "
Olga LEFEBER, " " "
Frans SMEETS, Yeşiller " "
José DARAS, " " "
Nelly MAES, Volksunie " "
Jan VERNIERS, " " "
Willy CORTOIS, PRL/PVV " "
J. VALKENIERS, Volksunie " senatör
J. Wijninckx, Sosyalist " "
F. HUBIN, " " Şeref Senatörü
Yves de Wasseige, " " senatör
J. E. HUMBLET, " " "
Anne Marie LIZIN, " Partisi Avrupa Parlementosu üyesi
Jacques Moins; Belçika Komünist Partisi Politik Buro üyesi ve Le Drapeau Rouge Gazetesi Direktörü.
André de SMEETS (VREDE) Barış Derneği başkanı.
FDF Partisi Gençlik Örgütü.
PICCIN Jean-Claude
Belçika İlerici Yahudiler Derneği Başkanı.

TÜRKİYE'DE İNSAN HAKLARI KAMPANYASI BAŞARIYLA DEVAM EDİYOR.

Örgütümüz BTİB 1 Kasım tarihinden başlayarak, Türkiye halklarıyla dayanışma, politik tutuklulara özgürlük, işkenceye son, idamların durdurulması, davaların son bulması, insan haklarının Türkiye'de tatbik edilmesi ile ilgili bir kampanya başlattı.

Örgütümüz BTİB, kampanya boyunca binlerce Fransızca/Flamanca bildiri çıkararak, Belçika'nın en büyük kentlerinde ınformasyon standları açarak Belçika kamuoyunun dikkatlerini Türkiyenin üstünde toplamıştır.

BTİB açtığı dayanışma kampanyasına pek çok gazete ve dergi yer verdi. Özellikle Belçika Komünist Partisinin günlük yayın organı Le Drapeau Rouge konuyla ilgili yarım sayfalık yayın yaptı.

Kampanya çerçevesi içinde açılan imza kampanyasına binlerce Belçikalı ve göçmen demokrat imza attı. Çağrıyı Belçika Komünist Partisi genel başkanı Louis Van Geyt, BKP MK Uluslararası İlişkiler Sorumlusu Susa Nudelhole ve BKP üst düzey yetkilileri ilk imzalayanlar arasında yer alıyor. Ayrıca parlamentoda temsil edilen bütün partilerden 40 tane senatör ve milletvekili de BTİB'in çağrısını imzaladı. İmzalar arasında pek çok tanınmış örgüt yöneticisi, sendikacı, sanatçı ve profesör de bulunuyor.

BTİB önümüzdeki günlerde bu çağrıyı kamuoyuna açıklayacak.

BTİB'in, Türkiye'de insan hakları konusu üzerine çıkardığı bu karttan, yüzlercesi, Belçika demokratik kamuoyu tarafından Cumhurbaşkanı Kenan EVREN'e gönderildi.

ANTİ-FAŞİST YÜRÜYÜŞE KATILALIM

Her yıl geleneksel olarak Anvers kentinde yapılan faşizmi ve ırkçılığı protesto yürüyüşü bu yıl yine Front-Anti Faşist örgütü tarafından 1 Şubat 1986 Cumartesi günü saat 14'de Groenplase/Anvers adresinde yapılacaktır. Örgütümüz BTİB tüm Türkiyeli işçileri bu yürüyüşe katılmaya çağırıyor.

FAŞIST SALDIRI YANITSIZ KALMAYACAKTIR

11 Ocak 1986 günü Anvers'de faşist bozkurtlar, Belçika kahvesinde oturan BTİB Genel Yönetim Kurulu üyesine arkadan kalleşçe saldırdılar.

BTİB bu saldırıya karşı tüm önlemleri almıştır. Arkadaşımıza yapılan bu faşist saldırıya gereken yanıt verilecektir.

Bu faşist saldırı ayrıca 1 Şubat günü Anvers'de yapılacak anti-faşist bir yürüyüşle protesto edilecektir.

BTİB BRÜKSEL ŞUBESİNİN AÇIK OLDUĞU GÜNLER VE SAATLER

Pazartesi:	saat 18'den	22'ye	kadar	
Salı	: "	"	"	"
Çarşamba	: "	"	"	"
Perşembe	: "	"	"	"
Cuma	: "	"	"	"
Cumartesi:	saat 15'den	22'ye	kadar	
Pazar	: " 18'den	"	"	

DUYURU

BTİB İLE İLGİLİ TÜM YAZIŞMALARINIZI, BTİB'in YENİ ADRESİNE GÖNDERİN. Adres: Rue Jourdan 141, 1060 Brüksel.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BTİB 1972

HABER BÜLTENİ

BTİB 1972

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ • Sayı 40

GÖÇMEN İŞÇİLERİN ENTEGRASYONU ÜZERİNE FGTB'nin BİLDİRGESİ!

FGTB ülkemizdeki göçmen işçilerin karşılaştığı sorunlarla ilgili yeniden tutum alıyor ve bu konuda bütün işçilere sesleniyor.

En zor ve korunmasız durumda olanları soyutlayarak hepimizin haklarına el uzatmak isteyenlerin çabalarını boşa çıkarmak gerekiyor.

Bugünkü ekonomik durum nedeniyle Belçika'daki göçmen işçilerin sayısı birkaç yıldan beri azalıyor.Ülkemizde yine de 900.000 yabancı yaşıyor.Bunların çoğunluğunu göçmen işçiler ve aileleri oluşturuyor.

Göçmen işçiler, diğer bütün işçiler gibi,bizim arzuladığımız toplumun kurulmasına aktif olarak katkıda bulunabilmeliler.

Bu hedefe yönelik olarak FGTB'ye iki temel doğrultu yol gösteriyor; göçmen işçiler güvenlik içinde yaşamalılar ve topluma olumlu bir entegrasyonun yolunu bizimle birlikte bulmalılar.

GÜVENLİK İÇİNDE YAŞAMAK:

-Göçmen işçilerin,ailelerinin ve bakımından sorumlu oldukları çocuklarının oturma ve çalışma haklarına rastgele konan idari kısıtlamaların kaldırılmasını;

-göçmenlerin daha dengeli yerel yerleşmesini sağlayacak ve toplumsal uyumlarını kolaylaştıracak genel bir göçmen işçi politikasının geliştirilmesini;

-göçmenlerin zorla geri gönderilmesine yönelik her önlemin yasaklanmasını gerektiriyor.

Patronların kişisel çıkarı için getirilen göçmen işçileri bugün güvensizlik ortamı yaratılarak geri dönmeye zorlayan bir politikaya izin vermeyeceğiz.

FGTB GÖÇMEN İŞÇİLERE SESLENİYOR!

Göçmen işçilere sesleniyoruz:Bizim için,hangi ulustan,hangi cinsiyetten,hangi dinden,hangi renkten olursa olsun Belçika'ya yerleşmiş göçmen diğerleri gibi bir işçidir. Emek dünyasının bir parçasıdır.Üstelik,bizde,FGTB'de bir yoldaştır.

FGTB EŞİT HAKLAR SAVUNUYOR!

Göçmenlerin zamanla ve olumlu olarak bütün haklara sahip tambir yurttaş olmaları için birlikte ileri doğru adım atmalıyız.

Entegrasyon boşbir söz, bulanık bir fikir değil,fakat fabrikada,mahallede,okulda,ekonomik,sosyal,politik ve kültürel hayatta soyutlanmayı,ırkçılığın ve fanatizmin yayılmasını engelleyen bir kaldıraç olmalıdır.

Bizim için entegrasyon toplumda işçi hareketinin daha etkinli olabilmesi için hak ve ödevlerde eşitliği gerektiriyor.

Göçmenlere karşı her türLü önyargıyı kaldırırsak öz kültürleri zenginleşebilecek ve bizi geliştirecek insanlardır.

Bu emekçiler bizim sosyal mücademizde katılıyor ve gücümüze güç katıyorlar.Çoğu burada doğmuş göçmen çocukları,yeni bir kuşak oluşturuyor.Bu kuşağa kulak vermeli ve dışlanması engellenmelidir.Genç Mağrepllerin öğrenimden sonra bekleme ve şomaj parasına haklarının olmaması özellikle adaletsizliktir.Zor durumda bulunan ailelerin cezalandırılması demektir.Gençlerde dışlanma duygusunun doğmasına ve bir kısmının suça itilmesine bir nedendir.

Göçmenlerin entegrasyonu için,politik ürek olmadan,varolmayan olanaklar istiyoruz.

Ulusal Büromuz,hükümetin göç inceleme komisyonunun çalışmalarını başarıya ulaştırmasının olanaksız olduğunu tespit etti.Sonuç olarak, Adalet Bakanı Gol bu komisyonu ve başkani Pierre Vermeylen'i tuzağa düşürdü. Gerek parlamentoda, gerek bölge,gerekse topluluk düzeyinde hemen ciddi görüşmeler ve eylemler örgütlemek bir zorunluluktur.

FGTB GERİCİ İKTİDARLARI KINIYOR!

Ayrıca,işçi hareketi,göçmenlerin memleketlerindeki kısmi gerici hükümetlerin göçmenlerin toplumumuza entegrasyonunu engelleme çabalarına karşı çıkmalıyız.

Devamı 2.Sayfada

TÜRKİYE SOSYAL TARİH VAKFI

Sosyal ve kültürel alanda, öğrenimde, mesleki, sendikal ve politik, yaşamda tüm dışlamaların, gücümüzü düşüren her hareketin reddinin alışkanlıklara, günlük yaşantıya girebilmesi için ortak çaba göstermeliyiz.

FGTB GÖÇMENLERE BELEDİYE SEÇİMLERİNDE OY HAKKI İSTİYOR!

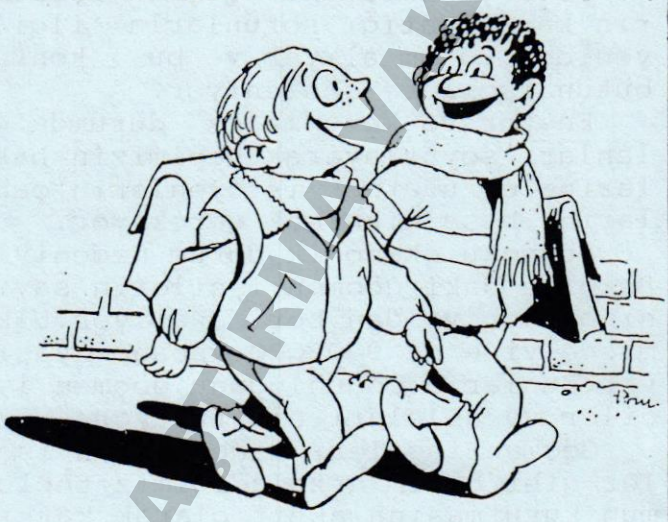
FGTB, göçmenler ve aileleri için her zaman güvenlik istedi. FGTB, her zaman hak ve ödevlerde eşitliği savundu. 1986 Mart kongremizin kararlarına uygun olarak, göçmen işçilerin belediye seçimlerine katılmasını öngörecek politik dayanak ve araçların araştırılmasını istiyoruz.

Göçmen ve yerli her işçiye sesleniyoruz: Farklılıklarımız bir güçtür. Başkalarının bunlardan yararlanarak bizi zayıflatmasına izin vermeyelim.

Daha adil ve dayanışma içindeki bir toplum kazanmak için birlikte daha güçlü olacağız.

FGTB'nin SOSYAL SEÇİMLERLE İLGİLİ OTOKOLANI!

ONLAR GİBİ BİRLİK OLALIM

ONLAR İÇİN 1NO'LU LİSTEYE OY VERELİM!

Irkçılığa Karşı 7. Dostluk Gecesi

7. DOSTLUK GECESİ büyük bir coşku içinde son buldu. Her yıl geleneksel olarak Belçikanın Anvers kentinde düzenlenen gecelerin 7;si yapıldı.

Yerli ve yabancı 500 kişinin izlediği dostluk gecesinin Kültür programında yer alan Folklor ekibi, MEFTUNİ ve FUAT SAKA izleyicileri adeta coşturdular.

BTİB, KİS'den birer temsilci ve Agalefden bir Milletvekili yaptıkları konuşmalarda ırkçılığı birkez daha kınadılar, Belçika'da yaşayan göçmenlere eşit temelde haklar verilmesini dile getirdiler.

ÖLÜMLERİNİN YILDÖNÜMÜNDE SAYGI İLE ANIYORUZ!

8Ocak 1977 yılında BTİB'in çalışmaları için Charlova'ya giden arkadaşlarimiz, Brüksel'e dönerlerken uğradıkları vahim trafik kazasında Sadık KOŞUMCU ve Taner YİĞİT'i yitirdik.

1 Şubat 1982 yılında çalıştığı işyerinde geçirdiği bir iş kazasında Mehmet YİĞİT dostumuzu yitirdik.

Sadık ve Taner'i ölümlerinin 11. ve Mehmet YİGİT'i ôlümünün 5. yılında saygı ile anıyoruz.

DOSTLUK GECESİNDEN BİR GÖRÜNTÜ.

BARIŞ

DOSTLUK

DAYANIŞMA

GÜZ ÇİÇEKLERİNDEN NAZIMA ÇELENK

Niçin öldün Nazım?
Ne yaparız biz
şarkılarından yoksun?
.....
Ne yapayım ben şimdi?
Tasarlanabilir mi dünya
her yana ektiğin çiçekler olmadan?
Nasıl yaşamalı seni örnek almadan,
Senin halk zekanı, ozanlık gücünü duymadan?
Böyle olduğun için teşekkürler,
teşekkürler türkülerinle yaktığın ateş için.

PABLO NERUDA

TÜRK SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Belçika Ekonomi Bakanı Mark EYSKENS Limburg Maden ocaklarının kapatılması için sunduğu proje parlementonun gündemine alındı.

EYSKENS'in madenlerle ilgili projesi şunları kapsamına almaktadır. Engeç 1990 yılına kadar Vatiska, Winterslag, Eisden ocakları kapatılacak geriye kalan Beringen ve Zolder maden ocakları birleştirilecek. Yine 1990 yılına kadar tüm madenlerde çalışan personelin 9000'nine çıkış verilecek. Bu proje yaz tatilinden önce parlementoda onaylanmış olacak.

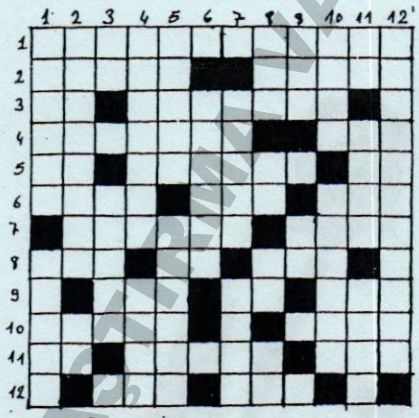
EYSKENS'in iddiasına göre maden ocakları zararına çalışıyor. Devlet, her yıl bütçeden maden işletmelerine para yardım etmek durumunda kalıyor.

Devletin her yıl bütçeden yardım verdiği doğru. Fakat bu yardım kimlere veriliyor? Tabiki maden ocaklarında °/°70 hisseye sahip olan Amerikan ve Alman şirketlerine verilmektedir. Dolayısıyla Madenlerden her yıl elde edilen onmilyonlarca kârların hepsi bu özel sektörün ceplerine giriyor. Ondan sonra madenler zararına çalışıyor figanı koparılıyor.

Devlet maden ocaklarını kapatarak burada çalışan binlerce işçinin ve çoluk çocuğunun ekmeğiyle oynamaktadır. Bunun yerine her yıl özel sektöre bütçeden verdiği yardımları kesmeli, bu paralarla madenleri tamamiyla devlet sektörüne dönüştürmeli ve madenlerden elde edilen karlarla yeni iş sahaları açmalıdır.

Bulmaca

SOLDAN SAĞA: 1; 1984'de vefaat eden ilerici bir şairimiz. 2; Bulmaya çalışma. Bir ilimiz. 3; Mısırda eski tanrı. Ermiş olanlar. 4; Halkına sadık olan insan. Bal üreten. 5; Tersi, bir renk. Güven. İlaç. 6; Tersi, iki tarafı keskin bıçak. Bir çalgı. Atları yürütmek için söylenir. 7; Filistin Kurtuluş Örgütünün lideri. Bir yazarımızın soyadı. 8; Bir sayı. Bir acı nidası. İri yapılı anlamında bir kelime. 9; Bir yerde beklemek için verilen sıra numarası. Tersi, bir binek hayvanı. Yunanlılara denir. 10; Bir Halk. Pazar için el aracı. 11; Bir Nota. Er. Santrançta yenilgi. 12; Futbolda bir kural. Kurmaktan emir.

Yukardan aşağı: 1; Çok güzel. Kavrama yeteneği. 2; Biraz açmak. Yabancı dilden hayvanat bahçesi. 3; Tersi, birli. Bayramın bir gün öncesi. 4; Bir emperyalist ülke. Asya'da bir ülke. 5; Tersi, Arnavutluğun baskenti. Halkın düşmanı bir akımın militanlarına denir. 6; Tersi, bir kadın adı. 7; Ekmek. Tersi, şehir. 8; Bir deniz aracı. Mahkumların beklediği. Tersi, isim. Tersi, sonradanolan yumru. 9; Bir ilimizde erkeklerin birbirine hitap sözü. Bir edat. 10; Çatışma sonucu vucutta beliren dar be. Halkımızın, uğruna mücadele verdiği. 11; Mağara. Gerçek. 1970'li yıllarda bir gençlik önderinin adı. 12; Dünya'da tanınmış ünlü bir halk şairimiz.

38. SAYININ BULMACASININ COZUMU.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	R	A	H	M	I°	S	A	L	T	U	K
2	U	S	A	■	L	E	F	■	A	L	A
3	H	D	■	D	A	■	I°	Ş	K	U	R
4	I°	M	R	E	■	O	T	O	■	S	A
5	S	I°	■	N	E	■	S	K	I°	■	L
6	U	L	U	E	V	■	I°	■	Ş	R	A
7	■	A	■	M	I°	T	■	D	■	E	M
8	I°	S	T	E	M	E	M	E	K	■	A
9	A	M	A	■	I°	K	E	M	E	D	■
10	D	O	■	I°	Z	E	T	■	S	■	M
11	E	N	E	Z	■	L	A	L	E	L	I°

FOLKLOR KURSLARI

20 Şubat tarihinden itibaren yeniden folklor kurslarını başlatıyoruz. Folklor kurslarına katılmak isteyen herkes folklor sorumlusana telefon ederek daha geniş bilgi isteyebilir. Sorumlunun telefon numarası. Tel: 520 80 64.

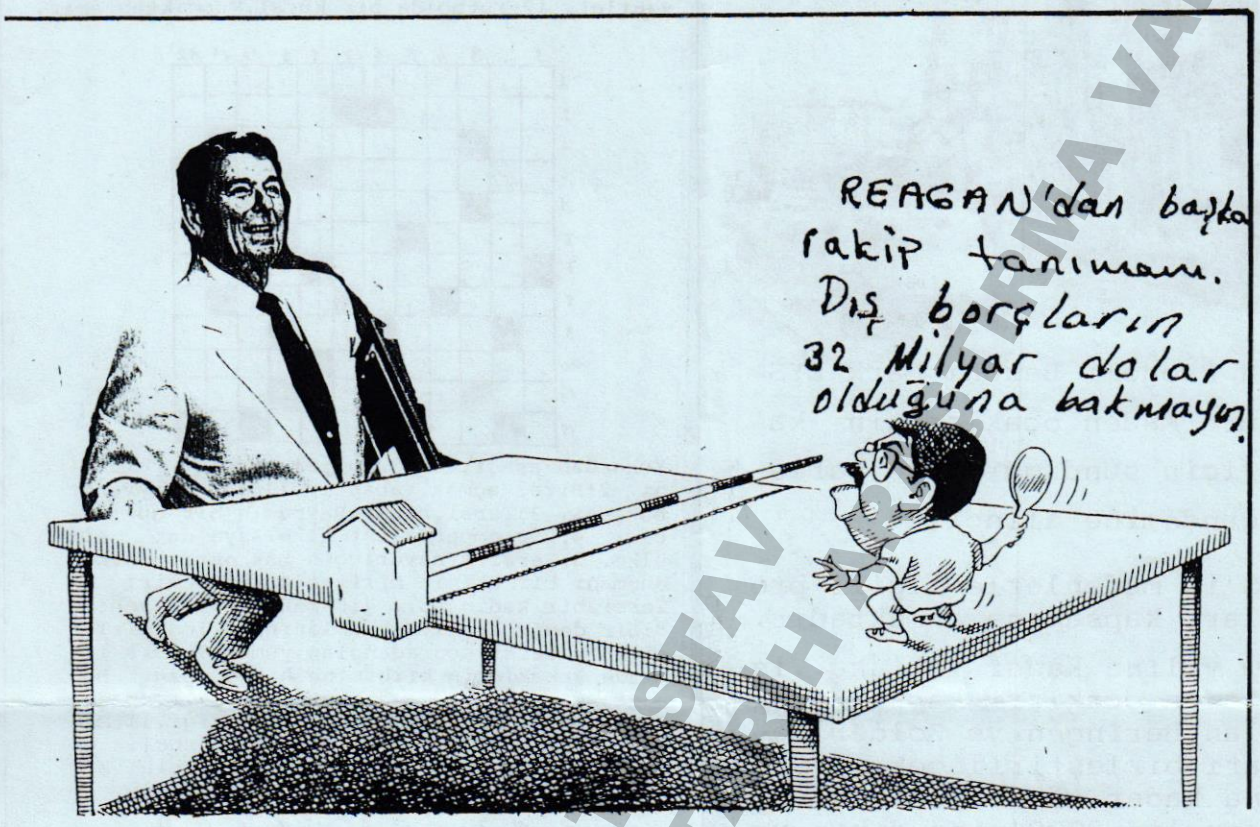
Başlangıçta GaziAntep, Elazığ ve Artvin yöresi oyunları ile kurslara başlayacağız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

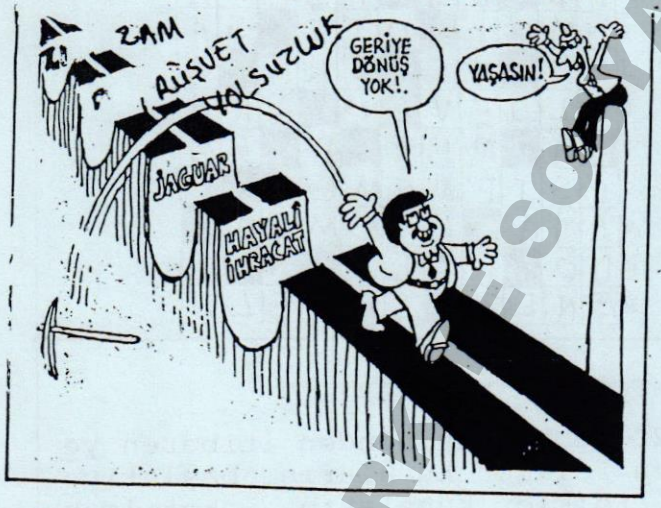
DEVRİMCI İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU KAPATILAMAZ!

DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK, başta Belçika olmak üzere Birçok Batı-Avrupa ülkesine giderek DİSK davası için görüşmeler yaptı. BASTÜRK, Avrupa'da bulunurken DİSK davası sonuçlandı ve DİSK'in resmen kapatılması kararı alındı. DİSK'in kapatılma kararı başta Abdullah BASTÜRK ve Avrupa'nın sendikal kuruluşları tarafından sert dille kınandı.

Abdullah BAŞTÜRK yaptığı açıklamada, DİSK'in kapatılma kararını temyiz mahkemesine ileteceğini, şayet DİSK'in kapatılması için alınan karar bozulmasa, Türkiye işçi sınıfının yeni DİSK-ler kuracağını açıkladı.

GERİYE DÖNENİN BOYNU KIRILSIN

BU MARATON KOŞU İLE 2000 YILINDA JAPONYAYI .....

ŞU HERİF BAŞBAKANLIKTAN AYRILSADA BABAM KURTULSA

Edt. resp. R. Nyns. 141, Rue Jourdan, 1060 Bruxelles

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

HABER BÜLTENİ

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ • SAYI 41

KALKTI GÖÇ EYLEDİ AVŞAR ELLERİ AĞIR AĞIR GİDEN KERVAN BİZİMDİR.

Bir yıl boyu çalışmanın, didinmenin, yorgunluğunun ve bitkinliğinin ardından her yıl olduğu gibi bu yılda izin geldi kendini dayadı. Ana, baba, akraba ve dostlara bir an önce kavuşmanın heyecanını şimdiden yaşamaya başladık.

Burada bir olaya dikkatleri çekmek istiyoruz. Belçika'dan ve Avrupa'nın diğer ülkelerinden yüzbinlerce işçimiz konvoylar halinde ülkenin yolunu tutacaklar. İzine gidenlerimizin birçoğu yol boyunca onlarca kazayı yakından izliyoruz. Gitmeyenlerimiz ise bu kazaların ancak onda birini günlük gazetelerde okuyoruz.

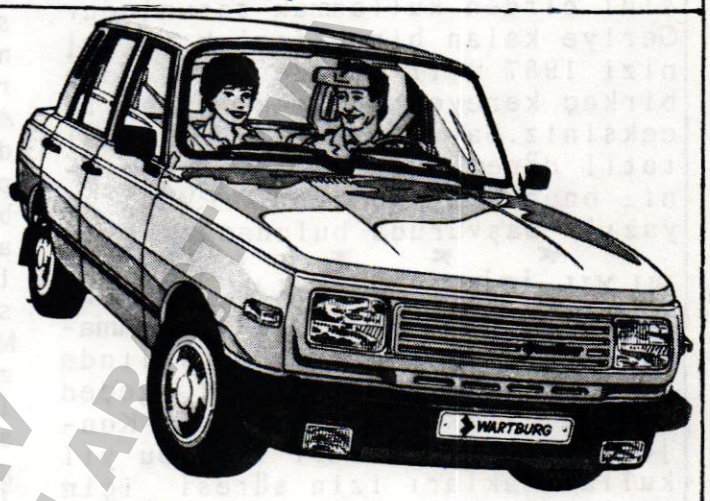
Avrupa'nın bir çok ülkesinde yapılan araştırmalar sonunda her yıl intikal eden kazaların yüzde sekseninin aşırı surat ve aşırı yorgunluktan kaynaklandığını, geriye kalan yüzde yirmilik kazaların ise beklenmedik bir anda intikal eden araba arızalarından veya yol tıkanmasından olduğunu doğrulamaktadırlar.

Bu türlü kazalar dikkatsizliğin, sorumsuzluğun ürünüdür. Sorumsuz ve dikkatsiz olmak demek, aynı zamanda hayatınızı tehlikeye atmak demektir. Bu sadece kendi hayatınızla değil, başkalarının hayatı ile oynamanız demektir.

Her yıl olan kazaları göz önünde bulundurarak sizlere seslenmeyi bir görev biliyoruz. Yol boyunca aşırı surat yapmaktan kaçınınız. Dinlenmeyi ve uyumayı ihmal etmeyiniz, direksiyon başında son derece sorumlu ve dikkatli olunuz.

İzine gidecek olan her vatandaş yukarıda sıralanan şartları yerine getirirse, diğer yıllara göre kazaların sayısında düşme olduğunu kendileri de görecekler.

Örgütümüz BTİB hepinize kazasız ve belasız yolculuklar ve neşe dolu tatiller diler.

BAZI ÖNEMLİ BİLGİLER

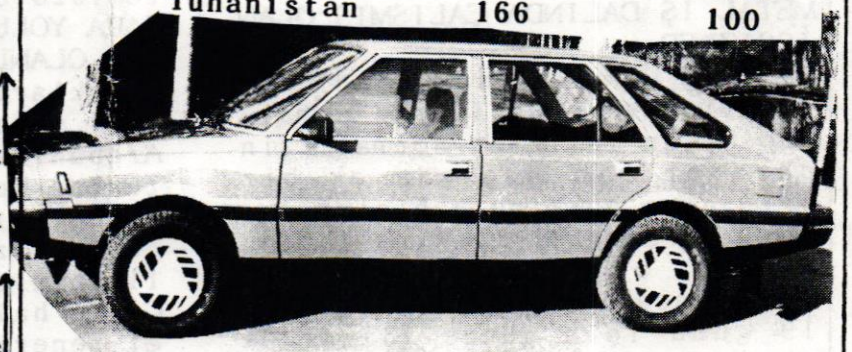
Belgrad büyükelçiliği tel: 011/335431

Zagrep baskonsoloslu-ğu tel: 041/418424

Sofya büyükelçiliği tel: 02/872306

Sofya baskonsoloslu-ğu tel: 02 442 660

DEVLET	İLKYARDIM	POLİS
Belçika	900	901
Almanya	110	110
Avusturya	144	133
İtalya	113	113
Yugoslavya	94	92
Yunanistan	166	100

TÜRKİYE YE GİTMEK İÇİN YOL HARİTASI, TAKİP EDİLECEK ŞEHİRLER. ACHEN-KÖLN-FRANKFURT-NÜRNBERG-MÜNİH-SALZBURG-KLAGENFURT-ZAGREP-BELGRAD-NİŞ-PİROT-SOFYA-PLOVDİV-KAPIKULE ve EDİRNE.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

BU YIL İZİN PARASI ALAMAYAN İŞSİZLER

Geçen yıl hiç çalışmamışsanız bu her hangi bir işyerinden konje parası alamayacaksınız demektir. Bu durumda yaptığınız izin için 1 aylık maaşınızı ONEM/RVA 'dan alma hakkına sahipsiniz. 1986 yılı boyunca hiç çalışmamış bütün yıl boyunca Şomaj-Dop bastıysanız 4 hafta izin hakkına sahip siniz.Bu izininizin ilk 3 haftasını birden kullanmak zorunludur Geriye kalan bir haftalık izinizi 1987 yılı içinde bir veya birkaç kereye mahsus kullanabileceksiniz.Şayet izininizi normal tatil döneminden sonra alacaksanız enaz 1 ay önce ONEM-RVA ' ya yazılı başvuruda bulunacaksınız.

* * * * *

BU YIL İZİN PARASI ALAN İŞSİZLER

Geçen yıl yani 1986 yılını tamamıyla çalışmış olup 1987 yılında işsiz kalmış bulunanlar, geçen yıl çalıştıkları işyerinden Konje parası alacakları için bu yıl kullanacakları izin süresi için işsizlik parası alamayacaklar.Bu işsizlerin 4 hafta izin kullanma hakları var.Bu izin hakkınızı bu yıl içinde bir veya birkaç kereye mahsus kullanabilirsiniz.

BİR KISIM İZİN PARASI ALAN İŞSİZLER

1986 yılında bir süre çalışmış olup daha sonra işsiz kalanlar, çalıştıkları işyerinden bir miktar konje parası alma hakkına sahipler.İzin parasının geriye kalan eksik kısmını ONEM/RVA size ödeyecek.Bu işsizler izinlerinin iki bölümünü de birlikte kullanma hakkına sahipler.

METAL İŞ DALINDA ÇALIŞMIŞ OLAN İŞSİZLER

Metal iş dalında çalışan emekli veya ayda 1 defa Şomaj-Dop basan işsizler normal izin paralarının dışında ek bir prim alma hakkına sahipler.
FM 21 veya FM 22 evraklarına sahip olan bu işsizler kullanacakları izin süresinin 19 günü için günde 135 frank ek prim alacaklar.Yarım gün üzerinden Şomaj-Dop basan işsizler ise şayet FM 71 veya FM 72 evraklarına hak kazanmışlarsa yine onlarda 19 gün boyunca her gün için 68 frank prim alacaklar.Yukarıda sözünü etti ğimiz evraklara sahip olup olmadı-ğınızı ba-ğlı bulundu-ğunuz sendikadan ö-ğrenebilirsiniz.

BÜTÜN İZİNCİLERİ KAPSAMINA ALAN BİR ŞART

Çalışan veya işsiz olan herkes izine gitmeden önce bağlı bulunduğu hastalık sigortasından gideceği ülkede tedavi görmek üzere gerekli evrakları yanlarına almalıdırlar. Türkiye'de sıradan bir doktordan alacağınız hastalık raporu Belçika resmi makamlarında geçersizdir **Ancak Sosyal Sigortalar Kurumu** doktorlarından alacağınız raporlar geçerlidir.Bu raporun bir kopyasını çekip yanınıza alınız,aslını ise iadeli taütlü olarak bağlı bulunduğunuz sigortaya gönderiniz.
Mahalle postahanenize gidip si zin adınıza gelecek tüm evrakları izinde olduğunuz sürece stok etmeleri için gereken bel geyi imzalamayı unutmayınız.

İZİNDEN DÖNDÜKTEN SONRA

İzinin hemen ardından Belçika-ya dönüşünüzle birlikte bir çok alanda bin bir türlü sorunla karşılaşıyorsunuz.Özellikle yeni den Şomaj-Dop'a yazılma,Mütüvel de,kimi işlemleri yerine getirme,diğer resmi devlet dairelerinde karşılaşacağınız sorunlar la ilgili sizlere yardımcı olabilecek olan kimi örgütlerin ad res ve telefon numaralarını veriyoruz.

BTİB
Rue Jourdan,141
1060 Bruxelles
tel:520 80 64

FGTB/ABVV
Rue de Tournai,10
1000 Bruxelles
tel:519 72 19

KARA YOLUYLA İZİNE GİDECEK OLANLARIN DİKKATİNE

Çocuklarınıza ait olan tüm ilaçları yanınıza alınız.
Arabanıza ait olan tüm evrakları tekrar kontrol ediniz.
Arabanızı genel bir kontroldan geçiriniz.
İlkyardım kutunuzu unutmayınız.
Çekme halatı,yangın söndüreceği, el feneri,motor yağı, vantülatür kayışı,kriko,takım kutusu, yedek lambalar,platin ve buji gibi pek önemsiz görünen malzemeleri yanınıza almayı unutmayınız.
Pasaportlarınızı,ehliyetinizi,harita,Almanya transit vizesini,aracınızın ruhsatını,B kartını ve

HASTALIK SİGORTASIN
İZİNDEN İŞSİZLER
İzine gitmeden
bulunduğunu k
sigortasının k
baş vurup
durumunda

sigortasını yola çık
den geçiriniz.

Şaye
yapmadan izine gider
de oldu ğunuz süre
kontrol dok
vizitesine ça
bu ça
vermedi
sigorta
olarak

TÜRKİYE SOSYAL TÜSİAV FAKİR BİRLİĞİ

İZİNE GİDEN BİR İŞÇİYLE KONUŞTUK

Ş: Nerelisiniz?

İ: Nerede ekmeğimi kazanıyorsam oralıyım. Bugün Belçika'da ekmeğimi kazandığım için Belçikalıyım. Şakayı bir yana bırakalım diye uyarıyoruz, ben meşhur ün yapmış "Senin yaptığını onlar yapmaz" denen vilayettenim. Yani Çorumluyum.

Ş: Ne zamandan beri Buradasınız?

İ: 1966 yılının 2 Nisanın da Belçika'ya istek üzeri geldim. Aslında 2 Nisan yerine 1 Nisan günü gelmiş olsaydım, Türkiye hükümeti, Belçika hükümetine 1 Nisan şakası yaparken tesadüfen kuraya ben düşmüşüm derdim.

Ş: Hangi işlerde çalıştınız?

İ: Belçika'ya geldiğimden 3 gün sonra Lieg'de bir Maden ocağında işbaşı yaptım. 1974 yılına kadar burada tam 8 yıl çalıştım. Çalıştığım maden ocağı kapandı; Bu defa Anvers'te Demir ÇELİK fabrikasında çalışmaya başladım 1979 yılından bu yanada meslek hastalığı dolayısıyla, hasta kalıyorum.

Ş: Belçika'dan memnunmusunuz?

İ: İşte bu soruya yanıt vermem oldukça güç. Ben Belçika'ya geldiğimde 29 yaşındaydım, güçlü ve kuvvetli, tutuğunu ezen bir delikanlıydım. Bugün artık bu özelliklerimin hiç birisi kalmadı, Belçika posamı çıkardı. Bel kamburlaştı, gençliğim buralarda tükendi. Bunların tümünü düşündüğümde ve buna vatan, eş-dost ve akraba hasretini eklediğimde, pekte memnun değilim. Bunların yanı sıra ekonomik olarak olaya baktığımda buradan çok memnunum

Ş: Emeklisiniz dönmek istemiyormusunuz?

İ: Bundan 15 yıl önce bir emekli olursam, buralarda bir saniye bile durmam diyordum. Ne zaman emekli oldum, işte o zaman dönmenin zorluklarını gördüm. Emekli olduğum sırada enküçük oğlum 12 diğerleri 14 ve 16 yaşındaydılar. Çocukların geleceğini düşündüm, onları burada yerli kılalım ondan sonra dönelim dedik. Çocuklar burada iş güç sahibi oldular, evlendiler, çoluk-çocuğa karıştılar. Bunların tümünden sonra dönmemize torunlar engel oldular. Artık bu gidişle de biraz zor döneriz. Bir ayağımız burada bir ayağımız orada böyle devam edip gidecek.

Ş: İzine gidecekmisiniz.

İ: İlk geldiğim yıllarda heryıl izin sezonunda uçakla gidiyordum. Ondan sonra ehliyet aldım, 16 yıldır çocuklarımla birlikte arabayla gidiyorum. Bu yıl izine gitmeye pek niyetli değilim.

S: Daha önceki izin deneylerinizi anlatırmısınız?

İ: Vallahi bir alemdir biz Türklerin izine gitmeleri. Mayıs ayının başlarından itibaren izin hazırlığına başlarlar, yola çıkacakları güne kadar bu hazırlık tükenmek bilmez. Ben şöyle düşünüyorum, bir işçi iki aylık izin hazırlığı sırasında yorulduğunu, bir yıl boyu çalışırken yorulmuyor. Bunu bir yana bırakıyorum. Asıl rezalet yola çıktıktan sonra başlıyor. Herkes yığılmış kümes gibi bir arabanın içine, yollarda araba kuyruğu almış başını yürümüş, sıcaklık kasıp kavuruyor, 2 bin KM'nin sonu gelmiyor, yorgunluk, bitkinlik seni yer bitirir. İşte bu esnada katil olmak elde değil. Yapacağın izin fitil, fitil burnundan gelir. Canından olmak elde değil. Kendini bilmez bir kaç kişi nasıl araba kullandıklarını bilmeden senin hayatına da sebep olurlar. Daha geçen sene Yugoslavya'da benim önüm sıra giden bir aile, yaptığı hatalı sollama sonucu otobüsle çarpıştılar. Bütün aile fertleri ile birlikte 21 kişi olduğu yerde can verdi. Ekonomik olanaklarım el verecek hiç bir zaman arabayla izine gitmem.

S: Başka bir diyeceğiniz varmı?

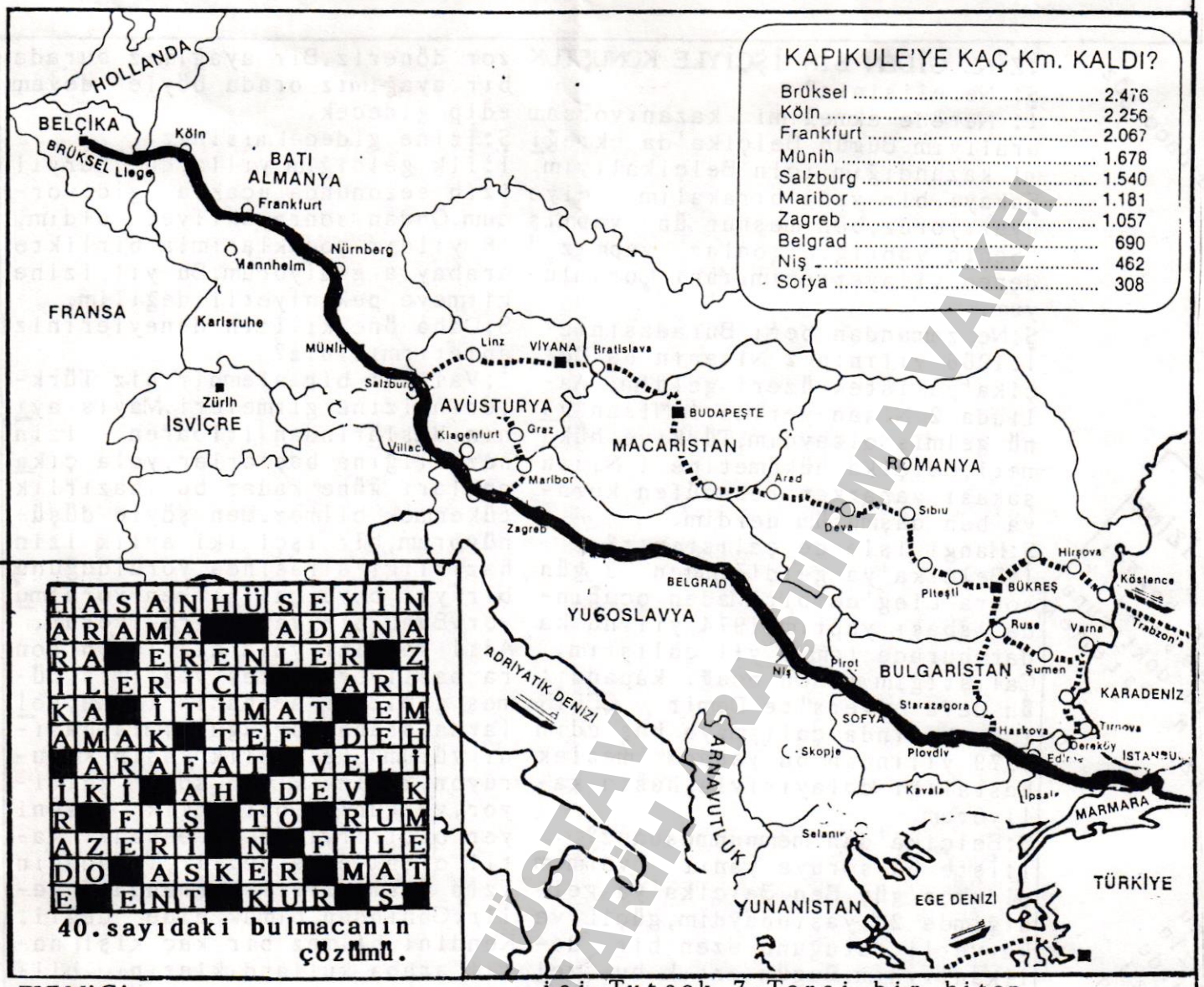
İ: 16 yıllık anılarımı anlatsam ciltler halinde kitaplar basarsınız, onun için en iyisi burada bitirelim. Ben izine gidecek tüm vatandaşlara hayırlı yolculuklar dilerim.

Bize bu bilgileri verdiğinizden ötürü size teşekür ederiz. Bende sizlere teşekür ederim.

BTİB HEPİNİZE

HAYIRLI YOLCULUKLAR DİLER

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİLER ARAŞTIRMA VAKFI

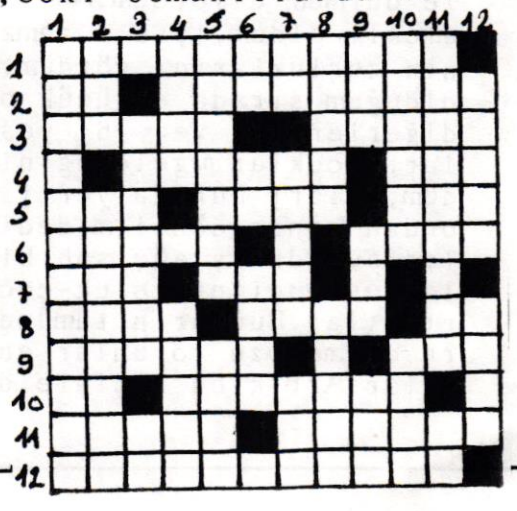
H	A	S	A	N	H	Ü	S	E	Y	İ	N			
A	R	A	M	A	■	■	A	D	A	N	A			
R	A	■	E	R	E	N	L	E	R	■	Z			
İ	L	E	R	İ	Ç	İ	■	■	A	R	I			
K	A	■	İ	T	İ	M	A	T	■	E	M			
A	M	A	K	■	T	E	F	■	D	E	H			
■	A	R	A	F	A	T	■	V	E	L	İ			
İ	K	İ	■	A	H	■	D	E	V	■	K			
R	■	F	İ	Ş	■	T	O	■	R	U	M			
A	Z	E	R	İ	■	N	■	F	İ	L	E			
D	O	■	A	S	K	E	R	■	M	A	T			
E	■	E	N	T	■	K	U	R	■	S	■			

40.sayıdaki bulmacanın çözümü.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1- Gönülsüzce. 2- Tersi çok değil-Fen Bilgisinde bir dal. 3- Bir ilimiz-Öntaraf. 4- SSCB'nde bir başkent-Zil'in büyüğüne denir. 5- Tersi, yol-Bir hayvan-Bir göz rengi. 6- Sırla kaplı eşya-Bir ırk. 7- Matem-Bir tane anlamında bir kelime. 8- Barış Derneği sekreterinin adı-Bir erkek ismi-En kısa zaman süresi. 9- Alevilerin ibadet yeri-Aydınlığa anlamında bir kelime. 10- Bir hayvan-Hakkını bağışlamak anlamında bir kelime. 11- Sülale, soy-Bir yeri kuşatmak. 12- Tersi, İstanbul'un bir semti.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- 6. ve 7. Aylarda herkesi saran telaş. 2- Bir çalgı-Geçici olarak. 3- Tören-Tersi, İskambilde birli. 4- Direktif-Mazlum anlamında bir kelime. 5- Hüner-Tersi, ateşten çıkan. 6- Tersi, boru sesi-Tersi, yabani hayvan yakalama işi-Tutsak. 7- Tersi, bir hitap şekli-Bir fasulye türü-Herşeye başkaldıran. 8- Bir kadın ismi-Kesici bir alet. 9- Tersi, bir çoğul sıfatı-Bir erkek ismi-Küçük su yoluna denir. 10- Tersi, doktorun hastaya verdiği ilaç listesine denir-Argoca yalan söyleme anlamında bir kelime. 11- Bir malzemeyi icara tutmak-Tersi, çok uzakta anlamında bir kelime. 12- Ansızın herkesi saran korku-Tersi, eski osmanlılarda bir ünvan.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Edt.Resp.R.Nyns 141 Rue Jourdan, 1060 Bruxelles

Avrupa - Dernekler dosyasına

STİD

10. Genel Kurul Dosyası

21 Mayıs 1983

STRASBOURG TÜRKİYELİ
İŞÇİLER DERNEĞİ
7, rue des Glacières 67000
STRASBOURG - Tel : 36.31.06

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İ Ç İ N D E K İ L E R

-- S T İ D 1982-83, Yılı Çalışma Raporu .....

-- 10. Genel Kurul Karar Tasarıları .....

-- Mesajlar .....

-- Server T A N İ L L İ, Strasbourg Üniversitesi
Türk Etüdleri Enstitüsü Profesörü .....

-- C G T - Strasbourg Bölgesi .....

-- F İ Ð Ð F .....

-- B T İ B .....

-- Fransa - Türkiye Dostluk Derneği .....

-- Fransız Komünist Öğrenciler Birliği .....

-- İsviçre, Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma
Komitesi .....

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

Strasbourg Türkiyeli İşçiler Derneği, 21 Mayıs 1983 tarihinde Strasbourg'ta 10. Genel Kurulunu yaptı. 10. Genel Kurul toplantısına Fransız, Türkiyeli ve diğer göçmen işçi örgütleri temsilcilerinin yanı sıra STİD üyeleri ve Strasbourg çevresinden Türkiyeliler yığınsal olarak katıldılar.

Genel Kurula katılan örgüt temsilcileri:

-Kemal DAYSAL: DİSK Yürütme Kurulu üyesi,
-Aydın ENGİN: Türkiye Postası yazarı,
-Mehmet BOZ: İGD Merkez Yönetim Kurulu üyesi,
-Jacqueline BUZES: CGT Strasbourg Bölgesi sekreteri,
-Philippe OTTEMANN: FKP Strasbourg Bölgesi sekreteri,
-Joceline NOZENGO:Fransa-Türkiye Dostluk Derneği başkanı
-P. BLONN: CNL-Kiracılar Federasyonu sekreteri,
-Pierre MONSONEGO:Komunist Öğrenciler Birliği sorumlusu,
-Martinez: Sili CUT sendikası sorumlusu

STİD 10. Genel Kuruluna ayrıca, FKP Avrupa Konseyi parlamenteri Françis Wurtz, Profesör Server TANİLLİ, FİDEF, BTİB, HTİB, FTİB ve HTİD, İsviçre Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma Komitesinden mesajlar geldi.

"Barış ve demokrasi için birleş" belgisini taşıyan 10. Genel Kurul toplantısında, STİD'in, Barış, Demokrasi, Dayanışma, Alsace Bölgesindeki Türkiyeli göçmen işçilerin güncel sorunları konularında bir yıllık çalışmasının dökümü ve çok sayıda örgüt temsilcilerinin aktif olarak katılımıyla STİD'in 10. Genel Kurulu bir anlamda Barış ve Dayanışma Mitingi oldu.

Genel Kurulun ikinci bölümünde kültürel gösteriler yer aldı. Kültürel bölümde ozan Hüseyin KİRAZ, STİD işçi tiyatrosu ve folklor yer aldı.

Bu broşürü yığın çalışmasında bir deney alışverişi olması amacıyla yayınladık.

STİD Yönetim Kurulu

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

21 Mayıs 1983

1982-1983 YILI STRASBOURG TÜRKİYELİ İSCİLER DERNEĞİ
ÇALIŞMA RAPORU:

Değerli Konuklar, değerli üye arkadaşlar, STİD'in 10. Genel Kurulu'na hoşgeldiniz der, hepinizi coşkuyla selâmlarım.

Dostlar,

Derneğimiz Alzas Bölgesindeki Türkiyeli işcilerin demokratik bir yığın örgütü olarak; güncel sorunlarımıza çözüm bulma, uluslararası durumda, insanlığın en yakıcı sorunu olan Barış savaşımına aktif olarak katılmak ve ülkemizde verilen demokrasi savaşımında, işci sınıfımız ve demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükseltme hedeflerinde bir çalışma yılını daha geride bıraktı.

Dostlar,

Geçen bir yıl içerisinde siz üyelerimizle birlikte Yönetim Kurulumuz yoğun bir çalışma yaptı. Bugün Genel Kurulumuzda yapılan çalışmaların detaylı bir biçimde bilançosunu çıkardığımızda başarılı olduğumuz ve yetersiz kaldığımız konuları daha açık görüp, gelecek çalışma yılında daha ileri bir adım atacağımız kuşkusuzdur.

BARIŞ İÇİN SAVAŞIM:

Değerli Dostalar,

Günümüzde herşeyden önce uluslararası gerginlik, "Barış mı, Savaş mı" sorunu insanlığın en yakıcı sorunu haline geldi. Geçtiğimiz yılda barış savaşımı daha geniş kesimleri kucakladı. ABD emperyalizmi ve Nato çevrelerinin başını çektiği nükleer silah üstünlüğü elde etmek için üçüncü bir dünya savaşının hazırlığı içine giren gerici güçler, Batı Avrupa'daki Nato ülkelerine Pershing ve Creuse nükleer başlıklı füzeleri yerleştirme çabalarına devam etti. Orta Doğu'da Mısır, İsrail ve Türkiye'deki ABD ve Nato üslerinin modernleştirme girişimleri yoğunlaştı. Gökyüzünde casusluk uyduları kurmak için nükleer

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

silahlanmada daha da teknolojik gelismeler elde etmek için ABD ve Nato bütçelerinden trilyonlara varan harcamalar yapıldı. Dünyanın dört bir yanında sıcak savas ocakları tutusturulmaya çalıstırıldı. ABD ve Natoya bağlı ülkelere ekonomik ve politik baskılar yapılarak silahlanma harcamalarını artırmaya çalısıldı. Gelisme yolundaki Türkiye, Arjantin, Salvador, Sili, Pakistan ve benzeri ülkelerdeki gerici askersel diktatörlükler ABD ve Nato tarafından desteklenerek savas politikası yürütülmesine önayak olan dünya gericiliği, emperyalizmin yeniden dünya üzerindeki konumunu güçlendirme ve hakimiyetini kuma emelleri tasımaktadır.

Diğer taraftan, sosyalist ülkelerin girisimiyle yürütülen barıs ve yumusama yolundaki olumlu tüm önerileri görmemezlikten gelen, son olarak Cenevre ve Viyana'da düzenlenen uluslararası görüsmelerde Reagan yönetimi vne sürdüğü "Sıfır Çözüm" önerisiyle silahlanmada zaman kazanma ve silahlanmanın haklılığını öne çıkarmak istemektedir. Kapitalist ülkelerde gerici burjuva yayın organlarıyla insanları nükleer bir savaşa hazırlama, böyle bir savasın olabilirliğini ve bunun uluslararası krize bir çözüm yolu olabileceğinin propogandası yapılmaktadır.

Ama emperyalizmin tüm bu silahlanma ve III. bir dünya savası hazırlıklarına karsı verilen barıs savasımının boyutlarına baktığımızda, insanlığı bir çırpıda yok edebilecek bir atom savasının önüne geçilebileceğini daha açıkca görüyoruz. Sosyalist ülkelerin, halkların arası dostluk yolunda, barıs için yaptıkları somut öneriler gün geçtikçe dünya halklarının ve en genis çevrelerin sempatisini kazanmaktadır. Bu somut öneriler sunlardır:

-Varsova ve Nato askersel paktlarının karsılıklı olarak ortadan kaldırılması,
-Devletlerarası ilk saldırının yapılmaması kararı,
-Karsılıklı olarak nükleer silahların sayılarının indirilmesi,
-Nükleer silah bulundurmayan ülkelerle saldırısızlık anlaşması.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

Bu somut öneriler karşısında, savaş politikasına devam eden ABD ve Nato gün geçtikçe daha da tepki kazanmakta, dincisinden sosyal demokratına varana kadar çesitli kesimler, barış savasımının önemini kavramakta ve barış savasımına katılmaktadır. Bizzat ABD'de yüzbinlerce insan, barış ve silahsızlanma için sokaklara çıktılar. 13 Milyon issizin olduğu Amerika'da trilyonlara varan silah harcamalarına birçok politikacılar ve halkın genis bir kesimi karsı çıktı. Reagan'ın silahlanma için bütçe önerisi Washington Temsilciler Meclisinde reddedildi. Avrupa'da birçok kapitalist ülkeler, Danimarka, İsveç, Norveç hükümetleri resmen, ABD'nin savaş politikasını ve Avrupa'ya yerlestirilmek istenen nükleer füzelere karsı çıktıklarını açıkladılar. Basta F. Almanya, Fransa, Belçika, İngiltere, İtalya gibi Nato ülkelerinde milyonlarca insan alanlara çıktılar. Birçok sosyal demokrat parti programına barış savasımını koydu.

ABD'nin desteğiyleayakta duran gerici askersel rejimler, Salvador'da, Arjantin'de, Şili'de olduğu gibi, halkın ekmek ve özgürlük savası karsısında gerilediler. Orta Doğu'da ABD ve Natonun desteğindeki İsrail-Begin yönetimi geçen yaz boyunca Filistin ve Lübnan halkına karsı giristiği, soy kırımı savasında, Filistin ve ilerici Lübnan halklarının direngen savasımıyla dünya kamuoyu önünde teshir oldular, siyonist emellerine ulaşamadılar.

Kısaca, toplumsal ilerlemeyi ve sosyalist gelismeyi hazmedemeyen emperyalizmin emellerine ulasamayacağını görüyoruz; ama bu kuskusuz, barış savasınının daha da güçlenmesiyle kesinlasacektir.

Dostlar,

Türkiye'ye gelince; bugün ülkemiz cunta yönetimi tarafından bir barut fıçısı üzerinde oturtulmaktadır. Ulusal bağımsızlığımızı, ABD ve Natonun çıkarlarına peskes çeken cunta, ülkemizde nükleer üslerin genisletilmesine, çevik kuvvetlerinyerlestirilmesine izin vererek, çıkacak bir nükleer savasta halkımızı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

toptan yokoluşa sürüklemektedir. Ülkemizde barındırılan atom üsleriyle, komşularımız sosyalist ülkelere ve müslüman Arap ülkelerine karşı bir tehdit aracı oluşturuyor ve ABD için sıçrama tahtası görevi görüyor. Doğal olarak, ülkemizden yapılan bir saldırıda ilk darbeyi de ülkemiz yiyecektir. Cunta 45 milyon insanın, ABD'nin ve bir avuç işbirlikçi-tekelcinin çıkarları için, hayatıyla oynamaktadır. Nato ülkeleri içinde en fakiri olan Türkiye bütçesinden, bütçenin üçte biri silahlanmaya ayrılarak, halkımız açlığa itilmektedir. Diğer taraftan cunta. Türkiye Barış Derneği yöneticilerini yargılayarak utanç veriçi bir duruma düştü, halkımızın tepkisini aldı. Gerek uluslararası planda yürütülen, gerekse yurt içindeki barış savaşcılarıyla dayanışma hareketi sonucu, barış derneği yöneticileri serbest bırakıldılar. Yiğitçe direnen, Barış Derneği yöneticileri cunta mahkemelerinde korkusuzca barışı savundular. Bu savunma, Türkiye barış savaşçılarına moral ve güç verdi. Öte yandan burjuva yazarlarına varıncaya kadar, cuntanın dış politikası açıkca eleştirildi. ABD'nin, iç işlerimize karıştığını bizzat eski AP Dış İşleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil açıkladı. Tüm bunlar gösteriyor ki, halkımız savaş tehlikesini açıkca görmekte ve barış savaşçıları gün geçtikçe artmaktadır.

Dostlar,

Uluslararası durumu ve ülkemizdeki durumu gördüğümüzde, biz Türkiyeli göçmen işçiler için barış savaşımının ekmek-su kadar kaçınılmaz olduğunu görüyoruz.

STİD, geçen yılki Genel Kurulunda alınan, Barış savaşımını güçlendirelim karar tasarısına uygun olarak, Fransa'da yürütülen barış hareketine aktif olarak katıldı. Geçen Ağustos ayında Paris'te düzenlenen 250.000 kişilik barış yürüyüşüne yığınsal olarak katıldı. Bu yürüyüşe katılan arkadaşlarımız 250 bin insanın yaşama isteğiyle bir sel gibi aktıklarını görünce moralleri daha da arttı. Bu savaşımın önemini daha da kavradılar. Yine 24 Kasım'da, Strasbourg'ta düzenlenen Barış ve Müzik Festivaline derneğimiz aktif ve örgütleyici olarak katıldı. Türkiye folklöründen ve halk türkülerimizden örnekler

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

sundu. Türkiye'ye yönelik bir stantla, ülkemizdeki durum ve dayanışmanın önemini anlatma olanağını bulduk. Fransız ve diğer göçmen emekçilerle birliğimiz daha da pekişti. Tüm bunlar gösteriyor ki STİD barış savaşımında kararlıdır. İşte, yeni bir fırsat; 19 Haziran'da Paris'te Barış Festivali düzenlenmektedir. 300 bini insanın katılımı öngörülen bu eyleme yığınsal olarak katılma görevi yeni seçilecek Yönetim Kurulunun ve her birimizin önünde duran somut bir görevdir.

TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ SAVAŞIMIYLA DAYANIŞMAYI YÜKSELTMEK İÇİN:

Değerli Konuklar, değerli arkadaşlar,

Her geçen gün daha açık gösteriyor ki yönetimdeki cuntacı generaller, gerek dış politikalarında, gerekse iç politikalarında, emperyalizm, Nato ve bir avuç tekelci burjuvazinin çıkarları için ulusal bağımsızlığımızı ayaklar altına almakta, baskı rejimini kurumlaştırarak, halkımızı özgürlükten ve demokratik haklardan yoksun bırakmakta, açlık ve sefaleti arttırmaktadır.

Geçtiğimiz aylarda cunta tarafından, anayasa diye halkımıza süngü ve tehdit altında önceden hazırlanmış seçimle baskı rejimi anayasal bir kılıfa büründürüldü. Şimdi de yeni parti ve sendikal yasalar diye "Yasaklar Kanunu" çıkartılıyor. Bu partiler emekli generallerden, Amerikancı ve MHP li faşistlerden oluşan cuntanın politik sını devam ettirecek otoriter, parlamenter bir rejimi yürürlüğe koyacak birer parti niteliğini taşıyacaklardır. Kenan Evren yaptığı gezi konuşmalarında halkımızı tehdit etmektedir. Demokrasiye döneceğiz diye nutuklar atarken, ardından, biz hâlâ iktidardayız, kimse yerinden oynamasın diye korkusunu dile getiriyor. Cunta niye bu kadar demokrasi heveslisi? Çünkü, halkımızın demokrasi istediğini cunta, çok iyi biliyor. Çünkü cunta özellikle yurt dışında yürütülen dayanışma hareketi karşısında köşeye sıkışmaktadır. Her geçen gün o, politikasıyla yurt dışında ve yurt içinde, daha geniş yığınların, kesimlerin tepkisini almaktadır.Çünkü,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

cunta, kendi yerine güvenemiyorb O, Amerikan ve Nato çevrelerinden ve ülke içindeki bir avuç tekelci burjuvazinin desteğinden baska hiçbir desteği olmadığını iyi biliyor. Şu anda cunta, halkımıza hiç bir vaatte bulunamıyor. "Bakın biz gidersek, 12 Eylül öncesine dönülür, teror tekrar hortlar, enflasyon yeniden azar" diye modası geçmis propogandasına devam ediyor. Halkımızın bunlara karnı tok. Çok iyi biliyoruz ki cunta demokrasiyi değil olsa olsa baskıyı kurumlastırır.

Ülkemizde hâlâ, onbinlerce politik tutuklu varken, cuntanın bile açıklamak zorunda kaldığı, ölümle sonuçlanan iskenceler devam ederken, utanç verici DİSK davası sürerken, binlerce kisiye idâm cezaları verilirken demokrasiden söz edilebilir mi? Cuntanın demokrasisi olsa olsa Amerika için, tekeller ve gerici çevreler için bir demokrasidir.

Ekonomik duruma gelince; cuntanın "Ekonomoyi düzelteceğiz" vaatleri suya düstü. Çünkü son 3 yıldır issizlik iki misline ulasırken, enflasyon alabildiğine hızlandı. Dıs borçların faizinin faize milzarları astı. Bu borçların büyük bir kısmını askersel harcamalar olusturmaktadır. Satın alma gücü gün geçtikçe düsmektedir. Bugün hâlâ asgari ücret 10 bin lira civarındadır. Geçen günlerde Hürriyet gazetesinin yazdığı habere bakarsak, bir isçi ailesinin yalnız mutfak masrafı ayda 27 bini geçmektedir. Türkiye'ye izine giden arkadaslar bunu açıkca görmektedirler. Şimdi soruyoruz. Cuntanın açıkladığı gibi Türkiye'nin ekonomik bunalımının nedeni DİSK ve İşçi grevleriyse, 3 yıldır DİSK' in ve grevlerin yasak olduğunu düsünürsek, niçin ekonomik bunalım Demirel döneminde, İMF gibi emperyalisk para kurumlarınca hazırlanan 24 Ocak Ekonomik Kararlarını devam ettiren, cuntanın, ekonomi-politikasında n kaynaklanmaktadır. Bugün 24 Ocak kararları iflâs etmiştir. Ülkemizde issizlik daha da arttmıs, Türk parasının değeri defalarca düsmüs, dıs borçlar akıl almaz boyutlara ulasmıştır. Bunların faturası da süngü zoruyla emekçi halkımızın isçi sınıfımızın ve orta katmanların sırtına yüklenmektedir. 24 Ocak kararları sadece tekellerin daha da büyümesini, devleti tamamen

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

ele geçirmesine yaramıstır.

Bugün her zamankinden daha fazla ülkemizde demokrasi için savasım kaçınılmaz bir hal almıstır. Her geçen gün cuntaya karsı daha da genis kesimler cephe almaktadır. Ülkemizde demokrasinin kurulması olanaklıdır. Bu en genis yığınların cuntaya karsı örgütlü savasımıyla gerçeklesecektir. Halkımız isçi sınıfımız tüm zor kosullara rağmen savasmaktadır. Anımsarsak, cunta anayasasına karsı komünistinden, sosyal demokratına, MSP lisine varana kadar karsı çıkıslar olmustur.Bir çok burjuva yazarı buanayasayı açıkca elestirdiler... Askersel yönetim üniversitelerde giristiği kıyım politikasıyla birçok bilim adamının isten atılmasıyla geniş tepkiler aldı. Bunun üzerine bir çok üniversite profesörü istifa etti. Üniversite öğrencileri çeşitli protesto eylemleri koydular. Bugün cuntanın desteğini aldığı hiç bir aydın kesim kalmamıstır. Cunta böylesine desteksiz olduğu bir dönemde Türkiye demokrasi güçlerinin savasımına dayanısmayı sağlamak her zamankinden daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle yurt dısında yürütülen dayanısma hareketi, geçtiğimiz dönemde genis boyutlara ulastı. Cuntanın anayasasına karsı büyük bir hareket yayıldı. Avrupa'nın dört bir yanında protesto toplantıları, yürüyüsleri düzenlendi. Bu eylemler aynı zamanda sol güçler arasında eylem birliğini de güçlendirdi. Geçen Ekim ayında Köln'de yapılan bir çok sol parti ve grubun katıldığı konferans, cuntanın anayasasına büyük bir samar oldu. Frankfurt'ta yıpalan 25 örgütün katıldığı 15 bin insanın yürüdüğü eylem birliği yürüyüsü, değisik bir çok yerde eylem birliklerinin yolunu açtı. Bunun üzerine 11 Eylül'de, derneğimiz STİD'in de yığınsal olarak katılığı iki bin kisilik cuntaya karsı eylem birliği yürüyüsü düzenlendi. Strasbourg'ta STİD'in insiyatifinde ve girisimiyle, cuntanın anayasasına karsı devrimci isçi ve PKK taraftarlarıyla ortaklasa 6 Kasım da, Anayasaya karsı salon toplantısı düzenledik. Bu toplantıya 200 Türkiyeli katıldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS
STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

Yine 13 Kasım'da anayasaya karsı 500 kisilik eylem birliği yürüyüsü düzenledik. Bu iki eylem iki önemli özellik tasıdı. Birincisi, Avrupa'da gelisen, cuntanın anayasasına karsı eylemler zincirine bir yenisi eklendi. 10 binin üzerinde Türkiyelinin bulunduğu Strasbourg bölgesinden güçlü bir ses çıktı. İkincisi, bölgemizdeki sol görüslü grup ve insanlarla birlik yolunda önemli bir adım atıldı. Bu görkemli eylemlere cuntanın kirli basını olan Tercüman ve Hürriyet gazeteleri yalanlı ve küfürlü haberlerle saldırırken, Fransız gazeteleri ve televizyonu eyleme genis yer verdiler. Bir gün önce FR 3 televizyonunun açıkladığı "Cuntanın anayasası genis destek gördü" haberi, bu eylemden sonra yalanlandı, anayasaya karsı Türkiyeli emekçilerin tepki gösterdiklerini ve anayasa seçimlerinin bileli olabileceği söylendi.

Dostlar,

Bu basarılı eylemden sözra ederken, bölgemizdeki diğer sol grupların eylem birliği anlayıslarına da değinmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, STİD'in fasistlerin elinden alınmasından sonra ikinci eylem birliği oldu. Bu birliği olusturma da diğer gruplara öneri götürdük. 20 ye varan, çoğu zaman gerekçesiz nedenlerle engellenmek istenen toplantılarda, grup çıkarcılığının öne çıkarıldığını, eylem birliğini ağızlarından düsürmeyen bu arkadasların meseleyi iyi kavramadıklarını gördük. Gerek toplantıda, gerekse yürüyüste, bu arkadaslar kime karsı savastıklarını unuttular. Anayasayı elestirmek yerine STİD'i ve yaptığı konusmayı elestirdiler. Bu arkadasların hâlâ 12 Eylül öncesi mantıkla hareket ettikleri açıktır. Bu eylemlerden sonra özellikle Dev-Yol grubunun "Biz bu eylemden zararlı çıktık, bir daha sizinle eylem birliği yapmıyoruz" diye sekter bir tutuma girmeleri, cuntaya karsı verilen savasıma sekte vurmakta, halkımıza karsı sorumsuzluk tasımaktadır. Ama biz eğer gerçekten birlikten yanaysak her fırsatta, her görüsten sol güçlerle, en genis kesimlerle

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

birlik yapmaya hazır olmak zorundayız. Bizim için grup çıkarları değil, ülkemizin ve halkamızın geleceği önemlidir.

STİD, geçtiğimiz dönemde dayanışmayı yükseltmeye devam etti. DİSK'in 16. Kurulu yılında Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde yapılan "DİSK' le Dayanışma" eylemlerine, Strasbourg'ta da bir yenisini kattık. Fransa'da her fırsatta DİSK ve TDG ile dayanışmasını gösteren sınıf sendikası CGT ile birlikte DİSK'in 16. yılını 700 Fransız ve Türkiye'li emekçinin katılımıyla kutladık. Bu toplantı, DİSK'le dayanışma eylemlerinden, Avrupa çapında en başarılılarından birisi oldu. Yönetim Kurulumuz ve aktif üyelerimizin kollektif çalışmasıyla 700 Fransız ve Türkiye'li emekçiyi harekete geçirdik. Toplantıya CGT MYK üyesi André Allamy, DİSK Yürütme Kurulu Üyesi ve şu anda aramızda olan Kemal Daysal, Avrupa Konseyi Parlamenteri Francis Wurtz, FKP ve Sosyalist Partisi temsilcileri, diğer ülkelerden ilerici göçmen işçi örgütleri temsilcileri katıldılar. Fransız televizyonu ve gazeteler, toplantıya geniş yer vererek, kamuoyunun dikkatini Türkiye üzerine çektiler.

26 Şubat toplantısında bir de kültürel bölüm düzenlendi. Cem Karca ve arkadaşları toplantıya şenlendirirken STİD Folklör ekibi seyircileri coşturdu.

Dostlar,

Burada dikkatinizi gerçekte uluslararası dayanışmanın örneğini sergileyen CGT'nin sınıfsal tavrına çekmek isterim. Böylesi görkemli bir dayanışma toplantısının örgütlenmesinde CGT maddi ve teknik alanlarda tüm gücünü verdi. Tüm masrafları üstlenen ve bu toplantı için bütçesinden 5 bin franklık zararı karşılayan CGT Bölge temsilcilerini yürekten kutluyor, kendilerini alkışlıyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

Yurt dısında yürütülen DİSK'in 16. kurulus yıldönümü kutlama ve tüm politik tutuklularla dayanısma eylemlerinin sonucu 10 DİSK sorumlusu cunta tarafından serbest bırakıldı.

STİD, 5 Mart günü derneğimiz kadınlar kolu insiyatifinde 8 Mart Dünya Kadınlar Gününü kutladı. Toplantıda gerek ülkemizdeki ilerici kadınlarla dayanısma, gerekse bölgemizdeki göçmen Türkiye'li kadınların sorunları dile getirildi. Bildiğiniz gibi, geçen yılki Genel Kurulumuzda bir Kadınlar Kolunun olusturulmasını karar altına almıstık. Bu konuda Yönetim Kurulu insiyatifinde su anda 21 aktif üyesi olan bir Kadınlar Kolumuz var.

20 Mart Günü, ülkemizdeki cuntanın yoğun baskısıyla karsı karsıya kalan, binlercesi iskence altında olan, idâmla yargılanan Türkiye İlerici Gençliğinin 16 Mart anti-fasist savasım gününü 200 kisilik salon toplantısıyla kutladık. Bu toplantımıza İGD Genel Baskanı Ahmet Muhtar Sökücü katıldı. Türkiye İsci Sınıfı tarihini anlatan slayt gösterisini yaptık.

Ve 1 Mayıs 1983... Değerli Doslar,

Alzas bölgesindeki biz Türkiye'li isçiler için iki önemli anlam tasıyan; birincisi Fransa'daki sosyal ve demokratik haklarımız için her sene olduğu gibi ırkçılığa karsı, Fransız ve göçmen emekçilerin birliği için ve uluslararası dayanısmayı yükseltmek için, ikincisi, ülkemizde yasak olan I Mayıs geleneğini Fransız emekçileriyle burada yasatmak, zor, yasak kosullarda da olsa I Mayıs'ı kutlayan Türkiye isçi sınıfıyla dayanısmamızı haykırmak için 1 Mayıs alanına, bu sene her senekinden daha yığınsal olarak CGT saflarında yürüdük. 300 kisinin üstünde Türkiye'linin katıldığı 1 Mayıs gösterisine Maden-İs Genel Baskanı Mehmet Karaca'yı davet ettik. 1 Mayıs'a davullu zurnalı folklör ekibimizle cosku kattık. Öyle ki Humanite gazetesinde 1 Mayıs haberleri arasında dikkatler biz Türkiye'lilerin üzerine çekildi. Folklör

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞİ

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

ekibimizle beraber, yürüyüs kortejimizin resmi yayınlandı. Televizyon ve gazetelerde Türkiyeli emekçilerden bahsedildi. Bu yılki 1 Mayıs'ın diğer bir özelliği de yalnız Strasbourg'ta değil Mulhouse ve Metz yöresinde Türkiye'lilerin ilk defa yığınsal katılımı oldu. Kadınlar Kolunun hazırladığı kırmızı 1 Mayıs esarpları ve karanfiller satılarak 2 bin franklık dayanısma sağlandı. Bu parayı Paris'te ki Türkiye ile Dayanısma Bürosuna yolladık.

BÖLGEMİZDEKİ TÜRKİYE'Lİ GÖÇMEN EMEKÇİLERİN DURUMU:

Bundan 20 yıl önce Türkiye'nin issizlik sorunu karşısında, o dönemde iktidarda olan, hükümetin imdâdına yetisen F.Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, İsviçre gibi ülkelerin isgücü ihtiyacı nedeniyle Türkiye'den isçi istemesi sonucunda, yüzbinlerce Türkiye'li emekçi, köyde tarlalarını bırakarak, ekmek parası kazanmak için Avrupa'ya geldiler. O günden bugüne Avrupa'da Türkiyeli İşçi sayısı 3 milyona ulastı. Avrupa'da ikinci-üçüncü nesil dünyaya geldi. Türk hükümetleri tarafından birer döviz makinası durumunu gören Türkiyeli isçilerqkendi kaderlerine bırakıldılar. Bugün ise gelismis Batı Avrupa Ülkelerinin kaçınılmaz sonu olan ekonomik bunalımı en çok göçmenleri etkilemektedir. Genis boyutlara ulasan issizlik Almanya'da 2,5; Fransa'da 2 milyonun üzerine çıktı. Doğal olarak bu ülkelerin burjuvazisi, kapitalist hükümetleri issizliğin nedenini göçmen emekçilerin sırtına yüklediler. Aslında issizliğin asıl nedeni, patkorların kâr hırsından kaynaklanmaktadır. Eğer Fransa gibi gelismis bir ülkede halkın çıkarlarına yönelik bir ekonomi-politikası izlenilse değil 2 milyon issizlik, milyonlarca isgücü yaratılabilir. Bunun en somut örneğini, sosyalist ülkelerin insanlarının issizlik diye bir sorununun olmaması aksine is gücüne ihtiyaçlarının olmasıdır. Somut bir örnekleme yaparsak Strasbourg'ta

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI İSCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

kağıt hamuru üreten Selüloz Fabrikasında, yönetici patronlarının "Zarar ediyoruz, ekonomik krizdeyiz" diye fabrikayı kapatma girisiminin ardında aslında, sermayeyi daha kâr getiren İsveç'e tasıma yatmaktadır. Sonuçta binlerce isçi işsizliğe itilmek istendi; ama selüloz isçilerinin direnmeleri, grevleri sonucu, fabrika devlet tarafından satın alında ve binlerce isçi issizlik tehlikesinden kurtulmuş oldu.Bu su demektir: Direnen isçiler patronlar tarafından dayatılan issizliğin önüne geçebilirler.

Doslar,

İssizlik sorunu yalnızca isçileri, ekonomik sıkıntılara itmemekte, yabancı düsmanlığını dâ körüklemektedir. Alzas Bölgesinde issiz insan sayısı 50 bine yaklastı. Bunların büyük bölümünü göçmen isçiler olusturmaktadır. Alzas Bölgesinde göçmen isçilerin çoğunluğunu Türkiye'lilerin olusturduğuna bakarsak, bunlardan da en çok nasibini alan Türkiye'lilerin olduğunu görürüz. Her geçen gün kahvehanelerde, garda, Kleber meydanında basıboş gezen issiz Türkiye'lileri görüyoruz. Derneğimiz üyelerinin dörtte biri issizdir. İssizlik özellikle genç, çalısma hayatına giren insanları etkiliyor. Öyleyse Türkiye'li isçilerin yapabilecekleri nelerdir? İssizlikte temell rol oynayan, dil bilmememiz karsısında nerelere başvurabiliriz?

- Sendikalar, Ki bu açıkca CGT demektir. Çünkü göçmenlere tek sahip çıkan CGT'dir. Çünkü CGT, Türkiyeli emekçilerin sorunlarına daha iyi çözüm bulmak için bir Türkiyeli arkadasımıza permanans yaptırmaktadır. İsten çıkarılma tehlikeleri, özellikle insaat kolunda çalısan Türkiyeli isçileri her geçen gün daha da tehdit etmektedir. İsten çıkarmalara karsı tek dayanağımız sendikalasma ve Fransız emekçilerle birliğimizdir. Somut bir örnek verirsek: Wagner insaat firmasında çalısan isçiler bugün isten atılmayla karsı karsıyadır. Bu firmada içinde STİD üyelerinin de olduğu 50 ye yakın Türkiye'li isçi çalısmaktadır. Bugün CGT saflarında bu emekçiler grevde-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

ler. İsten çıkarmalara karsı yeni haklar için direniyorlar.

-Dernekler; Strasbourg'ta bulunan Türkiye'lilerin güncel çıkarlarını savunan, Fransız kurumlarında saygınlığı olan STİD'in günlük çalışmalarını üyelerimizin ve üye olmayan Türkiye'lilerin issizlik, lojman, ailelere oturum alma, İşçi Bulma Kurumu, Assedic, Valilik, Sosyal Sigortalar, Allacation Familiale, hastanelerde, mahkeme ve poliste karsılastıkları sorunlara çözüm bulmaktır. Bu konuda dört dil bilen aktif arkadasımız çoğu zaman kisisel fedâkarlıklar yaparak sorunlarımızı çözmede aktif çaba veriyorlar. İssizlik sorunuyla karsılasan arkadaslarımız çoğu zaman Assedic ve İşçi Bulma Kurumunda formülleri yanlıs doldurduklarından kanuni haklarından yararlanamıyorlar. Derneğimiz yüzlerce üyemizin bu formülleri doldurmasında örneklersek bir gün birkaç formül doldurup çeviri yapmaktadır. Valilikte çoğu zaman ırkçı memurların çıkardığı zorluklar karsısında eli kolu bağlanan Türkiye'lilerin sorunlarına yanıt veriyoruz. Derneğimiz yöneticilerinin geçen yıllarda yeni işçi olma konusunda olusturulan, valilik düzeyindeki komisyonda yer alması derneğimize saygınlık kazandırmıs, sorunların çözümlenmesinde kolaylık sağlanmıstır. Somut bir örnek daha: arkadaslarımızın çoğu yıllardır turist aile getirmenin yasak olduğunu bildiği halde, yine de gerek lojman sorunu, gerekse formalitelerden kaçınmak için, ailelerini kaçak yollardan getirmeye devam ediyorlar. Bu durumda olan onun üzerinde üyemize derneğimiz oturum almıstır. Allacation ve Sosyal Sigortalardaki, emeklilik, sakatlık, is kazaları, çocuk ve aile yardımlarında bir çok arkadasımızın sorununu çözdük. <u>İltica sorununa gelince</u>; ülkemizdeki askersel rejimin yürüttüğü politikadan kaynaklanan, politik ve ekonomik sebeplerden dolayı yüzbinlerce insan iltica etmek amacıyla yurt dısına çıktı. Son iki yıl içinde, gerek Fransa'daki sol hükümetin demokratik tavrından, gerekse Almanya'daki gerici hükümetin sekte tutumundan binlerce insan Fransa'ya kaydı. Almanya, İsviçre, Fransa arasında

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

kavsak bir bölge olan Strasbourg'a yüzlerce Türkiyeli geldi. Üçkağıtçı tercümanların ve avukatların tuzağına düşenlerin yanı sıra bir çok Türkiyeli derneğimize basvurdu. Somut olarak onlarca arkadasımıza gerek iltica islemlerinde, gerekse karsılastıkları sorunlarda yardımcı olduk. Bu konuda bir kaç dil bilen aktif arkadasımız valilik, siyasi,polis, iltica bürosu arasında mekik dokudular. Yaptığımız iltica müracaatlarının ciddiyeti sayesinde derneğimiz, iltica bürosunda ve valilikte saygınlık kazandı ve güven aldı. Ama bugün Fransa'da gerek iltica taleplerinin artması, gerekse issizlik sorununun genis boyutlar alması, iltica islemlerini delil olmadıktan sonra yapılamaz duruma getirdi.

LOJMAN SORUNU:

Kapitalist ülkelerin basta gelen sorunlarından birisi de lojman sorunudur. Bu sorun en çok da Türkiye'lileri etkilemektedir. Bugün binlerce Türkiyeli isçi lojman bulamama nedeniyle ailelerinden ayrı kalmaktadır. Ev ajanslarının Türk olduğumuz gerekçesiyle kapıyı yüzümüze kaparımlarını hepimiz biliyoruz. O zaman tek seçenek HLM sosyal konutlarında yedi yıla varan bir bekleme kuyruğuna girmek , ki burada da 3.tercih olduğumuzu görmekteyiz. Ya da birkaç bin frank vererek Türkiyeli ya da diğer göçmen isçilerin oturduğu, sağlık kuralarına aykırı olan 2.dünya savasından kalan, banyosuz, tuvaletsiz, yıkık dökük evleri tutmak durumundayız.

HLM sosyal meskenlerinde oturan Türkiyeliler ise ırkçı bir lojman politikasının kurbanı olarak, yalnızca çingene, arap ve Türkiye'lilere ayrılmıs bakımsız evlerde oturarak, çocuklarının hırsızlık vb. gibi tehlikelerle karsı karsıyadırlar. O zaman çıkış yolu yok mudur? Yine dil sorunundan kaynaklanan bir olay; kanunen maaslarımızdan her ay HLM için % 1 kesinti yapılmaktadır. Çoğumuz bunu, gerek patronları, gerekse HLM yöneticilerini sıkıstırmada silah olarak kullanmayı bilmiyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

Önümüzdeki çalısma yılında yeni yönetici arkadaslarımızı büyük görevler bekliyor.

KÜLTÜR VE EĞİTİM SORUNU:

Değerli Doslar,

En yakıcı sorunlarımızdan birisi de çocuklarımızın geleceği sorunudur. Burada doğup büyüyen, ya da küçük yasta buraya gelen çocukalarımız Fransız ve Türk kültürü arasında bocalamaktadır. Kültürsüz, eğitimsiz ve başıboy lüppen bir gelecek karsı karsıyadır. 15 ile 20 yasındaki gençlerimiz sahip oldukları haklardan habersiz, kötü kosullarda genç yasta mesleksiz, ağır sömürü altına girmektedirler. Kültür ve eğitim sorununda hangi sorunlar vardır:

- Konsolosluklara bağlı öğretmenlerin yönettiği, Türk okulları. Bu okullarda Türkçe Dili ve Türk Kültürünü çocuklarımıza çoğu zaman, küçük yastaki çocuklarımıza, ırkçılık, gericilik, kültür yozlasmasını asılamakta olduklarını görüyoruz. Gerici-fasist ideolojiyi asıladıklarını görüyoruz. Alevi-kürt ayrımını küçük yaslardaki çocuklarımıza baskı ve özümsemeyi asılamaktadırlar.

- Camiler ve Din dersleri: Arkadaslar, burada da dini dersler yerine yozlasmayı ve dini politikaya alet etmenin açık örneğini camide görüyoruz. Dini inançları olan birçok Türkiyeli isçi çocuklarını bu kurslara göndermektedir. Dini ders veren hocaların çoğu zaman ca il ve din kültüründen yoksun olduklarını görürsek, din dersleriyerine ortaçağ kanunlarını küçük çocuklarımıza asıladıklarını görürüz. Ufacık kız çocuklarına esarp, uzun etek gibi giysileri zorunlu kılıp, küçük çocukların bacına takke taktırıp, gâvur, müslüman ikilemesini yapıp çocuklara ırkçılığı asılamaktadırlar.

O zaman kültürümüzü yasatmak, çocuklarımıza, gençlerimize öğretmek, Fransız halkına tanıtıp, halklararası dostluğu pekistirmek görevi yine bizim önümüzde duruyor. STİD kültürel

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

alanda eksiklikleri olmakla birlikte, bir polklör ekibine sahiptir. Bu ekibimiz, folklörcü arkadaşlarımızın özverisi sayesinde ayakta durmaktadır. Geçen çalışma yılında da folklör ekibimiz gerek Türkiye'lilerin kültürel ihtiyaçlarına yanıt vermede, gerekse kültürümüzü Fransız halkına tanıtmada güçlü bir silah oldu. Yalnız Strasbourg'da değil Fransa'nın çeşitli kentlerinde hatta İsviçre'de düzenlenen barış, demokrasi ve dayanışma eylemlerinde örneklersek, 24 Kasım Strasbourg Barış Festivali, Paris ve Strasbourg'da DİSK'le dayınışma toplantıları, Sarreguemines'de düzenlenen Türkiye ile Dayanışma Gecesi 30 Nisan İsviçre-Basel de 1 Mayıs toplantısı ve son olarak Strasbourg'da 1 Mayıs gösterilerinde folklörümüz coşku kattı.

STİD'in diğer bir kültürel insiyatifi de dernek üyelerinin düğün törenlerinde oldu. Son iki ayda 3 genç üyemizin düğün törenini düzenledik. Halkımızın geleneklerini bu törenlerde yaşattık.

STİD'in yeni seçilecek yönetici arkadaşlarımızın önünde duran en önemli görevlerinden birisi de kültürel çalışmaları arttırmaktır. Tiyatro, saz grubu ve gençlerin spor ihtiyaçlarına yanıt vermektir. Bu görev yalnız Yönetim Kurulunun değil biz üyelerin de görevidir. Çocuklarımızı bu faaliyetlere katmak ve onlara destek olmak zorundayız.

GÜÇLÜ VE YIĞINSAL BİR STİD İÇİN İLERİ:

Doslar,

STİD yüzün üstünde Türkiyeliyi bağrında toplamaktadır. Gerek barış ve dayanışmada Türkiye ile olan bağlarımızı güçlendirmek, gerekse burda karşılaştığımız sorunlara yanıt bulmanın yolu hem maddi yönden güçlü, hem de 6 bin Türkiyelinin bulunduğu Strasbourg çevresinde, daha geniş bir Türkiyeli kesimi çatısı altında toplamaktan geçmektedir. Derneğimiz yönetici arkadaşları ve aktif üyelerimizin çalışmasıyla, maddi sorunlarımızın olmasına rağmen, güçlü eylemler koydu. Sorunlarımıza

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

çözüm buldu. Bugün biz, STİD ya eylemlerinden, demokratik yönünden taviz verecek, sorunlarımız karşısında yanıtsız kalacak, ya da hep beraber STİD'in güçlü olmasını sağlamak için, maddi sorununu fedâkarlık yaparak, üye kampanyası açarak etkinliğini daha da arttıracağız. O halde kollarımızı sıvayalım.

Sözlerimi BARIŞ ve ULUSAL DEMOKRASİ YOLUNDA GÜÇLÜ BİR STİD için ileri belgisiyle bitirirken, değerli konuklar, değerli üye arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlar, dikkatinizden ötürü STİD adına teşekkür ederim.

STİD Yönetim Kurulu adına

Hasan Dikici

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

ATTS

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

KARAR NO: I DÜNYA VE HALKLAR ARASI BARIŞ İÇİN İLERİ!

Dünya'da ki en güncel, en yasamsal sorun, "Savaş mı, Barış mı" sorusunda odaklasıyor.

Yasamımızı sürdürebilmek için el kapılarına göç etmis biz göçmen isçiler, hele Türkiyeli göçmen isçiler için ülkemizin konumundan ötürü yasamaktan yani barıstan daha önemli bir sorunumuz olamaz.

Bir yandan soğuk savas kıskırtıcılığı yapıp, nükleer başlıklı füzeleri, nötron bombalarını, üslerini Avrupa'nın Nato ülkelerine yerlestirip, insanlığı toptan yok olusa iten Nato ve ABD, diğer taraftan "ölüm değil yasamak, issizliği, açlığı doğuran silah sanayisi değil, is ve ekmek, insanca . yasamak istiyoruz" diyen milyonlarca insan ve milyonlarca insanın saflarında biz Türkiyeli göçmen isçiler. Bir yandan savas politikasını yürürlüğe koymak için halklara ve halkımıza diktatörlüğü dayatan REAGAN ve cuntacı generaller, diğer yanda bağımsız, demokratik bir Türkiye, isi, ekmeği, özgürlükleri olan bir Türkiye istiyoruz diyen, analarımız, babalarımız, kardeslerimiz... Bir yandan atom üslerini, Nato karargahlarına, Amerikan çevik kuvvetlerini ülkemizde barındırarak, yurdumuzu yerle bir olma tehlikesiyle karsı karsıya koyan cunta, diğer yanda ülkemizin ve halkımızın yasamak istemini dile getiren barıs güçleri...

Bunun içindirki, biz Türkiyeli göçmen isçiler için barıstan daha önemli bir sorun yoktur. Savas hazırlığı içindeki Reaganların, Pentağon yöneticilerinin eli kolu bağlanabilir. Ülkemizin barut fıçısı olması önlenebilir, insanların, tüm canlıların hayatı garantiye alınabilir. Bunun için tek çıkar yol, tüm halkların, tüm insanların barıs savasımında aktif yerlerini almasıdır.

STİD, simdiye kadar olduğu gibi, silahsızlanma, halklararası barıs ve dostluk için savasımda daha da aktif yerini almaya kararlıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bunun için, Genel Kurulumuz, önümüzdeki günlerde Paris'te yapılacak, 19 Haziran Barış Festivaline yığınsal olarak katılmayı ve 21 - 25 Haziran tarihlerinde Prag'da yapılacak Uluslararası Barış Konferansına bir kutlama telgrafı göndermeyi karar altına alır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

KARAR NO:II ÜLKEMİZDEKİ DEMOKRASİ İÇİN SESİNİ YÜKSELT!

12 Eylül 1980. Ülkemiz, emekçi halkımız ve isci sınıfımız için kara bir gün. Kısıtlı da olsa demokrasinin rafa kaldırılması günü. İlerici insanların, demokrat, devrimci ve komünistlerin topluca iskencelerden geçirilmelerinin, idam yargılamalarının, zindanlarda çürütülmelerinin baslangıç günü. Ve bugün iki buçuk yıldır yüzellibin ilerici insan hapishanelerde, yüzün üstünde ilerici işkencelerde can vermistir. Halkımız açlık ve sefalet içinde , isci sınıfımız, gençlik baskı ve saldırı altındadır.

Simdi de bubaskı rejimini kurumlastıran, cunta anayasasından sonra otoriter bir parlamenter rejimi yürürlüğe koyacak Amerikancı, cuntacı partiler olusturuyor. Halkımıza süngü zoruyla " Ya siyahı, ya karayı" seçeceksiniz diyorlar. Türkiye halkları demokrasi istiyor, özgürlük istiyor. Fakat süngüler yalnız özgürlükleri değil, emekçilerin ekmeklerini de parçalıyor. Ülkemizin ABD ye köle olmasını sağlıyor. Tüm bunlara karsı isci sınıfımız, halkımız, demokrasi güçleri bağımsız bir Türkiye için savasım veriyorlar.

STİD, ülkemizde yürütülen demokrasi savasımına dayanısmasını simdiye kadar olduğugibi bundan sonrada daha güçlü bir biçimde göstermeye devam edecektir.

STİD, demokratik bir örgüt olarak, ülkemizdeki tüm antidemokratik girisimlere karsı tavır alırken, demokrasi için harekete geçen tüm güçleri de desteklemekten geri kalmayacaktır. Çünkü halkımız demokrasi istiyor.

YASASIN DEMOKRASİ İÇİN SAVASAN EYLEM BİRLİĞİ!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMA VAKFI TÜSTAV

ATTS

AMICALE DES TRAVAILLEURS
DE TURQUIE À STRASBOURG

STID

STRASBOURG TÜRKIYELI
ISCILER DERNEĞI

7, rue des Glacières 67000 STRASBOURG - Tel : 36.31.06

KARAR NO: III DAHA GÜÇLÜ BİR STİD İÇİN İLERİ!

Bilindiği gibi, derneğimiz yıllardır Strasbourg bölgesindeki güncel sorunlarımıza çözüm bulmak için çalışmaktadır. STİD, Fransa da yürütülen fransız emekçileriyle daha yeni demokratik ve sosyal haklar için yürütülen savasıma katkıda bulunuyor. Ülkemizde Cuntaya karsı demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükseltmede bir an geri kalmadı, kalmayacaktır. Barıs ve silahsızlanma için yürütülen savasıma aktif olarak katılmıs, bundan sonra da katılacaktır. Tüm bu çalısmalarıyla STİD olumlu ve değerli adımlar attı.

Derneğimizin bu çalısmaları, Fransız demokratik kamuoyunda ve Fransız resmi makamlarında saygın bir yerinin olmasını, demokrat, namuslu, ilerici Türkiyeliler arasında da birlestirici anti-faşist bir yığın örgütü olmasını sağladı.

Derneğimizin artan etkinliğinin, saygınlığının yanı sıra, sorunları da büyümüştür.

- Derneğimize yapılan tüm yardım basvurularına, daha iyi bir sekilde yanıt vermede dil bilen üyelerinin sayıca yetersizliği,
- Bölgemizdeki gençliğin kültürel, spor ve sosyal sorunlarına maddi zorluklarımızdan dolayı daha iyi bir yanıt verememe.

Derneğimizin, çalısmalarında daha da etkin, daha da basarılı olabilmesinin yolu, derneğe karsı maddi sorumluluklarımızı yerine getirme, aidatlarımızı düzenli ödeme, derneğimize yeni üyelerin katılımını sağlama, aktif çalısan arkadaslarımıza katkıda bulunmak durumundayız. Bu nedenle, önümüzdeki çalısma yılında daha etkin daha saygın daha örgütlü bir STİD olmak için , daha genis Türkiyeli yığın-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

lara seslenebilmek için her üyenin kolları sıvayarak, derneğe üye kazanma kampanyasını başlatmasını genel kurulumuz oy birliğiyle kara altına alır.

YAŞASIN TÜRKİYELİ İŞÇİLERİN YIĞIN ÖRGÜTÜ STİD!

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

STRASBOURG TÜRKİYELİ İŞÇİLER DERNEĞİ
10. GENEL KURUL TOPLANTISINA
Prof. SERVER TANİLLİ' NİN MESAJI

Sevgili emekçi arkadaşlarım,

Derneğinizin 10. Genel Kurul toplantısına, sağlıksal nedenlerle de olsa katılamamanın üzüntüsü içindeyim. Ancak kendimi, her zaman olduğu gibi, şu anda da aranızda hissediyorum VE bir araya geldiğimiz şu günde, doğru bildiğim bazı gerçeklerin altını da çizmek istiyorum.

Türkiye'de 12 Eylül'den bu yana olup bitenleri biliyorsunuz. Ülkemizde gitgide yükselen ilerici, demokrat ve devrimci hareketin önünü faşistt terörle de kesemiyeceğini gören emperyalizm ve onun emrindeki sermaye, bir askeri diktatörlüğe yeşil ışık yakmış ve 1980 yılında kurulan rejim de, parlamentoyu, Anayasayı, tüm hak ve özgürlükleri kaldırarak, eskisinden bin beter bir terörle, düzmece mahkemelerle, asarak keserek ülkeyi cehenneme çevirmiştir. Ağırlığı hergün biraz daha artan iktisadi sorunlarla da boğuşan halk, inlemekte ve gerçekten bir cehennem yaşamı sürmektedir."Huzur" getirdiklerini söyleyenler, bunu getirmişlerdir ülkeye.

Sermaye ve onun emrindeki askeri diktatörlük, şimdi de yeni bir aldatmacanın içine girmiştir: Halkımıza ve dünyaya, demokrasiye dönülmekte olduğunu ilân edip duruyor. Yeni bir anayasa yapıldığını ve partilerin kurulmakta olduğunu buna bir delil olarak gösteriyor.

Sevgili Arkadaşlarım,

Bildiğim kadarıyla, sermayenin iktidarda olduğu ve emekle çatıştığı bir toplumda, demokrasi demek, sermayenin yaptığı gibi, emekçilerin de kendi partilerini kurarak, büyük bir bir özgürlük içinde kendi görüşlerini de yayarak, iktidara adaylıklarını koymaları, koyabilmeleri demektir. Bu anlamda olmak üzere, Fransa'da ve bulunduğumuz Avrupa ülkelerinde demokrasi vardır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Türkiye'de olan, daha doğrusu yapılmak istenen nedir? Anayasa diye ortaya çıkarılan ve Anayasadan baska herseye benzeyen, halka tehditle ve hileye başvurularak kabul ettirilmis metinde, böyle bir demokrasi öngörülmüs değildir. Meydan, sermayenin görüslerine ve onun partilerine açık tutulmus ve işçi sınıfına, onun düsüncesine, örgütlerine ve giderek partisine yasaklanmıstır. O kadar ki, bırakınız işçi sınıfının partisine özgürlüğü, eli yüzü düzgün bir sosyal demokrat partinin kurulması bile bugün olanaksızdır. Özetle, köylünün hikâyesinde olduğu gibi, taslar bağlanmıs ve köpekler salıverilmistir.

Böyle bir ortamda, bugün gördüğümüz de budur: Gerçekten sermayenin bütün köpekleri ortaya atılmıs ve parti diye, tek bir sınıfın, yalnız ve yalnız sermaye sınıfının partileri arka arkaya kurulup durmaktadır. Buna da demokrasi demektedirler. Oysa, bu bir aldatmaca ve hayasızca bir aldatmacadır. Bunu, daha simdiden görmek ve bilmek zorundayız. Ama bu gerçeği, aydınlardan önce sizlerin görmeniz, bilmeniz, bunu bilincine varmanız önemlidir. Çünkü Türkiye'yi kurtaracak olan sizin partiniz ve iktidarınızdır. İktidara gelecek olanlar aydınlar değil, sınıf olarak sizler olacaksınız. Aydınlar sizlerin sadece yardımcılarınızdır. Dün ve bugün olduğu gibi, yarın da öyle olacaktır.

Bu gerçeğin altını çizerken, bugün önemi bir kat daha artmıs olan bir baska gerçeğin daha altını çizmek isterim: O da, Türkiye'nin kurtulusuna inanan tüm ilerici, demokrat, barıssever ve devrimci güçlerin tek bir mücadele cephesinde toplanmaları gereğidir. Karsımızda bugün altetmek zorunda olduğumuz düsman, sakın küçümsemeyiniz! yaman bir düsmandır. Ama yenilmez yenilemiyecek bir düsman değildir. Yenilecek, mutlaka yenilecektir. Ancak, ona karsı tek bir yumruk halinde çıkılırsa, bası ezilebilir. İlerici, demokrat ve devrimci saflarda bölünmüslükle, parçalanmıslıkla bu düsman altedilemez. Bunu çok iyi bilmeliyiz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Son olarak, su gerçeği de iyi bilmemiz gerekir: Devrimci mücadele, sonucu çabuk alınan bir tavla oyunu değildir; tersine, büyük bir dikkat, itina isteyen, her olasılığı hesaplamayı, uzağı görmeyi gerektiren, satranca benzer. Yani bilgi ister, sabır ister, ağırbaşlılık ister. Ancak bunlarla, düşmanın kalesi zaptedilir ve sahı alınır. Ve bu kale zaptedilecek, sah teslim alınacaktır.

Hepinize, bağımsız, demokratik, insanların içerden ve dışardan sömürülmeden yasayacakları bir Türkiye'yi kurma yolunda verdiğiniz ve bundan böyle de vereceğiniz büyük ve soylu mücadelenizde candan basarılar diler, selâm, sevgi ve saygılarımı yollarım; aziz emekçi arkadaslarım, kardeslerim.

Server TANİLLİ

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

CGT STRASBOURG ALSACE BÖLGESİNİN STİD 10. GENEL KURULUNA MESAJI

Değerli Arkadaşlar,

Kongrenizi CGT adına ve Fransız emekçileri adına en sıcak duygularımla selamlar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Kongrenizin yapıldığı günlerde, Fransa'daki sol hükümet ikinci yılını doldurdu. Son iki yılda sosyal ve ekonomik alanlarda bir çok yeni gelişmeler, yeni haklar elde edildi. Ama ne yazık ki yürümeyen yönlerde var. Özellikle satın alma gücü ücret artışlarına göre yetersiz kalmaktadır. Biz olumlu yönde atılan adımları desteklerken, emekçilerin çıkarlarına ters düşen kararlara karşı çıkmak zorundayız. Sosyal hakları daha ileri götürmek, işsizliğin önüne geçebilmek, satın alma gücünü yükseltmek, ancak işçi sınıfının (Fransız-göçmen) kararlı mücadelesiyle olanaklıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Fransız işçi sınıfının genel sorunlarının yanı sıra siz göçmen emekçilerin kendinize has sorunları gün geçtikçe daha yakıcı bir hal alıyor. Özellikle işsizlik, lojman, aile birliği vb. sorunlara çözüm bulmanın yolu Fransız emekçileriyle birlikte savaşmaktan geçmektedir.

Siz Türkiyelilere gelince, Alsace Bölgesinde en kalabalık göçmen topluluğunu teşkil ediyorsunuz. Bu anlamda güçlüsünüz ve bölgede en aktif göçmen emekçilersiniz. Çoğunuz CGT sendikasına üye olmanın bilincindesiniz. Çünkü CGT yalnız sizlerin işyerlerinde ekonomik haklarınızı, diğer tüm sosyal sorunlarınızı savunmakla kalmıyor,, aynı zamanda ülkenizdeki askersel diktatörlüğün anti-demokratik uygulamalarına karşı gerçek bir demokrasi için, Türkiye Demokrasi Güçleriyle dayanışmasını her an dile getiriyor. STİD'in aktif çalışmalarına değer biçiyoruz. Onlar Fransa'daki sosyal haklar için verdiğimiz mücadelede her an yanımızda oldular. Biz de STİD'in tüm alanlardaki çalışmalarının yanındayız, bundan sonra da yanındayız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Değerli arkadaşlar,

Özünde patronların daha fazla kar hırslarından kaynaklanan issizlik, Fransa'da geniş boyutlara ulaşırken, buna bağlı olarak sağ güçlerin kışkırtmasıyla ırkçılık ta önemli bir sorun oldu. Irkçılığı körükleyen gerici güçler, bunu hem sol hükümete karşı kullanmakta hem de issizliğin asıl nedenini gizleyip, bunun tüm yükünü göçmen emekçilerin sırtına yüklemek istemektedirler. Irkçılığın propagandası şudur:

Göçmen işçiler: Enflasyon,

Göçmen işçiler: İşsizlik,

Göçmen işçiler: Sosyal sigortaların bütçe açığı,

Göçmen işçiler: Hırsızlığın, gangesterliğin, can güvenliğinin kalmamasının nedeni vb.

Ama onlar göçmen emekçilerin ulusal ekonomik gelişmedeki katkılarını söylemiyorlar.

Ama gerici güçlerin tüm bu saldırısına rağmen, göçmen emekçilere yönelik elde edilen yeni sosyal haklara da dikkatinizi çekmek istiyorum. Özellikle son iki yıldır kağıt üzerinde göçmen emekçilerin, Fransız emekçileriyle eşitliği konusunda sol iktidar olumlu uygulamalar yaptı. Somut bir örnek verirsek, bu seneki Sosyal Sigorta Yönetimi seçimlerinde yabancı işçiler seçme veseçilme hakkınasahipler. Bu yeni ve olumlu gelişmeyi daha da ileriye götürmek bizim elimizdedir. Yani Fransız ve göçmen işçilerin elindedir. CGT Sosyal Sigorta seçimlerindeki öngörülen listeye göçmen emekçileri de koyacaktır. Bu nedenle 19 Ekim'deki seçimlere siz göçmen emekçiler oy kullanmalısınız, CGT'ye oy vermelisiniz.

Sözlerimi bitirirken bir kez daha, Türkiye Demokrasi Güçlerini, DİSK'li yoldaşlarımı, şu anda aramızda olan Kemal DAYSAL'ı ve STİD'i selamlarım, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

YAŞASIN ULUSLARARASI DAYANIŞMA!

YAŞASIN BARIŞ VE DEMOKRASİ SAVAŞI!

Strasbourg 21.05.83

Jacqueline BUZIES

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

FİDEF

FEDERAL ALMANYA TÜRKİYE İŞÇİ DERNEKLERİ FEDERASYONU
Federasyona Komelên Karkerên Tirkiyê li Elmanya Federal
Foderation der Arbeitervereine der Türkei in der BRD e.V.
Federation of Associations of Workers from Turkey in the GFR.
Fédération des Associations des Ouvriers de Turquie dans la RFA.
Lichtstraße 31, 4000 Düsseldorf1 - Bundesrepublik Deutschland
Telefon: 0211– 6642 84

Ihr Schreiben vom	Ihr Zeichen	Unser Zeichen	Datum/Ort
			19/5/1983

Stasbourg Türkiyeli
İşçiler Derneği
Divan Başkanlığına.

Sayın Divan
Değerli arkadaşlar!

Sizlerin 10.Genel Kurulunuzun yapıldığı şu sıra,Batı Almanya'nın Dortmund kentinde,FAC'deki gençliğin demokratik örgütü olan SDAj'un da üç gün boyunca sürecek olan gençlik festivali var.FİDEF'de buraya tam gücüyle katılacağından,aynı tarihlere rastlayan Genel Kurulunuza gelebilmemiz mümkün olmadı.Ama yine de FİDEF her zaman değerli Strasbourg Türkiyeli İşçi derneği üyelerinin yanındadır.

Genel Kurulunuzu yaptığınız şu dönemde bir önemli özellikte,Avrupayı ve tüm dünyayı saran barış hareketinin büyük ölçülerde yükselme göstermesidir.Çünkü geçen Ostermarsch'yürüyüşlerinde yalnız Batı Almanya'da 750 bin barış sever yürümüştür.Ve bunların birleştikleri ciddi bir noktada„silahlanmaya ve Avrupaya yerleştirilecek olan ABD Rokitlerine karşı çıkmak olmuştur.Yüz binlerce işçi-emekçi hep bir ağızdan;"83 yılı atom yılı olmayacaktır!","Avrupada barışın korunmasını istiyoruz!","Silah değil iş istiyoruz!" belgilerini haykırmışlardır.

Artık ne Reagan yönetimi,nede diğer emperyalist güçler bu gelişmenin önünde duramamaktadırlar.Federal Almanya'daki sağcı koalisyon her geçen gün işçiler üzerindeki baskılar yoluyla uyguladığı yıldırma politikasıda malesef sökmemektedir.Bugün 2,5 milyona yaklaşan işsizlik ve bir türlü"istikrara"kavuşturamadıkları Ekonomik kriz durmadan artış göstermektedir.Ancak işsizliğin nedenlerinin araştırılmasına gelince,gerçekler alt üst edilerek,suçlu olarak FAC'deki yabancı işçiler gösterilmektedir.Başbakan Kohl yaptığı bir çok açıklamalarda bilhassa Türkiyelileri kasdederek;"Türkler azaltılmalıdır"biçiminde beyanlarda bulunmaktadır.Böylesi kışkırtıcı türden açıklamalarda hiç kuşkusuz gericiliğin ve Neo Nazi grupların saldırılarını arttırmasına neden olmaktadır.O nedenle bugün Federal Hükümetin sürdürdüğü yabancılar politikası,aynı zamanda Yabancı düşmanlığının gelişmesine de olanak tanımaktadır.Faşist gruplar buralarda açıkça kendi probagandalarını yapabilmekte,istediği türden afişlerini sokaklara yapıştırabilmektedir.Ve Federal savcılıklarda bunlar hakkında hiç bir işlemde bulunmamaktadır.

Ne varki yerli yabancı işçilerin birlikte oluşturdukları "Dostluk Girişimleri" ve yabancı düşmanlığına karşı sürdürülen savaşım,bu noktada aktif rol oynamaktadır.Sizlerinde bildiği gibi FİDEF bu sorunu daha 1980'de ele almıştır ve yaptığı,"Yabancı düşmanlığına Karşı dostluk haftaları"artık bir gelenek halini almıştır.

Bundesvorstand:
Lichtstraße 31, 4000 Düsseldorf 1
Telefon:0211– 66 42 84

Bankverbindung:
Bank für Gemeinwirtschaft
Düsseldorf
Kto.-Nr. 1 555 823 400

Postscheckkonto:
Postscheckamt Essen
Kto.-Nr. 1764 62-437

TÜRK TARİH KURUMU ARŞİVİ ARŞTIRMA VAKFI

Fakat bugün bu da yeterli değildir.Çünkü yabancı düşmanlığı burada toplumsal bir sorun halini almıştır.Yediden yetmişe ve yerli-yabancı herkezi yakından ilgilendirmektedir.Onun içindir ki,Yabancı düşmanlığına karşı savaşım süreklilik kazanıyor.

Bütün bu sorunlara karşı etkin mücadele vermek,şüphesiz demokratik örgütler olarak bizlerin yığın bağlarımızı güçlendirmemizle olanaklıdır.

-Genel Kurulunuza yeniden üstün başarılar diliyoruz.

FİDEF
MYK ad.Genel sk.
Ali ÇAĞLAR

BELÇİKA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLER BİRLİĞİ
UNION DES TRAVAILLEURS DE TURQUIE EN BELGIQUE
Avenue Clémenceau, 74 1070 BRUXELLES

19/5/1983

Değerli dostlar,

IO. Kongrenizi, temsilci ve konukları en sıcak mücadele duygularımızla selamlar, katılamadığımız için üzüntümüzü belirtiriz.

Kongreniz , kalıcı bir barış için, mücadelenin yükseltilmesi, ırkçılığa karşı daha etkin bir mücadelenin yürütülmesi, işsizlik, hayat pahalılığı, işçilerin somut sorunlarına daha fazla eğilinmesi gereken bir ortamda toplanıyor.

Yanı sıra, ülkemizdeki gerici askersel diktatörlüğün baskılarının sürdüğü, demokrasinin halen ayaklar altında bulunduğu, yeni kurulmaya başlanılan partilerle, gerici diktatörlüğe kılıf hazırlanmak istendiği ve ABD emperyalizminin dümen suyuna daha fazla uyulduğu, amerikalıların, parti kurucularını tek, tek ziyaret etmesinden de anlaşıldığı gibi, ülkemizi Amerikan güdümlü partilerin eliyle, Amerikan çıkarları için serüvenlere sürüklemeye devam edecek olanların eline bırakılan, alabildiğine demogojik bir ortamda ve tüm bunların halka tek, tek açıklanması,gereken cuntanın demogojisinin yerlebir edilmesi gereken bir ortamda toplanıyor.

STİD IO. Kongresinin tüm bu alanlarda başarılı çalışmalar yapacağına, çözümleyici kararlar alacağına inancımız tamdır.

Kardeş örgütümüz STİD'in IO. Kongresini tekrar selamlar, üstün başarılar dileriz.

Saygılarımızla
BTİB MYK adına
Sekreter C. Doğan

Belçikadaki Türkiyeli İşçiler Birliği ★ Union des Travailleurs de Turquie en Belgique ★ BTİB 1977

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

STİD'İN 10.GENEL KURULUNA
KOMİNİST ÖĞRENCİLER BİRLİĞİ'NİN DAYANIŞMA MESAJI

Değerli Doslar,

Bir yıl önce 9.Genel Kurulunuzda, örgütümüz UECF, siz Türkiyeli göçmen emekçilerle birlikte önünüze bir yıllık BARIŞ, DEMOKRASİ ve DAYANIŞMA için hedefler koymustuk. Bugün bu hedefler uğrunda bir yığın eylem çalışmaların dökümünü yapmak için buradayız. Sizlerle birlikte geçtiğimiz yılda ülkemiz Fransa'da gelişen barış hareketine aktif olarak katıldık, yine sizlerle birlikte ülkenizdeki askersel diktatörlüğe, onun anayasasına karşı, Türkiye Halkı, işçi sınıfı ve demokrasi güçleriyle dayanışma eylemleri düzenledik. Bu çalışmaların boşa gitmediğini görüyoruz ve önünüze yine bu alanda görevler koymak durumundayız.

Türkiye halkının özgürlük ve bağımsızlık günleri hep beraber vereceğimiz barış ve dayanışma savaşımıyla gerçekleşecektir.

Bugün miyonlarca insan açlıktan ölürken, kapitalist ülkelerde issizlik geniş boyutlara ulaşırken silahlanma için milyonlarca para harcandığını görüyoruz.Natoya bağlı Türkiyenin halkı, insanları issizlik, pahalılık, açlığın kurbanı olurken, baskı altında yaşarken ülkeniz ABD ve NATO nun sıçrama tahtası oluyor, bu alanda milyonlarca harcamalar yapılıyor. Bunun faturası, EVREN yönetimince Türkiye işçi sınıfına, emekçi halkına ödetiliyor. Siz Türkiyeli göçmen işçilerin neden barış için savaşımda kararlı olduğunuza baktığınızda hiç te şaşmıyor, size hak veriyoruz.

Bugüne kadar barış hareketine aktif olarak katılan STİD ve Türkiyeli ilerici insanları 19 Haziran da Paris'de yapılacak BARIŞ FESTİVALİ'NE davet ediyoruz. Bu güne yığınsal olarak katılacağınıza inancımız tamdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sözlerimi bitirirken, Kongrenizi selamlar, Fransız Kominist Gençliğinin her an yanınızda olacağını bir kez daha duyururum.

YAŞASIN BARIŞ
YAŞASIN DİSK
YAŞASIN STİD
YAŞASIN ULUSLARARASI DAYANIŞMA

Pierre Monsarégo
UEC Sekreteri

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

21.5.1983

GENEL KURUL DİVAN BAŞKANLIĞINA

Değerli Dostlar,

İsviçre'de Türkiyeli demokrat, ilerici, yurtsever işçi ve emekçileri olarak genel kurulunuzu coşkuyla selamlarız.

Örgütünüzü Strasbourg ve çevresindeki Türkiyeli ilerici-demokrat, işçi ve emekçilerini, aydınlarını bünyesinde toplayan saygın bir örgüt olarak bilmekteyiz.

Türkiyeli işcilerin sorunlarına sahip çıkıyor, onların çıkarları için müc adele veriyorsunuz. Türkiyeden, diktatörlüğün baskı ve terörü ile karşı karşıya kalan halk yığınları ve demokrasi güçleri ile dayanışmayı yükseltiyorsunuz.

Günümüzde insanlığın en önemli sorunu olan barış uğrunda savaşıyorsunuz.

Bu temèlde sürdürdüğünüz savaşımın bu kongre ile daha da güçleneceğine inanmaktayız. Bu yolda size üstün başarılar diler, dayanışma içinde olduğumuzu bildiririz.

-Yaşasın Demokrasi Güçlerinin Birliği
-Kahrolsun gerici Askersel Diktatörlük
-Yaşasın Strasbourg Türkiyeli İşciler Derneği

İsviçre-Türkiye Demokrasi
Güçleriyle Dayanışma Komitesi

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

FRANSA-TÜRKİYE DOSTLUK DERNEĞİ
STRASBOURG ŞUBESİ'NİN MESAJI

Değerli Arkadaşlar,

Örgütünüz STİD'in 10 Genel Kurulunu, AFT adına selamlar, bu günün barış ve dayanışma günü olarak geçmesini dilerim. Ülkenizdeki askeri diktatörlük 3.yılına girerken, bugün hâlâ 100 binin üzerinde ilerici, sendikacı, demokratik kitle örgütleri, yöneticileri, ve demokrat insanlar tutuklu bulunmakta, fiziki ve psikolojik işkence er devam etmektedir. Barış ve Özgürlük isteyen herkes baskı altındadır. Biz Fransız ilerici insanları, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükseltmede kararlıyız. Siz Türkiyeli ilerici işçilerle birlikte, maddi ve manevi dayanışmamızı, bugüne kadar olduğu gibi devam ettireceğiz. Uluslararası alanda Türkiye halkının, barış ve demokrasi için savaşımında yapılacak her dayanışmanın önemi bu gün herzamankinden daha da günceldir. Bunun bilincinde olan bizler dayanışmayı yükseltirken, Türkiye halkının Cuntayı yıkacağına, emperyalizmi ülkenizden kovacağına inancımız büyüktür.

YAŞASIN BAĞIMSIZ VE ÖZGÜR BİR
TÜRKİYE

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HTÖB AJANSI

HOLLANDA'DA TÜRKİYE ÖĞRETMENLER BİRLİĞİ
HTÖB, POSTBUS 21232 - ROTTERDAM

İÇİNDEKİLER

- -ANADİLİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZLÜK SORUNLARI VE BU SORUNLAR KARŞISINDA MERKEZİ VE YEREL YÖNETİMLERİN TUTUMLARI ÜZERİNE
- -SÖYLEŞİ: Abop Yabancı Öğretmenler Çalışma Grubu Başkanı N.Demirbaş: "Anadili Öğretmenlerinin Özlük Sorunları Çözümlenmeden Eşitlikten Sözedilemez"
- -TÜRKİYE ÖĞRETMEN HAREKETİNİN DEMOKRATİK GELENEKLERİNE SAHİP ÇIKMAK
- -SEÇİMLER ÜZERİNE
- -HTÖB HAFTA SONU SEMİNERLERİ YAPILDI
- -Gazete ve Dergilerden;
  Erdal İNÖNÜ ; "ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTLENMESİNİ SAVUNUYORUZ" (Bilim ve Sanat Dergisi)

yeni yılınız kutlu olsun !

tarih: ARALIK 1985 **sayı:** 03-85

VERENIGING VAN TURKSE LEERKRACHTEN IN NEDERLAND, GIRO NR. 1839816

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DEĞERLİ OKURLAR,

Bu sayımızda ağırlıklı olarak özlük sorunlarımız konusu yer alıyor. Bunu böyle yapmamızın nedeni,yıllardır özlük sorunlarımızın haksız gerekçelerle hala çözümsüz bırakılması ve çözümlenmesi için dayatma koşulların varlığını sürdürmesidir.
Bu sorunlarımıza yönelik olarak hazırlanan "Anadili Öğretmenlerinin Özlük Sorunları ve Bu Sorunlar Karşısında Yerel ve Merkezi Yönetimlerin Tutumları Üzerine" konulu yazıda,adı geçen sorunlarımız tüm yönleriyle işlenmeye çalışılmış ve istemlerimiz sıralanmıştır. Amacımız,sizlerin yazıya ilişkin görüş ve önerilerinizin alınmasından sonra hollandacaya çevirmek ve ilgililere sunmaktır.Bu nedenle,söz konusu yazıya ilişkin görüş ve önerilerinizi yazılı olarak göndermenizi diliyoruz.
Ayrıca,yine özlük sorunlarımızla ilgili son gelişmeleri,ABOP Yabancı Öğretmenler Çalışma Grubu Başkanıyla yaptığımız söyleşide bulabilirsiniz.

"Türkiye Öğretmen Hareketinin Demokratik Geleneklerine Sahip Çıkmak" başlıklı yazımızda,Türkiye Öğretmenlerinin yıllardır kutlaya geldikleri öğretmen günleriyle,1982 yılında Askeri Yönetim Hükümetinin belirlediği "24 Kasım Öğretmenler Günü" üzerine görüşlerimiz konu ediliyor.

Ülkemizdeki meslektaşlarımızın örgütlenme ve ülkemizin eğitim öğretim sorunları bizleri kuşkusuz yakından ilgilendiriyor. Ne var ki,tüm bu sorunların çözümlenmesi demokrasi savaşımıyla,Türkiye'de gerçek anlamda bir demokrasinin kurulmasıyla sıkı sıkıya bağlı olduğu da su götürmez bir gerçektir. O nedenle,
Türkiye'de demokrasi savaşımında bilim adamı kişiliğiyle gittikçe saygın bir yer edinen SODEP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ'nün eğitim öğretim ve öğretmenlerinin örgütlenme sorunları üzerine görüşlerini sizlerin ilgisine sunuyoruz(Erdal İNÖNÜ'nün bu görüşleri Bilim ve Sanat dergisinde kendisiyle yapılan bir söyleşide yer almıştır)

HTÖB'ün bu eğitim öğretim yılında Dortrecht'te gerçekleştirdiği, hafta sonu yatılı seminerlerine ilişkin bilgiler "HTÖB Eğitim Toplantıları Yapıldı" başlıklı yazıda yer almaktadır.

Selam ve saygılarımızla...

HTÖB AJANSI

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ANADİLİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZLÜK SORUNLARI VE BU SORUNLAR KARŞISINDA MERKEZİ VE YEREL YÖNETİMLERİN TUTUMLARI ÜZERİNE

Türkiyeli anadili öğretmenlerinin Hollanda Eğitim Sistemi içinde yeralımları, ağırlıklı olarak Hollanda'ya göçmen işçi olarak gelmiş öğretmenlerin yerel yönetimlerce atanması ya da Hollanda Türkiye Elçiliği'nin öğretmen seçerek Hollanda'ya göndermesi biçiminde gerçekleştiği bilinen bir durumdur. Bunun yanında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın gönderdiği çok az sayıda (27 öğretmen) öğretmenler olmuşsa da, bunların görev sürelerinin dolmasıyla bakanlıkça geri çağrılmaları, bugün için bu öğretmenlerin resmi olarak varlığından söz etmeyi olanaksız kılmaktadır. Ancak, bu yolla atanan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, Türkiye'yle görev açısından bağlantılarını kesmişler ve buradaki görevlerini sürdürmektedirler. Faslı, İspanyalı, Yogoslavyalı, Portekizli, Yunanistanlı, İtalyalı ve Kaapverdianlı (Yeşil Burun Adaları) anadili öğretmenlerinin atanmaları da Türkiyeli öğretmenlerinkine benzer biçimlerde olmuştur.

Değişik biçimlerde Hollanda Eğitim Sistemi içinde, Hollanda'daki göçmen işçi çocuklarına anadili eğitimi vermekle görevlendirilen öğretmenlerin Hollanda'daki varlığı 12/13 yıllık bir geçmişe sahiptir. Toplam sayısal varlık olarak da yaklaşık 600 dolaylarındadır.

Anadili öğretmenlerinin Hollanda Eğitim Sistemi içinde küçümsenemeyek bir sayısal varlığa ve uzun bir geçmişe sahip olmalarına karşın, başta ücret eşitsizliği sorunu olmak üzere, belli başlı önemli özlük sorunları henüz çözümlenmiş değildir. Uzun yıllardır anadili öğretmenlerinin, özlük sorunlarının çözümlenmesi doğrultusundaki istem ve önerilerine bakanlık ve yerel yönetim yetkilileri kulaklarını tıkayarak sorunların çözümsüz kalması yönünde adeta ısrarlı bir tavır içinde olmuşlardır.
Böylesi çözümsüz tavırların altında yatan nedenler egemen politikaların mantığı içinde ve bu mantığın üreticilerinden ve uygulayıcılarından olan Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve yerel

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yönetimlerin konuyla ilgili tutum ve anlayışlarında yattığı su götürmez bir gerçektir.

Nedir gerçekten bu mantık?
Neden hala anadili öğretmenlerinin maaş eşitsizliği ve diğer önemli özlük sorunları çözümsüz bırakılmaktadır?
Bu sorular temelinde çözümlenmeyen özlük sorunlarımızı bir kez daha açmak ve merkezi ve yerel yönetimlerin tutum ve anlayışları üzerinde durarak, anadili öğretmenleri üzerinde uygulanan haksızlıkları sergilemek ve bunların giderilmesi yönünde istemlerimizi sıralamak durumundayız.

1) Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve diğer yetkili kurumlar, uzun yıllardır anadili öğretmenlerinin yetişim farklılıklarını ileri sürmektedirler. Bunu kendilerine gerekçe edinerek de anadili öğretmenlerinin maaşlarını Hollandalı öğretmenlerin maaşlarından önemli oranda düşük tutmaktadırlar. Bu tutum, kesinleşip yürürlüğe giren HOS Notasında da en belirgin bir biçimde kendini göstermiş ve yeni uygulamada maaş eşitsizliği aynen korunarak, anadili öğretmenlerinin maaşları en alt düzeylere yerleştirilmiştir. Böylelikle, bakanlık yetkilileri anadili öğretmenlerinin baştan beri uğradıkları haksızlığın sürdürülmesini ısrarla yeğlemişlerdir. Bakanlığın bu konudaki yeni olan "ilginç" bir uygulaması ise şöyle; 1983 den önce atanmış anadili öğretmenleri (aplicatie cursu bitirip bitirmediğine bakılmaksızın) anadili eğitimi vermekte tam yetkili sayılıyor ve 1983 den sonra atanmış olanların anadili eğitimi vermekte tam yetkili olabilmeleri iki yıllık ETC kurslarını bitirmeye bağlanıyor. Ayrıca, ikinci grupta (1983 den sonra atananlar) yer alanlar eğer kursu başarıyla bitirirlerse aynı zamanda maaş eşitliğine kavuşmuş olacaklardır. Birinci grupta yer alanlar aplicatie kursları bitirmemişlerse, yetkili sayılmalarına karşın maaş eşitsizliği sürecektir. Gerçekten, böylesi bir anlayışın altında yatan "mantığı" anlamak en iyimser deyimle "zor". Bu konuda denebilecek şey ise, bakanlığın anadili öğretmenlerinin ezici bir çoğunluğunun maaş eşitsizliğini sürdürmek için "her tür" mantığı üretmekte ne denli "yaratıcı" oluşudur.

Bilindiği üzere, Eğitim ve Bilim Bakanlığı anadili öğretmenlerinin eşit konumlara sahip ve tam yetkili öğretmen olabilmeleri gerekçesiyle 1980 yılında "aplicatie" kursları başlatmıştır. Bu nedenle, "ap-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

licatie" kursları başarıyla bitiren anadili öğretmenlerinin maaşları Hollandalı öğretmenlerle eşitlenmiştir. Şu anda,kursu bitirenler,bakanlıkça Hollanda sınıflarında da ders verebilmeleri içinde olmak üzere tam yetkili sayılmaktadırlar. Bunlar, anadili öğretmenleri arasında çok küçük bir sayıyı temsil etmektedir. Aplicatie kursları bitirmeyen ve 1983 den önce atanmış olan anadili öğretmenlerinin eşit konumlara kavuşturulması gerekçesiyle , bakanlık,aplicatie kursları bitirme koşulunu henüz gündemde tutmaktadır. 1983 yılından sonra göreve alınan anadili öğretmenlerine ise iki koşul getirilmektedir. Bunlar;

- sürekli göreve alınabilmeleri için iki yıllık E.T.C kurslarını başarıyla bitirme ;
- eşit konumlara sahipolabilmek için aplicatie cursları bitirme zorunluluğudur.

Kuşkusuz,anadili öğretmenleriyle Hollandalı meslektaşları arasında, dahası da, geldikleri ülkelere göre anadili öğretmenleri arasında yetişim farklılıkları vardır. Bundan doğal ne olabilir ki? Çünkü, her ülkenin kendine özgü koşulları ve bu koşulların biçimlendirdiği bir eğitim sistemi vardır. Her ülkede öğretmen yetiştiren kurumlar da buna bağlı olarak,gerek eğitim süresi gerekse eğitimin içeriği yönünden kimi farklı özellikler taşımak durumundadır. Ayrıca,bu farklılıklarda, ülkelerin genel toplumsal sorunsallığına bağlı olarak karşılaştırma yapılabilir ve "nitelikli-niteliksiz" gibi durumlar söz konusu edilebilir. Ancak, tüm bu etkenler olumsuz nitelikler de taşısa,haksız ve ayrımcı bir uygulamanın gerekçesi olamaz. Asıl olan,anadili öğretmeninin kendi ülkesinin çocuklarına anadili eğitimi verme işlevidir. Bu nedenle, anadili öğretmenlerinin yürüttüğü anadili eğitimi temel alınarak, maaş eşitsizliği ve diğer özlük sorunları ivedilikle giderilmek durumundadır.

Yetişim farklılıklarından ve yeni bir ortamda çalışmaktan doğan uyum,Hollandaca dil ve benzeri sorunlar,nitelikli ve herhangi bir koşul dayatmayan meslekiçi eğitim kurslarıyla kolaylıkla giderilebilir. O nedenledir ki, anadili öğretmenleriyle Hollandalı meslektaşları arasındaki yetişim farklılıkları bu anlayış temelinde değerlendirilmelidir.

Bu anlayışın tersine olarak,şimdiye değin -şimdi de- Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve yerel yönetimlerce yapılan değerlendirmeler sonuçta,haksız ve önyargılı uygulamalara kaynaklık etmiş/etmekte

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ve anadili öğretmenlerinin başta maaş eşitsizliği sorunu olmak üzere,diğer önemli özlük sorunları çözümsüz bırakılmaktadır. Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve diğer yetkililerin bu anlayış ve uygulamaları özünde,önyargılı,haksız ve ayrımcı karakterler taşıdığı ortadadır.

Bu tutum,bir başka önemli gerçeği daha ortaya koymaktadır : Gerçekte ayrımcılığa karşı olmak söz yığınlarıyla değil,toplumda göçmen işçilerin her üyesine eşit,ekonomik,politik,sosyal ve kültürel hakları sağlamakla ve her aşamada kararlara katılabilmenin koşullarını yaratmakla olanaklıdır. Tersi tutumlar,haksız,önyargılı ve ayrımcı uygulamaları önlemeye yetmeyecektir.Bu bağlamda:

1.1) Kendi ülkesinden öğretmenlik diplomasına sahip tüm anadili öğretmenlerinin maaşları Hollandalı öğretmenlerin maaşlarıyla eşitlenmeli ve HOS uygulamasındaki haksızlığa son verilmelidir.

1.2) Şu anda anadili öğretmeni olarak görev yapan ve Eğitim ve Bilim Bakanlığınca ve yerel yönetimlerce diploması olmadığı halde, diplomadan bağışık tutulmuş öğretmenlerin de maaşları eşitlenmeli ve bu nitelikteki öğretmenler ivedilikle meslekiçi eğitim kurslarından geçirilmelidir.

1.3) Tüm bu haksızlıkları gidermek Eğitim ve Bilim Bakanlığının yetkisindedir.Bakanlık,bu yetkiyi kullanarak eşitsiz uygulamaları gidermelidir.

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜRKİYE SOSYAL

2) Anadili öğretmenlerinin maaş eşitsizliği sorunu karşısında yerel yönetimler(belediyeler) farklı anlayış ve tutum içinde bulunmaktadırlar.Bunlardan bir bölümü,Eğitim ve Bilim Bakanlığının haksız uygulamasıyla özdeş bir tavır takınırken,bir bölümü de "bu haksız ve eşit olmayan uygulamaya karşı olduğunu,anadili öğretmenlerinin Hollandalı meslektaşlarıyla eşit konumlarda olması gerektiğini" belirtmekte,ancak,belediyenin "kendi kaynaklarından bu eşitsizliği gidermenin olanaksız olduğu" görüşünü dile getirmektedirler. Bu iki tutum karşısında olumlu olan bir tavır ise,Bakanlığın haksız uygulamasının doğurduğu eşitsizliği uzun yıllardır kendi kaynaklarından gideren ve anadili öğretmenlerinin Hollandalı meslektaşlarıyla eşit maaş almasını olanaklı kılan uygulamadır. Ne var ki,böylesi bir uygulama içinde olan pek azyerel yönetim söz konusudur. Bu olumlu uygulamanın HOS uygulamasına nasıl yansıyacağı yada Bakanlığın bunu ölçü alıp almayacağı konusu ise henüz soru işareti taşımaktadır.

Genel çizgileriyle sergilemeye çalıştığımız,yerel yönetimlerin, anadili öğretmenlerinin uğradıkları maaş eşitsizliği karşısındaki değişik tutumlarına ilişkin bu konuyu,biraz daha somuta indirgeyerek örneklemeye çalışalım:

-Haksız uygulama karşısında bakanlıkla aynı kanıyı paylaşan pek çokbelediye vardır.Bunların tavırlarının haklı ve eşit bir uygulama yönünüde değişebilmesi bakanlığın tutumundaki değişiklikle olası olabilecektir.

-Haksız ve eşitsiz uygulama karşısında kesin tavır alarak,bunu kendi kaynaklarından gideren tek yerel yönetim olarak,şimdilik Amsterdam Belediyesi'nin sözü edilebilir.

-Hem anadili öğretmenlerinin uğradığı maaş eşitsizliğinin karşısında olduğunu belirten hem de haksızlığın belediye kaynaklarından giderilmesi yönündeki her isteği kısaca "olanaksız" biçiminde yanıtlayan yerel yönetimlerin bu ikircimli tutumlarına ise,yaklaşık 100 anadili öğretmeninin "bağlı olduğu" Rotterdam Blediyesi'nin adını anmamız gerekecektir.

Göçmenlerin en yoğun olarak bulundukları kentlerden biri olan Rotterdam 'da,kent yönetimi ayrımcılığa,ırkçılığa ve faşist örgütlenmelere karşı ciddi girişimleriyle tanınıyor. Özellikle,ilk kez Hollanda'da göçmen işçilere mahalle belediyeleri düzeyinde seçme ve seçilme hakkının verilmesi kent yönetiminin en önemli olumlu tutumlarından biri olmuştur. Ayrıca, Rotterdam Belediyesi Eğitim Bölümünün

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kentteki göçmen işçi çocuklarının eğitim sorunlarına ilişkin olarak ve genelde olumlu yaklaşımlar içeren "Vervolg Nota 1-2" yi yayınlaması,kent yönetiminin göçmen işçi çocuklarının eğitim sorunlarına ciddiyetle bakışının somut göstergelerinden sayılmaktadır. Ne var ki,Rotterdam Kent Yönetiminin olumlu sayılabilecek tüm bu etkinliklerine karşın,anadili öğretmenlerinin maaş eşitsizliği sorunu karşısında yukarda belirttiğimiz ikircimli bir tutum içinde olması, geneldeki tutumuyla çelişmektedir. Anadili öğretmenlerinin , maaş eşitsizliğinin belediye kaynaklarından giderilmesi ve Amsterdam örneğinin izlenmesi gerektiği yönündeki istemlerini "kaynak yetersizliği" gerekçesiyle belediye eğitim bölümü olumsuz yanıtlamaktadır. Bu ve benzeri yanıtların hiç bir geçerli yanı yoktur.
Gerçekten,anadili öğretmenlerinin uğradıkları haksızlıklar giderilmek isteniyorsa,100 öğretmen için kaynak bulmak sorun olmayacaktır. Üstelik,göçmen işçilerin yoğun olarak yaşadığı kentler Ortakpazar fonlarından yüklüce ödenekler aldığı bilinmektedir.Rotterdam kenti de bunlardan birisidir.
Kaynak yetersizliği gerekçesiyle haksızlığın sürmesine olanak tanımak ilkesel bir tutumun dayanağı olmamalıdır.
Her fırsatta, Rotterdam'da anadili eğitimi konusunda diğer kentlere göre "ileri adımlar" attığı savını yineleyen belediyenin bu ikircimli tutumu,ne denli iyi niyetli de olsa,gerçekte,anadili öğretmenleri üzerinde uygulanan haksız,önyargılı ve ayrımcı tutumlarla çakışmaktadır.

3) Eğitim ve Bilim Bakanlığınca,anadili öğretmenlerinin "yetişim farklılıklarını gidermek" ve böylece anadili öğretmenlerinin "Hollandalı öğretmenlerle eşit konumlara kavuşturulması amacıyla" 1980 yılında uygulamaya konulan aplicatie curslar; genelde gerçek bir meslekiçi eğitim anlayışından yoksun ve temelde konum belirleyici bir özellik taşımasından ötürü,meslekiçi eğitimle çelişen bir anlayışın ürünü olarak varlığını sürdürüyor. Önemlisi de,dayandığı anlayış yüzünden,pratikte aynı işlevi gören;temel görevi göçmen işçi çocuklarına anadili eğitimi vermek olan eğitimciler arasında yapay farklılıklara gerekçe olmasıdır. Bunun ana nedeni,bakanlığın anadili öğretmenlerinin ülkelerinden aldıkları diplomaların denkliğini yıllardır tanımamış olmasında aranmalıdır.
Eğer sorun,Eğitim ve Bilim Bakanlığının anadili öğretmenlerinin "yetişim farklılıklarını" kendine dayanak ederek,onları Hollandalı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

meslektaşlarına göre eşit olmayan konumda tutma gibi bir anlayışında değil de, anadili öğretmenlerinin atanmalarından başlayarak, diplomalarının denkliği tanınmış olsaydı ve onlara,yeni bir ortamda,değişik koşullarda çalışmanın gerektirdiği zorunlu edinimlerin meslekiçi eğitim kurslarıyla yada hazırlık kurslarıyla kazandırılması biçiminde görülseydi ;meslekiçi eğitimle hiç ilişkisi olmayan ve haksız uygulamalarla temellenen bugünkü aplicatie curslar sorunu olmayabilirdi. Tamamlayıcı kurslar

Ne var ki,Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve yerel yönetimlerin,bir öğretmenin yetiştiği ülkeye göre çok farklı koşullarda çalışmak durumunda kaldığı bir ülkede edinmesi gerekli edinimlerin sağlanması, örneğin,öğretmenin görevinde,sokakta karşılaşabileceği en yaşamsal gereksinimleri gidermekte kullanabileceği Hollandaca dili öğretimi yönünde bile ciddi bir çabanın,uygulamanın adını anmak olası değildir. Onlar,anadili öğretmenlerine hollandaca öğrenme ve Hollanda eğitim sistemini tanıma olanağı sağlamadan direkt sınıflara göndererek, geldikleri ülkelere göre çok değişik sosyo-psikolojik sorunlar yumağı içinde olan göçmen işçi çocuklarına anadili eğitimi vermek durumunda kalmışlardır. Bunun yanında,derslik,araç-gereç,plan-proğram ve kitap sorunları içinde kıvranan anadili öğretmenlerine,ne merkezi ne de yerel yönetimlerce bu sorunların çözümlenmesi yönünde gerekli oranda katkı sağlanmamıştır. Bugün bile,bu sorunlarınçözümlenmesi yönünde önemli adımlar atılabilmiş değildir.

Ayrıca, anadili öğretmenleri tüm bu sorunlar içinde,hergün değişik yaş grubu,bazen debir günde bir kaç yaş grubu içinde olan öğrencilere anadili eğitimi vermek durumunda kalmış/kalmakta ve bu nedenle de haftada,yaş gruplarına göre psikolojik,bilgi düzeyi gruplarına göre de bilgisel olarak onlarca değişkenlikler içinde olmak zorundadırlar. Bu durum, özellikle Temel Eğitim Yasasının yürürlüğe girmesi ve 4-6 yaş grubu çocukların da anadili eğitimi kapsamına alınmasıyla öğrenci sayısındaki büyük artış,anadili öğretmenlerinin yüklerini iyice ağırlaştırmıştır. Bir de,okul veli ilişkileri,çeviriler,ICO içinde yeralma ve değişik çalışma gruplarında etkinlikler gerçekleştirme gibi görevlerin de anadili öğretmenleri tarafından yürütülmesi söz konusudur. Bu çalışmaların zaman zaman 2-3 okulu kapsadığı da dikkate alınırsa, anadili öğretmenlerinin ne denli ağır yükler altında bırakıldığı kendiliğinden anlaşılacaktır.

Böylesine güç koşullar ve ağır yükler altında görevini sürdüren

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

anadili öğretmenleri güçlükler içinde yalnız başına bırakılmış-
dır. Bu güçlükleri salt sözel olarak dikkate alan,pratikte bunları
gidermek için hiç bir ciddi girişimde bulunmayan yetkili kişi
ve kurumlar,üstelik,diploma denkliği ve maaş eşitsizliği sorunla-
rını da çözümsüz bırakarak,önyargılı,haksız,kısacası kendi egemen
anlayışlarına uygun yolu,tutumları seçmede duraksamasız bir tavır
içinde olmuşlardır. Bu anlayışın sonucudur ki,Eğitim ve Bilim
Bakanlığı sorumluları sözde anadili öğretmenlerinin yetişim fark-
lılıklarını gidermek ve ve Hollandalı öğretmenlerle eşit konumlara
sahip olabilmeleri için aplicatie cursları düzenlemişlerdir.
Oysa,bir çok kez vurgulandığı gibi,anadili öğretmenlerinin yetişim
farklılıklarını gidermek ve onları Hollanda eğitim sistemi içinde
işlevli kılabilmek nitelikli bir meslekiçi eğitimin çerçevesinde
sağlanabilirdi. Ayrıca,dayandığı anlayış yüzünden taşıdığı tüm
olumsuzluklara karşın, aplicatie cursları izleyen ve başarıyla
bitiren öğretmenlere aplicatie curslar ne Hollandaca dil açısından ne Hollanda eğitim
sisteminin özelliklerini tanıtma,kavratma ve bu özellikler içinde
işlevli olabilme yönünde pek fazla bir şey kazandırdığı söylenemez.
Örneğin; Rotterdam Belediyesinin dil kursları için düzenlediği
dil düzeyini saptama testinde, aplicatie cursu bitiren ve bitirmeyen
öğretmenlerin pek çoğunun aynı sonucu aldıkları saptanmıştır. Bu
örneğin de somut olarak gösterdiği gibi,aplicatie curslar yanlış
bir anlayışa dayanmasıyla birlikte verimli olmaktan da çok çok
uzaktır.
Aplicatie cursları izleyebilmek için,ilk dönemlerde dil barajı
biraz gerçekçi çizgilerde tutulurken,son dönemlerde yapılan merke-
zi düzeydeki giriş sınavlarında HAVO 5 düzeyinde dil barajı getiril-
miş ve cursu izlemek isteyenlere nerdeyse kapı kapanmıştır.Bu durum-
da anadili öğretmenleri haklı olarak şu soruyu sormaktadır-
lar:
HAVO 5 düzeyinde hollandaca bilmek için yetkililer ne yaptı ki...?

Sonuç olarak,aplicatie curslar hem dayandığı ayrımcı ve
haksız anlayış yüzünden hem de aynı görevi yürüten öğretmenler ara-
sında yapay farklılıklara neden olması ve ayrıca da giriş için ara-
nan HAVO 5 düzeyi hollandacanın hiç de gerçekçi olmaması nedeniyle
yeniden gözden geçirilmek durumundadır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

3.1) Anadili öğretmenlerinin diplomalarının denkliği koşulsuz eşitlenmelidir.

3.2) Aplicatie curslar hizmetiçi eğitim kapsamında değerlendirmeli ve bu nedenle tüm yönleriyle yeniden gözden geçirilmelidir;

-Statü belirleyici özelliğinden arındırılmalıdır.

-Giriş için belirlenen HAVO 5 düzeyindeki dil barajı uygulamadan kaldırılmalı ve gerçekçi bir dil barajı konmalıdır.

-İçerik yönüyle anadili öğretmenlerinin gereksinimlerine yanıt verebilecek biçimde yeniden ele alınmalıdır.

4) 1983 yılından sonra anadili öğretmeni olarak atananlar için Eğitim ve Bilim Bakanlığı iki yıl süren ETC curslarını başlatmış bulunmaktadır.Bakanlıkça, bu kursların amacı şöyle sıralanmaktadır;

-Hollandaca dil becerisini kazanmak ve bununla okul timi içinde işlevli olabilmek;

-Hollanda toplumsal yaşamı üzerine bilgi edinmek;

-Hollanda eğitim sistemini tanımak.(x)

Bunun yanında,bakanlık ve konuyla ilgili uzmanlık kurumları,anadili eğitiminin kendine özgü nitelikleri olduğunu ve bu eğitimin çocuğun geldiği ülkenin eğitimi olmadığı ve bu nedenle de bu alanda görev yapacak öğretmenlerin,görev alanlarının özgüllüklerine göre yetiştirilmelerinin gereğini vurgulamaktadırlar. Bakanlık ve diğer ilgili kurumlarca yapılan tüm bu belirlemelerin gereklerinin anadili öğretmenlerince yerine getirilebilmeleri, onların iki yıllık ETC kurslarını başarıyla bitirmeleri zorunluluğuna bağlanmaktadır. Eğer,1983 yılından sonra atanan anadili öğretmenleri bu kursları başarıyla bitirirlerse,hem yapılan belirlemelere göre kendilerini yetiştirmiş olacaklar hem de sürekli göreve atanabilmelerinin olanaklarını yaratmış olacaklardır. Tersi durumda,yani 1983 yılından sonra göreve başlamış olan bir anadili öğretmeninin kursa katılmaması yada başarıyla bitirememesi onun sürekli göreve alınmamasının bir gerekçesi olacaktır.

Eğitim ve Bilim Bakanlığının ve diğer ilgili kurumların,ETC cursunu bitirme ve izleme koşulu dışında ortaya koyduğu belirlemelerin kimilerine katılmamak olanaklı değildir. Örneğin,anadili öğretmenle-

---

x) Bu amaçlar,bakanlığın "Onderwijs in eigen taalcultuur/informatie voor onderwijsgevenden" adlı broşüründe yer almaktadır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rinin daha verimli görev yürütebilmeleri için ve anadili eğitiminin özgüllüklerine göre kendilerini donatmaları ve bu doğrultuda düzenlenen kurslara katılmalarının gereği anlaşılır bir şeydir. Anlaşılır olmaktan da öte,olumsuz bir anlayışın ürünü olan şey ise anadili öğretmeninin sürekli göreve atanabilmesinin "ETC kursunu başarıyla bitirme" koşuluna bağlanmış olmasıdır. Bu anlayış,bakanlığın aplicatie curslarla anadili öğretmenleri üzerinde sürdürdüğü haksız,önyargılı ve ayrımcı tutumun günümüzdeki somut bir görünümünü daha oluşturmaktadır.

Bakanlığın ve yerel yönetimlerin ilgililerine konuyla ilgili olarak soru yöneltildiğinde,sorun "pratik önlemlerle" gerekçelendirilmektedir. Şöyle ki; "anadili öğretmenlerinin açılan kurslara katılımlarının ve Hollandaca öğrenmeye eğilimlerinin düşük olması, böylesi bir koşulu,onların kurslara motivasyonları açısından gerekli kılmaktadır" biçiminde gerekçeler sergilenmektedir. Ne ki, bir kursa düzenli katılımın gerekliliği dayatma koşullarda değil, kursun niteliğinde aranmalıdır. Yetkililer,her nedense bu noktayı hep gözden kaçırıyorlar. Eğer bir kurs, Aplicatie ve ETC kursları gibi bir öğretmenin öğretmen olmasını belirleyen diplomasını rededen,onun özlük haklarını hiçe sayan bir anlayışa dayanıyorsa ona motive olmak öğretmen açısından olanaksızdır. Anadili öğretmenlerinin büyük bir bölümün üyesi olduğu ABOP da konuyu bu açıdan değerlendirmiş ve üyelerini ETC kurslarını boykota çağırmıştı.

4.1) 1983 yılından sonra atanan anadili öğretmenlerinin sürekli görev hakları ETC kursuna bağlanmamalıdır. Sürekli görev hakkı için yürürlükte olan normal prosedür onlar için de geçerli olmalıdır.

4.2) ETC kursları,göreve yeni başlayan anadili öğretmenleri için yoğunlaştırılmış hollandaca dil ve Hollanda eğitimini tanıtıcı ve göreve hazırlık kursu olarak yeniden düzenlenmelidir. Şöyle ki;

-ETC kurslarının dayandığı "sürekli görev hakkı koşulu kaldırılmalı ve bu kurslar en az üç ay sürmek üzere verilmelidir. Bu süre içinde öğretmen sürekli bu kursu izlemeli ve görev yapmamalıdır.

-Bu kurslar merkezi düzeyde örgütlenmelidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-Kurslara,salt göreve yeni alınanlar değil,şimdiye değin hollandaca öğrenme olanağı bulamamış görevdeki öğretmenlerin de katılması sağlanmalıdır.

5) Anadili öğretmenlerinin hollandaca dil sorunlarının çözümlenmesi doğrultusunda,şimdiye değin ne merkezi düzeyde ne de yerel yönetimler düzeyinde herhangi bir ciddi girişimin adını anmak olanaklı değildir. Önceleri NCB ye devredilen bu sorunun çözümlenme işi,daha sonraları yerel yönetimler düzeyinde SAD ve ABC gibi okul rehberlik kurumlarınca ele alınmış ve bu yönde açılan dil kurslarıyla sorun adeta geçiştirilmeye çalışılmıştır. Tüm bunların sonucudur ki,bugün,anadili öğretmenlerinin ezici bir çoğunluğu ya hollandacayı yarım yamalak konuşur ya da hiç konuşamaz durumdadır. Doğaldır ki,haftada bir iki saatlik kurslarla dil öğrenmek olanaklı değildir. Ayrıca,aplicatie kurslarıyla da çözümlenemeyen bu sorunun,ETC kurslarıyla çözümlenmesini beklemek hayalcilik olacaktır. Sorunun asıl çözümlenme noktasını sürekli gözden kaçıran yetkililerin,soruna ciddiyetle eğilmelerinin zamanı geçip gitmektedir. Oysa,anadili öğretmenlerinin gerekli düzeydeki hollandacayı konuşabilmelerinin,hem okullarda fonsiyonel olabilmeleri hem de eğitimin verimliliği açısından önemi açıktır.

Ne yazık ki, anadili öğretmen örgütlerinin ve sendikaların bu konudaki uyarılarını şimdiye değin dikkate almayan yetkililer, geçen yıllarda yayınlanan "müfettişlik raporlarıyla" sorunun çözümlenmesinde,anadili öğretmenlerinin "az çabalı" olduğunu kanıtlamaya çalışmışlardır. Bu mantığın sonucudur ki, "kurslara düzenli katılım için motive etme" gerekçeleriyle ETC kurslarına "sürekli görev edinebilme " koşulu getirilmiştir. Bizce,sorunun çözümlenmesi bu ve benzeri anlayışlarla olası değildir.

5.1) Hollandaca dil sorunun çözümlenmesi için açılan bölük pörçük kurslara son verilmeli ve ders saatleri içinde,yoğunlaştırılmış ve en az üç ay süreli dil kursları düzenlenmelidir.

5.2) Kurs verecek öğretmenlerin bu konudaki yetkinliği gözden uzak tutulmamalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

6) Temel Eğitim Yasası yürürlüğe girmeden önce bir anadili öğretmeninin tam gün çalışabilmesi için 52 öğrenci temel alınıyordu.Yasanın yürürlüğe girmesiyle bu sayı 70 e çıkarıldı. Buna gerekçe olarak, 4-6 yaş grubu öğrencilerin de anadili eğitimi kapsamına alınması gösterildi. Daha sonra,bu sayıya karşı ABOP ve diğer ilgili çevrelerin karşı çıkmasıyla sayı 63 e indirildi. Şimdi yürürlükte olan yeni uygulama,bir anadili öğretmeninin tamgün çalışabilmesi için bu sayı (63) ölçü alınıyor.

Ne var ki,63 sayısı da anadili öğretmeninin görev çerçevesi dikkate alındığında ,gerçekçi bir sayı olarak görünmüyor. Bu nedenle,Temel Eğitim Yasasından önce yürürlükte olan 52 öğrenci sayısı,bir anadili öğretmeninin tam gün çalışabilmesi için yeniden yürürlüğe konmalıdır. Çünkü,sınıfların çoğalması hem organize açısından hem de ders verme açısından daha çok yükü beraberinde getirmektedir. O nedenle,bir öğretmenin yüklenebileceği görev alanını aşmaktadır.

6.1) Bir öğretmen için belirlenen 63 sayısı değiştirilmeli ve eski uygulama olan 52 sayısı yeniden yürürlüğe konmalıdır.

7) Bugüne değin (1983 den sonra atananlar dışında),anadili öğretmenlerinin sürekli görev hakkını kazanabilmesi yönünde olumlu gelişmelerin varlığından söz etmek olanaklıdır. Bu yönde,özellikle büyük kentlerde (Rotterdam,Amsterdam) anadili öğretmenlerinin sürekli görev (vaste dienst) sorunu büyük ölçüde çözümlenmiştir. Zaten,genel kural olarak, bir öğretmen 1 yıl çalıştıktan sonra, kendisi ilgili müfettiş tarafından sınıfta ziyaret ediliyor ve çalışması müfettiş tarafından değerlendirildikten sonra,eğer müfettiş öğretmenin çalışmasını uygun bulursa sürekli görev hakkını kazanıyor.

Şimdiye değin,bu genel kuralın anadili öğretmenleri için zaman zaman kimi eğitim kurumlarınca uygulanmadığı gözlenmiştir. Bu alanda bir başka sorun ise anadili öğretmeninin hollandacayı yeterli biçimde bilmediği gerekçesiyle,müfettişliklerin bu genel kuralı uygulamaktan özenle kaçındıkları olmuştur. Oysa,asıl görevi kendi ülkesinin çocuklarına anadilinde eğitim vermekte formasyona sahip olan bir öğretmene "hollandacayı bilmiyor yada az biliyor" gerekçesiyle sürekli görev hakkını vermemek ne denli haklı bir tutum olabilir ki.

(1983 den sonra anadili öğretmeni olarak atanan meslektaşların bu sorunları yazının dördüncü bölümünde işlediği için,burada bir kez daha değinmeye gerek görülmemiştir)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

7.1) Genel kural, tüm anadili öğretmenleri için de aksamasız biçimde uygulanmalıdır.

7.2) Anadili öğretmeninin dil sorunu, sürekli görev hakkı için ölçü alınmamalıdır.

8) Bilindiği üzere, HOS NOTA öğretmenlerin özlük konumlarını yeniden düzenleyen kuralları içermektedir. Bu kurallardan en önemlilerinden birisi "her öğretmenin çalıştığı okula atanması" olarak belirtilmektedir. Bu kural, anadili öğretmenlerini de kapsamına almaktadır(07.08.1984 tarih ve 0840226 RO.KL. OVB.701.073 nolu genelgeler) Bu kural, konuyla ilgili uzmanların da belirttiği gibi anadili öğretmenlerinin yararına olumlu bir gelişmedir. Anadili öğretmenleri için yürürlükte olan, HOS NOTA öncesi uygulama, öğretmenlerin belediye bünyesinde herhangi bir okula toptan atanması biçimindeydi. Kısacası, bu bir "depo" atanmasıydı.

HOS NOTA' da yer alan yeni kuralın (okula atanma) anadili öğretmeni açısından içerdiği olumlu noktaları şöyle belirtmek olanaklıdır:

- Öğrenci sayısındaki azalma nedeniyle anadili öğretmeninin görevinin azalması yada çıkış alması gündeme geldiğinde "garantie regeling" uygulamasıyla ilgilinin maaşını 4 yıl süreyle koruması olanaklıdır.
- Eğer, anadili öğretmeni çalıştığı okulda en kıdemliyse, okul müdürünün olmadığı zamanlarda onun yerine bakabilme (vekalet) olanağını sağlıyor.
- Okul yönetiminin (schoolteam) tam bir üyesi sayılıyor ve tüm kararlara katılabiliyor.

Neki, bu kuralın uygulanmasına kimi yerel yönetimler karşı çıkmakta, eski uygulamanın yürürlükte kalması için bakanlıkla ilişkiye geçmekte ve kendileri için bu yönde karar çıkarmaya çalışmaktadırlar. Bunlar, bu isteklerini şu gerekçelerle yaptıklarını savlamaktadırlar.

- Eğer, anadili öğretmenleri okullara atanırlarsa var olan organizede aksamalar olacaktır.
- Anadili eğitimi konusunda her okul kendi başına buyruk olacak ve bu da kimi olumsuz gelişmelere kaynaklık edebilecektir. Örneğin; bir okulda az sayıda göçmen işçi çocuğu bulunuyorsa, o okul bu az sayıdaki öğrenciye anadili öğretmeni sağlamak için çaba göstermeyecektir, v.b.
- Belediye ile özel okul yönetimleri arasındaki işbirliği dağılacak ve böylelikle anadili eğiti-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

minin birliği bozulma tehlikesiyle karşılaşacaktır. Örğin; anadili öğretmenleri arasındaki işbirliği aksayacaktır.

Haklı gibi görünen bu kaygılar, aslında, anadili öğretmenlerinin çalıştıkları okullara atanmasıyla ortaya çıkan kaygılar değildir. Bu sorunlar eski uygulama içinde de kendini barındırıyordu. Sorunun aslı, Temel Eğitim Yasasının ilgili bölümünde yeralan ve anadili eğitimi verme konusunda "okullara tam yetki" vermesinde yatmaktadır. Yani, veli istese bile, okul yönetimleri anadili eğitimi olanağını isterse sağlayabilir isterse sağlamayabilir. İşte, sorunun özü Temel Eğitimi Yasasının bu yanında aranmalıdır. Eğer, eski uygulamayı sürdürmekte kararlı olan yerel yönetimler, Temel Eğitim Yasasının bu eksikliğinden doğabilecek sorunları önlemek için, böylesi bir tutum takınıyorlarsa bu sevindirici bir tutum olarak değerlendirilebilir. Ne var ki, bu, anadili öğretmenlerinin özlük konularında olumlu yönde bir gelişmeyi önlemeye gidiyorsa "çelişkili" bir tutumun varlığından söz edilmelidir. Bizce, bu sorunlar merkezi ve yerel düzeyde yapılacak kimi yeni düzenlemelerle giderilebilir. Bu ise, gerek merkezi düzeydeki gerekse yerel düzeydeki sorumluların soruna daha ciddi ve hakça bir gözle bakmalarını gerektiriyor.

Bu soruna ilişkin olarak, Rotterdam özelinde oratya çıkan gelişmelere kısaca değinmekte yarar var:

Rotterdam Kent Yönetiminin Eğitim Bölümü, anadili öğretmenlerinin belediye bünyesinde tutulmalarını ısrarla isteyen ve bunun için bakanlıkla sıkı ilişkiler yürütmesi bakımından konunun tipik bir örneğini oluşturmaktadır. Belediye, bunu yukarda sıraladığımız kaygılarla yaptığını savlamaktadır. Belediye, eski uygulamayı yürürlükte tutacağını açıklarken, ilk aşamada "garantieregeling" uygulamasının varlığından söz açmaktan ısrarla kaçınıyordu. Kendilerine sorun açıldığında bunu "ekonomik" yük olarak niteliyorlardı. Daha sonra, Rotterdam'da görevli anadili öğretmenlerinin sorunlarına sahip çıkarak, Rotterdam ABOP Şubesini harekete geçirmeleri sonucu belediye "eski uygulamayı garantieregeling'le birlikte" sürdürmeyi kararlaştırmak durumunda kalmıştır. Belediye, şu aşamada bakanlıkla görüşmelerini "garantieregeling" uygulamasını da kapsamak biçiminde yürütmektedir. Bu konu için de belediyenin eğitim bölümünde bir komisyon oluşturulmuştur. Ancak, şimdiye değin, bu konuda bakanlık belediye görüşmelerinden olumlu bir sonuç alınmadığı belirtilmektedir. Bir başka önemli nokta da, belediyenin bu gelişmelerden anadili öğretmenlerini bilgilendirmekten özenle kaçınmasıdır. Anadili öğretmenleri "kapalı kapılar arkasında" yürütülen bu girişimlerden

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

haklı olarak kaygı duymaktadırlar.

8.1) Tüm anadili öğretmenleri çalıştıkları okullara atanmalıdır.

8.2) Okullara atanmadan doğabilecek sorunlar gerek merkezi düzeyde gerekse yerel düzeylerde yeni düzenlemelerle giderilmelidir.

8.3) Bir okulda bulunan göçmen işçi çocuğunun azlığına çokluğuna bakılmaksızın onların da anadili eğitimi izleyebilmelerinin olanakları yaratılmalı ve bu konuda gerekli tüm yasal önlemler alınmalıdır. Bu sorunun çözümsüzlüğüne anadili öğretmenlerinin okullara atanması gerekçe gösterilmemelidir.

9) Bir anadili öğretmeni hastalanıp hasta kaldığında yada yakın süre önce yürürlüğe konan "kısa çalışma" (arbeitsduurkorting) uygulamasının başlaması ve bunun kapsamına giren anadili öğretmenlerinin yerleri anadili öğretmeni sayısındaki yetersizlik nedeniyle doldurulamamaktadır. Bu da, anadili eğitiminin aksamasına yol açmakta ve veliler bu konuda haklı olarak kaygı duymaktadırlar.

Bu sorunun temelinde yetkililerin önceden gerekli önlemleri almaması yatmaktadır. Çünkü,hem Temel Eğitim Yasasının yürürlüğe girmesi hem de öğrenci sayısındaki gözlenen artış,sayısal olarak anadili öğretmenine duyulan gereksinimi ortaya koymuştur. Ne var ki,bakanlık yetkilileri bu gereksinimi anadili öğretmeni başına düşen öğrenci sayısını 52 den 70 e çıkararak karşılamaya,daha doğrusu bu gereksinimi en ucuz yolla gidermeyi planlamışlardır. Buna karşın,yine de anadili öğretmenine duyulan gereksinim tam anlamıyla karşılanamamış ve gazete ve dergilerde "ETC öğretmeni aranıyor " duyuruları sık sık yeralır olmuştur.

Gelişmeler onu gösteriyor ki,ilerde de anadili öğretmenine duyulan gereksinim artacaktır. Bu nedenle,bu sorunun çözümlenmesi, Hollanda'daki göçmen işçi gençlerinden anadili öğretmeni yetiştirme işinin ivedilikle başlatılmasını zorunlu kılmaktadır.Bunun için PABO larda hazırlığa zaman geçirilmeden başlanmalıdır. Kuşkusuz böylesi bir eğitimin hemen sonuçlanması olanaksızdır.O nedenle,şu andaki gereksinimlere yanıt verebilecek önlemler de alınmalıdır. Örneğin; orta eğitim için öğretmenlik formasyonuna sahip pek çok göçmen şu yada bu nedenlerle Hollanda'da yaşamaktadır.Bun-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lar,kısa süreli meslek kurslarıyla göreve başlatılmalıdır.

10) Egemen güçler,yıllardır göçmen işçilere geçici gözüyle bakıp ve kendilerine gerekçe edinerek,göçmen işçilerin ekonomik ve demokratik haklarını sağlamayı sürekli ertelemeye çaba harcamışlardır. Ancak,gerçeklerin çarpıcı bir biçimde kendini dayatması ve ekomik,demokratik hakların,kısacası eşit hakların sağlanması yönünde göçmen işçi gruplarında ortaya çıkan istekler ve bunun çeşitli politik parti,sendika ve diğer demokratik güçlerce desteklenmesi,göçmen işçi sorunlarının çözümlenmesi doğrultusunda kimi önemli kazanımların elde edilmesini sağlamıştır.
Sorunları genel anlamda göçmen işçi sorunlarından ayrı olmayan anadili öğretmenlerinin emeklilik konusu da, uzun yıllardır hiç ele alınmamıştır. Son yıllarda,anadili öğretmen örgütlerinin ve özellikle ABOP içinde oluşturulan Çalışma Grubu'nun yoğun girişimleri sonucu,emeklilik hakkı ve işten çıkış konularında yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesinin gereğini gündeme getirmiştir. Ancak,tüm bu önemli konularda anadili öğretmenlerinin kendilerini ilgilendiren kararlara katılımından bakanlık yetkilileri özenle kaçınmaktadır. Ayrıca,bilgi verme gereğini bile duymamaktadırlar.

10.1) Anadili öğretmenlerinin özlük sorunlarıyla ilgili tüm kararlarda onların da görüşleri alınmalı ve kararlara katılımı sağlanmalıdır.

10.2) Anadili öğretmenlerinin emekliliği konusunda kendi ülkesinde yaptıkları görevler de sayılmalıdır. Bu,dünyanın neresinde olursa olsun insan emeğinin değerlendirilmesi açı- büyük önem taşımaktadır.

10.2) İnsan emeğine değer verilmesi bakımından çıkış konusunda da,anadili öğretmeninin kendi ülkesindeki hizmeti de ölçü alınmalıdır.

11) Türkiyeliler için Rotterdam'da ve Faslılar için Amsterdam'da Nutsacademie bünyesinde, orta öğretimde verilmesi planlanan anadili eğitimine öğretmen yetiştirmek amacıyla,geçtiğimiz öğretim yılın-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

da başlanan eğitimin bu yıl ikinci yılına başlanmış bulunuluyor. Bu,olumlu bir gelişme olmasına karşın,yetişecek öğretmenlerin özlük konumlarını en alt düzeylerde tutma anlayışına dayanması nedeniyle,Eğitim ve Bilim Bakanlığının anadili öğretmenleri üzerinde uyguladığı haksız ve ayrımcı uygulamaları,buradan yetişecek öğretmenler üzerinde de sürdüreceğini göstermesi açısından,bakanlığın tutumunun tipik bir örneği olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bakanlığa göre,göçmen işçi çocuklarının yüzde doksan beşi orta öğretimin alt basamaklarında (teknik okullar, mavo,v.b.) yığılmaktadırlar.Bu nedenle, göçmen işçi çocuklarını orta öğretimin üst bölümlerinde görmek,ya hemen hemen olanaksız ya da tek tük görmek olanaklıdır. Bu durumun kısa sürede değişmesi de beklenmemektedir. O nedenle bakanlık, aynı zamanda "reel durum" olarak nitelediği, göçmen işçi çocuklarının orta eğitimin alt basamaklarında yığılmasını kendisine temel alarak,orta öğretimde verilmesi planlanan anadili eğitimi eğitim görevlisi gereksiniminin,özlük konumu en alt düzeyde olan öğretmenlerle giderilmesini planlamıştır. Bu anlayış çerçevesinde de Nutsacademie'lerde , en alt düzeyde özlük konumu kazandıracak ve sözü edilen akademide bile uygulamadan kaldırılan <u>üçüncü derecedeki</u> bir eğitimi yetişecek anadili öğretmenleri için yeniden yürürlüğe koydurtmuştur.Ayrıca,Bakanlıkça, üçüncü derece bir eğitimi bitiren öğretmenlerin,orta öğretimin alt düzeylerinde ders vermelerinin yasalara uygun olduğu da belirtilmektedir.

Yukarda,kısaca sergilemeye çalıştığımız bakanlığın konu ile ilgili tutumu; bir yönüyle orta öğretimde görev yapacak anadili öğretmenlerinin özlük konumlarını en alt düzeyde tutma anlayışına dayanması nedeniyle ayrımcı;bir yönüyle de, "reel durum" olarak nitelediği,göçmen işçi çocuklarının orta öğretimin alt basamaklarında yığılmasını"değişmez bir durum" gibi ortaya koyması, "ilginç" bir anlayış olarak belirmektedir.

Söz konusu olan eğitimi izleyen öğrenciler,haklı olarak bakanlığın bu tutumuna karşı,<u>üçüncü dereceli</u> özlük konumu yerine,<u>ikinci dereceli</u> bir özlük konumunun sağlanmasını istemektedirler.

11.1) Üçüncü derece yerine ikinci derece özlük konumu sağlanmalıdır.

11.2) Sürdürülen eğitimin niteliği yükseltilmeli, öğrencilerle eğitimi yönlendirenler arasıişbirliği olanakları yaratacak yeni düzenlemeler yapılmalıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

S Ö Y L E Ş İ

ABOP Yabancı Öğretmenler Çalışma Grubu Başkanı NACİ DEMİRBAŞ :

"ANADİLİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖZLÜK SORUNLARI ÇÖZÜMLENMEDEN EŞİTLİKTEN SÖZ EDİLEMEZ"

1) ABOP Yabancı Öğretmenler Çalışma Grubu olarak iki nota yayınlamış bulunuyorsunuz. Bu notalarınız hangi konuları kapsıyor ve bu notaları çıkarmakla neleri amaçlıyorsunuz ?

Çalışma Grubu olarak yayınladığımız notaların birincisi,Temel okullarda görevli anadili öğretmenlerinin yetki ve maaş düzenlenlenmesi;ikincisi, yeni yasal düzenlemeye göre anadili ve kültürü eğitimi konularını içeriyor.
Birinci notada (notanın hazırlandığı zaman henüz Temel Eğitim Yasası ve HOS notası yürürlüğe girmemişti),anadili öğretmenlerinin yeni yasal düzenlemeler sonucundaki durumları ele alınmakta,bazı yaklaşımlar getirilmektedir. Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın yeni yasal düzenlemeler içinde de,anadili öğretmenlerinin Hollandalı öğretmenlere göre,eşit olmayan konumlarını sürdürmesi,düzenlenen çeşitli kursların statü belirleyen özellikleri,ETC öğretmeni ve branş öğretmeni,meslekiçi kurslar ve benzeri konularda görüş ve alternatifler getirilmektedir.
İkinci notada ise yeni yasal düzenlemenin geniş bir açıklaması yapılarak,yabancı öğretmen ve ETC eğitimi ile ilgili noktalar aydınlatılmakta,görüş,eleştiri ve alternatifler getirilmektedir.

2)Bildiğiniz gibi HOS NOTA kesinleşmiş bulunuyor. HOS NOTA da anadili öğretmenlerinin maaş eşitsizliği sorununu çözmüyor. Sizin,bu konudaki görüşleriniz nelerdir ?

Gerçekten de belirttiğiniz gbi HOS NOTA,anadili öğretmenlerinin Hollandalı öğretmenlere göre daha az maaş almaları sorununu çözmüyor. Şöyleki; HOS'tan önce geçerli olan maaş düzenlemesi öğretmenlerin yaşını temel alıyordu ve yabancı öğretmenlerden "tam yetkili öğretmenlik için aplicatie kursu" bitirmeyenler tam yetkili öğretmen sayılmıyor ve bu nedenle az maaş alıyorlardı. Bu nedenle de, bu durumdaki öğretmenlerin maaşları 41 A bareminden ödeniyordu. Sözü edilen kursu bitiren öğretmenler ise 41 B bareminden maaş alıyorlardı. Anadili öğretmenlerinin büyük bir kısmı bu kursu bitirmediklerinden düşük olan 41 A bareminden maaş alıyorlardı. HOS Notasıyla getirilen düzenleme ise eski uygulamaya göre alınan en yakın-yüksek baremden maaş ödenmesidir. Kısacası,eski durum olduğu gibi korunmaktadır. Örneğin;önceki uygulamaya göre net 1800 gulden maaş alan bir öğretmenin bu maaşı,

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

HOS uygulamasında temel alınarak,öğretmenin yine aynı maaşı alması sağlanıyor. Böylelikle,önceden var olan eşitsizlik HOS'la kalıcılaştırılmış oluyor.

HOS NOTA'sının bir diğer özelliği ise,öğretmenlere ödenecek maaşta eskiden olduğu gibi yetki ve yaşı temel almamasıdır: Öğretmenin fiilen yürüttüğü görev esas alınıyor ve kıdem artışı 8.10 baremine kadar yıllık olarak artıyor,ancak,8.10 bareminin üstüne geçebilmek için şu üç koşul getiriliyor;

-fiilen yürüttüğü görev;
-temel okulun tüm basamaklarında çalışmış olmak;
-düzenlen meslekiçi eğitim kurslarını izlemek.

Biz,ABOP Yabancı Öğretmenler Çalışma Grubu olarak HOS NOTA'nın içerdiği olumsuzluklara karşı çıkıp,HOS'un anadili öğretmenleri açısından özünde olumlu bir yaklaşım barındırmadığını belirttik ve bu konudaki görüşlerimizi sendika genel yönetimi aracılığıyla bakanlığın ilgili dairelerine ilettik.

3) ATV (arbeitstijdverkorting) nedir?

Bildiğiniz gibi ATV,çalışma süresinin kısaltılması yönündeki savaşım sonucunda elde edilmiş değişik bir kısa çalışma uygulamasıdır. Bu uygulamadan yararlanacak öğretmenler iki grupta ele alınıyor. Bunlardan ilki,33-54 yaş arasındakiler,ikincisi ise 55 yaşın üstündekilerdir. Birinci grupta yer alanlar (33-54 yaş arasındakiler), haftada 2 saat,ikinci gruptakiler (55 yaşın üstündekiler) haftada 1 gün kısa çalışma olanağına sahip oluyorlar. Bu uygulamadan ortaya çıkacak işgücü gereksiminin de işsiz öğretmenlerce doldurulması planlanmıştır. Ancak,bu uygulama şu aşamada pratikte pek çok karışıklıkları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle,uygulamanın şimdilik düzenliliğinden söz etmek olanaklı değildir.

Kısa çalışma uygulaması özellikle biz anadili öğretmenleri açısından daha büyük karışıklıklara ve düzensizliklere neden olmaktadır. Bizce bunun nedenleri,anadili öğretmeni eksikliğindenve anadili öğretmenlerinin birden çok okulda çalışmalrından kaynaklanmaktadır.Ayrıca,ikinci neden Hollandalı meslektaşlarımız için geçerlidir. Örneğin;kısa çalışma hakkını kullanan bir öğretmenin yerine verilen öğretmenler aynı zamanda bir günde ya da bir hafta içinde 2,3 bazen de 4 okulda çalışmak durumunda kalacaklardır ki,bu da,hem öğretmenin başarı oranını olumsuz yönde etkileyecek hem de işini bir hayli zorlaştıracaktır. Biz,ATV nin bu biçimdeki uygulanmasıyla yararlı bir sonuç vereceği kanısında değiliz. Bizce bu konuda daha gerçekçi uygulamalara geçilmesi kaçınılmazdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

4) Sizce,şu anda anadili öğretmenlerinin Hollandalı meslektaşlarına göre varolan diğer sorunları nelerdir?

Öncelikle belirtmek gerekir ki,yabancı öğretmenlerin özlük hakları yeni yasal düzenlemelerle eskisine oranla daha iyi bir duruma getirilmiştir. Ancak bu,yabancı öğretmenlerin Hollandalı meslektaşlarıyla aynı özlük haklarına kavuşturuldukları anlamına gelmemelidir. Örneğin,anadili öğretmenlerinin diplomalarının denkliği henüz sağlanmış değildir. Yeni işe alınan ya da alınacak öğretmenlere sürekli göreve atanabilmeleri için,ETC kursları dayatılmaktadır.Tam yetkili öğretmen kabul edilmeme sorunu sürmekte ve bu durumdaki meslektaşlarımızın eşit olmayan maaşları HOS uygulamasında da aynen korunmaktadır. Bu örnekler daha da çoğaltılabilir....
Tüm bu sorunlar çözümlenmeden eşitlikten söz edilemez.

5) Bildiğiniz gbi şu sıralar,anadili öğretmenlerinin atanmaları konusunda önemli gelişmeler söz konusudur. Siz,bu gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Atanmalar konusuna bir önceki sorunuzda da belirttiğim gibi bazı koşullara bağlanmıştır. Kendi ülkesinden ilkokul diploması almış olan öğretmenlerin ETC cursunu bitirme gibi bir ön koşulla atanmasından yana değiliz. Ancak,statü belirlemeyen ve hollandacayı,Hollanda'daki sosyal yaşamı ve eğitimdeki gelişmeleri konu alan meslekiçi kursların verilmesinden yanayız.Böylelikle,bir öğretmenin almış olduğu eğitime ve diplomasına saygılı olunması sağlanmış olur.Tersi durumda,çeşitli kursları atanmalara ön koşul olarak almak zorlayıcı ve olumsuz uygulamalardır.

6) Türkiye ile Hollanda arasında dar kapsamlı olduğu söylenen,eğitimi de içeren bir kültürel anlaşma yapıldığını basından öğrenmiş bulunuyoruz. Sizin bu gelişmeler konusundaki bilgileriniz ne düzeyde?

Bu konuda edindiğimiz bilgiler,sizin de belirttiğiniz gibi bu anlaşmanın dar kapsamlı olduğu doğrultusundadır.Ancak,edindiğimiz bilgiler o durki,Türkiye Hükümeti daha geniş bir anlaşmadan yana olduğu yönündedir. Onların istekleri arasında,Hollanda'da verilen ETC eğitimini doğrudan yönlendirmek,öğretmenlerin Türkiye'den kendilerince atanmalarını sağlamak ve okutulacak kitapların Türkiye ilgililerince saptanması gibi istekler yer alıyordu. Ancak,Hollanda Hükümeti, Hollanda'daki eğitimin pratikte yürütülmesi konusunda kendilerinin bile karar veremeyeceklerini belirtmeleriyle Türkiye Hükümetinin istekleri geri çevrilmiştir. Bunun dışında daha fazla bir bilgiye sahip değiliz.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DEMOKRATİK GELENEKLERİMİZE SAHİP ÇIKMAK

Türkiye'de , 1981'den bu yana , T.B.M.M.'nce 24 Kasım 1928'de M.Kemal Atatürk'e "Başöğretmen" sanının verilmesi nedeniyle "24 Kasım Öğretmenler Günü" olarak kutlanıyor .

Şimdi soruyoruz : "Kimler alıyor bu kararı ?"

Ulusal Kurtuluş Savaşı geleneğimizin temel ilkelerinden :

-Bağımsızlık ilkesini çiğneyerek ülkemizi Amerika'ya ve emperyalist tekellere bağımlı hale getirip bölgenin "sütçüsü , kasabı , manavı" yapmaya çalışan ,

-"Yurtta barış , dünyada barış" ülküsü yerine ülkemizi atom silahları harmanına çeviren , "yıldızlar savaşı" çılgınlığına sürüklemeye çalışan ,

-"Laik Cumhuriyet" ilkesi yerine , bütün İslam dünyasının halifeliğini de yürüten bir devlet için "Osmanlı Devleti , zaten laik bir devletti" demogojisiyle Türkiye'yi ortaçağ karanlığına çekmek isteyen ,

-"Öğretim birliği"ni ayaklar altına alarak din eğitimini bütün öğretim kurum ve basamaklarında zorunlu hale getiren , "Hayatta gerçek yol gösterici bilimdir" ilkesi yerine Darwin'e ve onun arkasından bilimsel düşünceye savaş açarak eğitimi bütünüyle hurafelerle abuksabukluklarla doldurmaya çalışan ,

-M.Kemal'in mirası Türk Dil Kurumu , Türk Tarih Kurumu ve C.H.P. gibi bütün kurumları silah zoruyla kaldıran ,

-Daha da önemlisi , temeleğitimden yükseköğretime kadar her kademede binlerle öğretmeni tutuklayıp zındanlara kapatan , onbinlerle öğretmenin görevine son veren ve mesleklerinden ayrılmak zorunda bırakan ; böylece , yüzbine varan öğretmenin ailelerini ve çocuklarını açlığa mahkum eden ve onların biricik meslek örgütü TÖB-DER'i kapatıp sorumlularının herbirine 15 yıla varan cezalar veren ,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

-Yüzbinlerce öğrencinin yüzüne okul kapılarını kapatan , eğitimi zenginlerin çocuklarına açan ,

-Başta işçi sınıfı ve onun sınıf ve kitle sendikası DİSK'i kapatan , sorumlularını işkencelerden geçirerek çalışan bütün emekçi sınıf ve katmanları silah zoruyla bir tür köleliğe , işsizliğe , açlığa iten ,

-Türkiye Barış Komitesi yöneticilerini hala zındanlarda tutan ,

-21. yüzyıla yaklaşılan bu dönemde halkımızın %25'ini hala okumasız yazmasız bırakan ,

-Yurdışında çalışmak zorunda kalan yaklaşık 2,5 milyon Türkiyeli göçmen işçinin sosyal güvenlik haklarından serbest dolaşım haklarına kadar bütün haklarını satışa çıkaran ve onların çocuklarının eğitimi için hiçbir şey yapmayan ,

12 Eylül Askeri Cunta ve onun hükümetleri ile bunların arkasındaki Amerikan emperyalizmi , emperyalist tekeller ve onların işbirlikçileri değil mi ?

Bu nedenlerle , geriye , M.Kemal Atatürk'ün adından başka birşey bırakmayanların Atatürk'ün arkasına sığınarak "öğretmenler günü" kutlamaya hakları yoktur . Bunlar için "Atatürkçülük"ünde herkesin birleştiği Nadir Nadi , "Atatürkçülük bu ise ve bunlar Atatürkçü ise 'Ben Atatürkçü Değilim' diye diye haykırıyor .

Biz , M.Kemal'in fetişleştirilmesine de , yok sayılmasına da karşıyız . İnanıyoruz ki , toplumların ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımları herşeyi yerli yerine oturtacaktır . Biz , ulusal kurtuluş savaşımızın bağımsızlıkçı ve demokratik kazanımlarına sahip çıkıyoruz .

Bu bağlamda , ülkemiz Türkiye'de , bir avuç tekelin ve işbirlikçilerinin kapalı av alanına dönüştürülen zorbalık düzeni yerine , bütün sınıf ve katmanların her türlü düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin bulunduğu , halkların kendi yazgılarını belirleme haklarının tanındığı , savaşsız ve sömürüsüz , barış içinde yaşanılası demokratik bir Türkiye istiyoruz .

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Peki , neden "24 Kasım Öğretmenler Günü" olarak kutlanıyor ?
Hemen belirtelim ki , Türkiye demokratik öğretmen hareketinin geleneğinde , oldum olası iki "öğretmenler günü" kutlanır .
Bunlardan biri , çağdaş eğitime geçişin başlangıç noktalarından biri olarak kabul edilen ve 16 Mart 1848'de öğretmen okulunun kurulması nedeniyle 16 Mart'larda , diğeri de , eğitimin demokratikleşmesinin dönüm noktalarından biri olarak kabul edilen 17 Nisan 1940 Köy Enstitülerinin kuruluşu nedeniyle 17 Nisanlarda kutlanır . Gayrısı , Türkiye demokratik öğretmen hareketine yabancıdır .
Açık ve seçik olarak görülüyor ki bütün Türkiye demokrasi güçlerinin , o arada , ileri-geri kavgasında en önde onurlu yerini alan Türkiye öğretmenlerinin demokratik geleneklerini unutturmak , halkımızın demokratik savaşım birikimini yoketmek istiyorlar . Demokrasi güçlerinin savaşım tarihleriyle bağlarını kopartmak istiyorlar .
Ama yanılıyorlar . Halkımız , Babaishaklardan başlayarak ulusal kurtuluşa kadar uzanan , Cumhuriyet Türkiyesi'nde üçte ikisi sıkı yönetimler altında olmak üzere verdiği iş , ekmek , özgürlük uğrunda , demokrasi ve barış uğrunda verdiği savaşımını unutmuş değildir .
Türkiye halklarının ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımları tarihinde , kanlı baskılar ve zorbalıklar karşısında durakladığı , gerilediği olmuştur , ama unuttuğu asla .
Hele halkının ayrılmaz bir parçası olan Türkiyeli öğretmenler , hiç mi hiç unutmazlar , unutamazlar . Halkının en duyarlı kesimini oluşturan öğretmenler , 1920 işgal Türkiyesi'nde hem emperyalist güçlere karşı silah elde vuruşmuşlar ve hem de iç düşmana , gerici güçlere karşı grev yapabilmişler ve bunu başarıya ulaştırabilmişlerdir .
Türkiyeli öğretmenler , halkımızın Babaishakları , Pir Sultanları unutmayışı gibi bu dönemde Eskişehir Milli Eğitim Müdürü Ethem Nejat'ın öğretmen okulu öğrencilerine yayımladığı bildirideki öğütlerini de unutmuyorlar .

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Türkiyeli öğretmenler meslektaşları Tevfik Fikretleri , Kubilayları , Talipleri ve daha nicelerini unutmuyorlar . Onlar su anda da , sessiz ve alçak gönüllü bir biçimde , sabırla , büyük bir tahammül ve özenle "fikri hür , irfanı hür , vicdanı hür" kuşaklar yetiştirme görevlerini zor koşullar altında ama kararlılıkla sürdürüyorlar. Çünkü Türkiye öğretmen hareketi , kendisinin ve halkının ilerici ve demokratik geleneklerine her yerde ve her koşulda sahip çıkacak bilinçte ve güçtedir . Tarihin tekerini , ne geriye doğru döndürmek ve ne de gerçeklere dayanmayan uydurma tarih yaratma çabalarını uzun süre yaşatmak olasıdır . Hele Türkiye ve dünya barış ve demokrasi güçlerinin onurlu bayraklarını yükselttikleri bugünlerde , hiç mi hiç olası değildir .

Nitekim bu konuda , öyle sosyalist , komünist değil , biri dünya sosyal demokrat hareketinin , diğeri de Türkiye sosyal demokrat hareketinin iki temsilcisi tam da bugünlerde şunları söylüyorlar :

"-Öğretmenlerin işten atılmaları ve öğrencilerin okullardan çıkarılmaları , Türkiye tarihinde eşi görülmemiş boyutlara erişmiştir .

-"70 000 kişiye kamu hizmetinde iş yasağı konmuştur . 20 000 öğrenci politik nedenlerden dolayı eğitim kurumlarından uzaklaştırılmışlardır .

(Türkiye Postası , sayı: 70 , 15 Kasım 1985)

Hans Göran Franck

İsveç Sosyal Demokrat İşçi Partisi

Milletvekili

"...öğretmenlerin örgütlenmesini biz de istiyoruz . Anayasamızda ve yasalarımızda bu konudaki sınırlamaların düzeltilmesi gerektiğine inanıyorum . Sivil toplum içinde meslek örgütleri doğal bir yer tutuyor . Bugün çektiğimiz sıkıntıların temelinde bu eğitimin demokratik olmayışı ve herkese kendi fikrini cesaretle söyleyip onun doğrultusunda davranma alışkanlığını vermemiş olmamızı görüyorum ..." Erdal İnönü . (Bilim ve Sanat Dergisi , Kasım 1985)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu arada 24 Kasım , "öğretmenler günü" olarak Federal Almanya'da kimi Konsolosluklarda da kutlandı . Basından , Türk Konsoloslukları ile birlikte Alman yetkililerinin bazı öğretmenlere "başarı ödülü" verdiklerini de öğrendik . Herhalde bu , Federal Almanya'da yüzbinlerce Türkiyeli çocukların ve gençlerin , anababalarının kölelik yaşamlarına mahkum edilmelerinin "başarı ödülü"(!) olsa gerektir .

Bütün bunlara karşın , gene öğreniyoruz ki , Hollanda'da bir kentte , kendilerinin sosyal demokrat olduklarını söyleyen birkaç öğretmen arkadaş da , Türkiyeli işçileri de kapsamak üzere 24 Kasım'ı "öğretmenler günü" olarak kutlamaya kalkışıyorlar . Toplantılarına üç beş öğretmen arkadaş ve onların aileleri dışında kimse katılmıyor . Böylece hem Türkiyeli işçi arkadaşlardan ve hem de meslektaşlarımızdan gerekli yanıtı alıyorlar .

Biz ise konunun değerlendirmesini demokrat kamuoyuna bırakırken , bu arkadaşların yanıldıklarını görerek Hollanda'daki Türkiyeli öğretmenlerin demokratik meslek örgütü H-TÖB'ün doğru çizgisinde ve örgütlü gücü etrafında birlik olmaya çağırıyoruz .

Türkiye ve dünya öğretmenlerinin ve eğitim emekçilerinin demokratik gelenekleri bunu istiyor .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

YEREL SEÇİMLER ÜZERİNE

Bilindiği gibi Hollanda'da Mart 1986'da "yerel yönetim seçimleri" var .
Bundan önce Hollanda'da kimi kentlerde (örneğin Rotterdam'da Mayıs 1984'te olduğu gibi) "Belediye Şube Meclisleri" (deelgemeenteraad) düzeyinde göçmen işçiler "seçme ve seçilme hakları"nı kullanmış olmakla birlikte , ülke düzeyindeki yerel yönetim seçimlerine ilkkez katılıyorlar . Geçen Kasım ayında Leerdam ve çevresinde yapılan seçimler de bu kapsamda değerlendirilebilir .
Gerçi , ilkçağın köleci toplumları olan sitelerde (şehir devletlerde) , sözgelimi Atina'da , 375 000 nüfuslu kentin yaklaşık 350 000'i bulan kölelerin oy haklarının olmayışı gibi Batı Avrupa'da 15 milyonu bulan göçmen işçilerin çalıştıkları ülkelerde seçme ve seçilme haklarının bulunmayışı , Batı Avrupa ülkelerinin demokrasilerinin nasıl bir demokrasi olduğunu gösteriyor . Ama bu gerçek , bizi , yerel seçimlerden başlayarak genel seçimlere kadar uzanan ve "eşit haklar temeli"ne dayalı "seçme ve seçilme hakkı"nın önemini gözardı etmeye ya da küçümsemeye götüremez . Tam tersine ... Ülke düzeyindeki bu "yerel yönetim seçimleri"ni eşit haklar temeline oturtma , "genel seçimler"de de seçme ve seçilme haklarımızı kullanabilmek için demokratik istemlerimizi yükseltme , göçmen işçilerin her düzeydeki seçme ve seçilme haklarında görülen kimi sınırlandırmaları kaldırmaya yönelik girişimlerimizi artırma çalışmalarını bilinçli , planlı ve kararlı biçimde yürütme sorumluluğunu yüklüyor .
Bu konuda , öğretmenler olarak bize önemli sorumlulukların düştüğü , yükümlülüklerimizin bulunduğu açıktır .
Gerçekten de , toplumdaki ırkçı , ayrımcı politika ve tutumlara karşı seçimleri etkin bir araç olarak nasıl kullanabiliriz ?
Yaygın ve derin işsizlik çemberini kırmak , "kısıtlama" politikalarıyla eğitimi işçilerin , bütün çalışanların çocukları açısından verimsizleştiren , öğretmenleri görülmemiş işsizliğe iten , maaşlarını göreli olarak değil , gerçek anlamda düşüren uygulamaları , bütün emek ve demokrasi güçleri olarak durdurmak için seçimleri nasıl değerlendirebiliriz ?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Babası , silahlanmaya ve atom silahlarının konumlandırılmalarına karşı Batı Avrupa'da ve özellikle Hollanda'da görülmemiş yığınsal gösterilere , kamuoyunun 4 milyona yaklaşan imzalı karşıkoymalarına karşın Almanya'da , Belçika'da kruisraketlerinin bir gecede konumlandırılmaları ve Hollanda hükümetinin de 48 kruisraketlerinin konumlandırılmaları kararını alabilmesi , bütün Avrupa'da ve özellikle Hollanda'da seçimlerin önemini bir kat daha artırıyor .
Bu bağlamda , işsizliğin belirleyici nedeni olan her türlü silahlanmaya karşı göçmen işçiler olarak bütün barış güçleriyle birlikte seçimleri , barış savaşımında bir etken olarak nasıl kullanabiliriz ?
Öyle sanıyoruz ki bu , öncelikle hangi güçlere , neden karşı olduğumuzu açık ve seçik biçimde belirlemekle olasıdır .
O halde söyleyelim : Bizleri işsizliğe mahkum eden , ücretlerimizi gerçek anlamda düşüren , sosyal haklarımızı kısıtlayan , çocuklarımızın geleceğinde önemli bir etken olan eğitimden yararlanmalarını ve anadili eğitimi haklarını bütün gerekleriyle uygulamaktan kaçınan , anadili öğretmenlerine bütünüyle ve bir türlü iş ve çalışma güvencesini , eşit ücret olanaklarını sağlamayan , ırkçı ve ayrımcı politikalara göz yuman ve el altından besleyen , serbest dolaşım hakkımızın verilmesine yanaşmayan koalisyon partilerine kesin karşı olmak ve oylarımızı bu doğrultuda kullanmak durumundayız .
Öğretmenler olarak sadece kendimiz değil , öğrencilerimizin anababalarının , işçi arkadaşlarımızın da bu doğrultuda oy kullanmaları için yönlendirme çalışmalarını da yürütmek durumundayız . İşçi arkadaşların samimi dinsel inançlarını kullanarak onları kendi çıkarlarına ters doğrultuda yönlendirmeye çalışan kimi örgütlerin gerçek niyetlerini açığa çıkartmak görevimizdir . İnanıyoruz ki , göçmen işçilerin , o arada Türkiyeli göçmen işçilerin ezici çoğunluğu , Mayıs 1984 Rotterdam seçimleri örneğinde olduğu gibi bu oyunları boşa çıkartacaklardır . Ama bu kendiliğinden olmuyor . Örgütümüz HTÖB , bu konuda her türlü çalışmayı yapıyor .
Bir kere neye karşı olduğumuz belirlendikten sonra , neden yana olduğumuz kendiliğinden ortaya çıkıyor .
Buna göre oylarımızı elbette bütün işçilerin , çalışanların çıkarlarını , o arada , özellikle göçmen işçilerin çıkarlarını gözeten , ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı olan , çocuklarımızın

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

geleceğinde önemli etken olan eğitimden en iyi biçimde yararlanmalarını sağlayan , bu bağlamda anadili eğitimi haklarını "eşit haklar temeli"nde güvenceye kavuşturan , her türlü silahlanmaya karşı kalıcı bir barışı savunan partilere verebiliriz . Bu partilerin de İşçi Partisi'nden başlayarak onun solundaki partiler olduğu açıktır .

Hiç kuşkusuz H-TÖB , kendi başına ve/ya da öteki demokratik örgütlerle birlikte bilgilendirme toplantıları düzenlemekten öğretmen arkadaşların anababalarla yapacakları görüşmelerde her olanağı kullanarak yerel seçimlere katılmanın ve genelde işçilerin , özelde göçmen işçilerin çıkarlarına uygun düşen sosyal politikaları uygulayacak , barıştan yana politikalar izleyecek partilere oylarını kullanmaları için her türlü olanağı kullanacaktır .

Bu konuda , "Bizim oyumuz seçim sonuçlarını ne ölçüde etkileyebilir ki ?" demeyelim . Sadece şu iki nedenle demeyelim :

Bir kere , "seçme ve seçilme hakkı",gerek demokrasi ve gerek çağdaş insan açısından olsun "olmazsa olmaz" koşullardandır .

İkincisi , oyların partiler arasında çokça dağılması nedeniyle her oyun taşıdığı önem aritmetik toplamın çok üstündedir .

Bitirirken belirtelim ki göçmen işçiler olarak "eşit haklar temeli"nde demokrasi ve barış savaşımındaki yerimizi gereğince ve yeterince almakla , demokratik haklarımızın sınırlarını genişletmekle yerel yönetim seçimleri arasında sıkı bir ilişki var .

Ayrıca , yurtdışında çalışıp da ülkesindeki seçimlere katılmaları engellenen tek göçmen işçiler bizleriz . Bugünlerde , anti demokratik koşullarda yapılan 6 kasım 1983 seçimleriyle hükümet olan Özal Hükümeti de oylarımızla ilgilenmeye başladı . Bu seçimler , bu konuda yapılacak çalışmalar için de bize önemli deneyimler kazandırabilir .

İster Hollanda'da olsun ve ister Türkiye'de olsun "seçme ve seçilme hakkı"mızın önemini kavrayıp demokratik baskı grubu olma gücümüzü göstermedikçe sorunlarımızın çözümü doğrultusunda ilerlemek , herhangi bir adım atmak zordur . O nedenle , önümüzdeki yıllarda eşit haklar temelinde seçme ve seçilme hakkımız , gündemimizin baş konusu olmaya devam edecektir .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

H-TÖB HAFTA SONU EĞİTİM SEMİNERLERİ YAPILDI

H-TÖB bu yıl üyeleri için Dordrecht'te Yatılı iki seminer gerçekleştirdi. Bu toplantılardan ilki 21-22 Eylül tarihlerinde ve otuza yakın üyenin katılımıyla Krabbehof Vormingcentrum'da yapıldı.Birinci toplantının gündem konuları şöyle belirlenmişti:

. Holllanda eğitim sisteminde göçmen işçi çocuklarının karşılaştıkları sorunlar.
. Temel eğitim okullarındaki sorunlar ve bu sorunlara ilişkin H-TÖB'den beklentiler.
. Temel eğitim yasasının gözden geçirilmesi.
. İstem ve öneriler.

Yukarıdaki gündem çerçevesinde tüm üyeler,deneyimlerini ve görüşlerini anlattılar daha sonra bağlayıcı olmamak koşuluyla bir takım karar ve sonuçlar ortaya çıktı.

Bunları şöyle sıralamak olası:

. Hollandalı eğitimcilerin yabancı çocuklara ilgileri yetersiz.
. Hollanda'daki göçmen işçi çocuklarının yüzde doksandokuzu düşük düzeyli teknik okullara,ancak yüzde biri de atenejum ve gymnasiuma gidebiliyorlar.
. Hollanda eğitim sistemi eleyici olduğundan işçi sınıfının çocuğu eğitim olanaklarından yeterince yararlanamıyor.

Bu konulara ilişkin H-TÖB'den beklentiler de şöyle dile getirildi:

. H-TÖB velilerle ilişkileri artırmalı.
. H-TÖB ABOP ile birlikte karar organlarında da yerini almalı.
. Eğitimin kalitesinin düşmemesi için,H-TÖB veliler ve yetkilirle birlikte gettolaşmanın önüne geçici çalışmaları başlatmalı.Her okulda yabancı öğrenci oranı %20 yi geçmemeli.

Toplantının ikinci günü gündem konuları şöyle belirlenmişti:

. Özel eğitimdeki göçmen işçi çocuklarının anadilive kültür eğitimleri sorunu.
. Bu sorunların çözümünde H-TÖB'den beklentiler.

Yine üyelerin görüş ve deneyimlerini anlattıkları bu konuda çıkan sonuçlar şöyle özetlenebilir:

. Özel eğitime muhtaç çocukların belirleyicisi testler,Hollanda kültürüne yönelik hazırlanmış olduğundan yabancı çocukların durumunu belirleyici olmaktan uzaktır.Bu nedenle yabancı çocukların durumuna uygun testler oluşturulmalı ve bu konudaki çalışmalar H-TÖB'ce ivedi başlatılmalıdır.
. Şu anda özel eğitim yapan okullarda bulunan Türk öğrencilerinin oranı Yaklaşık %25 tir.Bu nedenle bu okullara da yabancı öğretmenler alınmalı, burada göreve alınacak öğretmenler hizmet içi eğitim kurslarından geçirilmelidirler.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

. Özel eğitime muhtaç çocukların,herkesten daha çok anadil eğitiminine gereksinimleri olduğu kuşkusuzdur.
. Bu çocukların durumları ve anadil eğitimlerine ilişkin bilimsel çalışmalar üniversitelerle işbirliği yapılarak başlatılmalı ve H-TÖB çalışmalarla yakından ilgilenmelidir.

Seminerin sonunda istem ve öneriler şöyle belirlendi:
. Görüşülen konulara ilişkin çalışmaların ivedi başlatılması.
. Toplantı dışında kalan boş zamanların üyelerce toplu olarak değerlendirilmesi.

İkinci seminer 2-3 Kasım tarihlerinde daha çok sayıda üyenin katılımıyla yine Dordrecht'te aynı yerde gerçekleştirildi.
İkinci seminerin gündemi şöyleydi:
. Ekonomi
. Barış eğitimi
. Barış sorunları

H-TÖB'ün gündem sorunlarına ilişkin kendi alanlarında uzman iki de Hollandalı konuk konuşmacısı vardı; Ekonomist Bay Smit ve ABOP Yön. Kur. üyesi Bayan Caspers (Barış eğ.çal.gur.başkanı).
İlk konuşmayı Ekonomist Bay Smit yaparak sırası ile dünya,Hollanda,Türkiye ekonomilerinin bu günkü durumu ile gelecek on yılda bu ekonomik gidişin göçmen işçilere nasıl yansıyacağı konusundaki kendi görüşlerini açıkladı.
Bay Smit'in görüşleri özetle şöyle:
Dünya için:
. Son on yılda dünya ekonomisi el değiştirdi.
. On yıl önce kalkınmakta olan ülkeler sıfatını taşıyan bir çok ülke bu gün kalkınmış ülkeler sıfatını taşıyorlar.
. Bu değişimin nedeni High Technic diye adlandırdığımız üst teknolojinin süratle gelişmesidir.
. Buna bağlı olarak dünya ekonomik merkezleri de yer değiştirmektedir.Çünkü high teknolojinin ham madde ve enerji gereksinmesi farklıdır.Bu kaymaları şöyle özetleyebiliriz.:
  Amerika'da,orta Amerika'dan Kaliforniya'ya ki buna bağlı olarak Amerikan başkanı ve hükümet üyeleri de bu gün Kaliforniya bölgesi iş adamlarının temsilcisidirler.SSCB de:Moskova çevresinden Sibirya'ya.Orta Avrupa'dan ise uzak doğuya yani Japonya ve Kore'ye kaymıştır.
. Yüksek teknolojinin ham madde gereksinmesi Güney Afrika ve Avusturalya'yı önemli hale getirmiştir.
. Avrupa üst teknoloji yarışında her zaman geri kalmıştır.Ancak bugün daha da geridir.
. Bugün dünyaya maledilen ekonomik k riz aslında salt Avrupa'nın ekonomik k rizidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

. Her ekonomik k riz bazı gurupların yararına bazı gurupların zararınadır. Bugünkü ekonomik k riz de Batı Avrupa'nın zararınadır.

. Bugün eskinin bir teorisi de yıkılmıştır."Askersel gücü elinde bulunduran ekonomik gücü de elinde tutar"Bugün bu teorinin doğru olmadığı gözlemlenmektedir.Çünkü,Uzak Doğu ülkeleri hiç bir askeri güce sahip olmadıkları halde dünya ekonomisini büyük ölçüde ellerine geçirebilmişlerdir.

Hollanda için:

. Hollanda ekonomisi dün de bugün de üretime yönelik değil ticarete yöneliktir.Çok uluslu şirketlerin merkezi durumundadır.Hollanda limanları her zaman Alman ekonomisinin dünyaya açılan kapısı olmuşlardır.

. Bugün Alman ekonomisi üst teknoloji yarışında geri kaldığı için Hollanda ekonomisi de buna uyarak ekonomisini yeniden düzenleyecek ve üretime yönelik değil ticarete yönelik bankacılık,sigortacılık gibi alanlara daha çok ağırlık vereceklerdir.

. Hollanda'da bulunan çok uluslu şirketler ise daha şimdiden otomatizeye kaymış durumdadırlar.Bu şirketlerin pek çoğu tam otomatize olabilecek olanaklara sahiptir.Bu nedenle kısa dönemde bunu gerçekleştireceklerdir.

. Bunun doğal sonucu olarak yabancı işçilerin işsiz kalması kaçınılmazdır. Çünkü robotlarla çalışmak uzmanlık işidir.Ancak mesleğinde iyi eğitim görmüş birkaç yabancı uzman ile hollandalılar bu işi yapacaklarıdır.

. Bugün artık temizlik ve benzeri işlerde düne kadar çalışmak istemeyen hollandalıların bu işlerde çalışmaya başladıkları gözlenmektedir.

. Tüm bunların sonucu olarak yabancıların,kısa bir dönem sonra ülkelerine dönmekten başka şansları kalmayacaktır.

. Yabancıların sosyal haklarına gelince,Hollanda hükümeti gerekirse tüm yabancıların sosyal haklarını satın alabilecek ekonomik güce sahiptir.

Türkiye için:

. Türkiye düne kadar Batı Avrupa ile ilişki içerisindeydi.Ancak bugün Avrupanın yüksek teknoloji yarışında geri kalması nedeniyle Uzak Doğu ile ilişkiye ağırlık vermeye başlamıştır.

. Türkiye'nin bugünkü ekonomik politikası ihracata yöneliktir.Ne ki bundan pek az bir gurup yararlanmakta geniş halk kitleleri ise sıkıntısını çekmektedir.

. Türkiye'nin yüksek teknolojiye ve geleceğe yönelik hiç bir ciddi girişimi, niyeti ve yatırımı yoktur.

. Ancak ucuz işgücü nedeniyle gelişmiş ülkelere işgücü ihracı sozkonusudur, ancak gelişmiş ülkelerde yüksek teknolojiye geçiş söz konusu olduğundan bu da olası değildir.

. Türkiye Kaba işgücünü gerektiren inşaat alanında,işgücünün de ucuz olması nedeniyle dünyaya biraz açılabilmektedir.Çünkü tüm gelişmiş ülkelerde inşaat sıkıntısı söz konusudur.

. Görünen odurki Türkiye bu politika ile şimdiye dek olan başarısısızlıklarını bundan böyle de daha ağır biçimde sürdürecektir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Barış ve barış eğitimi

Bayan Caspers konuşmasına barışın tanımı ile başladı."Biz barışı dar anlamda insanın insana karşı anlayışlı olması,geniş anlamda ise tüm dünyadan yaşamı sonlandıracak tüm silahların sökülüp atılması olarak anlıyoruz."dedi. ABOP ün sayın başkanının bir konuşmasından aktarmıştı bu tümceleri Bayan Bea. Daha sonra barış eğitiminin bugün hergünden daha önemli olduğunu vurguladı. Artık barış eğitiminin okullara da girmesi gerektiğini,ancak bu görevin öğretmenlere düştüğünü,ne ki bu konu işlenirken bazı doktrinlerin propağandasının yapılmasından kaçınmak gerektiğini vurguladı.

Barış eğitimi konusunda A-BOP olarak Ders araçları üretmediklerini ancak konuyla ilgili pek çok araç gerecin çeşitli kurumlarca üretlmiş ve üretilmekte olduğunu ve A-BOP aracılığıyla ilişki kurabilme ve edinebilmenin olanaklı olduğunu belirtti.Sözlerini,kendisine konuşma olanağı veren H-TÖB'e teşekkür ederek bitirdi Bayan Caspers.

Böylesi bir toplantının,Hollanda parlamentosunun,Hollanda'ya atom silahlarını yerleştirme kararı almasından bir gün sonraya rastlaması semineri daha da anlamlı kıldı.

H-TÖB'ün DİĞER ETKİNLİKLERİ

. H-TÖB,Rotterdam Eğitim Müdürü Bay Simons ile,özel eğitimdeki göçmen işçi çocuklarının anadili eğitimi,yetişkin ve gençlerin eğitimi,orta öğretimde anadili eğitimi ve Rotterdam çevresindeki anadili eğitiminden yararlanamiyan çocukların bundan yararlandırılması konularını görüştü.

. Gereksinim duyulan yeni öğretmen kadroları,hasta ve A.D.V.kullanan öğretmenlerin yerine öğretmen sağlanması ve,

. Anadili ve kaynaşık kültürlü eğitim konularındaki istem ve önerilerini iletti.

. Çeşitli karar organlarına ve aşamalarına aktif ve etkin katılımı konusundaki istemini vurguladı.

Bir diğer etkinlik.....

20-23 Kasım tarihlerinde Avrupa Belediyeler Birliği'nin düzenlediği "Yerel düzeyde ortak yaşam"konulu uluslararası konferansa çağrılı olarak bir temsilciyle katıldı.Noordwijkerhout'da toplanan bu konferansa ilişkin bilgileri gelecek sayımızda bulacaksınız.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Söyleşi: Sezai Kaynak

SODEP Genel Başkanı Sayın Erdal İnönü ile arkadaşımız Sezai Kaynak'ın eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin olarak yaptığı söyleşiyi sunuyoruz. *B.S*

Erdal İnönü:

"Öğretmenlerin Örgütlenmesini Savunuyoruz"

☐ Sayın İnönü. Bildiğiniz gibi Milli Eğitimimizde pek çok sorun var. Bakanlık örgütü, eğitim politikası, programlar, laik eğitim, ders kitapları, öğrenci hizmetleri, eğitim yatırımları ve donatımı, öğretmen sorunu ve de en önemlisi demokratik eğitim. Bu çerçeve içinde biz sizin görüşlerinizi almak istiyoruz. Öncelikle konuya bakanlık örgütünden girmek istiyoruz. Bildiğiniz gibi MEGSB, 1984 yılında çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yeniden örgütlendi. Özellikle 1926/789 tarih ve sayılı 1933/2287 tarih ve sayılı yasalar kararnamelerle kaldırıldı. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı kaldırılarak yeni örgüte bir genel müdürlük olarak bağlandı. Bakanlığın adı bu düzeltmelerden sonra Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı oldu. Bu düzenlemeyi nasıl buluyorsunuz.

☐ Bu düzenlemeyi uygun bulmadığımı çok kereler söyledim. En azından Gençlik ve Spor Bakanlığının Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması. Gençlik ve Spor

Sayın İnönü, Arkadaşımız Sezai Kaynak'la

Bakanlığının daha önce yaptığı şeylerin bu yeni düzenleme içinde, eski değeriyle sürdürülemeyeceği sonucunu bize vermişti. Nitekim olaylar da öyle olduğunu gösterdi. Gençlik ve Spor Bakanlığı ayrı tutulmalıydı. Birleşmekle sorunları ortadan kaldırmış olmadı. Sadece çözme olanakları azalmış oldu. Yanlış bir uygulamaydı bu ve gelinen yer bunu kanıtladı. M.E.B. açısından bir şey kazanılmadı. Gençlik ve Spor Bakanlığı açısından da çok şey kaybedilmiş oldu.

☐ Yeni düzenlemede Başbakanın ya da görevlendirdiği bir bakanın başkanlığında bazı bakanlardan ve yetkililerden oluşan bir "Eğitim Öğretim Yüksek Kurulu" oluşturuldu. Bu düzenlemenin gerekçesi M.Eğitimi iktidar politikası olmaktan kurtarıp, devlet politikası düzeyine yükseltmek olarak açıklandı. Bu kurula M.S.B. ve Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Gümrük ve Tekel, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Tarım Orman ve Köy İşleri, Kültür ve Turizm Bakanları ile ayrıca MGK Genel Sekreteri ile D.P.T. Müsteşarı M.E.B. Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu başkanı gerekli konularda öteki yetkililer çağrılacak. 1926 dan beri yürürlükte olan Talim Terbiye kurulunun görevi artık bir yüksek kuruma geçiyor. Bağımsızlığını yitiriyor. Talim Terbiye Kurulu da bir sekreterya durumuna düşüyor. Bu düzenlemeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

☐ Kurul bildiğim kadarıyla hiç toplanmadı. Bir arkadaşıma da sordum aynı cevabı verdi. Kağıt üzerinde düşünüldü belki başlangıçta: Bence bu kurula gerek yok, Milli Eğitim işleri eskiden beri böyle bir talihsizlikle karşı karşıyadır, herkesin çocuğu var, ve eğitimle ilgileniyor dolayısıyla Milli Eğitimi herkes bilir. Onun için de herkes bu konuya katkı yapabilir gibi bir safça yaklaşım mevcuttur. Bu aslında ilgi, bakımından iyidir ama gerçekten Milli eğitimin işlerini yürütmek deyince bunun ayrı uzmanları olduğu ve bu uzmanların düzenlemesinin esas olması gerektiği unutulur. Sanıyorum bu kurulda böyle bir yanlış anlayışla gerçekleştirilmiş. Aslında Bakan, eğitim politikasını yürütmekle sorumlu insandır. Ve tabi hükümet politikası olarak bir eğitim politikası düşünülür ama bunu yürütecek olan Milli Eğitim Bakanlığıdır. Onun için bence böyle bir kurul yararlı olamaz. Evet Kısaca cevabım bu.

☐ Ağustos ayında gazetelerde bir yazı gözüme çarptı. İstanbul'da bir özel lise, 500 bin.-TL. parayla okula öğrenci kaydediyor.. ve bunun bir süre sonra da 3 milyon.-TL olmasını istiyor. Şimdi bu okulun kaydının dolduğunu da dün gazetelerden öğrendik. Yani bir öğrenci velisi 3 milyon.-TL. para yatıracak, çocuğunu sadece okula kaydettirecek. Okul masrafları hariç. Yine sayın İstanbul Belediye Başkanının bir açıklaması vardı, Robert Koleji ayarında bir eğitim yapacak okul diye takdim ediyordu. Şimdi ister istemez aklımıza geliyor Anayasada eğitimde fırsat eşitliği ve yararlanım hakkı diye bir madde var. Biz bu konudaki düşüncelerinizi almak istiyoruz.

☐ Devletin temel görevlerinden birisi de vatandaşlara eğitim fırsatlarını sağlamaktır. Bu ihmal edildikçe, devletin sanki bu görevi yapamıyacağı intibaı yayıldıkça bu gördüğümüz örnekler meydana çıkıyor. Devletin ortaöğretimde olsun, yüksek öğretimde olsun açtığı kurumların halkın ihtiyacına en iyi karşılığı verebildiğini devamlı göstermek gerekiyor. Bence söz sahibi bir devlet anlayışının eksilmesinin, ihmal edilmesinin bir kötü sonucu bu verdiğiniz örnek.

☐ Şimdi Demokratik eğitim sorununa geliyoruz. Şu anda belki öğretim örgütleri faaliyet içinde değil ama onların birtakım demokratik istemleri vardı. Bunların başında da yönetimin her kademede o alanda çalışanlarca oluşturulması biçiminde bir talep vardı.

☐ İşte bu da eğitimin uzmanlık konusu olduğunu kabul etmenin doğal bir sonucu olarak çıkacaktır. Düzenlemenin ayrıntılı sonuçlarını ifade etmiş değilsiniz, onun için belki tam olarak ne istediğinizi anlamıyor olabilirim ama orta öğrenimin düzenlemesinde öğretmenlerden yararlanmak genel müdür seviyesinde veya Talim terbiye düzeyinde eğitimcilerden yararlanmak diye anlıyorum.

☐ Eğitim alanında çalışanlara Birleşmiş Milletler Çalışma Örgütü ILO Genel konferansınca 1978 yılında benimsenen 151 nolu sozleşme uyarınca örgütlenme özgürlüğü tanındı. O dönemin hükümetinin ve devletimizin bu sözleşmenin altında imzası var. Burada geriye dönmek

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

istiyorum. 1908 yılında öğretmenlerin bir örgütü var. Encümen-i Muallimin ardından yine Rüştî ve iptidai öğretmenlerinin kurduğu Encümeni Muhafaza-i Hukiki Muallimin cemiyeti var. O cemiyetin başkanı Zeki Bey. Dönemin Maarif Nazırı Abdurrahman Şeref Beye yazdığı bir mektupta "eşit işe eşit ücret" talebinde bulunuyor ve batı karşısında Osmanlı öğretmen kuruluşu tanıtabilir diyor. Yıl 1985 öğretmenler örgütsüz. Demokrasimiz açısından batı demokrasileri karşısında bu olayı nasıl değerlendiriyorsunuz? Öğretmenlerin örgütsüz oluşu, onların bir takım ekonomik ve demokratik istemlerini hasır altı etmez mi? Güçsüz bırakmaz mı? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

☐ Tabii öğretmenlerin örgütlenmesini bizde istiyoruz. Anayasamızda, yasalarda bu konudaki sınırlamaların düzeltilmesi gerektiğine inanıyoruz. Her meslekte olduğu gibi, öğretmenlikte de örgütlenmenin, mesleğin, çalışma şartlarının düzeltilmesinde, değişen durumlara uyulmasında ve hizmetin daha iyi yapılmasında yararlı olacağına inanıyoruz. Sivil toplum içinde meslek örgütleri doğal bir yer tutuyor.

☐ **Şimdi sizin geldiğiniz alandan, üniversiteden bir soru yöneltmek istiyoruz. Demokrasi güçlerinin birliği konusunda çok büyük çaba sarfettiğiniz bu günlerde biz sizin bu konudaki düşüncelerinizi de öğrenmek istiyoruz. Konumuz Yüksek Öğretim. YÖK adlı organla üniversitelerimiz, normal yürütme organının dışına çıkarıldı. Üniversiteleri M.E.B. değil, hükümetin üyesi olmayan bir tür YÖK Bakanlığı temsil ediyor. Üstelik T.B.M.M.'ye de hesap vermiyor. Bu uygulamayı siyasal iktidar açısından nasıl buluyorsunuz?**

☐ Sorunuzun hepsine cevap vermeye çalışacağım. Karşı karşıya olduğumuz durum aslında bir yanlış değerlendirmeyi kapsıyor. YÖK, üniversiteler özerk çalışması gereken yerlerdir. Bilimsel yaratıcılık özerk çalışabilen kurumlarda en iyi şekilde yürütülür. Bu işin yapısından gelen bir gereksinmedir. O bakımdan YÖK'ü kapsayacak bir devlet örgütünün de bağımsız olmasında yarar vardır. Bu tabii denetlenip denetlenmemek değildir. T.B.M.M. her şeyi denetleyebilir. Devletin denetim organları da vardır. O bakımdan şimdiki durum bir yanlış algılamadır demek istiyorum. Yani aslında özerk olması gereken bir kuruluşlar düzeni şimdi hem serbest çalışamıyor hem de denetlenemiyor. Bu bakımdan tam tersi bir yaklaşma var. Serbest bilimsel çalışma yapabilmek ve yüksek öğretimde mezunları en iyi yetiştirmek için gereken serbestlik ve özerklik yok. Buna karşılık bilimsel çerçeve içinde iyi çalışma yapılıyor mu, yapılmıyor mu, öğrenciler iyi yetişiyor mu yetişmiyor mu onun üzerinde gerekli denetleme, o da yok. O bakımdan böyle bir durum var. Serbestlikte, denetleme de ters boyutlarda çalışıyor. Denetleme serbestlemeyi kontrol etmek doğrultusunda çalışıyor. Buna karşılık bilimsel çalışmayı gerektirecek özerklikte yok. Bu bakımdan sorunuza tam cevap verdimmi bilmiyorum, ama durum gerekenin tersi demek istiyorum. Üniversite özerk çalışmalı ama görevini yapıyor mu yapmıyor mu, bunu denetleyen organlar da bulunmalı. Şimdi ne serbest çalışıyor ne öğretimde bulunuyor.

☐ **Şöyle diyebilir miyiz. YÖK tek tip yüksek öğretim modeliyle öğrenci yetiştirmeye çalışıyor. Bu model içinde araştıran inceleyen, kendini yenileyen ve bir şeyleri değiştirmeye çalışan, yeni şeyler üreten insanlar yetiştirmek mümkün mü?**

☐ Yok, bu sistem içinde mümkün değil. Tabi genel olarak söylüyoruz, bazı insanlar her zaman çıkar, bazı yetenekler ne kadar şartları zorlaştırılırsa genelde gelişme olanağı bulurlar. Ama genel olarak bugünkü yaklaşım yaratmayı destekleyen, öğrencilerin doğal yeteneklerini geliştiren bir yaklaşım değil. Ezberciliği, büyüklerin her söylediğini tartışmasız kabul etmeyi, ve itiraz eder görünmemeyi destekleyen bir yaklaşım bu. Toplumun gelişmesini engelleyen ve dolayısıyla zaman içerisinde öbür toplumlara karşı geride kalmasını getiren bir eğitim anlayışı. Düzeltilmesi gerekir.

☐ **Şimdi efendim, YÖK'ün uygulamalarından M.E. ve Gençlik Spor Bakanlığının özellikle son 1 yıllık uygulamalarından hareketle bir sorumuz var. Bu eğitim sistemimizle, genelleştiriyorum, gerçek bir demokrasi eğitimi yapılabilir mi? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?**

☐ Evet. Yapılmıyor. Öğrencilerin her kademede serbest düşünmesine, özgür düşünmesine, yeteneklerini rahatça geliştirmesine özen gösteren bir eğitime gereksinim var. Bunu derken muhakkak öğrencileri siyasi akımların içine atalım demek istemiyorum. Daha ilkokuldan başlayarak siyaset olmaz tabii.

Fakat ilkokuldan başlayarak öğrencilere yeteneklerini rahatça geliştirmeye özendiren bir tutum görmüyorum. Ortaokulda, lisede ve üniversitede sürekli olarak öğrencilere belirli kalıplar içinde ve aşırı bir saygı düzeni içinde büyümeyi öğretiyoruz. Aslına bakarsanız bu şimdiki iktidarın tek başına kabahati de değil. İmparatorluktan gelen öyle bir anlayış var. Eğitim düzenimiz en başta bü-

"Üniversiteler özerk çalışmalıdır"

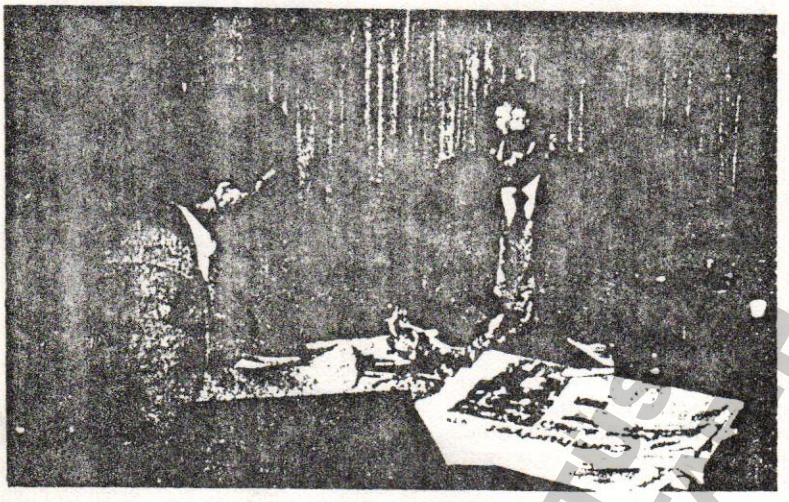
yüklere saygıyı öğretiyor. Aile zaten bunu yapar. Bizde okulda aynı şeyi öğreniyor çocuklar. Bunu fikirlerini söylememeye kadar götürüyoruz. Ve bu benim gördüğüm kadarıyla bizim demokratik gelişmemize karşı gelen en büyük engel. Bu tutumu şu veya bu iktidarın kusuru diye de asla görmüyorum, dediğim gibi ta imparatorluktan gelen bir yaklaşım şekli. Bu demokratik eğitim diye önce bunun değişmesini düşünüyorum. Öğrencilere kendi kişiliklerini geliştirmeyi özendiren bir yaklaşım. Daha ilkokuldan başlayarak bundan korkmamalıyız ve buna gitmeliyiz. Tabii şimdi ki iktidarın tutumu bunun tam tersi, o imparatorluktan gelen yaklaşımı iyice benimsemiş bir davranış içinde. O bakımdan bir ilerleme değil bir gerileme var. Ama benim aklımdan geçen demokratik eğitim, bu iktidarın öncekilere göre değişmesi gereken bir eğitim yani dediğim gibi bu öğrencilerin doğal yeteneklerini geliştiren bir eğitim. Bunu yapabildiğimiz gün demokrasimizin de çok daha sağlıklı çalıştığını göreceğiz. Bugün çektiğimiz sıkıntıların temelinde bu eğitimin demokratik olmamasını ve herkese kendi fikrini cesaretle söyleyip, onun doğrultusunda davranma alışkanlığını vermemiş olmamızı görüyorum.

☐ **Demeçlerinizden anladığımız kadarıyla çok hassas olduğunuz bir konu var efendim. Laik Eğitim konusu. Ben Laik Eğitim konusundaki soruyu biraz daha somutlayarak sormak istiyorum. Sizce zorunlu din dersleri, ulusal bütünlüğü sağlamada etkili olabilir mi? Bu yıl**

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARŞİVİ

öğretime başlayacak olan ve arapça eğitim yapacak olan Anadolu İmam Hatip Liseleri uygulaması zorunlu din bilgisi ve ahlak öğretimi dersinin okutuluş biçimi, şu andaki uygulanış biçimi ve tümünden hareketle Laik Eğitim konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

☐ Laik eğitim konusunda Sayın Dinçerlerin Bakanlığı sırasında vahim hatalar ve vahim gelişmeler görüyorduk. Şimdi yeni bakanca ne ölçüde düzeltiliyor göreceğiz yakında. Fakat Milli Eğitim nezdinde çok önemli bir sorunun bugün bu olduğunu görüyoruz. Laiklik konusunda TRT'deki açık oturumları da gördük.

"Bu dönem en büyük haksızlığa uğrayan kesimler arasında öğretmenler vardır"

Herkesin dini itikatlarını istediği gibi yürütmesine izin vermek gibi bir devlet düzenini dini esaslara bağlamaktan çekinmeyen bir anlayış gösterildi, TRT'deki açık oturumlarda. Milli Eğitimdeki uygulamalarda bu havayı sezerek büyük endişeye kapıldık. Yani zaten dini eğitimin içinde bizim bugün kabul ettiğimiz pekçok şey vardır, onun için eğitimimizin bir parçası dini olsa, mesele çıkmaz gibi bir yaklaşım seziliyor. Burdan giderek eğitimi dini esaslara bağlamak ve insanın aklını kullanarak bulduğu sonuçların ve bunların öğretilmesinin, din kitaplarının öğrettiği şeylere aykırı olmaması gibi bir havaya bürünüyor. İşte bu tabii laik eğitime aykırı. Dini bu düzeyde tutmak. Dini inanışı ibadetin gerektirdiği usulleri öğretmek bu konularda bize Milli eğitimin yol göstereceğini sağlamak yanlış geliyor. Bu aradaki farkı dikkatle belirtmek ve üzerinde durmak hükümetin görevidir. Bu konuyu dikkatle takip ediyoruz. İnsanların dini inanışlarına karşı saygılı olmak ayrı şeydir. Genel eğitim verirken bu eğitimi Milli esaslara bağlamak başka şeydir. Bence dikkatli bir yaklışımla bu fark her zaman yürütülebilir. Çünkü laik eğitim olmadan Türkiye Cumhuriyetinin gelişmesi mümkün değildir.

☐ **Yapılan araştırmalar gösteriyorki, SODEP-HP birliği geleceğin siyasal iktidarı için en güçlü alternatiftir. Yapılan bilimsel araştırmalar bunu ortaya koyuyor. En son bir araştırmada %38,5'la bu somutlanmıştı. Bilimsel araştırmaların bir veri olduğuna inanıyor ve soruyoruz. Cumhuriyet tarihinin en ağır koşulları içinde olan öğretmenlere ekonomik sıkıntıları için, demokratik talepleri için neler söyliyeceksiniz. Ve en önemlisi siz iktidar olduğunuzda öğretmenlerin özgürlüğü olacak mı?**

☐ Öğretmenler, bir sosyal demokrat politika içinde en önemli bir görevi yapan yardımcılarımız olacaktır. Kaldı ki, T.Cumhuriyeti tarihinde öğretmenlerin yeri herzaman en önde gelmiştir. Bu geçirdiğimiz anarşi döneminin doğurduğu aşırı tepkiler içinde, en büyük haksızlığa uğrayan kitlelerin arasında öğretmenler vardır. Bunların hepsi geçici dönemin haksızlıklarıdır. Hepsini düzeltmek mümkündür. Biz şimdiden bunların düzeltilmesi için uğraşıyoruz. İktidar olduğumuzda öğretmenlerin toplum içindeki haklı üstün yerlerini almalarını sağlayacağız. Demokratik bir düzende aydın bir kitle olarak öğretmenlerin fikirlerini rahatça ifade etmeleri, örgütlenmeleri olağan gelişmelerdir. Bunun için yasalarda gerekli değişiklikleri yapacağız. Ekonominin öğretmenlere çok zarar verdiğini biliyoruz. Bunu düzeltmekte bizim görevimizdir. Öğretmenlere bugün vermek istediğim mesaj kendilerini en iyi anlayan insanlarınSosyal Demokrat Halkçı Parti içinde olacağına inanmaları ve iktidarımızda görevlerini en rahat bir şekilde yapacağına güvenmeleridir. Çünkü biz toplumumuzu 21. y.y'ın gelişmelerine ayak uyduracak, katkı yapacak, Atatürk'ün sözleriyle Çağdaş uygarlık düzeyine getirecek insanların bu öğretmenlerin yetiştireceği gençler olacağını biliyoruz. Bu yaklaşımımız her düzeyde bu amacı gerçekleştirmek için olacaktır.

☐ **Sizin söylemek istediğiniz başka şeyler var mı efendim. Demokratik eğitim ve genel anlamda eğitim konusunda.**

☐ Ben demokratik eğitimin özellikle öğrencilerin kişiliklerini aynı şekilde geliştirecek bir eğitim vermek diye belirtilmesi gereğini söylemeye çalıştım. Bu konuya çok önem verdiğimizi tekrar belirterek bitireyim. Örneğin şöyle bir örnek verebilirim. Demokrasinin bütün kurum ve okullara yerleşmesi için uğraşıyoruz, bunu bildirgelerimizde ifade ediyoruz. Ve demokrasiye sahip çıkma döneminde bütün kurumlarıyla, kurallarıyla yerleşmesi demek, herkesin bu konuya sahip çıkması ve herkesin bu konuda kendine düşeni yapması demek. Herkes diyorsam, Bunun içinde devlet görevlileri var, sade vatandaşlar var, örneğin bir devlet görevlisi bir karar karşısında kaldığı zaman, yasalara bakarak, aklını kullanarak bir karar verebiliyor mu, yoksa ben bu kararı yürütmeye koysam benim için ilerde ters sonuçlar verir mi, acaba büyüklerim bugün ne düşünüyorlar, bunu yapmama izin verirler mi gibi bir yaklaşım içinde oluyorsa, o zaman demokrasiye sahip çıkmak işler bu safhada yapılmıyor demektir. Ve bana öyle geliyor ki, böyle düşünen insanlar, vaktiyle aldıkları eğitimle, bir demokratik eğitim almamış olan insanlar. Kendi akıllarını kullanarak okudukları yasa metnini anladıklarına inanarak onu uygulama cesaretini ve anlayışını göstermiyorlar. Çünkü daha küçükten itibaren kendi akıllarıyla birlikte buldukları bir sonuca gitmek değil ama acaba benden büyüğüm bunu doğru bulur mu, ben bunu yaparsam öğretmenim kızar mı, yahut babam kızar mı, gibi bir yaklaşım içinde olduklarından diyorum bu önemli aşamaya geldiği yerde gene o davranışlarından kendilerini kurtaramıyorlar. Herkesin kendi görevini zamanında yapabilmesi için daha küçükten bu anlayışa varacak bir eğitim almış olmasını önemli görüyorum. Bunu da belirtmek isterim. Demokratik eğitimin, eğitim içinde, öğrencilerin kendi yeteneklerini geliştirmelerine ve kendi kişiliklerini kazanmalarına çalışılmalıdır. Bilmiyorum, öğretmen olarak siz buna katılır mısınız, yoksa buna bir fantazi diyebilir misiniz?

☐ **Çok teşekkür ederim yürekten katılıyorum ve Bilim Sanat dergisi adına da teşekkür ediyorum efendim.**

☐ Ben teşekkür ederim size, bana zaman verdiniz. ☐

Genel Kurula sunulan karar taslakları
(17.3.984, Amsterdam, HTİB. 9. Genel Kurulu)

TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

12 Eylü 1980'de erke el koyan askersel diktatörlük, gün be gün sağa kayarak işçi sınıfı ve halk üzerindeki diktatörlüğünü pekiştirip, zorla onaylattığı Anayasayla faşist diktatörlüğü kurumlaştırdı. Halk ve demokrasi güçlerinin kazanmış olduğu tüm hakları gaspeden faşist diktatörlük, emekten, demokrasi ve barıştan yana olanları zindanlara doldurdu. Barış Derneği, DİSK yöneticileri yargılandı, binlerce ilerici-demokrata onlarca yıl cezalar verildi. Bunların aileleri, çoluk çocukları açlığa, sefalete terkedildi. Birçok ilerici yurtsever, yurtdışına çıkmak zorunda kaldı.

Biz yurtdışındaki ilerici-demokratik güçlere, çok görevler düşüyor. Şimdiye kadar yaptığımızdan kat kat daha fazla dayanışma göstermemiz gerekiyor. Hapishanedekilere, onların ailelerine, yurtiçindeki kaçakların, yurtdışındaki politik göçmenlerin yakınlarına dün olduğundan daha fazla maddi ve moral dayanışma gerekiyor.

Bunun için HTİB 9.GEnel Kurulu;

-Türkiyedeki ilerici-politik tutuklularla dayanışma eylemleri düzenlemeyi,

-Faşistler dışındaki tüm politik tutuklular için Genel Af istemini Hollanda'dan yükseltmeyi,

-Faşist diktatörlüğün tüm seçim vs. manevralarına rağmen açık faşist diktatörlüğün yüzünü Hollanda kamuoyuna açıklamak için tüm olanakları kullanmayı karar altına alır.

HTİB 9.Genel Kurulu ayrıca Diyarbakır,Metris,Mamak ve diğer cezaevlerinde direnen, faşist diktatörlüğe teslim olmayan yiğit savaşçıları coşkuyla selamlar.

HTİB 9.KONGRE KARAR TASLAKLARI HAZIRLIK KOMİSYONU

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BARIŞ UĞRUNDA SAVAŞIM

Uluslararası durum giderek daha gergin, daha tehlikeli, daha istikrarsız bir nitelik alıyor. Bu durumun baş sorumlusu ABD yönetimidir.ve nükleer, konvansiyonel, kimyasal her tür silah üretimini sürekli ve hızla arttırmaktadır. ABD silahlanmayı her alanda yayma yolunda tehlikeli adımlar atıyor. Dünyanın her köşesinde yeni askersel üsler, köprü başları kuruyor. Çeşitli bölgelerde tehlikeli girişimlerde bulunuyor. Örneğin;El Salvador, Lübnan, Grenada adaları, Nikaragua gibi. Avrupanın birçok ülkesine yerleştirdiği Kruze ve Perşing roketleri dünya barışını tehdit etmektedir. Hollandadaki sağcı hükümet, halkın %63'ünün roketlere hayır demesine karşın, yeni Amerikan roketlerini Hollandaya yerleştirmeye çalışmaktadır. Kongremiz, perşing ve Krüze roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı koyan barış güçleri ile her türlü dayanışma içinde olacağımızı, bu uğurda Türkiyeli göçmen işçilerin daha da aktif olmaları için mücadele edeceğini karar altına alır.

Yurdumuzdaki 45 milyonun, komşu ülkelerdeki milyonlarca insanın hayatını tehlikeye koyan Waşington'un savaş palanlarına ve onun ülkemizdeki destekçisi faşist cuntaya karış çıkma savaşımı, tüm insanlığı tehdit eden nükleer bir savaşı önlemek, yaşamı savunmak için savaşımdır. Türkiye'nin, Amerikanın bir uzakdoğu karakolu olmasına, onun füzelerine rampa olmasına, 6. filonun bölgemizde demir atmasına karşı çıkmak her şeyden önce bir vatanseverlik görevidir.

Halkımızın yaşam hakkının savunulması için barış savaşımının en ön sıralarında yer almaktan başka hiç bir suçu olmayan başta Barış Derneği genel başkanı Mahmut Dikerdem ve diğer yönetim üyeleri, insanlık dısı kosullarda tutuklu bulunmaktadırlar. Ağır hasta olan Mahmut Dikerdem'in tedavisi engellenmiş olup, ölümle başbaşa terk edilmistir. M.Dikerdem ve diğer barış savaşçıları ile sıcak dayanışmamızı daha da geliştireceğimizi belirtiriz. Barış Derneği Yöneticilerine Özgürlük.

Bu gün barış savaşımının her şeyden önce bir insanlık görevi olduğunu, Dünyada barışı korumaktan daha önemli hiç bir görev olmadığını belirtir, savassız bir Hollanda, savassız bir Türkiye, savassız bir dünya uğrunda barış güçleri ile beraber mücadele edeceğimizi 9. Kongremiz karar altına alır.

HTİB 9. Kongre Karar Taslakları Komisyonu

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BEDELLİ ASKERLİK SOYGUNUNA SON ..!

Dövizli askerlik,gençlerimizin sırtında ateşten bir gömlektir. Sorun ertelenmez boyutlara ulaşmıştır.Gerici,boyalı basının bu konudaki ikiyüzlü tavrı ve bu konuya verdiği özel önem de bunu açıkça gösteriyor.

Bedel saptanırken ne ailelerinin ne de gençlerin kendilerinin özel durumları kesinlikle göz önüne alınmamıştır.İşlerine geldiği gibi ve canlarının istediği anda miktarı yükseltiveren gerici, faşist yönetimler,gençliği haraca bağlarken;onların yaşadığı işsizlik ayrımcılık,Hollanda Hükümetinin evlenmeye getirdiği kısıtlamalar gibi çeşitli maddi,manevi zorlukları görmek bile istemiyorlar.Bu durum binlerce gencimizi göz göre göre sosyal,psikolojik ve ekonomik bunalımların kucağına atmaktır.

Türkiyeli emekçilerin haklarının en kararlı savunucusu olan HTİB şuna inanıyor ki;zaten bu gençlerin ve ana babalarının çoğu,yıllardır yabancı ellerde çalışarak,ülkeye binlerce liralık döviz göndererek,aslında bedeli çoktan ödemişlerdir.Bu yüzden diğer masraflarla birlikte 30.000 guldenlik bir yükün altında ezilen gençlerimizin,"Bedelin düşürülmesi" istemiyle başlattıkları bu haklı savaşımı bütün gücümüzle destekliyor,askerlik çağındaki gençlerin komiteleşerek haklarına sahip çıkma girişimini sevinçle karşılıyoruz.

Bu mücedeleyi daha da yükseltmek yolunda,genel kurulumuzun aşağıdaki istemler için etkin bir çalışmaya girmesinin ve Hollandanın değişik yerlerinde kurulmaya başlayan Askerlik Çağındaki Gençler Komiteleri (AÇ-GK)'yle daha yakın bir işbirliği ve dayanışmayı gerçekleştirmesinin karar altına alınmasını öneririz.

-Böylesi bir bedel kesinlikle ödenemez.
-Bedel,koşullara uygun,ödenebilir,gerçekçi bir düzeye düşürülsün
-Miktar saptanırken gençlerin sesine kulak verilsin.Onların aile iş,para vb.durumları gözönüne alınsın.
-20 aylıklara dönüşlerinde koşulsuz oturum ve askerdeyken ailesine gereken güvencenin sağlanması için Hollanda hükümeti nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır.
-Dövizlerimizin,ithalat adı altında çarçur edilmesine,silahlanmaya harcanmasına,NATO'ya peşkeş çekilmesine kesinlikle son verilmelidir.
-Bu doğrultuda her türlü araştırma ve incelemeler yaparak konuya bilimsel bir yaklaşım sağlanmasına katkıda bulunmak zorunludur.

Gençlerimiz,bedelli askerlik soygununa karşı savaşımlarında HTİB'i her zaman yanıbaşlarında bulmuşlar ve bulacaklardır.

HTİB 9. KONGRE KARAR TASLAKLARI HAZIRLIK

KOMİSYONU

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA VAKFI

IRKCILIĞA, AYRIMCILIĞA KARŞI KARAR TASLAĞI

Günümüzde gittikce tehlikeli boyutlara ulaşmakta olan ırkcılık-ayrımcılık bu gün üst düzeydeki siyasal sorumluların dahi artık yadsıyamadıkları acı bir gerçektir. Ve de insanlığı tehdit eden bir tehlike oldu. Güncel yaşamımızda, işverlerinde, sokakta, tranvayda, otobüste, duraklardaki sloganlar evlere atılan tehdit mektupları giderek de kaba kuvvete dönüsen bu toplumsal gerçeğin acı kanıtlarıdır.

Bu denli önemli bir soruna karsı doğru tavrı belirlemenin, ırçılığın,ayrımcılığın sınıfsal özüne davanmaktan geçtiğine inanıyoruz.

Irkcılığın, ayrımcılığın sınıfsal olarak özü zorba diktatörlüklere, faşizme yani demokrasi düsmanlığına davanır.

Nazizmin acılarını bilen, yaşayan Hollanda halkı, günümüzde ırkcılığın, ayrımcılığın yansıması yabancı düşmanlığını sadece yabancıların değil kendilerinin de sorunu olduğunu bilmelidirler. Bunun kendi başına bir toplumsal olgu olmadığı kavranmalıdır.

Tarihe baktığımızda kapitalist ülkelerin savaş sonrası büyüme dönemlerinde eski sömürgelerinden ve azgelişmis ülkelerden ucuz işgücü ithal ettiğini, o dönemlerde bizlere gereksinimleri olduğunu görüyoruz. Burada ise en ağır, en pis en tehlikeli işlerde en düsük ücretle çalıştırıldık. Kapitalizmin durgunluk geçirdiği 70'li yılların başında bunalımla birlikte yabancı işcilerin işlevi ikinci planda kaldı. Ekonominin gelişimin de büyük payı olan yabancı işçiler, gelisme döneminde bu ülkeler için bulunmaz işgücü iken, kriz döneminde toplumu tehdit eden bir azınlık gurup olarak hedef gösterildi.

O yıllardan bu yana uygulanan politika yabancıların sayısını dondurma, aile birlesimini zorlaştırma, geri dönüse özendirme biçiminde özünde ayrımcı bir politika izlenmeye başlandı. 1 Kasım yasası diye tanınan yabancı işçiler yasası, son dönemde günün konusu olan azınlıklar notası, çok az sayıda yabancının yararlandığı geri dönüs projeleri bu politikanın somut örneklerinden birkaçıdır.

Ayrımcılık bu gün bir devlet politikası haline gelmiştir. Ve yukarıdan aşağı doğru yayılmaktadır. Hükümet yetkilileri televizyonda, radyoda, gazetelerde, toplantı ve mitinglerde sık sık"yabancıların sayıları dondurulmalı, geri dönüşe özendirilmeli" seklinde demeçler veriyorlar.

Irkçı merkez partisi de, hükümetin bu yanlış politikasını kullanarak tüm sorunların yabancılardan kaynaklandığını propağanda ediyor. Böylesine açıkca ırkcılık yapan bir partinin varlığı yalnız yabancılar için bir tehlike değil, aynı zamanda Hollanda işçi sınıfı ve emekçi halkı için de önemli bir tehlikedir. Böyle baktığımızda sorunun bir ırk değil bir sınıf sorunu olduğunu görüyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ancak egemen sınıflar, yerli ve yabancılar arasında gerçekleştirilmiş olan dayanışma ve sınıf kardeşliğini, böl yönet amacına uygun olarak bazı sorunları ön plana çıkararak, kırmak istemektedirler.
Bu dayanışmanın yıkımı ise işçi sınıfı hareketinin giderek de demokrasinin yıkımı demektir.
Irkçılığa, ayrımcılığa karşı mücadeleyi ancak bu temelden ele alır, demokrasi mücadelesinin bir parçası olduğu kavranırsa, yerli ve yabancı işçilerin, emekçi halkın enternasyonal dayanışması gerçekleştirilebilir. Yabancı düşmanlığını sadece kendimize yönelik bir düşmanlık olarak görmez, onun yerli halkın da can düşmanı olduğunu kavratabilirsek, gerçek "dayanışma" ile doğru bir mücadele yolunu açmış oluruz.
Hollandadaki Türkiyelilerin yığın örgütü olarak bu sınıfsal temelden çıkarak en geniş yığınları, toplumdaki yerli yabancı tüm namuslu insanları kapsayan en geniş eylem birliği cephesinde mücadeleye çağırıyor, 9.Kongremizin bu istemleri karar altına almasını talep ediyoruz.

YAŞASIN YERLİ, YABANCI İŞÇİLERİN ENTERNASYONAL DAYANIŞMASI
YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ
YAŞASIN IRKÇILIĞA, AYRIMCILIĞA VE FAŞİZME KARŞI HALKLARIN ORTAK SAVAŞIMI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

17. Mart 1984, Amsterdam HTİB. 9. Genel Kurulu'nda Genel Başkan Nihat KARAMAN'ın konuşma metni.

Sayın Divan,

Değerli konuklar,

Değerli üye arkadaşlar,

Sizleri örgütüm HTİB adına en içten duygularımla selamlarım. Geçen kongremizden bu yana, dünyamızda birbirinden farklı gelişmeler oldu. Bunların en başında da uluslararası gerginliği arttıran , dünya barışını tehlikeye sokan ABD ve NATO emperyalist çevrelerinin atom başlıklı füzeleri Avrupa'ya yerleştirmeye başlamaları oldu. Başta ABD ve onunla uzlaşan batı Avrupa emperyalist çevreleri olmak üzere, kimi NATO üyesi ülkelerin karşı koymasına rağmen "Sovyet tehdidi" masallarıyla tarihteki en kapsamlı askersel hazırlıklarını yapıyorlar. 1983 yılı sonunda Avrupa'ya yeni Amerikan nükleer roketleri yerleştirmesi görüşünü, tüm dünyada gerginliği arttıracak, nükleer silahlanma yarışına hız verecek, nükleer savaş tehlikesini yakınlaştıracak bir nitelik taşıyor. Reagan yönetimi tüm silahsızlanma girişimlerini çıkmaza sürüyor. Halkların ezici çoğunluğunun bu silahlanmaya ve yeni ABD roketlerine karşı koymasına karşın, milyonların yaşam hakkı için, barış için ayağa kalkmasına karşın planlarını uygulamakta ısrar ediyorlar. Bu durum onların barış düşmanı, halk düşmanı yüzünü başka bir kanıt aranmasına gerek kalmayacak bir biçimde gözler önüne seriyor.

ABD emperyalizmi, dünya ölçüsündeki ve bölgemizdeki yayılmacı girişimlerini hızlandırıyor. Ortadoğu'yu "yaşamsal çıkar" bölgesi ilan ediyor, buradaki askersel varlığını arttırmak istiyor. Bunun için de bölgede erken müdahale birlikleri oluşturuyor. ABD emperyalizmi yalnız Ortadoğu'da değil, dünyanın çeşitli bölgelerinde yayılmacı politikasını sürdürüyor. Bir yandan yeni sömürgecilik yöntemleriyle Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerini kendi sömürü sistemine daha sıkı bağlamak istiyor. Onları kendi saldırgan politikasının dümen suyuna sokmaya çalışıyor. Bu ülkelerin gelişmesini engelliyor. Bir yandan da bu ülkelerin içişlerine açıkça karışıyor. ABD emperyalizmi, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşı veren halklara karşı, kurtulmuş ülkelere karşı her çabaya başvuruyor. Yitirdiği konumlarını geri almaya çalışıyor. Nikaragua devrimine karşı askersel müdahale planları hazırlıyor. Güney Afrika ırkçı rejimini, bölgedeki ilerici rejimlere karşı, İsrail siyonizminin arap halklarına karşı barbarlık örneği saldırılarını açıkça destekliyor. Lübnan'da soykırımı hareketine fiilen katılıyor. Dünya ölçüsündeki faşist ve askersel diktatörlüklere açık destek veriyor. Karayiplerin küçük ülkesi Grenada'ya "Amerikalı öğrencilerin güvenliğini sağlamak" bahanesiyle yapılan müdahale, ABD emperyalizminin olanak bulduğu takdirde saldırganlığını hangi boyutlara ulaştıracağının en açık kanıtıdır.

Öte yandan kapitalist dünyada yaşanan kriz derinleşerek sürüyor. Egemen güçlerin silahlanma harcamalarını olağanüstü tırmandırması, bu bunalımın yıkıcı etkilerini arttırıyor. Enflasyon, işsizlik önü alınmaz bir çığ gibi

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

büyüyor. Gerici egemen güçler, Monetarist Friedman'cı politikalarla bunalımın yükünü işçi ve emekçi halkın omuzlarına yüklüyor. İç politikalarında belirgin bir sağa kayış gözleniyor. Burjuva demokrasisinin bir çok ilkesi, bu ülkelerin egemen güçlerince çiğneniyor. Neofasist akım ve guruplara yeniden yeniden taze kan veriliyor. Emekçilerin kazanımlarına yönelik saldırılar artıyor. Her geçen gün ücretler, sosyal haklar daha çok budanıyor. Sendikal haklar kısıtlanmak isteniyor. Ülke halklarının özel yaşamına kadar uzanan yoğun bir polis denetimi getiriliyor. Yaşadığımız ülkede Hollanda'da durum nedir. Bugün genel olarak tüm kapitalist ülkelerde, özel olarak da Hollanda'da 2.Dünya savaşından bu yana yaşanmış olan en derin ekonomik bunalım hükümsürmektedir. Ülkedeki issiz sayısı 850.000 İşsiz sayısının sürekli artış göstereceği de hükümet yetkililerince belirtilmektedir. Ekonomik kriz bütün hızıyla sürmektedir. Hollanda halkının yaşam düzeyi giderek gerilemektedir.

Hollanda tekelleri bir türlü denetleyemedikleri işsizlik ve ekonomik bunalımın burgacında ve teknolojik gelişmenin ortaya çıkardığı işçi fazlasını eritebilmek için, yabancı işçileri en ucuz bir biçimde başından atabilmenin hesaplarını yapıyor. Buna en somut örnek, azınlıklar notasını gösterebiliriz. Hollanda hükümeti, dev tekellerin vurgun faturasını işçilere ödetmek istiyor. Bu anlamda sorun, yalnız göçmen işçilerin sorunu değildir. Aynı zamanda yerli işçilerin de sorunudur. Ne ki, faturanın en ağır yanını toplumun en örgütsüz kesimini oluşturan yabancı işçilere ödetmek istiyorlar. Bunun için de geri dönüşü özendirici önlemler alıyorlar. Hükümetin ve tekellerin bu politikasına karşı biz Türkiyeli işçilere ne geri dönmeyi öğütlüyoruz ne de burada kalmayı. Biz işçilerin bir kısmının kalacağı, bir kısmının ise döneceğinin bilincindeyiz. Su anda bizim sorunumuz işçilerin dönüşünün hangi oranda olacağı değildir. Sorun kalacak olanların toplum yaşamının her alanınında daha iyi koşulların yaratılması, dönecek olanların da haklarını en yüksek düzeyde alabilmelidirler. İşçiler gerek dönme, gerekse kalma konusunda özgürce karar vermelidirler. Özgürce karar verebilmek için de toplumda var olan ayrımcı yasaların ortadan kaldırılması, göçmen işçilere toplumsal yaşamın her alanında eşitlik sağlandığı ortamda olanaklıdır. Bugün ırkçılığın, yabancı düşmanlığının TV'de ve basın yayın organlarında onur kırıcı bir biçimde yapıldığı ortamda göçmen işçilerin özgürce karar vermesi düşünülebilir mi? Ne de kalacak olanların Hollanda toplumu ile uyum sağlaması inandırıcı olur. Biz sürekli olarak aynı ülkede yaşayan çeşitli kültürel azınlıklik temelinde gönüllü ve özgürce kaynasmasından yanayız. Her tür eşitliğin ortadan kaldırıldığı uzun bir zaman süreci içinde değişik ulusların kendilerini özgürce geliştirerek ortak, sosyal, kültürel, moral değer ve normları gönüllü olarak benimseyeceklerine inanıyoruz. Hollandalı, Türkiyeli ve diğer ulusların giderek ortak değerlere ve yaşam biçimine sahip olmaları gerektiğini savunuyoruz ama biz "entegrasyon" dan tek taraflı bir uyumu anlamıyoruz. Uyumu, bir azınlığın kendi ulusal kökenlerinden koparak, tek taraflı bir biçimde, diğer ulusun değer yargıla-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rını benimsemesi olarak görmüyoruz. Çünkü böyle bir yaklasım özünde daha gelişmiş ulusun değerini zorla özümsemesinden başka bir sey olmayacak.

TÜRKİYE

Değerli konuklar, değerli üye arkadaşlar,
Ülkemiz Türkiyedeki duruma kısaca değinmek istiyorum. 6 Kasım 1983'de yapılan göstermelik seçimlerle kurulan Özal hükümeti Cumhuriyet tarihinin en işbirlikçi ve ulusal çıkarlara karsı olan hükümettir. Bu hükmet Pentagon'un, İMF, çokuluslu tekellerin ve onların komusyoncusu yerli holdinglerin hükümetidir. Yani hükümet, militarist generallerle birlikte Amerikan emperyalizminin saldırgan politikasına yardımcı olmak için her tür olanağı kullanıyor. Ülkemiz topraklarına Perşing ve Cruise roketlerinin yerleştirilmesi, Amerikaya yeni askersel üsler verilmesi için gizli görüşmeler yapıyor. Amerika öneriyor, Evren-Özal ikilisi evet diyor.
Değerli arkadslar,
Cuntanın onayı ile yapılan 6 Kasım seçimleri ile ne demokrasiye geçildi nede faşist rejimin niteliğinde bir değişiklik oldu. Ancak, seçim sonuçları, halktaki değişim istemini, demokrasi istemini çok açık bir şekilde ortaya çıkardı. Öte yandan fasist rejime sivil giysi giydirilmis olması, faşist diktatörlüğün politik istikrar sağladığı anlamına gelmiyor. 25 Mart'ta yapılacak yerel seçimler rejimin daha da güç duruma düsmesine yol açabilir.
Evren-Özal ikilisinin süngüye güvenerek uygulamaya koyduğu ekonomik önlemler emperyalizmin çıkarından başka bir sey yansıtmıyor.Ekonominin ulusal temelleri, ulusal üretici güçler, ulusal sanayi tahrip ediliyor. Bu politika, işçi ve emekçilerin yoksulluğunun, işsizliğin kat kat arttırılması pahasına gerçekleştiriliyor. Böyle bir politika, baskı ve terör olmadan uygulanamaz. İşbirlikçi oligarsi, bunalımı faşist yöntemlerle de aşamadı. Daha da derinlesti. Rejimin istikrarsızlığı arttı. Yığınlardaki tepkinin açığa çıkması sonucu, ilk kıpırdanışlar gözüküyor. Bu durum cuntayı yıkma yolunda yeni olanaklar getiriyor. Ülkemizdeki böylesi kosullarda 25 Mart yerel seçimleri yapılıyor. Bu seçimlerde de cunta partilerine oy yok. 25 Mart seçimleri görece 6 Kasım seçimlerinden daha geniş burjuva partilerinin katılımı ile yapılıyor. İşçi sınıfımız, sosyalist güçler bu seçimlerde de açıkça seçimlere giremiyorlar. Bu seçimlerde de cunta partilerini geriletmek, meclis dışı partilerden veya bağımsız ilerici adayların yerel yönetimlere seçilmelerini sağlamak, faşist rejime karsı halkımızın istemini yansıtacaktır.
Tutuklamalar, işkenceler, politik cinayetler devam ediyor. Bu gün ülkedeki cezaevlerinde insanlık dışı uygulamalar sürmektedir. Diyarbakır hapishanesinde özellikle Kürt ulusal hareketinden devrimcilere karsı kanlı saldırılar düzenlenmektedir. Dışarıya çıkabilen haberlere göre,askerler savunmasız mahkumların üzerlerine ateş açmakta, ilericileri yıldırmaya çalışmaktadırlar.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Mamak ve Metris cezaevleri de Diyarbakırdan farklı değil. Ancak, şunu da belirtmek gerekir ki, faşizmin her tür baskı ve zorbalığına karşın, halklarımızın onuru olan demokrasi ve barış güçleri, kavga arkadaşlarımız onurlu bir kavga yürütmektedirler. Onurumuz olan bu insanların direnişlerinin yankıları faşizmin zorbalıkla örülü duvarlarını yıkarak uluslararası alanda yankı buluyor. Selam olsun faşizme karşı direnen Türk ve Kürt yurtseverlerine, selam olsun zindanlarda yatanlara.

Değerli arkadaşlar, örgütümüz önümüzdeki dönem ülkemiz demokrasi güçlerine yönelik dayanışma çalışmalarında özellikle şu somut hedefleri dikkate almalıdır.

1-Barışın savunulması ve Amerikan kırım silahlarına karşı savaşmak, Hollanda barış güçleriyle bütünleşmek.

2-Ülkemizin ve halklarımızın onuru olan politik tutuklulara "Genel politik af" istemini gerçekleştirmek için savaşmak.

3-Özal hükümetinin halkımıza yaşamı cehennem eden kemer sıkma politikasına karşı yığınların arasında aktif savaşmak

4-Sendikal hakların yeniden kazanılması için savaşmak.

Değerli kongre delegeleri, değerli konuklar,

Genel olarak dünyadaki, özel olarak yaşadığımız ülke Hollanda'da ve kopmaz bağlarla bağlı olduğumuz ülkemiz Türkiyedeki bu tehlikeli gelişmeler bizlerin önüne hangi görevleri koyuyor?

Her şeyden önce ABD emperyalizminin nükleer savaş çılgınlığının önüne geçilmesi, askeri üstünlük peşinde koşan kovboy bozuntusu Reagan'ın durdurulması gerekiyor. Barışın savunulması, insanlığın yaşam hakkının savunulması gündemimizin en yaşamsal sorunudur. Öyleyse Avrupa'ya yerleştirilmeye başlanan yeni ABD roketlerinin durdurulması için daha aktif savaşım, bunların Hollandaya sokulmaması için daha aktif savaşım ! Bunun için Hollanda barış güçleriyle omuz omuza daha örgütlü daha kararlı ve daha yığınsal savaşım !

Barış için savaşım sadece gezegenimizi bir nükleer felaketten koruma savaşımı değil, aynı zamanda savaş tehlikesinin kaynağı emperyalizme en başta ABD emperyalizmine karşı savaşım demektir. Ülkemizde faşist rejimin izlediği ABD emperyalizmine kölece bağımlılık politikası Türkiyeyi bir nükleer savaşın daha ilk saniyelerinde kül olacak bir hedef konumuna getirdi.

ABD çıkarlarının jandarmalığı için bölgemizde her geçen gün yeni maceralara sürüklenme tehlikesi büyüyor. Bu nedenle barış savaşımı aynı zamanda ülkemizde ABD köleliğine, üslere ve bu üslere yerleştirilmek istenen nükleer silahlar karşı savaşım demektir. Bu günkü faşist rejimin baş destekçisi ABD emperyalizmine karşı savaşım demektir. Öyleyse ülkemizde silah ve roket değil, iş, ekmek, özgürlük için daha aktif savaşım! Türkiye barış güçleri ile daha aktif dayanışma ! Türkiye barış savaşçılarını, onların yiğit yöneticisi Mahmut Dikerdem'i kurtarmak için savaş !

Hollanda'da yaşanan kriz en çok biz göçmen işçileri etkiliyor. İşsizlik en çok bizim belimizi büküyor. Yabancı düşmanlığı, her gün kısıtlanan sosyal haklar,

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

zorla geri dönüşü teşvik eden uygulamalarla atbaşı gidiyor. Bunun için ekonomik, sosyal ve demokratik haklarımızı savunmak, daha da gelistirmek için savaşım ! Göçmen işçilerin yasal haklarını kısıtlamaya yönelik girişimlere, azınlıklar notasına karşı eşit ekonomik, sosyal, demokratik haklar için savaşım ! Gençlerimizin bedelli askerlik adı altında soyulmalarına karşı savaş ! Irkçı ve faşist örgütlere, yabancı düşmanlığına karış halkların dostluk ve dayanısması için savaş !

Bunun için Hollanda işçi sınıfı ve emekçi halkıyla, Hollanda demokrasi güçleriyle omuz omuza daha aktif bir savasım !

Ülkemizde faşist rejimin tüm zorbalığına, cinayetlerine karşın işçi sınıfının Türk,Kürt tüm emekçilerin, barış ve demokrasi güçlerinin savaşımı sürüyor. Faşist rejimin kalesi zindanlarda politik tutuklular işkence ve ölümü hiçe sayarak büyük bir özveri ve yiğitlikle direniyor. Tutuklu yakınları, analar kanlı çamaşırlarla başbakanlığa yürüyor. Bizler daha büyük bir güçle ülkemizdeki genel politik af savasımına omuz vermeliyiz. Zindanlarda direnen yiğit arkadaşlarımız onları koruyan ve kollayan sıcak elimizi yanında bulabilmeli. Başbakanlık önünde faşizme nefretini haykıran analar, kendi seslerinin yanında bizim seslerimizi duyabilmeli. Bunun için politik tutuklularla, onların aileleri ve yakınlarıyla daha aktif dayanışma ! Zindanları boşaltmak için daha kararlı savaşım !

Değerli delegeler, değerli konuklar,

Bu görevlerin üstesinden gelebilmek için bizlerin daha güçlü ve daha yığınsal bir HTİB'e gereksinimimiz var. Hollandada ekonomik, sosyal, demokratik haklarını savu-mak için direnen her türkiyeli işçi yanında bizi bulmalı. HTİB, onların çıkarlarının kararlı savaşçısı, sesi ve yüreği olmalı. Türkiyede büyük bir özveriyle savaşan barış ve demokrasi güçleri en dar anlarında bizim sıcak dayanışmamızı yanında hissedebilmeli. Hollanda işçi ve emekçi halkı ortak çıkarlar için omuz omuza verdiğimiz savasım içinde bizleri uluslararası dayanışmanın kararlı savunucuları olarak yanıbaşında görmeli. Bunun için daha da örgütlü savaşmak zorundayız. SAVAŞACAĞIZ ! Bunun için daha özverili, daha kararlı çalışmak zorundayız. CALIŞACAĞIZ ! Bunun için daha geniş yığınlara ulaşmak, onları kucaklamak zorundayız. Bunun için daha yığınsal ve güçlü bir HTİB yaratmak zorundayız. YARATACAĞIZ ! HTİB'in on yıllık savaşım deneyimi bizim yolumuzu aydınlatan güçlü bir ışıktır. Öyleyse arkadaşlar haydi görev başına !

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

17 Mart 1984, Amsterdam, HTİB Genel Kurulu, (9.cu) kongre
ÇALIŞMA RAPORU.

S. 16

HTİB kongresi

Sayın Divan,
Değerli delege arkadaşlarım,
Değerli konuklar,
Değerli işçi arkadaşlarım,

Hepinizi Yönetim Kurulumuz adına cosku ile selamlarım. Kongremize hoşgeldiniz. Bugün burada 8. kongremizden bu güne dek yaptığımız çalışmaların bir değerlendirmesini yapacak, önümüzdeki dönem çalışmalarına ışık tutmaya çalışacağız. Her zaman yaptığımız gibi bu yıl da raporumuzda, yapılan tüm işlerin tek tek dökümünü yapmadık. Bunun yerine örgütsel sorunlarımıza açıklık getirmeyi daha uygun bulduk. 9.Kongremiz burada yaptıklarımızı değil, yapamadıklarımızı,yapmak istediklerimizi tartışmalı. Kongremiz, önümüzdeki döneme, buradan çıkarak ışık tutmalı.
Değerli arkadaşlar,
Örgütümüz bu yıl 10.yıl şenliklerine hazırlanıyor. Geride kalan 10 yıl içinde dosta güven, düşmana korku salan başarılı çalışmalar gerçekleştirdik. Bu çalışmalarda önemli deneyler biriktiren güçlü, sağlam kadroların kazanılmasında örgütümüz önemli yollar katetti. 10. yılında HTİB, Hollanda'da yaşayan Türkiyeli işçilerimizin sorumluluğunu taşıyacak güce erişmiştir.Bugün bizim konuşulmadığımız, sorunlara getirdiğimiz çözüm yollarının tartışılmadığı ver hemen hemen yok gibidir. Biz omuzlarımızdaki bu sorumluluğun ne demek olduğunu çok iyi biliyoruz.
Değerli arkadaşlarım,
Buradan çıkarak, 10 yıl boyunca gözbebeğimiz gibi koruduğumuz ilkelerimize, varoluş nedenlerimize hatırlatma açısından da olsa, bir kez daha değinmek istiyorum. HTİB'in ilkeleri ve ikili konumu üstüne örgütümüzün tüzüğü incelendiğinde şu sonuç açık biçimde ortaya çıkar. HTİB bir işçi örgütüdür. Hollanda'da çalışan işçilerimizin konumlarından kaynaklanan sorunlarla özgül nitelikler taşıyan bir yığın örgütüdür. HTİB klasik örgütlenmelerden ne sendika, ne parti ne de bir meslek örgütüdür. Ancak HTİB temelde bir işçi örgütüdür. Ana gövdesi itibarı ile işçi tabanı üstüne oturur. İşçiler dışında kalan kesimlerin HTİB'e üye olmaları sonucu değiştirmez.
Bu nedele, Hollanda'da yaşayan işçilerimizin sorunlarının çözümüne, çıkarlarının savunulmasına, onların Türkiye işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin savaşımına kazanılmasına yöneliktir. .
Hollanda'da yaşayan işçilerimizin ikili konumu HTİB'inde amaç ve hedeflerinin, çalışma biçimlerinin, yakın hedeflerinin çeşitlilikler içinde olmasını birlikte getirir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Hollanda'da çalışan Türkiyeli işçiler, Hollanda işçi sınıfının ve barış güçlerinin ayrılmaz bir parçası Türkiye işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin de doğal müttefiğidir. Örgütümüzün genel politikasını hem Hollanda işçi sınıfının çıkarları, hem de Türkiye işçi sınıfının çıkarları direkt olarak etkiler.

Ülkemizin bu gün içinde bulunduğu koşullar, HTİB'e özel görevler yüklüyor. O doğal müttefiği olduğu Türkiye işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin yürüttüğü savaşımı destekler. Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışma HTİB'in gündeminde birinci sırayı alır.

Türkiyeli işçilerin yaşam biçimleri, çıkarları yaşadıkları ülkenin işçi sınıfının sorunları ile birçok alanda çakışır. Ancak bir ve aynı değildir. Hollandalı ve yabancı işçilerin çıkarları ve düşmanları ortakdır. Ancak, yabancı işçilerin göçmenlikten kaynaklanan ayrımcılık, yabancı düşmanlığı, ırkçılık vb. özgül sorunları da bulunur. İşte bu koşullar, yerli ve yabancı işçilerin hem aynı sendikal örgütlerin çatısı altında örgütlenip birlikte savaşmalarını getirir. Hem de yabancı işçilerin kendi öz örgütlerine sahip olmasının maddi temellerini oluşturur. HTİB işte bu nesnel koşulların ürünüdür. Bu kısa değerlendirmeden yola çıkarak HTİB'in amaç ve hedefleri çok yönlü bir görünüm kazanır.

1-Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının barış, demokrasi savaşımına destek ve katkıda bulunmak.

2-Hollanda'da bulunan işçilerimizin sorunlarının çözümü için çalışmak.

3-Hollanda barış güçleri ve diğer uluslardan işçilerle birlikte barış için savaşmak.

HTİB, bu ilkeler uğrunda savaşırken, hiç bir zaman birini diğerinin karşısına koymaz. Ancak gelişmelerin önemine göre, birine diğerinden daha öncelik verir. Bizi Türkiye'ye yönelik çalışmalarımızdan dolayı zaman zaman eleştiren bazı Hollandalı arkadaşlarımıza, örgütümüzün bu yaklaşımı somut bir yanıt olmaktadır.

Değerli arkadaşlarım,

Birliğimiz bugün önemli günlerinden birini daha yaşamaktadır. Daha önceki yıllarda olduğu gibi, raporumuzun eksiksiz, eleştirilemez ya da katkıda bulunulamaz bir rapor olduğu düşünülmemelidir. Bu nedenle sizleri çalışma raporu ile ilgili görüşlerinizi belirtmeğe ve 9.kongre çalışmalarına aktif katılmaya çağırıyorum.

ÇALIŞMALARIMIZ

Değerli arkadaşlar,

Şimdi izninizle belli bölümler halinde HTİB'in çalışmalarına kısa da olsa değinmek istiyorum.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

I-HOLLANDA'DA BULUNAN TÜRKİYELİ İŞÇİLERİN SORUNLARI ÜZERİNE

Bu sorunlara geçmeden önce, özellikle su noktayı belirtmek isteriz. Biz, Türkiyeli işçilerin kendi sorunları vardır. Ama, sorunlarımızın genel kaynağı, Hollanda işçi sınıfının sorunlarının kaynağı ile aynı yerdedir. Bu anlamda, sorunlar kendi içinde özellikler taşımasına rağmen, genel olarak ortakdır.

İçinde yaşadığımız sistemin doğal sonucu olarak varolan ekonomik kriz derinleştikçe işsizlik artıyor. Yaşam koşulları zorlaşıyor.

Bugün Hollanda'da bir milyona yakın issiz var. İssizlik sorunu biz Türkiyeli işçileri de yakıcı bir biçimde etkiliyor. İssizliğin bu denli yükselmesi, egemen çevrelerce ve fasist güclerce körüklenen yabancı düşmanlığının da alabildiğini yükselmesini getiriyor. Yabancı düşmanlığının ana malzemelerinden birisi olarak "issizliğin sorumlusu yabancılardır" denilivor ve kullanılıyor.

Batı Avrupa kapitalizmi bir türlü denetlevemediği issizlik ve ekonomik bunalımın burgacında ve teknolojik gelismenin ortaya çıkardığı işçi fazlasını eritebilmek için yabancı işçileri en ucuz biçimde başından atabilmenin hesaplarını yapıyor.

Basında da bahsettiğimiz gibi, tekellerin yarattığı bunalımın faturasının işçi sınıfına, emekçi halka ödettirilmesi sorunu, yalnız yabancı işçilerin sorunu değildir. Ancak yabancı işçiler,toplumda en örgütsüz kesimi olusturdukları için faturayı ağırlıklı olarak ödevecek kesim de onlar oluyor.

Biz tüm bu sorunların çözümünün örgütlenmekten ve Hollanda işçi sınıfının sendikal örgütleri ile beraber hareket etmekten geçtiğini savunuyoruz. Doğru olan da budur.

Örgütümüz önümüzdeki dönemde varolan sorunlarımızın çözüm yollarının arastırılması ve açığa çıkartılması için ilk kez örgüt bünyesinde işçi sorunları bürosunu olusturmustur. Bu nedenle, biz varolan sorunlarımızın en önemlilerinin altını cizerek neler yapmamız gerektiğini söylemeye çalışacağız.

AZINLIKLAR NOTASI: İse önce azınlıklar notasından başlamak istiyoruz. Çünkü 20 yıldan fazladır Hollanda'da çalışan ve yaşayan bizleri ve sorunlarını yeni hatırlayan Hollanda egemen çevrelerinin toplu bakısı bu notanın içindedir.

İlk bakışta, notadan tatlı bir takım sesler gelivor. Ama bu tatlı seslerin bir süre sonra gerçek dısı ve çözümsüz olduğunu görüyoruz.

Bizim için, bizim yaşamımızı, geleceğimizi belirleyecek bir yasa hazırlanıyor. Ama bize sorulmadan kapalı kapılar ardında. Bu da yetmezmis gibi, yalnızca Hollandaca çıkıyor. Dil akademik sevivede. Üç yılda hazırlanan nota'ya yanıt için zaman konuyor, üç ay. Sonra özet bir tercüme çıkarıyorlar, üçyüz sayfanın özeti, on sayfa. Tüm bunlar, yangından mal kaçırma

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

benzeri hareketler, bu nota'nın basından antidemokratik olduğunu ve bizim sorunlarımıza hiç bir çözümleme getirmeyeceğini gösteriyor.
Biz ne yaptık...? Önce, kendi çabalarımızla elde ettiğimiz üçyüz sayfalik nota'yı özel sözlüklerin yardımı ile okumaya çalıştık. Sonra Nota'nın ne demek istediğini belirten özet tercümesini broşür olarak basıp işçilerimize dağıttık. İstedik ki, işçilerimiz kendi gelecekleri hakkında neler söylenivor bilsin. Yoğun çalışmalar sonucu, nota'ya cevap vermeye çalıştık. Diğer kardeş örgütlerimiz HTKB,ATİB ve HTÖB ile birlikte yaptığımız iki günlük bir hafta sonu toplantısından sonra Nota'ya karşıt görüslerimizi belirledik. Daha sonra bu görüslerimizi anlatmak üzere bölgelerde toplantılar yaptık, yapıyoruz.
Su halde elimizde görüslerimizi anlatan biri Türkçe, biri Hollandaca iki broşürümüz vardır.
Biz şimdi burada uzun uzun nota ne dedi, biz ne diyoruza girmeyeceğiz. Çünkü, demin bahsettiğimiz broşürlerde konuları oldukça geniş ele almaya çalıştık.
Ancak şunu belirtmek gerekir. Nota'da uyumdan, geriye dönüşten, genel sorunlardan bahsedip de, hiç bir çözüm yolu göstermeyenlere diyoruz ki; 20 yıldan fazladır emeğimizi, alın terimizi, gençliğimizi verdiğimiz bu ülkede misafirlikten çıktık, akraba olduk. Bu anlamda Hollandalılarla eşit haklara sahip olmadıkça, sorunlarımızın hiç birinin çözüme kavuşmayacağını belirtiriz.
Önümüzdeki dönemde azınlıklar notası ile ilgili girişimlere devam edilmelidir. Saptadığımız görüşlerimiz ve sitemlerimiz Hollandada yaşayan tüm işçilerimize yerel toplantılar düzenleyerek iletilmelidir. Bu konuda işçilerimizin kendi sorunlarına sahip çıkmaları sağlanmalıdır. Yeni yönetim kurulumuz kongreden hemen sonra, yapacağı bir çalışma planı ile konunun üzerine ağırlıklı olarak eğilmelidir.

BEDELLİ ASKERLİK: "Askerlik bedeli çok, İş güvencemiz yok" Yurtdışında bulunan binlerce gencimizi vurt savunması adına sömüren cunta ve işbirlikçi tekeller bu belgiyi duracaklarını hiç sanmıyorlardı. Sanıyorlardı ki, biz isteriz, onlar da verir. Ama askerlik çağındaki gençler, bu gidise dur demenin zamanının geldiğini anladılar. Tüm Avrupa genelinde bedelli askerliğe karşı protesto sesleri yükselmeye basladı. Yığınların bu haklı ve güçlü istemlerini gören gerici boyalı burjuva basını, basta Terciman olmak üzere ise sahip çıkar konumlara girdiler. Sözüm ona gençlerden yana gözükmeye çalıştılar. Bedel indirilsin dediler. Ama ne kadar onu söylemediler. Göstermelik indirim önerileri ile hınca kabaran gençliği, paraları ödeyemeyen anayı, babayı gemleyeceklerini sandılar. Yanıldılar. Bu gün askerlik çağın-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

daki gençler tüm Avrupa'da hızlı bir örgütlenme sürecine girdiler. İçinde yasadığımız Hollanda'da da gençlerimiz bu konuda örgütlenivor. Örgütümüzün girisimi ile kurulan Hollanda Askerlik Cağındaki Gençiler Komitesi güçlü çıkışlar yapmaya hazırlanıyor.
Bizler gençlerimizin bu haklı savasımında onlara destek olmalıvız. Bedelli askerlik sorunu, cuntanın destekçisi olan Tercüman gibi güçlerin sorunu değildir. Sorun bizimdir. Bizim gençlerimiz soruna sahip çıkmalıdır.
Bugün bedelli askerlik konusunda su istemleri ön plana çıkartmalıvız.

-Bedel va tamamen kaldırılmalı va da gençlerin ekonomik durumları gözönünde bulundurularak indirilmelidir.

-İssiz olan ve meslek eğitimi yapan gençlere ayrıca ek kolaylıklar sağlanmalıdır.

-Bedelli askerlik uygulamasından işçi olmayan gençler de vararlandırılmalıdır.

-Bir ailede askere gidecek çocuk savısı gözönünde bulundurulmalıdır.

-Normal süreli askerlik yapanların geriye dönüşleri yasalarla güvence altına alınmalı, 2 aylık askerlik yapanların bu süresi paralı izne savılmalıdır.
Örgütümüz önümüzdeki dönemde de bu konuda savasım yürüten gençlerimizi her alanda desteklevecek ve tüm olanaklarını onların haklı savasımları volunda seferber edecektir. Avnı zamanda değisik görüsleri taşıyan gençlerin bu ortak sorun etrafında yapacakları birlikte çıkışlar, örgütümüzün temel istemlerinden biridir.

SEÇİMLER: Bir toplumda eşitlik, seçme seçilme hakkının, politik eşitliğin tanınmasından geçiyor. Örgütümüz kurulduğu günden bu yana, bu ilkevi savunmuştur. Her zaman her verde yabancılara seçme ve seçilme hakkının verilmesini propağanda etmistir. Bu uğraşlar sonucu geçtiğimiz yıl bu hak elde edilmiştir. Buradan çıkarak yabancı işçiler 1986 belediye seçimlerinde hem seçme hem secilme hakkına sahiptirler. Örgütümüz uzun savasımlar sonucu elde ettiğimiz bu hakkın önemini, onun voluna verdiği savasımdan biliyor. O nedenle son derece önemli olan bu hakkın kullanımını işçilerimizin çıkarlarına ters düşürecek her tür girisimin karsısında olacaktır. Bu volda önüne koyduğu görevleri verine getirecektir.
Biz, önümüzdeki dönemde, yeni yönetim kurulumuzun, 1986 belediye seçimlerine ilişkin bir çalışma planı yapmalarını önlerine hedef olarak kovmalarını öneriyoruz. 1986 seçimlerinde örgütümüzün tavrı, ve yapacağı isler bu yılın sonuna kadar belirlenmelidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

YABANCI DÜŞMANLIĞI: "Hollanda hükümetleri yıllardır ekonomik kriz nedeniyle kısıtlama politikası uygulamakta, ekonomik krizin yükünü yerli ve yabancı işçilerin sırtına yüklemektedir. Ama tüm bunları yaparken yerli işçilerin örgütlü çıkışlarını engelleyebilmek, onların yabancı işçilerle birliğini baltalayabilmek için yabancı düşmanlığını körüklemektedir. İşsizliğin ve konut darlığının nedeni olarak yabancı işçileri göstermektedir. Biz yabancı düşmanlığına karşı çıkarken, yabancı düşmanlığının bu ana kaynağını hiç bir zaman gözardı etmeden tüm yerli yabancı işçilerin birliğini savunarak onlarla birlikte hareket ettik."

8. Kongremiz yabancı düşmanlığı tespitinde bunları söylüyordu. Biz bu gün de aynı şeyleri söylüyoruz.

Yerli yabancı tüm ırkçı, fasist örgütlerin, yabancı düşmanı fasist merkez partisinin kapatılması dün olduğu gibi bu gün de en temel istemimiz.

Bu konuda istemlerimizde bir değişiklik olmadı. Ama artan ve saldırganlaşma eğilimleri gösteren yabancı düşmanlığı ve ırkçılık bu istemlerimizin yasama geçirilmesi için bu gün, dünden daha aktif çalışmamızı dayatıyor.

Örgütümüz yabancı düşmanlığı konusunda ciddi girişimlerde bulunmalıdır. Yeni Yönetim Kurulu örgütümüzün 10.yılını yabancı düşmanlığına karşı dostluk yılı yapmalıdır. Bu konuda yapacağı bir plan doğrulutusunda HTİB'in 10.cu yılı olan 1984 yılı sonuna kadar çeşitli kültürel etkinlikler yapılmalıdır. HTİB'in 10. yılı, yabancı düşmanlığına, ırkçılığa savaş olmalıdır.

ÇOCUK PARALARI: Hollanda hükümeti iki yılı aşkın süredir göçmen işçilerin kendi ülkelerinde olan çocuklarına ödenen çocuk paralarını kesmek için çeşitli yasal zorluklar getirmeye çalışmaktadır.

Buna karşı yapılanve örgütümüzün etkin bir biçimde içinde yer aldığı örgütlü çıkışlar sonucu geçici olarak çocuk paralarının kesilmesinden vazgeçilmiştir. Ama bu kezde göçmen işçilere, ülkelerindeki çocuklarına haftada 56 gulden gönderme zorunluluğu getirdi.

Bu önlemi alan hükümet özellikle son zamanlarda işsizlik sonucu sosyal yardım almak zorunda kalan işçilerimizin aldıkları 1445 gulden'den haftada 56 gulden ülkeye göndermelerini istiyor. Hükümet bu durumda işçileri ekonomik sıkıntıya sokmakta, aile yaşamlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer taraftanda bu koşulu yerine getiremeyen göçmen işçilerin yüzbinleri bulan çocuk paralarının üstüne oturmaktadır.

Hükümetin bu uygulamalarını şiddetle kınıyoruz. Yeni yönetim kurulumuz bu alanda üzerine düşeni yapmalı, işçilerimizin haklarını almalıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

II-ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

İstatistiklere göre, Hollanda'da 152 bin Türkiyelinin bulunduğunu biliyoruz. Bu sayı ile kendi üye tabanımızı ve etkilediğimiz yakın kesimi karşılaştırdığımızda, ulaşmaya zorunlu olduğumuz geniş yığınların bizi beklediğini görürüz.

Son kongreden bu yana, örgütlenme çalışmalarımızın temelini örgütümüzün etkinlik ve temsil alanlarını genişletmekle doğru orantılı kurduk. Bu anlamda örgütlenme çalışmalarımıza genel olarak iki açıdan baktık.

1-Şubelerimizin var olduğu şehirlerde, var olan etkinliklerimizi arttırarak daha güçlü HTİB şubeleri yaratabilmek.

2-Şubelerimizin olmadığı bölgelerde , varolan ilişkileri güçlendirmek, yeni ilişkiler kurmak.

Bu iki temel açıdan örgütlenme çalışmalarını başlattığımızda hiç de küçümsenmeyecek düzeyde çalışmalar yaptık. Örneğin, Den Haag Şubemizin,bölgesinde hissedilir biçimde etkinlikler göstermesi ve giderek yığınsallaşması, Amsterdam şubemizin yeni bir atılım içinde olması, Utrecht'te ve Leiden'deki ilişkilerimizin şubeleşme aşamasına geldiğini, Beverwijk,Zaandam, gibi yeni ilişkilerin kurulması, örgütlenme çalışmalarımızın aynasıdır.

Ancak bu olumlu çalışmaların bize bir şeyi zorunlu kıldığını burada söylemek gerekiyor. Örgütlenme çalışmalarını bu güne dek sekreterlik bünyesinde yürüttük. Sekreterliğin zaten kendi başına bir çalışma alanı olması nedeni ile çalışmalar belli bir yerden sonra tıkanmaya başladı. Bu tıkanıklığı açabilmek için Yönetim ve Yürütme Kurulumuzun yaptığı görüşmelerden sonra aldığı karar ile örgütlenme bürosu kuruldu.

Önümüzdeki dönemde, örgütlenme çalışmalarımızın temelini iç yapımızın daha da güçlendirilmesi oluşturmalıdır.Bunun yanında kamuoyunda var olan savgınlığımızın ve örgütümüzün sınırlarının genişletilmesi çalışmaları da yürütülmelidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

III-EĞİTİM, BASIM, YAYIN

Değerli arkadaslar,

Müsade ederseniz bu bölüme de, 8. kongre calısma raporundan bir alıntı vaparak başlamak istiyorum.

"Simdi bu eğitimin nasıl olması gerektiği sorusuna vanıtımız açıktır.Bizce eğitim her seyden önce, varolan örgütsel, ideolojik ve politik eksikliklerimizle sıkı sıkıya bağlı, varolan sorunlarımıza vanıt getiren, onları güncel savasımımızla bağlayan, sonuç alıcı, hedefli bir eğitim olmalıdır"

Evet arkadaslar,

Geçtiğimiz dönem eğitim calısmalarına tam bu noktadan basladık. İlgili büromuz uzun bir arastırma ve hazırlık döneminden sonra uzun bir dönemi kapsayan eğitim planını yönetim kuruluna sundu.

Böylece 15 hafta sürecek olan merkezi eğitim calısmaları basladı. Böylesine uzun süren eğitim calısmalarımıza 75'i askın arkadasımız sürekli olarak katıldı. Eğitimlerin sonunda vaptığımız değerlendirme toplantısında hep birlikte su kanıya vardık. Bu eğitim döneminden örgütümüz güçlenerek ve bilgisini arttırarak cıkmıstır.

Evet arkadaslar, biz aynı sevi bu gün de söylüyoruz. Biz eğitim calısmalarını düzenleyen büromuza, değerli eğitimcilerimize tesekkürü borç biliriz. Ama en önemlisi 15 hafta sonu, her tür fedakarlığa katlanarak disiplinli bir biçimde eğitimlere katılan arkadaslarımızı müsade ederseniz bir kez daha burada kutlamak isteriz.

Değerli arkadaşlar,

Simdi, önümüzdeki hedef, bu eğitim çalısmalarının devamlılığını sağlamak olmalıdır.

Bu arada eğitim konusunda söylemek istediğimiz başka seyler de var. Önümüzdeki dönem, eğitim calısmalarının bir yanı da Hollandadaki sorunlarımızı içeren bir nitelik tasımalı. Bu konuda veterli uzman kadrolarımız vardır. Bu kadrolarımızın hazırlavacağı eğitim calısmaları ile örgütümüz işçiler

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

arasındaki saygınlığını, daha da arttıracak, örgütlülüğünü daha da güçlendirecektir.

Basın yayın alanında ise, geçen yıl üzerinde durduğumuz zorlukların tümünü çözemedik. Buna bağlı olarak, bu alandaki zorluklarımız halen devam ediyor. Geçen kongreden bu yana bu alanda yaptığımız en önemli çalışma matbaa olanaklarımızın arttırılması olmuştur. Önümüzdeki dönem bu olanakların daha da arttırılmasına çalışılmalıdır.

Gazetemiz gerçeğin ise düzenli basımı henüz gerçekleşememiştir. Bu da yukarıda bahsettiğimiz zorlukların aşılamamış olmasından kaynaklanıyor. Fakat bu arada bu konuda da belli çalışmalar yapıldı. Gazetenin boyutları değiştirildi. Türkçe ve Hollandaca olarak çıkarılmaya başlandı. Bu değişiklikten sonra bir sayı Türkçe, iki sayı hollandaca Gerçek gazetesini çıkarttık. Hollandaca Gerçek, Hollanda kamuoyunu yalnız bilgilendirmekle kalmıyor, aynı zamanda yabancı düşmanlığına karşı bir silah, örgütümüzün saygınlığının artması yolunda bir araç görevini başarıyla yerine getiriyor, getirmelidir.

Değerli arkadaşlar,

Önümüzdeki dönem, basın, yayın bürosu güçlendirilmeli ve genişletilmelidir. Gazetemiz Gerçek, iki dilde çıkmaya devam etmelidir. Ayrıca işçilerimizin sorunlarına yönelik çıkarmaya başladığımız broşürler devamlılık kazanmalıdır. Eğitim, basın, yayın çalışmaları örgütümüzün aynasıdır. Buradan yola çıkarak ve geçmişteki eksikliklerimizden ders alarak daha yetkin çalışmalar yapılmalıdır.

IV-KÜLTÜR, SANAT, SPOR ÇALIŞMALARI

Değerli arkadaşlar,

yine 8. kongre çalışma raporundan iki alıntı:

"Bizim sanat çalışmalarımızın temelini; sanat alıcısı haline gelmiş en geniş yığınlara, gerçekçi, ilerici sanatı tanıtmak, onlara en seçkin ürünleri götürmek, gerici yoz kültürün etkisinde kalmamalarını sağlamak oluşturuyor. Bundan sonraki dönemde, sanat çalışmaları daha geniş ve daha iyi organize edilmiş biçimde yürütülmelidir."

"Spor çalışmalarında henüz merkezileşmiş değiliz. Şimdi hedef, varolan çalışmaları merkezileştirip, diğer dallarda da faaliyetlere başlamak ve yarının kurucuları gençleri yığınsal bir biçimde bu işe katmaktan geçiyor."

Evet arkadaşlar,

8.Kongremizin önümüze koyduğu bu perspektifle, bu güne kadar çalışmalarımızı yürüttük.

Folklor çalışmaları, saz kursları, küçük tiyatro denemeleri, müzik grubu çalışmaları şubelerimizin son bir yılda yürüttüğü çalışmaların anabölümünü

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

olusturuyor.

Tiyatro çalışmalarında ise, örgütümüzün bağrından çıkan EL EMPISI İŞÇİ TİYATROSU'nun başarılarını hepimiz bilmekteyiz. Örgütümüzün kadrolarının içinde çalıştığı işçi tiyatrosu, üçüncü oyunu Zengin Mutfağı'nı başarılı bir biçimde sergiledi. Çalışmalarına devam eden işçi tiyatrosu, bu gün artık amatör çizgiyi aşmış konumdadır. Biz, arkadaşların bu yolda sürdürdükleri uğraşlara verdiğimiz dolaysız desteği sürdüreceğiz.

Arkadaşlar,

Spor alanında ise çalışmalarımız bu yıl yine ağırlıklı olarak futbola yönelik oldu. Ama bu arada belirtmek isteriz ki, Rotterdam şubemizin volevbol çalışmaları oldukça iyi konumdadır. Geçen yıl bir takımımızın olduğu Türk Liginde, bu yıl iki takımla mücadele ediyoruz. Bu takımlarımızdan AGB,kendi grubunda şampiyonluğa oynuyor. DGB ise, centilmen takım olma yolunda. Nijmegen'deki GB ise, yine Hollanda Liginde başarılı maçlarına devam ediyor. Bu çalışmalarımıza onlarca genç insan katılıyor. Bu yıl yine, liglerde var olan takımlarımızı temsilen bir arkadaşımız futbol federasyonu yönetim kuruluna girdi.

Değerli arkadaşlar,

Gördüğünüz gibi, gerek sanat ve kültür, gerekse spor çalışmalarında var olan konumumuzu geçen yıldan bir adım daha ileri götürmüş konumdayız. Yeter mi? Tabi ki yetmez. Şimdi, önümüzde duran hedefler şunlar olmalı.

-Koro çalışmalarına mutlak başlanmalı.

-Müzik grupları kurulmalı, varolanlar güçlendirilmeli.

-Tiyatro çalışmaları, bölgelere kaydırılmalı, varolan merkezi tiyatrovu besler konumlara getirilmeli.

-Folklor çalışmaları bir üst düzeye çıkartılarak yeni sahne düzenlemelerine gidilmeli.

-Bölgelerde sanat toplantıları düzenleyerek, arkadaşlarımıza ülkemiz ve dünya sanat etkinliklerinden bilgiler aktarılmalı. (Den Haag Şubemizin yaptığı edebiyat toplantıları buna örnek olabilir)

-Tüm bölgelerde spor çalışmaları başlatılmalı.

-Ligdeki takım sayısı bu yıl mutlak arttırılmalı.

-Çalışmalar futbolun dışında dallara da kaydırılmalı.(Volevbol, basketbol, masa tenisi, güreş, yüzme, satranç gibi)

Tüm bu sanat ve spor çalışmalarının merkezileştirilmesi ve uyumlu olması için, bir kültür, sanat ve spor bürosu kurulmalıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

V-TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA

Değerli arkadaşlar,

Her zaman söyleriz. Türkiye Demokrasi Güçleriyle dayanışmada bulunmak, örgütümüzün ana görevlerinden biridir. Örgütümüz kurulduğu günden bu yana bu onurlu görevini yerine getirmeye çalıştı, bundan böyle de çalışacaktır.

Arkadaşlar,

Sahte 6 Kasım seçimleri ve demokrasiye dönüş manevraları bir bir yığınların gözü önünde açığa çıkıyor.

Tutuklamalar, işkenceler, idam kararları iyice arttı. Ceza evlerinde baskı terör alabildiğine yükseldi. Baskılar katliamlara dönüştü. İşte Diyarbakır cezaevinde işlenen cinayetler, işte Mamak cezaevindeki insanlık dışı uygulamalar.

Zam zam üstüne geliyor. Emekçi halkımız için yaşam, gerçekten ateşten gömlek oldu. Ülkemizde, sömürülerin korumasında narababaları pervasızca hareket ediyor. Faşist yönetimle uzlaşan Türk-İş üst yönetiminin %43'lük gibi yaşam standartlarının çok gerisinde kalan zam istemini bile kabul etmiyorlar. Ülkemizde dağı, taşı satışa çıkarıyorlar. Önce boğaz köprüsü, sonra KİT'ler ve benzerleri.

Sadece bu mu? Açlıktan ölmemek için kendini satan genç kızlar, kadınlar. Ve halen ülkemizde demokrasiye adım adım geçiyoruz yalan ve demogojisini devam ettiriyorlar. İşte bu noktada değerli arkadaşlar, Türkiye Demokrasi Güçlerinin, emekçi halkımızın dünden on kat, yüz kat daha fazla dayanışmaya ihtiyacı var. Hem maddi, hem de manevi.

Önümüzdeki dönem, dayanışma çalışmalarımızı yoğunlaştırmalıyız. Ülkemizin en yiğit insanlarını yakından ilgilendiren genel af belgisini buradan Hollandadan da yükseltmeliyiz.

Ülkemizde faşist rejime karşı yiğitçe direnen, faşizme karşı ulusal direnişi örmeye çalışan Türkiye demokrasi güçlerinin "barış, demokrasi ve özgürlük için uluslararası dayanışma" "genel politik af" istemi, bizim de istemimizdir. Türkiye demokrasi güçlerinin bize yüklediği bu onurlu görevi yerine getirmek için ileri.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

VI-BARIŞ SAVAŞIMI

Değerli arkadaşlar,
Dünyamız nükleer bir savaş tehlikesiyle karşı karşıya getiriliyor. Bu çılgınca planların mimarı, uluslararası gericiliktir. Somut olarak ABD emperyalizmi, NATO egemen çevreleridir. ABD başkanı Roland Reagan'dır. İçinde yaşadığımız Ho-landa'da ise bu görevi gerici koalisyon hükümeti yürütüyor. Hükümet, 500 binlik barış gösterilerine, yapılan resmi istatistiklere göre, halkın %63 gibi ezici çoğunluğunun roketlere hayır demesine rağmen, ABD'nin Avrupa'ya yerleştirmek istediği roketlere evet diyor. Bu, Dünya barışı açısından son derece tehlikeli bir durum oluşturuyor.
Hepimizin geleceğini, yaşamını tehdit eden bu sorun karşısında elbette sessiz kalamayız. Ve elbette, tüm örgütler olanakları ölçüsünde barış mücadelesine katılıyorlar. Sorun, barış mücadelesini daha da güçlendirme sorunudur. Daha çok Türkiyeli işçiyi, emekçiyi barış mücadelesine kazanma sorunudur. Türk ve Kürt işçileri olarak barış mücadelesinde birlikte hareket edebilirisek, güçlerimizi birleştirebilirsek, mutlaka daha başarılı bir barış mücadelesi örgütleyebiliriz. En doğal hakkımız olan yaşamımızı ilgilendiren barış mücadelesinde tüm güçlerimizi birleştirmek için ileri.

VII- EYLEM BİRLİĞİ

8.Kongremizde karar altına aldığımız ve bu gün de savunduğumuz bir ilke eylem birliği çalışmalarında sürekli bize yol gösteriyor. Bu ilkenin özeti şöyle.
"Eylem birliği, ortak çalışmalarda varolan ve üzerinde anlaşabildiğimiz noktaları ön plana çıkartarak, anlaşamadığımız noktaları ise bir kenara bırakarak gerçekleşebilir"
Tarafların tam bir eşitlik anlayışı ile birarava gelmeleri, birbirlerine herhangi bir noktayı dayatmamaları, eylem birliklerinin vazgeçilmez ilkelerinden bir diğeridir.
Geçtiğimiz bir yıl içindeki birlik çalışmalarında, örgütlerin iyi niyetli yaklaşımlarına rağmen yukarıdaki ilkeler tam olarak yaşama geçirilemedi. Toplantılarda ortak noktaların açığa çıkartılmasında çeşitli zorluklar oldu. Kimi örgütler zaman zaman oldukça yanlış tutumlara girdiler.
Burada yaptığımız eylemlerin hemen hemen hepsi Almanyada başlatılan eylemlerin devamı niteliğinde oldu. Tabii ki bu belli bir kolaycılığı getirirken, beraberinde bazı yanlış girişimleri de getiriyordu. Örneğin, kimi zaman Almanya'da üzerinde görüş birliği sağlanan belgelerde ufak tefek değişiklikler yaparak masaya getirme, ya da Almanya'daki birlik toplantılarında kabul edilmeyen önerileri, buradaki toplantılarda dayat-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

macı bir biçimde masaya getirmek gibi.
Ya da, tam tersi, her zaman Almanyanın merkez olduğunu, oraya uyulması gerektiğini söyleyip, işine gelmediği zaman ben Almanyayı tanımam tavrı gibi.
Tüm bunlara rağmen biz HTİB olarak tüm örgütlerin birlikten yana olduğuna inanıyoruz. 11 Eylül yürüyüşü, açlık grevleri, Kızılhaç işgali, parlamento ve elçilik önünde yapılan eylemler, Cemal Kemal Altun'un ölümü nedeniyle yapılan protesto eylemi..Bunlar ve diğerleri, bizim ortak eylemlerimizdir ve ortak başarılarımızdır. Ne var ki,saydığımız ve saymadığımız ortak eylemlerin tümü Türkiye'ye yönelik eylemlerdir. Halbuki burada Hollanda'da direkt olarak Türkiyeli işçileri etkileyen önemli sorunlar vardır.
Bedelli askerlik, yeni azınlıklar notası, yabancı düşmanlığı gibi sorunlar etrafında birlik yapabilme oranımız oldukça yüksektir. Ayrıca, bu sorunlar etrafında yapacağımız birlik çalışmaları, yalnızca eylem birliğine katkıda bulunmakla kalmaz. Sorunlarına sahip çıkılan geniş Türkiyeli yığının ilerici güçlere sempatisini arttırır, güvenini arttırır. Bu da doğru orantılı olarak, tek tek örgütlerin güçlenmesini beraberinde getirecektir.
Değerli arkadaşlar,
Biz HTİB olarak, eylem birliği çalışmalarını bu iki eksen etrafında yürüteceğiz ve bu önerilerle eylem birliği çağrıları yapacağız. Önümüzdeki dönemde de eylem birliği için hiç bir fedakarlıktan kaçınmayacağız. Hiç kimseye önyargılı davranmadan ilkeli ve esnek davranacağız.
Dün söyledik. Bu gün de söylüyoruz. Eylem birliği belgilerinin Hollandanın her tarafında duyulmasını sağlamak için, dur durak yok, sürekli çalışma var.
Yaşasın eylem birliği.

SONUÇ

Değerli arkadaşlarım,
İki kongre arasındaki çalışmalarımızı ve bu süre içindeki çalışma yol ve yöntemlerimizi özetlemeye gayret ettik. Her seyi çok yönlü ele alarak böyle bir raporda incelemek olanaklı değil.Bu nedenle haklı olarak hiç değinmediğimiz noktaları gösterebilir, bunlara da değinilmesi gerektiğini söylevebilirsiniz. Biz bunları görmediğimiz için değil, bu raporun kapsamına sokamadığımız için alamadık.
Birlikte olduğumuz süre içinde daha çok çözüm bekleyen sorunlarımız üzerinde durmalı, karşılıklı deney alışverişini gerçekleştirmeliyiz.
Söylediklerimizi toparlayacak olursak, onbinlerce Türkiyelinin yaşadığı ve çok yönlü karmaşık sorunların bulunduğu bir ortamda, omuzladığımız ağır sorumluluklarla demokratik bir yığın örgütü olarak çalışıyoruz.
Açıktır ki, tek tek kişiler bu sorunları çözemezler. Sorunların çözümü için demokratik örgütlerin oluşturmaları gereken baskılar ise ancak yığınların harekete geçirilmesiyle olanaklıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bizim görevimiz bu noktada yığınların örgütlenmesine vardımcı olmak, onlara yol göstermektir.

Bunun için yığınların günlük yaşamının içine girmek, onları düşünceleriyle, kararlılık ve cesaretleriyle yakından tanımak, dostça ilişkiler kurmak ve mutlak güvenlerini kazanmak zorundayız.

9.Kongremiz, bu anlayışın yerleşmesi, kalıcılaşması yönünde derinliğine irdelemeler yapmalıdır. Bu anlayışın yerleşmesi ve pratikte uygulanabilmesi için, örgütümüzün daha da gelişip güçlenmesi için, tüm üyelerimize ve de sempatizanlarımıza tek tek ağır sorumluluklar düşüyor.

Biz; özverili, disiplinli ve çalışkan üyelerimizin, sempatizanlarımızın bu görevin üstesinden geleceğine inanıyoruz.

Değerli konuklar, değerli arkadaşlar

HTİB Yönetim Kurulu olarak oybirliği ile kabulettiğimiz ve tam bir kollektif çalışmayla oluşturduğumuz çalışma raporunu bitirirken, tüm konuklarımızı, üye ve sempatizanlarımızı coşkuyla selamlıyoruz. Bir yıl süreyle örgütümüzü yönetmenin onurunu taşıdık. Şimdi onu daha ileriye götürecek arkadaşlarımıza teslim edeceğiz. Hep birlikte örgütümüzü daha güçlü yapmak için birbirimizle yarışacağız.

YAŞASIN HTİB

HTİB YÖNETİM KURULU

17.3.1984

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

9.HTİB Genel Kuruluna sunulan MALİ RAPOR 17 Mart 1984

Değerli konuklar,
Değerli delege arkadaşlar,

Geride bıraktığımız bir yıl içinde,çalışmalarımız planladığımız düzeyde sürdürülmesinde mali açıdan önemli zorlukların olduğunu belirtelim.Bu durum,8.Genel kurul mali raporunda 1983 yılının "HTİB'in maddi zoruluklarla karşılaşacağı bir yıl" olacağı şeklinde dile getirilmişti. Ve tüm üyelerimizi yeni çalışma döneminde HTİB'i mali açıdan güçlendirmeye çağırmıştık. Üyelerimizin geçtiğimiz dönemde bu çağrımıza gösterdikleri ilgiyi-özveriyi birlikte yaşadık.Üyelik ödentilerinden,basın-yayın alanındaki dayanışmalarınıza,ve eylemlerdeki her türlü masraflarımıza kadar siz değerli HTİB üyelerinin büyük katkılarını gördük. Ancak tüm bu özveriler yapılabileceklerin en iyisi olarak görülmemeli.Bunu dahada yükseltmeliyiz.

NCO'dan alınan maliyardımda 1982 yılına oranla 1983 de önemli bir fark olmamakla birlikte HTİB'in her alandaki çalışmalarındaki yükselişe paralel olarak,harcamalarındada doğal bir yükseliş görülmektedir.Özellikle basın yayın alanında üretilen malzemelerin satışının artırılması,şubelerden toplantılara ve diğer çalışmalara katılan arkadaşların yol paralarının şubeler tarafından karşılanması,üyelik ödentilerinin daha düzenli verilmesi önümüzdeki dönem dahada iyileştirilmesi gereken sorunlardır.

Değerli delege Arkadaşlar,

Çalışmalarımızdaki harcamaların daha dikkatli,daha titiz yapılmasında elimizden gelen her çabayı gösterdik.Buna rağmen 1983 yılı mali raporunu 8.041,05 centlik bir açıkla kapatabildik.Bu açığımızı kısa sürede kapatabileceğimizi tahmin ediyoruz.

Bizim gibi çeşitli kurumlardan maddi yardım alan örgütlerin iki kongre arası rapor vermesi teknik açıdan bazı zorluklar getiriyor.Yanlış anlaşılmalara neden olabiliyor.Biz bütçemizi yıllık alıyoruz.Hesabınıda yıllık veriyoruz.Kongreden-kongreye verilen mali raporlarda üç ayrı yıldan değişik zamanları kapsayan süreler içiçe geçerek gelir ve giderleri gösteren sağlıklı bir rapor verilemiyor.Bu nedenle bu kongre yanlız 1983 yılının mali raporunu vermeyi uygun gördük.
1983 yılında yanlız eylemlerimizle ilgili toplam gelir f 62,530,30
toplam gider f 70.571,35
Kalan f 8.041,05

açığımız vardır.

HTİB Yönetim Kurulu

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI